

**BERETNING AFGIVET AF
SKATTEFRADRAGSSAGSKOMMISSIONEN**

PROTOKOL – DEL 2

**BERETNING AFGIVET AF
SKATTEFRADRAGSSAGSKOMMISSIONEN**

PROTOKOL – DEL 2

Publikationen kan bestilles
via Justitsministeriets hjemmeside (www.jm.dk)
eller hos
Schultz Distribution
Herstedvang 12
2620 Albertslund
Telefon: 43 22 73 00
Fax: 43 63 19 69
schultz@schultz.dk

ISBN: 87-91851-13-0
ISBN: 87-91851-14-9 (internet)
Tryk: Schultz Grafisk
Pris: Kr. 1000 pr. sæt inkl. moms

Fortsættelse af Protokol fra Bind 1

Den 10. marts 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbbye.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Som valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen mødte advokat Henrik Steen Andersen.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister

Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Mads Krarup, der er valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Høve, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt, var ikke mødt.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdirektør Flemming Paludan mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel mødte advokat Nicolai Westergaard.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Niels Kristensen, der på ny lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Foreholdt, at der i foråret 2001 var en debat mellem Selskabsbeskatningsafdelingen og departementet om fortolkningen af ligningslovens § 5 H, og foreholdt bilag 02.36 (ekstrakten pag. 135-145/side 165-175), notat af 20. marts 2001 vedrørende supplerende bemærkninger til Ligningsrådet, til brug for Ligningsrådets behandling af sag

nr. 2, specielt pag. 135 (side 165), 1. afsnit, ”Styrelsens indstilling og begrundelse er udfærdiget i overensstemmelse med Departementets fortolkning af ligningslovens § 5 H”, og forespurgt, om det er rigtigt, at den indstilling, der her påtænkes forelagt for Ligningsrådet, reelt er udtryk for departementets holdning, selvom den fremtræder som styrelsens indstilling, bekræftede vidnet, at det var departementets holdning, der blev indstillet.

Foreholdt pag. 137 (side 167), sidste afsnit, og pag. 138 (side 168), ”Uagtet Styrelsens ovenfor anførte betænkelighed ved at lægge den af Departementet angivne fortolkning til grund, indstilles alligevel i overensstemmelse med denne, idet departementets fortolkning må anses som udtryk for hensigten med loven. Nærværende supplerende bemærkninger er således alene at anse som en påpegning af en række fortolkningsmæssige problemstillinger”, og foreholdt, at det i betragtning af det hierarkiske forhold mellem departementet og Told- og Skattestyrelsen kan se ud, som om det er departementet, der har den endelige indstilling, og forespurgt, om han kan udbyde dette, forklarede vidnet, at man på den ene side havde formålet med bestemmelsen, således som den kom til udtryk i forarbejderne og i almindeligt tankegods fra Ligningsrådet, og på den anden side bestemmelsens meget præcise ordlyd. Der var efter Told- og Skattestyrelsens opfattelse en åbenbar divergens mellem formålet med bestemmelsen og dens ordlyd. Det kunne være udmærket at lægge afgørende vægt på formålet frem for ordlyden, men kun hvis det var i overensstemmelse med ordlyden. Det var denne uoverensstemmelse mellem bestemmelsens ordlyd og formål, som Told- og Skattestyrelsen prøvede at sætte fokus på ved den anførte bemærkning. Det skulle helst ikke frem over for spørgeren. Der skulle efter styrelsens opfattelse lægges afgørende vægt på bestemmelsens ordlyd frem for formålet, når ordlyden var så klar.

Foreholdt bilag A.14.02 (ekstrakten pag. 146-149/side 50155-50158), dagsorden af 15. marts 2001 til Ligningsrådets møde den 20. marts 2001, og forespurgt, om han

ved, hvorfor sagen blev trukket fra dagsordenen, forklarede vidnet, at det gør han. Vidnet henviste i den forbindelse til bilag 02.35 (side 160-164), udkast til bindende forhåndsbesked i [...] -sagen, dateret 20. marts 2001, hvor vidnet med håndskrift har anført, at sagen blev udsat efter ønske fra departementet efter aftale med Preben Underbjerg Poulsen, og at departementet ville aflevere et indlæg i sagen. Der skete op til rådsmødet det, at vidnet af Preben Underbjerg Poulsen fik besked om, at sagen var trukket, og at departementet ville komme med et indlæg. Det var foranlediget af det styrelsen havde skrevet. Vidnet henviste herom til pag. 147 (side 50156), ”Sag 8.3.22 [...]”, 3. afsnit, ”Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen er særdeles betænkelig ved den af Departementet anlagte fortolkning”. Departementet brød sig åbenbart ikke om, at styrelsen skrev som anført, hvor man lagde afstand til departementets fortolkning af ligningslovens § 5 H. Vidnet bekræftede, at han den 15. marts 2001 sendte denne tekst til Ivar Nordland.

Adspurgt forklarede vidnet, at det er ham, der har konciperet dette afsnit. Han bekræftede, at det var en usædvanlig skarp sprogbrug. Det var nødvendigt for at gøre rådet opmærksom på, at indstillingen var i strid med den tidligere trufne afgørelse i [...] -sagen (sag nr. 1).

Advokat Michael Rekling dokumenterede bilag 58.19 (ekstrakten pag. 73-74/side 18573-18574), mail af 11. april 2001 fra Ivar Nordland til lovgruppe vedhæftet referat af møde den 4. april 2001, specielt pag. 74 (side 18574), næstsidste afsnit, ”... Det blev aftalt, at udkastet også bliver drøftet i lovgruppen på et møde den 23/4 kl 10 hos KK. Her vil man også forsøge at opnå en fælles holdning til spørgsmålet om fortolkning af LL § 5H”, og bemærkede, at dette blev aftalt, efter at sagen var taget af dagsordenen for Ligningsrådets møde.

Advokat Michael Rekling dokumenterede endvidere bilag 58.23 (ekstrakten pag. 76-81/side 18589-18594), mail af 20. april 2001 fra Dennis Dalsgaard Bernhardt til Ivar Nordland, Jesper Skovhus Poulsen, Ebbe Willumsen og Karin Kirchhoff vedhæftet notat om ligningslovens § 5 H, specielt pag. 76 (side 18589), ”... sendes hermed efter aftale med Niels Kristensen Selskabsbeskatningskontorets notat af d.d. om LL § 5H”, og bemærkede, at notatet på mange måder ligner notatet af 2. januar 2001.

Foreholdt ekstrakten pag. 77 (side 18590) sammenholdt med ekstrakten pag. 56 (side 12650) i bilag 42.05 (ekstrakten pag. 55-59/side 12649-12653), brev af 2. januar 2001 fra vidnet til Ivar Nordland vedhæftet notat af 2. januar 2001, og foreholdt, at notaterne typografisk ligner hinanden meget, men at beskrivelsen af TDC-sagen er udgået i notatet af 20. april 2001 i forhold til notatet af 2. januar 2001, og forespurgt, hvorfor omtalen af TDC-sagen er gået ud, forklarede vidnet, at det alene hænger sammen med, at der nu var enorm fokus på [...]sagen (sag nr. 2), som de nu havde til behandling. Det var både til den administrative forberedelse af [...]sagen (sag nr. 2) og Ligningsrådets behandling heraf vigtigt at få frem, at der var truffet en tidligere afgørelse om problemstillingen. Endvidere havde de endnu ikke modtaget en formel anmodning om bindende forhåndsbesked fra TDC. Nu handlede det om at få klaret [...]sagen (sag nr. 2) og få svaret korrekt på den i forhold til ansøgeren.

Adspurgt, om det også var indgået som et element i udeladelsen af TDC-sagen, at de anså TDC-sagen for svækket eller løst, forklarede vidnet, at den overhovedet ikke var løst. Forespurgt, om de havde ændret opfattelse af TDC-sagens problemstilling, forklarede vidnet, at det havde de ikke. De havde stadig opfattelsen af, at det var ligningslovens § 5 H, der var problemet. Det var det, det nu handlede om i [...]sagen (sag nr. 2).

Foreholdt, at notatet af 20. april 2001 angiver, at det skulle bruges til et møde den 23. april 2001, og foreholdt, at han tidligere har forklaret, at han ikke husker et sådant møde, men at Ivar Nordland har forklaret, at der var et møde, hvor bølgerne gik højt, specifikt mellem vidnet og Ivar Nordland, så højt at man besluttede ikke at skrive referat af mødet, bemærkede vidnet, at den udtalelse forstod han ikke, da man under alle omstændigheder kunne nedtone en højroestet diskussion til, at man debatterede en faglig uenighed. Man kan jo altid skrive et referat af et møde, også møder som måtte være højroestede. Man behøver jo ikke at skrive bandeordene. Forespurgt, om han husker et sådant møde, forklarede vidnet, at det nu dæmrer for ham, men det var ikke et specielt højroestet møde. Selvom der tales højt, behøver det ikke at flytte fokus fra det faglige. Han erindrer nu, at der var et møde, hvor de endnu en gang drøftede ligningslovens § 5 H.

Forespurgt, hvem der ellers var til stede, forklarede vidnet, at det var de sædvanlige lovgruppe-deltagere. Han tør dog ikke sige, om alle var til stede.

Foreholdt, at Karin Kirchhoff har forklaret, at hun var forhindret i at møde og i stedet sendte Helle Hove, forklarede vidnet, at det ikke siger ham noget. Mødet foregik på Karin Kirchhoffs kontor. Vidnet husker, at Helle Hove har været med til et eller flere lovgruppemøder, men om det lige var dette møde, husker han ikke. Han husker, at der var fin mødedisciplin, og alle mødte, i det omfang det var muligt.

Adspurgt, om han kan huske, om han på mødet nævnte TDC-sagen, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Forespurgt, om han over for departementet nævnte, at det kunne have konsekvenser for verserende sager, forklarede vidnet, at han ikke specifikt nævnte dette i forhold til TDC, men det ville have alvorlige konsekvenser for alle verserende sager, hvis det måtte konstateres, at der var et hul i værnsreglen i lig-

ningslovens § 5 H. Det var dybt alvorligt for en række verserende og eventuelt kommende sager.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om de drøftede de alvorlige konsekvenser på mødet, forklarede vidnet, at de drøftede, om der var ”hul igennem”. Forespurgt, om han anvendte udtrykket et ”hul”, svarede vidnet, at der var et hul, når en vænsregel ikke virkede efter sit formål.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag 02.30 (ekstrakten pag. 150-151/side 149-150), mail af 17. maj 2001 fra Niels Winther-Sørensen til Mogens Rasmussen med svar på mail fra vidnet til Niels Winther-Sørensen, og forespurgt, hvad det var, Ligningsrådets formand interesserede sig for ved denne korrespondance, forklarede vidnet, at han husker, at han talte med Mogens Rasmussen om, hvorledes de skulle formulere deres ”indspark” til Ligningsrådets formand vedrørende selskabsskattelovens § 1. De lavede et udkast og modtog et ”indspark” fra rådsformanden, hvor denne prøvede at skrive sig uden om problemet.

Forespurgt, om det var forholdet vedrørende selskabsskattelovens § 1, der blev afgørende på det første rådsmøde, bekræftede vidnet, at det var det. Vidnet bekræftede, at teksten øverst på pag. 150 (side 149) er skrevet af Niels Winther-Sørensen.

Forespurgt, om der var drøftelser med Ligningsrådets formand om den debat, der var mellem departementet og styrelsen, forklarede vidnet, at formanden var orienteret om, at de havde en dialog om lovforklaringen. På formøderne, der blev holdt ca. en uge før ligningsrådsmøderne, drøftede de sagerne og de tanker, styrelsen havde gjort sig herom. Departementet var ikke repræsenteret på formødet.

Adspurgt, om han husker andre lejligheder, ud over formøderne, hvor han talte med Niels Winther-Sørensen om synspunkterne, og forespurgt, om han havde lejlighed til at forelægge sine synspunkter for formanden, uden at departementet var til stede, forklarede vidnet, at det havde han på formøderne, hvor han fik lejlighed til at procedere sin sag, om end han også loyalt skulle redegøre for departementets holdning. Hvis han glemte det, skulle formanden nok huske ham på det.

Foreholdt bilag A.14.01 (ekstrakten pag. 153-161/side 50146-50154), referat af Ligningsrådets møde den 22. maj 2001, bekræftede vidnet, at han var til stede på mødet.

Foreholdt pag. 154 (side 50147), ”Sag 5.8.3.2 [...]”, 3. afsnit, ”Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen har i forreferatet redegjort for en række fortolkningsmæssige problemstillinger i forhold til ordlyden i bestemmelsen”, og foreholdt, at der ikke længere står ”særdeles betænkelig”, og forespurgt, hvad der var baggrunden for, at ordlyden blev ændret, forklarede vidnet, at baggrunden var, at der måske var anledning til at bruge mindre stærke ord, end de tidligere havde brugt, dog således at budskabet ikke skulle gå tabt alligevel. Det var en sproglig drejning, men budskabet om, at der var fortolkningsmæssige problemer, måtte ikke gå tabt.

Forespurgt, om det var udtryk for en forhandlingsløsning, eller han mod sin vilje blev pålagt at ændre ordlyden, forklarede vidnet, at han nok havde foretrukket at bibeholde den tidligere ordlyd, men han ændrede den efter aftale med departementet. Det var vidnet selv, der traf den endelige beslutning om at ændre ordlyden.

Foreholdt bilag 02.27 (ekstrakten pag. 152/side 140), følgeskrivelse til materiale til Ligningsrådets møde den 22. maj 2001, det med håndskrift anførte, ”På næste gang m. ny og ændret indstilling. 5 H finder ikke anvendelse. Det tidsmæssige aspekt fal-

der bort. 22/5-01 NK”, og at det fremstår som hans opfattelse af, hvad der skete på Ligningsrådets møde, og forespurgt, om han kan uddybe, hvad der skete, forklarede vidnet, under henvisning til bilag A.14.01, pag. 160-161 (side 50153-50154), specielt pag. 160 (side 50153), 3. sidste afsnit, ”... Formanden bemærkede, at begrundelsen i indstillingen var ændret i forhold til det tidligere fremsendte”, at det var udtryk for, at styrelsen havde bøjet af over for departementets holdning til lovfortolkningen. Forholdet var omfattet af ligningslovens § 5 H, så der var ikke hul i den bestemmelse.

Foreholdt pag. 161 (side 50154), vedrørende afstemningen, forklarede vidnet, at styrelsens/departementets indstilling blev stemt ned med formandens stemme. Formanden ændrede senere holdning til indstillingen. Det var baggrunden for, at vidnet skrev som anført på pag. 152 (side 140). Han gik tilbage til sagsbehandleren, og de måtte udarbejde et nyt oplæg til næste møde, der passede til flertallets holdning.

Foreholdt bilag A.14 (ekstrakten pag. 162-168/side 50139-50145), referat af Ligningsrådets møde den 19. juni 2001, og forespurgt, hvad der skete på mødet den 19. juni 2001, forklarede vidnet, at han husker, at formanden mødte op med nogle plancher med 3 afstemningsforslag, som han fremviste på mødet.

Foreholdt pag. 168 (side 50145) forklarede vidnet, at han ikke husker noget fra perioden mellem møderne. Formanden havde nogle spekulationer om, hvilke mulige konsekvenser den beslutning, som flertallet havde truffet på det første møde, kunne have for anden lovgivning. Det gav anledning til nogen bekymring og til, at formanden nævnte dette på Ligningsrådets næste møde, hvilket afstedkom, at formanden indstillede en ny begrundelse for afgørelsen.

Adspurgt, om han selv havde en sådan bekymring for konsekvenserne for anden lovgivning, forklarede vidnet, at det havde han nok, men i hans optik var det ikke afgø-

rende, om en beslutning var uhensigtsmæssig, fordi den havde konsekvenser for andre regler, men det var et spørgsmål om at træffe den materielt rigtige afgørelse i Ligningsrådet. Skræks scenariet var, at man traf en forkert beslutning, der kunne få konsekvenser og uheldige virkninger.

Forespurgt, om det var det tidsmæssige aspekt, der blev genoplivet som begrundelsen, bekræftede vidnet dette. Det var det, der blev den bærende begrundelse.

Adspurgt, om hans forklaring skal forstås således, at han ikke var involveret i drøftelserne om de videre konsekvenser for anden lovgivning, forklarede vidnet, at han havde en debat med formanden om, hvilke konsekvenser Ligningsrådets beslutning på det første møde kunne have for andre regler. Vidnet husker ikke, hvorledes denne debat foregik, men det var i hvert fald ikke pr. telefon. Den er muligt foregået på formøderne. I styrelsens optik var der med Ligningsrådets første afgørelse ”hul igennem” bestemmelsen, og man kunne manøvrere uden om den.

Foreholdt bilag 02.19 (ekstrakten pag. 169/side 110), mail af 20. juni 2001 fra Preben Underbjerg Poulsen til vidnet og Susse Meulengracht, og foreholdt, at det ser ud, som om Ligningsrådets afgørelse er blevet forelagt for Preben Underbjerg Poulsen, bekræftede vidnet, at det blev den også. Problemet med afgørelsen var, at der havde været det meget specielle forløb med tre rådsmøder, og at man på det sidste rådsmøde ændrede holdning. Efter mødet, hvor afgørelsen blev truffet, skulle de hjem og udarbejde teksten til den afgørelse, der skulle gå ud til forespørgeren. Denne tekst blev forelagt for Preben Underbjerg Poulsen. De bliver regelmæssigt af formanden sendt hjem med henblik på at udforme præmisserne. Det var teksten til forespørgeren, der blev forelagt for Preben Underbjerg Poulsen.

Adspurgt, om han drøftede Ligningsrådets afgørelse eller dens konsekvenser med andre end Preben Underbjerg Poulsen, forklarede vidnet, at de, umiddelbart efter at afgørelsen var truffet, sendte den til departementet, idet den nu var gal igen. Dette måtte de hellere orientere departementet om.

Foreholdt del af bilag 42.08 (ekstrakten pag. 134/side 12660), mail af 22. juni 2001 fra Susse Meulengracht til Ivar Nordland, og forespurgt, om det var det, han tænkte på, når han sagde, at de orienterede departementet, bekræftede vidnet dette. Han fik sagsbehandleren til at sende afgørelsen til Ivar Nordland. Det var en melding om, at nu er den gal igen.

Forespurgt, om han talte med nogen om lovændringer, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke specifikt her. De havde tidligere sagt det. Det var lovteknisk ikke svært at ændre loven. Det blev ikke specifikt gentaget på dette tidspunkt, at departementet nu måtte se at gøre noget ved det.

Foreholdt bilag 13.07 (ekstrakten pag. 82-94/side 3238-3250), brev af 5. september 2001 fra TDC A/S til Told- og Skattestyrelsen vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – sambeskatning med Talkline Management und Finance Holding GmbH, og forespurgt, om sagen gik til behandling i hans kontor, forklarede vidnet, at det gjorde den.

Forespurgt, om han ved noget om, hvorfor TDC først indsendte en anmodning om bindende forhåndsbesked den 5. september 2001, på trods af at det allerede var anbefalet TDC at gøre det i november 2000, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Susse Meulengracht blev sagsbehandler på sagen, ligesom Sune Hein Bertelsen, der var ny, blev sat på som medhjælp.

Foreholdt, at anmodningen skulle være blevet overbragt på et møde den 5. september 2001, og forespurgt, om han har deltaget i et sådant møde, forklarede vidnet, at han ikke husker det, men det må han næsten have gjort. Han husker ikke noget fra mødet.

Foreholdt, at TDC anmodede om hastebehandling og forespurgt, om han var indforstået hermed, forklarede vidnet, at det var han. Det var en stor virksomhed, der havde akutte skattespørgsmål, og det var en del af ToldSkats service at forsøge at efterkomme en sådan anmodning. TDC havde overvejelser om at sælge Talkline, og da telemarkedet var meget turbulent på den tid, lød det meget troværdigt, at TDC havde en køber på hånden, hvorfor det op til et salg var vigtigt at få styr på de skattemæssige positioner.

Advokat Michael Rekling dokumenterede bilag 07.32 (ekstrakten pag. 95-97/side 1113-1115), brev af 11. september 2001 fra Lars Nørding og Solveig Mortensen til Susse Meulengracht og Sune Hein Bertelsen vedrørende TDC A/S – anmodning om bindende forhåndsbesked, den officielle del af notatet, og bilag 07.39 (ekstrakten pag. 98-99/side 1126-1127), internt notat af 11. september 2001 fra Lars Nørding og Solveig Mortensen til vidnet, Susse Meulengracht og Sune Hein Bertelsen vedrørende ligningslovens § 5 H.

Foreholdt pag. 98 (side 1126), hvorefter notatet er stilet til ham, Susse Meulengracht og Sune Hein Bertelsen, selvom han ikke havde skrevet under på høringen, og forespurgt, om han tænkte, at der lå noget særligt i, at det ikke kun var stilet til de medarbejdere, der havde udarbejdet forespørgslen, forklarede vidnet, at det lagde han ikke noget specielt i. Han skal under alle omstændigheder orienteres om en høring.

Foreholdt 3.-4. afsnit, ”Da Ligningsrådet første gang behandlede [...] på et møde, var Amby uenig i svaret, idet han mente, der måske var et ”hul” i loven. Amby ville ger-

ne have en belysning heraf. Sagen blev herefter udsat. Da Ligningsrådet anden gang behandlede [...] på et møde tilsluttede Ligningsrådet sig Told- og Skattestyrelsens udtalelse til forespørgslen. Amby fastholdt, at han ønskede en belysning af, om der er et "hul" i loven", og forespurgt, om han var bekendt med, at Christen Amby havde sagt sådan, forklarede vidnet, at det var han. Han var også bekendt hermed forud for dette notat.

Foreholdt 4. sidste afsnit, "Er der foretaget en sådan belysning?", forklarede vidnet, at det var der. Det havde de meddelt i den første ligningsrådssag. De havde meddelt Ligningsrådet, at departementet var orienteret herom i forbindelse med den første sag. Der var foretaget en sådan belysning, hvorfor svaret til dette spørgsmål må være "ja". Vidnet husker ikke, om dette svar var blevet givet til Selskabsrevisionsafdelingen. De kunne vel have læst Ligningsrådets referat i den første sag.

Foreholdt 3. sidste afsnit, "Af referatet fra Ligningsrådsmødet fremgår, at Departementet er orienteret. Er der nogen tilbagemelding herfra?", og forespurgt, hvad svaret på det spørgsmål var, forklarede vidnet, at der var en tilbagemelding. Der var indtil flere, herunder var debatten i løbet af foråret et svar.

Adspurgt, om han har givet dette svar til Selskabsrevisionsafdelingen, forklarede vidnet, at det husker han ikke, at han har. Det kunne godt være, at Selskabsrevisionsafdelingen mente, at ligningslovens § 5 H blev fortolket for snævert, men det kunne de ikke bruge til noget. Det var Ligningsrådet, der foretog denne fortolkning. Når Ligningsrådet havde truffet afgørelse i den første sag og gentog denne afgørelse i den anden sag, kunne det være lige meget, at man mente, at Ligningsrådet fortolkede ligningslovens § 5 H for snævert.

Foreholdt næstsidste afsnit, ”Har der været tilsvarende diskussioner vedrørende behandlingen af forespørgslen fra [...] A/S?”, forklarede vidnet, at det havde der.

Adspurgt, om han har givet dette notat til nogen uden for sit kontor, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han husker ikke, om Preben Underbjerg Poulsen har fået det. Han vil gætte på, at departementet ikke har fået det, for der var ikke noget nyt heri. Det var en gentagelse af sag nr. 2.

Forespurgt, om han har nogen formodning om, hvorfor Selskabsrevisionsafdelingen stillede disse spørgsmål, forklarede vidnet, at de vel var forbandet over, at Ligningsrådet fortolkede bestemmelsen på denne måde, og over, at ligningslovens § 5 H var uden virkning. Han var enig heri, men der var ikke noget at gøre ved det. De havde orienteret departementet, som imidlertid ikke ville gøre noget ved det.

Foreholdt pag. 99 (side 1127), 4. sidste afsnit, ”Selskabsrevisionsafdelingen vil med ovenstående give et billede af, hvilke konsekvenser, der er ved at tolke ligningslovens § 5 H, så snævert, som praksis er i øjeblikket. Det kunne måske, såfremt det er ønsket, give sig udslag i en lovændring på området”, bekræftede vidnet, at han sagtens kunne skrive under på dette udsagn fra Selskabsrevisionsafdelingen. Det gav ikke anledning til nogen nye initiativer fra deres side.

Foreholdt bilag A.21.01 (ekstrakten pag. 170/side 50233), mail af 2. december 2003 fra Karin Kirchhoff til vidnet og Palle Graff via Palle Graff, hvor Karin Kirchhoff skriver ”Jeg kan kun finde et meget lille notat fra lovgruppemødet den 12/9 2001, og det er ikke nævnt i Ivars efterfølgende referat fra mødet, så det er vel ikke så meget værd, og jeg vil nødig bringe Ivar i ”fedtefadet”. I mit notat står: ”Beredskabspapir Finansministeriet næste uge – Tele Danmark – 5H – salg af tysk selskab – K/S”. Hvad det helt betyder ved jeg ikke, men Ivar må da kende sagen den dato. Der står

intet om beløbstørrelsen”, og foreholdt, at han med håndskrift har noteret, at han har modtaget det fra Palle Graff, og forespurgt, om han husker dette møde, forklarede vidnet, at han husker mødet udmærket. Han husker det, fordi Finansministeriet blev bragt på bane, hvilket var højst usædvanligt, hvilket også gjaldt det forhold, at man ville inddrage Finansministeriet i en afgørelse, der skulle træffes i Ligningsrådet. Hvis Ligningsrådets afgørelse udløste et provenutab, havde nogen – lovgiver – et problem. Der var provenutab i den konkrete verserende sag – TDC-sagen – og der kunne komme et provenutab i forbindelse med andre sager, hvor man anlagde den samme lovfortolkning.

Forespurgt, om der var nogen, der på lovgruppemødet sagde, at man nu måtte orientere Finansministeriet, forklarede vidnet, at det gjorde Ivar Nordland. Vidnet ved ikke, i hvilken form det skulle ske. Selskabsbeskatningsafdelingen orienterede ikke Finansministeriet om noget. Ivar Nordland sagde, at departementet ville lave et beredskabspapir til Finansministeriet vedrørende provenutab. Det blev sagt som en orientering. Der blev ikke efterlyst yderligere input fra anden side. Ivar Nordland sagde ikke noget om, hvilket provenutab han ville angive. Han sagde, at det var vanskeligt at sige noget om størrelsen af provenutabet, men det var ikke lille. Vidnet husker ikke, om Ivar Nordland spurgte Selskabsbeskatningsafdelingen, hvor stort provenutabet ville blive, men de ville i givet fald ikke have kunnet svare, idet de endnu ikke vidste, hvor store værdier det drejede sig om.

Foreholdt afsnittet ”Tele Danmark – 5H – salg af tysk selskab – K/S” og forespurgt, om det var anmodningen af 5. september 2001, der var anledning hertil, idet det også kunne være Ligningsrådets afgørelser i de to foregående sager, der var anledningen, forklarede vidnet, at det var det.

Forespurgt af advokat Henning Hansen, om afsnittet kunne have noget med lovforslag L 61 at gøre, således at der eventuelt kunne være tale om oplysninger til brug for skønnet over de økonomiske konsekvenser af dette lovforslag, forklarede vidnet, at det var der ikke tale om.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag 06.35 (ekstrakten pag. 104-105/side 1014-1015), brev af 14. september 2001 fra advokat Søren Lehmann Nielsen til vidnet, specielt pag. 104 (side 1014), 1. afsnit, ”I fortsættelse af vort møde i dag ...”, bekræftede vidnet, at der var et møde, hvor han deltog.

Adspurgt til temaet for mødet forklarede vidnet, at anledningen var, at TDC undervejs i sagen var kommet frem med nogle yderligere problemer. Et af disse drejede sig om den såkaldte fradragskonto, idet der gjaldt særlige regler vedrørende kommanditelskaber. Dette var undervejs i sagsbehandlingen gået op for TDC. Det var dette detailproblem, der var oppe på mødet og i brevet.

Foreholdt bilag 07.17 (ekstrakten pag. 171-172/side 1072-1073), mail af 16. september 2001 fra Niels Winther-Sørensen til vidnet, specielt pag. 171 (side 1072), 2. afsnit, ”Vedr. den ”nye” sag er jeg helt på linje med indstillingen vedr. fortolkningen af LL § 5 H, ligesom jeg er helt på linje med, at denne sag ikke er egnet til evt. at forsøge at ændre praksis på grundlag af”, og forespurgt, om ”den nye sag” er TDC-sagen, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at Niels Winther-Sørensen om den ”nye” sag har forklaret, at den var ny i den forstand, at den var efterudsendt, forklarede vidnet, at de skulle have tilladelse fra formanden til at eftersende en sag, hvilket de havde fået her.

Foreholdt, at Niels Winther-Sørensens bemærkning tyder på, at nogen havde ytret ønske om, at praksis skulle ændres, og forespurgt, om det var et ønske, vidnet havde fremsat, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han husker ikke baggrunden for Niels Winther-Sørensens bemærkning. Når der nu var to afgørelser, måtte de gå ud fra, at Ligningsrådet havde besluttet sig for, hvad der var gældende ret. Vidnet mener ikke, at det var noget, der kom fra ham. Det måtte være Niels Winther-Sørensens egen efterrationalisering.

Foreholdt bilag A.13 (ekstrakten pag. 173-184/side 50127-50138), referat af Ligningsrådets møde den 18. september 2001, og forespurgt, om han vurderede, at afgørelsen i TDC-sagen var på linje med Ligningsrådets afgørelse i sag nr. 2, forklarede vidnet, at det var den. Der var ikke nogen overraskende momenter heri for ham.

Forespurgt, om han blev bekendt med fremsættelsen af lovforslag L 61, der blandt andet indeholdt en ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det gjorde han den dag, forslaget blev fremsat. Han har ikke været med i forberedelserne af lovforslaget.

Forespurgt til baggrunden for forslaget om ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at han kun kan gætte på, at det har været inspireret af de nu i alt tre sager, herunder TDC.

Foreholdt, at disse sager vedrørte problemer med ligningslovens § 5 H, men at ændringen var i selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det var det samme. Det var kun et spørgsmål om, hvor man valgte at lukke hullet.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at der var rygter i rådgiverkredse om omgåelsesforsøg, og at det var disse omgåelsesforsøg, der gav anledning til forslaget i L

61, og forespurgt, om han havde hørt noget om sådanne omgåelsesforsøg, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Adspurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om det kunne være de tre afgjorte ligningsrådssager, der blev hentydet til med betegnelsen ”omgåelsesforsøg”, svarede vidnet, at han ikke vil kalde disse for ”forsøg”. Sagerne var kendt i rådgiverkredse, idet den bindende forhåndsbesked i den første sag var offentliggjort. TDC brugte i 5. september 2001-anmodningen offentliggørelsen af netop denne bindende forhåndsbesked som argument for, at de skulle have medhold.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, om han var involveret i processen frem mod L 61, herunder med høringssvar, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Adspurgt, om han var involveret i arbejdet med lovforslag L 61 efter dets fremsættelse i Folketinget, forklarede vidnet, at det var han, som han husker det, ikke.

Foreholdt bilag 10.51 (ekstrakten pag. 185-189/side 2307-2311), brev af 28. maj 2002 fra TDC til Ligningsrådet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, og forespurgt, om han ved noget om, hvorfor det varede så længe, inden anmodningen blev indgivet, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han kan ikke med sikkerhed sige, hvornår han hørte om anmodningen af 28. maj 2002. Han mener først, at han hørte om den, da Erhvervsbeskatningskontoret anmodede hans kontor om en udtalelse.

Foreholdt dele af bilag 11.62 (ekstrakten pag. 190-198/side 2756-2763 og 2785), notat af 10. oktober 2002 fra Gitte Tarum Wrobel til vidnet vedrørende TDC – selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, bekræftede vidnet, at det var denne henvendelse, han tænkte på. Det var første gang, at han blev bekendt med, at anmodningen var indgi-

vet. Han ved ikke, hvad der var sket med anmodningen, fra den indkom i maj 2002. Han mener, at Gitte Wrobel sagde, at det ærgrede hende, at Erhvervsomstruktureringsskontoret først i oktober fik hørt Selskabsbeskatningskontoret om sagen. Hvad tiden ellers var gået med, ved vidnet ikke.

Foreholdt pag. 192 (side 2758), 3. afsnit, ”Erhvervsbeskatningskontoret skal i den anledning anmode om en udtalelse om, hvorvidt det er den faktiske anskaffelsessum på 1,9 mia. kr. eller handelsværdien, der skal anvendes i forbindelse med det tyske KG’s indtræden i sambeskatningen. ...”, og forespurgt, hvad deres svar var på det, forklarede vidnet, at det var svært at svare på dette spørgsmål. Der rejste sig en del problemer i den forbindelse.

Foreholdt bilag 14.39 (ekstrakten pag. 199-209/side 3706-3716), mail af 11. november 2002 fra Merete Helle Hansen til Solveig Mortensen og Gitte Wrobel via Gitte Tarum Wrobel med kopi til Kim Lohse og Lisbeth Rasmussen, bekræftede vidnet, at det var deres foreløbige bud på et svar. Det var et svært spørgsmål, som de overvejede frem og tilbage.

Foreholdt pag. 208 (side 3715), 3. afsnit, ”Efter kontorets opfattelse er det korrekt, at den sætning fra lovforslaget, som advokaten har fremhævet, handler om en situation som den foreliggende, dog således at der primært er tænkt på fusioner mellem aktie- og anpartsselskaber og ikke på situationer, hvor et selskab omdannes fra en selskabsform til en anden. ...”, og forespurgt, om det vil sige, at det var deres opfattelse, at L 61 ville have forhindret, at TDC kunne afskrive på det høje beløb, som TDC mente, at man kunne afskrive på, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt 3. afsnit, 2. punktum, ”Det fremstår imidlertid som uklart, i hvilket omfang forslaget i gennemført form ville have indebåret en ændring i forhold til den gælden-

de retstilstand”, og foreholdt, at det her fremstår, som om Selskabsomstruktureringskontoret mener, at TDC allerede forud for L 61 muligvis ville være afskåret fra at gøre som planlagt på grund af anden lovgivning, og forespurgt, om han er enig i den forståelse, forklarede vidnet, at det er han. De havde fået et problem med, at L 61 var fremsat og bortfaldet. De skulle derfor gerne finde en argumentation, helst ud fra en juridisk tankegang, for, at det alligevel ikke havde betydning, og at TDC ikke skulle have det fradrag, som de ønskede. Denne argumentation led skibbrud i Ligningsrådet, hvor rådets formand sagde, at det var en spændende argumentation, men den var bare ikke korrekt. Vidnet fandt formandens bemærkning herom nedladende. Vidnet bekræftede, at det anførte var et forsøg på at se, om der var noget, der kunne have hindret TDC, allerede inden L 61 blev fremsat.

Foreholdt 3. afsnit, 3. punktum, ”Lovforslaget er ikke udtryk for, at der er truffet konkrete afgørelser om spørgsmålet, som man fra den daværende regerings side har anset for uacceptable. ...”, erklærede vidnet sig enig i, at det i bedste fald er noget sludder, der står her.

Foreholdt pag. 209 (side 3716), sidste afsnit, ”Da den omhandlede goodwill er oparbejdet af aktieselskabet, er det herefter kontorets opfattelse, at der er tale om koncerninternt oparbejdet goodwill, som følgelig ikke er afskrivningsberettiget, jf. afskrivningslovens § 40, stk. 5”, og forespurgt, om der skulle have stået ”stk. 1”, forklarede vidnet, at det kan tænkes. Det var et internt arbejdsblad. Alle gode og mindre gode argumenter blev afsøgt i denne forbindelse. De udsender nogle gange interne arbejdsblade til ansøgeren i et forsøg på at få nogle betragtninger hertil retur.

Foreholdt bilag 08.41 (ekstrakten pag. 213/side 1558), referat af internt møde 17. februar 2003 vedrørende TDC – anmodning om bindende forhåndsbesked, og forespurgt, hvad formålet med mødet var, forklarede vidnet, at det var at finde ud af, hvil-

ken holdning de skulle tage til indgangsværdierne. Om de skulle tage det standpunkt, at værdierne skulle gøres op ved udgangen af 1997 eller ved indgangen til 2001. Det var det, de var nået frem til, at sagen handlede om.

Advokat Michael Rekling dokumenterede 2. afsnit, ”Enighed om at fastholde Omstruktureringskontorets konklusion i notatet af 7. november 2002”.

Foreholdt næstsidste afsnit, ”Selskabsrevisionen fremkommer med et yderligere notat, som kommer i løbet af et par dage, indeholdende nye betragtninger angående en evt. begrænsning af anskaffelsessummen i forhold til GmbH’s ejerandel i KG. Notatet sendes til Omstruktureringskontoret, som sender det i høring hos TDC. Derefter afholder Omstruktureringskontoret et møde med TDC med deltagelse af Selskabsrevisionen (og muligvis Erhvervsbeskatningskontoret). Sagen behandles herefter videre i Omstruktureringskontoret. Sættes i bero i Erhvervsbeskatningskontoret”, bekræftede vidnet, at det nu var Omstruktureringskontoret, der havde ansvaret for sagen. De skulle tage sig af det præjudicielle spørgsmål. Erhvervsbeskatningskontoret skulle se på værdiansættelsen, når hjemmelsspørgsmålet var på plads.

Advokat Michael Rekling dokumenterede bilag 09.63 (ekstrakten pag. 214-223/side 2035-2044), notat af 19. februar 2003 fra Lars Nørthing og Solveig Mortensen, Selskabsrevisionen, til vidnet og Helle Merete Hansen, specielt afsnittet om bemærkninger til afskrivningslovens § 40, stk. 5, pag. 221 (side 2042), 2. afsnit ”Selskabsrevisionen anser forholdet for omfattet af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, hvorefter forholdet ikke vil blive omfattet af afskrivningslovens § 40”, og bemærkede hertil, at dette opfattede han som det primære standpunkt. Han dokumenterede herefter, fra 3.-4. afsnit ”Såfremt det alligevel lægges til grund, at TDC’ synspunkter er korrekte, ...” og ”... Lægges dette til grund, at det tvivlsomt om bestemmelsen kan rumme nærværende overdragelse.”, som han betegnede som det subsidiære påstand, og 5. afsnit

”Kan bestemmelsen fortolkes udvidende, ... ligesom der ikke hos ”sælger” eksisterer nogen ikke afskrivningsberettiget anskaffelsessum, der skal reducere erhververens anskaffelsessum”, som han opfattede som et mere subsidiært standpunkt. Vidnet bekræftede, at det er sådan, teksten skal læses.

Foreholdt hovedsynspunktet, at når forholdet var omfattet af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, er det ikke omfattet af afskrivningslovens § 40, stk. 5, bekræftede vidnet, at han er enig heri. Selskabsskattelovens § 31 regulerede indgangsværdierne, og man kunne ikke trække en afskrivningsbestemmelse ind og sige, at den skulle afgøre størrelsen af indgangsværdierne. Afskrivningslovens § 40, stk. 5, kunne ikke bruges her. Vidnet bekræftede, at det er en *lex specialis* betragtning, der her anlægges.

Foreholdt, at Selskabsrevisionen alligevel gik lidt ind i debatten, idet den anførte, at ”Såfremt det alligevel lægges til grund, at TDC’s synspunkter er korrekte ...” og ”Afskrivningslovens § 40, stk. 5 regulerer overdragelse af goodwill mellem interesseforbundne parter, henholdsvis overdragelse mellem en person og et selskab eller selskaber imellem. Ifølge den kommenterede afskrivningslov forstås der ved ”selskaber m.v.” i afskrivningslovens § 40, stk. 5 selskaber som nævnt i selskabsskattelovens § 1 og 2, samt fondsbeskatningslovens § 1. Lægges dette til grund, er det tvivlsomt om bestemmelsen kan rumme nærværende overdragelse”, og foreholdt, at der er tale om et kommanditselskab, som vel herefter ikke er et selskab i afskrivningslovens § 40, stk. 5’s forstand, forklarede vidnet, at det formentlig var rigtigt. Det svarede meget godt til deres tidligere forståelse med hensyn til selskabsskattelovens § 1.

Foreholdt det mere subsidiære standpunkt om, at man, hvis kommanditselskabet også var omfattet, alligevel måtte komme frem til, at afskrivningen konkret var nul, og forespurgt, om han var enig i dette sidste led, forklarede vidnet, at det må være rigtigt,

under de givne forudsætninger. Det vil sige, at selvom man kom frem til, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, fandt anvendelse, ville resultatet blive nul.

Foreholdt bilag 20.06.25 (ekstrakten pag. 224-227/side 30161-30164), diverse mails af 26. februar 2003, specielt pag. 224 (side 30161), mail fra Merete Helle Hansen til Gitte Tarum Wrobel, 2. afsnit, ”Jeg har ikke hørt noget fra TDC endnu. Til gengæld er Departementet begyndt at interessere sig for sagen, så jeg har sendt de dokumenter, jeg havde liggende elektronisk, derind. ...”, og forespurgt, om han ved, hvorledes det viste sig, at departementet var begyndt at interessere sig for sagen, forklarede vidnet, at han havde orienteret departementet om, at der nu var kommet denne nye sag. Departementet ville have materialet, hvilket de fik. Han erindrer ikke, hvilket materiale de fik. Han husker ikke, hvornår han orienterede departementet herom.

Foreholdt pag. 226 (side 30163), mail fra Gitte Tarum Wrobel til Merete Helle Hansen med kopi til Kim Lohse og Lisbeth Rasmussen, 2. afsnit, ”Hvordan er Departementet blevet involveret i sagen?”, og pag. 227 (side 30164), mail fra Merete Helle Hansen til Gitte Tarum Wrobel med kopi til Kim Lohse og Lisbeth Rasmussen, ”Jeg bliver svar skyldig. Niels Kristensen var til møde i lovgruppen om internationale skatteforhold i mandags, hvor han drøftede sagen med Ivar Nordland – så vidt jeg forstod på sidstnævntes initiativ. Da departementet indledningsvis mener det samme som os og Revisionen, er der ingen grund til alarm på nuværende tidspunkt. De læser bare med”, og forespurgt, om han husker noget om, at han var til møde i lovgruppen om internationale forhold, hvor Ivar Nordland spurgte til sagen, forklarede vidnet, at Ivar Nordland ikke kunne spørge til sagen, før vidnet havde orienteret herom.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at vidnet ikke erindrer, hvornår departementet blev orienteret, og forespurgt, om det kunne være sket et styk-

ke tid før, så Ivar Nordland kunne spørge til sagen på det omhandlede lovgruppemøde, vil vidnet ikke afvise dette.

Forespurgt af advokat Michael Rekling bekræftede vidnet, at han husker, at de havde en drøftelse om, at nu var sagen kommet. Det var muligvis ikke på Ivar Nordlands initiativ. Vidnet erindrer ikke, hvilket beløb der blev nævnt, men det kunne Ivar Nordland se af det materiale, der var sendt over.

Foreholdt bilag 09.51 (ekstrakten pag. 229-235/side 1993-1999), advokat Søren Lehmann Niensens talepapir til møde den 24. marts 2003 hos Told- og Skattestyrelsen, og forespurgt, om det var et møde, han var med til, bekræftede vidnet, at han var med til mødet. Papiret var et talepapir, som advokaten brugte til mødet. De gennemgik punkterne.

Foreholdt, at andre har fortalt, at man på dette møde talte om en opdeling af sagen i et hjemmelspørgsmål og en værdiansættelse, bekræftede vidnet dette. Der blev ikke besluttet noget på dette møde, idet de ikke kunne beslutte noget. Det var op til forespørgeren at beslutte, hvad man ville. Det måtte advokaten afgøre med TDC.

Adspurgt, om det var Told- og Skattestyrelsen, der foreslog denne opdeling, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, hvorledes det foregik, men det kan meget muligt være, at de foreslog en opdeling. De forsøgte ikke at presse TDC, men gav dem en option. Der blev ikke på mødet truffet nogen afgørelse vedrørende spørgsmålet om en opsplitning. Advokaten ville gå hjem og tale med TDC herom.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det spillede en rolle for optionen, at man håbede på et bestemt svar i hjemmelspørgsmålet, som ville

gøre det lettere for styrelsen, forklarede vidnet, at det ikke spillede nogen rolle for dem. Det var et tilbud, at TDC kunne få sagen delt op.

Foreholdt bilag 20.06.22 (ekstrakten pag. 236-238/side 30135-30137), diverse mails af 31. marts 2003, specielt pag. 236 (side 30135), mail fra Gitte Wrobel til vidnet, "... Efter aftale med Kim bliver der ikke foretaget videre herfra os førend det er afklaret, hvorvidt det er relevant at se på værdiansættelsesrapporten", og mail fra vidnet til Gitte Wrobel, "Det er selskabsomstruktureringsskontoret der tager sig af SEL § 31 stk. 6 og stk. 5", og forespurgt, om der her var et skisma om, hvem der var ankermand på sagen, forklarede vidnet, at han ikke vil kalde det et skisma. Det var nødvendigt at gøre opmærksom på, hvem der gjorde hvad. Hvad de foretog sig i Erhvervsbeskatningskontoret, var ham uvedkommende. Han ville ikke tage stilling til, om de skulle sætte sagen totalt i bero. Det behøvede de ikke.

Foreholdt bilag 09.39 (ekstrakten pag. 248/side 1932), notat af 29. april 2003 fra Merete H. Hansen til Erhvervsbeskatningskontoret, Gitte Wrobel, vedrørende TDC – Talkline Management und Finance Holding GmbH., 2. afsnit, "Efter aftale med kontorchef Niels Kristensen vedlægger jeg hermed selskabsomstruktureringsskontorets udtalelse. ...", og 3. afsnit, "Niels Kristensen har i øvrigt talt med Jens Chr. Svolgaard, TDC, ... Det fremgik ikke af samtalen, at TDC skulle have noget ønske om at få sagen opdelt. Tværtimod var det Svolgaards umiddelbare holdning, at man antagelig ville anmode om at få sagen forelagt samlet på det førstkommende ligningsrådsmøde (dvs. i praksis juni-mødet)", og forespurgt, om det var den samme diskussion vedrørende opdeling af sagen, bekræftede vidnet dette. TDC meldte alligevel tilbage, at man ønskede forespørgslen opdelt. De pressede ikke på for at få TDC til at indvillige i en opdeling. Det var TDC's egen fri vilje. Vidnets kontor skulle ikke lave værdiansættelsen, så de havde ingen interesse i at presse TDC til noget.

Foreholdt bilag 09.40 (ekstrakten pag. 249-256/side 1933-1940), notat af 29. april 2003 vedrørende TDC – selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, og forespurgt, om han erindrer, at der var kommet nogle nye hovedsynspunkter i forhold til notat af 7. november 2002, forklarede vidnet, at de var blevet mere afklaret på, hvad de kunne argumentere for i henseende til, at det var 1997-tallene, der skulle anvendes. De byggede dette på praksis.

Foreholdt pag. 254 (side 1938), TDCs argumenter vedrørende L 61, og Selskabsbeskatningskontorets bemærkninger hertil, specielt at sætningen fra notatet af 7. november 2002 (bilag 14.39, ekstrakten pag. 208 (side 3715) 3. afsnit, 3. punktum, ”Lovforslaget er ikke udtryk for, at der er truffet konkrete afgørelser om spørgsmålet, som man fra den daværende regerings side har anset for uacceptable”, ikke længere var med, og at det måske understreger den tanke, at det ikke burde stå der, forklarede vidnet, at det ikke var ”gangbart” at skrive sådan.

Foreholdt pag. 256 (side 1940), 1. afsnit ”[NB: Det er selskabsomstruktureringsskontorets opfattelse, at dette afsnit hører under erhvervsbeskatningskontorets område. Nedenstående er derfor blot tekstforslag.]”, og foreholdt, at det synes at indikere, at det ikke var den færdige udgave af udtalelsen, forklarede vidnet, at det var noget, Merete Helle Hansen skrev til inspiration for Gitte Wrobel, der var Erhvervsbeskatningskontorets sagsbehandler.

Foreholdt bilag 11.43 (ekstrakten pag. 260-261/side 2621-2622), brev af 11. juni 2003 fra vidnet til advokat Søren Lehmann Nielsen, specielt pag. 261 (side 2622), 1.-2. afsnit, ”... sagen er taget af dagsordenen for Ligningsrådets møde den 17. juni d.a. Årsagen hertil er, at der har vist sig at være behov for yderligere overvejelser vedrørende de af Deres klient stillede spørgsmål”, og forespurgt, hvad det var, der skulle overvejes, siden sagen blev trukket fra dagsordenen, forklarede vidnet, at der ikke var

noget, der skulle overvejes. Det var blot noget, de skrev. Vidnet talte med Preben Underbjerg Poulsen og Ole Kjær herom. De blev beordret til at standse sagen hen over sommeren, idet det gav departementet bedre mulighed for at overveje, hvad de skulle gøre. De talte også med Ivar Nordland. Samtidig med at de talte med departementet, fik de besked på at orientere departementschefen om sagen. Vidnet erindrer ikke, hvem der gav ordre til, at sagen skulle tages af dagsordenen, men departementet havde talt med Preben Underbjerg Poulsen og vist også Ole Kjær herom. At man trak sagen fra rådsmødet i juni, gav mulighed for en tænkepause sommeren over.

Forespurgt, hvem der har kompetence til at trække en sådan sag, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvem der formelt har kompetence til at trække en sag. Det er vel styrelsen. Vidnet kan godt trække en sag uden at spørge formanden herom, hvis der er behov for at tænke videre. Det er styrelsen, der styrer forberedelsen af sagerne. Det kan godt afstedkomme en bemærkning fra Ligningsrådets formand om, at han godt kunne lide at vide, hvorfor sagen er trukket. Vidnet husker ikke, om Niels Winther-Sørensen spurgte i dette tilfælde. Det får vidnet ikke at vide.

Foreholdt bilag 11.37 (ekstrakten pag. 262-270/side 2592-2600), brev af 27. juni 2003 fra advokat Søren Lehmann Nielsen til vidnet, der i korte træk gik på, at advokaten har noteret sig udsættelsen, men at det ikke bør betyde, at værdiansættelsesarbejdet går i stå, og forespurgt, om han var enig i den holdning, forklarede vidnet, at det var han for så vidt, men han havde ikke indflydelse på denne del af sagen. Det var et synspunkt, der blev givet videre til Erhvervsbeskatningskontoret ved videresendelse af brevet.

Foreholdt bilag 11.09 (ekstrakten pag. 271-273/side 2452-2454), Notat af 11. august 2003 til Peter Loft, specielt pag. 272 (side 2453), 1. afsnit, "Ole Kjær har bedt os om at orientere dig om en sag om TDC, der behandles på Ligningsrådets møde den 19.

august 2003”, bekræftede vidnet, at det var den orientering, de blev bedt om at lave til Peter Loft. Forespurgt, om der blev sagt noget om, hvorfor Peter Loft skulle have en orientering om sagen, forklarede vidnet, at det havde været sagt og diskuteret, at det var en stor sag. De havde nu for tredje gang et hul-problem, der var foranlediget af, at man havde berostillet denne del af L 61.

Foreholdt pag. 273 (side 2454) bekræftede vidnet, at han selv, Helle Merete Hansen, Preben Underbjerg Poulsen og Ole Kjær skrev under på notatet. Peter Loft har endvidere set det.

Foreholdt sidste afsnit, ”Departementets tilforordnede, Ivar Nordland, har kendskab til sagen og har meddelt, at Departementet ikke har kommentarer til indstillingen”, og forespurgt, hvornår Ivar Nordland sagde, at han ikke havde kommentarer til indstillingen, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, hvornår det var, men det var før færdiggørelsen af sagen til rådsmødet, hvilket vil sige ca. 14 dage før rådsmødet. De prøvede at forhindre, at TDC fik det fradrag, som TDC ønskede. Alle var enige om, at det var et godt formål, man forfulgte.

Foreholdt bilag 12.08 (ekstrakten pag. 284/side 2917), nyt forblad til ligningsrådssag vedrørende TDC, specielt det med håndskrift anførte, ”Bilag B til forbladet under henvisning til de af Amby på LR-mødet d. 17/6/03 udbedte oplysninger om forskellen mellem L 61 og L 99 – jf. spm 36”, og 3. afsnit, ”Det omtales i sagen, at den tidligere regering den 24. oktober 2001 fremsatte et lovforslag, L 61, om CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v. På Ligningsrådets møde den 27. juni 2003 blev der stillet spørgsmål til baggrunden for, at dele af dette lovforslag ikke er gennemført af den nuværende regering. Til belysning heraf kan der henvises til skatteministerens svar på spørgsmål nr. 36 vedrørende det den 7. februar 2002 fremsatte lovforslag L 99 (folketingsåret 2001-2, 2. samling), om strukturtilpasninger m.v. ...”, og

foreholdt, at det her fremgår, at der alligevel foregik noget i sagen på mødet den 17. juni 2003, forklarede vidnet, at det gjorde der også. Sagen var blevet trukket af administrationen. Christen Amby sagde ved indledningen af mødet noget om, at han gerne ville bede om nogle yderligere oplysninger til sagen. Han ville gerne have belyst, hvorfor den hullukning, som var i L 61, ikke var at genfinde i det nye lovforslag.

Vidnet henviste til bilag 12.24 (ekstrakten pag. 274/side 3124), hvor Merete Helle Hansen har anført, at Christen Amby gerne ville have at vide, hvorfor den nye regering ikke medtog forslaget i det nye lovforslag. Den smarteste måde at besvare dette på var ved at citere det svar, der var givet til Folketinget. De skulle ikke ud i at forklare, hvorfor regeringen gjorde som anført. De kunne alene henholde sig til, hvad regeringen sagde i Folketinget.

Foreholdt pag. 274 (side 3124), ”Vedr. TDC vil jeg umiddelbart mene, at svaret på spm. 36 giver Amby alt, hvad han har ret til at bede om. Dvs. at vi ikke behøver at give ham andet. Hvad siger du? Mvh Merete. Enig NK”, og forespurgt, om det var en beslutning, han traf, at Christen Amby ikke skulle have andet svar, forklarede vidnet, at han var enig i det anførte. Han mener ikke, at han involverede andre i denne beslutning.

Foreholdt bilag A.12 (ekstrakten pag. 285-308/side 50101-50124), referat af Ligningsrådets møde den 19. august 2003, TDC A/S, bekræftede vidnet, at han deltog i mødet, foruden Ivar Nordland, der meget gerne ville være til stede på dette møde, idet de havde talt om sagen.

Foreholdt pag. 295 (side 50111), referatet af forespørgerens argumentation, særligt vedrørende afskrivningslovens § 40, stk. 5, og foreholdt, at man tilsyneladende ikke kan finde noget i referatet om styrelsens indstilling vedrørende afskrivningslovens §

40, stk. 5, og forespurgt, om han kan forklare, hvorfor det ikke stod der, forklarede vidnet, at han heller ikke mener, at der stod noget herom. De havde anlagt en anden indgangsvinkel. Det var derfor ikke nødvendigt at forholde sig til det problem, så de skrev ikke noget herom.

Foreholdt, at man heller ikke kan se, at Ligningsrådet har forholdt sig til problemet, og forespurgt, om det er korrekt, at Ligningsrådet ikke tog stilling til afskrivningslovens § 40, stk. 5, forklarede vidnet, at det er korrekt, og at det ikke var en forglemelse.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om Ivar Nordland var enig i det af vidnet anførte vedrørende afskrivningslovens § 40, stk. 5, forklarede vidnet, at han ikke ved, om Ivar Nordland var enig heri, men Ivar Nordland så deres indstilling vedrørende sagen, og han var enig heri.

Foreholdt af advokat Michael Reklings pag. 307 (side 50123), Ligningsrådets drøftelse af sagen, 7. sidste afsnit, "... Amby henviste i den forbindelse til lovforslag nr. 61, der indeholdt en løsning på problemet. ...", og forespurgt, om han var enig med Amby i, at L 61 indeholdt en løsning på problemet, forklarede vidnet, at det var han.

Foreholdt samme afsnit, sidste del, "... Herefter kan Ligningsrådet ikke vedtage en lignende fortolkning. Lovforslagets bemærkninger tyder klart på, at styrelsens indstilling ikke er korrekt. Havde styrelsen haft ret, var der jo ikke behov for lovforslaget", og forespurgt, om han var enig med Christen Amby i denne anden del, forklarede vidnet, at det var han.

Foreholdt, at L 99, der indeholdt elementer fra L 61, men ikke ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, blev fremsat den 7. februar 2002, og forespurgt, om han

blev involveret i udarbejdelsen af lovforslag L 99, ved råd, dåd eller lignende, forklarede vidnet, at det mener han ikke. Han hørte om det inden fremsættelsen, for der var nogle orienteringer i lovgruppen om erhvervsbeskatning vedrørende konkurrenceevnepakken. Han blev ikke orienteret om, at man ikke ville tage ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, med.

Adspurgt, om han ved, hvorfor ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke var med, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han tog det som udtryk for, at man ville fremme regeringens politik, således man ville droppe alt, der var i strid med skattestoppet. De havde været til ministerens nytårsparole i januar, hvor Svend Erik Hovmand havde brugt meget tid på at gøre opmærksom på, at skattestoppet var vigtigt. Hovmand sagde, at alle forelæggelser burde være påtegnet, at de var i overensstemmelse med skattestoppet. Vidnet tog det som udtryk for, at det var tjekket af med skattestoppet og i øvrigt regeringens politik. Skattestoppet kunne være en forklaring på, at ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, var gledet ud.

Forespurgt, om en anden forklaring kunne være, at der var overvejelser i gang om, at skrive en konsolideret sambeskatningslov, hvor man ville samle alle bestemmelser om sambeskatning i én lov, og at det var mere hensigtsmæssigt, at man medtog forslaget her, og forespurgt, om han var bekendt med disse overvejelser, forklarede vidnet, at det havde stået på de sidste 10 år. Der var gjort flere forsøg, som alle var løbet ud i sandet, så han havde næsten mistet troen på, at det blev til noget.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om disse forsøg vedrørte regleres materielle indhold, eller om der var tale om overvejelser om, hvilken status reglerne skulle have, forklarede vidnet, at det var begge dele. Der var lavet et næsten færdigt lovforslag både om det hjemmelmæssige, det indholdsmæssige og det kompetencemæssige.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, om han i 2002 hørte den forklaring, at man hellere ville have det med i en konsolideret sambeskatningslov og ikke i L 99, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Adspurgt, om han kender til andre sager, der ligner TDC-sagen, forklarede vidnet, at der har været 1-2 andre sager, men han har glemt navnene. Han har ikke selv behandlet sager, der mindede herom, men der var snak på gangene om sager.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, hvornår han hørte noget på gangene, forklarede vidnet, at det var i forbindelse med besvarelse af et spørgsmål til Folketinget, at der blev nævnt navne. Det var blandt andet Karin Kirchhoff, der gav disse oplysninger. Vidnet talte med Preben Underbjerg Poulsen herom, men Preben Underbjerg Poulsen fik heller ikke konsolideret, hvilke selskaber det var.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om der var andre personer end Karin Kirchhoff, der havde angivet rygter, forklarede vidnet, at Preben Underbjerg Poulsen også var involveret i gangsnakken. Vidnet husker, at Preben Underbjerg Poulsen fortalte, at han var blevet ringet op af [...] Kommune om en sag, men de fandt efter at have overvejet de modtagne oplysninger denne sag usandsynlig. [...] Kommune henvendte sig uopfordret.

Adspurgt, om han er bekendt med, hvornår man i rådgiverkredse blev opmærksom på hullet i ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det ved han ikke præcist, men det var ikke senere end offentliggørelsen af Ligningsrådets afgørelse i sag nr. 2. Også sager, der ikke er offentliggjort, verserer blandt rådgiverne.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, bilag A.21.01 (ekstrakten pag. 170/side 50233), og at Ivar Nordland på lovgruppemødet skulle have sagt, at de

skulle lave et beredskabspapir til Finansministeriet, forklarede vidnet, at han ikke er bekendt med, hvorvidt der blev udarbejdet et sådant papir, og han ved heller ikke, om der kom noget svar.

Foreholdt bilag 14.39 (ekstrakten pag. 199-209/side 3706-3716), specielt pag. 208 (side 3715), 2. afsnit, ”... *For så vidt angår goodwill, kan det nævnes, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, som medfører, at der ikke er afskrivningsret på koncernin-tern erhvervelse af oparbejdet goodwill, fortsat finder anvendelse – herunder på goodwill erhvervet af udenlandske sambeskattede selskaber*”, sammenholdt med bi-lag 09.63 (ekstrakten pag. 214-223/side 2035-2044), specielt pag. 221 (side 2042), de tre synspunkter vedrørende afskrivningslovens § 40, og forespurgt, om han var enig i den fortolkning, der er i forarbejderne, og om det var en rigtig beskrivelse, forklarede vidnet, at han ikke er enig i fortolkningen, og at han ikke mener, at det er en korrekt beskrivelse. Han er enig i det, der er angivet på pag. 221 (side 2042). Den eneste forklaring til pag. 208 (side 3715) er, at afskrivningslovens § 40 finder anvendelse, hvis det er selskaber, der er sambeskattet i øjeblikket. Den virker ikke, hvis de først senere bliver inddraget i sambeskatningen.

Adspurgt, om han har nogen ide om, hvorfor man har skrevet som anført, forklarede vidnet, at han ikke har nogen forklaring på det, for det var ikke nogen god ide at skrive som anført, for det gav anledning til misforståelse. Man kunne meget nemt agere uden om det, som afskrivningslovens § 40, stk. 5, dækkede.

Forespurgt af advokatfuldmægtig Søren Toftgaard, om han husker, om de på lov-gruppemødet den 23. april 2001 talte om TDC, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Foreholdt bilag A.21.01 (ekstrakten pag. 170/side 50233), og at der tales om et beredskabspapir til Finansministeriet om, at der var risiko for provenutab, og forespurgt, om det var sædvanligt, forklarede vidnet, at det var helt usædvanligt, at det blev bragt op på lovgruppemødet. Det er derfor, han husker det. Han har ikke oplevet det før.

Mødet midlertidigt hævet kl. 12:10.

Advokat Henrik Steen Andersen, advokat Kurt Siggaard og advokat Hanne Rahbæk fratrådte kl. 12:10.

Mødet sat på ny kl. 13:00.

Som vidne mødte advokat Søren Lehmann Nielsen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han er advokat.

Forespurgt, om han har særlig skattemæssig interesse, forklarede vidnet, at han, siden han i 1991 blev jurist og kom til Hjejle Gersted Mogensen, hvor han siden 1998 har været partner, har arbejdet en del med skatteret.

Forespurgt, om der er særlige emner inden for skatteretten, han interesserer sig for, forklarede vidnet, at det vil han ikke sige, men han har beskæftiget sig meget med selskabsbeskatning og international sambeskatning.

Forespurgt forklarede vidnet, at han kom ind i sagen i juni 2001. Han blev kaldt over i TDC's skatteafdeling og fik præsenteret sagen. Han blev bedt om at udarbejde en redegørelse for TDC's skatteretlige position, særligt i relation til at TDC overvejede

at sælge Talkline, og herunder skulle han også overveje en mulig spaltning i flere kommanditselskaber, og hvilke konsekvenser det havde. Han fik meget lidt at vide om, hvad der var gået forud. Han fik ikke at vide, at der i august 2000 havde været en forespørgsel vedrørende ligningslovens § 5 H. Han fik at vide, at der var en ligningsrådsafgørelse vedrørende ligningslovens § 5 H fra juni 2001, og han fik også at vide, at der var en ligningsrådsafgørelse fra 1992 om omdannelse af et dansk kommanditselskab til aktieselskab. Han var bekendt med, at nogen havde kigget på problemstillingen tidligere, men han vidste ikke noget videre herom.

Adspurgt, om planerne var et salg af Talkline og en mulig spaltning, og om spørgsmålet om afskrivning af goodwill var inde i overvejelserne, forklarede vidnet, at man var på sporet af, at man kunne opnå en stor skattemæssig fordel ved et salg, men også ved sambeskatning. Man regnede på dette tidspunkt med, at Talkline blev solgt.

Foreholdt bilag 14.24 (ekstrakten pag. 13/side 3639), brev af 9. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, 3. afsnit, ”Ved et salg til tredjemand skønner Tele Danmark A/S, at der vil kunne realiseres en avance på goodwill på ca. EUR 1.300 mio. ...”, og forespurgt, om det var tanken, at der skulle ske et salg til tredjemand, bekræftede vidnet, at han fik oplyst, at det var det, der var den primære tanke.

Forespurgt, om han fik nogen fornemmelse af, at tallet på EUR 1.300 mio. allerede var blevet oplyst over for Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at det fik han ikke noget indtryk af. Han fik noget senere – i november/december 2001 – dette brev i hånden. Det var, da de skulle til at forberede, hvad værdien egentlig var. Brevet fik ikke særlig betydning for hans arbejde, idet det var et løst skøn.

Foreholdt, at der var oplysninger fremme om et beløb på 15-20 mia. kr., forklarede vidnet, at det hørte han ikke noget om. Der blev ikke nævnt nogen beløbsstørrelser. De drøftede, at det var interessant, hvad værdien af Talkline var, men i sommeren/efteråret 2001 kunne de ikke sige andet end, at det var vanskeligt at værdiansætte selskabet.

Foreholdt bilag 05.06 (ekstrakten pag. 25-26/side 804-805), brev af 14. november 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen til PricewaterhouseCoopers, og forespurgt, om han fik at vide, at Told- og Skattestyrelsen havde anbefalet TDC at søge en bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at han fik at vide.

Foreholdt pag. 26 (side 805), sidste afsnit, "Selskabsbeskatningsafdelingen har oplyst, at afdelingen gerne aktivt medvirker til, at en eventuel anmodning om bindende forhåndsbesked behandles på Ligningsrådets møde den 12. december d.å. – under forudsætning af, at en anmodning indleveres i indeværende uge", og 3. afsnit, "... Selskabsrevisionsafdelingen er bekendt med, at Tele Danmark A/S er tidsmæssigt presset vedrørende de forelagte spørgsmål. ...", og foreholdt, at anmodningen om bindende forhåndsbesked indkom den 5. september 2001, og forespurgt om årsagen til, at det først skete på dette tidspunkt, når det var en hastende sag, forklarede vidnet, at det kan han ikke udtale sig om. Han var ikke i november/december 2000 med i arbejdet med sagen. Den anmodning om bindende forhåndsbesked, som de udarbejdede i september 2001, fremtrådte ikke for vidnet som en fortsættelse af tidligere overvejelser. Vidnet opfattede det således, at når TDC i august/september 2001 vendte tilbage til vidnet og bad ham hjælpe med anmodningen til Ligningsrådet, var det et resultat af den redegørelse, han udarbejdede, og de usikkerheder, han pegede på, herunder specielt vedrørende spaltningen. Det er dog alene vidnets indtryk.

Foreholdt bilag 22.24 (ekstrakten pag. 28/side 5152), brev af 28. juni 2001 fra departementet til Told- og Skattestyrelsen vedrørende høring af lovforslag om CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v., og forespurgt, om han var bekendt med, at der var udarbejdet et sådant lovudkast, forud for at lovforslag L 61 blev fremsat i Folketinget, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Adspurgt, om han eller TDC foretog nogen henvendelse til Skatteministeriet vedrørende udkast til lovudkast, forklarede vidnet, at han ikke gjorde det, og at han ikke er bekendt med, at TDC gjorde det. Han havde indtryk af, at TDC, da lovforslag L 61 kom, var overrasket over det.

Foreholdt dele af bilag 26.78 (ekstrakten pag. 29-32/side 7259, 7269-7270 og 7287), lovforslag nr. L 61, Forslag til lov om ændring af selskabsskatteoven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), og forespurgt, om han kender noget til årsagen til forslaget om ændring af selskabsskatteovens § 31, stk. 6, og hvad det skulle være foranlediget af, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Foreholdt bilag 07.75 (ekstrakten pag. 33-38/side 1361-1366), brev af 5. september 2001 fra TDC A/S til Told- og Skattestyrelsen vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – sambeskatning med Talkline Management und Finance Holding GmbH, bekræftede vidnet, at det er ham, der har skrevet denne henvendelse.

Foreholdt, at andre har fortalt, at den skulle være overbragt på et møde den 5. september 2001, og forespurgt, om han har været med til et sådant møde med Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at det tror han nok. Det er lidt svært for ham at huske. Han har ikke nogen notater fra dette møde, der var meget kort. Han mener, at de ganske kort var nede og aflevere anmodningen. Han husker ikke, hvem den blev afle-

veret til. Mødet den 5. september 2001 var et meget kort møde, hvor de kom med en lille bøn om, at man behandlede sagen hurtigt, idet den hastede.

Foreholdt bilag 07.36 (ekstrakten pag. 39-41/side 1119-1121), brev af 13. september 2001 fra vidnet til Niels Kristensen, specielt pag. 41 (side 1121), sidste afsnit, ”Dette er som aftalt nogle skitsemæssige overvejelser, som jeg ikke har haft lejlighed til at konferere med TDC, men som forhåbentlig kan danne grundlag for drøftelserne i morgen hos Dem kl. 11”, og forespurgt, om der blev gennemført et møde den 14. september 2001, forklarede vidnet, at det gjorde der. Han husker mødet, men husker dårligt alle, der var med, idet der var ganske mange. Fra skattemyndighederne deltog blandt andet Niels Kristensen, Susse Meulengracht og Kim Lohse. Det, de især talte om, var spaltningen.

Vidnet henviste i den forbindelse til bilag 06.09 (ekstrakten pag. 42-53/side 859-870), bindende forhåndsbesked af 18. september 2001 til TDC A/S, specielt pag. 42 (side 859), der indeholder de 3 spørgsmål, der var. Det første var, om TDC kunne etablere sambeskatning med Talkline med virkning for 2001. Det var ikke noget, der blev drøftet særligt på mødet. Det næste var spørgsmålet om ligningslovens § 5 H, hvilket heller ikke blev drøftet særligt på mødet. Det var noget, vidnet tog med, idet han gerne ville have afklaret, om de var omfattet. Det tredje spørgsmål var, om det ville gøre nogen forskel, hvis man var nødt til at foretage en spaltning. De prøvede at gøre klart, at de ikke var synderligt optaget af, hvordan man så skulle fordele fradragskontiene. Det, der bekymrede specielt Niels Kristensen, var, hvorledes det ville se ud efter spaltningen. Det havde ikke den store betydning for TDC, om der skulle være en eller flere fradragskonti. De fik bekræftet, at spaltningen ikke havde skattemæssig betydning. De 3 spørgsmål var forholdsvis enkle.

Adspurgt, om der blev talt om hastebehandling, forklarede vidnet, at det husker han ikke. De havde udtrykt ønske om en hurtigt behandling. Det var ikke sædvanligt, at man fik et svar inden for en måned. Det var ganske klart, at man fik et svar så snart som muligt, idet det var så stor en sag, og idet TDC var så stort et selskab. Spørgsmålene var også enkle. Det hastede, idet TDC forventede at sælge Talkline snarest. Hvis registreringstidspunktet gav problemer, ville man nok vente med at sælge, og hvis spaltningen gav problemer, ville man finde en anden måde at gøre det på. Vidnet mener, at de gjorde Told- og Skattestyrelsen opmærksom på, at TDC gik i salgstanker. De kan sagtens have sagt, at der var en interesseret køber, for det var der. Vidnet var ikke selv involveret i salgsforhandlingerne, men det var hans klare indtryk, at der var forhandlinger i gang.

Foreholdt bilag 08.91 (ekstrakten pag. 54/side 1823), mail af 24. september 2001 fra Lars Nørding til Mogens Nicolajsen, Gitte Wrobel og Esther Uhrenholt, specielt 3.-4. afsnit, ”Agenda for mødet vil være en diskussion af, hvordan vi kommer frem til en værdiansættelse af indgangsværdierne af Talkline i den danske sambeskatning pr. 1. januar 2001, herunder specielt goodwill værdien. TDC ønsker at anmode Ligningsrådet om en bindende forhåndsbesked af værdiansættelsen”, og forespurgt, hvorfor der ikke med det samme kom en anmodning om bindende forhåndsbesked vedrørende værdiansættelsen, forklarede vidnet, at de hastende og i september 2001 besvarede spørgsmål havde at gøre med salgsforhandlingerne vedrørende Talkline. Bortset fra spørgsmålet om ligningslovens § 5 H, som de medtog for en sikkerheds skyld, berørte de øvrige spørgsmål emner, som havde indflydelse på, hvordan og hvornår en eventuel handel blev gennemført, og det var det vigtigste.

Foreholdt trindelingen, hvor 1. trin er det på pag. 54 (side 1823) anførte, hvor man ønsker at indgå i diskussion om værdien af goodwill, og forespurgt, hvorfor man ikke allerede i september 2001 anmodede om en bindende forhåndsbesked vedrørende

værdiansættelsen, forklarede vidnet, at det ikke var overvejelser, han direkte blev involveret i. Det var Henning Lauritsen, der på det tidspunkt var skattechef hos TDC, der var af den opfattelse, at det var bedre, at man med det samme gik ind i en diskussion med Told- og Skattestyrelsen om værdien. Man var stadig i tidspres på grund af salgsforhandlingerne og hensynet til at kunne tage højde for værdiansættelsen i regnskabet for 2001. Man ville gerne have sagen på Ligningsrådets møde i december. Hvis man skulle følge de normale rutiner, ville november og december for længst være gået. Dette var et forsøg på at få Told- og Skattestyrelsen til at være med til at "kigge over skulderen" for at undgå den lange sagsbehandlingstid. Det var et forsøg på, i fællesskab, at nå det hurtigere. Det er lidt vidnets gæt, for sådan som han husker det, viste det sig hurtigt, at Told- og Skattestyrelsen ikke ville være til med at finde svaret, før spørgsmålet var stillet.

Adspurgt, om de så nogen fordel ved først at få den formelle anmodning om bindende forhåndsbesked registreret på et senere tidspunkt, forklarede vidnet, at det ikke var med i overvejelserne. Der var ikke tvivl om, at TDC ville anmode om en bindende forhåndsbesked.

Foreholdt, at en anmodning, hvis den var blevet indgivet, vel kunne frafaldes, forklarede vidnet, at det kunne den godt. Det eneste, der var vigtigt for TDC, var at få et grundlag til brug for udarbejdelse af regnskabet.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om der stadig var en forventning om et eksternt salg, forklarede vidnet, at det var der, men han var ikke med i salgsforhandlingerne.

Vidnet forklarede videre, at de var af den opfattelse, at hvis der skete et salg, kunne de fradrage tabet på goodwill ved etablering af sambeskatning, uanset om der var sket

omdannelse i Tyskland. Den skattefordel, der lå i § 31, stk. 5 og 6, var på to ledder. Hvis man tog et selskab ind i sambeskatning, skulle der fastsættes en værdi på goodwill. Man kunne ikke afskrive på en oparbejdet goodwill, men man kunne ved salg fradrage et tab, uanset om der var sket en omdannelse eller ej. Da det viste sig, at man ikke fik solgt Talkline, betød omdannelsen i Tyskland, at man alligevel kunne opnå afskrivninger på goodwill, idet man havde erhvervet denne ved omdannelsen før etableringen af sambeskatning.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag 14.36 (ekstrakten pag. 55-60/side 3692-3697), mødereferat af 1. oktober 2001 af møde med TDC A/S den 28. september 2001, bekræftede vidnet, at han ikke var til stede ved mødet. Vidnet forklarede, at advokat Jan Steen Hansen – står som Jan Steen Jensen i referatet – var til stede fra vidnets kontor. Vidnet fik en beretning om, hvad der skete på mødet, men vidnet kan ikke forklare yderligere om mødet end det, der er anført i referatet.

Foreholdt pag. 55 (side 3692), 2.-3. sidste afsnit, ”Selskabets repræsentanter redegjorde i korte træk for - den foretagne omdannelse af det tyske datterselskab til kommanditselskab, herunder formålet med omdannelsen, hvordan denne foregik og hvorledes step-up'en er beregnet ...”, forklarede vidnet, at han ikke kan fortælle, hvad der rent faktisk blev sagt på mødet.

Adspurgt om, hvad de kunne have sagt om formålet med omdannelsen, forklarede vidnet, at det er svært for ham at sige, hvad der er blevet sagt på mødet. Han har senere fået at vide, at formålet med omdannelsen var at anvende de tyske regler om omstrukturering, der var gunstige, og som ville ophøre med udløbet af 2000.

Foreholdt ”hvorledes step-up'en er beregnet” og forespurgt, om han kan sige noget om, hvad han ville have sagt, hvis han havde været til stede på mødet, forklarede vid-

net, at baggrunden var de tyske regler. Den ”step up”, der var tale om, var den forøgelse af afskrivningsgrundlaget, som man ville få efter de tyske regler. De tyske regler var sådan, at omdannelsen i princippet foregik skattefrit. I Tyskland havde man en anskaffelsessum på anparterne på DEM 400 mio., og de tyske regler gjorde, at man skulle fordele anskaffelsessummen for disse anparter i forbindelse med omdannelsen. Man tog de bogførte aktivers værdi, og restbeløbet op til anparternes værdi var goodwill, som man kunne afskrive på. Det var det, der fulgte af de tyske skatteregler, og det var der ikke noget mystisk ved. Det kan have været det, der lå i ”hvordan step-up'en er beregnet”.

Foreholdt bilag 08.45 (ekstrakten pag. 61-63/side 1563-1565), mødereferat af 14. december 2001 af møde den 12. december 2001 hos TDC, specielt pag. 61 (side 1563), 1-2. afsnit, ”... Mødet blev afholdt på foranledning af TDC, som ønskede at præsentere en rapport udarbejdet af Deloitte & Touche. Rapporten var imidlertid ikke blevet færdig inden mødet”, forklarede vidnet, at rapporten ikke var færdig, idet det var et langvarigt arbejde. Det tog meget længere tid at lave rapporten, end man havde troet på forhånd.

Foreholdt 2. afsnit, 2. punktum, ”Der blev fra TDC's side gjort opmærksom på, at man havde valgt Deloitte & Touche til at udarbejde rapporten, idet man ønskede en uafhængig vurdering. ...”, foreholdt, at man oprindeligt fra TDC's side havde et ønske om at indgå i en arbejdsgruppe med Told- og Skattestyrelsen, og forespurgt, hvilket formål det havde at vælge en uafhængig revisor, når det ikke var til brug for arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at han ikke var med til disse overvejelser. Det er til dels et gæt fra hans side, men han mener, at det havde et dobbelt formål. Man kunne dels bruge det som argument over for Told- og Skattestyrelsen, at vurderingen var foretaget af en uafhængig revisor, og dels kunne man begynde at forudse, at det kneb med at få en vurdering, før man lukkede bøgerne for 2001, og man havde så en eks-

tern revisors vurdering af, hvad værdien var, som man kunne tage med i regnskabet. Det var tanken, at der skulle være en ekstra uafhængighed.

Foreholdt 3. afsnit, ”Mødet blev i stedet anvendt til kort at redegøre for, hvorfor man ønskede en bindende forhåndsbesked ...”, og forespurgt, hvad de sagde om årsagen til, at TDC ønskede en bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at han ikke husker det fra mødet, men han vil mene, at det var for hurtigst muligt at få at vide, hvilket tal de kunne medtage i regnskabet. Jo længere tid der gik, desto vanskeligere ville det være for dem at skaffe dokumentation for den daværende værdi af Talkline.

Adspurgt om, hvorfor man ikke blot indsendte en selvangivelse, forklarede vidnet, at man gerne ville vide, hvilke fradrag man havde, og det ville være nærmest umuligt at dokumentere en værdi under en ansættelsessag, der måske ville komme flere år senere. Det var derfor også af rent praktiske grunde, vigtigt at komme hurtigt i gang.

Foreholdt pag. 62 (side 1564), næstsidste afsnit, ”... at så snart rapporten foreligger ... – formentlig inden jul. ...”, bekræftede vidnet, at det var en optimistisk vurdering, at man kunne nå det inden jul. Det var ikke ham, der udarbejdede rapporten. Rapporten blev først færdig i februar 2002.

Foreholdt bilag 20.06.34 (ekstrakten pag. 64-65/side 30184-30185), mail af 18. december 2001 fra Solveig Mortensen til Gitte Wrobel vedhæftet notat, specielt pag. 64 (side 30184), 1.-3. afsnit, ”Vi har gjort os nogle tanker vedr. værdiansættelsen af goodwillen, hvor vi overvejer, om der er mulighed for at overføre begrænsningen i værdien til ”betalt goodwill” som efter tyske regler. Vedlagte notat er på tankespindstadiet, men vi mener dog, at vi gerne vil høre din mening herom. Såfremt du er enig i, at der er en mulighed, bør det måske nævnes på mødet med TDC, at vi går med disse tanker uden at vi ved, om det kan holde. Blot for at de ikke efterfølgende føler, at

vi har holdt dem for nar ved ikke at nævne, at vi har tankerne. Har du nogen ide om, om mødet bliver i denne uge?”, og forespurgt, om der blev afholdt noget møde i umiddelbar forbindelse til denne mail den 18. december 2001, forklarede vidnet, at det tror han ikke.

Foreholdt af advokat Michael Reklings, at næste møde formentligt var den 25. september 2002, bekræftede vidnet dette. De hørte ikke noget om Told- og Skattestyrelsens tanker. De arbejdede videre med værdiansættelsesrapporten og forventede ikke at høre noget fra Told- og Skattestyrelsen.

Vidnet forklarede videre, at han ikke tidligere har set denne mail. Det var først i forbindelse med mødet i september 2002, at de fik en fornemmelse af, at skattemyndighederne ikke ville lægge handelsværdien til grund. Han vil ikke sige, at de følte sig holdt for nar, for de vidste, at der var risiko for, at det ville ske. De havde ikke fået nogen reaktion fra Told- og Skattestyrelsen.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel dele af bilag 26.78 (ekstrakten pag. 29-32/side 7259, 7269-7270 og 7287), lovforslag nr. L 61, og forespurgt, hvilket kendskab han havde til L 61, forklarede vidnet, at det havde han ikke kendskab til, før det blev fremsat i Folketinget. Han husker ikke, hvordan han første gang hørte herom, men han blev enten selv eller via TDC opmærksom på, at der kom et lovforslag, og at det kunne være et problem for dem. Han drøftede lovforslaget med TDC og overvejede, hvilke konsekvenser det ville have for sagen. De nåede ikke særlig langt i deres overvejelser, idet lovforslaget bortfaldt i forbindelse med folketingsvalget i november 2001. De overvejede, hvorledes de skulle agere. Han husker, at han gav det råd, at de måtte regne med, at det ville blive genfremsat. Lovforslaget ville have en ikrafttrædelsesdato pr. 1. januar 2002, og han rådede til, at man forsøgte at

sælge Talkline inden. Der var ingen, der troede, at det var realistisk muligt, at man ville kunne sælge selskabet inden da.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag 25.04 (ekstrakten pag. 66-99/side 6244-6277), udkast af 11. januar 2002 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning), hvor ændringsforslag til § 31, stk. 6, er udgået, og forespurgt, om han blev bekendt med, at man arbejdede på et lovudkast uden § 31, stk. 6, før forslaget fremsættelse, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Vidnet sad på dette tidspunkt i Advokatrådets Skatteudvalg, men han husker ikke, om de fik lovforslaget i høring.

Forespurgt, om der var henvendelser fra TDC eller andre til ministeren eller omvendt, forklarede vidnet, at det kender han ikke noget til.

Adspurgt til indholdet af L 99 forklarede vidnet, at han ikke husker, hvornår han blev bekendt med indholdet. Det var i forbindelse med, at han løbende fulgte med i, hvad der kom af ny lovgivning inden for skatteområdet. Han overså næsten, at den del, der var til ulempe for TDC, var taget ud. Han har ikke drøftet forslaget med personer fra embedsværket eller lovgivers side.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om det stod klart, at det var store beløb, der var involveret i TDC's sag, forklarede vidnet, at det gjorde det. De foretog sig ikke noget i anledning af, at forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, fra L 61 ikke var med i L 99. De fortsatte blot arbejdet med anmodningen om en bindende forhåndsbesked vedrørende værdiansættelsen.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag 27.86 (ekstrakten pag. 100-102/side 7760a-c), faxforside af 25. januar 2002 fra Ove Lykke Zeimer til Jesper Vestergaard

vedhæftet notat, specielt pag. 100 (side 7760a), 1. afsnit, ”Vedlagt fremsendes som drøftet i forgårs et notat om de hovedelementer i den tidligere regerings lovforslag om CFC-beskatning, som må være et brud på den nye regerings erklærede skattestop”, og forespurgt, om han, eller nogen i TDC, ham bekendt, havde noget at gøre med fremsendelsen af dette til Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at han ikke havde noget med det at gøre. Han blev først langt senere, da det blev offentligt kendt, bekendt med, at der var fremsendt noget sådant. Han er ikke bekendt med, at nogen i TDC har haft noget med det at gøre. Det var i så fald ikke noget, vidnet fik underretning om eller var involveret i.

Foreholdt pag. 102 (side 7760c), 3. afsnit, ”**5. Regulering af afskrivninger på grund af skattefrie omstruktureringer i udlandet.** Den foreslåede ændring til SEL § 31, stk. 6 om anskaffelsestallet for afskrivningsberettigede aktiver i udenlandske datterselskaber, som er i dansk sambeskatning vil også være et brud på skattestoppet”, og foreholdt, at det er en kritik af ændringsforslaget til selskabsskattelovens § 31, stk. 6, i L 61, idet det angives at være i strid med skattestoppet, og foreholdt, at inputtet til dette punkt var kommet fra Henrik Faust Pedersen, der er revisor i PricewaterhouseCoopers, der er revisorer for TDC, bekræftede vidnet, at han ikke er bekendt med, at Henrik Faust Pedersen på vegne TDC skulle have givet input til Ove Lykke Zeimer.

Foreholdt bilag 10.51 (ekstrakten pag. 103-107/side 2307-2311), brev af 28. maj 2002 fra TDC til Ligningsrådet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, og foreholdt at det tog lang tid at få lavet rapporten, og forespurgt, om der var andre grunde til, at anmodningen først blev dateret den 28. maj 2002, forklarede vidnet, at skylden først og fremmest var hans. Da de havde fået rapporten i begyndelsen af februar 2002, skulle vidnet i gang med at udarbejde udkast til anmodning om bindende forhåndsbesked. Først i februar/marts fandt han ud af, at det var vigtigt, at de fik undersøgt helt

nøje, hvorledes Talklines selskabsretlige forhold havde været, og det insisterede han på at få gravet frem. Det var vanskeligt, for det involverede oplysninger om selskabets forhold, før det var blevet købt af TDC. Det tog det meste af tiden og var først nogenlunde på plads i april. Derefter havde de nogle drøftelser om afskrivningslovens § 40, stk. 5, og nogle bestemte aspekter heraf, som først blev taget op, da anmodningen var ved at være færdig. Vidnet skrev en redegørelse herom til Henning Lauritsen den 7. maj 2002. Der var ikke noget usædvanligt i, at den endelige udformning af den bindende forhåndsbesked formelt skulle godkendes på højere plan. Det var ikke med i vidnets planer og er heller ikke drøftet med TDC, at anmodningen skulle forhales til efter vedtagelsen af L 99. Der var ingen overvejelser herom. Sagen hastede ikke længere helt så voldsomt, idet de relevante regnskaber var udarbejdet.

Foreholdt pag. 107 (side 2311), sidste afsnit, ”Til dækning af gebyr vedlægges 1.700 kr. i check”, sammenholdt med bilag 08.10 (ekstrakten pag. 108-109/side 1394-1395), kopi af check stor 1.700 kr., udstedt den 14. maj 2002, og forespurgt, hvordan det hænger sammen, at checken er modtaget i Told- og Skattestyrelsen adskillige dage før anmodningen, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Foreholdt pag. 103 (side 2307), stempel, ”Anmodning og gebyr registreret i Told- og Skattestyrelsen den 22/5-02”, forklarede vidnet, at han ikke tidligere har hæftet sig herved. Han har ikke nogen forklaring herpå.

Adspurgt, om det var sådan, at anmodningen blev indleveret den 15. maj, men trukket tilbage igen, idet der skulle skrives noget nyt i den, forklarede vidnet, at det har han ikke hørt noget om.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om anmodningen kan være sendt pr. fax, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Vidnet forklarede, at de

på et tidspunkt var færdig med teksten, og vidnet blev underrettet om, at nu var den afleveret. Han kender ikke til og har ikke hørt noget om, at den skulle være indgivet før eller trukket tilbage. Påtegningen af 22. maj 2002 på anmodningen har han ikke set før, og det er ikke drøftet i TDC.

Foreholdt af advokat Michael Rekling, at L 99 blev vedtaget den 14. maj 2002, og forespurgt, om man lagde vægt på, at gebyret var registreret før vedtagelsen, forklarede vidnet, at det gjorde man ham bekendt ikke.

Foreholdt bilag 08.43 (ekstrakten pag. 110-111/side 1560-1561), referat af 7. oktober 2002 af møde hos TDC den 25. september 2002, og forespurgt, hvad der skete i de 3-4 måneder fra indsendelsen af anmodningen om bindende forhåndsbesked til mødet, og hvad tiden gik med, forklarede vidnet, at den gik med ingenting. Der var også en ferieperiode. Der blev nok rykket lidt, men der skete ikke noget. Vidnet bekræftede, at det overordnede tema på mødet var en præsentation af rapporten. De var lidt interesseret i at høre, hvorledes styrelsen havde tænkt sig, at det videre forløb skulle gribes an.

Foreholdt pag. 110 (side 1560), 2. afsnit, ”TSS rejste spørgsmålet angående hjemlen til at fravige den faktiske anskaffelsessum ved indtræden i sambeskatning, jf. selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6. ...”, forklarede vidnet, at det var et spørgsmål, der blev rejst på mødet. Det var ikke et spørgsmål, der blev rejst af TDC, men vist nok af Solveig Mortensen. TDC var nysgerrig efter at finde ud af, om skattemyndighederne var enige. Der var ingen diskussion hen over bordet. Vidnet sagde blot, at han ville skrive lidt om det.

Forespurgt, om det allerede var fremme, at man skulle udskille dette spørgsmål til særskilt behandling, forklarede vidnet, at det var det ikke. De havde den holdning, at de ville forklare, hvorledes tingene hang sammen.

Foreholdt 3. afsnit, "... Det blev yderligere oplyst, at salgsplanerne for 2001 er bortfaldet. ...", bekræftede vidnet, at det her klart fremgik, at planerne var opgivet.

Foreholdt bilag 09.65 (ekstrakten pag. 123-133/side 2046-2056), brev af 7. januar 2003 fra vidnet til Told- og Skattestyrelsen, specielt pag. 132 (side 2055), 3. afsnit, "Det er derfor kun naturligt og rigtigt, at forarbejderne til L 61 ikke giver støtte for omstrukturingskontorets synspunkter, og at det netop med betydelig vægt taler for TDC's synspunkter, at der er fremsat et ikke-vedtaget lovforslag til imødegåelse af den situation, som foreligger her", og forespurgt, om det var udtryk for, at hvis L 61 var blevet gennemført, ville det have hindret det, TDC ønskede, forklarede vidnet, at det var det stort set. Det var dog ikke helt åbenbart, at det ville være tilfældet, men det var klart, at L 61 sigtede på en sådan situation. Forespurgt, om L 61 kom som reaktion på deres anmodning om bindende forhåndsbesked i september, svarede vidnet, at forslaget ikke var "lige i øjet" i forhold til TDC, idet L 61 talte om indtræden i anskaffelsessummerne som ved en dansk fusion, og at "TDC-modellen" var en anden situation. Selvom L 61 blev vedtaget, var der stadig et spørgsmål om fortolkning af de tyske regler om omdannelse. Vidnet mener ikke, at den, der lavede L 61, kendte til Talkline. Vidnet er ikke bekendt med, at man var efter TDC. Det var et forslag til imødegåelse af den "tænkte" selskabsomdannelse.

Forespurgt, om der i det lå, at der var en vis sandsynlighed for, at L 61 ville have hindret det, TDC ønskede sig, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt pag. 133 (side 2056), sidste afsnit, ”... foreslår jeg, at der afholdes et møde til drøftelse af de rejste spørgsmål”, bekræftede vidnet, at det foreslåede møde blev afholdt den 24. marts 2003.

Foreholdt bilag 09.51 (ekstrakten pag. 134-140/side 1993-1999), vidnets talepapir til møde den 24. marts 2003 hos Told- og Skattestyrelsen, bekræftede vidnet, at det blev delt ud, så alle kunne følge med i gennemgangen.

Foreholdt, at det indeholdt dels en behandling af hjemmelspørgsmålet og dels en behandling af værdiansættelsen, og forespurgt, om en sådan opdeling var fremme på mødet, forklarede vidnet, at han ikke husker, om det var fremme på mødet, men det kom i hvert fald kort efter.

Adspurgt, om det var TDC eller Told- og Skattestyrelsen, der bragte det på bane, forklarede vidnet, at det kom op under en telefonsamtale med Gitte Wrobel. Han husker ikke, hvem der bragte det på bane.

Foreholdt bilag 08.40 (ekstrakten pag. 141/side 1557), Gitte Wrobels telefonnotat af 30. april 2003 vedrørende telefonsamtale med vidnet, specielt 2. afsnit, ”Jeg nævnte muligheden for at lægge det præjudicielle spørgsmål for Ligningsrådet – således at afklaringen heraf i givet fald ikke skal afvente vurderingen af værdiansættelsesspørgsmålet. Umiddelbart var S.L. enig men vi aftalte at tale herom, når de har set styrelsens indstilling vedrørende SEL § 31, stk. 5 og 6. ...”, forklarede vidnet, at det bar hen imod, at de var uenige i, hvilken værdi der skulle lægges til grund, så det var et fornuftigt forslag. Det var fjollet at bruge ressourcer på værdiansættelsen, hvis det viste sig, at den ikke kunne lægges til grund. Hvis det var således, at de ikke kunne få en bekræftelse fra Selskabsrevisionen på, at man skulle bruge handelsværdien, var en opdeling fornuftig.

Foreholdt bilag 09.51 (ekstrakten pag. 134-140/side 1993-1999), og forespurgt, om der var nogen ændring i standpunkterne, forklarede vidnet, at de havde modtaget styrelsens indlæg af 7. november 2002, der var meget negativt. Han fremsendte derfor et supplerende indlæg i januar 2003, og styrelsen kom derefter med et yderligere indlæg af 19. februar 2003. Styrelsens seneste indlæg syntes at indebære, at TDC ikke kunne lægge den fulde handelsværdi til grund, men at TDC kunne opnå et resultat, der mindede om den tyske model. TDC var indforstået med, at de, såfremt de ikke kunne bruge hele handelsværdien, da kunne opnå afklaring af styrelsens indikation af, om de så kunne bruge noget, der lignede den tyske model.

Foreholdt bilag 08.40 (ekstrakten pag. 141/side 1557), og forespurgt, om han har haft direkte kontakt med Niels Winther-Sørensen om sagen, bortset fra ligningsrådsmøderne, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at han har. Vidnet ved, at Hans Munk Nielsen på et langt senere tidspunkt i forbindelse med forlæggelsen af værdiansættelsen for Ligningsrådet rettede henvendelse til Niels Winther-Sørensen om et muligt møde, men vidnet mener ikke, at han selv talte med Niels Winther-Sørensen.

Foreholdt, at Gitte Wrobel i notatet anfører, at Niels Winther-Sørensen var orienteret om sagen, og at det blev resultatet, at Niels Winther-Sørensen ikke ville indgå i dialog med vidnet, bekræftede vidnet, at de havde et håb om, at Niels Winther-Sørensen havde en anden opfattelse af dette spørgsmål end styrelsen, og at det var en fordel at få ham ind i sagen, jo tidligere des bedre, så han kunne få styrelsen på andre tanker.

Foreholdt bilag A.12.01 (ekstrakten pag. 142-143/side 50125-50126), dagsorden til Ligningsrådets møde den 17. juni 2003, og forespurgt, om han fik noget at vide om, at sagen blev trukket, og baggrunden herfor, forklarede vidnet, at han fik at vide, at den var trukket, men ikke om baggrunden herfor. Vidnet forklarede, at Hans Munk Nielsen ringede til Niels Winther-Sørensen den 2. maj 2003, hvorefter Niels Winther-

Sørensen ringede til vidnet og meddelte, at han ikke ville holde et møde. Den 15. maj 2003 fik de Omstruktureringskontorets notat, der var negativt og ikke indeholdt noget om den tyske model. Han vidste, at styrelsen ikke ville anerkende, at handelsværdien blev lagt til grund, men han havde stadig håb om, at de ville anvende den tyske model. Vidnet ringede til Lars Nørding, der var medforfatter på Selskabsrevisions notat, idet han ikke kunne forstå, at der ikke stod noget om den tyske model. Lars Nørding sagde, at det stadig var deres holdning, at den tyske model kunne anvendes. Lars Nørding ringede tilbage den 20. maj og sagde, at de stod ved den tyske model. Han ringede igen dagen efter og sagde, at de måske ikke var enige alligevel. Vidnet havde den 22. maj 2003 en telefonsamtale med Niels Kristensen, der sagde, at han var en af dem, der ikke var sikker på den tyske model. Niels Kristensen spurgte, om vidnet ville anmode om at få sagen udsat til ligningsrådsmødet i august måned, så de kan få tid til at undersøge det. Vidnet sagde, at han ville tale med sin klient herom. Niels Kristensen ringede senere og sagde, at det endte med, at de indstillede den tyske model, men at de stadig gerne ville have, at vidnet bad om udsættelse. Dette ønskede TDC ikke, idet de fastholdt, at de ønskede sagen behandlet. De fik senere at vide, at sagen var blevet trukket.

Foreholdt bilag E.27 (ekstrakten pag. 215/side 52095), mail af 8. oktober 2003 fra Gitte Tarum Wrobel til Solveig Mortensen, Lisbeth Rasmussen, Kim Lohse, Jan Møller, Thomas Eskildsen, Lars Nørding og Palle Graff, og forespurgt, om der var særlige problemer i at få værdiansættelsesprocessen i gang, forklarede vidnet, at det var der ikke. Man kom i gang med arbejdet, omend lidt senere end de havde ønsket. Der kom imidlertid problemer senere. De havde et møde, der mest handlede om teknik, den 20. oktober 2003. Told- og Skattestyrelsen havde læst rapporten fra Deloitte, og på mødet den 20. oktober 2003 havde de flere spørgsmål, som de stillede til de revisorer fra Deloitte, der var til stede.

Foreholdt bilag 40.48 (ekstrakten pag. 217-238/side 12081-12102), brev af 9. oktober 2003 fra Christina Faurby til Folketingets Skatteudvalg vedrørende fremsendelse af forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, fusionsskatteloven og ligningslovens (Indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver samt creditlempelse ved sambeskatning) mv., og forespurgt, om han søgte indflydelse på dette forslag, L 27, forklarede vidnet, at de ikke kendte til lovforslaget, før det blev fremsat i Folketinget. Det var klart, at det blev fremsat for at ramme TDC. Det havde meget alvorlig effekt og var lavet med en specielt designet ikrafttrædelsesbestemmelse, der havde en kraftig tilbagevirkende effekt, der betyder, at TDC ikke kan sælge Talkline, uden at blive voldsomt beskattet. Vidnet var med til at lave et svar herpå med et idekatalog til argumenter for, hvorfor lovforslaget og især ikrafttrædelsesbestemmelsen var urimelig. Han deltog heri for at forsøge at rede trådene ud og for at vise, hvilke konsekvenser det ville have, hvis forslaget blev vedtaget. Vidnet ved, at TDC gik til Dansk Industri med dette oplæg og et forslag til, hvorledes man skulle formulere et høringsvar. Hvad der videre skete, ved vidnet ikke, idet TDC har sin egen informationsafdeling, der tog sig af det videre forløb. Vidnet kom med ideer til, hvad man kunne anføre imod lovforslaget. Vidnet ved ikke præcist, hvilke kanaler TDC har brugt i den forbindelse.

Adspurgt, om der var nogen kontakter med embedsmænd, som han var vidende om eller deltog i, forklarede vidnet, at han ikke selv havde kontakt med nogen og ikke er bekendt med, at andre skulle have haft det. Det indtryk, han fik, var, at det foregik på samme måde som alle andre selskaber, via de officielle kanaler.

Advokat Michael Reklings bad vidnet skitsere den sidste tid, det vil sige hovedbegivenhederne i sagsbehandlingen frem til i dag.

Vidnet forklarede, at lovforslag L 27 herefter blev vedtaget. TDC havde dog stadig en betydelig økonomisk interesse i at få fastsat værdien. Der blev nedsat en arbejdsgruppe i Told- og Skattestyrelsen, der skulle se på rapporten og værdiansættelsen. Der var en række møder til hen efter sommerferien 2004, hvor de var færdige med deres værdiansættelse, der kom til et lavere resultat end det, TDC selv var nået frem til.

Forespurgt, om der ikke var en genopblussen af gamle diskussioner om reglerne, forklarede vidnet, at der ikke var nye hjemmelsdiskussioner. Det var kun et spørgsmål om værdiansættelsen, som var ren teknik. Juraen var ude af billedet. Ligningsrådet fremkom med den sidste bindende forhåndsbesked i oktober 2004, og den har TDC påklaget til Landsskatteretten. Der er ikke noget svar fra Landsskatteretten om den forventede sagsbehandlingstid. Der er endnu ikke indgivet begæring om syn og skøn, men det er formentlig i den retning, sagen går. Der vil næppe kunne forventes et resultat før om ca. 1½ år.

Foreholdt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen bilag E.27 (ekstrakten pag. 215/side 52095) og forespurgt til de ”sten på vejen”, der kom til senere, forklarede vidnet, at vidnet og skattechefen fra TDC den 23. december 2003 blev bedt om at deltage i et møde i Told- og Skattestyrelsen, hos Ole Kjær, hvor retschef Lisbeth Rasmussen også var til stede. De beklagede, at de havde måttet fjerne de fleste af de medarbejdere, der havde deltaget i værdiansættelsen, idet de på grund af undersøgelseskommissionens nedsættelse ikke længere kunne beskæftige sig med sagen.

Adspurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, hvilke undersøgelser han foretog, da han blev bedt om at undersøge virkningerne af L 61, og forespurgt, om han skulle redegøre for, hvorledes virkningerne ville være for TDC, forklarede vidnet, at de ikke kom særlig langt med undersøgelserne, idet lovforslaget faldt bort, inden de nåede at tænke sig grundigt om. Han skrev en forholdsvis kort redegørelse,

der mere gik på, hvad TDC nu kunne forvente, efter at lovforslaget var bortfaldet. Han kunne kun sige, at TDC måtte forvente, at lovforslaget ville blive genfremsat, og at man måtte prøve at sælge Talkline før årsskiftet 2001/2002. Han prøvede ikke at kontakte nogen hos Told- og Skattestyrelsen.

Foreholdt dele af bilag 26.78 (ekstrakten pag. 29-32/side 7259, 7269-7270 og 7287), specielt pag. 32 (side 7287), "Til nr. 2", og foreholdt, at det i bemærkningerne til L 61 er anført, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, stadig finder anvendelse, og forespurgt, om han gjorde sig nogle tanker om, hvorvidt det var et rigtigt udsagn, og om det anførte passede på TDC's sag, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han gjorde sig ikke i forbindelse med L 61 nogen overvejelser herom.

Adspurgt, hvor højt op i TDC's ledelse man i 2001 havde opmærksomheden henledt på sagen, forklarede vidnet, at det kan han dårligt svare på. Han ved, at Hans Munk Nielsen, der er økonomidirektør, var orienteret om sagen, idet det var hans område. Vidnet talte ikke med Henning Dyremose, og han ved således ikke, om denne var orienteret om sagen. Vidnet fik nærmest det indtryk, at det var Hans Munk Nielsens afdeling, der arbejdede med sagen, og at det var meget teknisk og derfor ikke var kommet videre hos TDC. De talmæssige oplysninger er muligt blevet videregivet, men det rent tekniske om, hvorledes det rent faktisk var skruet sammen, tror vidnet næppe er kommet videre.

Mødet hævet kl. 14:50.

Næste møde er berammet til torsdag, den 17. marts 2005 kl. 09:30.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 18. maj 2005.
Marianne Kjølbye

Den 17. marts 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbbye.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister

Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann.

Som valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen mødte advokat Gunnar Homann.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Mads Krarup, der er valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Hove, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt, var ikke mødt.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdirektør Flemming Paludan mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær,

var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernø, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel mødte advokat Nicolai Westergaard.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Kim Lohse, der lovligt forberedt og formånet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han blev ansat i Told- og Skattestyrelsen, dengang Statens Ligningsdirektorat, i 1973, samme år som han blev færdig som cand.jur. I 1983 blev han ansat som kontorchef efter i en periode at have været deltids advokatfuldmægtig. I 1994 blev flyttet til Erhvervsbeskatningskontoret, hvor han fortsat er kontorchef.

Adspurgt, hvem der i 1999-2003 var hans nærmeste chef, forklarede vidnet, at det var Hanne Søgaard Hansen, Preben Underbjerg Poulsen, og efter at området blev opdelt, er det nu Flemming Paludan, der er underdirektør med ansvar for organisatoriske spørgsmål, og Lisbeth Rasmussen, der som retschef har ansvar for det faglige.

Forespurgt bekræftede vidnet, at Gitte Wrobel i 1999-2003 var en af hans medarbejdere.

Forespurgt, hvorledes han er involveret i Ligningsrådets arbejde, forklarede vidnet, at han selvfølgelig koncentrerer sig om de sager, som har været til behandling i hans kontor, i forbindelse med Ligningsrådets arbejde. Han modtager imidlertid alt materiale, som udsendes til Ligningsrådets medlemmer. Det har været diskuteret, om kontorcheferne kunne nøjes med at få det materiale, som de selv stod for, men det er aldrig blevet til noget. Han modtager således alt materiale, herunder også vedrørende sager, han ikke har med at gøre. Vidnet mener, at det altid har været sådan. Diskussionen om begrænsning af materiale var affødt af, at der var sluppet oplysninger ud.

Adspurgt til sin funktion på Ligningsrådets møder forklarede vidnet, at det er at præsentere de sager, som hans kontor har haft hovedansvaret for at forberede. For så vidt angår de sager, hvor hans kontor har været underleverandør, tager han sig specifikt af det område, som kontoret har behandlet. Han har altid modtaget referaterne fra Ligningsrådets møder.

Foreholdt bilag A.15 (ekstrakten pag. 1-7/side 50159-50165), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, og forespurgt, om han husker, om han var til stede, forklarede vidnet, at han ikke husker at have været til stede, men han vil ikke bestride det. Han husker ikke [...] -sagen [sag nr. 1], idet han ikke havde været involveret i behandlingen heraf.

Foreholdt pag. 7 (side 50165), 6.-7. afsnit, ”Amby var uenig i svarene på de to sidste spørgsmål. Men der er måske et hul i loven. Amby ville gerne have en belysning heraf. Sagen blev herefter udsat”, og forespurgt, om drøftelsen om hul i loven siger ham noget, forklarede vidnet, at det gør det ikke.

Adspurgt, om det tit sker, at ligningsrådsmedlemmer udtrykker, at der er hul i loven, forklarede vidnet, at det ikke sker tit, men det er ikke usædvanligt, at Christen Amby udtaler sig om også nærmest politiske spørgsmål.

Foreholdt bilag A.15.01 (ekstrakten pag. 8-15/side 50167-50174), referat af Ligningsrådets møde den 22. juni 1999, vil vidnet ikke bestride, at han ikke var til stede på mødet.

Foreholdt pag. 14 (side 50173), 4. sidste afsnit, ”Amby fastholdt, at han ønsker en belysning af, om der er et hul i loven”, fastholder vidnet, at han ikke var med til mødet. Han lagde ikke, da han læste referatet, mærke til Christen Ambys bemærkning vedrørende et hul i loven.

Foreholdt 3. sidste afsnit, ”Formanden bemærkede, at Told- og Skattestyrelsen har orienteret Departementet om problemet”, og forespurgt, om han husker en sådan drøftelse eller viden fra 1999, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Hans viden stammer fra senere, det vil sige efter denne sags begyndelse i november 2003.

Adspurgt til formålet med arbejdet i lovgrupperne forklarede vidnet, at formålet var, at departementet og styrelsens kontorchefer skulle udveksle erfaringer og give hinanden ”early warning”. Derudover skulle de drøfte eventuelle problemer. Det var således både for at give hinanden oplysninger af relevant faglig art og for at få bygget en bedre stemning op, end der havde været tidligere.

Forespurgt til, hvilket detaljeringsniveau man har i lovgrupperne vedrørende "early warning", forklarede vidnet, at det blev opfattet meget forskelligt i de lovgrupper, han har deltaget i. Nogen gange diskuterede man enkeltsager, som var under behandling, men hvor diskussionen ikke havde karakter af en egentlig "early warning". Han mindes ikke egentlige advarsler om, at noget var på vej vedrørende en konkret sag. Muligvis har der dog været noget vedrørende behandling af "igangværende arbejder", hvor han selv har gjort opmærksom på, at der var et problem.

Adspurgt, hvilke lovgrupper han deltog i, forklarede vidnet, at han foruden Kaj-Henrik Ludolphs lovgruppe deltog som "inviteret" af Lisbeth Rasmussen i Lise Bos gruppe. Begge grupper beskæftiger sig med erhvervsbeskatning. Han har også deltaget i Hans Kristian Andersens gruppe, der beskæftigede sig med skatteberegning og dødsboskat. Han mindes ikke andre grupper, men han kan ikke klart sige, at der ikke har været andre, idet det i en periode var tvivlsomt, hvem der var medlem af hvilke grupper.

Forespurgt til Ivar Nordlands lovgruppe forklarede vidnet, at den mindes han ikke at have deltaget i. Hvis der er nogen, der påstår, at han har deltaget i enkelte møder, vil han dog ikke bestride det. De emner, Ivar Nordland har haft, var emner, som ikke berørte vidnets arbejde.

Adspurgt om early warning vedrørende enkeltsager, og om han husker noget i forbindelse med TDC-sagen, forklarede vidnet, at han ikke husker at have hørt noget om TDC-sagen eller dens model i nogen lovgruppe.

Forespurgt, om han husker noget om drøftelse af afgørelserne i de to første sager om ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Foreholdt bilag A.14.02 (ekstrakten pag. 17-20/side 50155-50158), dagsorden af 15. marts 2001 til Ligningsrådets møde den 20. marts 2001, bekræftede vidnet, at den, såfremt det er sendt ud til Ligningsrådets medlemmer, også er sendt til ham. Han husker ikke, om han har set den.

Foreholdt pag. 18 (side 50156), Sag 8.3.22 [...], 3. afsnit ”Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen er særdeles betænkelig ved den af Departementet anlagte fortolkning”, og foreholdt, at advokat Michael Rekling på andre vidner har forstået, at det var forholdsvis usædvanlig sprogbrug, og forespurgt, om det ”ringer” hos ham, at han har set denne ordlyd, forklarede vidnet, at ”ordlyden ringer”, men han fæstede sig ikke ved det dengang. Når han ser det nu, ”ringer det”. Vidnets kontor var ikke involveret i denne sag.

Foreholdt, at ordlyden er en indikation af en debat, der fandt sted mellem Niels Kristensens og Ivar Nordlands kontorer fra januar 2001 og frem til Ligningsrådets behandling, og forespurgt, om han hørte noget om denne uenighed, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke dengang.

Foreholdt pag. 17 (side 50155), og at uenigheden førte til, at sagen blev trukket fra dagsordenen, bekræftede vidnet, at det var han ikke bekendt med dengang.

Foreholdt bilag A.14.01 (ekstrakten pag. 21-29/side 50146-50154), referat af Ligningsrådets møde den 22. maj 2001, vil vidnet ikke bestride, at han var til stede på mødet.

Adspurgt, om han husker noget om drøftelserne om [...] -sagen [sag nr. 2] på mødet, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Foreholdt, at nogen har fortalt, at der i forbindelse med mødet skulle have været en samtale mellem Ole Kjær og Hans Kristian Andersen, hvor Ole Kjær skulle have sagt, at der var en stor sag under opsejling i Told- og Skattestyrelsen, formentlig TDC, og forespurgt, om han har kendskab til en sådan samtale, forklarede vidnet, at det havde han ikke dengang. Han har selvfølgelig – efter sagens opstart – hørt herom.

Foreholdt bilag A.14 (ekstrakten pag. 30-36/side 50139-50145), referat af Ligningsrådets møde den 19. juni 2001, og forespurgt, om han husker noget om [...]sagens afgørelse, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han bekræftede, at sagen ikke var blevet forberedt i hans kontor, som ikke havde været involveret.

Foreholdt bilag A.13 (ekstrakten pag. 37-48/side 50127-50138), referat af Ligningsrådets møde den 18. september 2001, herunder stillingtagen til anmodning fra TDC, og forespurgt, om han var til stede, og om han husker noget om TDC-sagens afgørelse, forklarede vidnet, at han ifølge referatet var til stede, men at han kun husker den del af afgørelsen, der vedrører fradragskontoen.

Forespurgt, om han i september 2001 var klar over, at der var en sag vedrørende TDC, forklarede vidnet, at han den 14. september 2001 blev bekendt med fradragskontoproblemet.

Adspurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om man, når man deltog i Ligningsrådets møder, deltog i hele mødet eller kun, mens ens egne sager blev behandlet, forklarede vidnet, at man som udgangspunkt deltog i hele mødet. Han havde på daværende tidspunkt omkring 20-25 sager på et møde. Niels Kristensen og han var dem, der havde flest sager på Ligningsrådets møder.

Vidnet forklarede vedrørende pag. 48 (side 50138), at han om fredagen den 14. september 2001, hvor rådsmødet skulle være om tirsdagen, blev bedt om at deltage i et møde, idet TDC's advokat havde et spørgsmål, som TDC uddybede ved en fax af 14. september 2001. Det drejede sig om en tilføjelse vedrørende kommanditistens fradragskonto. Grunden til, at vidnets kontor blev involveret, var, at TDC ønskede at få oplyst, hvorledes det forholdt sig med fradragskontoen, såfremt der skete en opdeling i flere kommanditselskaber, altså om fradragsretten kunne bevares. Det var lidt svært for vidnets kontor at udtale sig herom, da der er tale om et ulovreguleret område. De havde et cirkulære (Cirkulære TSS 1990-1) og en højesteretsafgørelse, der fastlagde, hvorledes de skulle forholde sig, men de havde ikke løst alle problemer. I denne sag var spørgsmålet, hvad man skulle gøre, hvis man delte op i flere kommanditselskaber. De var tidsmæssigt presset og måtte konstatere, at det efter kontorets opfattelse ikke betød noget for fradragsretten, men Christen Amby anmodede på Ligningsrådets møde om at få en tilføjelse, idet han ikke var helt tryk ved de oplysninger, der var kommet fra styrelsen i rådsreferatet. Det er helt korrekt, hvad Amby anførte. Leif Sundby, der arbejdede i vidnets kontor, og som havde sagen vedrørende spørgsmål 3, fik udvirket, at de med det samme fik spurgt TDC's advokat, om der var supplerende bemærkninger i anledning af den foreslåede tilføjelse, hvilket der ikke var.

Adspurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, hvilken højesteretsdom der er tale om, forklarede vidnet, at det er Højesterets dom i Kruse-sagen, gengivet i UfR 1983.8 H.

Foreholdt TDC's anmodning af 28. maj 2002, hvorom Gitte Wrobel har forklaret, at sagen blev placeret i Erhvervsbeskatningskontoret som hovedansvarligt kontor, og forespurgt, hvornår han hørte om, at denne sag var indkommet, forklarede vidnet, at det hørte han forhåbentlig samme dag, idet han selv var med til at foranledige, at den blev indsendt. Han deltog i det formøde, der var den 12. december 2001, og inden da

havde der været et møde den 28. september 2001, hvor han til gengæld ikke deltog. TDC var interesseret i, at styrelsen deltog i en arbejdsgruppe, der skulle se på værdien af goodwill. Det var bemærkelsesværdigt, at TDC ønskede, at styrelsen skulle indgå i en arbejdsgruppe, idet styrelsen i så fald ville binde sig op på udfaldet af denne gruppes arbejde.

Forespurgt, om der var nogle formøder i dagene før 28. maj 2002, hvor anmodningen muligvis blev overbragt, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han mindes ikke, at anmodningen skulle være kommet på nogen speciel måde. Efter modtagelsen fordelte han sagen til Gitte Wrobel.

Foreholdt bilag 08.79 (ekstrakten pag. 49/side 1809), mail af 12. september 2002 fra Gitte Tarum Wrobel til Lisbeth Rasmussen med kopi til vidnet og Solveig Mortensen, og forespurgt, hvad der skete fra maj og frem til september, forklarede vidnet, at der blandt andet var sommerferie, men der var også diskussioner og drøftelser, til dels med proceskontoret om, hvorvidt de skulle imødekomme anmodningen om en bindende forhåndsbesked, da det kunne være usikkert, om anmodningen angik en påtænkt eller allerede gennemført disposition. Ligningsrådets formand var vist også involveret heri. Der var endvidere drøftelse med Niels Kristensens kontor, idet vidnet efterhånden måtte konstatere, at det virkede, som om der var nogle forudsætninger fra forespørgeres side, som man ikke helt kunne læse af den tidligere bindende forhåndsbesked. Der var nogle ting, der ikke var blevet diskuteret færdig.

Adspurgt, om det var en påtænkt disposition, bekræftede vidnet, at det endte med, at man kom frem til, at det var en påtænkt disposition, idet TDC ganske vist allerede havde gennemført omstruktureringen i Tyskland, men man havde endnu ikke besluttet, om man ville anmode om sambeskatning.

Advokat Michael Rekling bemærkede, at det af korrespondance i juni 2002 fra Gitte Wrobel til TDC om berømmelse af et møde fremgår, at det var besværligt at få berømmet et møde på grund af ferie.

Foreholdt bilag 08.43 (ekstrakten pag. 50-51/side 1560-1561), referat af 7. oktober 2002 af møde den 25. september 2002 hos TDC, bekræftede vidnet, at han deltog i mødet.

Adspurgt, hvad der stod tilbage som hans indtryk af, hvad TDC ville – hvad var TDC's plan, og hvad skulle de bruge det til – forklarede vidnet, at der på mødet begyndte at tegne sig det billede, at selv om det var vigtigt at få sat tal på værdiansættelsen, var det vigtigt for TDC at få slået fast, at det var værdiansættelsen i slutningen af 2000, der var den relevante i forbindelse med sambeskatning. Man rejste spørgsmålet om, hvordan dette forholdt sig til selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, og hvilken værdi man skulle bruge.

Adspurgt, om han havde opfattelsen af, at TDC forberedte et salg, og at værdiansættelsen var vigtig i den forbindelse, eller om det drejede sig om afskrivning, forklarede vidnet, at det fik han ikke noget klart indtryk af.

Forespurgt, om TDC fortalte noget om de økonomiske konsekvenser, forklarede vidnet, at det havde de gennem hele forløbet været meget tilbageholdende med. De ville gerne drøfte opgørelsesmetoder. Vidnet syntes, at TDC fra starten, også inden anmodningen om bindende forhåndsbesked blev indleveret, havde nogle overdrevne tanker om, hvor stor værdiansættelsen skulle være.

Foreholdt, at sagen efter TDC's opfattelse havde en vis hast, og forespurgt om årsagen hertil forklarede vidnet, at det havde noget med regnskabsaflæggelsen at gøre. Han synes nok i den forbindelse, at TDC ikke selv var alt for hurtig.

Foreholdt bilag 09.17 (ekstrakten pag. 54/side 1853), telefonbeskeder til vidnet fra Henning Lauritsen, specielt "27/11 01" og "28/11 Besked lagt på telefonsvarer", og forespurgt, om han husker en telefonsamtale med Henning Lauritsen, forklarede vidnet, at han ikke husker, om han eller en anden talte med Henning Lauritsen. Vidnet mindes ikke noget herom, idet han stort set ikke var involveret i sagen på dette tidspunkt.

Adspurgt, om det vedrørte noget, der havde betydning for den bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at det kan han ikke forestille sig. De havde jo formødet den 12. december 2001.

Foreholdt bilag 08.41 (ekstrakten pag. 56/side 1558), referat af internt møde den 17. februar 2003 vedrørende TDC – anmodning om bindende forhåndsbesked, og forespurgt, hvad temaet for mødet var, forklarede vidnet, at forhistorien var, at problemstillingen var indsnævret til at vedrøre en stillingtagen til advokat Søren Lehmann Nielsens forudsætninger over for opfattelsen i Niels Kristensens kontor. Niels Kristensen mente, at det var tallene for 1997, der var de relevante. Hvis Niels Kristensens kontor havde ret, var der ikke grund til at bruge tid på at gennemgå værdiansættelsen. Vidnets kontor skulle således bruge Selskabsbeskatningskontorets notat i indstillingen til Ligningsrådet. Vidnet var af den opfattelse, at sagen skulle deles op. Det accepterede forespørgerens advokat, og det blev så resultatet. Man aftalte efter mødet, at vidnets kontor satte sagen i bero.

Forespurgt, om alle tilstedeværende på mødet var enige om, at sagen blev sat i bero på vidnets kontor, eller om det var vidnets ensidige beslutning, forklarede vidnet, at han ikke kan forestille sig andet, end at Lisbeth Rasmussen var enig. Det er muligt, at Niels Kristensen har ment, at de burde fortsætte sagsbehandlingen. Vidnet mente, at man skulle have det præjudicielle problem løst først.

Foreholdt 2. afsnit, ”Enighed om at fastholde Omstruktureringskontorets konklusion i notatet af 7. november 2002”, og forespurgt, om han var enig heri, forklarede vidnet, at det var en lidt mærkelig bemærkning, idet de ikke plejer at blande sig i andre kontors dispositioner. Men i og med at kontoret selv mente sådan, var han ikke uenig.

Foreholdt bilag 08.69 (ekstrakten pag. 58/side 1798), mailkorrespondance af 26. februar 2003 mellem Merete Helle Hansen og Gitte Tarum Wrobel, med kopi til Kim Lohse og Lisbeth Rasmussen, specielt mail fra Merete Helle Hansen til Gitte Wrobel, sidste afsnit, ”Hvordan er Departementet blevet involveret i sagen?”, og svar fra Gitte Wrobel til Helle Merete Hansen, 1. afsnit, ”Jeg bliver svar skyldig. Niels Kristensen var til møde i lovgruppen om internationale skatteforhold i mandags, hvor han drøftede sagen med Ivar Nordland – så vidt jeg forstod på sidstnævntes initiativ. Da departementet indledningsvis mener det samme som os og Revisionen, er der ingen grund til alarm på nuværende tidspunkt. De læser bare med”, og forespurgt, om han var bekendt med en interesse fra departementets side, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om han var bekendt med en samtale mellem Ivar Nordland og Niels Kristensen om sagen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Vidnet var ikke fast deltager i denne lovgruppe.

Foreholdt bilag 20.06.24 (ekstrakten pag. 59-61/side 30158-30160), diverse mails fra Helle Merete Hansen fra den 11. og 17. marts 2003, og bilag 11.17 (ekstrakten pag. 62/side 2474), mail af 31. marts 2003 fra Niels Kristensen til Merete Helle Hansen og Gitte Tarum Wrobel via Niels Kristensen, forklarede vidnet, at han ikke opfattede det som et problem, at man ventede med at gå videre med fastsættelsen af goodwillen. Der var meget, som tydede på, at værdifastsættelsen ville blive overflødig. Det var et kæmpeprojekt at fastsætte goodwillværdien. Vidnet mente, at det var rimeligt, at man ventede med at sætte projektet i gang, til man fandt ud af, om det var aktuelt. Vidnets opfattelse var, at det ikke ville blive aktuelt. Det fortsatte arbejde med værdifastsættelsen afventede således, at Ligningsrådet traf afgørelse om hjemmelspørgsmålet. Vidnet mener, at det var i overensstemmelse med en aftale med TDC's advokat.

Vidnet har ikke modtaget den mail af 31. marts 2003, bilag 11.17 (ekstraktens pag. 62/ side 2474), der er gået til Gitte Wrobel. Han blev, da han læste denne, overrasket over indholdet.

Vidnet henviste til bilag 09.24 (ekstrakten pag. 92/side 1864), håndskrevet notat til Gitte, og forklarede, at han på et tidspunkt lagde en rimelig "firkantet" besked til Gitte Wrobel om, at de ikke skulle starte et rådsreferat op.

Adspurg, om han var involveret i, at TDC's anmodning blev trukket fra Ligningsrådets møde i juni 2003, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han vidste ikke dengang, hvad baggrunden herfor var.

Foreholdt bilag A.12 (ekstrakten pag. 63-86/side 50101-50124), referat af Ligningsrådets møde den 19. august 2003, bekræftede vidnet, at han var til stede på mødet. Formelt var sagen stadig forankret i vidnets kontor, men vidnet opfattede det på det tidspunkt, som om alle var enige i, at det var fornuftigt at få afklaret, hvilken værdi de

skulle tage udgangspunkt i, 1997-værdien eller 2000-værdien. Vidnet vil mene, at det var Niels Kristensens sag i Ligningsrådet, idet det var hans spørgsmål, der var udtaget til særskilt behandling. Selve sagen var stadig forankret i vidnets kontor, idet der var spørgsmål, der skulle behandles senere. Efter Ligningsrådets afgørelse var der tre spørgsmål tilbage, nemlig værdiansættelsen, fradragskontoen og afskrivningslovens § 40, stk. 5. Disse spørgsmål var vidnet klar til at gå i gang med, når man havde bestemt, om det var 1997- eller 2000-værdien, der skulle bruges. Vidnet mente, at alle 3 spørgsmål var afhængig af denne afgørelse. De indstillede, at man skulle anvende 1997-værdien, men det blev 2000-værdien.

Foreholdt pag. 73 (side 50111), afsnittet vedrørende afskrivningslovens § 40, stk. 5, og forespurgt, hvorfor styrelsens indstilling ikke indeholder en stillingtagen til forespørgerens opfattelse af afskrivningslovens § 40, stk. 5, forklarede vidnet, at det snarere var omvendt, idet det var underligt, at det var taget med i referatet, når det ikke skulle besvares på daværende tidspunkt. Det er formentlig taget med i indstillingen, fordi forespørgerens advokat har forholdt sig til dette i sine indlæg. Det var med i forespørgerens argumentation, og det er almindeligt, at man tager det hele med. Vidnet mener, at man har glemt at tage afsnittet vedrørende afskrivningslovens § 40, stk. 5, ud. Ligningsrådet havde endnu ikke taget stilling til afskrivningslovens § 40, stk. 5. Hvis Ligningsrådet kom frem til, at det var 1997-tallene, man skulle bruge, var afskrivningslovens § 40, stk. 5, uden betydning. Det blev aftalt på et møde hos Flemming Paludan, at de skulle se på de 3 udestående problemer, nemlig værdiansættelsen, betydningen af afskrivningslovens § 40, stk. 5, og endelig fradragskontoen. Fradragskontoen viste sig efterfølgende at være uden betydning, idet kommanditisten hæftede fuldt ud. Vidnet blev på et tidspunkt erklæret inhabil, men han har hørt om dette.

Forespurgt til de 3 tilbagestående spørgsmål forklarede vidnet, at TDC's anmodning af 28. maj 2002 indeholdt en beskrivelse af afskrivningslovens § 40, stk. 5. De gjorde sig allerede på daværende tidspunkt overvejelser om, hvorledes man skulle afgøre sagen. Vidnets opfattelse var, og er stadig, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, indeholder en dobbeltbestemmelse med to betingelser, dels skal der være tale om erhvervet goodwill, og dels skal der være tale om ikke afskrivningsberettiget goodwill. Begge betingelser skal være opfyldt. Som vidnet ser det, var der ikke noget at bruge afskrivningslovens § 40, stk. 5, til. Den erhvervede goodwill var på 1,7 mia. kr., som var afskrivningsberettiget. Vidnet mener derfor, alt taget i betragtning, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, ikke var relevant i denne situation. Man kunne måske ønske sig, at den havde været det, idet man i forarbejderne har skrevet, at man ønskede at forhindre, at ikke afskrivningsberettiget goodwill blev gjort afskrivningsberettiget.

Vidnet forklarede, at han nu godt ved, at man i bemærkningerne til forslaget om ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, har tre linjer med om afskrivningslovens § 40, stk. 5, hvilket vidnets kontor imidlertid ikke er blevet hørt om fra fagkontoret vedrørende selskabsskatteloven. Når vidnet efterfølgende læser bilaget, må han konstatere, at det var en lidt mærkelig bemærkning. Han kan ikke se rettere, end at det er en temmelig ligegyldig bemærkning, der er lidt malplaceret i beskrivelsen af selskabsskattelovens § 31. Det skyldes nok afgørelsen i TfS 2000.65. Når man henviser til afskrivningslovens § 40, stk. 5, glemmer man at tage i betragtning, at forudsætningerne for afskrivningslovens § 40, stk. 5, er, at der er tale om en erhvervet goodwill.

Foreholdt at mange af hans synspunkter var med i debatten om afskrivningslovens § 40, stk. 5, forklarede vidnet, at de ikke på kontoret havde drøftet den vurdering, han her fremkommer med, så dybt på det tidspunkt, og han fik ikke indflydelse på den endelige debat om afskrivningslovens § 40, stk. 5.

Foreholdt pag. 85 (side 50123), 7. sidste afsnit, ”Amby mente heller ikke, at styrelsens synspunkt er holdbart. Advokaten har desværre ret. Men resultatet er urimeligt. Amby henviste i den forbindelse til lovforslag nr. 61, der indeholdt en løsning på problemet. ...”, og forespurgt, om han havde taget stilling til, om han kunne give Christen Amby ret i, at L 61 var løsningen på problemet, forklarede vidnet, at han ikke var inde i L 61.

Forespurgt, om der efter Ligningsrådets møde var nogen fra hans kontor, eller andre, der ham bekendt, tog initiativ til ændring af lovgivningen, forklarede vidnet, at han ikke har medvirket til initiativer i den retning, heller ikke ved afrapportering opad i systemet. Vidnet følte, at det var mest rimeligt, at det var Niels Kristensens kontor, der tog debatten op om, hvad det herefter var nødvendigt at ændre på i lovgivningen. De spørgsmål, som vidnets kontor havde ansvaret for, gav ikke anledning til at ændre på lovgivningen. Man kunne måske have klaret noget af problemet ved at ændre afskrivningslovens § 40, stk. 5, men det var ikke på tale.

Foreholdt, at L 27 blev fremsat den 9. oktober 2003, og forespurgt, om han var involveret frem mod fremsættelsen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Vidnets kontor var kun indblandet i L 99.

Adspurgt om, hvad der var hans kontors rolle i L 99, forklarede vidnet, at L 99 indeholdt forslag til ændringer i en lang række love, hvoraf flere lå inden for hans kontors ressortområde. Vidnet anmodede de medarbejdere, der sad med disse områder, om at se på det og kontakte departementet. Der var ingen, der vendte tilbage til ham, men han er senere blevet klar over, at Benjamin Bødtker og muligt en anden har kontaktet departementet og meddelt, at der ikke var bemærkninger. Benjamin Bødtker havde dog nogle bemærkninger vedrørende afskrivningslovens § 40.

Adspurgt til forslaget om ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at de ikke var involveret i denne ændring. Heller ikke i, at den ikke blev gennemført i L 99. Det var ikke så mærkeligt, at ændringen ikke var med, for L 99 var et ”jubii-forslag”.

Forespurgt, om hans kontor blev hørt om L 61, forklarede vidnet, at lovforslaget blev sendt rundt i kontorerne, og det var op til fagkontorerne vedrørende de enkelte lovændringer at se, om der var relevante spørgsmål, der hørte under vidnets ressortområde, men han hørte ikke noget. Vidnet var ikke opmærksom på, at der, godt skjult i den ene bestemmelse, var en bemærkning om afskrivningslovens § 40, stk. 5. Vidnet blev heller ikke fra anden side gjort opmærksom herpå.

Adspurgt, om han har kendskab til andre sager, som har lighed med de tre sager om ligningslovens § 5 H, som Ligningsrådet har truffet afgørelse i, herunder TDC's, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Foreholdt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, at TDC afleverede anmodningen om bindende forhåndsbesked den 28. maj 2002, og forespurgt, om han havde en fornemmelse af, at TDC havde nogle forudsætninger, som Told- og Skattestyrelsen ikke var blevet orienteret om, forklarede vidnet, under henvisning til bilag 10.51 (side 2307-2311), brev af 28. maj 2002 fra TDC til Ligningsrådet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, specielt side 2307, 3. afsnit, ”Formålet med det spørgsmål, som TDC nu stiller, er at få fastslået værdien af det samlede afskrivningsgrundlag, som knytter sig til kommanditselskabets aktiviteter ved dannelsen af kommanditselskabet den 29./30. december 2000”, at han opfattede det således, at TDC forudsatte, at det var denne værdi, der afgjorde afskrivningerne. Det gik efterhånden op for vidnet, un-

der drøftelse med TDC's advokat og med Niels Kristensens kontor, at den forudsætning ikke svarede til, hvad man havde svaret i den første bindende forhåndsbesked.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om han har nogen ide om, hvorfor der gik så lang tid, fra det forberedende møde med TDC i december 2001, til TDC indgav anmodningen om bindende forhåndsbesked den 22. maj 2002, forklarede vidnet, at der fra december og frem absolut intet skete i forhold til ToldSkat, men vidnet har indtryk af, at der skete et personskift i sagsbehandlingen hos TDC. Det undrede også ham, at TDC ikke gik videre med sagen. Han følte dog ikke, at han kunne spørge til, hvor anmodningen blev af, for TDC kunne jo også lade være med at spørge, og så blot selvangive beløbet.

Advokat Mads Krarup mødte kl. 09.50, advokat Niels Fisch-Thomsen mødte kl. 09:55 og advokat Henrik Steen Andersen mødte kl. 10.00

Som vidne mødte Ivar Nordland, der lovligt forberedt og formanet på ny afgav forklaring.

Advokat Michael Reklings bemærkede indledningsvis, at afhøringen i dag angår perioden efter september 2001.

Foreholdt dele af bilag 26.78 (ekstrakten pag. 395-398/side 7259, 7269-7270 og 7274), lovforslag nr. L 61 til lov om ændring af selskabsskattelovens, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), og foreholdt, at TDC's advokat har forklaret, at man hos TDC så lovforslaget således, at det ville give TDC vanskeligheder med at opnå de positioner, TDC ønskede, således at forstå, at forslaget nok ikke var skræddersyet til dem, men dog ville have betydning for deres stilling, og forespurgt, om han hørte noget om, hvorvidt lov-

forslaget ville have konsekvenser for konkrete sager, forklarede vidnet, at det kunne han svare klart nej til. Forespurgt, om han i efteråret 2001 hørte rygter om sådanne sager, svarede han ligeledes klart nej.

Foreholdt pag. 398 (side 7274), almindelige bemærkninger til L 61, 1. kolonne, sidste afsnit, ”Endelig vil de foreslåede justeringer i reglerne om frivillig sambeskatning forhindre et utilsigtet provenutab, ...” og 2. kolonne, 3. afsnit, ”... har karakter af en værnsregel, som vil forhindre et utilsigtet provenutab. Det samme gælder forslaget om, at et udenlandsk datterselskab, som i forbindelse med en fusion overtager et aktiv, skal succedere i det indskydende selskabs anskaffelsessum og tidspunkt, hvis de udenlandske skatteregler indebærer succession”, forklarede vidnet, at ingen af disse bemærkninger var baseret på oplysninger om konkrete sager.

Forespurgt om størrelsen af dette utilsigtede provenutab forklarede vidnet, at han ikke havde gjort sig nogen tanker om noget beløb. Det var en mekanisme, som man kunne se ville kunne misbruges, så det var udtryk for rettidig omhu at dæmme op for det. Der var ingen tal fremme. Det var noget, som tiden måtte vise.

Foreholdt side 29 i lovforslaget (side 7287), ”Til nr. 2” og 2. afsnit ”Den foreslåede bestemmelse finder anvendelse på alle former for afskrivning, også immaterielle aktiver. For så vidt angår goodwill, kan det nævnes, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, som medfører, at der ikke er afskrivningsret på koncernintern erhvervelse af oparbejdet goodwill, fortsat finder anvendelse – herunder på goodwill erhvervet af udenlandske sambeskattede selskaber”, og foreholdt, at Jesper Leth Vestergaard har forklaret, at denne bemærkning stammer fra vidnet, forklarede vidnet, at det er korrekt. Det var for at gøre billedet fuldkomment og for at vise, at det ikke var en stramning vedrørende goodwill. Vidnet koblede det ikke til TDC, for han kendte ikke til sagen.

Foreholdt bilag 44.61 (ekstrakten pag. 399/side 13523), mail af 29. oktober 2001 fra vidnet til dialoggruppen, specielt 1. afsnit, ”vedlagt fremsendes som lovet de gamle udkast til ny sambeskatningslov til brug for drøftelsen af vores ny forslag”, og forespurgt, om dette er udtryk for, at man fortsatte overvejelserne om en konsolideret sambeskatningslov, uagtet L 61 var fremsat, forklarede vidnet, at det gjorde de. Han havde hele tiden ønsket en konsolideret sambeskatningslov, og arbejdet hermed var helt upåvirket af fremsættelsen af L 61.

Foreholdt sidste afsnit ”Det eneste punkt på dagsordenen bliver det ny udkast – nu skal vi have en substansdrøftelse af det. ...”, og forespurgt, hvad der lå i ”substansdrøftelse”, forklarede vidnet, at det var en drøftelse af hele forslaget. Det var gået lidt trægt med behandlingen af denne del. Der var gået meget tid med drøftelser af forslaget om CFC-beskatning, og de var derfor ikke rigtigt kommet i gang med drøftelserne om sambeskatning. Det skulle ske nu.

Foreholdt bilag 43.68 (ekstrakten pag. 413-416/side 13201-13204), notat af 12. december 2003 til skatteministeren, bekræftede vidnet, at dokumentet er fejldateret, idet datoen ifølge log-filen burde være den 15. november 2001. Vidnet forklarede herom, at det var ham, der selv fandt dokumentet frem.

Foreholdt at den edb-mæssige dokumentbetegnelse, ”10. kontor\mw\lovforslag m.m\begrænset+cfc\ny minister” – indikerer, at dokumentet er skrevet af 10. kontor, af ”mw” eller Majken Wågensø, og at formålet med dokumentet var at give den nye minister en orientering, bekræftede vidnet dette. Han forklarede, at formålet med notatet var, at det skulle indgå i en velkomstpakke til ministeren, som skulle være færdig til den 15. november 2001. Vidnets kontor ville gerne genfremsætte L 61, og vidnet satte derfor Jesper Leth Vestergaard i gang med at udarbejde dette dokument. Vidnet var usikker på formalia i den forbindelse og henvendte sig derfor til René

Mikkelsen. René Mikkelsen sagde, at udgangspunktet nok var, at et sådant forslag ikke skulle fremsættes under en borgerlig regering, og at det ikke stod på Peter Lofts liste over de forslag, der skulle genfremsættes. Vidnet henviste i den forbindelse til bilag 42.62 (supplerende ekstrakt pag. 5-6/side 12994-12995).

Vidnet forklarede videre, at meldingen ikke overraskede ham. Alle regnede med, at der ville komme en borgerlig regering. L 61 var et stort forslag med mange elementer. Der havde i høringsfasen været møder mellem Peter Loft og forsikringsselskaberne, der havde besværet sig over de foreslåede ændringer i CFC-beskatningen. Forsikringsselskaberne ønskede at blive undtaget, og det var Peter Lofts indstilling, at de skulle have en dispensationsbestemmelse. Vidnet ville have enhed i de internationale sambeskatningsregler, men departementschefen lagde vægt på de politiske linjer og ville have lempelser. Vidnet så ikke dengang Peter Lofts håndskrevne liste, men den svarede til det, som René Mikkelsen havde talt om.

Vidnet henviste endvidere til bilag 25.51 (supplerende ekstrakt pag. 7/side 6662), mail af 5. september 2001 fra Peter Loft til Jesper Leth Vestergaard, specielt 1. afsnit, ”CFC-forslaget er lanceret som en forenkling, ikke en skærpelse. Jeg er ikke orienteret om de efterhånden talrige problemer, forslaget tilsyneladende afstedkommer. Ambys indstilling er ikke mig kendt, og umiddelbart har jeg også svært ved at se, at den er særlig relevant”, og forklarede, at der var en del modvilje mod udkastet til L 61, og han gik ud fra, at Peter Loft frygtede, at dette ville hindre en fremsættelse af forslaget, hvis der kom en borgerlig regering efter valget.

Vidnet forklarede videre, at han efter mødet hos René Mikkelsen gik tilbage til Jesper Leth Vestergaard og sagde, at de var nødt til at bløde teksten lidt op. Det blev herefter til den tekst, som findes i bilag 43.68, hvorefter vidnet selv gav dokumentet til René Mikkelsen. Da vidnet kom tilbage til kontoret, havde René Mikkelsen været nede og

sige til Jesper Leth Vestergaard, at det ikke skulle have denne form, idet det skulle være en neutral orientering indeholdende organisationernes opfattelser vedrørende lovforslaget. Vidnet henviste til bilag 38.19 (supplerende ekstrakt pag. 8-15/side 11372-11379), notat af 15. november 2001 vedrørende Lovforslag L 61 om CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v., idet han forklarede, at dette er den senere udgave af 15. november 2001-orienteringen. De havde fået at vide, at orienteringen ikke måtte indeholde nogen indstilling.

Vidnet forklarede videre, at han ikke personligt lagde dokumentet, bilag 38.19, til René Mikkelsen, men han er sikker på, at nogen har givet det videre til denne. De hørte ikke mere hertil, men der er noget, der tyder på, at det er gået videre fra René Mikkelsen i en eller anden form. Vidnet henviste i den forbindelse til bilag 42.56 (supplerende ekstrakt pag. 16-17/side 12971-12972), notat af 15. november 2001 til Peter Loft vedrørende Lovprogrammet for en kommende regering, specielt pag. 17 (side 12972), ”2) Lovprogram – fjernet fra lovprogrammet. Der er tale om følgende: Begrænset skattepligt og CFC. Se vedlagt uddybning fra Ivar”. Han har ikke kunnet finde nogen ”uddybning fra Ivar”, så det må være notatet fra den 15. november 2001, der henvises til. Vidnet henviste endvidere til bilag 42.58 (supplerende ekstrakt pag. 18-23/side 12977-12982), notat af 15. november 2001 vedrørende Lovprogram – nødvendig lovgivning, specielt pag. 20 og 21 (side 12979-12980), og bemærkede, at L 61 ikke er med blandt de nævnte lovforslag.

Vidnet henviste endelig til bilag 42.57 (supplerende ekstrakt pag. 24-27/side 12973-12976), notat af 15. november 2001 vedrørende Lovprogram – Nye initiativer, hvor L 61 heller ikke er med, specielt pag. 27 (side 12976), notat af 15. november 2001 vedrørende Lovprogrammet – Fjernet fra oktoberudgaven. Han forklarede, at han ikke fik noget at vide om, at L 61 var taget ud. Vidnet har ikke set disse bilag før undersøgelsessagen.

Forespurgt, hvorfor der ikke står noget om den frivillige sambeskatning i de notater, som René Mikkelsen har udarbejdet, forklarede vidnet, at L 61 var et stort lovforslag med mange elementer.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag 38.19 (supplerende ekstrakt pag. 8-15/side 11372-11379), specielt det med håndskrift anførte, ”Dette notat blev lagt i en samlet pakke til den nye minister - orientering via René Mikkelsens kontor - det var i hvert fald vores formodning”, forklarede vidnet, at det var Jesper Leth Vestergaards håndskrift. Vidnet har først set det i forbindelse med nærværende sag.

Foreholdt pag. 10-11 (side 11374-11375), ”Justeringer i den frivillige sambeskatning” bekræftede vidnet, at teksten er identisk med det herom tidligere anførte.

Foreholdt pag. 11 (side 11375), 2. sidste afsnit, ”Denne del af forslaget stødte på modstand fra Finansrådet, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer og Handelskammeret”, og forespurgt, hvad det var for en modstand, forklarede vidnet, at han for at besvare dette må gå tilbage til høringsvarene. De fik besked på, at de ikke skulle vurdere høringssvarene, men blot anføre, om de var for eller imod. FSR ønskede lempelser. Han husker ikke, hvad Finansrådets indsigelser gik ud på.

Vidnet bekræftede på forespørgsel, at han ingen positiv viden har om, hvilke dokumenter ministeren fik.

Foreholdt bilag 43.68 (ekstrakten pag. 413-416/side 13201-13204), specielt pag. 413 (side 13201), 1. afsnit, ”... Store dele af forslaget har således ikke et politisk indhold og kan derfor også fremsættes af en borgerlig regering. Der er ingen dele af forslaget, som har hastende karakter. En eventuel genfremsættelse kan derfor afvente et passende tidspunkt”, og forespurgt, om det anførte om at undgå et utilsigtet provenutab

ikke gav forslaget en hastende karakter, svarede vidnet ”både ja og nej”. Vidnet mente, at de lige så godt kunne tage de relevante værneregler med i forslaget, uanset om der var konkrete sager herom. De behøvede ikke afvente en samlet lov. Det står anført på denne måde, fordi vidnet udtrykkeligt bad Jesper Leth Vestergaard om at skrive således. Det var for at undgå at få et ”blankt nej” her og nu, så de stadig havde mulighed for at vende tilbage. Der var ikke nogen konkrete sager herom. Vidnet forbandt ikke Ligningsrådets afgørelser i de to første sager med L 61, for disse afgørelser handlede om ligningslovens § 5 H. Han havde opgivet at gøre noget ved ligningslovens § 5 H.

Vidnet forklarede, at L 61 kun ville tage højde for kunstige opskrivninger. Ligningslovens § 5 H skulle værne mod, at udenlandske koncerner placerede udenlandske selskaber under dansk sambeskatning, når man vidste, at de ville give underskud for fremtiden. Der var ikke samme hensyn at tage til danske koncerner, der hele tiden havde kunnet inddrage deres udenlandske datterselskaber i sambeskatning, uanset om de gav underskud eller ej. Det var således kun et problem i relation til udenlandske koncerner.

Foreholdt, at der ikke i L 61 er antydning af en redning af den uheldige afgørelse i ligningsrådssag nr. 2, forklarede vidnet, at det var OK, at den pågældende virksomhed og TDC fik fradrag. Det var ikke OK, at underskuddet var kunstigt, men det vidste de ikke noget om. At foretage et målrettet indgreb over for udenlandske koncerner ville give problemer i forhold til EU-retten, og der var ikke politisk mulighed for et forslag om, at alle skulle stilles lige dårligt. Ligningslovens § 5 H var en umulig bestemmelse, som man ikke kunne lappe på. Det eneste konstruktive var at få den ophævet.

Forespurgt, om de i november 2001 frygtede, at der var risiko for, at der skjulte sig et kunstigt fradrag i TDC-sagen og en deraf følgende risiko for provenutab, forklarede vidnet, at der ikke var noget, der tydede på, at der var en sådan risiko. Vidnet så Ligningsrådets afgørelse vedrørende TDC som en yderligere afgørelse om ligningslovens § 5 H i lighed med afgørelsen i sag nr. 2. Han husker ikke nogen speciel diskussion om denne afgørelse. Han bekræftede, at L 61 efter hans opfattelse ikke kunne gøre noget ved eventuelle ulykker af provenumæssig karakter vedrørende ligningslovens § 5 H. Vidnet bemærkede, at man kan spørge, om det, hvis man har en umulig bestemmelse, så er et ”hul”? Vidnet bekræftede, at der i ligningslovens § 5 H var et værn, der ikke virkede, og som heller ikke kunne bringes til at virke.

Adspurgt, om der fulgte nogle supplerende bemærkninger med om de foreliggende tre ligningsrådsafgørelser, da han lagde notatet opad i systemet, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke.

Foreholdt bilag 43.07 (ekstrakten pag. 417-418/side 13016-13017), brev af 3. december 2001 fra Dansk Industri til skatteminister Svend Erik Hovmand, specielt pag. 417 (side 13016), 1. afsnit, ”Kære Svend Erik” og ”... lad mig i stedet nu blot gøre dig opmærksom på en række sager af meget presserende karakter ” og næstsidste afsnit, ”Du bør også være opmærksom på en række af den tidligere regerings forslag. Det gælder bl.a. L61 om CFC beskatning mv. Hér vil DI kraftigt anbefale, at forslaget ikke genfremsættes i uændret form. Du bør særligt være opmærksom på stramninger i bl.a. afskrivningsmulighederne under den frivillige sambeskatning, som reelt har tilbagevirkende kraft”, og forespurgt, om der på dette tidspunkt var tilflydt ham nogen melding om, hvad skatteminister Svend Erik Hovmand mente om spørgsmålet om genfremsættelse af L 61, forklarede vidnet, at det havde han ikke hørt om. Han mener, at han så dette brev, men det er ikke noget, han har håndteret. Henvendelser af denne karakter blev håndteret af René Mikkelsen.

Vidnet forklarede, at de ikke fik nogen tilbagemelding vedrørende L 61. Vidnet spurgte i ugen fra den 5. til den 10. december 2001 Peter Loft om, hvad de skulle have med fra L 61, hvortil Peter Loft svarede noget i retning af ”ny regering – ny lovgivning”. Vidnet spurgte herefter ikke videre. Det var ikke lige tiden at tale med Peter Loft. Kort efter ringede en direktør fra forsikringsselskabet Tryg, Carsten Ibsen, som ville høre til, hvordan det gik med L 61, da de på et møde med Peter Loft havde fået løfte om en dispensationsbestemmelse. Vidnet svarede, at der ikke var nogen udsigter med forslaget, og henviste Carsten Ibsen til at skrive, hvis der var noget, de ønskede, hvilket de gjorde et stykke tid efter. Vidnet henviste i den forbindelse til bilag 43.17 (supplerende ekstrakt pag. 28-31/side 13033-13036), notat af 21. december 2001 fra F&P vedrørende Forsikrings erhvervs ønsker til den nye regering, specielt pag. 29 (side 13034), 3.-4. afsnit, ”CFC-beskatning. Skatteministeriet har oplyst, at den nye regering ikke umiddelbart ønsker at genfremsætte det lovforslag om CFC-beskatning, som den tidligere regering havde nået at fremsætte. CFC-reglerne er de værneregler, der skal hindre, at man kan opnå skattebesparelser ved at flytte mobil indkomst til lande, hvor skatteniveauet er lavt i forhold til det danske. Lovforslaget indeholdt en række stramminger af CFC-reglerne, idet bl.a. forsikringsvirksomhed som udgangspunkt blev betragtet som en aktivitet, der giver anledning til mobile indkomster. Men lovforslaget indeholdt en dispensationsadgang, som F&P var godt tilfreds med (idet der dog var et behov for visse justeringer). Der er et behov for en sådan dispensationsadgang, også set i forhold til de gældende CFC-regler”, og forklarede videre, at han på grundlag af telefonsamtalen med Carsten Ibsen igen forsøgte sig hos Peter Loft, idet han redegjorde for, at forsikringsselskaberne efterspurgte L 61, idet de gerne ville have dispensationsreglerne. Peter Loft sagde, at de så blot kunne tage dispensationsreglerne med. Vidnet spurgte, om de ikke kunne tage hele forslaget med, hvortil Peter Loft svarede, ”at så må du garantere, at der ikke bliver nogen skærper, der må ikke bringes tvivl om skattestoppet”. Vidnet sagde, at han ville garantere dette, og

så ”tog han rosinerne ud af pølsen”, dvs. at han gennemgik L 61 med henblik på at tage skærperne ud. Han opfattede det som en ordre fra Peter Loft.

Vidnet forklarede videre, at Peter Loft senere, den 17. november 2003, under en samtale med Jens Drejer, Jesper Leth Vestergaard og vidnet, hvor de talte om papirerne i sagen, sagde, at det var på grund af skattestoppet, at han havde beordret skærperne ud af L 61. Vidnet bad Jesper Leth Vestergaard huske denne udtalelse, ”hvis der kom en sag ud af det”.

Foreholdt bilag 43.07 (ekstrakten pag. 417-418/side 13016-13017) bekræftede vidnet, at det sagtens kan være, at han fik brevet til orientering på dette tidspunkt. Han skulle ikke foretage sig noget. Det var af egen drift, at han henvendte sig til Peter Loft. Det var ikke brevet fra Dansk Industri, der fik ham til det.

Foreholdt bilag 43.06 (ekstrakten pag. 419-420/side 13014-13015), notat af 17. december 2001 vedrørende Henvendelse fra Dansk Industri, specielt pag. 419 (side 13014), sidste afsnit – pag. 420 (side 13015), øverst, ”I det nye lovprogram er der medtaget et ændret forslag om CFC beskatning. Her er alle stramninger udeladt og det, der er tilbage, er en forenkling uden økonomiske konsekvenser for virksomhederne. De forhold, der bekymrede Dansk Industri, er således ikke længere til stede”, forklarede vidnet, at dette bilag er lavet af René Mikkelsen. Foreholdt, at beslutningen om at tage skærperne ud således var truffet inden den 17. december 2001, henviste vidnet til sin tidligere forklaring om, at det var i ugen fra den 5. til den 10. december 2001, at han havde den første og anden samtale med Peter Loft herom. Han gik efter den anden samtale med Peter Loft tilbage til kontoret og meddelte Jesper Leth Vestergaard, at de skulle tage skærperne ud.

Foreholdt pag. 420 (side 13015), det med håndskrift påførte, ”forslaget om at genfremsætte de ikke skærpende dele stammer fra rådgiverkredsene”, og forespurgt, hvem der har skrevet dette, forklarede vidnet, at det er skrevet af Peter Loft. Vidnet ser her et link til, at revisorerne gerne ville have CFC-reglerne, ”men de abonnerede jo ikke på skærper”. Han ved ikke, hvor Peter Loft præcis har denne formulering fra. Vidnet kender ikke til noget forslag fra rådgiverkredse om genfremsættelse, ud over at der var enighed i dialoggruppen om, at CFC-bestemmelserne var en god ting, idet de så vidste, hvor ”de havde os”.

Foreholdt bilag 35.72 (ekstrakten pag. 421-426/side 10527-10532), notat af 5. december 2001 vedrørende strukturtilpasningsforslag – efterspørgsler og eventuelle betænkeligheder, bekræftede vidnet, at det var 14. kontor, det vil sige Ludolphs kontor, der stod for strukturpakken. De dele, der vedrørte vidnets kontors område, har Jesper Leth Vestergaard skrevet, og vidnet har set dem.

Adspurgt, hvad der var formålet med papirerne, forklaret vidnet, at det ved han ikke. Han har ikke set forsiden før. Det må vel være lavet for at skaffe sig en form for overblik over den nye lovgivning. Vidnet ved ikke, hvem adressaten er. Der er ikke nogen overskrift. Det kan sagtens være et notat til Peter Lofts brug.

Foreholdt pag. 421 (side 10527), 1.-2. afsnit, ”Strukturtilpasningsforslaget er et samlesforslag indeholdende en række ændringer, som udspringer af efterspørgsler fra forskellige steder ”i byen.” I nedenstående skema er anført, hvem der har efterspurgt de enkelte forslag, og hvilke betænkeligheder der kan være i relation til regeringens skattestop.”, og forespurgt, hvad der skal forstås med bemærkningen ”efterspørgsler fra forskellige steder ”i byen””, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Foreholdt pag. 426 (side 10532), og forespurgt, om det anførte vedrørende elementer fra L 61 til genfremsættelse kommer fra hans kontor, svarede vidnet, at det må det gøre.

Foreholdt 1. kolonne, sidste afsnit, ”Justeringer af den frivillige sambeskatning fsva. indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver”, og 2. kolonne, næstsidste afsnit, ”Forslaget svarer til en ændring i CFC-beskatning. ...”, og sidste afsnit, ”Foreningen af Statsautoriserede Revisorer har i høringssvaret til L 61 foreslået en lignende forenkling af reglerne”, forklarede vidnet, at det, som han husker det, var FSR’s subsidiære ønske. FSR ønskede sekundært at få det udenlandske afskrivningsgrundlag i stedet for et beregnet tvangsmæssigt beløb efter de danske regler. Vidnet mener, at de i lovgruppen forsøgte at imødegå denne anmodning.

Foreholdt, at elementet om sambeskatning stadig var med den 5. december 2001, bekræftede vidnet dette. Det blev taget ud i perioden fra den 5. til den 10. december 2001.

Adspurgt, hvorfor det ikke er anført, at dette element var i strid med skattestoppet, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Jesper Leth Vestergaard har udarbejdet teksten, og vidnet har set den og godkendt den, men han vidste ikke, at teksten skulle indgå i dette dokument. Skattestoppet var på dette tidspunkt ikke hans største bekymring.

Forespurgt, hvem der har læst papiret, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvem der har læst det ud over Peter Loft, der jo har påtegnet det.

Foreholdt bilag 43.72 (ekstrakten pag. 427-454/side 12213-13240), udkast af 5. december 2001 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning m.v.), og foreholdt, at filen (pag. 28/side 13240) er

betegnet ”lovudkast CFC – efter regeringsskifte2”, og forespurgt, om der ligger nogle tanker bag, at det betegnes ”efter regeringsskifte”, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen mening om. Det var Jesper Leth Vestergaard, der udarbejdede dette lovudkast. Vidnet husker det som et arbejdsdokument, der nærmest var identisk med L 61.

Forespurgt til orienteringen til den nye minister af 15. november 2001 og om de af egen drift var indstillet på, at L 61 ikke skulle genfremsættes, forklarede vidnet, at de helst ville have L 61 genfremsat, men de kunne se, at der ikke var megen udsigt til det. De arbejdede dog videre med forslaget, indtil de fik noget andet at vide.

Foreholdt pag. 436 (side 13222), sidste linje, ”Herved opnås en ”gratis” forøgelse af afskrivningsgrundlaget, ...”, og pag. 440 (side 13226), forklarede vidnet, at han ikke husker så meget om arbejdet med dette forslag. Det var et næsten færdigt lovforslag, der var klart til at ”knalde af”.

Foreholdt bilag 25.04 (ekstrakten pag. 455-488/side 6244-6277), udkast af 11. januar 2002 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning), og foreholdt, at det er første gang, man i sagsmaterialet ser en lovtekst, der ligner L 61 uden elementet med selskabsskattelovens § 31, stk. 6, og forespurgt, hvorfor det var gået ud, forklarede vidnet, at det var på grund af ”garantien” til Peter Loft. De pillede alle skærpende elementer ud. Det kunne visse steder være svært at afgøre, om det var en skærpelse, men justeringen af den frivillige sambeskatning kunne kun være en skærpelse. Udgangspunktet for en skærpelse er vel, at hvis skatteyderen skal af med flere penge, så vil han mene, at det er en skærpelse.

Forespurgt, om Peter Loft på dette tidspunkt havde taget stilling til udeladelsen af forslaget om ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at han

ikke specifikt har talt med Peter Loft om, at det ville indebære, at dette element udgik af forslaget.

Adspurgt, om skatteministeren var bekendt med, at dette element var taget ud af L 61, forklarede vidnet, at han ikke har talt med ministeren herom.

Forespurgt, om udeladelsen af forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, var drøftet med Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at det var. Han husker det i hvert fald ikke.

Foreholdt, at der ikke er mange ændringer i teksten til lovudkastet i forhold til lovudkastet af 5. december 2001, og forespurgt, om det alene var teksten vedrørende forslaget om ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, der var taget ud, forklarede vidnet, at han mener, at der også var noget andet. Der var enkelte elementer vedrørende CFC-beskatningen, der også blev pillet ud. Udkastet er således ikke identisk med udkast af 5. december 2001.

Forespurgt, om Told- og Skattestyrelsen af sig selv meddelte noget om udeladelsen af forslaget til selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at han ikke tror, at styrelsen blev kontaktet, før udkastet blev sendt i høring. Det skulle i så fald have været på et lovgruppemøde, men Preben Underbjerg Poulsen sagde ikke noget herom. Vidnet husker ikke præcist, hvornår lovforslaget blev sendt i høring. Det var Ludolphs kontor, der stod for udsendelsen.

Forespurgt, om der i forbindelse med den formelle høring kom indsigelser fra styrelsen om udeladelse af forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at han ikke husker sådanne indsigelser.

Foreholdt bilag 31.02 (ekstrakten pag. 489-490/side 8760-8761), notat af 23. januar 2002 vedrørende oversigt over forslag indeholdt i lovforslaget om strukturændringer, og foreholdt Jesper Leth Vestergaards forklaring om, at han kom med input til punkt "e", samt foreholdt de håndskrevne rettelser, forklarede vidnet, at han ikke præcist husker, at de kom med input hertil. Jesper Leth Vestergaard sagde, at han var blevet bedt om et input, og han drøftede det med vidnet.

Foreholdt, at elementet "den frivillige sambeskatning" er væk, og at det vel var en følge af, at det var taget ud af lovforslaget, bekræftede vidnet dette. Han ved ikke, hvad dette papir er brugt til.

Mødet midlertidigt hævet kl. 12:10.

Mødet sat på ny kl. 13:00.

Foreholdt bilag 49.01 og 49.02 (ekstrakten pag. 491-492/side 14974-14975) samt særligt bilag 49.96 (ekstraktens pag. 493 (side 15278) notat af 25. januar 2002, udarbejdet af Finansministeriet, Skatteministeriet og Økonomiministeriet, navnlig punkt 9. Skatteerosion, 2. afsnit, "Der kan skelnes mellem to typer af skatteerosion. Den første type er egentlige huller i skattelovgivningen, der f.eks. opdages ved at staten taber sager ved domstolene", og 3. sidste afsnit, "*Skattehuller*: Skattestoppet er ikke en garanti mod, at oplagte huller i skattelovgivningen lukkes. Lukning af oplagte huller vil indbringe staten provenu. Skattehullet betyder *ikke*, at der skal ske modgående lempelser for de grupper, som lukningen berører", og forespurgt, om han omkring januar 2002 så dette papir, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Adspurgt, om han på det tidspunkt var bekendt med, at man var i færd med at udarbejde en beskrivelse af skattestoppet, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han fik først kendskab til dette dokument i januar/februar 2004.

Forespurgt til sin opfattelse af lukning af skattehuller i relation til skattestoppet forklarede vidnet, at han ikke gjorde sig så mange tanker om skattestoppet. Han havde fået en ordre, og det var det, han skulle forholde sig til. Det var Otto Brøns-Petersen og økonomerne, der tog sig af opgaven med beskrivelse af skattestoppet.

Foreholdt, at afsnittet om skatteerosion er udgået i den endelige udgave af bilaget, forklarede vidnet, at det er han bekendt med. Han er også bekendt med, at der skulle være et møde i regeringens Økonomiudvalg den 28. januar 2002, og notatet er skrevet i den forbindelse. Afsnittet gled ud i forbindelse med dette møde. Vidnet gjorde sig ikke specielt tanker om, hvad skattestoppet indeholdt. Det var en politisk fortolkning. Han hørte på det tidspunkt ikke noget om en sådan fortolkning.

Foreholdt dele af bilag 36.82 (ekstrakten pag. 494-496/side 11080-11081 og 11085), mail af 19. september 2003 fra vidnet til Jens Drejer, Jens Holger Helbo Hansen, Jesper Leth Vestergaard, Otto Brøns-Petersen, Peter Loft, Poul Christensen, Sven Ulstrup, Thomas Larsen og Torsten Schiøler, med vedhæftet notat om Lovforslag om nedsættelse af selskabsskatten og ophævelse af underskudsoverførsel fra udenlandske selskaber, bekræftede vidnet, at han har skrevet dette notat, eventuelt i samarbejde med Jesper Leth Vestergaard. Vidnet deltog selv meget aktivt i udarbejdelsen.

Foreholdt pag. 496 (side 11085), 3. afsnit, ”I forhold til *skattestoppet* er det politisk set vigtigt, at skattestoppet opretholdes som troværdigt. Det er ifølge praksis tilladt at lukke huller, men man kan vanskeligt postulere, at selve adgangen til overførsel af underskud fra udenlandske selskaber i sig selv er et hul. Lovforslaget vil derfor givet

vis foranledige en principiel diskussion om skattestoppets rækkevidde. Det skyldes, at hensynet bag adgangen til sambeskatning med udenlandske selskaber er det samme som ved overførsel af underskud fra en filial i udlandet: ...”, og foreholdt, at det her forekommer, at man er nået frem til en mere holdbar opfattelse af, hvorledes skattestoppet skal opfattes, forklarede vidnet, at det efter hans opfattelse er helt ”out of sync” at tage dette bilag med, idet notatet er skrevet, efter at TDC-sagen var brudt ud i juni 2003, hvor de udarbejdede et oplæg til Ø-udvalget med indstilling om at afskaffe den internationale sambeskatning. Ø-udvalget havde rent faktisk besluttet, at man ville afskaffe den grænseoverskridende sambeskatning. Det, vidnet forsøgte at holde op for dem, var, at det kunne være meget godt at afskaffe denne sambeskatning, men det var ikke det samme som at lukke et hul. Der var tilsyneladende en opfattelse af, at hele sambeskatningen var et stort hul, hvilket vidnet ikke var enig i. Vidnet ville give dem en advarsel herom, hvis forslaget senere skulle komme ud i hård sejlads. Det anførte citat kan således slet ikke holdes op mod noget, der skete 1½ år tidligere. Det hele vendte jo 180 grader, da TDC-sagen kom frem.

Adspurgt, om han på et tidspunkt efter januar 2002 blev bibragt en opfattelse af, hvorledes skattestoppet skulle fortolkes i relation til huller, forklarede vidnet, at det først var i juni 2003, hvor Otto Brøns-Petersen kom med en bemærkning om, at de havde lukket et hul i reglerne om fraflytning, i hvilken forbindelse det var udtalt, at skattestoppet ikke var til hinder for at lukke oplagte huller.

Forespurgt, om genoptagelsen af overvejelserne om, hvorledes skattestoppet skulle forstås i forhold til huller, var initieret af TDC-sagen, bekræftede vidnet dette. Vidnet forholdt sig ikke selv til skattestoppet. Han havde fået at vide, at der ikke måtte være skærpselser, og så måtte han agere sådan.

Foreholdt bilag 27.86 (ekstrakten pag. 497-499/side 7760 a-c), fax af 25. januar 2002 fra Ove Lykke Zeimer, PricewaterhouseCoopers til Jesper Vestergaard, Skatteministeriet vedrørende et notat med overskriften, Dele af CFC-forslaget vil være et brud på skattestoppet, og forespurgt, om han hørte, at der var kommet en sådan henvendelse, forklarede vidnet, at han mener, at henvendelsen var initieret af en samtale, han havde med Ove Lykke Zeimer et par dage før, hvor denne spurgte til L 61. Vidnet var interesseret i at høre revisorerne bemærkninger om, hvilke skærper der var i forslaget, idet de allerede havde taget en del skærper ud. Han ville derfor gerne se, om revisorerne havde fundet nogle andre, som i givet fald også ville blive taget ud. Vidnet så det som en mulighed for at få dobbeltchecket ministeriets eget arbejde og ad den vej få vished for, at han levede op til sit løfte til Peter Loft. Vidnet bad Ove Lykke Zeimer om at sende et papir herom og stile det til Jesper Leth Vestergaard, for så ville det ikke blive væk. Det var Ove Lykke Zeimer, der ringede til vidnet for at spørge, om L 61 blev genfremsat. Vidnet erindrer ikke præcist, hvad han sagde til Ove Lykke Zeimer, men han mener ikke, at han sagde noget om, at der var pillet elementer ud af forslaget. Vidnet ville gerne høre revisorerne opfattelse. Han brugte således PricewaterhouseCoopers som en "trøffelgris". Der var noget af det, som PricewaterhouseCoopers kom med, der var blevet oversat af vidnets kontor, og det blev nu pillet ud. Det var ikke henvendelsen fra Ove Lykke Zeimer, der var årsag til, at ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, blev pillet ud. Det var sket længe før.

Foreholdt bilag 43.71 (ekstrakten pag. 500-502/side 13210-13212), notat af 16. januar 2004 vedrørende CFC-forslaget og skattestoppet, og at bilaget ifølge log-filen er oprettet og udskrevet den 28. januar 2002 og indeholder en kommentering af brevet fra PricewaterhouseCoopers, forklarede vidnet, at notatet er udarbejdet af Jesper Leth Vestergaard. Det er en huskeliste over, hvad der skulle tages ud af L 61. Vidnet har set notatet.

Foreholdt pag. 501 (side 13211), 4. sidste afsnit, ”• Regulering af afskrivninger på grund af skattefrie omstruktureringer i udlandet. Der ville være tale om en skærpelse af den frivillige sambeskatning. Elementet er fjernet”, forklarede vidnet, at det blev skrevet for at huske, at det skulle ud.

Foreholdt bilag 86.07 (ekstrakten pag. 503-513/side 36784-36794), notat af 21. februar 2002 til skatteministeren vedrørende strukturforslaget – L 99 – briefing, forklarede vidnet, at han ikke har haft noget at gøre med udarbejdelse af dette notat, det blev udarbejdet af 14. kontor. Der er vedlagt et bilag, som Jesper Leth Vestergaard har skrevet om CFC-reglerne. Vidnet har ikke set den ”gule” fra 14. kontor eller briefing.

Foreholdt pag. 503 (side 36784), 2.-5. afsnit, ”Forslaget består af en række delforslag, der overvejende er blevet positivt modtaget i medierne og i de tilbagemeldinger, som vi hidtil har modtaget. Der er dog enkelte punkter, der kan give anledning til spørgsmål/kritik. Det drejer sig om:”e) Objektivisering af CFC-reglerne”, og forespurgt, hvad det var for en kritik, der kunne forventes mod CFC-reglerne, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det må henvises til Jesper Leth Vestergaards notat.

Foreholdt pag. 504 (side 36785), 3. afsnit, ”Lovforslaget har overvejende været positivt modtaget i medierne og i de tilbagemeldinger vi hidtil har modtaget. Der er dog enkelte punkter, der kan give anledning til spørgsmål/kritik:”, og pag. 505 (side 36786), pkt. e. Objektivisering af CFC-reglerne, 4.-5. sidste afsnit, ”Forslaget er en genfremsættelse af et forslag (L 61) fra den tidligere regering. Der er dog foretaget en række lempelser i forhold til L 61 for ikke at komme i konflikt med skattestoppet. Det er muligt, at der vil blive stillet spørgsmål i den anledning. Der vedlægges et notat om ændringerne i CFC-reglerne, der bl.a. indeholder oversigter og kommentarer over lempelserne i forhold til L 61 og forslag til ændringer, som ikke er imødekom-

met”, og forespurgt, hvad det var for spørgsmål, man kunne forudse, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Foreholdt, at spørgsmål, der kunne give anledning til kritik, vel måtte komme fra Folketinget, forklarede vidnet, at det kan han ikke sige. Han har ikke set dette notat fra 14. kontor før. Det eneste, der kunne give problemer, var hvis de havde overset noget og ikke fået taget en eller anden skærpelse ud.

Foreholdt pag. 507 (side 36788), ”Oversigt over forslag indeholdt i lovforslaget om strukturændringer”, pag. 509 (side 36790), notat fra 10. kontor af 20. februar 2002 vedrørende objektivisering af CFC-reglerne, pag. 511 (side 36792), Tabel 2 Lempelser i forhold til L 61 fremsat af Frode Sørensen, og pag. 513 (side 36794), 1. kolonne, ”**Frivillig sambeskatning:** L 61 skærpede enkelte vænsregler vedrørende den frivillige sambeskatning”, det mulige spørgsmål i 2. kolonne, ”Hvorfor er skærpelserne vedrørende den frivillige sambeskatning fjernet?”, og det mulige svar i 3. kolonne ”Der var ingen direkte sammenhæng mellem ændringerne af den frivillige sambeskatning og objektiveringen af den tvungne sambeskatning (CFC-beskatningen). Ændringer af den frivillige sambeskatning bør indgå i en samlet revurdering af hele regelsættet om frivillig sambeskatning, der i det hele taget trænger til revurdering”, bekræftede vidnet, at dette var 10. kontors forslag til ministerens svar på det anførte spørgsmål.

Adspurgt, om begrundelsen var korrekt, forklarede vidnet, at grunden til, at ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke kom med, var Peter Lofts ordre om, at der ikke måtte være nogen skærpelser. Noget andet var, hvad ministeren skulle svare. De ville jo gerne bevare muligheden for at arbejde videre på konsolideringsprojektet. Så begrundelsen er korrekt. Det beror på, hvor man ser det fra. Det var et forslag til, hvad ministeren kunne svare, hvis han fik spørgsmål herom. Vidnet havde ikke spurgt ministeren om, hvad denne mente. Ministeren tager ved dette svar ikke stilling til sagen, men tilkendegiver, at han vil afvente et samlet forslag.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at forslaget blev taget ud, idet vidnet havde lovet Peter Loft at tage alle skærper ud, og forespurgt, om der havde været noget til hinder for, at ministeren svarede, som det var, at man ikke ønskede nogen skærper, forklarede vidnet, at han ikke havde set nogen tilkendegivelse fra regeringen om, hvorledes skattestoppet skulle forstås. Departementschefens ordre er ikke regeringens ordre. Det var vidnets dagsorden at holde projektet åbent. Hvis man havde sagt, at ministeren var af den opfattelse, at dette ville være i strid med skattestoppet, kunne man ikke lave en modernisering af sambeskatningsreglerne. Man kunne i så fald kun undgå skærperne ved at lave to forskellige sæt regler for sambeskatning.

Foreholdt af advokat Michael Reklings, at hans begrundelse for at tage forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ud var, at det var i strid med skattestoppet, bemærkede vidnet, at han ikke selv havde taget stilling til skattestoppet, men at han fik at vide, at skærperne skulle ud. Der var således én ting, der var sikker, og det var, at alle skærper skulle tages ud. Vidnet tog det ud, sammen med andre elementer, idet det var skærper. Vidnet bekræftede, at det således var hans beslutning at anse ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, som en skærpelse. Forespurgt, om han tog bestemmelsen ud, fordi den skulle med i en samlet lov, svarede vidnet, at det ikke var anledningen. Det var hele tiden meningen, at det skulle med i en samlet sambeskatningslov.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, hvordan bestemmelsen kan indgå i en samlet sambeskatningslov, hvis det er i strid med skattestoppet, forklarede vidnet, at de skærpende elementer skulle ud af L 61, men han arbejdede videre med en samlet sambeskatningslov.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel pag. 507 (side 36788), Oversigt over forslag indeholdt i lovforslaget om strukturændringer, 3. kolonne, ”Kommentarer”, og pag. 513 (side 36794), og forespurgt, om han overvejede at skrive, at forslaget var i strid med skattestoppet, svarede vidnet, at det vidste han jo ikke, om det var. Den reelle grund til, at det ikke kom med i den senere forelæggelse, var forholdsordren fra Peter Loft. Vidnet overvejede således heller ikke at skrive, at man havde gjort sig nogle overvejelser om skattestoppet.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag 44.64 (ekstrakten pag. 514/side 13537), mail af 7. januar 2002 fra Ivar Nordland til dialoggruppen, ”... Jeg arbejder på at CFC-delen fra L 61 bliver genfremsat med ganske få ændringer. Jeg tror og håber, at vi kan færdiggøre en sprit ny sambeskatning til fremsættelse efteråret 2003. ...”, og forespurgt, hvad der var hans plan, forklarede vidnet, at de arbejdede videre med forsøget på at lave en samlet lov om sambeskatning. De ville gøre det arbejde, som de var startet på, færdigt, og han håbede, at det kunne blive færdigt til efteråret 2003.

Foreholdt bilag 81.27 (ekstrakten pag. 520-524/side 35163-35167), lovudkast til selskabsskattelovens § 31-§ 31 R med håndskrevne rettelser, forklarede vidnet, at det er Jesper Leth Vestergaards håndskrift. Det er givetvis hans notater fra dialoggruppemødet den 25. februar 2002. Der blev ikke skrevet referater af møderne, så dette var Jesper Leth Vestergaards egne arbejdsnotater påført den tekst, som de havde drøftet.

Adspurgt, om der var et samarbejde med dialoggruppen, hvor man udvekslede tanker om sambeskatningsloven, bekræftede vidnet dette. Der var reelle drøftelser om udkastet. Vidnet bekræftede, at dette skete sideløbende med, at L 99 var til behandling i Folketinget.

Foreholdt begrundelsen i beredskabspapir til ministeren til brug for førstebehandlingen bemærkede vidnet, at han vil mene, at der var rimelig dokumentation for, at de arbejdede videre med en samlet sambeskatningslov.

Foreholdt bilag 28.100 (ekstrakten pag. 525-532/side 8133-8140), brev af 29. april 2002 til Folketingets Skatteudvalg vedhæftet svar på spørgsmål 35-43 til L 99, undertegnet Svend Erik Hovmand og vidnet, bekræftede vidnet, at han har underskrevet fremsendelsesbrevet.

Foreholdt pag. 527 (side 8135), spørgsmål 36 og svaret hertil, og forespurgt, hvem der har skrevet svaret, forklarede vidnet, at det er skrevet efter vidnets ønske, ånd og des-siner. Det må være enten Majken Wågensø eller Erik Jørgensen, der har skrevet det. Det er godkendt af vidnet.

Adspurgt, om andre opad i systemet var involveret i besvarelsen, forklarede vidnet, at det blev lagt op gennem systemet, men der var ikke drøftelser heraf. Svaret gik direkte fra vidnet til Peter Loft og videre til ministeren. René Mikkelsen var ikke involveret. Vidnet havde ikke nogen afdelingschef på dette tidspunkt.

Foreholdt, at René Mikkelsen var placeret i indslusningen til ministeren, forklarede vidnet, at han ikke mener, at René Mikkelsen var involveret i denne sag.

Foreholdt pag. 527 (side 8135), ”**Spørgsmål 36:** Ministeren bedes fremsende en oversigt over de yderligere forslag til lovændringer, der var indeholdt i lovforslag L 61 (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.) fremsat af den tidligere regering 24. oktober 2001 ledsaget af begrundelse for, at disse dele af lovforslaget ikke er genfremsat, og ledsaget af oplysning om den manglende genfremsættelse skyldes, at regeringen er uenig i de foreslåede bestemmelser politiske indhold, deres saglige ind-

hold, eller det kun er en konsekvens af Vestres skattestop”, og ”Svar: ... Følgende dele af L 61 er ikke indeholdt i L 99 (i oversigten er ikke medtaget konsekvensændringer): 1. Ændringer i den frivillige sambeskatning vedrørende indtræden i et indskydende selskabs anskaffelsessummer og nedslag for udenlandsk skat (L 61, § 1, nr. 2). ...”, og pag. 528 (side 8136), ”Lovforslag L 99 er udtryk for den prioritering, som regeringen har måttet foretage på skatteområdet. ...”, og ”At et element fra L 61 ikke indgår i L 99 indebærer ikke i sig selv, at regeringen til enhver tid nødvendigvis vil være modstander af at gennemføre det pågældende forslag. Som før nævnt er affattelsen af L 99 udtryk for den prioritering, som regeringen har foretaget på det tidspunkt, lovforslaget blev affattet, og dette hindrer naturligvis ikke regeringen i at lade de øvrige elementer indgå i sine fremtidige overvejelser. Jeg vil i denne forbindelse gerne nævne reglerne for frivillig sambeskatning, jf. Pkt. 1 i oversigten ovenfor. Det er regeringens hensigt foretage en nærmere vurdering af dette regelsæt med henblik på en modernisering af bestemmelserne”, og forespurgt, hvorfor der ikke svares på, om det er på grund af skattestoppet, svarede vidnet, at ”som man spørger, får man svar”. Han forklarede, at de svarede, at der fra regeringens side ikke var taget stilling til de ikke fremsatte elementer, hverken til det saglige eller det politiske indhold. Man kunne derfor ikke tage stilling til, om det var i strid med skattestoppet, idet regeringen ikke havde taget stilling hertil. Vidnet havde ikke selv taget stilling til skattestoppet. Det stod ikke på dette tidspunkt klart, hvordan skattestoppet nærmere skulle fortolkes, og han havde derfor ikke noget grundlag for at anføre noget nærmere herom. Han har ikke hørt, at ministeren har taget stilling til dette.

Foreholdt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, at forslaget efter hans forklaring blev taget ud af L 61 efter Peter Lofts ordre om, at der ikke måtte være stramninger, og at vidnet ved fremsættelsen i Folketinget ikke selv havde taget stilling til, om det var i strid med skattestoppet, og forespurgt, hvorfor han ikke havde orienteret ministeren herom, forklarede vidnet, at årsagen til, at forslaget blev taget ud, ene og alene

var forholdsordren fra Peter Loft. Forespurgt, om han så ikke måtte spørge Peter Loft om baggrunden herfor, forklarede vidnet, at Peter Loft jo så svaret og kendte grunden.

Forespurgt, om det havde været overvejet at nævne de tidligere ligningsrådsafgørelser vedrørende ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det havde der, så vidt han husker, ikke været nogen overvejelser om. Der havde alene været nogle drøftelser i dialoggruppen om at ophæve ligningslovens § 5 H. Da § 5 H ikke var med i forslaget, var der ikke nogen anledning til at omtale en mulig ophævelse af denne bestemmelse.

Forespurgt, om der kom yderligere spørgsmål eller andet feedback fra Folketinget, forklarede vidnet, at han mener, at debatten sluttede her.

Foreholdt bilag 81.28 (ekstrakten pag. 533/side 35168), håndskrevet notat fra dialoggruppemøde den 29. oktober 2002, 1. afsnit, ”IVN: Pause i gruppen pga. formandskabet. Projekter skal godkendes af morgenmødekreds”, forklarede vidnet, at han vil mene, at det er skrevet af Jesper Leth Vestergaard. Datoen forvirrer ham noget, for han mener ikke, at der var nogen møder i dialoggruppen under Danmarks EU-formandskab. Der kan dog godt have været et kort møde. Han husker, at han havde meddelt FSR og advokaterne, at de måtte have en pause, idet de ikke havde ressourcer til at arbejde med dette område på grund af formandskabet. Det var rådgiverne ikke tilfredse med. Vidnet husker det sådan, at pausen i realiteten varede hele formandsperioden.

Foreholdt sidste afsnit, første punktum, ”IVN: 2003 oktober fremsættelse af forslag om frivillig sambeskatning”, og forespurgt, om de i oktober 2002 stadig havde planer om at fremsætte et lovforslag i oktober 2003, bekræftede vidnet, at det stadig var deres håb.

Foreholdt sidste afsnit, sidste punktum, ”Der skal virkelig være tale om nødvendigheder”, forklarede vidnet, at der var fremkommet ønsker om nogle lempelser, men det var kun muligt at få det med, hvis det var nødvendigheder, det vil sige spørgsmål om lempelser, der skulle på banen straks.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen næstsidste afsnit, ”SA: Nødvendige lovændringer skal vel kunne laves”, bekræftede vidnet, at så skulle de også være nødvendige.

Forespurgt, om det kunne forholde sig sådan, at man havde presset på, således at man fik et møde i efteråret 2002, forklarede vidnet, at han ikke kan udelukke, at der har været et kort møde. Det ville i givet fald alene være for at ”stryge dem med hårene”.

Foreholdt af advokat Michael Reklings vidnets forklaring til protokol af 6. januar 2005, protokollen pag. 315-316, ”Foreholdt bilag A.21.01 (ekstrakt III pag. 289/side 50233), mail af 2. december 2003 fra Karin Kirchhoff til Niels Kristensen og Palle Graff, og forespurgt, om der på lovgruppemødet den 12. september 2001 var drøftelser af ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det var ham, der udarbejdede referatet, og han husker ikke, at der har været sådanne drøftelser. Vidnet er ikke bekendt med, hvad bemærkningen ”Beredskabspapir Finansministeriet næste uge” henviser til. Han har heller ikke noget gæt herpå. Vidnet erindrer ikke noget om, at ”Tele Danmark – 5 H” blev nævnt på mødet. Det var naturligt, at man på lovgruppemødet den 12. september 2001 drøftede TDC-sagen, da man kendte indstillingen til den bindende forhåndsbesked, der skulle komme den 18. september 2001. Der var ikke noget nyt heri. Slaget var tabt i forbindelse med Ligningsrådets afgørelse i sag nr. 2, og TDC-afgørelsen var blot en cementering af afgørelsen i sag nr. 2. Der var således ikke grund til at diskutere problemet yderligere. Der var ikke noget fremme i sagerne om beløb. Kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forespurgte, om vidnet

har deltaget i eller udarbejdet papirer til møder eller andre drøftelser, herunder telefoniske, med Finansministeriet om TDC-sagen. Vidnet forklarede, at det kunne han svare klart nej til, og foreholdt bilag A.21.01 (supplerende ekstrakt pag. 4/side 50233), mail af 2. december 2003 fra Karin Kirchhoff til Niels Kristensen og Palle Graff via Palle Graff, 4.-5. linje, ” I mit notat står: ”Beredskabspapir Finansministeriet næste uge – Tele Danmark – 5H – salg af tysk selskab – K/S”” og bilag A.31.01 (supplerende ekstrakt pag. 2-3/side 50315-50316), håndskrevet notat fra Karin Kirchhoff fra lovgruppemøde den 11. september 2001, specielt pag. 3 (side 50316), vedrørende beredskabspapir mv., og foreholdt, at Niels Kristensen har forklaret, at vidnet på mødet sagde, at han ville orientere Finansministeriet om det provenutab, som statskassen risikerede som følge af TDC-sagen, og forespurgt, om han husker noget herom, forklarede vidnet, at han ikke kan forstå, hvad Niels Kristensen taler om. Vidnet fastholder, hvad han tidligere har forklaret til protokollen. Han vil gerne forsøge at uddybe dette nærmere.

Vidnet henviste til bilag 58.30 (supplerende ekstrakt pag. 1/side 18647), mail af 21. september 2001 fra vidnet til lovgruppe, med referat af mødet den 12. september 2001, og forklarede, at de startede med at diskuterede CFC-delen. Der havde været møder mellem Peter Loft og forsikringsselskaberne, der skulle have dispensationsadgang. Styrelsen var utilfreds hermed, idet den så skulle håndtere det, da det var sager, der skulle for Ligningsrådet. Det næste punkt var tonnagebeskatningen, hvor der havde været en lang behandling. Ole Stavad ville ikke fremsætte dette punkt. Frode Sørensen ville gerne fremsætte det, men kunne ikke få det igennem Ø-udvalget. Punkt 3, Sverige, var noget vedrørende beskatning af pendlere. Der var snak om, at der skulle udsendes en afgørelse vedrørende eventuelt fradrag på bro-bizz. Herefter drøftede de to punkter mere, som han ikke kan genfinde i Karin Kirchhoffs notater. De drøftede herunder, om indførelse af bøder i forbindelse med en ændring af transfer pricing reglerne kunne risikere at komme op under finanslovsforhandlingerne, og

som sidste punkt drøftede de, hvordan EU-møderne skulle køre under det danske formandskab. De skulle overveje, hvorledes det skulle foregå, idet de skulle orientere Finansministeriet herom. De to sidste punkter havde således relation til Finansministeriet, men han erindrer ikke, hvorvidt han i denne forbindelse har sagt noget om et beredskabspapir.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag A.31.01 (supplerende ekstrakt pag. 2-3/side 50315-50316), specielt pag. 3 (side 50316), ”DBO – Taiwan”, forklarede vidnet, at de skulle til at forhandle med Taiwan om dobbeltbeskatningsoverenskomster.

Adspurgt, om der blev rejst spørgsmål om provenutab eller fare herfor, eller om § 5 H, forklarede vidnet, at han ikke havde nogen bekymringer om ligningslovens § 5 H, idet han havde opgivet den. Ligningsrådets afgørelse i sag nr. 2 viste, at de ikke kunne få reglen til at fungere. Reglen var i orden i forhold til omstrukturering af danske koncerner, så det eneste problem i forhold til ligningslovens § 5 H var, hvis udenlandske koncerner udnyttede det hul, der var fremme i ligningsrådssag nr. 2, og omplacerede udenlandske underskudsselskaber ind til fradrag i Danmark. Vidnet forstår ikke, hvad han skulle have advaret om. Han har ikke informeret Finansministeriet, for han havde ikke noget at informere om. Han havde ikke kendskab til beløbstørrelser i TDC-sagen eller ligningsrådssag nr. 2.

Adspurgt, om han tidligere har underrettet Finansministeriet om en risiko for provenutab som følge af konkrete sager, forklarede vidnet, at det har han aldrig været ude for før. Den eneste gang, han har givet en sådan information, var i forbindelse med afgørelsen af TDC's anden anmodning om bindende forhåndsbesked i august 2003. Vidnet har ikke tidligere været ude for det i forbindelse med enkeltsager.

Vidnet forklarede på forespørgsel, at han heller ikke har modtaget nogen forespørgsel fra Finansministeriet herom.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han har kendskab til, at andre kontorer i departementet har givet underretning til Finansministeriet i en tilsvarende situation, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Foreholdt af advokat Michael Reklings, at Ligningsrådet traf afgørelse vedrørende den første bindende forhåndsbesked fra TDC den 18. september 2001, og forespurgt, om han hørte noget om TDC-sagens forløb fra dette tidspunkt frem til maj 2002, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet forklarede med henvisning til referat af møde i lovgruppen den 21. september 2001, bilag 58.30, at han ikke fik nogen tilbagemeldinger på dette referat.

Foreholdt bilag 10.51 (ekstrakten pag. 534-538/side 2307-2311), brev af 28. maj 2002 fra TDC til Ligningsrådet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, og forespurgt, hvornår han fik kendskab til denne anden anmodning fra TDC, forklarede vidnet, at han først så den på dvd'en med materialet fra undersøgelseskommissionen. Vidnet fik først på lovgruppemødet den 24. februar 2003 at vide, at der var en sag vedrørende TDC. Han vidste ikke noget inden da.

Foreholdt, at denne anmodning i efteråret 2002 gav anledning til drøftelser mellem flere kontorer i Told- og Skattestyrelsen og i Selskabsrevisionen, forklarede vidnet, at han ikke var bekendt med denne debat.

Foreholdt bilag 08.69 (ekstrakten pag. 581/side 1798), mailkorrespondance af 26. februar 2003 mellem Merete Helle Hansen og Gitte Tarum Wrobel, med kopi til Kim Lohse og Lisbeth Rasmussen, specielt mail fra Merete Helle Hansen til Gitte Wrobel, sidste afsnit, ”Hvordan er Departementet blevet involveret i sagen?”, og svar fra Gitte Wrobel til Helle Merete Hansen, 1. afsnit, ”Jeg bliver svar skyldig. Niels Kristensen var til møde i lovgruppen om internationale skatteforhold i mandags, hvor han drøftede sagen med Ivar Nordland – så vidt jeg forstod på sidstnævntes initiativ. Da departementet indledningsvis mener det samme som os og Revisionen, er der ingen grund til alarm på nuværende tidspunkt. De læser bare med”, bekræftede vidnet, at det var dette lovgruppemøde, han henviste til, hvor han første gang hørte om sagen.

Vidnet forklarede, at han fra den 7. februar 2003 til den 23. februar 2003 var på ferie i Thailand. Et par dage før, muligt dagen før han gik på ferie, henvendte Per Bach Jørgensen sig til ham, idet denne havde fået en forespørgsel fra ministeren om udestående huller i lovgivningen. Vidnet svarede, at han ikke kendte andre end de to ting fra L 61. Per Bach Jørgensen ville ikke sige noget om, hvad det drejede sig om. Da vidnet mødte på arbejde den 24., fik han fra Per Bach Jørgensen en gul post-it, hvorpå der blot stod ”L 61”. Det var en seddel, som ministeren havde skrevet. Vidnet forstod ikke noget heraf, idet det var det samme, som vidnet selv havde oplyst. Vidnet tjekkede sin mail og fandt en mail fra Poul Christensen vedrørende TDC’s aktiviteter i Schweiz. Vidnet henviste i den forbindelse til bilag 84.01 (supplerende ekstrakt pag. 68-70/side 36163-36165), mail af 18. februar 2003 fra Poul Christensen til vidnet, vedhæftet notat om TDC Switzerland. Notatet var udarbejdet, mens vidnet var på ferie. Vidnet kendte ikke noget hertil og talte derfor med Poul Christensen, der fortalte, at han havde lavet det på grundlag af offentligt tilgængelige oplysninger efter anmodning fra Per Bach Jørgensen. Samme dag, den 24. februar 2003, skulle vidnet til lovgruppemøde. På lovgruppemødet deltog Jesper Skovhus Poulsen, Ebbe Willumsen, Karin Kirchhoff, vidnet og Niels Kristensen. Vidnet fortalte, at TDC ”rumlede”

hos dem, og spurgte, om de andre vidste noget om det. Niels Kristensen sagde, at de havde en anmodning om bindende forhåndsbesked, men at TDC ikke ville få medhold. Vidnet spurgte herefter, om de måtte "se med", hvilket Niels Kristensen ville tale med sagsbehandleren om.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindenchrone Petersen bekræftede vidnet, at det var notatet vedrørende TDC Schweiz, der "rumlede".

Vidnet forklarede videre, at han efterfølgende fandt ud af, hvad Per Bach Jørgensen var i gang med. Det fandt han ud af den 17. november 2003. De skulle udarbejde svar på L 27, spørgsmål 1-12, og vidnet sagde til Per Bach Jørgensen, at han havde det lidt mærkeligt med, at han skulle skrive under på, hvad ministeren vidste. Per Bach Jørgensen fortalte ham så, at der den 7. februar 2003 havde været et møde i styrelsen med deltagelse af ministeren, Ole Kjær, Preben Kristiansen og Per Bach Jørgensen, angiveligt fordi der var en fra ministerens bagland, der havde "prikket ministeren på ryggen" og sagt noget om, at der var nogen, der holdt hånden over en stor virksomhed, som fik et fradrag, som den ikke var berettiget til. De fandt ikke frem til noget på dette møde. De anede ikke, hvad det var. Ministeren var efter mødet gået tilbage til sin kilde og havde fået at vide, at det var L 61, der var problemet. Dette var baggrunden for den post-it med "L 61", som vidnet fik fra ministeren.

Forespurgt af kommissionsmedlem Lars Lindenchrone Petersen bekræftede vidnet, at der ham bekendt ikke var blevet nævnt nogen navne.

Vidnet forklarede, at han dagen efter, i forbindelse med noget andet, ringede til Ole Kjær. Vidnet spurgte til mødet, og Ole Kjær bekræftede, at der havde været et sådant møde. Ministeren havde forlangt fuld hemmelighed vedrørende mødet, men det var Ole Kjær ret kold over for. Han syntes, at det var noget mærkeligt noget. Vidnet var

næste dag med Peter Loft til møde i Statsministeriet, og på vej derover spurgte vidnet Peter Loft, om denne havde hørt om et møde, hvilket Peter Loft bekræftede, og at Per Bach Jørgensen havde fortalt ham om mødet.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag 84.01 (supplerende ekstrakt pag. 68-70/side 36163-36165) bekræftede vidnet, at dette notat vedrører TDC Schweiz. Han er ikke klar over, hvad det med Schweiz vedrørte. Han har ikke yderligere oplysninger om, hvad TDC havde af aktiviteter i Schweiz. Poul Christensen er økonom og regner tal. Poul Christensen har ikke i øvrigt noget med sagen at gøre.

Foreholdt, at behandlingen af TDC's anden anmodning om bindende forhåndsbesked fortsatte hen over foråret 2003, og at sagen blev sat på Ligningsrådets møde den 23. juni 2003, men blev trukket før mødet, og forespurgt, om han var involveret i, at den blev trukket, forklarede vidnet, at "det kan man vist godt sige". Det var den 9. eller 10. juni 2003, hvor han, som vikar for de to andre tilforordnede, der begge var på ferie, sad med sagerne til Ligningsrådets møde, at hvor han i stakken af sager fandt TDC's anmodning, bilag D.44.13 (supplerende ekstrakt pag. 32-61/side 51664-51693), bindende forhåndsbesked af 17. juni 2003 til TDC A/S. Vidnet bemærkede, at bilaget er postdateret, da det er fremskrevet til dagen for Ligningsrådets møde. Det er sendt ud før den angivne dato. Vidnet fandt sagen voldsomt interessant. Det fremgik, at TDC ville have et fradrag for opskrevet goodwill i Talkline på 6,5 mia. kr. Styrelsen havde i sin indstilling anført, at når der var selskabsretlig succession i Tyskland, så var også skatteretlig succession i Danmark. Den argumentation kunne han ikke forstå. Der er ikke i dansk skatteret en automatisk kobling mellem selskabsretlig succession og skatteretlig succession.

Foreholdt pag. 49 (side 51681), 4. afsnit, "**Den Skatteansættende myndigheds udtalelse**". Der henvises til det vedlagte uddrag af brev af 19. februar 2003 fra ToldSkat

Selskabsrevisionen til Told- og Skattestyrelsen, jf. bilag 3”, forklarede vidnet, at bilagene ikke var med. Dem rekvirerede han efterfølgende.

Vidnet forklarede videre, at det af referatet fremgik, at TDC brugte L 61 som argument over for styrelsen. L 61 gik ud på, at hvis der var skatteretlig succession i udlandet, så skulle der også være skatteretlig succession i Danmark. TDC anførte, at L 61 netop tog sigte på en situation som den foreliggende, men anførte samtidig, at der ikke var skatteretlig succession efter tyske regler. I det omfang dette var rigtigt, kunne L 61 ikke anvendes. Det hele var temmelig forvirrende for vidnet.

Foreholdt pag. 58 (side 51690), styrelsens bemærkninger vedrørende L 61, 2. afsnit, ”Efter Told- og Skattestyrelsens opfattelse kan det ganske vist udledes, at den sætning fra lovforslaget, som advokaten har fremhævet, omfatter en situation som den foreliggende. ...”, og foreholdt, at styrelsen her giver TDC’s advokat ret i, at L 61 omfatter en situation som den foreliggende, bekræftede vidnet, at han ikke var enig heri. Det ville kræve: 1. at man var helt sikker på faktum i sagen, og 2. at man vidste, hvordan det var efter tysk skatteret. L 61 kom kun i funktion, hvis der efter tysk ret var succession. Således som lovforslaget var formuleret, brugte man de samme skatteretlige værdier som for det indskydende selskab, hvis dette også var tilfældet i udlandet. TDC anførte selv, at der ikke var succession i Tyskland. Det var for vidnet ret ligegyldigt, om L 61 ville have ramt denne situation eller ikke. Det ville i forhold til ministeren være ”vand på oppositionens mølle”, for det var en klar anledning for oppositionen til at kritisere regeringens skattestop. Vidnet ringede til Preben Underbjerg Poulsen den 9. eller 10. juni 2003, men Preben Underbjerg Poulsen kunne ikke forklare styrelsens indstilling. Han sagde, at det var noget, som Niels Kristensen havde stået for. Preben Underbjerg Poulsen sagde endvidere, i forlængelse af at vidnet havde tilkendegivet, at han ikke forstod indstillingen, at formanden, Niels Winther-Sørensen, på et formøde havde givet udtryk for, at han var af en anden opfattelse end

styrelsen, og at han mente, at han kunne overbevise Ligningsrådets medlemmer om, at TDC skulle have medhold. Vidnet spurgte Preben Underbjerg Poulsen, om de havde orienteret ministeren herom, hvilket han sagde nej til. Vidnet sagde, at han så ville orientere ministeren. Preben Underbjerg Poulsen spurgte, om ministeren ønskede en anden indstilling, hvortil vidnet svarede nej, idet hele systemet er indrettet på, at ministeren skal holdes ude af konkrete sager. Vidnet spurgte Preben Underbjerg Poulsen, om de ikke kunne få sagen udsat, idet de havde brug for tid i forhold til, hvorledes de skulle forholde sig i forhold til ministeren, for det var klart, at nu "blev der slagsmål". Preben Underbjerg Poulsen afviste først dette, men sagen blev senere udsat til den 23. august 2003. Vidnet udarbejdede herefter bilag 83.18, der er hans første skriftlige indlæg i sagen.

Foreholdt af advokat Hanne Rahbæk bilag A.31.01 (supplerende ekstrakt pag. 2-3/side 50315-50316), håndskrevet notat fra Karin Kirchhoff vedrørende lovgruppemødet den 12. september 2001, og forespurgt, om udtrykket "beredsskabspapir" anvendes generelt eller er et entydigt begreb, forklarede vidnet, at udtrykket beredsskabsnotat anvendes i forbindelse med et talepapir til ministeren om, hvad embedsværket tror, ministeren kan få stillet af spørgsmål. Der er mange skabeloner til papirer i Skatteministeriet, men der er ikke noget, der hedder "beredsskabspapir". Man bruger det vidnet bekendt ikke i andre situationer.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, hvem der deltog i mødet i styrelsen den 7. februar 2003, og hvem der fortalte, at der havde været et sådant møde, forklarede vidnet, at det gjorde Per Bach Jørgensen. Det var først den 17. november 2003, at Per Bach Jørgensen fortalte vidnet om dette møde.

Adspurgt, om han fik noget at vide om navnet på den virksomhed, der var tale om, forklarede vidnet, at han spurgte herom, men han fik ikke noget svar, angiveligt fordi

ministeren havde forlangt, at dette møde skulle holdes hemmeligt. Det krakelerede den 17. november 2003, da vidnet sagde til Per Bach Jørgensen, at han havde det dårligt med at skulle skrive under på, hvad ministeren vidste. Per Bach Jørgensen fortalte herefter om mødet. Vidnet opfattede det som en venlighed fra Per Bach Jørgensens side over for ham.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindenchrone Petersen, om han herefter skrev under, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet blev tilsagt til fortsat afhøring torsdag den 12. maj 2005 kl. 09:00.

Advokat Christian Bachmann fratrådte kl. 14:10.

Mødet hævet kl. 15:00.

Næste møde berammet til torsdag den 31. marts 2005 kl. 09:30.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 20. maj 2005.
Marianne Kjølbøye

Den 31. marts 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbbye.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen, var ikke mødt.

Advokat Christian Bachmann, der er valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen, var ikke mødt.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister

Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Mads Krarup, der er valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Høve, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt, var ikke mødt.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdirektør Flemming Paludan mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen.

Advokat Hanne Rahbæk, der er valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø, var ikke mødt.

Advokat Kurt Siggaard, der er valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel mødte advokat Nicolai Westergaard.

Journalist Jesper Høberg, JyllandsPosten, var til stede.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Lisbeth Rasmussen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at hun, der er uddannet cand.jur., i 1978 blev ansat ved det daværende amtsskattedirektorat i Slagelse. Hun blev ansat på vilkår om intern uddannelse,

som hun gennemførte over en periode på 7 år. I 1985 kom hun efter at have afsluttet uddannelsen til Statskattedirektoratet, hvor hun arbejdede som revisor. Efter fusionen mellem skatte- og toldforvaltningerne kom hun i 1992 til Skatteministeriets departement, hvor hun var i en årrække, hvorefter hun den 1. december 1996 vendte tilbage til Told- og Skattestyrelsen som kontorchef. Hun var kontorchef for det internationale kontrolkontor, der var en forløber for transfer pricing-kontoret. Den 1. april 1998 blev hun kontorchef for transfer pricing-kontoret i Selskabsbeskatningsafdelingen. Her var hun til den 1. januar 2001, hvor hun blev fungerende afdelingschef i Retsafdelingen. Pr. 1. november 2001 blev hun i forbindelse med en omorganisering retschef for samme område, dog beskæftigede hun sig nu mere med det faglige frem for det administrative. Det var blandt andet person- og erhvervsbeskatning samt proces. Det er den stilling, hun stadig har i dag.

Forespurgt, hvem hun, i den tid hvor hun var retschef, refererede til opad, forklarede vidnet, at hun i faglige spørgsmål refererede til direktionen, typisk til Ole Kjær. Administrativt refererede hun til underdirektør Flemming Paludan.

Adspurgt, hvem der i tiden fra 1999 til 2000, hvor hun var kontorchef, var hendes afdelingschef, forklarede vidnet, at det var Hans Jørgen Mortensen, som var afdelingschef for Selskabsbeskatningsafdelingen.

Forespurgt, om det var rigtigt, at hun som retschef var nærmeste overordnede for Kim Lohse, bekræftede vidnet dette.

Adspurgt, om hun kan sige noget om, hvad forskellen på hendes ansvarsområde er i forhold til en kontorchefs, fx Kim Lohse, forklarede vidnet, at først og fremmest er det kontorcheferne, der har ansvaret for behandlingen af sagerne. Hvis der er tvivl, er der en procedure om stillingtagen til sagen, som hun er indblandet i. Hun under-

skriver typisk ikke afgørelserne i de enkelte sager, men hun får sagerne forelagt, hvis der er anledning til det.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om hun heller ikke skriver under i de tilfælde, hvor afgørelsen beror på hendes resolution, forklarede vidnet, at hun ikke skriver under. Det er kontorchefen eller sagsbehandleren, der skriver under. I Ligningsrådet er det hende og kontorchefen, der møder i sagen.

Adspurgt om, hvorledes hun som retschef generelt er involveret i Ligningsrådets arbejde, forklarede vidnet, at det er hendes ansvar, at de sager, der forelægges Ligningsrådet, er korrekt behandlet, og at forelæggelsen for rådet er korrekt og forståelig, så rådet kan træffe en afgørelse. De har et formøde med formanden, således at vidnet kan blive klar over, om denne er enig i indstillingerne. Herudover henhører proceskontoret, som er sekretariatet for Ligningsrådet, under hendes ansvarsområde.

Adspurgt, om det sker, at Ligningsrådets formand er i kontakt med forespørgeren forud for ligningsrådsmøderne, forklarede vidnet, at det er sjældent, men det er sket enkelte gange. Det er i så fald forespørgeren, der har rettet henvendelse til formanden. Formanden retter ikke selv henvendelse til en forespørger.

Forespurgt til sin rolle som kontorchef i forhold til Ligningsrådet forklarede vidnet, at hun havde ansvaret for de sager, der blev forelagt fra hendes kontor. Hun kom med egne sager fra transfer pricing-kontoret. Der var tale om ganske få sager. Hun deltog ikke i møder, hvis hun ikke havde sager til behandling. Hun kunne gå fra mødet, når hendes sag var behandlet. Hun blev således ikke under hele mødet. Som retschef overværer hun alle møderne i Ligningsrådet.

Foreholdt bilag A.22.01 (ekstrakten pag. 17/side 50235), liste af 27. september 2004 over personer, der får tilsendt referater fra ligningsrådsmøderne, bekræftede vidnet, at hun i dag modtager referater fra Ligningsrådets møder. Det er korrekt, at hun fra 1. januar 2001 har modtaget materiale til Ligningsrådets møder. De er 2 retschefer, der møder med sager i Ligningsrådet. Den anden er Preben Underbjerg Poulsen. Hun vil typisk have gennemlæst den kommenterede dagsorden, så hun kan danne sig et indtryk af, hvad de enkelte sager handler om. Hun læser kun på de sager, som hun selv har ansvaret for. På selskabsområdet vil hun som udgangspunkt ikke gennemlæse selve sagerne, dog vil hun gøre det, såfremt hun kan se, at det har relevans for hendes område. Hun modtager samme materiale som Ligningsrådets medlemmer. Hun kan dog også få noget yderligere materiale fra kontorcheferne. Hun modtager efterfølgende referater af møderne.

Adspurgt om, hvad sigtet er med, at hun modtager referaterne, forklarede vidnet, at formålet er, at hun kan kontrollere, at det er korrekt gengivet. Hun har adgang til at korrigere referatet, såfremt hun finder det forkert. Hun skal ikke i forbindelse med selve rådsmøderne foretage sig noget i forhold til referatet. Der laves til brug for kontorcheferne en liste, en såkaldt "negativ-liste", over de sager, der skal ekspederes, herunder dem, hvori der skal foretages ændringer.

Forespurgt, om det kan ske, at hun rapporterer opad i systemet til direktionen om, hvad der er sket på ligningsrådsmøderne, forklarede vidnet, at der er forskellige tidspunkter, hvor en sådan rapportering kan ske. Typisk er det inden mødet, hvis hun i det modtagne materiale har fundet noget interessant. Ole Kjær deltager typisk selv i møderne, så der er ikke grund til at informere ham herom. De drøfter efter mødet, hvad der er sket, ligesom de forud for møderne drøfter, hvad der er af spændende og principielle sager.

Adspurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om de afholder faste møder efter Ligningsrådets møder, forklarede vidnet, at det gør de ikke. Det foregår lidt tilfældigt, alt efter hvornår Ole Kjær har tid.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag A.15 (ekstrakten pag. 1-8/side 50159-50166), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, specielt pag. 1 (side 50159), bekræftede vidnet, at hun var til stede med en af sine egne sager. [...] -sagen (den første sag om ligningslovens § 5 H) var ikke en af hendes sager.

Forespurgt, om hun var til stede under drøftelsen af [...] -sagen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Foreholdt pag. 7 (side 50165), 6. afsnit, ”Amby var uenig i svarene på de to sidste spørgsmål. Men der er måske hul i loven. Amby ville gerne have en belysning heraf”, og forespurgt, om hun husker en sådan bemærkning om et hul i loven, forklarede vidnet, at hun ikke har nogen erindring herom.

Adspurgt, om det ofte sker, at Ligningsrådet overvejer, om der er hul i loven, forklarede vidnet, at det flere gange er blevet drøftet, om der er et hul i loven. Det kan formuleres på mange måder. Der er nogle, der kommenterer mere end andre på møderne. Christen Amby er en af dem, der har mange kommentarer. Man bør selvfølgelig bemærke, når nogle nævner noget om et hul, men hun tog selv Christen Ambys bemærkninger med ”et gran salt”. Hun går ud fra, at den kontorchef, der havde ansvaret for sagen, har foretaget de fornødne overvejelser i den anledning.

Foreholdt bilag A.15.01 (ekstrakten pag. 9-16/side 50167-50174), referat af Ligningsrådets møde den 22. juni 1999, bekræftede vidnet, at hun var til stede med en af sine egne sager.

Foreholdt pag. 15 (side 50173), 4. sidste afsnit, ”Amby fastholder, at han ønsker en belysning af, om der er et hul i loven”, og forespurgt, om hun husker denne diskussion, forklarede vidnet, at hun ikke genkalder sig diskussionen af dette spørgsmål.

Foreholdt 3. sidste afsnit, ”Formanden bemærkede, at Told- og Skattestyrelsen har orienteret Departementet om problemet”, og forespurgt, om hun, selv om hun ikke husker den konkrete debat, har nogen mening om, hvad der kan ligge i det, forklarede vidnet, at det må formanden have et sted fra, men det var ikke fra hende.

Adspurgt af advokat Nicolai Westergaard, om det er muligt, at hun kan være gået fra mødet, før debatten fandt sted, forklarede vidnet, at det er meget muligt.

Foreholdt af advokat Michael Reklings pag. 15 (side 50173), sidste afsnit, ”Formanden bemærkede, at Ligningsrådet – som loven er formuleret – ikke har mulighed for at imødekomme det ansøgte. Desuden oplyste formanden, at der til efteråret fremsættes et forslag til en egentlig sambeskatningslov, der skulle tage højde for nærværende situation”, forklarede vidnet, at dette var nyt for hende. Hun var ikke bekendt med, at man skulle være så langt fremme med en sambeskatningslov. Diskussionen om en sambeskatningslov havde stået på gennem 1990’erne. Hun havde ikke indtryk af, at man var så langt fremme. Hun spurgte på et tidspunkt Preben Underbjerg Poulsen herom og fik det svar, at der ikke rigtigt var skred i tingene. Vidnet havde på dette tidspunkt ikke hørt andet herom.

Foreholdt, at hun dengang formentlig ikke fik referatet tilsendt, forklarede vidnet, at hun højst sandsynligt ikke har modtaget referatet, blot fordi hun havde haft en sag med.

Forespurgt til sin deltagelse i lovgruppearbejdet forklarede vidnet, at hun i 1999-2000 deltog i den internationale lovgruppe, som Ivar Nordland havde. Dette sluttede den 1. januar 2001, da hun blev afdelingschef. Herefter deltog hun ikke i lovgrupper. Først senere, i slutningen af 2003/begyndelsen af 2004, hvor der skete en ændring i lovgrupperne, deltog hun igen i lovgruppemøder. Den internationale lovgruppe havde, som vidnet husker det, ikke særlig mange møder. Der blev fra starten ikke lavet referater, men på et tidspunkt kom der nogle referater, som dog var meget korte. Man kunne ikke af referaterne se meget om, hvad der havde været diskuteret og var passeret. Hun – og andre af lovgruppens medlemmer – havde problemer med at kunne følge med i diskussionerne på møderne, som ofte kørte lidt hen over hovedet på hende. Da der ikke var noget materiale til mødet, kunne man ikke altid følge med i, hvilke sager og hvilke emner der var til debat. Det lykkedes hende derfor ikke altid at følge helt med i diskussionerne. Hun kan ikke referere meget fra diskussionerne. Der var nogle drøftelser af de internationale sambeskatningsregler, særligt værnreglerne, herunder ligningslovens § 5 H. Dette foregik i 1999-2001.

Adspurgt, om den første ligningsrådssag om ligningslovens § 5 H kan have været nævnt, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forespurgt, om TDC-sagens problematik kan have været nævnt, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke. Hun har aldrig hørt om oppustning af goodwill eller lignende.

Foreholdt bilag A.14.02 (ekstrakten pag. 18-21/side 50155-50158), dagsorden af 15. marts 2001 til Ligningsrådets møde den 20. marts 2001, og forespurgt, om hun eller hendes afdeling var involveret i behandlingen af [...] -sagen (sag nr. 2), forklarede vidnet, at det var de ikke.

Foreholdt, at der i den sene vinter 2000/foråret 2001 var en debat mellem departementet ved Ivar Nordland og styrelsen ved Niels Kristensen om fortolkningen af ligningslovens § 5 H, og forespurgt, om hun i foråret 2001 hørte om den debat, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Foreholdt pag. 18 (side 50155), og at sagen var sat på dagsordenen til Ligningsrådets møde i marts måned, og forespurgt, om hun har modtaget denne dagsorden, bekræftede vidnet, at det har hun. Adspurgt, om hun ved, hvorfor sagen blev trukket, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det typiske er, at man udsætter en sag på yderligere overvejelser.

Foreholdt pag. 19 (side 50156), sag 8.3.22 [...], 3. afsnit, ”Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen er særdeles betænkelig ved den af Departementet anlagte fortolkning”, og forespurgt, om hun kan huske, at hun har set teksten, forklarede vidnet, at hun svagt husker, at hun har set den, og at hun tænkte, at det var en af de sager, hvor der var problemer med værnsreglerne. Hun kan ikke huske noget konkret om den uenighed og drøftelse, der har været.

Foreholdt, at andre har givet udtryk for, at det var et stærkt sprogbrug, og forespurgt, om hun også mente dette, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt bilag A.14.01 (ekstrakten pag. 22-30/side 50146-50154), referat af Ligningsrådets møde den 22. maj 2001, bekræftede vidnet, at hun var til stede på mødet.

Foreholdt pag. 23 (side 50147), Sag 5.8.3.2 [...], 3. afsnit, ”Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen har i forreferatet redegjort for en række fortolkningsmæssige problemstillinger i forhold

til ordlyden i bestemmelsen”, og forespurgt, om hun har nogen viden om, hvorfor der er sket en ændring af ordlyden, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Adspurgt, om hun forud for Ligningsrådets møde gik nærmere ned i sagen og fortolkningstvivlen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Sagen hørte ikke til i hendes afdeling. Hun husker heller ikke sagen fra formødet til ligningsrådsmødet. Det ville i givet fald have været Preben Underbjerg Poulsen eller den pågældende kontorchef, der på formødet havde orienteret formanden om, hvad der lå i den anførte tekst.

Foreholdt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, at styrelsen her kommer med en indstilling, som er udtryk for departementets holdning, og forespurgt, om hun har oplevet at sidde i en tilsvarende situation, hvor man i styrelsen udarbejdede en indstilling, som gav udtryk for departementets fortolkning – som styrelsen var uenig i – forklarede vidnet, at det har hun. Det sker, at de får en melding om, at departementet har en anden holdning. De må i et sådant tilfælde give udtryk for, at der er et fortolkningsspørgsmål, som departementet ikke er enig i. Det er ikke usædvanligt, at der er uenighed. Det er forskelligt, hvor det bliver beskrevet, om det sker på forbladet, i referatet eller på selve sagen. Det vil typisk ikke fremgå af sagen, men af forreferatet.

Forespurgt, om det er styrelsens eller departementets indstilling, der kommer frem, forklarede vidnet, at departementet som udgangspunkt ikke er involveret i Ligningsrådets sager. Sagerne bliver ikke forelagt for departementet, men der kan være sager, hvor det er relevant at inddrage departementet, hvis der er tvivl om lovfortolkningen.

Foreholdt af advokat Nicolai Westergaard bilag A.14.02 (ekstrakten pag. 18-21/side 50155-50158), og forespurgt, hvorledes hun behandler det omfangsrige materiale, der udsendes til Ligningsrådets medlemmer, når hun modtager det, forklarede vidnet, at den kommenterede dagsorden ligger øverst for sig selv. Dernæst kommer selve sags-

referaterne. Hun skimmer dagsordenen, herunder de første sider med generelle spørgsmål, punkterne 1-4 og udsatte sager, punkt 5. Hun koncentrerer sig specielt om sagerne under punkt 1 og 2, idet det er hendes sager. Hun læser kun sine egne sager, og i de øvrige sager læser hun kun det korte referat.

Foreholdt pag. 20-21 (side 50157-50158), oversigt af 5. april 2001 over ubehandlede, tidligere udsendte sager, som enten er udsat af Ligningsrådet, eller som Told- og Skattestyrelsen har trukket, og forespurgt, om hun hurtigt kan udskille sine egne sager på denne liste, forklarede vidnet, at det kan hun, og bemærkede, at sag nr. 3 på listen er en af hendes sager.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag A.14.01 (ekstrakten pag. 22-30/side 50146-50154), specielt pag. 30 (side 50154), 3.-5. afsnit, "Amby var ligeledes betænkelig ved sagen netop på grund af bestemmelsens klare ordlyd. Der er utvivlsomt tale om en udvidende fortolkning fra styrelsens side. Fremfor at anlægge en udvidende fortolkning, bør selve loven ændres, hvis Folketinget ikke finder, at lovens ordlyd dækker, hvad der i sin tid var tilsigtet. Askholt følte sig ikke sikker på, at Folketinget havde haft nærværende situation for øje. Amby bemærkede, at dette synspunkt naturligvis øger betænkeligheden", og forespurgt, om hun husker betænelighederne fra Christen Amby og Steen Askholt, forklarede vidnet, at hun ud fra referatet kan genkalde sig disse udtalelser. Hun havde ikke selv ansvaret for opfølgning på sagen og reflekterede derfor ikke nærmere over det.

Foreholdt, at andre har fortalt, at der i tilknytning til mødet skulle have været en samtale mellem Ole Kjær og H.K. Andersen, hvorunder Ole Kjær oplyste H.K. Andersen om, at styrelsen havde en stor sag på vej om ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at hun intet har hørt om dette, og at hun ikke kender noget til det.

Foreholdt bilag A.14 (ekstrakten pag. 31-37/side 50139-50145), referat af Ligningsrådets møde den 19. juni 2001, specielt pag. 37 (side 50145), afstemningstemaer, 4. afsnit, "... men ligningslovens § 5 H gælder ikke ved overdragelse til udenlandske datterselskaber, som først på et senere tidspunkt inddrages under dansk sambeskatning" og 11. afsnit "Ligningsrådet vedtog således med stemmerne 13 mod 0 at give [...] medhold på grund af det tidsmæssige aspekt", og forespurgt, om hun husker denne debat, forklarede vidnet, at hun husker debatten, specielt på grund af afstemningstemaerne. Der havde været en lang forudgående debat for at få sagen igennem. Det var en afgørelse imod styrelsens indstilling.

Adspurgt, om hun ved, om afgørelsen gav anledning til afrapportering opad eller til lovgivningsinitiativer, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun foretog sig ikke selv noget i den anledning.

Foreholdt, at Selskabsrevisionen i august 2000 modtog en forespørgsel fra TDC, og forespurgt, om hun hørte herom, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Foreholdt, at Selskabsrevisionen udarbejdede to notater af 16. oktober 2000, og forespurgt, om hun dengang fik kendskab hertil, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun hørte først om notaterne i forbindelse med, at sagen i slutningen af 2003 kørte på sit højeste omkring undersøgelsen. I november 2003, hvor hun var til møde ude i byen, blev hun kaldt hjem til kontoret, fordi man nu overvejede, om det ene af de to notater skulle offentliggøres. Det endte med, at spørgsmålet blev udsat, idet TDC skulle høres herom. Det var deres tavshedspligt, der spillede ind, idet der var så mange tavshedspligtsbelagte oplysninger i notaterne. De mente, at det var hensigtsmæssigt at få notatet offentliggjort, idet der blev digtet på historien i pressen. De kunne dog ikke umiddelbart offentliggøre det, da de først skulle høre TDC.

Foreholdt, at TDC den 5. september 2001 anmodede om en bindende forhåndsbesked, og forespurgt, om hun var involveret i sagsbehandlingen, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Foreholdt bilag A.13 (ekstrakten pag. 38-49/side 50127-50138), referat af Ligningsrådets møde den 18. september 2001, bekræftede vidnet, at hun var til stede på mødet.

Adspurgt, om hun husker drøftelsen af TDC-sagen på det møde, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske forfærdelig meget fra mødet. Det var en meget kort tekst, der ikke gav udtryk for, hvad sagen drejede sig om. Hun er ikke sikker på, at hun nærlæste denne sag. Hun husker ikke noget konkret herom. Ligningsrådets afgørelse gav hende ikke anledning til at foretage noget efterfølgende.

Foreholdt bilag 08.45 (ekstrakten pag. 55-57/side 1563-1565), referat af 14. december 2001 af møde den 12. december 2001 med TDC vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked, bekræftede vidnet, at hun fra dette møde var involveret i den videre behandling af sagen. Forespurgt om, hvorfor hun blev involveret heri, forklarede vidnet, at der i efteråret 2001 kom en henvendelse fra TDC om, at de ønskede at drøfte dette spørgsmål. Der var nogle drøftelser i styrelsen, som endte med, at styrelsen deltog i et møde for at høre, hvad det var, TDC ville, og hvad TDC forestillede sig, at der skulle ske. Dette var i overensstemmelse med de tilkendegivelser, der var kommet fra styrelsens chef om, at styrelsen skulle gå i dialog med virksomheder, der henvendte sig, idet det var langt nemmere for alle parter, at man fik løst problemerne på et tidligt tidspunkt. De fandt ud af, at TDC ønskede en bindende forhåndsbesked om værdiansættelsen. Denne skulle TDC bruge til sin regnskabsaflæggelse.

Forespurgt, om hun havde indtryk af, om det drejede sig om et salg, eller om det var et spørgsmål om afskrivninger, forklarede vidnet, at der var fokus på afskrivningsspørgsmålet, men de vidste godt, at TDC overvejede et salg.

Forespurgt, hvorfor sagen var bragt op på hendes plan, forklarede vidnet, at kontorchef Kim Lohse spurgte hende til råds om, hvorledes de skulle takle sagen. Hun fandt det naturligt i en sådan sag at deltage i sagsbehandlingen. Hun deltog ikke i stedet for Kim Lohse. Det var blot et spørgsmål om, at styrelsen var repræsenteret på et højere niveau end en kontorchef.

Foreholdt, at Kim Lohse ifølge referatet ikke deltog i mødet, forklarede vidnet, at hun mener, at Kim Lohse deltog. Vidnet har ikke deltaget i møder i denne sag, uden at Kim Lohse har været til stede.

Vidnet forklarede videre, at de også ønskede at høre, hvorledes TDC ville gribe sagen an, og hvor langt TDC var nået. TDC var i gang og havde kontakt med Deloitte & Touche, der også var repræsenteret på mødet og redegjorde for nogle metodemæssige overvejelser. De ville have, at styrelsen skulle gå med ind i arbejdet med rapporten. Styrelsen skulle følge arbejdet og hjælpe ved problemer. Det sagde hun nej til. Styrelsens repræsentanter ønskede ikke, at styrelsen skulle deltage i et sådant fælles arbejde. Det var TDC, der skulle udarbejde det materiale, som skulle danne grundlag for det videre arbejde med værdiansættelsen. Vidnet mindes ikke, at der blev nævnt noget om de involverede værdier.

Foreholdt pag. 56 (side 1564), sidste afsnit, "... TDC så helst at sagen blev forelagt for Ligningsrådet i januar. ...", og forespurgt, om TDC sagde noget om, hvorfor det skulle gå så stærkt, forklarede vidnet, at TDC gerne ville etablere sambeskatningen med virkning for 2001. Det var rart for TDC at få det afklaret så hurtigt som muligt,

inden man påbegyndte sambeskatningen. Vidnet forklarede videre, at de ofte, specielt ved store selskaber, hører, at det skal gå stærkt. Det er dog ikke altid muligt. Vidnet kunne godt forstå TDC's ønske, og det var også relevant, men det var helt urealistisk.

Adspurgt, om der blev nævnt noget om, at det også hastede, fordi man kunne forvente ændringer i lovgivningen i Tyskland, forklarede vidnet, at det ikke blev anført.

Foreholdt bilag 10.51 (ekstrakten pag. 50-54/side 2307-2311), brev af 28. maj 2002 fra TDC til Ligningsrådet, anmodning om bindende forhåndsbesked – værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co.KG, og forespurgt, om hun ved, hvorfor der var denne forsinkelse med indgivelse af anmodningen, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. De dyrkede det heller ikke. Efter mødet den 12. december 2001 ringede TDC kort før jul og sagde, at anmodningen var på vej, og at den ville komme lige efter nytår. Der kom imidlertid ikke noget. Det var TDC, der havde initiativet, så de rykkede ikke herfor. Efterhånden som tiden gik, begyndte hun at tro, at TDC havde ændret planer.

Forespurgt, om anmodningen af 28. maj 2002 blev overbragt, forklarede vidnet, at hun mener, at den blev overbragt, idet der fulgte adskillige ringbind med. De havde bedt TDC om at få flere kopisæt, når Deloitte & Touche i forvejen var i gang med kopieringen. Vidnet husker ikke præcist, hvornår hun fra Gitte Wrobel hørte, at anmodningen var blevet indleveret.

Foreholdt pag. 50 (side 2307), stempel "Anmodning og gebyr registreret i Told- og Skattestyrelsen den 22/5-02", og foreholdt, at anmodningen er dateret 28. maj 2002, forklarede vidnet, at forretningsgangen normalt er således, at man sender anmodningen ind sammen med gebyret. Det er proceskontoret, der modtager sagen, hvorefter

den sendes til fagkontoret. Vidnet husker ikke proceduren i denne sag. Hun husker blot, at Gitte Wrobel kom og fortalte, at den var indkommet.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindenchrone Petersen om, hvordan det stemples ind, at gebyret er betalt, og om der er et dokument, der viser det, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Advokat Michael Rekling bemærkede, at anmodningen er stemplet modtaget den 29. maj 2002, og at L 99 blev vedtaget kort før denne dato. Vidnet forklarede hertil, at hun ikke ser nogen sammenhæng. Hun kendte ikke til anmodningen, før denne blev overleveret, det vil sige den 28. maj 2002.

Foreholdt, at det ser ud, som om der ikke, bortset fra telefonsamtaler, er sket nogen sagsbehandling de næste par måneder, og at der først skete noget i september 2002, og forespurgt, om hun ved, hvad dette beror på, forklarede vidnet, at hun i forbindelse med modtagelsen i maj sagde til Kim Lohse, at sagsbehandlingen skulle opprioriteres, idet de var blevet forsinket. Hun sagde til Kim Lohse, at han måtte sørge for, at sagsbehandleren kom i gang med sagsbehandlingen med det samme. Han meddelte imidlertid, at det ikke var muligt, idet sagsbehandleren, Gitte Wrobel, var beskæftiget med en anden sag. Vidnet bad Kim Lohse drøfte dette med Flemming Paludan, idet hun ikke var begejstret herfor. Kim Lohse meddelte herefter, at sådan var det, idet Flemming Paludan havde resolveret, at sagen måtte vente, da Gitte Wrobel først skulle gøre den anden sag færdig. En sådan sag kræver meget arbejde, før man kan gå i gang med selve analysen, og det var dette arbejde, vidnet ville have dem i gang med. Selve læsningen af rapporten fra Deloitte & Touche begyndte formentlig først i september 2002.

Foreholdt bilag 08.43 (ekstrakten pag. 58-59/side 1560-1561), referat af 7. oktober 2002 af møde hos TDC den 25. september 2002, og forespurgt, hvorfor hun deltog i dette møde, forklarede vidnet, at hun som nævnt havde deltaget i det første møde i december 2001. Det, der skulle foregå på det nye møde, var, at TDC skulle komme med en præsentation af materialet. Det var en stor sag, og hun fandt det nødvendigt at deltage i mødet, også for at sikre sig fremdriften af sagen.

Adspurgt, om der i forhold til det, hun havde hørt på mødet den 12. december 2001, var nogle ændringer i TDC's planer, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det var stadig primært spørgsmålet om afskrivninger.

Foreholdt pag. 58 (side 1560), 2. afsnit, ”TSS rejste spørgsmålet angående hjemlen til at fravige den faktiske anskaffelsessum ved indtræden i sambeskatningen, jf. selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6. ...”, og forespurgt, hvor ideen til dette spørgsmål kom fra, forklarede vidnet, at det mener hun kom fra Solveig Mortensen. Det var et spørgsmål, de lige skulle have vendt. Vidnet syntes, at det var fint, at det kom frem, også så TDC kunne se, hvad de arbejdede med. Hun så det ikke som noget kæmpe problem. Som hun umiddelbart så det, var deres opgave nu at foretage en værdiansættelse. Hvis der var et problem, var det efter hendes opfattelse løst med den tidligere afgørelse. De havde her fået en besvarelse på, hvorledes det skulle forstås.

Foreholdt 2. afsnit, ”... Advokaten lovede at fremsende en redegørelse – men henviste i øvrigt til den tidligere bindende forhåndsbesked vedrørende TDC fra 18. september 2001 samt til en offentliggjort afgørelse fra Ligningsrådet”, bekræftede vidnet, at hun var enig med advokaten i, at spørgsmålet var afgjort ved Ligningsrådets afgørelse af 18. september 2001. Det, hun var bekymret for, var selve værdiansættelsen. Hun kunne forudse, at de nok ikke var enige med Deloitte & Touche på alle punkter, og sagsbehandlingen ville komme til at kræve mange ressourcer.

Adspurgt til sin egen rolle i sagsbehandlingen herefter forklarede vidnet, at den var rent overordnet. Det afgørende for hende var at sikre, at sagen blev holdt i drift. Hun blev holdt orienteret, typisk i form af mails om, hvorledes sagen forløb. Hun var ikke inde i drøftelserne og gennemgangen af materialet.

Foreholdt bilag 08.41 (ekstrakten pag. 60/side 1558), referat af 17. februar 2003 af internt møde vedrørende TDC – anmodning om bindende forhåndsbesked, 2. afsnit, ”Enighed om at fastholde Omstruktureringskontorets konklusion i notatet af 7. november 2002”, og forespurgt, om hun også var enig i at fastholde Omstruktureringskontorets konklusion, forklarede vidnet, at de på daværende tidspunkt havde modtaget nogle notater fra Omstruktureringskontoret. Hun kunne ikke gøre andet end tage dem til efterretning. Mere lå der ikke i enigheden.

Forespurgt, om der havde været en debat om synspunkterne, forklarede vidnet, at det havde der ikke. Hun var klar over, at Omstruktureringskontoret ikke var enig med TDC, idet Søren Lehmann Nielsen flere gange havde været fremme med sine synspunkter. De var nødt til at bringe Omstruktureringskontoret og Søren Lehmann Nielsen sammen. Mødet blev sat i stand for at finde ud af, om de kunne få dem bragt sammen. Det endte med, at man måtte dele sagen op.

Foreholdt bilag 08.69 (ekstrakten pag. 61/side 1798) mailkorrespondance af 26. februar 2003 mellem Merete Helle Hansen til Gitte Tarum Wrobel, med kopi til Kim Lohse og vidnet, mail fra Gitte Wrobel, sidste afsnit, ”Hvordan er Departementet blevet involveret i sagen?”, og svar fra Merete Helle Hansen, 2. afsnit ”Jeg bliver svar skyldig. Niels Kristensen var til møde i lovgruppen om internationale skatteforhold i mandags, hvor han drøftede sagen med Ivar Nordland – så vidt jeg forstod på sidstnævntes initiativ. Da departementet indledningsvis mener det samme som os og Revisionen, er der ingen grund til alarm på nuværende tidspunkt. De læser bare med”,

og forespurgt, om hun hørte nærmere om, at departementet havde udvist interesse for sagen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke ud over disse mails. Hun tog det til efterretning. Hun kunne se, at Ivar Nordland og Niels Kristensen havde talt sammen, og det var i det forum, at det skulle klares. Vidnet har ikke påhørt drøftelser mellem Ivar Nordland eller Niels Kristensen herom. Hun deltog ikke i lovgruppemøder på dette tidspunkt.

Foreholdt bilag A.12 (ekstrakten pag. 62-85/side 50101-50124), referat af Ligningsrådets møde den 19. august 2003, bekræftede vidnet, at det var hjemmelspørgsmålet, der her var til behandling.

Foreholdt pag. 84 (side 50123), 11. afsnit, ”Amby mente heller ikke, at styrelsens synspunkt er holdbart. Advokaten har desværre ret. Men resultatet er urimeligt. Amby henviste i den forbindelse til lovforslag nr. 61, der indeholdt en løsning på problemet. Men regeringen valgte – antagelig på grund af skattestoppet – at udelade forslaget om ændring af § 31, stk. 6. Herefter kan Ligningsrådet ikke vedtage en lignende fortolkning. Lovforslagets bemærkninger tyder klart på, at styrelsens indstilling ikke er korrekt. Havde styrelsen haft ret, var der jo ikke behov for lovforslaget”, og forespurgt, om hun husker disse udtalelser, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om hun var bekendt med, at L 61 indeholdt en løsning på problemet, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun var ikke involveret i L 61. Hun tog ikke stilling til, om L 61 indeholdt en løsning på problemet.

Forespurgt, om hun kender årsagen til, at selskabsskattelovens § 31, stk. 6, blev udeladt af L 99, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Adspurgt, om Ligningsrådets afgørelse gav hende anledning til generelle spørgsmål, afrapportering eller andre initiativer, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Hun havde ingen spørgsmål, der skulle afklares. Hun havde fået den afklaring, hun skulle bruge til sagen. Arbejdet bestod nu i at komme i gang med at udarbejde værdiansættelsen.

Forespurgt, hvad der var tilbage, forklarede vidnet, at det primært var værdiansættelsen. Derudover var der to andre delspørgsmål, nemlig afskrivningslovens § 40, stk. 5, og fradragskontoen. De nåede aldrig så langt, for fra medio oktober 2003 gik arbejdet som følge af debatten i medierne i stå.

Foreholdt pag. 72 (side 50111), forespørgerens bemærkninger til afskrivningslovens § 40, stk. 5, og foreholdt, at der ikke er nogen stillingtagen fra styrelsen til denne problematik, og forespurgt, hvorfor den mangler, forklarede vidnet, at det kan hun også godt undre sig over. Sagen var overgået til selskabssøjlen, primært for at få afklaret selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6. Spørgsmålet vedrørende afskrivningslovens § 40, stk. 5, hørte ikke med. Det blev formentlig taget med i sagsfremstillingen, fordi Søren Lehmann Nielsen havde haft det med i sine indlæg. Man tog ikke stilling hertil. Vidnets kontor fik ikke spørgsmålet forelagt, selv om afskrivningsloven hørte under kontorets område. Vidnet repræsenterer skattesøjlen. Vidnet forestår ikke, hvorfor det var taget med, men det var muligvis for at gengive alle de elementer, som forespørgeren har anført. Der var, som hun husker det, ikke kommentarer vedrørende afskrivningslovens § 40, stk. 5, på mødet i Ligningsrådet.

Adspurgt, om hun var indblandet i de lovgivningsinitiativer, der førte til, at L 27 blev fremsat i efteråret 2003, forklarede vidnet, at det var hun ikke involveret i.

Foreholdt bilag A.19.01 (ekstrakten pag. 88-90/side 50213-50215), Ole Kjærs notater om begivenhederne fra den 15. november til den 4. december 2003, og forespurgt, om hun var med i dette forløb, forklarede vidnet, at det kom hun på et tidspunkt. Hun var ikke involveret i noget den 15. november. Den 19.-21. november var hun og Preben Underbjerg Poulsen i Aalborg, og hun mindes ikke på dette tidspunkt at have hørt noget herom.

Foreholdt pag. 88 (side 50213), sidste afsnit-pag. 89 (side 50214), øverst (vedrørende fredag den 21. november), ”Holder senere et møde med Kim Lohse, som bekræfter at det også er hans indtryk af sagsforløbet. Det er under drøftelse med TDC over sommeren/efteråret 2002 at han bliver klar over, at svaret beror på et underliggende præjuridicielt spørgsmål, nemlig hvilket anskaffelsestidspunkt, der skal lægges til grund for værdiansættelsen. Man bliver derfor enige om at udskille dette underliggende spørgsmål til besvarelse i Niels Kristensens kontor. Aftaler at dette forløb søges beskrevet tidlig mandag morgen. Han vil indkalde til møde mandag morgen med PUP og Lisbeth Rasmussen (som er i Ålborg) og NK (som underviser)”, forklarede vidnet, at hun ikke husker nogen henvendelse fra Kim Lohse vedrørende dette møde. Hun husker, at hun fik en henvendelse fra Lene Nibe, der er Ole Kjærs sekretær, om et møde den 24. november 2003 kl. 11.00. Hun deltog i mødet hos Peter Loft den 24. november 2003 kl. 15.00. De vidste forinden, at man ville iværksætte en intern undersøgelse af forløbet. Peter Loft orienterede om de spørgsmål, der havde været til statsministeren og skatteministeren i løbet af ugen. Skatteministeren skulle iværksætte en undersøgelse, der så skulle sendes til statsministeren og herfra til Folketinget. Man havde udpeget de tre personer, der skulle forestå undersøgelsen, og de andre, der havde været involveret i sagen, skulle bidrage med at fremskaffe dokumenter og materiale. Der var en diskussion om undersøgelsen. Det blev også drøftet, hvilket grundlag man skulle have for denne interne undersøgelse, og at der kunne komme kritik af, at de undersøgte egne forhold, samt hvor dybt undersøgelsen skulle gå. Pe-

ter Loft fremlagde det således, at undersøgelsen skulle gennemføres alene på grundlag af sagens dokumenter. Per Bach Jørgensen mente ikke, at det kunne lade sig gøre, uden at der skulle udarbejdes nye dokumenter, redegørelser etc. De drøftede også selvinkrimineringsproblemet, men det skulle efter det oplyste være drøftet med Justitsministeriet, og det frembød ikke noget problem. Undersøgelsen skulle alene bygge på, hvad der kunne dokumenteres som faktum.

Forespurgt til det brev af 9. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers, der ikke var til stede den 15. november 2003, forklarede vidnet, at hun ikke kendte til dette brev. Hun husker, at Peter Loft på mødet meddelte, at der havde været et brev. Der var ikke nogen drøftelse af dette, men de blev enige om, at det måtte indgå i den samlede undersøgelse.

Adspurgt, om hun var indblandet i de supplerende redegørelser til departementschefen, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Det skyldtes formentlig, at man betragtede det som udelukkende en selskabssag.

Vidnet forklarede videre, at cheferne i Retsafdelingen tirsdag den 25. november 2003 var på en workshop, og her drøftede de også den forestående interne undersøgelse. De var ikke særlig begejstrede for sagen og utrygge ved, hvordan undersøgelsen skulle gribes an. De vidste allerede da, at der var indkaldt til et møde den 26. november. Det var vidnet, Kim Lohse, Preben Underbjerg Poulsen og Niels Kristensen, der drøftede sagen. De blev enige om at tage kontakt til DJØF. Vidnet var ikke til stede på mødet den 26. Hun blev senere orienteret om, at de var mødt op hos Flemming Paludan og havde meddelt, at de ikke ønskede at deltage. De havde modtaget nogle mails om, at de skulle deltage som en følgegruppe på arbejdet. De fandt det imidlertid vanskeligt at overskue konsekvenserne af, at det på den ene side var deres arbejde, der skulle gennemgås og udarbejdes en redegørelse over, og at de på den anden side sam-

tidig skulle deltage som en følgegruppe og vurdere, om redegørelsen var fyldestgørende.

Forespurgt til de efterfølgende redegørelser til departementschefen og inputtet til statsministeren, forklarede vidnet, at det var hun ikke involveret i.

Adspurgt, om hun kender til andre sager af samme karakter, forklarede vidnet, at hun ikke har noget konkret kendskab til sager. Hun har på et tidspunkt talt med Karin Kirchhoff, der nævnte, at der var nogle sager. Det er vidnets eneste kilde.

Foreholdt af advokat Nicolai Westergaard bilag A.12 (ekstrakten pag. 62-85/side 50101-50124), sagsfremstillingen vedrørende problemstillingen om selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, og forespurgt, om det var materiale, hun fik lejlighed til at sætte sig ind i, forklarede vidnet, at det var det ikke. Hun var ikke involveret heri. Hun vidste ikke, at sagen var på, før hun modtog dagsordenen. Spørgsmålet om selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, lå i selskabssøjlen, og det var således ikke vidnets sag.

Foreholdt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, at andre vidner har forklaret om early warning, og forespurgt, om det siger hende noget, forklarede vidnet, at udtrykket bliver brugt ind imellem som en populær betegnelse. Det handler om at informere om interessante sager. Det kan ske på mange ledder. I ligningsrådssager er det normalt mest hensigtsmæssigt at informere inden mødet. Der skal dog være noget at informere om – noget substantielt. Der skal ikke blot gives information om, at et selskab/en koncern har stillet et spørgsmål. Der skal være et element, der gør, at informationen er relevant.

Adspurgt, om TDC's anmodning om bindende forhåndsbesked i en sag om en værdiansættelse på 6,5 mia. kr. ikke var et relevant emne at informere om, forklarede vidnet, at det ikke er beløbet, der er afgørende, men om det er en normal værdiansættelsesprocedure. Der var ikke noget, der tydede på, at det ikke var en normal sag. Vidnet rejste det dog som et problem, at sagen ville kræve meget store personalemæssige ressourcer.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen om, hvad der ville udløse en early warning i TDC-sagen, forklarede vidnet, at der, da de modtog TDC's anmodning i maj 2002, allerede forelå en bindende forhåndsbesked fra 2000, og de formodede, at spørgsmålet således allerede var afgjort. Der var således ingen grund til at informere om den afgørelse, der tidligere var truffet.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det principielle problem, der måtte have været i sagen, efter vidnets opfattelse var løst med den første bindende forhåndsbesked, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, at hun vedrørende bilag A.15 (ekstrakten pag. 1-8/side 50159-50166), specielt pag. 7 (side 50165), 6. afsnit, "Amby var uenig i svarene på de to sidste spørgsmål. Men der er måske et hul i loven. Amby ville gerne have en belysning heraf", har forklaret, at Christen Amby var en, der ofte udtalte sig, og forespurgt, om det skal forstås således, at Christen Amby var "stor i slaget", og at man generelt tog det med "et gran salt", når Christen Amby sagde noget, forklarede vidnet, at Christen Amby var meget åben og kontant i sit sprogbrug. Sagen var oppe til behandling, og hun gik ud fra, at nogen kiggede på, om der var hul i loven. Man skal passe på med ikke at overfortolke bemærkninger fra rådsmøderne, idet rådsmedlemmerne i vidt omfang betragter sig som repræsentanter

for dem, der har indstillet dem. Vidnet har ikke selv taget stilling til, om Christen Amby havde ret eller ej.

Advokat Mads Krarup mødte kl. 09:55, og advokat Hanne Rahbæk mødte kl. 10:00.

Som vidne mødte Preben Underbjerg Poulsen, der lovligt forberedt og formanet på ny afgav forklaring.

Foreholdt bilag 02.19 (ekstrakten pag. 75/side 110), mail af 20. juni 2001 fra Preben Underbjerg Poulsen til Niels Kristensen og Susse Meulengracht, 1. afsnit, ”Jeg har ingen bemærkninger til den seneste udgave af [...] -afgørelsen”, og foreholdt, at det virker, som om vidnet har godkendt teksten til afgørelsen, forklarede vidnet, at det skal forstås på den måde, at selve afgørelsen var truffet, og at de blot skulle sørge for, at den kom på tryk.

Forespurgt, om afgørelsen gav ham anledning til at foretage sig noget vedrørende af-rapportering, forklarede vidnet, at det var foretaget. De havde fra januar til juni haft en debat med departementet, så departementet var fuldt ud orienteret om konsekvenserne.

Adspurgt, om han ved, om der blev taget nogle lovgivningsinitiativer som følge af afgørelsen, forklarede vidnet, at han ikke ved, om det var som følge af afgørelsen, men L 61 var allerede på bedding i juni. Han kan ikke med sikkerhed sige, om det har sammenhæng med [...] -sagen [sag nr. 2].

Forespurgt, om han ved, hvad der ellers var årsag til L 61, navnlig ændringen i selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Adspurgt, om han selv vurderede, at L 61's forslag til ændring af selskabsskatte-lovens § 31, stk. 6, ville reparere på problemet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Såfremt L 61 teknisk ikke havde ramt helt plet, ville man vel under forhandlingen i Folketinget have fået det helt på plads.

Forespurgt, om han selv har dannet sig en mening om det, forklarede vidnet, at han ikke har dannet sig en endelig mening. Hans usikkerhed går i dag blandt andet på successionsproblematikken. Han havde ikke i forbindelse med [...] -sagen [sag nr. 2] dannet sig en mening. Lovforslaget kom sent i juni 2001, og han tog på ferie kort efter, så han er ikke sikker på, hvornår han rent faktisk læste lovforslaget.

Foreholdt bilag A.13 (ekstrakten pag. 76-87/side 50127-50138), referat af Ligningsrådets møde den 18. september 2001, og forespurgt, om han blev involveret i sagsbehandlingen om TDC's anmodning om bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han modtog materialet i forbindelse med ligningsrådsmødet, men han var ikke involveret i selve sagen. Han dannede sig den mening, at slaget var slået ved [...] -sagen [sag nr. 2]. Det fremgår også af referatet, at slaget var tabt.

Foreholdt pag. 87 (side 50138), 2. afsnit, "Ligningsrådet kom i [...] -sagen frem til samme resultat, og det må i den forbindelse konkluderes, at der herved er taget endelig stilling til, hvorledes ligningslovens § 5 H skal fortolkes", bekræftede vidnet, at han var enig i denne vurdering.

Foreholdt, at der efter den 18. september 2001 startede en ny omgang vedrørende TDC om værdiansættelse, og forespurgt, om han var med i denne omgang, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Foreholdt bilag 44.41 (ekstrakten pag. 88-90/side 13422-13424), referat af dialoggruppens 1. møde den 8. december 2000, og forespurgt, om han deltog i dialoggruppens arbejde, forklarede vidnet, at det gjorde han. Referaterne var rent interne papirer i departementet. Det var ikke officielle referater. Gruppen blev nedsat for at have et forum, hvor departementet, styrelsen og rådgiverne kunne drøfte lovgivningen, herunder forslag til at ændre den for at gøre den mere hensigtsmæssig.

Adspurgt, om han deltog i kraft af sin viden om skatteretlige emner eller for at kunne bære emner/problemstillinger tilbage til sit eget system, forklarede vidnet, at det mest var det første. Han skulle ikke fra ledelsen i styrelsen have mandat til at ytre sig. I dialoggruppen kunne man tale frit. Departementet havde sammensat deltagerkredsen.

Forespurgt, om man havde lov til at drøfte oplysninger modtaget i dialoggruppen med sit bagland, forklarede vidnet, at man havde lov til at drøfte dem med en lille kreds af baglandet.

Foreholdt bilag 44.41 (ekstrakten pag. 88-90/side 13422-13424) bekræftede vidnet, at han deltog i dette møde.

Adspurgt, om han husker, om man på det møde drøftede følgerne/indholdet af [...]sagen [sag nr. 1], forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Han mener ikke, at de på noget af møderne har drøftet konkrete sager. [...]afgørelsen [sag nr. 2] har heller ikke været drøftet. Efter disse to afgørelser var der et problem, som han ikke ønskede at bringe frem for de "kreative" rådgivere, heller ikke på det mere generelle plan.

Forespurgt, om man i dialoggruppen snarere drøftede problemstillinger end konkrete sager, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt pag. 90 (side 13424), 4.-6. afsnit, ”Ivar Nordland foreslog herefter, at gruppen skulle tale om hvilke emner, der skal drøftes ved de fremtidige møder. Michael Sørensen vil gerne drøfte lovforslag om international beskatning. Han vil også drøfte bestemmelser, der fungerer uhensigtsmæssigt – tvungen sambeskatning, genbeskatning af underskud og dobbelt dip. Han vil forelægge eksempler, som viser uhensigtsmæssige virkninger, og foreslå ændringer, så reglerne rammer som tilsigtet. Amby vil gerne drøfte succession, aktieoptioner, underskud, sambeskatning samt fusion og spaltning. Amby efterlyste især en revision af sambeskatningsordningen, idet Ligningsrådet ellers må tage initiativ til at ændre ordningen”, og foreholdt, at det ser ud til at indeholde forskellige ønsker til, hvad de fremtidige drøftelser skal vedrøre, og foreholdt, at det lyder, som om det har noget med [...]problemstillingen (sag nr. 1) at gøre, forklarede vidnet, at de drøftede et lovforslag til ændring af sambeskatningsreglerne. Det var en generel ændring, der havde været drøftet gennem flere år. Det var ikke specifikt rettet mod [...]sagen (sag nr. 1).

Adspurg, hvad Michael Sørensen kan have ment med bemærkningen ”dobbelt dip”, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Der var regler mod dobbelt dip, men Michael Sørensen har måske ment, at de ramte for hårdt.

Foreholdt bilag 24.27 (ekstrakten pag. 95-98/side 5994-5997), referat af 2. marts 2001 af dialoggruppens 2. møde den 27. februar 2001, bekræftede vidnet, at han ikke deltog i mødet. Han har aldrig set referatet og har ikke vidst, at det eksisterede. Han har efter mødet formentlig talt med Ivar Nordland om, hvad der var sket på mødet.

Foreholdt pag. 95 (side 5994), 3. afsnit, ”... 2) Frivillig sambeskatning, ...”, 4. afsnit ”Michael Sørensen ville meget gerne diskutere genbeskatningsreglerne i den frivillige sambeskatning, ...”, og 5. afsnit, ”Ivar Nordland foreslog, at man kunne tage hele den frivillige sambeskatning op til revision. ...”, bekræftede vidnet, at der var enighed

om, at man ønskede at drøfte frivillig sambeskatning. Vidnet ønskede også denne drøftelse. Det var en uskik, at området var reguleret af Ligningsrådet og ikke af Folketinget. Derudover var der også som følge af Ligningsrådets afgørelser [...] (sag nr. 1) og [...] (sag nr. 2) konkrete problemer med reglerne.

Foreholdt, at problemet med ligningslovens § 5 H var til debat, og forespurgt, om det havde indflydelse på hans ønske om at drøfte den frivillige sambeskatning, forklarede vidnet, at det bare bekræftede, at der var et behov for at drøfte sambeskatningen.

Foreholdt bilag 24.25 (ekstrakten pag. 99-100/side 5980-5981), notat af 30. marts 2001 til departementschefen vedrørende ændring af CFC-beskatningsreglerne og dialoggruppen, specielt pag. 99 (side 5980), 2. afsnit, ”Departementet udarbejdede til drøftelse i dialoggruppen et udkast til ændring af selskabsskatteovens § 32 (CFC-beskatning). ...”, og sidste afsnit, ”Det indstilles, at en ændring af CFC-beskatningen kommer på lovforslags-bruttolisten for næste samling”, og forespurgt om, hvad det var for et papir, og hvorfor det var udarbejdet, forklarede vidnet, at rådgiverne ønskede reglerne ændret. Det skulle gøre det lettere at administrere. Det indeholdt ikke noget om den frivillig sambeskatning. Vidnet forklarede, at det var Svend Ulstrup, der har underskrevet. Ivar Nordland har anført det med håndskrift anførte, og Blegvad Andersen har påført sine initialer, ligesom Peter Loft har set notatet. Der var ikke noget om, at gruppen ville gå i gang med den frivillige sambeskatning.

Foreholdt bilag 44.51 (side 13453-13466), mail af 13. april 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppe vedhæftet notat af 13. april om evt. revurdering af principperne for sambeskatning med fokus på genbeskatning af underskud fra udenlandske selskaber, specielt side 13453, ”Vedlagt fremsendes materiale til drøftelse på det næste møde i dialoggruppen den 25/4 hos Askholt”, bekræftede vidnet, at han kendte til bilaget.

Foreholdt side 13455, sidste afsnit, ”I sagens natur må konsekvensændringer for den øvrige del af regelsættet overvejes – herunder i særdeleshed spørgsmålet om indgangsværdier og værn mod omgåelse heraf ved ”step up” via fusioner, der er skattefri efter udenlandske regler men behandles som ”skattepligtige” efter danske regler”, og forespurgt, om han hæftede sig ved det afsnit, da han i sin tid modtog notatet, forklarede vidnet, at han i forbindelse med forberedelsen til i dag har hæftet sig ved det. Han husker ikke, om han hæftede sig ved det dengang. Han ved ikke noget om årsagen til, at Ivar Nordland skrev det, hverken dengang eller nu. Ivar Nordland havde hørt om TDC-sagen, men ellers var der ikke tilflydt vidnet nogen oplysninger om andre selskaber, der kunne finde på at gøre således.

Forespurgt, om han husker nogle drøftelser om dette afsnit på mødet den 25. april 2001, forklarede vidnet, at han ikke mener, at det blev drøftet. Han mener heller ikke, at det skulle drøftes.

Adspurgt af advokat Nicolai Westergaard, hvorfor han mener, at det ikke blev drøftet, forklarede vidnet, at han mener, at det ikke blev drøftet, og at han mener, at der ikke var grundlag for at drøfte det. Han har svært ved at se formålet med i dialoggruppen at drøfte vanskelige problemstillinger, som man ikke engang selv kunne blive enige om. Han deltog i mødet og tror ikke, at der var en drøftelse af det.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, hvorfra Ivar Nordland kendte TDC-sagen, forklarede vidnet, at den kendte han fra notatet af 2. januar 2001.

Adspurgt af advokat Michael Reklings, om det ikke havde sammenhæng med, at nogle af rådgiverne havde introduceret tanker/rygter om, at nogle kunne finde på at omgå

reglerne, forklarede vidnet, at han ikke mener at have hørt eller at have hørt om sådanne rygter.

Foreholdt bilag 58.20 (ekstrakten pag. 101/side 18575), mail af 17. april 2001 fra Ivar Nordland til lovgruppe, bekræftede vidnet, at mailen blev sendt til lovgruppen for international beskatning, som Ivar Nordland var formand for.

Foreholdt 2. og 3. punktum, ”Endvidere lægger jeg det materiale, der er udsendt til dialoggruppen om CFC og evt. ny sambeskatning med udenlandske selskaber. Dette vil jeg gerne have drøftet ud over spm om LL § 5 H”, og forespurgt, om man heraf kan udlede, at man på det tidspunkt talte om en problematik om ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke. Sidste punktum må alene være møntet på lovgruppen, hvor vidnet ikke deltog.

Foreholdt, at debatten mellem Ivar Nordland og Niels Kristensen kulminerede på dette lovgruppemøde, og forespurgt, om han var til stede på dette møde, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han hørte fra Niels Kristensen, at de ikke var blevet enige. Vidnet husker ikke, om han i øvrigt fik at vide, hvad der var sket på mødet.

Adspurgt, om Niels Kristensen sagde noget om, at han på mødet havde advaret om TDC, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Han husker blot, at mødet blev holdt, og at det ikke bragte nogen resultat. Han husker ikke, at Niels Kristensen skulle have forklaret, at Ivar Nordland var vred.

Foreholdt bilag 44.52 (side 13467-13482), mail af 23. maj 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppe vedhæftet udkast af 23. maj 2001 til CFC-beskatning, specielt side 13467, ”... Vi sender udkast til lovtekst ud på den frivillige sambeskatning (eller hvad vi nu kalder den) i starten af næste uge. Vi er kommet langt men det er ret tids-

krævende”, og bilag 44.53 (side 13483-13494), mail af 28. maj 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppe vedhæftet materiale, specielt side 13483, ”Vedlagt fremsendes det lovede udkast, som vi kan drøfte på det kommende møde den 8. juni hos Askholt”, og foreholdt, at det ser ud til, at man på dette tidspunkt er ved at være klar med et udkast til et lovforslag om frivillig sambeskatning, bekræftede vidnet, at det var det materiale, der blev sendt ud.

Adspurgt, hvem der havde taget initiativet vedrørende den frivillige sambeskatning, forklarede vidnet, at det var departementet, der fremkom med den endelige beslutning. Departementet havde i flere år været bekendt med, at det var styrelsens ønske, at der skulle lovgives om den frivillige sambeskatning. I 1998/99 lå der et lovudkast klar.

Foreholdt bilag 44.53 (side 13485), næstsidste afsnit, ”Stk. 2. Afskrivningsberettigede aktiver anses for erhvervet på det faktiske anskaffelsestidspunkt og de anses for erhvervet til den faktiske anskaffelsestidspunkt. Såfremt selskabet ved fusion eller tilførsel af aktiver efter udenlandske regler har succederet i det afgivende selskabs anskaffelsestidspunkter og -summer succederes også i anskaffelsestidspunkterne og -summerne ved den danske indkomstopgørelse. De afskrivningsberettigede aktiver anses for afskrevet maksimalt efter danske regler indtil begyndelsen af det første indkomstår, hvor der overføres underskud. Ved denne beregning anvendes reglerne på dette tidspunkt. Dog skal aktiverne anses for erhvervet til handelsværdien ved begyndelsen af det første indkomstår, hvor der overføres underskud, såfremt denne værdi er mindre end værdien beregnet efter 1.-4. pkt.”, og forespurgt, om han så det forslag til en bestemmelse som et forsøg på at løse de problemer, som styrelsen havde advaret om i 2001, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, hvad han tænkte dengang.

Foreholdt, at det, der kan gøre én i tvivl om, hvorvidt det var et bud på løsning, var, at det ikke var ændring af ligningslovens § 5 H, der hidtil har været problemet, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvad han tænkte dengang.

Foreholdt, at udsendelsen var til brug for et møde den 8. juni 2001 hos Steen Askholt, og forespurgt, om han husker en drøftelse om lovudkastet og navnlig selskabsskatte-lovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at han kun husker ét møde hos Steen Askholt, som han mener var den 25. april. Muligt er det ene møde blevet flyttet. Såfremt der kun har været ét møde, deltog han i juni-mødet. Vidnet husker ikke drøftelser omkring selskabsskatte-lovens § 31, stk. 6, herunder ikke oplysninger fra Ivar Nordland eller rådgiverne om, hvad sigtet med ændringen var.

Mødet midlertidigt hævet kl. 12:10.

Mødet sat på ny kl. 13:00.

Advokat Michael Reklings dokumenterede bilag 44.62 (ekstrakten pag. 102-107/side 13524-13529), mail af 29. oktober 2001 fra Ivar Nordland til Jesper Leth Vestergaard og Majken Wågensø vedhæftet materiale, specielt pag. 102 (side 13524), ”prøv lige at se på den her”, pag. 103 (side 13525) mail af 26. oktober 2001 fra Michael Sørensen til Ivar Nordland vedhæftet notat af 26. oktober 2001 fra FSR til dialoggruppen, og pag. 107 (side 13529), mail af 26. oktober 2001 fra Michael Sørensen til Ivar Nordland, 2. afsnit ”Som aftalt fremsendes vedlagt et notat ”Forslag til justeringer af reglerne vedrørende sambeskatning” til drøftelse på mødet i dialoggruppen den 9. november 2001”.

Foreholdt pag. 104 (side 13526), notat af 26. oktober 2001 fra FSR, 2 sidste afsnit, ”5. Reglerne i § 31, stk. 6 vedrørende fastsættelse af indgangsværdier for afskriv-

ningsberettigede aktiver bør justeres, således at der kan afskrives på handelsværdier ved påbegyndelse af sambeskatning af udenlandske selskaber. Sådanne selskabers bruttoindkomst skabes på grundlag af værdien af selskabets anlægsaktiver, og der ses ikke at være nogen begrundelse for, hvorfor afskrivning på sådanne anlægsaktiver skal beregnes på grundlag af historiske anskaffelsessummer. De gældende regler er upraktiske og giver administrative og kontrolmæssige problemer for selskaberne og ligningsmyndighederne”, og forespurgt om vidnet husker, at han så dette papir, da det blev sendt ud, forklarede vidnet, at mødet den 9. november 2001 blev aflyst. Han har formentlig ikke læst det på dette tidspunkt, da mødet var aflyst. Næste møde var i februar, og der var regeringsskifte i november. Hvorvidt han har læst det til februar-mødet, husker han ikke. Han tror ikke, at han har læst det på det tidspunkt. Vidnet forklarede, at det ikke var på tapetet at lave ændringer længere.

Adspurgt, om han fra det tidspunkt erindrer rygter om omgåelsesforsøg i rådgiverkredse, forklarede vidnet, at han ikke tror, at han hørte rygter fra rådgiverkredse.

Foreholdt bilag 44.64 (ekstrakten pag. 108/side 13537), mail af 7. januar 2002 fra Ivar Nordland til dialoggruppen vedrørende møde i dialoggruppen mandag 25/2 kl. 10.00 i departementet, bekræftede vidnet, at dette var det næste møde efter det aflyste møde.

Foreholdt 3.-4. punktum, ”Jeg arbejder på at CFC-delen fra L 61 bliver genfremsat med ganske få ændringer. Jeg tror og håber på, at vi kan færdiggøre en sprit ny sambeskatning til fremsættelse efterår 2003”, og forespurgt, om han på dette tidspunkt i januar 2002 blev bekendt med, hvilke dele af L 61 Ivar Nordland arbejdede på at få genfremsat, forklarede vidnet, at han på et tidspunkt blev bekendt med, at stramminger ikke skulle genfremsættes. Han mener ikke, at der var drøftelser i dialoggruppen om, hvilke dele der skulle genfremsættes, idet næste møde først var i marts. Vidnet

blev, formentlig fra Ivar Nordland, klar over, at skærpselser ikke skulle genfremsættes. Det var den nye regerings politik. Vidnet ved ikke, om Ivar Nordland relaterede det til skattestoppet, men det gjorde han selv. Som skattestoppet blev forstået på det tidspunkt, kunne man ikke lave en stramning. De havde blandt andet praksisændringer, som de ønskede at lave, og som blev gennemført, og de havde i den forbindelse en drøftelse med departementet om, hvorvidt praksisændringer kunne ske. Departementet mente, at praksisændringer ikke kunne ske, såfremt det var stramminger. Lukning af huller kunne laves endnu mindre end praksisændring, såfremt der var stramminger. Så meget desto mindre kunne lukning af huller, der medførte stramminger, finde sted.

Forespurgt forklarede vidnet, at de havde forsøgt at gennemføre to praksisændringer, der kunne indebære stramminger. Den første var, at Ligningsrådet havde lavet et cirkulære om fradrag ved merhugst. De fandt ud af, at der ikke var hjemmel hertil, og styrelsen og Ligningsrådet ville derfor gerne have det ophævet. Det var imidlertid problematisk, fordi det ville indebære, at fradraget faldt bort, hvilket kunne opfattes som en stramning. Cirkulæret blev dog ophævet.

Det andet eksempel var, hvorvidt aktier kunne henføres til et fast driftssted. Der var en ældre udtalelse, som vidnet altid havde været tvivlende over for. I januar 2002 udsendte de meddelelse om, at de agtede at ændre praksis. Det kunne være lempelser i nogle tilfælde og stramminger i andre. Departementet rettede herpå henvendelse til vidnet og spurgte, hvad han tænkte på, idet der var skattestop. Der blev senere gennemført en lovændring, som ikke medførte stramminger.

Vidnet henviser til, at der er givet en fortolkning af skattestoppet, dateret 14. februar 2002, hvor Finansministeriet, Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet har fortolket skattestoppet, og når man læser dette, er der ikke plads til at lukke huller, heller ikke ved lovændringer.

Vidnet bekræftede, på forespørgsel fra advokat Michael Rekling, at han er blevet bi-bragt denne opfattelse i forbindelse med de førnævnte praksisændringer.

Adspurgt, om han prøvede at holde fast i, at selskabsskattelovens § 31, stk. 6, burde med, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det var en politisk holdning, hvorledes et lovprogram skulle se ud.

Forespurgt, om han gjorde nogen opmærksom på, at der stadig var problemer i de konkrete sager, forklarede vidnet, at de allerede i 1999 var blevet bekendt med, at loven ikke virkede efter sin hensigt. Det var man politisk klar over, og man valgte åbenbart fortsat at leve hermed.

Adspurgt, om han var involveret i L 99, forklarede vidnet, at det var han ikke på dette punkt, men på andre punkter. Han ved ikke, om andre i styrelsen kom med bemærkninger vedrørende dette punkt. De tog blot beslutningen til efterretning.

Forespurgt, om der i februar 2002 var nogen i dialoggruppen, der tog diskussionen op og spurgte til/kommenterede udeladelsen, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. CFC-delen var den eneste del, der udsprang fra dialoggruppen.

Adspurgt, om der var nogen, der kommenterede udeladelsen af den frivillige sambeskatning i L 99, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han husker heller ikke, om Ivar Nordland skulle have kommenteret det.

Foreholdt bilag 44.66 (ekstrakten pag. 109/side 13539), mail af 9. januar 2003 fra Ivar Nordland til dialoggruppe, 2. afsnit, "CFC-reglerne i L 99 blev vedtaget, og nu er spørgsmålet om ikke tiden er inde til at forsøge på at opnå et resultat på den almindelige sambeskatning. Vi arbejder videre og sender snart et revideret notat ud. ...",

og forespurgt, om det var et notat, der blev arbejdet på hele tiden, forklarede vidnet, at der ikke blev arbejdet på det i det år, der var formandskab. Ideen om en samlet skattelov var der hele tiden.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, hvorledes arbejdet med sambeskatningsloven hang sammen med skattestoppet, forklarede vidnet, at fortolkningen af skattestoppet blev blødt op hen ad vejen. Vidnet havde overvejelser om, hvorvidt de kunne arbejde på det, når der var et skattestop.

Adspurgt af advokat Michael Rekling, om der i 2002, da de genoptog arbejdet med sambeskatningen, var drøftelser om, hvorvidt selskabsskattelovens § 31, stk. 6, skulle med igen, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Der var så mange problemer med sambeskatningen. Det var et stort "tag selv bord".

Advokat Michael Rekling dokumenterede bilag 81.17 (ekstrakten pag. 110-113/side 35129-35132), notat af 6. februar 2003 fra KPMG til Dialoggruppen vedrørende kommentarer til udkast til lov om underskudsoverførsel, specielt pag. 110 (side 35129), 1.-2. afsnit, "I dette notat listes mine kommentarer til det med mail af 20. januar 2003 fra Ivar Nordland fremsendte udkast til lov om underskudsoverførsel. Notatet er alene udtryk for mine personlige synspunkter og er således ikke nødvendigvis i overensstemmelse med hverken KPMG's eller FSR's opfattelse" og pag. 111 (side 35130), § 31 D, stk. 2, 2. sidste afsnit, "... Der ses ikke at være nogen begrundelse for, at der skulle gælde forskellige regler, eksempelvis for oparbejdet goodwill (et ikke-afskrivningsberettiget aktiv) og erhvervet goodwill (et afskrivningsberettiget aktiv)."

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han kender håndskriften, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han forklarede, at disse papirer må

være hentet i departementet, hvor det formentlig var Svend Ulstrup eller Ivar Nordland, der arbejdede med sagen.

Forespurgt til drøftelserne i dialoggruppen i januar 2003 forklarede vidnet, at det ikke siger ham noget.

Foreholdt bilag 40.16 (ekstrakten pag. 114-117/side 11941-11944), oversigt over deltagere i dialoggruppen samt mødedatoer vedhæftet huskeseddel fra møde i dialoggruppen den 3. februar 2003, specielt pag. 116 (side 11943), 3. sidste afsnit, ”... bør altid være de faktiske udenlandske afskrivninger, der benyttes til at finde indgangsværdien”, forklarede vidnet, at det var det samme problem som TDC-sagen.

Forespurgt af advokat Nicolai Westergaard forklarede vidnet, at det ikke er ham, der har lavet huskesedlen. Han har aldrig set den før. Den må være udarbejdet i departementet.

Adspurgt af advokat Michael Reklings, om han kan bidrage med mere om drøftelserne fra januar 2003, forklarede vidnet, at det kan han ikke.

Foreholdt bilag 10.42 (ekstrakten pag. 118-120/side 2271-2273), notat af 15. november 2003 til forelæggelse for departementschefen vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), og forespurgt, om han var involveret i udarbejdelsen af forelæggelsen, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i dette arbejde. Han blev om formiddagen ringet op af Ole Kjær, der fortalte, at Peter Loft havde meddelt, at han skulle have en samtale med Henning Dyremose. Ole Kjær sagde, at der var ved at blive udarbejdet en redegørelse. Vidnet oplyste, at han ikke selv havde deltaget i møder med TDC, og han spurgte, om han skulle tage ind på kontoret, idet han i så fald skulle se på dokumenterne. Ole Kjær sagde, at vidnet blot skulle ringe til

Peter Loft og til kontoret i Århus, for at høre om der var behov for andre oplysninger. Vidnet talte med Lars Nørding, og der var ikke noget, vidnet skulle bidrage med. Vidnet kontaktede også Peter Loft. Endelig kontaktede vidnet Merete Helle Hansen og bad hende stå ”stand by”.

Vidnet henviste i den forbindelse til bilag E.09 (side 52026), mail af 15. november 2003 fra Solveig Mortensen til Ole Kjær og vidnet, og forklarede, at han modtog denne mail, hvoraf det fremgik, at notatet var sendt til Peter Loft. Vidnet har ikke set udkast til notatet, hørt om det eller været med til udformningen på nogen måde. Vidnet ved ikke, hvad formålet med forelæggelsen var, andet end at redegøre for forløbet af TDC-sagen, hvad det så end var.

Foreholdt af advokat Michael Rekling, at der i løbet af den følgende uge opstod en debat mellem nogen af de involverede i forelæggelsen om, hvorvidt forespørgslen skulle redegøre for, hvornår skattemyndighederne kendte beløbet, eller hvornår man kendte problemstillingen, forklarede vidnet, at han ikke dengang havde kendskab til denne debat. Han blev bekendt med denne debat på et møde hos Ole Kjær torsdag den 27. november 2003, hvor Palle Graff også var til stede. Ole Kjær nævnte noget om problemet om, hvad spørgsmålet gik på.

Adspurgt, om han var med i udarbejdelsen af de supplerede forelæggelser, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han hørte om dem på mødet.

Forespurgt til mødet den 24. november 2003 bekræftede vidnet, at han deltog i dette møde hos Peter Loft. Det blev meddelt, at man havde besluttet at lave en intern undersøgelse.

Forespurgt, om der på mødet blev nævnt noget om et brev fra Pricewaterhouse-Coopers, som man i forbindelse med forelæggelsen ikke havde været opmærksom på, forklarede vidnet, at det erindrings han ikke. Han var ikke inde i, hvad der foregik i forbindelse med de divergerende opfattelser af, hvad det forelæggelsen skulle indeholde.

Adspurgt, om han forholdt sig til forelæggelsen, da han modtog den, forklarede vidnet, at han ikke har forholdt sig til indholdet, men han læste forelæggelsen.

Forespurgt, om der var divergerende oplysninger i forhold til, hvad han vidste, forklarede vidnet, at han ikke var så meget inde i sagens forløb. Der kunne stå meget, som han ikke vidste noget om.

Foreholdt bilag 10.42 (pag. 118-120/side 2271-2273), specielt pag. 118 (side 2271), 4. afsnit, ”... Forespørgslen indeholdt ingen oplysninger om, at omdannelsen ville medføre en væsentlig opskrivning af den oparbejdede goodwill, som kunne afskrives i den danske sambeskatningsindkomst”, og forespurgt. om det var i overensstemmelse med notatet af 2. januar 2001, som han havde kendskab til, og om han tog stilling til, om der var overensstemmelse mellem forespørgslen og 2. januar-notatet, forklarede vidnet, at han ikke var bekendt med indholdet af forespørgslen af 18. august 2000.

Foreholdt, at sagsforløbet omkring forespørgslen af 18. august 2000 var beskrevet i 2. januar 2001-notatet, forklarede vidnet, at TDC-sagen var nævnt i 2. januar 2001-notatet. Det var henvendelsen fra efteråret 2000, der var beskrevet. Om det var ordlyden af selve forespørgslen eller noget mundtligt oplyst, der blev beskrevet, ved vidnet ikke.

Vidnet forklarede videre efter gennemgang af notatet, at det lige så godt kunne være deres skriftlige som mundtlige henvendelser, der var beskrevet. Han var ikke involveret i udarbejdelsen af forelæggelsen af 15. november 2003. Han modtog den og læste den på et eller andet tidspunkt. Han har ikke taget stilling til den eller korrektheden af de enkelte påstande.

Forespurgt, om der ellers var noget, han var involveret i/med til, bortset fra møderne den 24. og 27. november 2003, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Foreholdt, at vi tidsmæssigt nu er tæt på kommissionens nedsættelse, og forespurgt, om der ikke var andet, som han var med til i relation til sagen, forklarede vidnet, at det tror han ikke.

Foreholdt, at han har nævnt, at forelæggelsen af 15. november 2003 skulle bruges til en samtale, som enten ministeren eller Peter Loft skulle have med Henning Dyrmosø, forklarede vidnet, at han ikke ved, om der var en sådan samtale. Han har efterfølgende, på mødet den 27. november 2003, fået at vide, at redegørelsen blev brugt til statsministerens svar i Folketinget den 26. november 2003. Vidnet vidste ikke, at statsministeren var blevet spurgt om noget, og at redegørelsen skulle bruges hertil.

Foreholdt af advokat Nicolai Westergaard, at der skulle være afholdt et hemmeligt møde i begyndelsen af februar 2003 i styrelsen mellem ministeren og blandt andet Ole Kjær, og forespurgt, om han kan bidrage med oplysninger om dette møde, forklarede vidnet, at han blev ringet op af Ole Kjær i starten af 2003, muligt i februar, hvor Ole Kjær fortalte, at ministeren havde bedt om et møde, hvor blandt andre ministeren og Per Bach Jørgensen deltog. Ministeren havde fået at vide, at der blev ”holdt hånden” over en stor virksomhed. Vidnet og Palle Graff blev hver for sig bedt om at finde ud af, hvilket selskab det drejede sig om. Ole Kjær ringede imidlertid et par da-

ge senere og meddelte, at problemet var løst, og at det var L 61, der var problemet, og at det var TDC, der fik fordelene.

Forespurgt til oplysningen om, at TDC fik fordelene, bekræftede vidnet, at det var en oplysning, han fik under den anden samtale med Ole Kjær.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel bilag 44.66 (ekstrakten pag. 109/side 13539), og at han har forklaret, at sambeskatningen var et stort ”tag selv bord”, og forespurgt, hvorledes det som retschef og skattemyndighed føles at administrere en lov, der er således, forklarede vidnet, at man bliver hårdhudet med tiden. De har siden 1998 prøvet at få ryddet op i problemet, idet der var et lovudkast. Siden da har det ligget i og uden for dagsordenen.

Foreholdt bilag 10.42 (ekstrakten pag. 118-120/side 2271-2273) og foreholdt, at han forklarede, at han kun havde et sparsomt kendskab til sagen, og forespurgt, hvorfor han blev involveret i sagen, forklarede vidnet, at sagen havde ligget i hans afdeling, idet Niels Kristensens kontor hørte til her. Ole Kjær bad ikke vidnet foretage sig andet end at kontakte Peter Loft og Lars Nørding. Det var en slags beredskab, hvis der skulle ske noget.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det ville have været naturligt, hvis en af vidnets medarbejdere sendte noget til Ole Kjær uden om vidnet, forklarede vidnet, at det ville være unaturligt. Ole Kjær fulgte således kommandovejen.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, at han har forklaret, at redegørelsen skulle bruges til en samtale med Henning Dyremose, og forespurgt, om det undrede ham, at ministeren skulle holde møde med en virksomhedsleder, forkla-

rede vidnet, at det ikke undrede ham. Det undrede ham heller ikke spor, at de kunne finde på at tale sammen en lørdag eller søndag.

Advokat Michael Rekling bemærkede, at den videre afhøring af vidnet vil angå oplysninger om andre lignende sager, og at det må forventes, at vidnet vil fremkomme med oplysninger af fortrolig karakter, herunder om uafsluttede skattesager vedrørende børsnoterede selskaber. Han anmodede på denne baggrund kommissionen om at træffe beslutning om at lukke dørene under denne del af vidnets forklaring.

Journalist Jesper Høberg, JyllandsPosten, protesterede mod begæringen om lukkede døre og anførte, at det meddelte navneforbud og alternativt et referatforbud udgør en tilstrækkelig varetagelse af de nævnte hensyn. Han henviste til det anførte under en tidligere afhøring om, at det har stor betydning for pressens dækning af sagen at få belyst, om andre virksomheder har benyttet sig af samme fremgangsmåde, og de beløbsstørrelser, dette måtte dreje sig om.

Efter votering besluttede kommissionen i medfør af lov om undersøgelseskommissioner § 30, stk. 1, nr. 3, at lukke dørene. Formanden bemærkede, at kommissionen har truffet denne beslutning for at beskytte nogen mod unødigt krænkelse. Undersøgelseskommissionen skal efter sit kommissorium afdække størrelsen af et muligt provenutab for den danske stat, men kommissionen skal ikke henføre et provenutab til enkelte virksomheder. Da vidnets forklaring angår uafsluttede skattesager, hvis udfald er uvist, og da de oplysninger, som vidnet forventes at fremkomme med under forklaringen, er af fortrolig karakter og kan påføre de pågældende skatteydere en unødigt krænkelse, har kommissionen besluttet at lukke dørene. Der vil, i det omfang dette skønnes muligt, efterfølgende blive orienteret om det, der er passeret under det lukkede møde.

Dørene lukkedes kl. 13:50.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag 46.94 (ekstrakten pag. 121/side 14416), 2.-3. afsnit, ”Styrelsen er med nævnte forbehold umiddelbart bekendt med 2 sager, der vedrører ligningslovens § 5 H henholdsvis selskabsskattelovens § 31, stk. 1, 6. pkt., og som for tiden verserer i retsafdelingen. Heraf er 1 sag på dagsordenen for Ligningsrådets møde den 16. december 2003. Told- og Skattestyrelsen går ud fra, at departementet vurderer, hvorvidt det forhold, at der derved fremkommer en fortolkning, der ikke er i overensstemmelse med intentionerne i den oprindelige lov, altså et hul i loven”, og forespurgt, hvad det var for to sager, der vedrørte ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at de var nævnt i bilag 46.62 (side 14228-14229), notat af 11. december 2003 fra vidnet til Ivar Nordland vedrørende Skatteministerens svar på spørgsmål 44 til L 27. Det er [...] og [...]-koncernen. De var under behandling i Retssafdelingen, idet spørgsmålet gik på, om der var konkrete problemer. Det var bindende forhåndsbeskeder. I første omgang skrev vidnet helt anonymiseret, men han blev ringet op fra departementet, der ville have det uddybet, hvilket vidnet gjorde i notatet (bilag 46.62).

Vidnet forklarede videre, at Karin Kirchhoff havde meddelt, at hun var blevet kontaktet af [...] kommune om en sag. Hun indhentede yderligere oplysninger. Det vedrørte [...].

Adspurgt, om han kendte noget om beløbsstørrelse i disse tre sager, forklarede vidnet, at han kendte det, der var redegjort for i notat af 11. december 2003 (bilag 46.62), men han kunne ikke sige noget om, hvad det provenumæssigt ville betyde, idet det afhang af, om der var over- eller underskud.

Forespurgt, om det var noget om konvertering af oparbejdet goodwill til erhvervet goodwill, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det var problemer om selskabsskattelovens § 31, stk. 1, 6. pkt.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om der var ”step-up” i goodwill, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Forespurgt af advokat Michael Reklings bekræftede vidnet, at det var problemstillingen i starten af TDC-sagen, men ikke vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 1, 6. pkt.

Adspurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om det undrer ham, at de ikke har kendskab til andre sager, forklarede vidnet, at det ikke undrer ham, idet de kun får kendskab til de sager, hvor der bliver spurgt.

Forespurgt, om det er en model, som andre bruger, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Adspurgt af advokat Michael Reklings, om han kender til andre lignende sager, forklarede vidnet, at han ikke kender andre. Han ved, at selskabsrevisionen har tre verserende sager. Han kender kun til dem, fordi han har hørt om dem i denne sammenhæng.

Foreholdt bilag 47.06 (ekstrakten pag. 122/side 14432), brev fra Peter Loft til vidnet, forklarede vidnet, at det var rent citat af spørgsmålet. Det blev ikke sendt. Det var for at sikre, at de ikke troede, at spørgsmålet var besvaret uddybende, idet der var 2 elementer i spørgsmålet.

Foreholdt illitreret bilag (nu bilag A.43/side 50457), pag. 1, oplæg af 10. december 2003 til direktionen vedrørende Skatteministerens svar på spørgsmål 44 til L 27, forklarede vidnet, at det var et bilag, han havde fundet. Han besvarede blot det spørgsmål, han fik stillet.

Foreholdt illitreret bilag (nu bilag A.44/side 50458), pag. 2, oplæg af 9. december 2003 til direktionen vedrørende Skatteministerens svar på spørgsmål 44 til L 27, håndskriften, bekræftede vidnet, at det er hans håndskrift. Det var en bemærkning om sagen i [...] kommune. Bilaget er den "gule" til Ole Kjær, hvorved vidnet gør opmærksom på, at der også var en sag i [...] kommune.

Foreholdt bilag 47.06 (ekstrakten pag. 122/side 14432), det med håndskrift anførte "Ivar og Skovhus enige om, at det bør tages op på et koncernledelsesmøde", og forespurgt, om han ved, hvorvidt det har været oppe på et koncernledelsesmøde, forklarede vidnet, at det var oppe i august 2004 og juni 2003, og dette bilag ligger midt imellem. Det er dog muligt et år tidligere for begges vedkommende. Det har været drøftet på nogle koncernledelsesmøder.

Foreholdt bilag 46.94 (side 14416), notat af 9. december 2003 fra vidnet til Jesper Skovhus Poulsen, og foreholdt, at det meget ligner svaret fra Palle Graff, bekræftede vidnet, at de ligner hinanden. De sammenlignede disse, før de blev sendt.

Dørene åbnedes kl. 14:05.

Kommissionsformanden redegjorde kort for vidnets forklaring for lukkede døre.

Mødet hævet kl. 14:10.

Næste møde berammet til torsdag den 7. april 2005 kl. 09:00.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 6. juni 2005.
Marianne Kjølbye

Den 7. april 2005 kl. 09:00 holdt Skattefradragsagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbbye.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen, var ikke mødt.

Advokat Christian Bachmann, der er valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen, var ikke mødt.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Hove, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt mødte advokat Mads Krarup.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdirektør Flemming Paludan mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk.

Advokat Kurt Siggaard, der er valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel mødte advokat Nicolai Westergaard.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Helle Hove Christiansen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at hun, der er uddannet cand.jur., i 1986 blev ansat i Told- og Skatteregion Svendborg. Den 1. september 1998 kom hun til Selskabsrevisionen i København, hvor hun stadig er. Hun var i en kort periode, fra juni 2000 til 1. april

2001, tilknyttet Niels Kristensens kontor, men har herefter været i Selskabsrevisionen, hvor hun indtil 1. december 2004 var i Karin Kirchhoffs kontor.

Foreholdt bilag 58.18 (ekstrakten pag. 1/side 18572), mail af 10. april 2001 fra Karin Kirchhoff til Ivar Nordland, vedrørende møde i lovgruppen den 23. april 2001, og forespurgt, om det er korrekt, at hun deltog i mødet i lovgruppen den 23. april 2001, bekræftede vidnet dette. Hun forklarede, at hun ikke fik nogen papirer forud for mødet. Hun blev bedt om at deltage i mødet, og Karin Kirchhoff orienterede hende mundtligt om, hvilke punkter der var på dagsordenen. Der var tre punkter: fortolkning af ligningslovens § 5 H, ændringer af CFC-beskatningen og ændringer af reglerne om frivillig sambeskatning. Hun husker ikke, at hun fik nogen papirer på mødet.

Adspurgt, om hun fik et mandat eller retningslinjer for, hvorledes hun skulle forholde sig, forklarede vidnet, at hun blev orienteret om, at der var en uenighed mellem styrelsen og departementet om fortolkningen af ligningslovens § 5 H. Hun fik ikke nogen direkte instruks om, hvorledes hun skulle forholde sig til dette spørgsmål. Det drejede sig om, hvorvidt ligningslovens § 5 H også omfattede udenlandske selskaber, der ikke var omfattet af selskabsskattelovens § 1.

Karin Kirchhoff og hun var enige om, at de skulle give udtryk for, at udenlandske selskaber var omfattet af ligningslovens § 5 H. Forespurgt, om hun var bekendt med, hvem der havde denne holdning, forklarede vidnet, at deres standpunkt var det samme som Ivar Nordlands standpunkt.

Adspurgt, om de drøftede, hvorledes hun skulle forholde sig til de to andre punkter, forklarede vidnet, at hun ikke husker særligt meget om disse punkter. Vedrørende CFC-beskatningen mener vidnet, at Karin Kirchhoff havde skrevet nogle bemærkninger, men hun husker det ikke nærmere. Hun husker ikke, at de drøftede den frivil-

lige sambeskatning. Den var på dagsordenen med henblik på en ændring af reglerne, men hun husker ikke noget om, at der var et lovudkast på vej.

Forespurgt, hvem der i øvrigt deltog i mødet, forklarede vidnet, at det gjorde Ivar Nordland, Niels Kristensen, Ebbe Willumsen og Jesper Skovhus Poulsen.

Adspurgt om, hvad der skete på mødet, forklarede vidnet, at der skete det, at Niels Kristensen og Ivar Nordland begyndte at diskutere. Vidnet forstod på diskussionen, at deres uenighed udsprang af en konkret sag. Hun vidste det ikke på forhånd. Uenigheden bundede i en forskellig fortolkning af ligningslovens § 5 H. Hun forstod på mødet, at der verserede en sag, der var blevet sat på dagsorden til Ligningsrådet, men trukket tilbage. Told- og Skattestyrelsen havde skrevet en indstilling i overensstemmelse med departementets holdning, men havde i de supplerende bemærkninger taget afstand fra indstillingen. Ivar Nordland var stærkt utilfreds med den måde, det var foregået på, og med den sprogbrug, som styrelsen havde anvendt. Vidnet forstod, at det var [...] -sagen (sag nr. 2), det drejede sig om.

Forespurgt, om man også diskuterede selve sagens materielle problemstilling, forklarede vidnet, at det, der blev diskuteret, var, om udenlandske sambeskattede datterselskaber var omfattet af ligningslovens § 5 H.

Adspurgt, om der blev sagt noget om, hvilke konsekvenser det ene eller andet standpunkt ville få, forklarede vidnet, at det var indforstået. Vidnet kunne godt se, at det ville få store konsekvenser for deres arbejde, hvis man fastholdt et så stramt standpunkt som Niels Kristensens. Hun tænkte ikke så meget på beløb som på konsekvenserne for andre lovbestemmelser.

Forespurgt, hvori Niels Kristensens betænkeligheder bestod, hvis Ivar Nordlands standpunkt vandt frem, forklarede vidnet, at Niels Kristensen gav udtryk for, at han var helt ligeglad med konsekvenserne for andre lovbestemmelser. Han lagde vægt på juraen og retssikkerhedsbetragtninger. Han mente, at den meget strikse ordlyd i ligningslovens § 5 H havde forrang, og den rummede ikke udenlandske sambeskattede selskaber. Hun forstod det således, at Niels Kristensen mente, at dette var den fortolkning, som man måtte anlægge i sagen, og så måtte man efterfølgende se på konsekvenserne for anden lovgivning.

Forespurgt, om der var nogen, der på mødet udtrykte bekymring om et provenutab for statskassen, forklarede vidnet, at der ikke blev nævnt noget herom. Det var hendes første møde om disse spørgsmål, og hun kendte ikke selv forhistorien til drøftelserne.

Adspurgt, om der blev talt om konsekvenserne for andre konkrete sager, forklarede vidnet, at Jesper Skovhus Poulsen på mødet sagde, at hvis Niels Kristensen fastholdt sit strikse standpunkt, kunne Jesper Skovhus Poulsen henlægge mange sager i sit kontor. Ivar Nordland sagde, at han ville foreslå et kompromis i den konkrete sag, således at den blev afgjort i overensstemmelse med begrundelsen i en tidligere afgørelse fra Ligningsrådet. Vidnet kendte ikke til denne afgørelse. Niels Kristensen sagde, at han ville gå hjem og overveje dette, men at han ikke ville love noget.

Ivar Nordland sagde, at han ville overveje eventuelle lovgivningsmæssige ændringer.

Adspurgt, om TDC-sagen blev nævnt, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun kendte ikke TDC-sagen.

Foreholdt, at Niels Kristensen har forklaret, at han på mødet nævnte, at det kunne have konsekvenser for en anden stor sag, nemlig TDC-sagen, forklarede vidnet, at det

husker hun ikke. Konklusionen på mødet blev, at Niels Kristensen ville tænke over sagen. Der var en kort drøftelse af de to andre punkter, men vidnet husker det ikke nærmere. Der var en drøftelse af eventuelle ændringer til CFC-reglerne, herunder omkring leasingydelser, som ville have konsekvenser for et stort dansk selskab. Punktet om frivillig sambeskatning blev givet drøftet, men hun kan ikke huske noget herom.

Adspurgt, om hun husker, om der var en kobling mellem den frivillige sambeskatning og ligningslovens § 5 H, og om Ivar Nordland eller andre nævnte noget herom, forklarede vidnet, at hun ikke husker nogen diskussion om dette punkt. Hun foretog ikke selv denne kobling, men Ivar Nordland ville overveje, om der var anledning til lovgivningsmæssige initiativer.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bekræftede vidnet, at bemærkningen om, at man ville overveje lovgivningsmæssige initiativer, var en bemærkning fra Ivar Nordland, der faldt som følge af drøftelserne om ligningslovens § 5 H, og ikke om den frivillige sambeskatning.

Som vidne mødte Merete Helle Hansen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at hun, der er uddannet cand.jur., blev ansat i Told- og Skattestyrelsen den 1. oktober 2002. Forinden havde hun været i Skatteministeriets departement, hvor hun blev ansat den 1. marts 1986. Fra 1997 til 2002 var hun tilknyttet departementets 12. kontor, hvis hovedområde var person- og pensionsbeskatning. Hun blev den 1. oktober 2002 tilknyttet Selskabsomstruktureringkontoret som specialkonsulent. Kontorets chef var Niels Kristensen. Hun er stadig specialkonsulent, men er pr. 1. juni 2004 igen overgået til Skatteministeriets departement.

Adspurgt, om hun havde noget særligt ansvarsområde i Selskabsomstruktureringsskontoret, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Hun havde givet udtryk for, at hun havde interesse i international selskabsbeskatning, hvilket hun af og til kom til at beskæftige sig med.

Foreholdt bilag 10.51 (ekstrakten pag. 19-23/side 2307-2311), brev af 28. maj 2002 fra TDC til Ligningsrådet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, og forespurgt, om hun før sin tiltræden i Selskabsomstruktureringsskontoret vidste, at der var indkommet en sådan anmodning til Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun fik kendskab til den et par dage efter den 10. oktober 2002, idet Erhvervsbeskatningskontoret havde sendt en forespørgsel frem, og Niels Kristensen fordelte sagen til hende.

Foreholdt dele af bilag 11.62 (ekstrakten pag. 24-32/side 2756-2763 og 2785), brev af 10. oktober 2002 fra Erhvervsbeskatningskontoret, Gitte Tarum Wrobel, til Omstruktureringsskontoret, Niels Kristensen, vedrørende TDC – selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, med bilag, bekræftede vidnet, at det var dette brev, hun henviste til, som blev sendt til Niels Kristensen. Hun fik ikke yderligere materiale end de 4 bilag, der medfulgte.

Foreholdt pag. 26 (side 2758), 3. sidste afsnit, ”Bilag 2: Anmodning om bindende forhåndsbesked af 28. maj 2002”, og forespurgt, om hun kendte den bindende forhåndsbesked i forvejen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Adspurgt bekræftede vidnet, at de i brevet nævnte bilag var med, da hun modtog sagen.

Forespurgt, om Niels Kristensen gav nogen supplerende oplysninger om sagen til hende, forklarede vidnet, at det gjorde han, som hun husker det, ikke.

Adspurgt, om Niels Kristensen fortalte noget om en debat mellem ham og Ivar Nordland om ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Vidnet mente ikke, at det var indlysende, at ligningslovens § 5 H havde noget med denne sag at gøre.

Forespurgt, om hun hørte noget om afgørelsen i [...] -sagen (sag nr. 2), forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Adspurgt, hvad der var essensen af forespørgslen af 10. oktober 2002, forklarede vidnet, at de skulle se på, om det var selskabsskattelovens § 31, stk. 5, eller § 31, stk. 6, der skulle bruges.

Foreholdt pag. 26 (side 2758), 2. afsnit, ”Selskabsrevisionen i Århus har i den forbindelse rejst spørgsmålet om det overhovedet er muligt at erstatte den værdi, der er opgjort efter de tyske regler (1,9 mia.kr.), som umiddelbart må anses for at være den ”faktiske anskaffelsessum” med den af Deloitte & Touche anslåede handelsværdi på 6,5 mia.kr., jf. ordlyden af selskabsskattelovens § 31, stk. 6”, bekræftede vidnet, at det var det, det drejede sig om. De skulle vurdere, om de tyske regler kunne anvendes.

Adspurgt, hvorfor de skulle bistå med dette spørgsmål, forklarede vidnet, at det skyldtes, at lovforklaring vedrørende selskabsskatteloven var Selskabsomstruktureringsskontorets område.

Foreholdt bilag 83.04 (ekstrakten pag. 33-34/side 35739-35740), mail af 30. oktober 2002 fra vidnet til Jesper Leth Vestergaard, specielt pag. 33 (side 35739), 2. afsnit, "... Jeg vil om føje tid, måske allerede i dag, ringe til dig om et andet "L 99-problem" – ikke CFC denne gang, men spørgsmålet om hvorfor den ændring i selskabsskatte-lovens § 31 der var med i L 61, ikke blev genfremsat i L 99. Ved du noget om det? Jeg må hellere lige prøve at sætte mig ind i det selv først", og forespurgt, hvorfor hun spurgte om det, forklarede vidnet, at det gjorde hun, fordi hun nu, 2-3 uger efter modtagelsen af sagen, havde læst denne, herunder advokat Søren Lehmann Nielsens indlæg, hvor han var inde på, at dele af L 61 ikke var blevet genfremsat. Vidnet havde gennemlæst de 2 lovforslag, og hun kunne godt se noget interessant i L 61, så hun ville høre koncipisten, om han kunne sige noget om, hvorfor det var kommet til at se således ud, ud over hvad man kunne se i bemærkningerne. Vidnet husker ikke præcist, hvad hun spurgte om, men Jesper Leth Vestergaard sagde: "Ja, det burde jeg jo vide, idet det er mig, der har skrevet det." Det, hun var mest interesseret i, var, om L 61 var baseret på en konkret sag, idet man godt kunne læse Søren Lehmann Nielsens indlæg således, at det var møntet på TDC's sag. Vidnet kunne ikke umiddelbart, ved at læse L 61, få dette be- eller afkræftet, og hun ville derfor gerne have det belyst. Hun fik under samtalen med Jesper Leth Vestergaard at vide, at det absolut ikke havde noget at gøre med en konkret sag. Hun tror ikke, at hun sagde til Jesper Leth Vestergaard, at det drejede sig om TDC, men hun forklarede ham om momenterne i sagen. Jesper Leth Vestergaard redegjorde for årsagen til, at denne del af lovforslaget ikke blev genfremsat, men hun kan ikke gengive hans forklaring. Hun mener ikke, at Jesper Leth Vestergaard kom med en brugbar forklaring. Hans forklaring var uklar.

Forespurgt, om hun kendte Jesper Leth Vestergaard fra sin tid i departementet, bekræftede vidnet dette. De arbejdede sammen, da Jesper Leth Vestergaard begyndte i 1999 i 12. kontor, hvor Hans Refslund på det tidspunkt var kontorchef. I 1999 blev Carsten Vesterø Jensen kontorchef for dette kontor.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindenchrone Petersen om, hvor længe hun arbejdede i samme kontor som Jesper Leth Vestergaard, forklarede vidnet, at det var ca. 2½ år, indtil Ivar Nordland, der havde fået øje på Jesper Leth Vestergaard, fik ham over på sit kontor.

Foreholdt bilag 14.39 (ekstrakten pag. 35-45/side 3706-3716), mail af 11. november 2002 fra vidnet til Solveig Mortensen og Gitte Wrobel vedhæftet notat af 7. november 2002 vedrørende TDC – selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, specielt pag. 35, 2. afsnit, ”Jeg har netop afsendt et officielt svar på dit brev af 10. oktober 2002. Med svaret følger et notat, som er udformet, så store dele af det kan klippes ind i din forhåndsbesked”, bekræftede vidnet, at det notat, der henvises til, var notatet af 7. november 2002, pag. 36-45 (side 3707-3716). Vidnet forklarede, at der også gik et officielt brev til Erhvervsbeskatningskontoret herom. Hun henviste i den forbindelse til bilag 09.70 (ekstrakten pag. 46/side 2096), brev af 11. november 2002 fra Merete Helle Hansen til Erhvervsbeskatningskontoret, Gitte Tarum Wrobel, vedr. TDC – bindende forhåndsbesked om anskaffelsessummen for aktiepost.

Adspurgt, hvem der havde rejst spørgsmålet om forståelsen af selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, altså hjemmelsspørgsmålet, forklarede vidnet, at det oprindeligt var Selskabsrevisionen. Hun bekræftede, at det var det spørgsmål, der var rejst i Solveig's notat (ekstrakten pag. 32/side 2785).

Foreholdt pag. 36-45 (side 3707-3716), bekræftede vidnet, at notatet af 7. november 2002 er skrevet af hende. Hun drøftede det indgående med Niels Kristensen, før det blev sendt.

Foreholdt pag. 44 (side 3715), 3. afsnit, 1. punktum, ”Efter kontorets opfattelse er det korrekt, at den sætning fra lovforslaget, som advokaten har fremhævet, handler om en

situation som den foreliggende, dog således at der primært er tænkt på fusioner mellem aktie- og anpartsselskaber og ikke på situationer, hvor et selskab omdannes fra en selskabsform til en anden. ...”, og forespurgt, om de anså det for sikkert, at lovforslaget handlede om en situation som den foreliggende, forklarede vidnet, at det gjorde de nok. Det, de anså for usikkert, var, hvad der var gældende ret uden lovforslaget.

Adspurgt, om hun efter det, hun havde fået at vide af Jesper Leth Vestergaard om, at lovforslaget ikke tog sigte på en konkret sag, mente, at forslaget ville have omfattet en situation som den foreliggende, forklarede vidnet, at det mente hun, det ville.

Foreholdt 3. afsnit, 2. punktum, ”... Det fremstår imidlertid som uklart, i hvilket omfang forslaget i gennemført form ville have indebåret en ændring i forhold til den gældende retstilstand. ...”, bekræftede vidnet, at det anførte var udtryk for, at situationen godt kunne være den samme, selvom lovforslaget ikke var blevet vedtaget.

Foreholdt, at flere har forklaret, at de så L 61 som svaret på nogle af de problemer, der havde været, og at L 61 således ville gøre en forskel, forklarede vidnet, at L 61 formentlig ville have løst nogle problemer, men det ville måske ikke have gjort den forskel, der løste denne problemstilling. Der var i L 61 taget højde for en fusionsituation, men der var ikke skyggen af en fusion i TDC’s sag. Hun var i tvivl om, hvad der var gældende ret inden L 61.

Foreholdt, at ligningslovens § 5 H var blevet kuldkastet af Ligningsrådets afgørelser, hvilket mange, blandt andet Niels Kristensen, så som et problem, og at man håbede på, at L 61 ville løse problemet, og forespurgt, om Niels Kristensen sagde noget om koblingen mellem dette problem og L 61, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men Niels Kristensen kan godt have sagt noget, der er gået hen over hovedet på hende.

Foreholdt 3. afsnit, 3. punktum, ”... Lovforslaget er ikke udtryk for, at der er truffet konkrete afgørelser om spørgsmålet, som man fra den daværende regerings side har anset for uacceptable. ...”, og forespurgt, hvad der var baggrunden for, at hun skrev sådan, forklarede vidnet, at det var, at Jesper Leth Vestergaard havde sagt, at der ikke lå nogen konkret sag til grund for lovforslaget. Det anførte skal forstås snævert og relaterer sig kun til den konkrete omdannelsessituation.

Forespurgt, om der var nogen, der nævnte, at der var andre sager, som havde givet anledning til L 61, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Adspurgt, om Niels Kristensen var enig i det anførte, forklarede vidnet, at han godkendte notatet med denne tekst.

Forespurgt, hvad der var konklusionen på notatet af 7. november 2002, forklarede vidnet, at det var, at afskrivningsgrundlaget var 1,9 mia. kr., svarende til grundlaget efter de tyske regler.

Adspurgt, om notatet af 7. november 2002 var en foreløbig udtalelse, forklarede vidnet, at notatet ikke er tænkt som foreløbigt, men er skrevet på en sådan måde, at det i vidt omfang kunne indarbejdes direkte i Erhvervsbeskatningskontorets udkast til en bindende forhåndsbesked.

Foreholdt, at der var en drøftelse om, hvorvidt notatet skulle sendes ud til TDC, forklarede vidnet, at det endte med, at notatet blev sendt til TDC med henblik på, at TDC fik mulighed for at kommentere det. Hvis der kom gode bemærkninger fra TDC, ville der godt kunne ændres i det anførte.

Forespurgt, om det er normal fremgangsmåde, at man sender et notat ud til forespørgeren, forklarede vidnet, at det er forekommet, at man har sendt styrelsens argumentation til forespørgeren og givet denne adgang til at kommentere herpå, men hun husker ikke andre sager, hvor det er sendt ud i ”bidder”.

Foreholdt bilag 09.63 (ekstrakten pag. 51-60/side 2035-2044), notat af 19. februar 2003 fra Selskabsrevisionen, Lars Nørding og Solveig Mortensen til Told- og Skattestyrelsen, Niels Kristensen og vidnet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, og forespurgt, om hun opfattede Selskabsrevisionens udtalelse som værende på linje med hendes notat, forklarede vidnet, at det var et notat, der ligeledes skulle indbygges i udkastet til bindende forhåndsbesked. Hun ved ikke, om notatet adskilte sig, men der var noget mere argumentation om, hvad afskrivningsgrundlaget skulle være, hvis det ikke skulle være de 1,9 mia. kr. Selskabsrevisionen kom frem til, at det kunne begrænses til 750.000 kr.

Foreholdt pag. 59 (side 2043), sidste afsnit-pag. 60 (side 2044), øverst, ”Denne goodwillværdi vil yderligere skulle begrænses efter TS-cirkulære 1990-1 til kommanditselskabets hæftelsesbeløb, som på det foreliggende grundlag kan opgøres til euro 100.000, svarende til ca. 0,75 mio.kr.”, bekræftede vidnet, at det var Selskabsrevisionens konklusion. De havde endvidere en argumentation om omgåelse, pag. 55 (side 2039), som hun ikke havde set før i denne sag.

Adspurgt, om der var noget nyt i Selskabsrevisionens syn på forholdet mellem selskabsskatteovens § 31, stk. 6, og L 61 i forhold til hendes eget synspunkt, forklarede vidnet, at hun mener, at Selskabsrevisionen på dette punkt var enig med hende.

Foreholdt pag. 57 (side 2041), håndskrift, ”Den skattemæssige transparens for K/S medfører, at kommanditselskabet erhverver en direkte ideel andel af K/S’s aktiver og passiver → afvises”, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvem der har skrevet dette.

Foreholdt pag. 56 (side 2040), ”Bemærkninger til afskrivningslovens § 40:”, og pag. 58 (side 2042), 2. afsnit, ”Selskabsrevisionen anser forholdet for omfattet af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, hvorefter forholdet ikke vil blive omfattet af afskrivningslovens § 40”, og forespurgt, om hun var enig i dette, forklarede vidnet, at det ikke var hendes område. Hun anså sig for underentreprenør i forhold til dette punkt. Hvis der skulle skrives noget om afskrivningslovens § 40, måtte det i givet fald behandles af Erhvervsbeskatningskontoret.

Foreholdt bilag 20.06.25 (ekstrakten pag. 61-64/side 30161-30164), diverse mails af 26. februar 2003, specielt pag. 61 (side 30161), mail fra Merete Helle Hansen til Gitte Tarum Wrobel, 2. afsnit, ”... Til gengæld er Departementet begyndt at interessere sig for sagen, så jeg har sendt de dokumenter, jeg havde liggende elektronisk, derind. Du har vel ikke Søren Lehmann Nielsens notat af 7. december 2002 i en e-udgave? Og TDC’s oprindelige ansøgning?”, og forespurgt, hvordan det havde vist sig, at departementet var begyndt at interessere sig for sagen, forklarede vidnet, at Gitte Wrobel havde spurgt om det samme. Vidnet henviste til pag. 64 (side 30164), mail fra vidnet til Gitte Tarum Wrobel, og forklarede, at Niels Kristensen havde været til lovgruppemøde et par dage i forvejen, og under eller efter mødet havde Ivar Nordland talt med Niels Kristensen, hvilket resulterede i, at Niels Kristensen bad vidnet sende materialet frem. Hun ved ikke, hvad forespørgslen gik ud på, eller hvad den var begrundet i.

Foreholdt pag. 64 (side 30164), ”... Da departementet indledningsvis mener det samme som os og Revisionen, ...”, forklarede vidnet, at Niels Kristensen havde for-

muleret det sådan, at departementet interesserede sig for sagens materielle indhold, men at de ikke var uenige. Der var således ikke nogen melding fra departementet om, at styrelsen skulle ændre sin indstilling.

Foreholdt fortsættelsen "... er der ingen grund til alarm på nuværende tidspunkt. ..." og forespurgt, hvad der menes med udtrykket "alarm", forklarede vidnet, at det henvisede til, at der ikke var anledning til, at de skulle ændre på deres indstilling til Ligningsrådet i den konkrete sag. Det henviser ikke til spørgsmålet om afrapportering opad i systemet. Det var der andre, der tog sig af.

Forespurgt, hvem hun sendte dokumenterne til, forklarede vidnet, at hun ikke husker dette præcist. Det var enten Ivar Nordland eller Jesper Leth Vestergaard, eventuelt dem begge. Hun sendte notatet af 7. november 2002 og advokat Søren Lehmann Nielsens indlæg af 7. oktober 2002, men herudover husker hun ikke nærmere, hvad hun sendte. TDC's anmodning fra maj 2002 blev først sendt senere, idet de ikke havde den i en elektronisk udgave. Den fik de senere fra Gitte Wrobel.

Foreholdt pag. 64 (side 30164), fortsat "... De læser bare med" og forespurgt, hvem det var, der læste med, forklarede vidnet, at hun går ud fra, at det enten var Ivar Nordland eller Jesper Leth Vestergaard.

Adspurgt, om hun havde nogle mundtlige drøftelser med enten Ivar Nordland eller Jesper Leth Vestergaard, forklarede vidnet, at det mener hun ikke. Hun husker ikke at have talt med nogen af dem om materialet.

Foreholdt bilag 09.39 (ekstrakten pag. 78/side 1932), notat af 29. april 2003 fra vidnet til Erhvervsbeskatningskontoret, Gitte Wrobel vedrørende TDC – Talkline Management und Funance Holding GmbH, specielt 2. afsnit, "Efter aftale med kontorchef

Niels Kristensen vedlægger jeg hermed selskabsomstruktureringenskontorets udtalelse. ...”, og forespurgt, om det var en genfremsættelse af udtalelsen fra 7. november 2002, forklarede vidnet, at det var det i en omarbejdet form.

Foreholdt 3. afsnit, ”Niels Kristensen har i øvrigt talt med Jens Chr. Svoldgaard, TDC, ... Det fremgik ikke af samtalen, at TDC skulle have noget ønske om at få sagen opdelt. Tværtimod var det Svoldgaards umiddelbare holdning, at man antagelig ville anmode om at få sagen forelagt samlet på det førstkommende ligningsrådsmøde (dvs. i praksis juni-mødet)”, og forespurgt, om det skal forstås sådan, at TDC var modstander af en opdeling af sagen, forklarede vidnet, at TDC endnu ikke havde taget stilling til det, men Erhvervsbeskatningskontoret syntes, at det var en god ide at dele sagen op. Det ville være vanskeligt for Erhvervsbeskatningskontoret at nå at færdigbehandle værdiansættelsen, der var en meget stor opgave, som Erhvervsbeskatningskontoret i april 2003 endnu ikke var begyndt på, til ligningsrådsmødet i juni måned.

Forespurgt, hvorledes Selskabsomstruktureringenskontoret forholdt sig til, at Erhvervsbeskatningskontoret havde stillet sagen i bero, forklarede vidnet, at de ikke kunne gøre noget ved dette. De ville for alt i verden heller ikke have alle ringbindene vedrørende værdiansættelsen over i Selskabsomstruktureringenskontoret.

Foreholdt, at Niels Kristensen har forklaret, at Erhvervsbeskatningskontoret efter hans mening ikke havde behøvet at sætte sagen i bero, forklarede vidnet, at den mening kunne hun også godt have, men det tilkom ikke hende som menig sagsbehandler at have en holdning til Kim Lohses dispositioner. Vidnet husker ikke nogen drøftelse med Erhvervsbeskatningskontoret herom. Erhvervsbeskatningskontoret meddelte på et tidspunkt, at de ville oversende hele sagen til Selskabsomstruktureringenskontoret, hvortil Niels Kristensen meddelte Gitte Wrobel, at det ikke var Selskabsomstrukture-

ringskontorets sag. På et tidspunkt fik Erhvervsbeskatningskontoret bibragt TDC den opfattelse, at sagen nu lå hos vidnet, hvilket hun tilbageviste.

Forespurgt til mødet den 21. marts 2003 forklarede vidnet, at hun deltog i mødet. Hun husker ikke nogen debat om en opdeling af sagen på dette møde.

På forespørgsel fra kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om opdelingen også var et spørgsmål om ressourcer, forklarede vidnet, at hun dengang troede, at noget af det indkomne materiale skulle anvendes i forbindelse med en værdiansættelse, uanset om de 1,9 mia. kr. blev lagt til grund. Hun ved ikke, om dette også var Niels Kristensen opfattelse.

Foreholdt bilag 09.40 (ekstrakten pag. 79-86/side 1933-1940), notat af 29. april 2003 vedrørende TDC – selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, og forespurgt, om det reviderede notat blev sendt til Erhvervsbeskatningskontoret den 29. april 2003, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt pag. 84 (side 1938), 2. sidste afsnit, ”Efter Told- og Skattestyrelsens opfattelse kan det ganske vist udledes, at den sætning fra lovforslaget, som advokaten har fremhævet, omfatter en situation som den foreliggende. Det fremstår imidlertid som uklart, i hvilket omfang forslaget i gennemført form ville have indebåret en ændring i forhold til den gældende retstilstand”, og foreholdt, at sætningen ”Lovforslaget er ikke udtryk for, at der er truffet konkrete afgørelser om spørgsmålet, som man fra den daværende regerings side har anset for uacceptable” er udgået i forhold til notatet af 7. november 2002 (bilag 14.39, ekstrakten pag. 44/side 3715), forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvem der har taget sætningen ud, eller hvorfor den er taget ud. Det er mest nærliggende, at det er Niels Kristensen, der har taget den ud, idet han var inde over notatet utallige gange i forløbet.

Vidnet forklarede, at det meget hurtigt efter blev besluttet, at sagen skulle opdeles, således at TDC formelt anmodede om en bindende forhåndsbesked om selskabsskatelovens § 31. Det var således i sidste ende TDC, der traf beslutningen om, at sagen skulle opdeles, men de var reelt stillet over for valget mellem dette eller intet.

Foreholdt bilag 13.10.02 (ekstrakten pag. 89/side 3360), mail af 2. juni 2003 fra vidnet til Solveig Mortensen og Lars Nørding, forklarede vidnet, at Ligningsrådets formand, da han tiltrådte, havde rettet henvendelse direkte til en sagsbehandler, men han blev vejledt om at benytte de rette kanaler. I dette tilfælde havde han talt med Niels Kristensen. Ligningsrådets formand havde fået forelagt et i princippet færdigt udkast, som han havde fundet nogle fejl i, ligesom han ikke var enig i konklusionen, hvilket han havde drøftet med Niels Kristensen.

Adspurgt, hvad det var for spørgsmål, Ligningsrådets formand tog op, forklarede vidnet, at han gerne ville have en uddybning af, hvorledes anskaffelsessummen for aktier blev overført til at være anskaffelsessummen for goodwill. Det var spørgsmålet om, hvorvidt man kunne konvertere noget, som ikke var afskrivningsberettiget, til at være afskrivningsberettiget goodwill. Hun vidste ikke, hvilket beløb der skulle lægges til grund for værdiberegningen.

Foreholdt, at Ligningsrådets formand præsenterede det synspunkt, at afskrivningsgrundlaget skulle være "0", forklarede vidnet, at spørgsmålet om 0 eller ingenting havde været oppe tidligere, og Niels Kristensen har givet udtryk for svære betænkeligheder ved de 1,7 mia. kr. Hun havde ikke nogen holdning til dette, idet det krævede en viden, som hun ikke var i besiddelse af.

Foreholdt sidste afsnit, "Hvis I kan bidrage med input til den ønskede tekstmæssige "udbygning" af, hvorfor afskrivningsgrundlaget bør være ca. 400 mio. DM (= ca. 1,7

mia.kr.) og således hverken 0 eller 6-7 mia.kr., vil vi meget gerne høre fra jer senest på onsdag ...”, og forespurgt, om hun fik noget svar fra Solveig Mortensen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun mener dog, at der var noget mailkorrespondance herom.

Foreholdt bilag 11.43 (ekstrakten pag. 90-93/side 2621-2624), brev af 11. juni 2003 fra Niels Kristensen til advokat Søren Lehmann Nielsen, specielt pag. 91 (side 2622), ”Jeg skal herved bekræfte, ... at sagen er taget af dagsordenen for Ligningsrådets møde den 17. juni d.å. Årsagen hertil er, at der har vist sig at være behov for yderligere overvejelser vedrørende de af Deres klient stillede spørgsmål”, og forespurgt, om hun hørte om denne udsættelse, forklarede vidnet, at det gjorde hun, idet det var hende, der skrev dette brev. Hun fik at vide, at departementet havde bedt om, at sagen skulle standses. Det var som sædvanligt Ivar Nordland, der havde bedt om udsættelse. Hun husker det umiddelbart sådan, at Ivar Nordland havde talt med Niels Kristensen herom, men hun kan godt se, at det – således som hierarkiet er opbygget – må være Preben Underbjerg Poulsen, han har drøftet dette med.

Adspurgt, hvorfor departementet ønskede, at sagen skulle standses, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun husker ikke, hvad hun fik at vide herom.

Forespurgt til sit eget gæt herpå forklarede vidnet, at som situationen var, begyndte alle at kunne se, at der var risiko for, at argumentationen ikke ville holde, og at der var stor risiko for, at man ville tabe sagen i Ligningsrådet. Vidnet ved, at man i departementet tager i betragtning, at der ikke er appelmuligheder, hvis en sag tabes i Ligningsrådet, og at den eneste mulighed i så fald er at ændre lovgivningen fremadrettet. Hun gætter derfor på, at udsættelsen skulle bruges til sådanne overvejelser.

Adspurgt, om nogen har nævnt, at man skulle have tid til at tale med skatteministeren, forklarede vidnet, at det var der ingen, der sagde til hende.

Forespurgt, om hun hørte noget om, at Ole Kjær var involveret i beslutningen om, at sagen skulle trækkes, forklarede vidnet, at hun ikke ved det præcist, men hun vil tro, at Preben Underbjerg Poulsen har underrettet Ole Kjær.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen om, hvad hun mener med, at ”det som sædvanligt var Ivar Nordland, der fik sagen udsat”, forklarede vidnet, at det altid var Ivar Nordland, der tog sig af det, når der var ubehagelige telefonsamtaler eller andet vedrørende sagen.

Foreholdt dele af bilag 12.24 (ekstrakten pag. 94/side 3124), håndskrevet papir af 18. juni 2003, bekræftede vidnet, at det er hende, der har skrevet det. Foreholdt teksten ”Vedr. TDC vil jeg umiddelbart mene, at svaret på spm. 36 giver Amby alt, hvad han har ret til at bede om. Dvs. at vi ikke behøver at give ham andet. Hvad siger du? mv. Merete. Enig NK” forklarede vidnet, at forhistorien til sedlen var, at den bindende forhåndsbesked vedrørende TDC, der skulle have været på mødet den 17. juni 2003, blev trukket fra mødet så sent, at sagen stadig stod på dagsordenen. Christen Amby benyttede lejligheden til at komme med nogle kommentarer om L 61, idet han ville vide, hvorfor ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke var med i L 99. Det er kutyme, at spørgsmål fra et medlem af Ligningsrådet besvares på forbladet til næste møde. Det anførte henviser således til formuleringen af dette forblad.

Vidnet henviste endvidere til bilag 36.71 (ekstrakten pag. 95-102/side 10939-10946), skatteminister Svend Erik Hovmands brev til Folketingets Skatteudvalg med svar på spørgsmål 35-42 af 22. april 2002 til L 99, specielt pag. 97 (side 10941), spørgsmål 36, og forklarede, at hun fandt dette spørgsmål og svar i forarbejderne til L 99. Chri-

sten Ambys spørgsmål svarede i det væsentlige til spørgsmål 36, og hun spurgte derfor Niels Kristensen, om skatteministerens – af departementet forfattede – svar var et tilstrækkeligt svar til Christen Amby. Niels Kristensen var enig i, at der ikke var grund til at gøre mere ved det.

Forespurgt, om hun i sin tid selv havde været involveret i svaret på spørgsmål 36, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

Foreholdt bilag 10.27 (ekstrakten pag. 107/side 2190), nyt forblad til sag nr. 5.8.3.1. TDC A/S, specielt 3. afsnit, ”Det omtales i sagen, at den tidligere regering den 24. oktober 2001 fremsatte et lovforslag, L 61, om CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v. På Ligningsrådets møde den 27. juni 2003 blev der stillet spørgsmål til baggrunden for, at dele af dette lovforslag ikke er genfremsat af den nuværende regering. Til belysning heraf kan der henvises til skatteministerens svar på spørgsmål nr. 36 vedrørende det den 7. februar 2002 fremsatte lovforslag L 99 ...”, bekræftede vidnet, at dette var svaret på Christen Ambys forespørgsel.

Foreholdt bilag 11.40 (ekstrakten pag. 103/side 2605), brev af 26. juni 2003 fra Retsafdelingen, vidnet, til Departementet, Ivar Nordland/Jesper Vestergaard, vedrørende TDC A/S – bindende forhåndsbesked – afskrivning på goodwill, specielt 2. afsnit, ”Efter aftale med kontorchef Niels Kristensen, selskabsomstruktureringkontoret, vedlægger jeg hermed til Departementets orientering et nyt udkast til bindende forhåndsbesked. ...”, og forespurgt, hvorfor hun sendte et nyt udkast til bindende forhåndsbesked til Ivar Nordland og Jesper Leth Vestergaard, forklarede vidnet, at det var, fordi de interesserede sig for sagen. Ivar Nordland havde som tilforordnet for departementet i Ligningsrådet fået det første udkast, og der forelå i forhold til det første udkast et yderligere indlæg fra advokat Søren Lehmann Nielsen, som de herved

informerede om. Hun forventede ikke nogen tilbagemelding. Det var udelukkende en orientering.

Foreholdt bilag 11.09 (ekstrakten pag. 104-106/side 2452-2454), notat af 11. august 2003 til Peter Loft, specielt pag. 106, bekræftede vidnet, at hun havde skrevet notatet. Det var Niels Kristensen, der bad hende om at skrive det. Baggrunden var, at Ole Kjær mente, at det var en sag, som Peter Loft skulle orienteres om.

Foreholdt pag. 105 (side 2453), 1. afsnit, ”Ole Kjær har bedt os om at orientere dig om en sag om TDC, ...”, forklarede vidnet, at hun ikke selv havde talt med Ole Kjær. Hun ved ikke, hvad Ole Kjær har sagt til Niels Kristensen herom. Det var en orientering til Peter Loft, som de ikke skulle have nogen tilbagemelding på. Det var en såkaldt ”gul” til Peter Loft. Der ligger ikke noget i, at den i formen afviger fra andre ”gule”. Det skyldes blot, at hun har brugt en gammel skabelon. Såfremt notatet havde været stilet til ministeren, ville hun have anvendt skabelonen til en ”gul” til ministeren, men problemet med den er, at der ikke kan stå særlig meget i den, så teksten skal komprimeres meget.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om det forekommer, at der skrives en orientering til departementschefen om en konkret sag i Ligningsrådet, forklarede vidnet, at det er forekommet. Alene beløbet kunne begrunde, at denne sag fik en særbehandling, i form af at der blev givet underretning til departementschefen. Det var ikke hver dag, at de havde en sag med et beløb på 6-7 mia. kr. Det kunne være hensigtsmæssigt at orientere om sagen, fordi det var så stort et beløb.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, om hendes grundlag på dette tidspunkt stadig var det samme, forklarede vidnet, at det var det. Der var ikke tilgået hende nyt materiale.

Foreholdt pag. 106 (side 2454), sidste afsnit, ”Departementets tilforordnede, Ivar Nordland, har kendskab til sagen og har meddelt, at Departementet ikke har kommentarer til indstillingen”, og forespurgt, hvordan Ivar Nordland havde kendskab til sagen, forklarede vidnet, at Ivar Nordland forud for Ligningsrådets møde i juni havde modtaget et udkast til afgørelse i sagen. Forespurgt, hvornår Ivar Nordland havde meddelt, at han ikke havde kommentarer, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Adspurgt, om det er Ole Kjær, der med håndskrift har skrevet til nederst på pag. 106 (side 2454) ”Vi orienterer dig om formandens holdning i morgen”, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt bilag A.12 (ekstrakten pag. 109-132/side 50101-50124), referat af Ligningsrådets møde den 19. august 2003, bekræftede vidnet, at hun deltog i mødet.

Adspurgt, om afgørelsen gav anledning til noget, herunder med hensyn til afrapportering, forklarede vidnet, at det ikke gav anledning til andet end, at udkastet til bindende forhåndsbesked skulle rettes til i overensstemmelse med Ligningsrådets afgørelse. Der skulle ikke afrapporteres, idet alle dem, der skulle afrapporteres til, var til stede på mødet og kendte sagens udfald.

Foreholdt bilag 20.06.12 (ekstrakten pag. 133-135/side 30099-30101), diverse mails af 15. oktober 2003, specielt pag. 133 (side 30999), mail af 15. oktober 2003 kl. 14:38 fra Solveig Mortensen til Palle Graff, Lars Nørding, Gitte Wrobel, Thomas Eskildsen, Lisbeth Rasmussen, Kim Lohse og Jan Møller, forklarede vidnet, at mailkorrespondancen begyndte med Solveig Mortensens mail af 15. oktober 2003 kl. 10:16 (pag. 135 (side 30101)). Hun ved ikke, hvem der har skrevet den tekst, der er påført med håndskrift.

Foreholdt pag. 135 (side 30101), mail af 15. oktober 2003 kl. 10:16 fra Solveig Mortensen til Lisbeth Rasmussen, Gitte Wrobel, Kim Lohse, Jan Møller, Thomas Eskildsen og Palle Graff, 3. afsnit, ”Vi har forespurgt Merete Hansen på Niels Kristensens kontor vedr. problemstillingen, hvor mange 7. dele, der skal skæres væk før indtræden i sambeskatningen ...”, og pag. 133 (side 30099), mail fra vidnet til Solveig Mortensen, 2. sidste afsnit, ”Vi har fået L 27 i høring, men med frist til 31/10. Niels mener ikke, at vi kan tage stilling til spørgsmålet om antallet af afskrivninger/år inden på mandag. ...”, og mail fra Solveig Mortensen den 15. oktober 2003 kl. 14:38, ”Jeg har fået nedenstående mail fra Merete, der mailer, at omstruktureringskontoret ikke har et svar på, hvor mange 7. dele, der går tabt for indtræden i sambeskatningen”, og forespurgt, hvad det var for et problem med syvendedele, forklarede vidnet, at goodwill efter afskrivningslovens regler afskrives over 7 år. De skulle derfor finde ud af, hvor mange års afskrivninger der var anvendt ved indtræden i sambeskatningen. Det var en variant af spørgsmålet om, hvorvidt man skulle anvende tallene for 2000 eller for 1997.

Adspurgt, om det var et problem, der relaterede sig specielt til lovforslag L 27, som også er nævnt i en mail, forklarede vidnet, at det mener hun ikke. Hun henviste til pag. 134 (side 30100), mail af 15. oktober 2003 kl. 12:58 fra Lisbeth Rasmussen til Solveig Mortensen med kopi til Gitte Wrobel, Kim Lohse, Jan Møller, Thomas Eskildsen og Palle Graff, og bemærkede, at det her fremgår, at TDC ønskede at drøfte lovforslaget på det møde, som de skulle have.

Foreholdt bilag E.11 (ekstrakten pag. 136/side 52028), forelæggelse for ministeren af 9. december 2003 vedrørende TDC Schwitterland – artikel i Børsen d. 8. december 2003, ”Du har bedt om et notat om Børsens artikel den 8. december 2003: ”Milliardfradrag til TDC i schweizisk selskab” i relation til den nye lov (L 27). Der vedlægges et notat. Hovedbudskabet er, at L 27 vil fungere efter hensigten, hvis selskabet ind-

træder i dansk sambeskatning og medbringer oparbejdet goodwill. Det oplyses i artiklen, at et skattemæssigt underskud i Schweiz i størrelsesordenen 1 mia. kr. ”kan anvendes over en årrække”. Hvis det er almindelige driftsunderskud, det drejer sig om, er dette givetvis korrekt – i selskabets egne fremtidige underskud i Schweiz. Men selskabet er ikke sambeskattet med TDC endnu, og underskud fra før sambeskatningens etablering vil ikke kunne bruges i andre sambeskattede selskaber. Det følger af de almindelige sambeskatningsregler og har ikke noget med L 27 at gøre”, og foreholdt, at den umiddelbare anledning til forelæggelsen tilsyneladende var, at ministeren havde bedt om et notat, bekræftede vidnet dette. Hun forklarede, at det ikke havde noget at gøre med TDC-sagen, men bogstavkombinationen TDC og lukning af huller var formentlig tilstrækkeligt til at få ministeren til spørge, om det havde noget at gøre med L 27.

Foreholdt ”Men selskabet er ikke sambeskattet med TDC endnu” forklarede vidnet, at det ikke var en problemstilling vedrørende selskabsskatteovens § 31, stk. 6. Det var muligvis en anden regel i selskabsskatteoven eller ligningslovens § 5 H.

Foreholdt bilag E.10 (ekstrakten pag. 137/side 52027), mail af 18. december 2003 fra vidnet til Solveig Mortensen, ”Det notat vi lavede til ministeren den 9. december 2003 om TDC Switzerland, er d.d. kommet retur fra ministeren uden kommentarer. Vi henlægger derfor sagen i Retsafdelingen”, bekræftede vidnet, at sagen sluttede på denne måde.

Foreholdt bilag 16.09 (ekstrakten pag. 138-140/side 3930-3932), notat af 23. oktober 2003 til Niels Kristensen vedrørende lovforslag L 27, og forespurgt hvad der var vidnets rolle i forbindelse med L 27, forklarede vidnet, at L 27 samtidig med fremsættelsen i oktober 2003 blev sendt i høring, blandt andet hos Told- og Skattestyrelsen. I Told- og Skattestyrelsen blev det sendt til materiel behandling i Niels Kristensen kon-

tor, hvor vidnet blev sagsbehandler på høringen. Det stod hende klart, at det havde meget at gøre med TDC-sagen.

Adspurgt, hvad der var hendes opfattelse af sammenhængen mellem L 27 og L 61, og om L 27 var mere detaljeret end L 61, forklarede vidnet, at hun må have ment dette, idet hun skrev således i notatet.

Forespurgt, om L 27 havde et videre anvendelsesområde end L 61, forklarede vidnet, at det vil hun mene. Det var blandt andet mere omfattende, idet det også medtog en ændring af selskabsskattelovens § 4 A. Forespurgt, om der var noget i TDC-sagen, som L 27 ramte bedre end L 61, svarede vidnet, at det kan hun ikke redegøre for.

Adspurgt, om hun var involveret i andet i forbindelse med L 27, forklarede vidnet, at hun også var med til at svare på nogle folketingsspørgsmål.

Foreholdt bilag 46.83 (ekstrakten pag. 141-143/side 14358-14360), brev af 11. december 2003 fra skatteminister Svend Erik Hovmand til Folketingets Skatteudvalg vedlagt svar på spørgsmål nr. 60 og 61 af 11. december 2003, forklarede vidnet, at spørgsmål nr. 61 om, hvilke økonomiske konsekvenser Ligningsrådets afgørelse fra 2001 havde haft for det pågældende selskab, begrebsmæssigt var umuligt at svare på, idet det forudsatte, at man kunne rekonstruere, hvad selskabet havde foretaget efter den bindende forhåndsbesked, og hvilket resultat det havde medført, samt hvad selskabet ville have gjort uden en bindende forhåndsbesked. Spørgsmål nr. 60 angik også afgørelsen fra 2001, der var offentliggjort i anonymiseret stand. Denne afgørelse ville man gerne have uddybet, idet man ville vide, hvilke aktiver der var tale om. Da der var tale om en anonymiseret afgørelse, hvor der i forbindelse med offentliggørelsen var foretaget en nøje udvælgelse af de relevante oplysninger, ville de ikke give Folketinget yderligere oplysninger om sagen.

Forespurgt, hvilken skatteyder det handlede om, forklarede vidnet, at hun mener, at det var TDC.

Adspurgt, om hun har kendskab til andre sager, der har lighed med TDC-sagen, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Adspurgt af advokat Nicolai Westergaard om, hvilket forudgående kendskab hun havde til selskabsbeskatning, da hun den 1. oktober 2002 kom til Niels Kristensens kontor, forklarede vidnet, at hun på det tidspunkt ikke havde noget kendskab til selskabsbeskatning. Hun havde et intensivt samarbejde med kontorchef Niels Kristensen, hvilket nok også var begrundet i hendes manglende kendskab til retsområdet. Niels Kristensen måtte have gjort sig sine overvejelser, før han gav hende TDC-sagen. Han vidste, at hun ikke havde erfaring med selskabsbeskatning, men at hun til gengæld havde mere administrativ erfaring end de fleste andre i kontoret. Niels Kristensen må således have været indforstået med, at han skulle følge sagen tættere, end han ellers ville have gjort.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, dele af bilag 12.24 (ekstrakten pag. 94/side 3124), ”... at svaret på spm 36 giver Amby alt, hvad han har ret til at bede om ...”, og forespurgt, om det skal forstås således, at de ikke ville give Christen Amby mere, end han havde krav på, forklarede vidnet, at hun formodede, at Christen Amby gerne ville have, at de svarede, at det skyldtes skattestoppet. Han ville politisere sagen, men de kunne ikke udlægge en tekst, som var forfattet af departementet på vegne af ministeren, så de valgte blot at gengive teksten.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, at hun vedrørende bilag 09.63 (ekstrakten pag. 51-60/side 2035-2044), specielt pag. 58 (side 2042), 2. afsnit, ”Selskabsrevisionen anser forholdet for omfattet af selskabsskattelovens § 31, stk. 6,

hvorefter forholdet ikke vil blive omfattet af afskrivningslovens § 40”, har forklaret, at hun ikke kunne sige, om hun var enig heri, idet det ikke var hendes område, bekræftede vidnet dette. Herefter foreholdt bilag 14.39 (ekstrakten pag. 35-45/side 3706-3716), specielt pag. 45 (side 3716), ”Da den omhandlede goodwill er oparbejdet af aktieselskabet, er det herefter kontorets opfattelse, at der er tale om koncerninternt oparbejdet goodwill, som følgelig ikke er afskrivningsberettiget, jf. afskrivningslovens § 40, stk. 5”, og forespurgt, hvorledes denne bemærkning er kommet ind i det notat, som hun har forfattet, forklarede vidnet, at hun nok opfattede det således, at hun var forpligtet til at have en mening. Hun var ikke blevet bedt om at skrive det. Hun må i sammenhængen have set en forbindelse mellem bestemmelserne. Det underdrer hende også nu, at hun dengang kunne have en mening om afskrivningsloven.

Foreholdt bilag 09.40 (ekstrakten pag. 79-86/side 1933-1940), notat af 23. april 2003, og foreholdt, at teksten vedrørende afskrivningslovens § 40 her er gået ud, bekræftede vidnet dette. Teksten blev taget ud i erkendelse af, at afskrivningslovens § 40 var Erhvervsbeskatningskontorets område. Hun husker ikke, hvem der tog det ud.

Foreholdt bilag 11.09 (ekstrakten pag. 104-106/side 2452-2454), specielt pag. 105 (side 2453), og foreholdt, at hun herom har forklaret, at det ikke var hver dag, man fik en sag til 6-7 mia. kr., og at det af den grund kunne være hensigtsmæssigt at underrette departementet, forklarede vidnet, at departementet allerede var bekendt hermed. Det var departementschefen, der skulle underrettes. Det var normalt Ole Kjær, der underrettede departementschefen. Hun følte ikke selv en forpligtelse til rapportere til nogen. Da hun fik sagen, havde den været under behandling i et stykke tid. Det måtte være dem, som fik en sag af denne størrelse ind, der i givet fald skulle rapportere om den. Det var den eneste sag af den størrelsesorden, vidnet så i den tid, hun var tilknyttet Selskabsomstruktureringkontoret.

Foreholdt bilag A.12 (ekstrakten pag. 109-132/side 50101-50124) og forespurgt, om der var problemer forbundet med at komme frem til en indstilling i sagen, forklarede vidnet, at det var der ikke. Departementet havde ikke problemer med det, som styrelsen skrev, men med, om det ville blive fulgt af Ligningsrådet.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag 46.83 (ekstrakten pag. 141-143/side 14358-14360), specielt pag. 142 (side 14359), og foreholdt, at den i spørgsmål 60 og 61 omhandlede ligningsrådsafgørelse, SKM 2001/322, ikke handler om TDC, men om [...] (sag nr. 2), forklarede vidnet, at hun ikke er uenig i dette.

Mødet midlertidigt hævet kl. 11:25.

Mødet sat på ny kl. 13:00.

Som vidne mødte Poul Christensen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han, der er uddannet cand.polit., er ansat i Skatteministeriets departement, hvor han begyndte den 1. juli 1977. Han er i dag chefkonsulent. I 1999-2003 var han konsulent.

Adspurgt om sine ansættelsesforhold i samme periode forklarede vidnet, at han indtil omstruktureringen i 2003 var tilknyttet 7. kontor. Under den nye struktur blev han tilknyttet SkatErhverv. I 7. kontor var Flemming Petersen kontorchef.

Adspurgt, om han i 7. kontor havde et særligt ansvarsområde, forklarede vidnet, at han tog sig af budgetteringen af § 38 på finansloven, det vil sige skatter og afgifter.

Forespurgt, om det forekommer, at Skatteministeriet til brug for udarbejdelsen af finansloven indberetter forhold vedrørende en konkret skatteyder, forklarede vidnet, at der på nogle områder, fx kulbrintebeskatning, er så få skatteydere, at man kigger på dem enkeltvis. Det er den generelle udvikling på området, man vurderer, og ikke selve virksomheden.

Advokat Michael Rekling bemærkede, at der i finansloven i flere år er medtaget tekstanmærkninger vedrørende udløbere af sagen med Himmerlandsbanken, og forespurgt, om det også forekommer i andre sager, forklarede vidnet, at bemærkningerne vedrørende Himmerlandsbanksagen er medtaget af hjemmelsmæssige grunde. Der blev i forbindelse med sagen givet adgang til et fradrag, som der ellers ikke var hjemmel til, og hjemlen findes så i tekstanmærkningen. Det har ikke noget at gøre med hensættelser til eventuelle tab.

Forespurgt, om det kan forekomme, at Skatteministeriet til brug for finansloven indberetter til Finansministeriet, at der er risiko for et stort provenutab, forklarede vidnet, at det ikke er således, at man foretager en indberetning, hvis man hører om et salg med et efterfølgende provenutab.

Adspurgt, om der blev foretaget indberetning vedrørende mistet indtægt vedrørende TDC, forklarede vidnet, at det er han ikke bekendt med.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om Finansministeriet så slet ikke blev informeret om TDC-sagen, forklarede vidnet, at Finansministeriet på et tidspunkt i 2003 blev informeret om denne sag. Finansministeriet var fra august 2003 involveret i drøftelser om sagen.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen om, hvilke personer i Finansministeriet der fik denne information, forklarede vidnet, at han som regel selv talte med sin korresponderende kollega i Finansministeriets 2. kontor. Niels Kleis Frederiksen er for tiden kontorchef i dette kontor.

Forespurgt af advokat Michael Rekling forklarede vidnet, at han ikke havde kendskab til TDC-sagens konkrete omstændigheder.

Foreholdt, at forløbet med TDC begyndte i august 2000, hvor ToldSkat modtog en forespørgsel fra TDC, og forespurgt, om han i 2. halvår af 2000 var bekendt med dette forløb, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han mener ikke, at han senere hørte om denne forespørgsel.

Forespurgt, om han har kendskab til notaterne fra 16. oktober 2000, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Foreholdt TDC's anmodning om bindende forhåndsbesked af 5. september 2001 og den bindende forhåndsbesked af 18. september 2001 forklarede vidnet, at han ikke havde kendskab til dette. Han havde heller ikke kendskab til Ligningsrådets afgørelse.

Foreholdt, at Ligningsrådet forud for TDC's anmodning havde behandlet to sager af lignende art, og forespurgt, om han kendte til disse sager, forklarede vidnet, at han ikke har hørt om dem.

Foreholdt bilag 84.01 (ekstrakten pag. 1-3/side 36163-36165), mail af 18. februar 2003 fra vidnet til Ivar Nordland og Jesper Leth Vestergaard vedhæftet notat om TDC Switzerland, specielt pag. 1 (side 36163), "Vedlagt en rev udgave af TDC-

papiret. Bemærkninger?”, og forespurgt om baggrunden for, at han udarbejdede papiret og sendte det til Ivar Nordland og Jesper Leth Vestergaard, forklarede vidnet, at hans afdelingschef, Per Bach Jørgensen, kom tilbage fra et møde med en melding om, at ministeren fra sit bagland havde hørt, at der skulle være noget med, at TDC fik en stor økonomisk fordel, og de skulle finde ud af, hvad det drejede sig om. Han kiggede på TDC's offentliggjorte regnskaber, som han havde liggende. Hans første tilbage melding til Per Bach Jørgensen var, at han ikke umiddelbart kunne finde noget.

Adspurgt bekræftede vidnet, at han har skrevet notatet vedrørende TDC Switzerland. Han havde TDC's regnskaber, da han skrev det. Han havde ikke andet materiale. Det anførte vedrørende TDC Switzerland er noget, han har læst ud af TDC's regnskaber, såvel det talmæssige som oplysningerne vedrørende erhvervelsen af yderligere aktier i selskabet.

Foreholdt pag. 2 (side 36164), 5. afsnit, 1. punktum, ”Hvis TDC ønsker sambeskatning mellem TDC DK og TDC CH i 2003, kan dette opnås ved at oprettet et tomt, sambeskattet selskab i Schweiz og efterfølgende indfusionere TDC CH i det tomme selskab” og foreholdt, at denne oplysning nok ikke stod i TDC's årsregnskab, forklarede vidnet, at det må være noget, han har fra Jesper Leth Vestergaard eller Ivar Nordland.

Foreholdt samme afsnit, 2. punktum, ”I så fald vil afskrivningsgrundlaget for alle aktiver bortset fra goodwill være handelsværdien af aktiverne tidspunktet for fusionen”, og forespurgt, om dette ligeledes er en oplysning, som han har fået fra Jesper Leth Vestergaard eller Ivar Nordland, bekræftede vidnet dette.

Advokat Michael Reklings bemærkede, at den model, som vidnet beskriver i notatet, først blev endosseret i august 2003 ved Ligningsrådets afgørelse vedrørende TDC, og

forespurgte derpå vidnet, hvorledes han kunne skrive om denne model i februar 2003. Vidnet forklarede, at de anførte ”brokker” var noget, han havde fået fra internationalt kontor. Det var noget, han havde fået fortalt. Han fik ikke noget skriftligt herom.

Foreholdt pag. 3 (side 36165), ”Den tidligere regering fremsatte i oktober 2001 et forslag, der ville betyde, at afskrivningsgrundlaget i fusionsituationen kom til at svare det normale grundlag ved inddragelse af udenlandske datterselskaber i sambeskatning, hvilket ville have forhindret det eventuelle provenutab vedr. TDC. Dette forslag blev ikke vedtaget inden valget i november 2001, og blev heller ikke medtaget i strukturtilpasningsforslaget (L 99 fra 7/2 2002), da forslaget kunne indebære skattestigninger, og derfor potentielt være i strid med skattestoppet, hvis præcise rækkevidde ikke var fastlagt ved udarbejdelsen af L 99”, og forespurgt, hvad han mente med ”det eventuelle provenutab vedrørende TDC”, forklarede vidnet, at det var det provenutab, han havde beskrevet i teksten ovenfor, vedrørende TDC Switzerland på 600 mio. kr. Oplysningen om, at forslaget fra oktober 2001 ikke var med i L 99, var noget, han havde fået at vide fra Internationalt kontor.

Adspurgt, hvorfor han skrev, at det var skattestoppet, der var årsagen til, at forslaget ikke var med i L 99, forklarede vidnet, at det var hans eget gæt. Det var ikke noget, han havde fra Jesper Leth Vestergaard eller Ivar Nordland. Han mener, at han har set nogle papirer vedrørende dette, men han husker det ikke mere præcist.

Forespurgt, om Ivar Nordland eller Jesper Leth Vestergaard havde nogle bemærkninger til notatet, forklarede vidnet, at det havde de, som han husker det, ikke. Det var et revideret udkast. Han havde lavet et tidligere udkast, hvor han ikke havde henvisningen til afskrivningslovens § 40, stk. 5, med, og hvor goodwill var indregnet i provenutabet. Jesper Leth Vestergaard gjorde herefter vidnet opmærksom på, at der var en

stopklods i afskrivningslovens § 40, stk. 5. Vidnet husker ikke størrelsen på det beregnede provenutab, før denne ændring vedrørende goodwill blev indregnet.

Foreholdt 5. afsnit, sidste punktum, ”(Goodwill er omfattet af afskrivningslovens § 40, stk. 5, som indebærer, at det alene er goodwill, som er afskrivningsberettiget i de fusionerede selskaber, der kan afskrives på efter fusionen.)”, bekræftede vidnet, at denne tekst er indsat mellem den 1. og 2. udgave af notatet. Han forklarede, at der ikke er ændret andet end denne sætning og de reviderede talberegninger nederst på side 1, i forhold til det 1. udkast. Han lagde herefter notatet ”på hylden”. Han mener ikke, at han har givet det til Per Bach Jørgensen. Han husker ikke, om han har givet det til sin kontorchef, men det ville være naturligt. Vidnet opfattede notatet som et ufærdigt papir, som han gerne ville have godkendt af Ivar Nordland og Jesper Leth Vestergaard, før det blev givet til Per Bach Jørgensen. Papiret har ikke forladt vidnets kontor. Han husker ikke, om han orienterede Per Bach Jørgensen om, at han havde lavet papiret.

Adspurgt, om det var Jesper Leth Vestergaard og Ivar Nordland, der henledte hans opmærksomhed på, at det kunne være TDC Switzerland, det handlede om, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Efter at han havde givet Per Bach Jørgensen en hurtig første melding om, at de ikke kunne finde noget med TDC, kiggede han igen på regnskaberne, og så, at der var noget med TDC Switzerland. Han har muligt fortalt Jesper Leth Vestergaard om, hvad der stod anført i regnskaberne, hvorefter Jesper kom tilbage og bad ham regne på det. Notatet blev ikke sendt af sted, men forblev på vidnets kontor.

Foreholdt, at han således vel stadig skyldte Per Bach Jørgensen et svar på det, som han var blevet sat i gang med, forklarede vidnet, at han ikke positivt kan erindre, at han har givet Per Bach Jørgensen papiret eller sagt, at han havde lavet det. Per Bach

Jørgensen har ikke efterspurgt det. Vidnet fortalte i begyndelsen Per Bach Jørgensen, at de ikke umiddelbart kunne finde noget.

Adspurgt, om han har fortalt Per Bach Jørgensen noget om TDC Switzerland, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, om der kom mere ud af forespørgslen fra ministeren, og om ministeren fik svar, forklarede vidnet, at det ved han ikke noget om.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at der den 7. februar 2003 var et møde mellem ministeren, Ole Kjær, Preben Kristiansen og Per Bach Jørgensen, idet ministeren havde hørt rygter om, at skattemyndighederne holdt hånden over en stor dansk virksomhed, og forespurgt, om han har hørt noget om et sådant møde, forklarede vidnet, at han ikke har hørt om et møde, hvor disse personer skulle have været til stede.

Adspurgt, om han har hørt om et møde med dette tema, bekræftede vidnet dette. Det var efter et sådant møde, at han blev sat i gang med at se på sagen. Han ved ikke, hvem der deltog i mødet. Han ved heller ikke, om Per Bach Jørgensen deltog. Han kan derfor ikke udelukke, at det er det samme møde, som Ivar Nordland har omtalt.

Foreholdt, at det forekommer mærkværdigt, at han skriver om TDC Switzerland, og at der senere kommer en sag om TDC's aktiviteter i Tyskland, forklarede vidnet, at han ikke kan give nogen anden forklaring herpå, end at han i regnskaberne faldt over TDC Switzerland, og derfor skrev han om det.

Foreholdt, at han på notatets side 2 omtaler et lovforslag fra oktober 2001, L 61, og forespurgt, om han var involveret i udarbejdelse af dette lovforslag, forklarede vidnet, at han har skrevet provenubemærkninger til visse dele af forslaget, dvs. at han har

overvejet de provenumæssige konsekvenser, udarbejdet bemærkninger herom og skrevet dem ind i et forståeligt sprog.

Foreholdt bilag 35.78 (ekstrakten pag. 4-7/side 10554-10557), mail af 23. november 2001 fra vidnet til Louise Markholt Nielsen, bekræftede vidnet, at det var L 99, som han havde lavet provenubemærkninger til. Hans arbejde bestod i at finde ud af, hvad de provenumæssige konsekvenser var vedrørende nogle af elementerne.

Adspurgt, om han var opmærksom på, at den del fra L 61, der ville have forhindret TDC's manøvre, ikke var med i L 99, bekræftede vidnet, at det var han opmærksom på. Forespurgt, hvilket provenutab han beregnede sig frem til, forklarede han, at der ikke var noget provenutab. Tabet var ikke aktuelt i 2001. De kendte ikke konkrete sager på det tidspunkt. Det var først i 2003, at vidnet lavede det papir vedrørende TDC Switzerland, hvor der er opgjort et tab.

Vidnet forklarede, at forslaget i L 61 var af mere teoretisk karakter. Det var ikke begrundet i, at man mente, at det var et hul, der blev brugt. Der var således ikke noget aktuelt problem. Der var derfor ikke noget aktuelt provenutab.

Adspurgt af advokat Hanne Rahbæk om, hvilket grundlag de har for at beregne et provenutab vedrørende datterselskaber, forklarede vidnet, at de stort set ikke ved noget om de udenlandske datterselskaber. Det er derfor vanskeligt for dem at beregne et forventet provenutab.

Adspurgt af advokat Michael Reklings, om han allerede i 2001-2002 kendte til, at begrundelsen for ikke at medtage forslaget i L 99 var skattestoppet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det er noget, han efterfølgende har gættet sig til.

Foreholdt bilag A.04.07 (ekstrakten pag. 38/side 50025), mail fra Hans Refslund til Skattefradragssagskommissionen, 5. afsnit, ”Ringbind 23: Der er tale om kopi af indholdet i et ”omslag” tilhørende konsulent Poul Christensen”, og foreholdt, at indholdet af det nævnte omslag svarer til mappe 84 i kommissionens materiale, bekræftede vidnet, at det var et omslag, som han havde på sit kontor. Forespurgt, hvordan han var kommet i besiddelse af materialet, forklarede vidnet, at det var materiale, som han havde brugt i forbindelse med sin sagsbehandling, og som han havde lagt ind i omslaget, efterhånden som han arbejdede med det. Det første materiale havde han samlet i forbindelse med arbejdet med L 61.

Foreholdt bilag 84.04 (side 36170-36178), notat af 19. februar 2003 fra Lars Nørding og Solveig Mortensen til Niels Kristensen og Merete Helle Hansen vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, og forespurgt, hvorfor dette notat ligger i hans omslag, forklarede vidnet, at han har fået det fra Internationalt kontor i forbindelse med, at han arbejdede på notatet vedrørende TDC Switzerland. Han lagde det herefter ind i omslaget sammen med notatet om TDC Switzerland.

Forespurgt, om han kan have modtaget det fra andre end Ivar Nordland eller Jesper Leth Vestergaard, og om han kender medarbejdere fra Selskabsrevisionen, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det må således være kommet fra enten Ivar Nordland eller Jesper Leth Vestergaard. Han husker ikke, hvornår han har modtaget det. Foreholdt, at notatet er dateret dagen efter hans mail vedrørende TDC Switzerland-notatet, gentager vidnet, at han ikke husker, hvornår han har modtaget det. Han vil gætte på, at han fik det forholdsvis hurtigt efter, at han havde lavet TDC Switzerland-papiret, formodentlig i marts 2003.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om han ikke undrede sig over, at han modtog en bindende forhåndsbesked vedrørende TDC Talkline, når han arbejdede med TDC Switzerland, forklarede vidnet, at han ikke læste det særligt grundigt. Det blev blot lagt ind i stakken.

Adspurgt, om det ikke undrede ham, at Ivar Nordland eller Jesper Leth Vestergaard sendte det til ham, forklarede vidnet, at det var en almindelig informationsudveksling.

Foreholdt bilag 84.05 (side 36179-36188), notat af 7. november 2002 vedrørende TDC – selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, og forespurgt om, hvornår han har fået dette notat, forklarede vidnet, at han vil mene, at han har fået det sammen med det andet notat. Han vil udelukke, at han har fået det tilbage i 2002.

Foreholdt bilag 84.06 (side 36189), notat af 15. januar 2002 vedrørende provenumæssige konsekvenser af lovforslag om CFC-beskatning, og forespurgt, om det er noget af det, han arbejdede med vedrørende provenuberegninger, forklarede vidnet, at han mener, at det var en af hans kolleger, der arbejdede med dette.

Forespurgt, hvorfor det ligger i samme omslag som hans notat om TDC Switzerland og de to notater vedrørende TDC-sagen, og hvad det har at gøre med beregningen af de provenumæssige konsekvenser af CFC-beskatning, forklarede vidnet, at CFC-reglerne var med både i L 61 og L 99. Han ved dog ikke, hvorfor TDC-papirerne er røget ind i denne bunke.

Foreholdt bilag 84.09 (side 36230-36274), udkast af 30. august 2001 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skatte love (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), specielt det med håndskrift anførte, ”Sendt til Jesper”, og forespurgt, om han kan genkende håndskriften, forklarede

vidnet, at han mener, at det er hans egen håndskrift. Han har formentlig sendt et udkast frem, efter at han har rettet noget vedrørende provenubemærkningerne. Det er formentlig sendt den 4. september 2001. Udkastet er dateret den 30. august 2001, og vidnet har rettet i det efter denne dato.

Foreholdt, at det ser ud som om, det har noget at gøre med L 61, bekræftede vidnet dette.

Adspurgt, hvor han har fået lovudkastet fra, forklarede vidnet, at det har han formentlig fået fra Jesper Leth Vestergaard.

Foreholdt forslag til ændring af selskabsskatteovens § 31, stk. 6, og forespurgt, om han ved, hvad der var baggrunden for forslaget, forklarede vidnet, at det var, at der kunne være en teoretisk mulighed for provenutab. Forespurgt, om der var konkrete problemer, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det var, som han husker det, fordi de ville gardere sig på alle ledder og kanter.

Forespurgt forklarede vidnet, at hans provenubemærkninger gik ud på, at han skrev, at der var risiko for et utilsigtet provenutab. Der kunne ikke foretages nogen talmæssig beregning.

Foreholdt bilag 84.15 (side 36370-36374), notat af 27. august 2001 fra 7. kontor vedrørende provenumæssige konsekvenser af lovforslag om begrænset skattepligt og CFC-beskatning, bekræftede vidnet, at han har været med til at skrive dette notat.

Foreholdt side 36371, 3. afsnit, ”2. *Justeringer i den frivillige sambeskatning vedrørende succession og nedslag for udenlandsk skat*”, bekræftede vidnet, at dette var et af hans bidrag.

Foreholdt 3. afsnit, ”Det samme gælder forslaget om, at et udenlandsk datterselskab, som i forbindelse med en fusion overtager et aktiv, skal succedere i det afgivende selskabs anskaffelsessum og tidspunkt, hvis de udenlandske skatteregler indebærer succession”, bekræftede vidnet, at dette var bemærkningerne, der var uden angivelse af tal.

Adspurgt, om han havde et tal på dette, forklarede vidnet, at der på daværende tidspunkt ikke var noget provenutab, som de kendte til. Det var noget fremtidigt, de refererede til. De havde ikke nogen indikationer af størrelsen af et muligt fremtidigt provenutab.

Foreholdt, at man på dette tidspunkt havde en formodning om, at TDC-sagen angik en afskrivning på 10 mia. kr., og forespurgt, om dette tal blev nævnt for ham, forklarede han, at det gjorde det ikke.

Foreholdt bilag 84.20 (side 36395-36398), notat af 22. august 2001 fra 7. kontor vedrørende provenumæssige konsekvenser af lovforslag om begrænset skattepligt og CFC-beskatning, specielt side 36396, 2. afsnit, ”2. *Justeringer i den frivillige samskatning vedrørende succession og nedslag for udenlandsk skat*”, bekræftede vidnet, at det er ham, der har skrevet det, der er anført med håndskrift.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det skal forstås således, at den håndskrevne tilføjelse var svaret vedrørende provenuvirkningerne, bekræftede vidnet dette.

På forespørgsel af advokat Hanne Rahbæk forklarede vidnet, at det var hele afsnittet og hans tilføjelse, der udgjorde ”provenuvirkningerne”.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag 84.22 (side 36441-36443), ”2. justeringer i den frivillige sambeskatning vedrørende succession og nedslag for udenlandsk skat. Lovforslaget har primært karakter af værneregler, som forhindrer utilsigtet provenutab i forbindelse med dobbeltfradrag for den samme investering først i udlandet og dernæst i Danmark. Der foreligger dog ikke faste holdepunkter for et nærmere skøn over størrelsen heraf, men det anslås at være af begrænset omfang”, bekræftede vidnet, at han også har skrevet dette.

Adspurgt, hvad der var hans grundlag for at skrive, at det utilsigtede provenutab anslås at være af begrænset omfang, forklarede vidnet, at de ikke kendte til nogen konkrete sager, hvor reglerne blev udnyttet.

Forespurgt til det anførte med håndskrift ”ny (for to dage siden ...)”, forklarede vidnet, at han mener, at det er hans kontorchefts håndskrift. Det var et nyt element, der var kommet ind.

Adspurgt, hvorfor dette materiale ligger i mappen sammen med materiale om L 99 og om TDC Switzerland, forklarede vidnet, at det må være et tilfælde, at det ligger her.

Foreholdt af advokat Hanne Rahbæk bilag 84.01 (ekstrakten pag. 1-3/side 36163-36165) og foreholdt, at der i det notat, som han skrev vedrørende TDC Switzerland, også er nævnt noget om L 99, og forespurgt, om materialet kan være samlet sammen i forbindelse med arbejdet med dette notat, forklarede vidnet, at det er det ikke.

Foreholdt, at han har forklaret, at han er usikker på, om han har givet notatet vedrørende TDC Switzerland til Per Bach Jørgensen, og forespurgt, om baggrunden derfor kunne være, at notatet ikke længere var relevant, fordi TDC-sagen i mellemtiden var

dukket op, forklarede vidnet, at det godt kan være derfor. Han husker det ikke mere præcist.

Adspurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel om, hvorledes Per Bach Jørgensen henvendte sig til ham, forklarede vidnet, at de arbejder i storrum, så Per Bach Jørgensen gik blot over til ham.

Foreholdt, at han har forklaret, at hans første tilbagemelding til Per Bach Jørgensen var, at det kunne han ikke umiddelbart finde ud af, og forespurgt, hvad Per Bach Jørgensens reaktion var, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Vidnet mente først ikke, at han kunne gøre mere. Han havde regnskaberne fra TDC liggende, og da Jesper Leth Vestergaard nævnte noget om TDC Switzerland, gik han regnskaberne igennem igen og brugte tallene herfra.

Foreholdt, at han har forklaret, at han kun havde regnskaberne til brug for udarbejdelse af notatet om TDC Switzerland, men at han havde set nogle papirer, der nævnte, at det var skattestoppet, der var årsagen til, at man ikke tog forslaget fra L 61 med i L 99, og forespurgt, hvad det var for papirer, han havde set, forklarede vidnet, at det var nogle briefingnoter til ministeren i forbindelse med L 99. Det var nogle brokker herfra, han mente at kunne huske. Der var ikke noget, han skrev af efter. Han skrev det, han kunne huske. Han fandt ikke andre oplysninger frem.

Foreholdt bilag 84.01 (ekstrakten pag. 1-3/side 36163-36165), specielt pag. 2 (side 36164), 5. afsnit, ”Hvis TDC ønsker sambeskatning mellem TDC DK og TDC CH i 2003, kan dette opnås ved at oprette et tomt, sambeskattet selskab i Schweiz og efterfølgende indfusionere TDC CH i det tomme selskab”, og foreholdt, at han har forklaret, at det anførte var noget, som Jesper Leth Vestergaard eller Ivar Nordland havde fortalt ham, og forespurgt, om han kan huske, hvem af de to han talte med, forklarede

vidnet, at han ikke husker, hvem der nævnte dette for ham. Han mener, at det var Jesper Leth Vestergaard, der fortalte ham om afskrivningslovens § 40, stk. 5. Han mener, at det mest var Jesper Leth Vestergaard, som han havde ”ping-pong” med. Han har ikke skrevet noget ned eller fået noget skriftligt herom.

Foreholdt af advokat Henning Hansen, at han har forklaret, at han i bemærkningerne til L 61 ikke kunne angive noget beløb for et provenutab, idet han ikke kendte nogen sager herom på det tidspunkt, og forespurgt, hvordan han konstaterede, at departementet ikke vidste noget om sådanne sager, og om det blev overvejet at spørge andre steder, herunder i Told- og Skattestyrelsen, om man kendte til sådanne sager, forklarede vidnet, at han, da denne del kom ind i L 61 i juni måned 2001, formentlig talte med Jesper Leth Vestergaard, og at han fortalte ham, at de ikke kendte til nogen sager herom. Vidnet foretog sin beregning ud fra denne oplysning.

Forespurgt, om det var tilstrækkeligt kun at tale med Jesper Leth Vestergaard herom, forklarede vidnet, at man måtte gå ud fra, at Internationalt kontor kendte til det, hvis der var sager om disse spørgsmål. De havde formentlig talt med Told- og Skattestyrelsen om problemstillingen, herunder i lovgrupperne. Vidnet gik derfor ud fra, at alle relevante informationer var gået op gennem systemet til Internationalt kontor.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bekræftede vidnet, at det ikke var hans opgave at finde ud af, om der er konkrete sager, men at han kunne spørge fagkontorerne, om der var sager, og på baggrund heraf beregne konsekvenserne.

Forespurgt af advokat Hanne Rahbæk, om han har erfaring med, om man i forbindelse med provenuberegningen hører ToldSkat, om der er konkrete sager på området, forklarede vidnet, at han ikke er bekendt med dette.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, at han har forklaret, at der var et møde med ministeren, og forespurgt om han ved, hvad der kom ud af mødet, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han fik en opgave som følge af mødet, men hørte ikke i øvrigt andet herom.

Mødet hævet kl. 14:10.

Næste møde berammet til torsdag den 14. april 2005 kl. 09:30.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 6. juni 2005.
Marianne Kjølbye

Den 14. april 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbbye.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister

Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Mads Krarup, der er valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Høve, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt, var ikke mødt.

Som er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen mødte advokat Steen Lassen ved advokat Thomas Riise.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær, underdirektør Flemming Paludan og kontorchef Ebbe Willumsen mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Advokat Nicolai Westergaard, der er valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel, var ikke mødt.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte rådgivende skatterevisor Christen Amby, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han, der er uddannet cand.polit., fra 1970 til 1991 var ansat ved skattemyndighederne, først i Københavns Kommunes Skatteforvaltning og fra 1984 til 1991 i Statsskattedirektoratet. Den 1. april 1991 nedsatte han sig som selvstændig rådgivende skatterevisor, hvilket han stadig er.

Adspurgt om, hvornår han blev valgt til Ligningsrådet, forklarede vidnet, at han blev valgt ind i juni 1992 og begyndte den 1. juli 1992. Han er stadig medlem af Ligningsrådet. Han blev valgt af Folketinget som repræsentant for SF's valggruppe.

Foreholdt bilag A.15 (ekstrakten pag. 1-7/side 50159-50165), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, og forespurgt, om han deltog i mødet, forklarede vidnet, at han mener, at han var til stede ved mødet.

Foreholdt pag. 7 (side 50165), 6.-7. afsnit, "Amby var uenig i svarene på de to sidste spørgsmål. Men der er måske et hul i loven. Amby ville gerne have en belysning heraf. Sagen blev herefter udsat", forklarede vidnet, at han var uenig i svarene om, hvorvidt ligningslovens § 5 H var gældende. Formuleringen i referatet af hans udsagn skal forstås således, at hvis der var et hul i loven, så var svarene rigtige. Hvis der ikke var et hul i loven, var svarene forkerte. Han var reelt i tvivl om svarene.

Foreholdt "Amby vil gerne have en belysning heraf" og forespurgt, hvem der skulle sørge for dette, forklarede vidnet, at det efter praksis var Ligningsrådets sekretariat, altså Told- og Skattestyrelsen, der besvarede en sådan forespørgsel.

Adspurgt, om han modtog en sådan belysning, forklarede vidnet, at det fik han i forbindelse med materialet til det næste ligningsrådsmøde. Han fik ikke noget materiale mellem de to møder. Svaret var af interesse for hele rådet og skulle gives til rådet.

Foreholdt bilag A.15.01 (ekstrakten pag. 8-15/side 50167-50174), referat af Ligningsrådets møde den 22. juni 1999, specielt pag. 14 (side 50173), 4. sidste afsnit, "Amby fastholdt, at han ønsker en belysning af, om der er et hul i loven", og foreholdt, at det fremstår, som om han ikke var tilfreds med de svar, han havde fået, forklarede vidnet, at man skal se ligningslovens § 5 H i sammenhæng med den øvrige lovgivning, og

ligningslovens § 5 H er en hjælperegel til den regel, der i 1995 blev sat ind i selskabsskattelovens § 31, stk. 1, 6. pkt., for at hindre udenlandske selskaber i at placere et udenlandsk datterselskab i Danmark. Han var ikke så bekymret for den konkrete sag, der omhandlede et dansk moderselskab med et datterselskab i udlandet, men mere fordi han kunne se, at der var andre, som kunne udnytte et eventuelt hul. Han mente dog ikke, at afgørelsen i sig selv gav anledning til problemer, og han stemte derfor ikke imod. Det er i øvrigt sådan med huller i skattelovgivningen, at man skal passe på med ikke at komme til lukke dem med en tragt.

Foreholdt 3. sidste afsnit, ”Formanden bemærkede, at Told- og Skattestyrelsen har orienteret Departementet om problemet”, og forespurgt, hvad der nærmere lå i dette, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han går ud fra, at man havde orienteret om, at der var et hul. Det gik på de udenlandsk ejede selskaber.

Foreholdt sidste afsnit, ”... Desuden oplyste formanden, at der til efteråret fremsættes et forslag til en egentlig sambeskatningslov, der skulle tage højde for nærværende situation”, forklarede vidnet, at der formentlig henvises til et lovudkast af 11. juni 1999, der blev sendt i høring omkring det tidspunkt. Det var et udkast til en egentlig sambeskatningslov. Det bestod af to lovforslag, et forslag til ændring af selskabsskattelovens § 31 og en konsekvenslov. Vidnet mener at kunne huske, at der stod, at konsekvensloven ikke var gennemarbejdet så grundigt. Der var, som han husker det, ikke noget med vedrørende ligningslovens § 5 H. Vidnet opfatter ligningslovens § 5 H som en værnsregel. Der var en ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 1, 6. pkt., med i konsekvensloven. Det var givet dette lovforslag, Ligningsrådets formand tænkte på.

Forespurgt, om han ved, hvorfor lovudkastet af 11. juni 1999 ikke blev til noget, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men han vil gætte på, at den daværende skattemi-

nister ikke var interesseret i forslaget, fordi det ville give mange problemer. De store erhvervsorganisationer var imod forslaget. Der var også nogen i dialoggruppen, der ville have modereret reglerne om genbeskatning. Det var endvidere et spørgsmål om, at man gerne ville have lovfæstet reglerne. Vidnet kendte således allerede lovudkastet, da formanden omtalte det for rådet. Han mente ikke, at det løste det foreliggende problem. Han opfattede formandens oplysning som en orientering til rådet.

Adspurgt, om der var nogen, som efter denne ligningsrådsafgørelse gjorde noget for at få lukket hullet, forklarede vidnet, at det kender han ikke til. Han fulgte ikke selv op på det. TDC-sagen handlede ikke om dette hul, men om et andet hul.

Forespurgt, om han forventede en tilbagemelding på sin fastholdelse af ønsket om en belysning af, om der var et hul i loven, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Med oplysningen om, at der var et lovforslag på vej, var bolden spillet over i det politiske område. Han opfattede det ikke, som om nogen skyldte ham noget, for nu ”blev bolden spillet et andet sted”.

Foreholdt del af bilag 40.16 (ekstrakten pag. 16/side 11941), oversigt over deltagere og møder i dialoggruppen, og forespurgt, hvordan han blev medlem af dialoggruppen, forklarede vidnet, at det fremgår af listen. Han var den eneste, der repræsenterede sig selv. Det var nok også, fordi han ved noget om sambeskatning.

Adspurgt, hvad formålet med dialoggruppen var, forklarede vidnet, at det var at se på reglerne om sambeskatning. Der havde været en række henvendelser fra rådgivere om ændring af reglerne, herunder særligt reglerne om genbeskatning. Der havde også været sager i Ligningsrådet, der havde vist, at der var behov for ændringer af lovgivningen. Der havde navnlig i begyndelsen af 1990'erne været en række skatteretsfundamentalister, men de var på vej ud. De var også repræsenteret i dialoggruppen. Han

mener ikke, at de har diskuteret ligningslovens § 5 H i dialoggruppen, hvilket kan forekomme mærkeligt, idet problemet med hullet allerede var fremme i en artikel af Michael Sørensen fra 1996, hvor det nævnes, at der var problemer med ligningslovens § 5 H. Vidnet henviste til Revision & Regnskabsvæsen 1996, nr. 9, ”Nye regler om sambeskatning”, og dokumenterede fra 2. afsnit om faste driftssteder, hvortil han bemærkede, at ”det er lige pointen i denne sag”.

Forespurgt, om sigtet med dialoggruppen var sambeskatningen eller en generel udveksling af synspunkter, forklarede vidnet, at det var sambeskatningen. De drøftede også genbeskatning og selvfølgelig også, om reglerne skulle lovfæstes.

Foreholdt bilag 44.41 (ekstrakten pag. 17-19/side 13422-13424), referat af dialoggruppens 1. møde den 8. december 2000, forklarede vidnet, at de på mødet diskuterede holdingreglerne, fordi det var et aktuelt spørgsmål.

Foreholdt pag. 19 (side 13424), næstsidste afsnit, ”Amby vil gerne drøfte succession, aktieoptioner, underskud, sambeskatning samt fusion og spaltning. Amby efterlyste især en revision af sambeskatningsordningen, idet Ligningsrådet ellers må tage initiativ til at ændre ordningen”, forklarede vidnet, at det mere var en retorisk bemærkning fra ham som modvægt til de ønsker, som de andre havde fremført.

Forespurgt, om der var noget særligt vedrørende sambeskatningsordningen, han mente skulle revideres, og hvad det var, Ligningsrådet ville tage initiativ til, forklarede vidnet, at man havde ændret selve lovgivningen temmelig omfattende, men man havde ikke ændret Ligningsrådets cirkulære. Det burde løses ved lovgivning. Det var den eneste trumf, han havde, at de kunne tage det op i Ligningsrådet.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han mente, at der var opstået en spænding mellem cirkulæret og lovgivningen, fordi man havde gennemført flere lovændringer uden at ændre på cirkulæret, bekræftede vidnet dette. Han henviste til, at der var indført en række vidtgående regler om succession, uden at sambeskatningsreglerne var ændret tilsvarende. Det gav en række u hensigtsmæssige problemer.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om det, han talte om, var en lempelse i forhold til gældende praksis, hvor denne var u hensigtsmæssig, bekræftede vidnet, at det var det på strukturuområdet. Det var et supplement til de emner, som Michael Sørensen ønskede at drøfte, fx CFC-beskatning, der indebar lempelser.

Adspurgt af advokat Michael Rekling forklarede vidnet, at det ikke skal ses som en ønskeseddel. Det var ikke ligningslovens § 5 H, han tænkte på.

Foreholdt bilag 44.49 (ekstrakten pag. 30-33/side 13440-13443), referat af 2. marts 2001 af dialoggruppens 2. møde den 27. februar 2001, specielt pag. 30 (side 13440), 3. afsnit, ”*Dialoggruppens opgaver og møde frekvens*”. Ivar Nordland understregede ... Han mente, at der var tre opgaver, som dialoggruppen burde behandle: 1) CFC-beskatningen, 2) Frivillig sambeskatning, herunder genbeskatningsreglerne samt 3) Tynd kapitalisering”, og forespurgt, hvorfor man også skulle se på den frivillige sambeskatning, forklarede vidnet, at han mente, at det var et af hovedproblemerne i gruppen. De gik i gang med CFC-beskatningen som det første, idet der lå et færdigt lovudkast. Den frivillige sambeskatning ventede de med.

Foreholdt 5. afsnit, ”Ivar Nordland foreslog, at man skulle tage hele den frivillige sambeskatning op til revision”, bekræftede vidnet, at det var den gamle tanke om en konsolideret sambeskatningslov, der henvistes til.

Foreholdt bilag 44.51 (ekstrakten pag. 45-58/side 13453-13466), mail af 13. april 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppen vedhæftet notat af 13. april fra 10. kontor om evt. revurdering af principperne for sambeskatning med fokus på genbeskatning af underskud fra udenlandske selskaber, specielt pag. 45 (side 13453), ”Vedlagt fremsendes materiale til drøftelse på det næste møde i dialoggruppen den 25/4”, og forespurgt, hvor langt de var kommet med arbejdet på dette tidspunkt, og om det stadig var CFC-reglerne, der var på dagsordenen, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Foreholdt pag. 46 (side 13454), bekræftede vidnet, at de på mødet drøftede genbeskatning. Det var specielt erhvervsrepræsentanterne, der havde ønsket denne drøftelse, men han var enig i, at de gældende regler havde nogle uheldige konsekvenser.

Foreholdt pag. 47 (side 13455), sidste afsnit, ”I sagens natur må konsekvensændringer for den øvrige del af regelsættet overvejes – herunder i særdeleshed spørgsmålet om indgangsværdier og værn mod omgåelse heraf ved ”step up” via fusioner, der er skattefri efter udenlandske regler men behandles som ”skattepligtige” efter danske regler”, og foreholdt, at det ligner et nyt emne, forklarede vidnet, at han er enig i, at afsnittet behandler et nyt emne, men at han ikke tænkte over det dengang. Han husker ikke, at Ivar Nordland har nævnt noget om det. Han tror ikke, at de drøftede det på mødet den 25. april 2001, for han husker ikke noget om det.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at han havde hørt rygter i rådgiverkredse, og ville drøfte dette med dialoggruppen, og forespurgt, om ”step up” i forbindelse med fusioner sagde ham noget på det tidspunkt, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Hvis han havde hørt om det, ville han nok have holdt fast i, at de burde drøfte det. Han har ingen som helst erindring herom. Vidnet bekræftede, at der samtidig var

sendt et udkast til lovforslag om tvungen sambeskatning (CFC) ud til gruppens medlemmer.

Foreholdt, at TDC i august 2000 havde rettet henvendelse til Told- og Skattestyrelsen om en problemstilling, der ligner den, der er anført i det pågældende afsnit, og forespurgt, om han på dette tidspunkt kendte til denne forespørgsel, forklarede vidnet, at den har han ikke hørt om. Han mener ikke, at det blev nævnt på møder i dialoggruppen eller drøftet her. Han husker det i hvert fald ikke. Hvis det var blevet oplyst, at TDC ville opnå et fradrag på 10 mia. kr., ville han have husket det.

Foreholdt bilag 44.53 (ekstrakten pag. 75-86/side 13483-13494), mail af 28. maj 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppen vedhæftet ”udkast til ny sambeskatning”, specielt pag. 75 (side 13483), ”Vedlagt fremsendes det lovede udkast, som vi kan drøfte på det kommende møde den 8. juni hos Askholt”, bekræftet vidnet, at udkastet blandt andet indeholdt et forslag til en ny regel i selskabsskattelovens § 31 D, stk. 2.

Foreholdt pag. 77 (side 13485), udkast til § 31 D, stk. 2, sammenholdt med bemærkningerne til lovforslaget, pag. 84 (side 13492), ad §§ 31 C-31 E, 3. afsnit, ”Afskrivningsgrundlaget ved den danske indkomstopgørelse bør ikke være anderledes, end hvis der var afskrevet efter danske afskrivningsregler siden anskaffelsen af det afskrivningsberettigede aktiv. Ved fusioner og tilførsler af aktiver efter fusionsskatteloven succederes der i anskaffelsessummerne, derfor bør der også succederes i anskaffelsessummerne, når udenlandske regler giver mulighed herfor ved fusioner og tilførsel af aktiver. Det bemærkes, at aktiverne afskrives maksimalt efter danske regler fra det faktiske erhvervelsestidspunkt i det afgivende selskab indtil begyndelsen af det første år, hvor der overføres underskud”, og forespurgt, om han kender årsagen til, at man kom ind på denne regulering, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han tror ikke, at de specielt har diskuteret dette. Det var en meget naturlig bemærkning i relation

til diskussionen om succession. Han husker ikke, om de har diskuteret, hvorfor selskabsskattelovens § 31, stk. 1, 6. pkt., var kommet ind.

Foreholdt, at Ivar Nordland og Jesper Leth Vestergaard har fortalt, at dette var det første spor mod en ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, og at Ivar Nordland har fortalt, at årsagen til, at det kom ind, var rygter i rådgiverkredse, forklarede vidnet, at det kender han ikke til. Han husker ikke, at de specielt har drøftet dette, og han lagde ikke mærke til, at denne sætning kom ind. Hvis han havde læst det, havde han nok tænkt, at det var meget naturligt at sætte det ind.

Adspurgt om, hvorfor man tog denne ene del, udkastet til selskabsskattelovens § 31 D, stk. 2, og fremsatte den i forbindelse med L 61 som en ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han bemærkede godt, at det blev overført til L 61. Han mener ikke, at de drøftede det i dialoggruppen. Det blev ikke nævnt, at der var et behov for noget hastende. Vidnet modtog alt materiale til dialoggruppemøderne pr. mail. De fik ofte materialet tilsendt kort før mødet, så det var ikke muligt for dem at drøfte det i detaljer på mødet.

Foreholdt bilag 44.57 (ekstrakten pag. 87-88/side 13515-13516), mail af 9. august 2001 fra Ivar Nordland til John Bygholm, Steen Askholt, Michael Sørensen, Jan Børjesson, vidnet og Preben Underbjerg Poulsen, vedhæftet udkast til selskabsskattelovens § 31 I og § 31 J, specielt pag. 87 (side 13515), 2. afsnit, "... Hvis genbeskatningen gennemføres konsekvent uden nogen smuthuller overhovedet kan man også diskutere, om LL § 5 H og forslaget § 31, stk. 4, ikke kan ophæves i fleksibilitetens navn (det har jeg aldrig sagt – husk det)", og forespurgt, hvorfor ligningslovens § 5 H kom ind her, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Ivar Nordland havde altid gerne villet ophæve ligningslovens § 5 H. Vidnet havde selv hellere set, at man havde udbygget bestemmelsen.

Adspurgt, om det havde noget med [...] -sagen (Ligningsrådets afgørelse i sag nr. 2 om ligningslovens § 5 H) at gøre, at Ivar Nordland nu tog ligningslovens § 5 H op, forklarede vidnet, at det tror han ikke.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det skal forstås på den måde, at vidnet i hvert fald ikke kan huske, at det blev bragt op over for dialoggruppen, bekræftede vidnet dette. Vidnet forklarede videre, at han tror, at det var udtryk for et ønske om at objektivere reglerne. Det var endvidere et generelt ønske at ophæve paragraffer, der var komplicerede. Så gjorde det ikke noget, at man gjorde en anden bestemmelse helt uforståelig. Han mener ikke, at de har drøftet det i dialoggruppen.

Foreholdt bilag 81.34 (ekstrakten pag. 89-94/side 35191-35196), fax af 26. oktober 2001 fra Michael Sørensen til Ivar Nordland, vedhæftet brev af 26. oktober 2001 fra Michael Sørensen til Ivar Nordland vedrørende møde i dialoggruppen den 9. november 2001 og mail af samme dato, vedhæftet notat af 26. oktober 2001 fra FSR vedrørende forslag til justeringer af reglerne vedrørende sambeskatning, specielt pag. 90 (side 35192), 3. afsnit, ”Ved samme møde vil vi gerne drøfte ikrafttrædelsesbestemmelsen vedrørende ændring af SEL § 31, stk. 6, jf. lovforslag af 24. oktober 2001”, og foreholdt, at man her kan se et spor af en detailldrøftelse af noget vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6, og forespurgt, om der i dialoggruppen var en drøftelse af denne bestemmelse, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han henviste til, at der er spor heraf i notatets punkt. 5.

Foreholdt pag. 92 (side 35194), notatet fra FSR vedrørende forslag til justeringer af reglerne vedrørende sambeskatning, 2. sidste afsnit, ”5. Reglerne i § 31, stk. 6 vedrørende fastsættelse af indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver bør justeres, således at der kan afskrives på handelsværdier ved påbegyndelse af sambeskatning af

udenlandske selskaber. ...”, og foreholdt, at det er det modsatte standpunkt af L 61, forklarede vidnet, at dette har de garanteret drøftet. Vidnet argumenterede selv imod det anførte. Michael Sørensen havde tidligere skrevet en artikel om det, og vidnet havde på det tidspunkt drøftet det med ham.

Adspurgt, om der var andre i dialoggruppen, der forsvarede L 61's synspunkt, forklarede vidnet, at han ikke kan huske det.

Foreholdt bilag 40.12 (ekstrakten pag. 95/side 11937), mail af 7. januar 2002 fra Ivar Nordland til dialoggruppen, ”... Jeg arbejder på at CFC-delen fra L 61 bliver genfremsat med ganske få ændringer. Jeg tror og håber på, at vi kan færdiggøre en sprit ny sambeskatning til fremsættelse efterår 2003. ...”, og foreholdt, at L 99 blev fremsat en måned efter, den 7. februar 2002, uden ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, og forespurgt, hvad Ivar Nordland mente med, at han arbejdede på CFC-delen, forklarede vidnet, at det var selskabsskattelovens § 32, der blev henvist til i denne forbindelse.

Foreholdt, at den del af L 61, der indeholdt en justering af den frivillige sambeskatning, ikke blev genfremsat, og forespurgt, om han hørte noget om årsagen hertil i dialoggruppen eller fra Ivar Nordland, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han kan dog gætte sig til dette. Han mener, at der er to årsager. For det første, at L 99 var et forslag med ”alt godt fra havet” af liberale lettelser, der ikke kostede noget, og sambeskatningen var alt for kompliceret et forslag at tage med. Dernæst indeholdt forslaget til selskabsskattelovens § 31, stk. 6, en skærpelse, som man ikke ville have med på grund af skattestoppet. L 99 var et forsøg på at lette på ting, men stort set kun ting, der ikke kostede noget. Den nye regering ville gerne fremstå som en, der gav lempelser.

Foreholdt bilag 40.13 (ekstrakten pag. 96/side 11938), mail af 21. februar 2002 fra Ivar Nordland til dialoggruppen vedrørende møde den 25. februar 2002, og forespurgt om L 99, der netop var blevet fremsat, blev drøftet i dialoggruppen, herunder den manglende genfremsættelse af forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Han kunne selv have bragt det frem, såfremt han mente, at det skulle være drøftet. Det undrede ham ikke, at ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke var med i L 99, da skærper let kunne komme i konflikt med skattestoppet. Det var et politisk spørgsmål, og dialoggruppen var primært en teknisk arbejdsgruppe.

Foreholdt bilag 44.66 (ekstrakten pag. 97/side 13539), mail af 9. januar 2003 fra Ivar Nordland til John Bygholm, Steen Askholt, Michael Sørensen, Jan Børjesson, Jesper Leth Vestergaard, Majken Wågensø, vidnet og Preben Underbjerg Poulsen, 2. afsnit, ”CFC-reglerne i L 99 blev vedtaget, og nu er spørgsmålet om ikke tiden er inde til at forsøge på at opnå et resultat på den almindelige sambeskatning. ...”, bekræftede vidnet, at de nu skulle arbejde videre med en konsolideret sambeskatningslov. Forespurgt, om de på dette tidspunkt drøftede baggrunden for, at selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke var medtaget i L 99, forklarede vidnet, at det mener han ikke. Der blev i forbindelse med behandlingen af L 99 stillet et spørgsmål i Skatteudvalget om, hvilke emner fra L 61 der ikke blev genfremsat. Han mener at have inspireret til dette spørgsmål.

Foreholdt bilag A.14.02 (ekstrakten pag. 103-106/side 50155-50158), dagsorden af 15. marts 2001 til Ligningsrådets møde den 20. marts 2001, specielt pag. 104 (side 50156), Sag 8.3.22, [...], 3. afsnit, ”Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen er særdeles betænkelig ved den af Departementet anlagte fortolkning”, og foreholdt, at man kan se, at der var en stærk uenighed mellem departementet og styrelsen om, hvorledes man skulle se på

problemstillingen, og forespurgt, om han i marts 2001 hørte om denne uenighed, forklarede vidnet, at det kom frem i forbindelse med det næste ligningsrådsmøde. Man kunne også se det af referatet i sagen.

Adspurgt, om han ved, hvorfor sagen blev udsat den 20. marts 2001, forklarede vidnet, at det formentlig var, fordi man ville overveje noget. For at fremme ekspeditionen af sagerne bliver de sat på dagsorden til et ligningsrådsmøde, så snart sagsbehandlingen er færdig. Hvis formanden eller andre er betænkelige ved en sag, eller der kommer noget nyt i sagen, kan sagen trækkes til yderligere overvejelser.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om det både er forespørgeren, Ligningsrådets formand og Told- og Skattestyrelsen, der kan trække en sag, bekræftede vidnet dette. Tidligere havde man den praksis, at formanden gik sagerne igennem, inden de kom på dagsordenen, men det forsinkede sagernes behandling med omkring 14 dage.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, om de i rådet fik at vide, at det var denne uenighed mellem styrelsen og departementet, der var årsag til udsættelsen, og at man i styrelsen og departementet ville prøve at finde hinanden, forklarede vidnet, at han ikke mener, at det kom frem. Normalt fik de først et par dage før et møde besked om, hvilke sager der er trukket fra mødet.

Foreholdt bilag A.14.01 (ekstrakten pag. 107-115/side 50146-50154), referat af Ligningsrådets møde den 22. maj 2001, specielt pag. 108 (side 50147), Sag 5.8.3.2, [...], 3. afsnit, ”Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen har i forreferatet redegjort for en række fortolkningsmæssige problemstillinger i forhold til ordlyden i bestemmelsen”, og foreholdt, at det forhold, at styrelsen tidligere var særdeles betænkelig, nu var blevet til en redegørelse

for en række fortolkningsmæssige problemstillinger i forhold til ordlyden, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt pag. 115 (side 50154), 4.-6. afsnit, ”Amby var ligeledes betænkelig ved sagen netop på grund af bestemmelsens klare ordlyd. Der er utvivlsomt tale om en udvidende fortolkning fra styrelsens side. Fremfor at anlægge en udvidende fortolkning, bør selve loven ændres, hvis Folketinget ikke finder, at lovens ordlyd dækker, hvad der i sin tid var tilsigtet. Askholt følte sig ikke sikker på, at Folketinget havde haft nærværende situation for øje. Amby bemærkede, at dette synspunkt naturligvis øger betænkeligheden”, og forespurgt, hvad der var hans betænkelighed, forklarede vidnet, at det var at sige, at en situation var omfattet af bestemmelsen i selskabsskatteovens § 1, når der stod det modsatte i bestemmelsen. Han følte en gang imellem, at Ligningsrådet var nødt til at reparere på noget, der ikke var lavet ordentligt. Det var ikke afgørelsen i sagen, der var det ophidsende.

Adspurgt, om der i tiden frem til det næste ligningsrådsmøde den 19. juni 2001 var nogen, der fik betænkeligheder med hensyn til begrundelsen for afgørelsen, og om han var involveret i noget hermed, forklarede vidnet, at han ikke er klar over, hvad der sigtes til.

Foreholdt bilag A.14 (ekstrakten pag. 116-122/side 50139-50145), referat af Ligningsrådets møde den 19. juni 2001, specielt pag. 122 (side 50145), 1. afsnit, ”... bemærkede formanden, at der findes andre bestemmelser i skattelovgivningen med lignende formulering. Det gælder bl.a. aktieavancebeskatningslovens § 4, stk. 6, selskabsskatteovens § 13, stk. 1 og 3, aktieavancebeskatningslovens § 2, stk. 3, 3. pkt., ligningslovens § 8 H og ligningslovens § 5, stk. 4. I den forbindelse udtrykte formanden bekymring for Ligningsrådets beslutning på forrige møde, der jo gik på, at udenlandske sambeskattede datterselskaber ikke er omfattet af ligningslovens § 5 H. Efter

formandens opfattelse vil Ligningsrådets beslutning nemlig få nogle utilsigtede konsekvenser i relation til disse andre lovbestemmelser. ... Derfor bør Ligningsrådet måske ændre sin beslutning fra forrige møde”, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i disse overvejelser. Det var hans opfattelse, at situationen, når et datterselskab er beliggende i udlandet, ikke var omfattet af selskabsskattelovens § 1, men af reglerne i sambeskatningscirkulæret. Cirkulæret siger, at de danske regler finder anvendelse, og resultatet bliver således det samme, at opgørelsen skal finde sted efter danske skatteregler.

Foreholdt 4. afsnit, afstemningstema nr. 2, ”... Ligningslovens § 5 H må herefter anses at gælde ved opgørelsen af udenlandske sambeskattede datterselskabers indkomst efter danske regler, men ligningslovens § 5 H gælder ikke ved overdragelse til udenlandske datterselskaber, som først på et senere tidspunkt inddrages under dansk sambeskatning” – også kaldet det tidsmæssige aspekt – forklarede vidnet, at han var enig i dette.

Foreholdt 7. afsnit, ”Amby havde heller ikke noget imod, at Ligningsrådet med denne begrundelse giver [...] medhold. Derimod har Amby noget imod, at Ligningsrådet forsøger at reparere på den klare lovtekst”, og foreholdt, at det var samme begrundelse som i Ligningsrådets sag nr. 1 om ligningslovens § 5 H, det vil sige det tidsmæssige aspekt, bekræftede vidnet dette. Hvis man går ned i forarbejderne, vil man se, at der var tænkt på en situation, hvor man solgte en filial til et dansk selskab. Man havde ikke tænkt på et udenlandsk selskab.

Adspurgt bekræftede vidnet, at det var afstemningstema nr. 2, det tidsmæssige aspekt, der blev begrundelsen for afgørelsen. Han stemte for det og mente også, at det var det rigtige resultat.

Adspurgt, om han ser en sammenhæng mellem udfaldet af denne sag og forslaget i L 61 til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, svarede vidnet både ja og nej. Han har aldrig opfattet, at der var en sammenhæng. Afgørelsen viste, at der var det hul, som han mente, der var i ligningslovens § 5 H. L 61 løste ikke dette problem. Han har hele tiden opfattet ligningslovens § 5 H som et værn mod, at selskabsskattelovens § 31, stk. 1, 6. pkt., blev omgået. Han kan stadig ikke se, at problemet vedrørende ligningslovens § 5 H har noget at gøre med TDC-sagen, for TDC-sagen vedrører spørgsmålet om ”step up”.

Foreholdt bilag 07.22 (ekstrakten pag. 133-138/side 1080-1085), brev af 5. september 2001 fra TDC til Told- og Skattestyrelsen vedr. anmodning om bindende forhåndsbesked – sambeskatning med Talkline Management und Finance Holding GmbH, forklarede vidnet, at han aldrig har set denne anmodning. Rådets medlemmer ser ikke skatteydernes anmodninger. De får alene et forreferat af sagen, når sagerne bliver forelagt. Første gang, de ser sagerne, er, når de får forreferaterne til ligningsrådsmødet, hvilket er ca. 10 dage før mødet.

Foreholdt bilag A.13 (ekstrakten pag. 139-150/side 50127-50138), referat af Ligningsrådets møde den 18. september 2001, specielt pag. 150 (side 50138), 2. afsnit, ”Ligningsrådet kom i [...] -sagen frem til samme resultat, og det må i den forbindelse konkluderes, at der herved er taget endelig stilling til, hvorledes ligningslovens § 5 H skal fortolkes”, og forespurgt, om det var essensen af det, Ligningsrådet kom frem til, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at det fremstår som en sag om ligningslovens § 5 H, bekræftede vidnet dette. Han kunne godt se, at der var et problem, idet der ville komme et stort afskrivningsgrundlag, men det var ikke et problem med relation til ligningslovens § 5 H.

Foreholdt, at TDC's sag var opbygget trinvis, således at TDC først skulle have afklaret spørgsmålet om ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at de havde diskuteret, hvorledes dette skulle opfattes. Det havde selvfølgelig været fint, hvis ligningslovens § 5 H havde været formuleret på en måde, så man kunne have standset det af den grund, men man kunne fortsat komme uden om bestemmelsen ved at forandre selskabets struktur.

Adspurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, hvad der gør, at han kunne se, at der ville komme et stort afskrivningsgrundlag, forklarede vidnet, at TDC ved at ændre på strukturen inden sambeskatning opnåede, at begrænsningsreglerne ikke fik nogen effekt. Det betød, at de fik et betydeligt afskrivningsgrundlag. I august 2001 var værdierne på telemarkedet meget høje, og han kunne se, at selskabet indeholdt store værdier, som ville medføre meget store beløb til afskrivning. Det var ikke noget, der var foranlediget af ligningslovens § 5 H, men vidnet kunne godt regne ud, at der her ville være et problem.

Forespurgt, om der var andre end vidnet, der kunne se, at der var et problem, forklarede vidnet, at han vist nok nævnte det under drøftelserne i Ligningsrådet. Som han husker det, var de alle klar over perspektiverne i sagen.

Foreholdt af advokat Michael Reklings, at han i forbindelse med Ligningsrådets første afgørelse om ligningslovens § 5 H talte om et hul, og forespurgt, om han mente, at der var to huller – hullet i ligningslovens § 5 H og hullet i reglerne om indgangsværdier – altså at der var to værn, der ikke virkede, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt bilag 10.51 (ekstrakten pag. 151-155/side 2307-2311), brev af 28. maj 2002 fra TDC til Ligningsrådet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked

– værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, bekræftede vidnet, at han heller ikke så denne anmodning dengang.

Advokat Michael Rekling bemærkede, at der herefter blev foretaget en opdeling af forespørgslen fra TDC, således at man først spurgte om hjemlen i selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, og udsatte selve værdiansættelsen til senere.

Foreholdt bilag 12.24 (side 3124-3129), Skatteudvalgets spørgsmål 35-43 til L 99 og Skatteministeriets svar herpå vedhæftet håndskrevet lap af 18. juni 2003 fra Merete Helle Hansen, specielt side 3124, ”Vedr. TDC vil jeg umiddelbart mene, at svaret på spm 36 giver Amby alt, hvad han har ret til at bede om. Dvs. at vi ikke behøver at give ham andet. Hvad siger du? Mvh. Merete. Enig NK”, og foreholdt, at det må være noget, som vidnet har spurgt om på mødet den 17. juni 2003, hvor sagen blev udsat, forklarede vidnet, at han formentlig har sendt en skriftlig forespørgsel herom.

Foreholdt bilag A.12 (ekstrakten pag. 156-179/side 50101-50124), referat af Ligningsrådets møde den 19. august 2003, specielt pag. 158 (side 50103), 3. afsnit, ”Det omtales i sagen, at den tidligere regering den 24. oktober 2001 fremsatte et lovforslag, L 61, om CFC-beskatning og begrænset skattepligt mv. På Ligningsrådets møde den 17. juni 2003 blev der stillet spørgsmål til baggrund for, at dele af dette lovforslag ikke er genfremsat af den nuværende regering. Til belysning heraf kan der henvises til skatteministerens svar på spørgsmål ill. 36 vedrørende det den 7. februar 2002 fremsatte lovforslag L 99 (folketingsåret 2001-2, 2. samling), om strukturtilpasninger mv. og lempelse af tabs og underskudsregler. Skatteministerens svar på spørgsmål ill. 35-43 (L 99 – bilag 7) vedlægges som bilag B”, og foreholdt, at dette har relation til bilag 12.24, forklarede vidnet, at han opfattede det anførte i bilag 12.24 således, at han skulle have fremsendt et løst stykke papir.

Foreholdt, at Merete Helle Hansen har udarbejdet notatet den 18. juni 2003, forklarede vidnet, at han i så fald har fremsat spørgsmålet mundtligt i mødet. Han kendte svaret på forhånd. Det var det spørgsmål, han omtalte før, som han muligt havde inspireret til i Folketinget. Det var det samme svar, han nu fik.

Foreholdt pag. 178 (side 50123), 7. sidste afsnit, ”Amby mente heller ikke, at styrelsens synspunkt er holdbart. Advokaten har desværre ret. Men resultatet er urimeligt. Amby henviste i den forbindelse til lovforslag nr. 61, der indeholdt en løsning på problemet. Men regeringen valgte – antagelig på grund af skattestoppet – at udelade forslaget om ændring af § 31, stk. 6. Herefter kan Ligningsrådet ikke vedtage en lignende fortolkning. Lovforslagets bemærkninger tyder klart på, at styrelsens indstilling ikke er korrekt. Havde styrelsen haft ret, var der jo ikke behov for lovforslaget”, bekræftede vidnet, at det var en klar gengivelse af, hvad han da sagde og stadig mener.

Forespurgt, om han stadig mener, at L 61 indeholdt en løsning på problemet, forklarede vidnet, at det gør han. Han mente, at det var på grund af skattestoppet, at forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke blev genfremsat. Vidnets bemærkning var et politisk statement vedrørende skattestoppet.

Foreholdt, at skattestoppet ikke er omtalt i spørgsmål 36, eller svaret hertil, bekræftede vidnet dette. Han forklarede, at han ikke byggede sin opfattelse vedrørende skattestoppet på dette svar, men at han mente, at det måtte være forklaringen.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel bilag A.12 (ekstrakten pag. 156-179/side 50101-50124), specielt pag. 158 (side 50103), og forespurgt, hvorledes spørgsmål 36 var inspireret af vidnet, forklarede han, at han formentlig havde bedt SF's medlem af Skatteudvalget om at spørge herom. Det var for at få en oversigt

over, hvad det var, den nye regering havde udeladt fra L 61. Han var klar over, at ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, var røget ud. Han mener ikke, at de drøftede det i dialoggruppen. Han fandt det ikke unaturligt, at det ikke blev drøftet.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag 12.09 (side 2918-2923), Skatteudvalgets spørgsmål 35-43 til L 99 og skatteministerens svar hertil, specielt side 2919-2920, spørgsmål og svar til spørgsmål 36, forklarede vidnet, at han opfattede forklaringen om, at man senere ville komme med et forslag til en samlet sambeskatningslov, som en almindelig undskyldning for at tage forslaget ud.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om det var meningsfyldt at overveje en samlet sambeskatningslov, hvis man lagde til grund, at det var skattestoppet, der lå til grund for udeladelsen, og at dette betød, at der ikke kunne laves nogen stramninger, forklarede vidnet, at det var det ikke. Han opfattede det således, at man ved at skrive sådan havde åbnet op for, hvorledes det skulle være. Han opfattede det som en politisk afvejning. Han tror ikke, at skatteministeren havde været dybere nede i de tekniske detaljer i det. Modernisering er jo et pænt ord, og det, han glædede sig over, var, at der ikke stod forenkling.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel bilag 40.16 (ekstrakten pag. 16/side 11941) og foreholdt, at han forklarede, at de, der var fundamentalister på skatteområdet, var på vej ud, forklarede vidnet, at det rettere var sådan, at de, der havde været det, var blevet mindre fundamentalistiske.

Adspurgt om, hvem det var i dialoggruppen, som var fundamentalister, forklarede vidnet, at det ikke har noget med denne sag at gøre, men hvis det endelig skal frem, vil vidnet mene, at der var personer i embedsværket, som mente, at tingene skulle løses ved lovgivning. Vidnet var ikke uenig heri, men der var i midten af 1990'erne

en tendens til, at man var meget påpasselig med, at Ligningsrådet ikke tiltog sig noget, som lovgivningen skulle klare.

Foreholdt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen bilag A.14.01 (ekstrakten pag. 107-115/side 50146-50154), specielt pag. 115 (side 50154), og foreholdt, at styrelsens indstilling reelt er udtryk for departementets holdning, og forespurgt, om det er normalt, at det var departementet, der ”førte pennen” ved indstillingen, forklarede vidnet, at det for rådet ikke gjorde nogen forskel, idet man jo blot tog stilling til det anførte. Det er, så vidt han er bekendt med det, ikke normalt, at departementet medvirker til en indstilling.

Vidnet forklarede videre, med henvisning til, at der var kommet kritik af, at Ligningsrådet ikke havde taget stilling til afskrivningslovens § 40, at der findes en landsskatte-
retsafgørelse, der afgør problemet. Den er refereret i Tidsskrift for Skatteret, 2000/65 LSR. Det er blevet påstået, at problemet kunne have været løst med afskrivningslovens § 40, stk. 5. Det er ikke tilfældet. Vidnet har også i anden sammenhæng, i forbindelse med andre sager, interesseret sig herfor.

Advokat Henrik Steen Andersen mødte kl. 10:30.

Advokat Henrik Steen Andersen oplyste, at Jens Drejer tidligere var afdelingschef, men at han nu er lovdirektør.

Som vidne mødte Jens Drejer, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han, der er cand.jur., blev ansat i Skatteministeriets departement i sommeren 1970. I 1999-2003 var hans stillingsbetegnelse afdelingschef for Skatte-
lovaafdelingen. Han var i hele perioden i samme afdeling. Pr. 1. august 1999 blev det

internationale område flyttet fra Skattelovafdelingen til Afgiftsafdelingen. Fra marts 2003 har han været lovdirektør.

Adspurgt, hvilket ansvarsområde Skattelovafdelingen havde, forklarede vidnet, at den havde den direkte beskatning, bortset fra det internationale område, og afdelingen bestod af 6 kontorer, og fra den 1. august 1999 af 5 kontorer.

Forespurgt, om han havde nogle opgaver i relation til Ligningsrådets arbejde i 1999-2003, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Adspurgt, om afrapporteringer fra Ligningsrådet ville tilgå ham, forklarede vidnet, at det ville de ikke. De ville gå til det relevante kontor. Hvis han hørte om noget fra Ligningsrådet, var det, fordi det relevante kontor lagde det videre til departementschefen eller ministeren, hvorved det ville gå gennem ham. Han har aldrig modtaget ligningsrådsmateriale, herunder referater fra rådets møder. Hvis han ser den slags materiale, sker det ved, at det indgår i en sag, som han har at gøre med, og ikke i forbindelse med sagens behandling i Ligningsrådet. Der var ikke en rutinemæssig afrapportering eller rutinemæssig fremsendelse af referater til ham.

Foreholdt bilag A.15 (ekstrakten pag. 1-8/side 50159-50166), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, specielt pag. 7 (side 50165), 5. afsnit, "Amby var uenig i svarene på de to sidste spørgsmål. Men der er måske et hul i loven. Amby ville gerne have en belysning heraf", og forespurgt, om han i 1999 hørte om de betænkeligheder, som Christen Amby gav udtryk for, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt bilag A.15.01 (ekstrakten pag. 9-16/side 50167-50174), referat af Ligningsrådets møde den 22. juni 1999, specielt pag. 15 (side 50173), 3.-4. sidste afsnit, "Amby fastholder, at han ønsker en belysning af, om der er et hul i loven. Formanden be-

mærkede, at Told- og Skattestyrelsen har orienteret Departementet om problemet” og sidste afsnit, ”... Desuden oplyste formanden, at der til efteråret fremsættes et forslag til en egentlig sambeskatningslov, der skulle tage højde for nærværende situation”, og foreholdt, at selve afgørelsen i sagen i store træk gik på, at Ligningsrådet tilsidesatte ligningslovens § 5 H, og forespurgt, om han ikke hørte om den konkrete sag, og heller ikke hørte om det med et hul i loven på dette lidt senere tidspunkt i 1999, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt 3. sidste afsnit, ”Formanden bemærkede, at Told- og Skattestyrelsen har orienteret Departementet om problemet”, og forespurgt, om det siger ham noget, forklarede vidnet, at det gør det ikke.

Foreholdt sidste afsnit ”... til efteråret fremsættes et forslag til en egentlig sambeskatningslov, der skulle tage højde for nærværende situation” og forespurgt, om der hos ham ringer nogen klokker om, hvad der tænkes på, forklarede vidnet, at den klokke, der ringer, er, at de i mange år havde arbejdet på en sambeskatningslov. Der var på det tidspunkt et udkast til en sådan lovgivning. Han ved ikke, hvor længe de havde arbejdet på lovforslaget, men det var i mange år.

Foreholdt sidste afsnit ”... skulle tage højde for nærværende situation” og foreholdt, at det, som forslaget skulle tage højde for, formentlig var problemet med ligningslovens § 5 H, og forespurgt, om han har nogen erindring herom, forklarede vidnet, at det har han ikke. Han ved ikke, om det udkast, som forelå, tog højde for dette problem. Det var et lovudkast, man havde arbejdet på i mange år. Det var et forenkling- og retssikkerhedsprojekt, hvorved man i højere grad fik lovreguleret området. Et projekt, man kunne få vedtaget ved passende lejlighed, når den måtte byde sig.

Adspurgt, hvorfor det ikke dengang blev til noget, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det, der i rigtig mange år havde været Skatteministeriets problem, var, at de var blevet beskyldt for at lovgive for meget. De vurderede derfor nøje vigtigheden af de forskellige mulige initiativer. Som vidnet husker det, var det et lovudkast, der let kunne ”ryge af i svinget” i processen frem mod et lovprogram.

Forespurgt, om der omkring juni/juli 1999 var diskussioner om huller i loven, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Sambeskatningsforslaget indeholdt både lempelser og skærper. Det, som han vil kalde skærper, havde ikke noget at gøre med lukning af huller i lovgivningen.

Foreholdt bilag A.14.02 (ekstrakten pag. 17-20/side 50155-50158), dagsorden til Ligningsrådets møde den 20. marts 2001, og forespurgt, om han hørte noget om Ligningsrådets behandling af [...] -sagen (sag nr. 2), forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt pag. 18 (side 50156), Sag 8.3.22 [...], 3. afsnit, ”Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen er således betænkelig ved den af Departementet anlagte fortolkning”, og foreholdt, at denne formulering dækkede over, at der i foråret 2001 var en betydelig uenighed mellem departementet og Told- og Skattestyrelsen om fortolkningen af ligningslovens § 5 H, og forespurgt, om han hørte om denne uenighed, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Advokat Michael Reklings bemærkede, at uenigheden navnlig bestod mellem kontorchef Ivar Nordland i departementet og kontorchef Niels Kristensen i Told- og Skattestyrelsen. Vidnet bekræftede, at Ivar Nordland på dette tidspunkt ikke længere var i vidnets afdeling.

Foreholdt bilag A.14 (ekstrakten pag. 30-36/side 50139-50145), referat af Ligningsrådets møde den 19. juni 2001, specielt pag. 36 (side 50145), og foreholdt, at Ligningsrådet afgjorde [...] -sagen (sag nr. 2 på samme måde som [...] (sag nr. 1), nemlig på det tidsmæssige aspekt, og forespurgt, om han her i 2001 hørte noget om diskussioner om problemer med ligningslovens § 5 H eller om noget, der kunne tage højde herfor, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Dette sagsområde vedrørte international beskatning, der i 2001 hørte under Afgiftsafdelingen. Det var det daværende 10. kontor, der i givet fald skulle se på, om der skulle lovgives på området. Det var Erik Blegvad Andersen, der i begyndelsen var afdelingschef for Afgiftsafdelingen. I en senere periode var afdelingschefstillingen vakant.

Foreholdt bilag A.13 (ekstrakten pag. 37-48/side 50127-50138), referat af Ligningsrådets møde den 18. september 2001, og forespurgt, om der tilgik ham nogen rapportering om problemstillingerne i TDC-sagen, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke.

Foreholdt dele af bilag 26.78 (ekstrakten pag. 49-52/side 7259, 7269-7270 og 7287), lovforslag nr. L 61 om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), og forespurgt, om han eller hans afdeling var involveret i arbejdet med dette lovforslag, forklarede vidnet, at det var de ikke. Det lå i et andet kontor, nemlig 10. kontor. Vidnet henviste til, at det fremgår af journalnummeret, at det er 10. kontors sag, idet ”10” i begyndelsen af journalnummeret står for 10. kontor.

Foreholdt bilag 35.81 (ekstrakten pag. 53-54/side 10583-10584), mail af 20. november 2001 fra Louise Markholt Nielsen til Anni Ellebæk vedhæftet notat af 20. november 2001 fra 14. kontor om input til revideret lovprogram – borgerlig regering, specielt pag. 53 (side 10583), ”Kære Anni. Peter Loft har bedt Drejer om et input til lovprogrammet til en eventuel borgerlig regering om strukturtilpasninger for er-

hvervslivet”, og foreholdt, at mailen er sendt samme dag, som folketingsvalget blev afholdt, og forespurgt, hvad det gik ud på, og hvem der havde sat arbejdet i gang, forklarede vidnet, at deres arbejdssituation er den, at de i det øjeblik, der bliver udskrevet valg, går i tænkeboks for at være ”klædt på” til samarbejdet med regeringen efter valget. De tænker i flere spor, efter hvad de kan gætte sig til, at der vil kunne være relevante udfald af et valg. Dette var et oplæg til brug for en eventuel borgerlig skatteminister. Vidnet kan ikke huske det præcist, men på dette tidspunkt havde de en liste, der indeholdt adskillige emner, også med bidrag til andre politiske konstellationer. De kunne ikke udelukke, at en borgerlig regering ville give gode gaver til erhvervslivet.

Forespurgt til ”strukturtilpasninger for erhvervslivet”, hvad var det for en struktur, der skulle tilpasses, forklarede vidnet, at det var erhvervslivets struktur, der skulle kunne tilpasses dets behov. Erhvervslivet skulle fx have bedre muligheder for at omstrukturere. Dette var en første penneprøve på det, der senere blev til L 99. Omstruktureringsreglerne blev ændret i skattemæssig henseende, og man fjernede 5 årsbegrænsningen for underskudsfræførsel. Han ved ikke, om overskriften ”strukturtilpasninger for erhvervslivet” var hentet et andet sted fra, fx fra et partiprogram, men han vil ikke afvise det.

Foreholdt, at statsminister Anders Fogh Rasmussen på et tidligere tidspunkt havde meldt ud om et skattestop, og forespurgt, om det på dette tidspunkt var med i deres tanker, forklarede vidnet, at det tør han ikke sige.

Foreholdt pag. 54 (side 10584) og forespurgt, om der også skulle komme input fra andre dele af systemet, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt dele af bilag 25.04 (ekstrakten pag. 55-64/side 6244-6253), udkast(1) af 11. januar 2002 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning), og foreholdt, at dette er et forarbejde til det, der senere bliver L 99, og at man ved sammenholdelse med L 61 kan se, at ændringen til selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke er med her, og forespurgt, om han var involveret i udeladelsen af ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det var han ikke. Dette lovforslag er udarbejdet af 10. kontor. Det er korrekt, at det på et tidspunkt blev inkorporeret i L 99. Selve tilblivelsen af dette bidrag til L 99 har vidnet ikke haft noget med at gøre. Det har han med andre dele af i L 99, idet disse emner blev udarbejdet af 14. kontor. Det blev på et tidspunkt besluttet, at dette lovforslag skulle inkorporeres i L 99, idet man fandt dette hensigtsmæssigt.

Forespurgt, om hans afdeling fik leveret dette modul/element til L 99 færdigbearbejdet, således at de ikke skulle gøre andet end at sætte det ind, bekræftede vidnet dette. Fra det tidspunkt, hvor forslaget var indarbejdet i L 99, forestod vidnets afdeling den videre behandling af det samlede forslag i samarbejde med 10. kontor.

Adspurgt, om han ikke modtog nogen viden om, hvorfor ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, var taget ud, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han kunne se det af det briefingmateriale, der passerede hans bord, men han var ikke involveret i tankevirkens bag eller beslutningen herom.

Foreholdt bilag 86.07 (ekstrakten pag. 65-75/side 36784-36794), notat af 21. februar 2002 til skatteministeren vedrørende strukturforslaget – L 99 – briefing vedhæftet notat af 21. februar 2002 fra 14. kontor vedrørende briefing til 1. behandling den 26. februar 2002 af L 99 (Strukturændringer m.v. og lempelse af tabs- og underskudsregler) og notat af 20. februar 2002 om objektivisering af CFC-reglerne, specielt pag. 65 (side 36784), 2.-5. afsnit, ”Forslaget består af en række delforslag, der overvejende er

blevet positivt modtaget i medierne og i de tilbagemeldinger, som vi hidtil har modtaget. Der er dog enkelte punkter, der kan give anledning til spørgsmål/kritik. Det drejer sig om:”, ”b) Nedsættelse af kravet til ejerandel vedr. skattefrie udbytter”, ”d) Udvidelse af kapitalafkastordningen for aktier og anparter” og ”e) Objektivisering af CFC-reglerne” og forespurgt, hvilken kritik det var, man forudså, der kunne blive rejst vedrørende CFC-reglerne, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på. Han kan gætte på det, men det er et rent gæt. Det, man havde bestræbt sig på, var at objektivere reglerne, hvilket betød, at afgrænsningerne blev lidt mere ”firkantede”. Det ville kunne kritiseres af de selskaber, der blev ramt af de nye regler, og fra politisk side kunne der komme kritik af, at forslaget ikke var bredt nok.

Foreholdt pag. 67 (side 36786), ”Pkt. e. Objektivisering af CFC-reglerne” og 7. afsnit, ”Forslaget er en genfremsættelse af et forslag (L 61) fra den tidligere regering. Der er dog foretaget en række lempelser i forhold til L 61 for ikke at komme i konflikt med skattestoppet. Det er muligt, at der vil blive stillet spørgsmål i den anledning”, og forespurgt, om han kan sige noget om, hvilke dele der var taget ud for at undgå konflikt med skattestoppet, forklarede vidnet, at det kan han vel nogenlunde. Han vil gætte på, at det var værnselementet i relation til ligningslovens § 5 H.

Foreholdt pag. 71-75 (side 36790-36794), notat af 20. februar 2002 fra 10. kontor vedrørende objektivisering af CFC-reglerne, der var med i pakken til ministeren, specielt pag. 73 (side 36792), ”Tabel 2 Lempelser i forhold til L 61 fremsat af Frode Sørensen.”, kolonne 1, ”Lempelser i forhold til L 61”, kolonne 2, ”Forventelige bemærkninger hertil” og kolonne 3, ”Kommentarer”, og pag. 75 (side 36794), ”Frivillig sambeskatning:” kolonne 1, ”L 61 skærpede enkelte værneregler vedrørende den frivillige sambeskatning”, kolonne 2, ”Hvorfor er skærperne vedrørende den frivillige sambeskatning fjernet?” og kolonne 3, ”Der var ingen direkte sammenhæng mellem ændringerne af den frivillige sambeskatning og objektiveringen af den tvungne

sambeskatning (CFC-beskatningen). Ændringer af den frivillige sambeskatning bør indgå i en samlet revurdering af hele regelsættet om frivillig sambeskatning, der i det hele taget trænger til revurdering”, og forespurgt, om denne debat siger ham noget, forklarede vidnet, at det ikke var noget, han deltog i. Han har set dokumentet, da det passerede hans bord. Han har læst dokumentet og fundet, at de svar man gav, lød plausible.

Foreholdt pag. 67 (side 36786), 7. afsnit, ”... Der er dog foretaget en række lempelser i forhold til L 61 for ikke at komme i konflikt med skattestoppet. ...”, og foreholdt, at der pag. 75 ikke står noget om skattestoppet, og forespurgt, om skattestoppet også var en årsag til, at forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, var taget ud, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det kan sagtens have været med i overvejelserne, men han ved det ikke. Det er pag. 67 anført, at man har været meget omhyggelig med at undgå skattestopsproblemer.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om skattestoppet var en bærende tanke i den del af lovforslaget, som var omfattet af hans ansvarsområde, forklarede vidnet, at skattestoppet var en bærende tanke i alt fra det tidspunkt, hvor den nye regering tiltrådte. Om det har haft betydning for hans område, husker han ikke, idet det væsentligst drejede sig om lempelser. De har formentlig ikke haft de store problemer, idet de sad med en pose penge. Der var afsat betydelige millionbeløb til konkurrenceevnepakken, og vidnets afdeling havde således ikke problemer. Vidnet ved ikke, hvorfor man ikke nævnte ordet ”skattestop” på pag. 75.

Foreholdt af advokat Michael Reklings, at skatteministeren fik dette papir som forberedelse til førstebehandling af L 99 i Folketinget, og forespurgt, om det ikke var relevant at oplyse ministeren om, at det var på grund af skattestoppet, forklarede vidnet,

at ministeren utvivlsomt først læste briefinggen, pag. 66-68 (side 36785-36787), hvoraf det fremgår, at årsagen til, at dele af L 61 var udgået, var skattestoppet.

Mødet midlertidigt hævet kl. 12:10.

Mødet sat på ny kl. 13:00.

Alle tidligere fremmødte, bortset fra advokat Christian Bachmann og advokat Kurt Siggaard, var til stede.

Foreholdt bilag 49.96 (side 15274-15279), udkast til notat af 25. januar 2002 fra Finansministeriet, Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet vedrørende Skattestoppet, specielt ekstrakten pag. 78 (side 15278), punkt 9. Skatteerosion, 4. afsnit, ”*Skattehuller*: Skattestoppet er ikke en garanti mod, at oplagte huller i skattelovgivningen lukkes. Lukning af oplagte huller vil indbringe staten provenu. Skattestoppet betyder *ikke*, at der skal ske modgående lempelser for de grupper, som lukningen berører”, og foreholdt, at man af det endelige notat kan se, at punkt 9 vedrørende skatteerosion er gledet ud, og forespurgt, om han har været involveret i udarbejdelsen af dette notat, forklarede vidnet, at han ikke har haft med denne sag/dette projekt at gøre, men han er bekendt med, at dette notat blev til over en forholdsvis lang periode.

Foreholdt ”Skattestoppet betyder *ikke*, at der skal ske modgående lempelser for de grupper, som lukningen berører” og forespurgt, om han på dette tidspunkt var bekendt med denne opfattelse af lukning af skattehuller, forklarede vidnet, at ”skattehuller” er et tema, de har dyrket utrolig meget i de senere år, også lovgivningsmæssigt. De har fremsat mange lovforslag, hvor indgangsteksten har været, at der har været et skattehul. Han kan ikke huske noget om skattehuller tilbage i 2000-2001.

Foreholdt, at skattestoppet var en politisk beslutning, og forespurgt, hvorledes der blev givet besked ned i systemet om forståelsen af skattestoppet og dets nærmere udformning, forklarede vidnet, at skattestoppet blev drøftet meget. Fra første dag gjorde de hinanden opmærksom på, at de skulle tænke på en ny måde lovgivningsmæssigt, idet de skulle huske ikke at lave noget, der ”strammede” for nogen. De var ellers tidligere blevet brugt til hen over året at skaffe milliarder til statskassen, men det kunne de ikke mere. De skulle til at tænke på en anden måde, og det drøftede de på mange direktionmøder og chefmøder.

Forespurgt, om der i nogen af de tre ministerier var udtrykt et behov for et fælles papir til præcisering af skattestoppet, forklarede vidnet, at han ikke kendte andet til det, end at de tre ministerier arbejdede på det gennem længere tid. Han har ikke deltaget i nogen af møderne og kan ikke svare på, om der var udtrykt et sådant behov.

Forespurgt, om de tre ministerier havde forskellige syn på skattestoppet, eller om de var enige, forklarede vidnet, at det kender han ikke noget til. I Skatteministeriet har man fra første færd bestræbt sig på at overholde skattestoppet til punkt og prikke. Hvad andre gjorde, ved han ikke.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om skattestoppet efter hans opfattelse på dette tidspunkt var til hinder for at stoppe huller, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag 36.82 (ekstrakten pag. 79-84/side 11080-11085), mail af 19. september 2003 fra Ivar Nordland til vidnet, Jens Holger Helbo Hansen, Jesper Leth Vestergaard, Otto Brøns-Petersen, Peter Loft, Poul Christensen, Sven Ulstrup, Thomas Larsen og Torsten Schiøler, vedhæftet notat af 19. september 2003 fra International ekspert om lovforslag om nedsættelse af selskabsskatten og

ophævelse af underskudsoverførsel fra udenlandske selskaber, specielt pag. 84 (side 11085), 3. afsnit, ”I forhold til *skattestoppet* er det politisk set vigtigt, at skattestoppet opretholdes som troværdigt. Det er ifølge praksis tilladt at lukke huller, men man kan vanskeligt postulere, at selve adgangen til overførsel af underskud fra udenlandske selskaber i sig selv er et hul. ...”, og forespurgt, hvornår den praksis, at det var tilladt at lukke huller, kan have begyndt at danne sig, forklarede vidnet, at det kan han ikke sige. Det er hans opfattelse, at de altid har kunnet og skullet lukke konstaterede huller i skattelovgivningen. Det er rigtigt, som det er formuleret, at man næppe kan hævde, at sambeskatning som sådan skulle være et hul.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at det ifølge ham altid har været praksis, at man kunne og skulle lukke huller, og forespurgt, om der ikke efter hans opfattelse var sket nogen udvikling i skattestoppets nærmere indhold på dette punkt, forklarede vidnet, at det var der efter hans opfattelse ikke.

Forespurgt af advokat Michael Reklings, om han i januar/februar 2002 hørte, at skatteministeren gav meget kontante instrukser om, at skattestoppet under ingen omstændigheder måtte brydes, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Vidnet har selv, ligesom Peter Loft og i øvrigt alle medarbejdere i ministeriet bestræbt sig på at overholde skattestoppet. En anden ting var, at det i teknisk henseende kunne være svært at praktisere, så det var nødvendigt at minde hinanden om den gode vilje. Det var ikke noget, man fik ind under huden fra dag ét.

Foreholdt, at et vidne har forklaret, at Svend Erik Hovmand, efter vedkommendes erindring, i sin tiltrædelsestale eller en nytårstale sagde noget om, at han lagde stor vægt på overholdelse af skattestoppet, og forespurgt, om dette siger ham noget, forklarede vidnet, at han ikke husker en sådan nytårstale. Det vil ikke være unaturligt,

hvis Svend Erik Hovmand er kommet ind på det, men det vil fra vidnets side være et rent gæt.

Foreholdt bilag 10.42 (ekstrakten pag. 85-87/side 2271-2273), forelæggelse for departementschefen af 15. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), og forespurgt, om han var involveret i arbejdet med udarbejdelse af denne forelæggelse, eventuelt således at han har anmodet om, at den blev udarbejdet, forklarede vidnet, at det er der noget, der tyder på. Vidnet mener, at han var en af dem, der bestilte dette papir fra Selskabsrevisionen om, hvornår man havde kendskab til de store tal i TDC-sagen. Vidnet henviste i den forbindelse til bilag A.19.01 (ekstrakten pag. 91-93/side 50213-50215), Ole Kjærs telefon- og mødenoteringer fra den 15. november til den 4. december 2003 om TDC-sagen, specielt pag. 91 (side 50213), 4. afsnit, ”... Han var allerede i gang med at lave en redegørelse (Var bestilt af Jens Drejer om fredagen). ...”. Vidnet forklarede videre, at det, han husker herom, var, at han om fredagen aftalte med Peter Loft, at han hurtigst muligt skulle bestille denne redegørelse.

Forespurgt om, hvad der var opgaven til Selskabsrevisionen, forklarede vidnet, at han ringede til Palle Graff efter at have talt med Peter Loft om, at de havde brug for flere faktiske oplysninger fra ToldSkat. Han kan ikke huske eksakt, hvad der blev bestilt. Det har utvivlsomt kredset om, hvornår systemet vidste, at sagen rummede disse store talstørrelser. Det var et sagskompleks, der optog huset en del, og det var oppe på flere direktionsmøder. Det var det også denne fredag eftermiddag, hvor de besluttede, at han skulle ringe til Palle Graff og bestille en redegørelse.

Adspurgt, om forespørgslen gik på, hvornår man vidste noget om de store talstørrelser, forklarede vidnet, at han ikke husker dette præcist, men Palle Graff afgav en redegørelse om det, der var blevet bestilt.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han ikke har set forelæggelsen, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at han har. Han fik den ikke. Det var Peter Loft, der skulle have den.

Foreholdt, at behovet for en redegørelse efter vidnets forklaring udsprang af noget, man talte om på mødet, og adspurgt, om redegørelsen alene var ment som en generel information til direktionen, forklarede vidnet, at der må have været en mere aktuel situation, der gjorde det nødvendigt at bestille en redegørelse, men han husker ikke hvad, det var. Han kan efter at have læst Ole Kjærs notater gætte på, at det var, fordi Henning Dyremose havde sagt til pressen, at ToldSkat havde haft alle oplysninger i sagen allerede i 2000/2001. Det kan være derfor, direktionen ville have afklaret, hvilke oplysninger ToldSkat egentlig havde.

Foreholdt af advokat Michael Reklings, at det spørgsmål har været fremme, om forespørgslen gik på, hvornår man kendte til problemstillingen, eller hvornår man kendte til beløbstørrelsen, og foreholdt, at det, vidnet siger, nærmest lyder, som om det var beløbstørrelsen, forklarede vidnet, at det vel var begge dele. Problemstillingen var kendt i huset forinden, og beløbene havde en vis betydning for vurderingen af, om der var et hul.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, hvilken betydning talstørrelserne havde for, om de ville karakterisere noget som et hul, forklarede vidnet, at det for ham indgår som et element, når man skal vurdere, om en uhensigtsmæssighed er et hul eller ikke, om det drejer sig om tal i milliard- eller millionklassen.

Forespurgt, om man ikke vil beskrive en given uhensigtsmæssighed som et hul, uanset om det drejer sig om mange eller få penge, forklarede vidnet, at i hans verden har talstørrelserne også betydning. Man kan ikke definere alle mindre uhensigtsmæssig-

heder som huller. At betegne noget som et hul er en vurdering og i sidste ende en politisk beslutning.

Bisidderen, advokat Henrik Steen Andersen bemærkede, at han forstod vidnets svar således, at det var et spørgsmål om, hvornår man ville gøre noget ved en given uhen-sigtsmæssighed.

Vidnet forklarede videre, at det for ham var et spørgsmål om, hvorvidt det havde en økonomisk betydning, om man ville karakterisere noget som et hul og bruge ressourcer på at lukke det.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen om, hvorvidt den opgave, som Palle Graff fik stillet, gik ud på at redegøre for, hvornår man kendte størrelsesordenen af de involverede beløb, eller hvornår man kendte det endelige beløb, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. De skulle have alle oplysninger frem.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det blev oplyst udtrykkeligt, at der skulle udarbejdes et notat, som lagde alle oplysninger frem, bekræftede vidnet dette. Han forklarede videre, at Peter Loft skulle have notatet senest mandag morgen.

Foreholdt, at han tidligere forklarede, at der blev afgivet en redegørelse om det, der var blevet bestilt, og forespurgt, hvordan han kunne vide dette, forklarede vidnet, at redegørelsen blev sendt direkte til Peter Loft, der selv fulgte op på det. Vidnet har ikke hørt noget om, at Peter Loft ikke havde fået det, han ønskede.

Forespurgt af advokat Michael Reklings om, hvorfor Peter Loft ringede til vidnet og bad ham ringe til Palle Graff, forklarede vidnet, at Peter Loft ikke ringede til ham.

Vidnet sad på Peter Lofts kontor, og det var naturligt, at det var vidnet, der ringede til Palle Graff, idet han har arbejdet sammen med Palle Graff i mange år. Det kan meget vel være forekommet på den måde, at Peter Loft spurgte vidnet, om han ville ringe til Palle Graff. Peter Loft var lige så travlt optaget som vidnet. Vidnet husker, at Peter Loft stak hovedet ind på kontoret, mens vidnet talte i telefon med Palle Graff, idet Peter Loft var nervøs for, om det kunne nås.

Adspurgt, om han på dette tidspunkt havde nogen viden om TDC-sagen, forklarede vidnet, at det havde han, ”ellers kunne han ikke være ansat i den butik, han er ansat i”. De havde på dette tidspunkt fremsat L 27, der var hullukningsforslaget, som var lavet af Ivar Nordland. Vidnet var med i drøftelserne om, hvilken fremgangsmåde man skulle anvende til at lukke hullet. I sommeren 2003 – muligt i juni måned – hørte vidnet, at der ulmede noget i ligningsrådssammenhæng, og at der var god grund til, at man gik i blækhuset.

Forespurgt, om det var en tilfældighed, at han sad på Peter Lofts kontor og blev bedt om at ringe til Palle Graff, eller om sagen hørte til hans ansvarsområde, forklarede vidnet, at sagen ikke hørte til hans ansvarsområde. Efter den nye struktur er deres ansvarsområder noget, de selv definerer. Afdelingscheferne afgør i fællesskab, hvilke ansvarsområder de hver især har. Peter Loft havde selv ansvar for denne opgave. De drøftede den flere gange på direktionsmøder.

Adspurgt, om Peter Loft sagde noget om, hvad han skulle bruge redegørelsen til, andet end som information om sagen, forklarede vidnet, at sagen kørte ”på de høje nagler”. Han husker det ikke, ud over at de havde behov for at kende til alle oplysninger om sagen.

Forespurgt, om Peter Loft sagde noget om, at det var til brug for besvarelse af et folketingssspørgsmål, der var stillet til statsministeren, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han var bekendt med, at der var stillet nogle spørgsmål, men han ved ikke, om redegørelsen blev brugt til besvarelse heraf.

Adspurgt, om han ikke havde andet og mere med redegørelsen at gøre end at rekvirere den telefonisk fra Palle Graff, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Han var herefter igen ude af sagen. Palle Graff ringede i løbet af weekenden og spurgte, om vidnet skulle have forelæggelsen, hvortil vidnet svarede, at den skulle sendes direkte til Peter Loft.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om forelæggelsen var et argumentationspapir til brug for en samtale med Henning Dyremose eller et internt informationspapir, forklarede vidnet, at det var et papir med de oplysninger, som Peter Loft havde behov for. Det skulle være så klart som muligt. Da vidnet ringede til Palle Graff, havde han ikke hørt noget om en samtale med Henning Dyremose. Vidnet vidste heller ikke, hvorvidt det skulle bruges til eller blev brugt til statsministerens besvarelse af de stillede spørgsmål.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om han på daværende tidspunkt var klar over, at der var stillet spørgsmål til statsministeren, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det var ikke hans ansvarsområde.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag 13.24 (ekstrakten pag. 88-90/side 3529-3531), forelæggelse for departementschefen af 27. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), og forespurgt, om han havde noget at gøre med denne supplerende redegørelse, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Adspurgt, om han så den, da den var kommet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt pag. 88 (side 3529), 1. afsnit, "... Forelæggelsen er udarbejdet på baggrund af en henvendelse fra departementet, som ville have oplyst, hvornår Selskabsrevisjonen havde tilstrækkelige oplysninger til at vurdere størrelsen af den oparbejdede goodwill. ...", og forespurgt, om det var det opdrag, han gav Palle Graff, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare mere præcist på, end han har gjort.

Forespurgt af advokat Henrik Steen Andersen, hvornår afdelingerne blev nedlagt og erstattet af en direktionsordning, forklarede vidnet, at det skete i marts 2003.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det var i den forbindelse, at han ændrede titel til lovdirektør, bekræftede vidnet dette. Kontorerne blev fjernet/lagt sammen. De faglige kontorer blev lagt sammen til 4 områder, hvilket er den struktur, de har i dag. Som lovdirektør er han "overhead" for de projekter/opgaver, som de i direktionen beslutter, han skal være "overhead" på. Fagdirektionen, der består af departementschefen, lovdirektøren, den skatteøkonomiske direktør og udviklingsdirektøren, er et team, der i fællesskab står for den daglige opgavefordeling.

Forespurgt, om der kan fremsættes et lovforslag fra departementet, uden at det passer vidnets bord, forklarede vidnet, at det kan der sagtens.

Forespurgt af advokat Jesper Lett, om det var vidnets eller Peter Loft's ide, at vidnet skulle ringe til Palle Graff, forklarede han, at det husker han ikke. Han og Peter Loft blev enige om, at han skulle ringe til Palle Graff. Vidnet husker ikke, om det var ham selv eller Peter Loft, der foreslog, at de skulle ringe til Palle Graff. Det var ikke una-

turligt at ringe til Palle Graff, når det vedrørte Selskabsrevisionen. En anden mulighed ville have været Ole Kjær. Palle Graff ville vidnet også i dag finde det naturligt at ringe til.

Adspurgt, om der var nogen tidsfrist på, hvornår forelæggelsen skulle være klar, om det var hurtigst muligt eller inden for en uge, forklarede vidnet, at det var til mandag morgen. Det var derfor magtpåliggende for ham at få fat i Palle Graff, inden der ”gik weekend i det”.

Advokat Henrik Steen Andersen fratrådte kl. 13:40.

Som vidne mødte Jesper Leth Vestergaard, der lovligt forberedt og formanet på ny afgav forklaring.

Foreholdt bilag 44.64 (ekstrakt V pag. 229/side 13537), mail af 7. januar 2002 fra Ivar Nordland til John Bygholm, Steen Askholt, Michael Sørensen, Jan Børjesson, vidnet, Majken Wågensø, Christen Amby og Preben Underbjerg Poulsen, ”... Jeg arbejder på at CFC-delen fra L 61 bliver genfremsat med ganske få ændringer. Jeg tror og håber på, at vi kan færdiggøre en sprit ny sambeskatning til fremsættelse efterår 2003. ...”, og forespurgt, hvad det var for overvejelser, de havde, om det videre arbejde med CFC-delen af L 61 og spørgsmålet om, hvornår den skulle genfremsættes, forklarede vidnet, at der i begyndelsen af januar blev truffet beslutning om, at CFC-delen skulle med i L 99.

Foreholdt ”at vi kan færdiggøre en sprit ny sambeskatning” forklarede vidnet, at det var videreførelsen af helhedsforslaget om sambeskatningen. Vidnet henviste i den forbindelse til bilag 81.29 (ekstrakt V pag. 230-234/side 35169-35173), udkast til

sambeskatningsregler, selskabsskattelovens § 31-§ 31 R. Det var noget, de skulle arbejde videre med, uanset hvad der var sket med L 61.

Adspurgt, om arbejdet med en samlet sambeskatningslov ikke kunne komme i strid med skattestoppet, forklarede vidnet, at der var meget usikkerhed om skattestoppet på det tidspunkt, men at hans forståelse af det var, at de nok ikke kunne gennemføre en isoleret stramning af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, men at man formentlig godt ville kunne fremsætte en sambeskatningslov som en samlet pakke, selvom der var enkelte skærper. Der var et ønske fra flere sider om at få gjort noget ved det, da der var problemer på flere områder.

Forespurgt, om det vil sige, at der heri lå en slags nettobetragtning gående på, at hvis der var lige så mange lempelser som skærper i et nyt forslag, så var det i orden, forklarede vidnet, at det vidste de ikke præcist, men det var deres opfattelse, at det kunne lade sig gøre.

Foreholdt bilag 81.29 (ekstrakt V pag. 230-234/side 35169-35173), specielt pag. 230 (side 35169), håndskrift, ”seneste udgave 22/2-02”, bekræftede vidnet, at det er hans håndskrift. Det var et forslag, som de havde arbejdet på længe. Det var ikke noget, de havde produceret i februar, men et gammelt udkast, han tog frem.

Foreholdt pag. 231 (side 35170), og at selskabsskattelovens § 31 D, stk. 2, som kom med i et udkast i maj 2001, der var forløberen for L 61, stadig var med i udkastet, bekræftede vidnet dette. Vidnet bekræftede, at det således i princippet var således, at forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, levede videre i selskabsskattelovens § 31 D, stk. 2. Han bekræftede endvidere, at de fortsatte arbejdet med en samlet sambeskatningslov, selv om L 99 var fremsat i Folketinget.

Forespurgt, om de i dialoggruppen drøftede L 99 i forbindelse med fremsættelsen, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen klar erindring om. Han husker ikke nogen nærmere drøftelse i dialoggruppen om L 99 eller selskabsskattelovens § 31, stk. 6.

Foreholdt bilag 81.27 (ekstrakt V pag. 235-239/side 35163-35167), udkast til sambeskatningsregler, selskabsskattelovens § 31-§ 31 S, med håndskrevne notater forklarede vidnet, at det er hans håndskrift.

Foreholdt pag. 235 (side 35163), påført med håndskrift øverst på siden, ”Dialoggruppe 25-02-02”, og forespurgt, om det er udtryk for, at det er et referat af mødet, som vidnet skrev ind, forklarede vidnet, at det var notater fra mødet, som han skrev ind. Det var ikke en forberedelse til mødet, men notater foretaget under mødet.

Foreholdt bilag 26.47 (ekstrakt V pag. 240-247/side 7027-7034), brev fra Svend Erik Hovmand og Ivar Nordland til Folketingets Skatteudvalg vedhæftet svar på spørgsmål nr. 35-43 af 22. april 2002, der ifølge andre oplysninger i sagen er afsendt den 29. april 2002, og specielt foreholdt pag. 242 (side 7029), ”**Spørgsmål 36:** Ministeren bedes fremsende en oversigt over de yderligere forslag til lovændringer, der var indeholdt i lovforslag L 61 (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.) fremsat af den tidligere regering 24. oktober 2001 ledsaget af begrundelse for, at disse dele af lovforslaget ikke er genfremsat, og ledsaget af oplysning om den manglende genfremsættelse skyldes, at regeringen er uenig i de foreslåede bestemmelser politiske indhold, deres saglige indhold, eller det kun er en konsekvens af Venstres skattestop”, og forespurgt, om han var involveret i besvarelse af dette spørgsmål, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han var på daværende tidspunkt sygmeldt. Vidnet henviste i den forbindelse til bilag 42.01 (ekstrakt VII pag. 329-339/side 12625-12635), forelæggelse for departementschefen af 11. juni 2003 vedrørende de manglende stram-

ninger af den frivillige sambeskatning, vedhæftet notat af 15. november 2001 fra 10. kontor vedrørende lovforslag L 61 om CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v. og fremsendelsesskrivelse af 24. april 2002 til skatteministeren, specielt pag. 339 (side 12635), hvoraf fremgår, at fremsendelsesskrivelsen blandt andet er underskrevet af Majken Wågensø. Vidnet var væk fra kontoret i et par ugers tid som følge dels af en tjenesterejse, dels denne sygdom. Han var således sygemeldt fra omkring medio april 2002 til primo maj, idet han dog er noget usikker på de præcise datoangivelser.

Foreholdt bilag 26.59 (ekstrakt V pag. 248-270/side 7074-7096), Betænkning afgivet af Skatteudvalget den 2. maj 2002 over lovforslag nr. L 99, forslag til lov om ændring af afskrivningsloven, aktieavancebeskatningsloven, ligningsloven, personskatteloven, selskabsskatteloven, virksomhedsskatteloven og andre skattelove (Strukturtilpasninger m.v. og lempelse af tabs- og underskudsregler), bekræftede vidnet, at betænkningen formentlig blev fremsendt til ministeriet efter afgivelsen. Han mener, at han læste den, da den kom.

Foreholdt pag. 249 (side 7075), 4.-5. sidste afsnit, ”Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre bemærker følgende: Selvom der i den såkaldte »konkurrencepakke« tales meget om nye veje på erhvervsområdet, så er helhedsindtrykket af de foreliggende skatteforslag, at de i udpræget grad vil give skattelettelser, skatteudskydelser og åbne skattehuller for virksomheder samt for udvalgte befolkningsgrupper – typisk de mere velaflagte – mens indholdet af fremadrettet erhvervspolitik er yderst beskedent. Sådan forholder det sig også med L 99, der udmønter en række af regeringens skatteændringer for erhvervslivet”, og forespurgt, om de i departementet overvejede rigtigheden af, at der med L 99 blev åbnet skattehuller for erhvervslivet, forklarede vidnet, at han ikke overvejede dette. Han tog det mere som en politisk udmelding om, at Venstre og Konservative nu ville skabe huller, ligesom sidst de var ved magten.

Adspurgt, om der i maj måned 2002 ikke var nogen overvejelser om eller tvivl om, at de skulle have ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, med i L 99, inden lovforslagets vedtagelse, forklarede vidnet, at det var der ham bekendt ikke.

Forespurgt, om han deltog i andet, herunder med besvarelse af spørgsmål, vedrørende L 99, inden forslaget blev vedtaget den 17. maj 2002, forklarede vidnet, at han muligvis har besvaret nogle folketingsspørgsmål, men han husker det ikke.

Foreholdt, at TDC indgav sin anden anmodning om bindende forhåndsbesked vedrørende værdiansættelse af goodwill 10-11 dage efter, at L 99 var vedtaget, og forespurgt, om han på dette tidspunkt hørte noget om, at der var kommet en sådan anmodning til Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt bilag 81.28 (ekstrakt VI pag. 271/side 35168), håndskrevne notater, og forespurgt, om det var hans håndskrift, bekræftede vidnet dette. Der står øverst: ”Dialoggruppemøde den 25. oktober 2002”. Vidnet forstår ikke dateringen, for det var midt i formandskabsperioden, og de holdt pause i arbejdet i dialoggruppen under formandskabet. Vidnet formoder, at dateringen er forkert. Han kan ikke forstå, at de midt i formandskabet har diskuteret, hvad der skulle ske under formandskabet. Han vil tro, at datoen skulle være den 25. februar 2002.

Foreholdt ”IVN: Pause i gruppen pga. formandskabet” og forespurgt, hvad der lå i det, forklarede vidnet, at kontoret havde en central rolle under formandskabet med skattepakken, så det var begrænset, hvad der var af ressourcer til andet arbejde i denne periode. Det meste arbejde blev derfor sat på ”stand by”, mens formandskabet stod på.

Foreholdt ”SA: Nødvendige lovændringer skal vel kunne laves” og ”IVN: 2003 oktober fremsættelse af forslag om frivillig sambeskatning. Håb om dette. Der skal virkelig være tale om nødvendigheder” og forespurgt, om det vil sige, at der godt kunne laves lovændringer, hvis det var nødvendigt, forklarede vidnet, at Steen Askholt gav udtryk for, at det vel var sådan, at hvis der var noget, der meget gerne skulle laves, skulle det kunne laves, mens Ivar Nordland – for ikke at virke afvisende – sagde, at hvis det var meget nødvendigt, kunne de godt se på det. Der var reelt dog næsten ikke mulighed herfor.

Foreholdt bilag 83.04 (ekstrakt VI pag. 272-273/side 35739-35740), mail af 30. oktober 2002 fra Merete Helle Hansen til vidnet, specielt pag. 272 (side 35739), 2. afsnit, ”Jo tak, det går godt. ”Jeres” CFC-sag skulle om alt går vel komme på LR-mødet den 19. november. ...”, og forespurgt, om det ikke havde noget med TDC at gøre, forklarede vidnet, at det havde det ikke. Det var et spørgsmål om fortolkning af selskabsskattelovens § 32, stk. 8.

Foreholdt pag. 272 (side 35739), 2. afsnit fortsat, ”... Jeg vil om føje tid, måske allerede i dag, ringe til dig om et andet ”L 99-problem” – ikke CFC denne gang, men spørgsmålet om hvorfor den ændring i selskabsskattelovens § 31 der var med i L 61, ikke blev genfremsat i L 99. Ved du noget om det? Jeg må hellere lige prøve at sætte mig ind i det selv først”, og forespurgt, om han ved, hvorfor Merete Helle Hansen spurgte om dette, forklarede vidnet, at han efterfølgende har fundet ud af, at hun sad med TDC’s anmodning fra maj 2002. Vidnet vidste ikke dengang, hvad Merete Helle Hansen skulle bruge oplysningerne til. Vidnet skrev ikke tilbage til hende. Hun ringede givetvis til ham nogen tid efter, men han husker ikke hvornår. Han husker ikke indholdet af samtalen. De havde flere samtaler på dette tidspunkt og senere, i foråret 2003, så han har svært ved at holde samtalerne ude fra hinanden.

Forespurgt, om han, hvis man ser bort fra detaljerne omkring datoer og det nøjagtige ordvalg, husker, hvad han sagde til hende om, hvad der var årsagen til, at forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke var med i L 99, forklarede vidnet, at han ikke har nogen præcis erindring herom. Han har formentlig sagt det samme, som han har forklaret for kommissionen. Det eneste nye, han kan se, der kunne have spillet ind på hans svar, var, at Skatteministeriet i L 67 om forbedring af medarbejderaktieordningen, der blev fremsat den 6. november 2002, i anledning af en bemærkning fra Advokatrådet, der mente, at en foreslået ændring var i strid med skattestoppet, skrev, at der var tale om et oplagt hul i skattelovgivningen, og at skattestoppet ikke var til hinder for lukning af skattehuller (L 67/2002, side 67). Vidnet mener, at det var Margrethe Kiil, der var koncipist på dette lovforslag. Det var, vidnet bekendt, første gang, skattestoppets forhold til lukning af huller var udtrykt på skrift.

Foreholdt bilag 09.67 (ekstrakt VI pag. 274-281/side 2066-2073), notat af 23. januar 2003 fra Christian Homilius, ToldSkat Østjylland, til brug for SELSKABSREVISION VEST vedrørende TDC A/S' afskrivning på goodwill stor 6,5 milliarder kr., specielt pag. 275 (side 2067), 3. sidste afsnit, "I relation til nærværende sag kan det ikke tiltrædes, at ovenstående opfattelse i bemærkningerne til lovforslaget skal tillægges vægt. Der er alene tale om et bortfaldet lovforslag, og det i bemærkningerne anførte er derfor reelt kun udtryk for koncipistens egen og ukommenterede opfattelse. Undertegnede har da også været i telefonisk kontakt med koncipisten i Skatteministeriet – Jesper Leth Vestergård. Sidstnævnte udtrykte under samtalen, at han var enig i, at den nuværende SEL. § 31, stk. 6 ikke med sikkerhed kunne fortolkes således, at det var handelsværdien på fusionstidspunktet der skulle anvendes", og forespurgt, om han kan genkende en sådan samtale med Christian Homilius, forklarede vidnet, at han godt kan huske, at han har haft denne samtale med Christian Homilius.

Foreholdt, at han skulle have udtalt, at han var enig i, at det ikke ”kunne fortolkes således, at det var handelsværdien på fusionstidspunktet der skulle anvendes”, forklarede vidnet, at han formentlig har udtalt sig om anført. Han har vurderet bemærkningernes retskildeværdi. Det var nogle bemærkninger til et lovforslag, der ikke blev vedtaget i Folketinget. Det havde efter hans opfattelse ikke større retskildeværdi end andre udtalelser, der kom fra departementet. Andre kunne godt mene noget andet end departementet. Der lå ikke heri, at departementet havde skiftet mening.

Foreholdt bilag 44.66 (ekstrakt VI pag. 296/side 13539), 2. afsnit, ”CFC-reglerne i L 99 blev vedtaget, og nu er spørgsmålet om ikke tiden er inde til at forsøge på at opnå et resultat på den almindelige sambeskatning. Vi arbejder videre og sender snart et revideret notat ud. ...”, sammenholdt med bilag 44.68 (ekstrakt VI pag. 282-295/side 13541-13554), mail af 20. januar 2003 fra Ivar Nordland til John Bygholm, Steen Asktholt, Michael Sørensen, Jan Børjesson, vidnet, Majken Wågensø, Christen Amby og Preben Underbjerg Poulsen, vedhæftet udkast af 20. januar 2003 til selskabsskatte-lovens § 31-§ 31 R, og bemærkninger hertil, specielt pag. 282 (side 13541), 1. afsnit, ”Til det næste dialoggruppemøde fremsendes hermed nyt udkast til lov om underskudsoverførsel + notat” og ”... – Jesper og Majken har gjort en stor indsats. For en god ordens skyld må jeg sige, at vi aldeles ikke har noget mandat fra ledelsen til noget som helst, lige som der ikke er regnet provenu (skulle gerne være neutralt – giver det tab har vi problemer)”, og forespurgt, om det skal forstås således, at pausen på grund af formandskabet nu var slut, og at de arbejdede videre på projektet med sambeskatningsloven, bekræftede vidnet dette. De ville fortsat gerne have en samlet løsning.

Forespurgt, om der i januar 2003 var en ny viden, eller nogle væsentligt ændrede forhold, der indgik i deres baggrund for arbejdet, forklarede vidnet, at de havde fået kendskab til, at der var nogen, der havde brugt eller forsøgt at bruge den opskrift,

som de havde beskrevet i L 61. Vidnet husker det således, at det var Christian Homilius, der gav ham denne tanke.

Adspurgt, om det ikke gav dem anledning til nye overvejelser vedrørende selskabs-skattelovens § 31 D, stk. 2, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Bestemmelsen havde fortsat det samme indhold.

Foreholdt pag. 289 (side 13548), 4. afsnit, ”12. Begrænsningerne i sambeskatning med selskaber eller faste driftssteder erhvervet fra koncernforbundne selskaber i LL § 5 H og SEL § 31, stk. 1, ophæves. Tilsvarende gælder begrænsningerne når der kan fradrages tab på fordringer, idet der i stedet bør være en begrænsning af tabsfradragretten på fordringer, når der er overført underskud fra debitorselskabet”, pag. 291 (side 13550), sidste afsnit (til §§ 31 C-31 D), ”De væsentligste ændringer i opgørelsen af udenlandske selskabers indkomstopgørelser er dels en bestemmelse om, at der kun medregnes den del af den skattepligtige indkomst, som svarer til ejerandelen, og dels at hvis der ved fusion eller tilførsel af aktiver succederes i anskaffelsessummer på afskrivningsberettigede aktiver efter udenlandske regler, succederes der også ved den danske indkomstopgørelse”, og pag. 292 (side 13551), 2.-3. afsnit, ”Indgangsværdien for afskrivningsberettigede fastsættes – som udgangspunkt – til det udenlandske afskrivningsgrundlag på det tidspunkt, hvor underskudsselskabet erhverves. Dette er en forenkling i forhold til de nuværende regler, hvor der skal foretages en opgørelse af afskrivningsgrundlaget på baggrund af de historiske afskaffelsestidspunkter og -summer. Aktiverne afskrives maksimalt efter danske regler fra det tidspunkt, hvor underskudsselskabet opfylder betingelserne i § 31 for overførelse af underskud. Afskrivningsgrundlaget ved den danske indkomstopgørelse bør ikke påvirkes af fusioner og tilførsler af aktiver, som er skattefrie efter udenlandske regler. Ved fusioner og tilførsler af aktiver skal der derfor også succederes i anskaffelsessummerne og -tidspunkterne ved den danske indkomstopgørelse, når der succederes efter

udenlandske regler”, og forespurgt, om det, da de skrev dette, var baseret på viden om konkrete sager, forklarede vidnet, at det dels var baseret på de rygter, som de havde hørt inden L 61, og dels på, at de nu af Christian Homilius havde fået at vide, at der var nogen, der anvendte opskriften. Han mener ikke, at de vidste præcis, hvordan det blev gjort, og hvem det drejede sig om.

Vidnet forklarede videre, at han i sin tid lavede et håndskrevet notat om samtalen med Christian Homilius, og henviste til bilag 83.23 (side 36024-36025), specielt side side 36024, ”Tabsfradrag for den oparbejdede goodwill. Værdien er faldet væsentligt siden”. Side 2 af notatet (side 36025) vedrører ikke denne samtale, og vidnet ved ikke, hvorfor de to ark sidder sammen.

Foreholdt, at der nu også var tanker fremme hos dem om at ophæve ligningslovens § 5 H, og forespurgt, om de nu havde viden om Ligningsrådets afgørelser i [...] og [...] -sagerne (sag nr. 1 og 2) og TDC’s første bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at de havde kendt disse afgørelser længe. Forespurgt, om det indgik i deres motivation for at skrive som anført, forklarede vidnet, at det indgik på den måde, at med den afgørelse, som Ligningsrådet traf i [...] (sag nr. 1), var ligningslovens § 5 H tappet noget for værdi, idet man kunne arbejde sig uden om den. Man kunne derfor ophæve bestemmelsen, idet den ikke virkede efter sin hensigt, og lade den afløse af den samlede pakke.

Foreholdt, at den samlede pakke dels skulle lappe på ligningslovens § 5 H-problemsstillingen, som konstateret i Ligningsrådets afgørelser i i [...] og [...] -sagerne (sag nr. 1 og 2), og dels havde noget at gøre med rygterne og Christian Homilius’ oplysninger, forklarede vidnet, at man ikke kunne lappe på ligningslovens § 5 H, men bestemmelsen kunne ophæves, og man kunne sætte noget andet i stedet. Man ville sikre, at skatteydere ikke kunne få fradrag, uden at myndighederne kunne være

sikre på, at skatten kom ind igen. De ville gerne videreføre den tanke, der lå bag L 61, og med den viden, som de nu havde fra Christian Homilius, var de blevet bekræftet i, at rygterne ikke var forkerte.

Foreholdt, at det vel så er rigtigt at sige, at forslaget til selskabsskattelovens § 31 D, stk. 2, skal adressere selve problemstillingen, og ikke lappe bestemmelsen i ligningslovens § 5 H, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af advokat Hanne Rahbæk, om han af Christian Homilius fik at vide, at det drejede sig om TDC, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at Christian Homilius fortalte ham, hvilken sag det drejede sig om.

Vidnet forklarede videre, at som han husker det, sagde Christian Homilius, at der var tale om goodwill, og vidnet opfattede det således, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, ville løse problemet i den konkrete sag. Der var stadig et værn her.

Foreholdt bilag 84.01 (ekstrakt VI pag. 301-303/side 36163-36165), mail af 18. februar 2003 fra Poul Christensen til Ivar Nordland og et vedhæftet notat vedrørende TDC Switzerland, specielt pag. 301 (side 36163), ”Vedlagt en rev udgave af TDC-papiret”, og forespurgt, hvorfor Poul Christensen skrev dette til Ivar Nordland og vidnet, og hvad de skulle bruge papiret til, forklarede vidnet, at som han husker det, kom Poul Christensen på et tidspunkt midt i februar 2003 med et papir, idet han var ved at finde ud af, om TDC var i færd med noget, som var odiøst eller uhensigtsmæssigt i forbindelse med opkøb i TDC i Schweiz. Poul Christensen havde skrevet en første udgave af notatet, som han præsenterede for vidnet. Ivar Nordland var på daværende tidspunkt på ferie, så Poul Christensen gik direkte til vidnet. På baggrund af det første papir, som Poul Christensen havde skrevet, kom vidnet med nogle kommentarer, som blev indarbejdet i notatet. Tilføjelsen pag. 302/side 36164, midt,

”(Goodwill er omfattet af afskrivningslovens § 40, stk. 5, som indebærer, at det alene er goodwill, som er afskrivningsberettiget i de fusionerende selskaber, der kan afskrives på efter fusionen.)”, er noget, som han har oplyst Poul Christensen om. Adspurgt, om han, da han så notatet, mente, at det stemte overens med det, Christian Homilius havde fortalt om, og om han koblede det sammen, forklarede vidnet, at han ikke husker, om han koblede det sammen. Han havde ikke bemærkninger til 2. udkast til notatet.

Foreholdt pag. 303 (side 36165), ”Den tidligere regering fremsatte i oktober 2001 et forslag, der ville betyde, at afskrivningsgrundlaget i fusionsituationen kom til at svare det normale grundlag ved inddragelse af udenlandske datterselskaber i sambeskatning, hvilket ville have forhindret det eventuelle provenutab vedr. TDC. Dette forslag blev ikke vedtaget inden valget i november 2001, og blev heller ikke medtaget i strukturtilpasningsforslaget (L 99 fra 7/2 2002), da forslaget kunne indebære skattestigninger, og derfor potentielt være i strid med skattestoppet, hvis præcise rækkevidde ikke var fastlagt ved udarbejdelsen af L 99”, og forespurgt, om det anførte var noget, han havde fortalt Poul Christensen, eller om det var noget, han selv vidste, forklarede vidnet, at det kan være både og. Han husker ikke, hvad der stod i den første udgave af Poul Christensens papir. Det kan sagtens være noget, vidnet har oplyst. Han er enig i det, der står anført.

Foreholdt ”ville have forhindret det eventuelle provenutab vedr. TDC” og forespurgt, om de overvejede, hvad det var for et provenutab, Poul Christensen omtalte, forklarede vidnet, at det var det, der er anført på første side af notatet. Vidnet var enig i det anførte vedrørende provenutabet, ellers ville de have haft bemærkninger hertil. Vidnet regnede det ikke igennem.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han ved, hvorfor Poul Christensen undersøgte TDC's forhold i Schweiz, og hvor denne havde materialet fra, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han erfarede senere, at ministeren havde et møde med nogen herom, men han ved ikke hvem. Det vidste han ikke dengang.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, om Poul Christensen sagde noget om, hvad han skulle bruge det til, forklarede vidnet, at han forstod det således, at Poul Christensen var blevet bedt om at undersøge, om der var noget med TDC.

Adspurgt, om Poul Christensen sagde noget om, hvor han havde oplysningerne og tallene vedrørende TDC fra, forklarede vidnet, at han ikke husker det, men det ville være naturligt, at det var fra de offentliggjorte regnskaber. Vidnet fik ikke indtryk af, at det var en konkret sag.

Foreholdt bilag 81.10 (ekstrakt VI pag. 304/side 35081), forelæggelse for departementschefen/direktionen af 17. marts 2003 vedrørende Ny lov om sambeskatning? Projektgruppe?, 2. afsnit, ”De gældende regler er endvidere meget komplicerede, ulovfæstede og mangler i vidt omfang fleksibilitet ved koncernomstruktureringer. På denne baggrund har det gamle 10. kt. (Jesper Leth Vestergaard, Majken Waagensø og Ivar Nordland) udarbejdet følgende foreløbige udkast til lovtekst med tilhørende forklarende notat. ... Udkastet er løbende drøftet dialoggruppemøderne, hvor der på næste møde den 26. marts 2003 vil blive informeret om, at projektets videre skæbne nu må afhænge af stillingtagen i direktionen + politisk stillingtagen fra ministerens side”, og foreholdt, at det ser ud til, at de var ved at være færdige med et lovudkast, siden de lagde det op til departementschefen, forklarede vidnet, at ”det begyndte at ligne noget”. De var nu blevet bekendt med TDC-sagen. De havde fra styrelsen modtaget oplysninger om, hvad sagen indeholdt. Vidnet henviste i den forbindelse til sidste afsnit ”... Endvidere bør det analyseres, om det ud fra rent overordnede poli-

tisk/økonomiske målsætninger overhovedet er en god ide at give adgang til import af udenlandske underskud i det omfang, det sker i dag, eller om provenutabet herved kunne anvendes bedre. ...” og forklarede, at Ivar Nordland havde haft drøftelser med Per Bach Jørgensen om, hvorvidt man skulle ophæve sambeskatningen.

Adspurgt, om det, da de i slutningen af februar 2003 havde fået oplysninger om TDC-sagen, stod ham klart, at det ikke var det, Poul Christensen havde skrevet om vedrørende TDC Schweiz, forklarede vidnet, at det var en anden TDC-sag, de havde fået noget at vide om i slutningen af februar 2003, nemlig Talkline i Tyskland.

Vidnet forklarede, at han ikke ved, om Ivar Nordland har givet en mundtlig orientering til departementschefen om, hvad der lå til grund for deres vurderinger.

Forespurgt, om de kendte noget til beløbsstørrelsen i TDC-sagen, forklarede vidnet, at han mener, at de fik oplysninger om nogle tal. De modtog blandt andet bilag 83.30 (side 36056-36063), notat af 19. februar 2003 fra Lars Nørding og Solveig Mortensen til Niels Kristensen og Merete Helle Hansen vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, der indeholdt beløbsangivelser.

Adspurgt, om han gav notatet af 19. februar 2003 videre til Poul Christensen, forklarede vidnet, at det gjorde han formentlig.

Forespurgt, om der gik andet materiale om TDC end notatet af 19. februar 2003 fra ham til Poul Christensen, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvad han gav videre til Poul Christensen.

Adspurgt, om oplysningerne gik videre til Peter Loft eller ministeren, forklarede vidnet, at han ikke ved, om oplysningerne og materialet gik videre til Peter Loft og endnu mindre ministeren. Der går normalt ikke noget til ministeren uden om departementschefen.

Foreholdt ekstrakt af bilag B.02.67 (ekstrakt VI pag. 312-313/side 50877-50878), referat af koncernledelsesmøde den 8. april 2003, specielt pag. 313 (side 50878), 2. afsnit, ”Ad punkt 3. Projekt om grænseoverskridende frivillig sambeskatning. Der var enighed om at etablere et projekt om grænseoverskridende frivillig sambeskatning og om at bemane projektet trinvist i takt med, at det bliver afklaret, hvor det skal bevæge sig hen (fx om der kommer en lovgivningsfase efter den økonomiske udredning). Der var enighed om, at Ivar Nordland skulle starte projektet op”, og foreholdt, at det ser ud, som om man på et ledelsesmøde har besluttet at påbegynde et projekt om grænseoverskridende sambeskatning, og at det ser ud, som om man begynder på noget nyt, forklarede vidnet, at beslutningen blev truffet på baggrund af analysen i bilag 81.10 (ekstrakt VI pag. 304/side 35081) om, hvorvidt det var formålstjenligt at gå videre med reglerne. De havde udført det lovtekniske arbejde, og sagen var blevet lagt videre til departementschefen med en indstilling vedrørende sagens politiske indhold.

Foreholdt, at det var Ivar Nordland, der skulle stå for det, og forespurgt, om vidnet blev involveret i dette arbejde, forklarede vidnet, at det gjorde han. Skatteministeriet var som følge af strukturændringen i begyndelsen af 2003 overgået til en projektorganisation, og der blev sammensat en projektgruppe til denne opgave.

Foreholdt bilag 83.15 (ekstrakt VI pag. 314-323/side 35942-35951), udateret notat fra International ekspert vedrørende problemer i den nuværende sambeskatning, og foreholdt, at dokumentet må henføres til tiden omkring den 1. juni 2003, forklarede vid-

net, at dokumentet er oprettet den 12. maj 2003 og ændret den 26. maj 2003. Det var et led i projektarbejdet. Det var vidnet, der skrev notatet. Vidnet overgav kommissionen en logfil-udskrift vedrørende dokumentet (optaget i kommissionens materiale som bilag A.46, side 50463).

Foreholdt pag. 314 (side 35942), 8. afsnit, ”6. Elementerne fra L 61 om succession i anskaffelsessummer ved fusioner mv. samt creditbestemmelsen”, pag. 320 (side 35948), 2. afsnit, ”I 2001 fremsatte den daværende skatteminister et lovforslag, som bl.a. indeholdte justeringer i den frivillige sambeskatning. De foreslåede ændringer, som havde karakter af værnsregler mod udnyttelse af sambeskatningsinstituttet, nåede ikke at blive første behandlet i Folketinget, inden folketingsvalg blev udskrevet. Der er derfor fortsat ikke noget værn mod disse former for udnyttelse af sambeskatningsinstituttet”, og pag. 321 (side 35949), 4. afsnit, ”Sidstnævnte problemstilling – om opskrivning af afskrivningsgrundlaget i Danmark samtidig med succession efter udenlandske regler – er berørt af en anmodning om bindende forhåndsbesked. Anmodningen er under sagsbehandling i øjeblikket – det vides derfor ikke om ansøgeren (selskab A) får medhold. Sagen kort fortalt er:”, og foreholdt, at der herefter følger en beskrivelse, der ligner TDC-sagen, forklarede vidnet, at det ganske rigtigt er TDC-sagen, der beskrives her. Han tror, at det var noget, de tog fra 19. februar 2003-notatet. Vidnet henviste i den forbindelse til bilag 83.30 (side 36056-36063), hvorpå han med håndskrift har noteret ”stadig under sagsbehandling”. Det skrev han efter at have talt med Lars Nørding.

Foreholdt bilag 42.01 (ekstrakt VII pag. 329-339/side 12625-12635), forelæggelse for departementschefen af 11. juni 2003 vedrørende de manglende stramninger af den frivillige sambeskatning, der ifølge dokumentangivelsen tilsyneladende er oprettet i vidnets edb-mappe, specielt pag. 329 (side 12625), 1. afsnit, ”Anledning: Du har bedt om en orientering om, i hvilket omfang ministeren er blevet orienteret om frivillig

sambeskatnings-elementerne i L 61 (fremsat af den tidligere regering) – og i hvilket omfang ministeren har videregivet denne information til Folketinget”, og forespurgt, hvad der var årsagen til, at han skulle udarbejde denne forelæggelse, forklarede vidnet, at han tror, at det er ham, der har lavet den. Baggrunden var, at Ligningsrådets afgørelse vedrørende TDC nærmede sig.

Adspurgt, om alle, der havde noget med sagen at gøre, på dette tidspunkt var bekendt med, at Ligningsrådets afgørelse var på vej, bekræftede vidnet dette. Peter Loft havde bedt om en redegørelse om, hvad ministeren havde fået at vide. Vidnet skrev, pag. 329 (side 12625), 2. afsnit, ”Ministeren blev ved tiltrædelsen orienteret generelt om de lovforslag, som bortfaldt som følge af Folketingsvalget. Der vedlægges en udgave af det notat, som blev lagt op via 2. kontors samlede pakke”. Vidnet er efterfølgende kommet i tvivl om, hvorvidt ministeren havde modtaget det anførte notat, som han vedlagde med forelæggelsen til departementschefen.

Foreholdt pag. 330 (side 12626), sidste afsnit, ”Der ses ikke at have været anden korrespondance til (eller fra) ministeren vedrørende den omtalte manglende ændring af reglerne om frivillig sambeskatning”, og forespurgt, om det også i dag er hans opfattelse, at der ikke ses at have været anden korrespondance til ministeren herom, forklarede vidnet, at det er det i det store hele stadig. Han er dog kommet i tvivl om, hvorvidt ministeren havde modtaget notatet om L 61, ligesom der skulle have været en briefing af ministeren i forbindelse med 2. behandlingen af L 99, som vidnet ikke var bekendt med, da han skrev notatet.

Foreholdt pag. 333 (side 12629), ”Justeringer i den frivillig sambeskatning” og pag. 334 (side 12630), 4.-6. afsnit, ”Et aktiv, som datterselskabet overtager i forbindelse med eksempelvis en fusion, som er skattefri efter udenlandske regler, anses efter udenlandske regler for anskaffet til det indskydende selskabs anskaffelsessum og

-tidspunkt. Efter de nuværende danske regler anses aktivet for erhvervet til handelsværdien på fusionstidspunktet, når fusionen er skattepligtig efter danske regler. Dette betyder, at koncernen i stedet for at inddrage et udenlandsk produktionsselskab direkte i sambeskatningen, har mulighed for at lade det fusionere skattefrit efter udenlandske regler med et skuffeselskab under sambeskatning. Herved opnås en ”gratis” forøgelse af afskrivningsgrundlaget, idet det indskydende selskab netop ikke beskattes ved fusionen. Det foreslås derfor, at det afskrivningsberettigede aktiv anses for erhvervet på det indskydende selskabs anskaffelsestidspunkt og til det indskydende selskabs anskaffelsessum ved den danske indkomstopgørelse, når udenlandske skatte regler medfører, at det udenlandske sambeskattede datterselskab indtræder med hensyn til anskaffelsessummer og -tidspunkter. Den foreslåede regel skal dog ikke finde anvendelse, hvis fusionen sker mellem to sambeskattede selskaber. *Denne del af forslaget stødte på modstand fra Finansrådet, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer samt Handelskammeret*”, og forespurgt, om han kan huske, hvad Finansrådet, FSR og Handelskammeret havde imod forslaget, forklarede vidnet, at han ikke husker det præcist. Det fremgår af deres høringsvar.

Foreholdt bilag 83.18 (side 35972), oplæg til strategi for ministerens håndtering af TDC-sagen, og forespurgt, hvem der har skrevet dette, forklarede vidnet, at han mener, at det var Ivar Nordland, der skrev det.

Adspurgt, om Ivar Nordland har drøftet det med vidnet, forklarede vidnet, at han tror, at de har drøftet, hvad de skulle og kunne gøre med hensyn til sagen.

Forespurgt, om han ved, hvem der har set dette oplæg, og hvem Ivar Nordland har givet det til, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, hvem Ivar Nordland har givet det til. Det er muligvis kun et første udkast til et senere notat. Vidnet så notatet dengang, men han ved ikke, om det blev lagt opad i systemet.

Foreholdt 1. afsnit, ”Sagen er nu udsat med hiv og sving til den 19/8 2003. ...”, og at det må henvises til Ligningsrådets behandling, der blev udsat den 17. juni 2003, således at notatet må være udarbejdet mellem den 17. juni 2003 og den 19. august 2003, forklarede vidnet, at det må han gå ud fra. Det kan også være et par dage før den 17. juni 2003, for de skrev i et notat af 15. juni 2003, at sagen var udsat. Han vil mene, at det er skrevet i løbet af sommermånederne 2003.

Adspurgt, hvorfor sagen blev ”udsat med hiv og sving”, forklarede vidnet, at det ved han ikke præcist. Som han forstod det, var der nogle drøftelser mellem departementet og Ligningsrådets formand om fortolkningen, så sagen blev formentlig udsat på yderligere overvejelser.

Forespurgt, om han ved, hvem der besluttede, at sagen skulle udsættes, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Den formelle beslutning var Ligningsrådets.

Foreholdt 2. afsnit, ”Uagtet at den interne begrundelse for ikke at medtage Socialdemokraternes forslag til lukning af hullet var frygt for en utidig diskussion af skattestoppet, har skatteministeren aldrig givet udtryk for det offentligt. Derimod har han svaret Folketinget ...”, og forespurgt, om det vil sige, at de var af den opfattelse, at der i svaret til spørgsmål 36 ikke var givet udtryk for, at forslaget var i strid med skattestoppet, forklarede vidnet, at det ikke står i svaret på spørgsmål 36, at forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ville være i strid med skattestoppet.

Foreholdt 4.-5. afsnit, ”Det vil sige, at Ministeren kan vælge – hvis han vil – at have den holdning, at lukning af et hul ikke er strid med skattestoppet, og at det ikke er regeringens politik, at koncerner skal have fradrag for udgifter i milliardklassen, som de rent faktisk ikke har haft. En isoleret gentagelse af L 61 forekommer af psykologisk forkert, fordi det var den nuværende opposition, der fremsatte det. Samtidig har

huset brug for tid til den økonomiske analyse til brug for en generel vurdering af sambeskatningsinstituttet”, og forespurgt, om det var udtryk for, at man efter deres opfattelse, hvis man kun skulle se på den kolde jura i sagen, godt kunne genfremsætte L 61, forklarede vidnet, at det kunne man muligvis godt. L 61 ville muligt have hindret TDC’s ”step up”.

Foreholdt ”forekommer af psykologisk forkert” og forespurgt, om det således ikke var juridisk forkert, forklarede vidnet, at det var det ikke. Dermed ikke sagt, at L 27 ikke var bedre end L 61.

Foreholdt 2. sidste afsnit, ”En løsning kunne derfor være at omformulere L 61, så det ikke afhang af udenlandske skatteregler for succession, men om der rent faktisk var sket en udenlandsk beskatning. Forslaget kan endvidere udvides til at omfatte alle indgangsværdier for selskaber, ikke blot ved indgang til sambeskatning, men også ved flytning af hjemsted osv. Effekten er stort set den samme, men i stedet for at bruge et rundt rødt plaster på såret anvender vi et firkantet blå plaster. Herefter kan ministeren sige, at det er hans eget forslag som en berettiget reaktion på LR’s afgørelse den 19. august. ...”, og forespurgt, om dette var udtryk for, at man af juridiske grunde godt kunne have forestillet sig, at L 61 blev genfremsat, men at man af politiske grunde måtte vælge noget andet, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt sidste afsnit, ”Så vidt jeg kan se vil dette være den mindst smertefulde fremgangsmåde for såvel ministeren som huset, og den vil sikre mod at oppositionen finder sammen om modforholdsregler. Så det er derfor den fremgangsmåde, jeg foreslår. Ministeren skal naturligvis have en bred briefing med alle optioner listet med alle fordele og ulemper, men der må jo gerne kunne angives et forslag til strategi”, og forespurgt, hvad det var for en fremgangsmåde, der blev foreslået, forklarede vidnet,

at det var ”det firkantede blå plaster”. Vidnet forklarede, at han havde en drøftelse med Ivar Nordland om notatet, men vidnet var ikke med til at formulere teksten.

Foreholdt bilag 41.24 (ekstrakt VII pag. 340-343/side 12474-12477), notat af 15. juni 2003 fra International ekspert om optioner for politisk håndtering af TDC sagen, og forespurgt, om det er vidnet, der har lavet det, forklarede vidnet, at det tror han ikke. Notatet er udskrevet fra hans mappe, men det er ikke skrevet af ham. Dokumentangivelsen svarer til den sti, der dannes, når han udskriver fra en modtaget mail. Vidnet henviste i den forbindelse til bilag 44.11 (side 13284-13287), notat af 15. juni 2003 fra International ekspert om optioner for politisk håndtering af TDC sagen, og forklarede, at dette tilsvarende notat har en dokumentsti fra Ivar Nordland. Vidnet mener at kunne afvise at have skrevet notatet. Han mener, at det er Ivar Nordland, der har skrevet det. Vidnet så det dengang og skrev det ud.

Foreholdt pag. 340 (side 12474), 1. afsnit, ”... Der henvises et til notitsen ”TDC sagen i en nøddeskal”. Sagen er udsat til den 19/8 2003”, og 2. afsnit ”På baggrund af forlydender i rådgiverkredse blev ovennævnte fremgangsmåde imødegået af den forrige regering i lovforslag L 61 ...”, og foreholdt, at ”ovennævnte fremgangsmåde” må henvise til notitsen ”TDC-sagen i en nøddeskal”, bekræftede vidnet dette.

Adspurgt, om de var af den opfattelse, at L 61 ville have forhindret TDC’s fremgangsmåde, forklarede vidnet, at det ville L 61, hvis det var blevet vedtaget. TDC ville i så fald have haft en væsentligt dårligere sag.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om Ivar Nordland også var enig i dette, forklarede vidnet, at han mener, at det var Ivar Nordland, der skrev notatet.

Adspurgt af advokat Michael Rekling, hvem notatet er skrevet til, forklarede vidnet, under henvisning til bilag 44.11, særligt side 13286, at Peter Loft har skrevet en bemærkning på notatet. Det må således have passeret Peter Loft, fordi nogen højere oppe i systemet, altså ministeren, skulle se det. Notatet er således formentlig skrevet til ministeren.

Forespurgt, om han ved, om notatet havnede hos ministeren, forklarede vidnet, under henvisning til bilag 44.10 (side 13283), forelæggelse for skatteministeren af 16. juni 2003 vedrørende Ligningsrådets afgørelse om gratis milliardfradrag for TDC, at der herpå er noteret ”Retur fra ministeren”, så han må gå ud fra, at bilaget har været hos ministeren.

Foreholdt bilag 41.24 (ekstrakt VII pag. 340-343/side 12474-12477), specielt pag. 340 (side 12474), 2. afsnit, ”På baggrund af forlydender i rådgiverkredse blev ovennævnte fremgangsmåde imødegået af den forrige regering i lovforslag L 61 ...”, og forespurgt, om det stadig var hans opfattelse, at L 61 ikke havde noget at gøre med [...] (sag nr. 1), [...] (sag nr. 2) eller Ligningsrådets bindende forhåndsbesked vedrørende TDC, forklarede vidnet, at han var og stadig er af den opfattelse.

Foreholdt pag. 341 (side 12475), sidste afsnit, ”Vurdering: Den af TDC beskrevne teknik anvendes formentlig også i deres Schweiziske telefonselskab og af andre koncerner. ...”, og forespurgt, hvad der var baggrunden for at skrive dette, forklarede vidnet, at det med hensyn til de schweiziske selskaber var oplysningerne fra Poul Christensen og kun disse. De formodede, at det også blev anvendt af andre koncerner, idet der havde været rygter i rådgiverkredse, og det ville ikke være unormalt, at en rådgiver også rådgav andre selskaber om den samme fremgangsmåde. De havde ikke nogen konkret viden om dette. Det var en formodning baseret på deres almindelige erfaring.

Foreholdt pag. 342 (side 12476), 4.-7. afsnit, ”Optioner. Umiddelbart kan reaktionsmønstret inddeles i tre kategorier: 1. Forsvar for de gældende regler. 2. Måltrettet lovforslag, der lukker hullet. og 3. Helhedsløsninger, som indebærer, at hullet forsvinder”, og forespurgt, om han kan give nogle overskrifter til de 3 modeller, forklarede vidnet, at den første model gik ud på, at man sagde, at det kun var naturligt, at TDC fik fradraget, og at man ikke ville gøre noget. Det ville dog ikke være nemt at forklare dette synspunkt. Model 2 gik ud på, at man lavede et måltrettet indgreb, svarende til L 27, altså ”det firkantede blå plaster”, og den 3. løsning gik ud på, at man lavede en helhedsløsning, som enten kunne være den løsning, som var drøftet i dialoggruppen, eller at man helt afskaffede den internationale sambeskatning. Det var den sidstnævnte løsning, som de hældede mest til.

Foreholdt kommentaren til nr. 2, pag. 342 (side 12476), 2. sidste afsnit, ”2. Lovforslag her og nu er en mulighed, men rejser spørgsmålet om, hvorfor man ikke fremsatte lovforslag straks efter regeringens tiltrædelse”, og foreholdt, at de altså forudså, at det kunne komme op, og forespurgt om, hvorfor man så ikke fremsatte lovforslaget straks, forklarede vidnet, at det var et muligt scenarium.

Adspurgt, om de også forudså kritik af, at lovforslaget ikke var blevet fremsat, selv om man ikke kendte til TDC-sagen, forklarede vidnet, at det gjorde de. Forespurgt, om det også var tilfældet, selvom ministeren ikke kendte til TDC-sagen, forklarede vidnet, at det var det.

Foreholdt bilag 41.22 (ekstrakt VII pag. 344/side 12417), forelæggelse for skatteministeren af 16. juni 2003 vedrørende Ligningsrådets afgørelse om gratis millionfradrag for TDC, 1. afsnit, ”**Anledning:** Den 19. august 2003 vil Ligningsrådet med stor sandsynlighed træffe en (juridisk korrekt) afgørelse, der blåstempler en transaktion foretaget af TDC, hvorved der – uden afholdelse af tilsvarende udgifter – opnås et

fradrag på 7 milliarder kr. Indholdet af transaktionen er beskrevet i vedlagte notits ”TDC-sagen i en nøddeskal”. TSS har – under stor tvivl indstillet afslag, men revurderer sagen til mødet. Formanden for Ligningsrådet og formentligt et flertal vil give TDC medhold”, og forespurgt, om han vidste, hvad Ligningsrådets formand mente om sagen, forklarede vidnet, at det gjorde han, idet Ligningsrådets formand over for styrelsen havde givet udtryk for, at han ville give TDC medhold, og styrelsen havde meddelt dette videre til departementet.

Adspurgt, om de selv havde taget stilling til, hvordan sagen skulle afgøres, forklarede vidnet, at de ikke var enige i den indstilling, som styrelsen lagde frem. I departementet mente de, at TDC skulle have medhold.

Foreholdt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, at styrelsens indstilling til Ligningsrådet tidligere havde været inspireret af departementets holdning vedrørende afskrivningslovens § 40, stk. 5, forklarede vidnet, at styrelsens endelige indstilling ikke tog hensyn til afskrivningslovens § 40, stk. 5. Han opfattede det således, at de indstillede, at man tog udgangspunkt i de tyske regler. Han mente selv, at man skulle anvende dansk skatteret. Vidnet var uenig i styrelsens argumentation, og han mente ikke, at man kunne forsvare at give TDC afslag.

Foreholdt bilag 38.51 (side 11621-11624), notat af 18. juni 2003 fra International ekspert om håndtering af TDC sagen, og forespurgt, om notatet er en videreudvikling af 15. juni 2003-notatet, forklarede vidnet, at det er han ikke sikker på, idet det er en anden dokumentsti. Han henviste i den forbindelse til bilag 44.11 (side 13284-13287), notat af 15. juni 2003 fra International ekspert om optioner for politisk håndtering af TDC sagen, hvoraf fremgår, at dokumentstien hedder ”optioner tdc2”, mens det af bilag 41.24 (ekstrakt VII pag. 340-343/side 12474-12477) fremgår, at dokumentstien hedder ”optioner tdc”. Han er enig i, at der er slægtskab mellem bilag

44.11, 41.24 og 38.51. men han er ikke sikker på, hvilket af de to første dokumenter, bilag 44.11 eller 41.24, der kom først. Datoen, 18. juni 2003, kan være en senere udskriftsdato. Dokumentnavnet på bilag 38.51 "notattdcø" kunne indikere, at det skulle forelægges for Ø-udvalget.

Foreholdt, at den væsentlige synlige forskel, er, at de i det gamle notat fra 15. juni 2003 henviser til notatet om "TDC-sagen i en nøddeskal", bekræftede vidnet, at dette notat indeholdt en beskrivelse af TDC-sagen.

Forespurgt om årsagen til, at de arbejdede videre på notatet, efter at det havde været forelagt for ministeren, forklarede vidnet, at det kunne være et notat til Ø-udvalget, der holdt møde den 23. juni 2003. Han henviste til bilag 44.32 (side 13381-13384), notat af 18. juni 2003 fra International ekspert om håndtering af TDC sagen, og bemærkede, at dokumentstien her også hedder "notattdcø", hvilket tyder på, at det var til forelæggelse for Ø-udvalget.

Forespurgt til, hvilken viden beskrivelsen af TDC-sagen var baseret på, ud over notatet af 19. februar 2003, forklarede vidnet, at de efter den 15. juni 2003 fik en del materiale fra styrelsen. De havde endvidere indstillingen til Ligningsrådet.

Foreholdt bilag 38.51 (side 11621-11624), specielt side 11621, sidste afsnit, "TDC omgår disse regler. ...", og forespurgt, om det også var hans opfattelse, at der var tale om en omgåelse af reglerne, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt side 11622, 5. afsnit, "På baggrund af forlydender i rådgiverkredse blev ovennævnte fremgangsmåde imødekommet af den forrige regering i lovforslag L 61 ...", bekræftede vidnet på forespørgsel, at han også i denne sammenhæng så L 61 som en imødegåelse af den beskrevne fremgangsmåde.

Foreholdt udtrykket ”forlydender i rådgiverkredse” bekræftede vidnet, at det var de rygter, der hele tiden havde været herom.

Foreholdt bilag 83.14 (ekstrakt VII pag. 345-348/side 35938-35941), udkast(2) af 25. juni 2003 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven (Indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver), og foreholdt, at dette er et forarbejde til option 2, den målrettede indsats over for TDC’s fremgangsmåde, og forespurgt, om det var denne option, man gik efter, forklarede vidnet, at de udarbejdede forslag til både option 2 og 3. Sagen blev behandlet af Ø-udvalget på tre møder, og den endelige beslutning blev først truffet den 3. oktober 2003. Herefter arbejdede de kun videre med dette lovforslag.

Foreholdt bilag 08.24 (ekstrakt VII pag. 353-373/side 1441-1461), udateret brev fra vidnet, hvorved lovforslag nr. L 27 blev sendt i høring, forklarede vidnet, at forslaget blev sendt i høring i forbindelse med fremsættelsen, den 9. oktober 2003.

Foreholdt håndskriften, ”15/10-03: Talt m. Niels Kristensen. Enige om at høringssvaret udarbejdes af Omstruktureringskontoret/Gitte”, og forespurgt, om han modtog noget høringssvar fra omstruktureringskontoret på L 27, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, om han fik et svar fra Omstruktureringskontoret. De fik normalt altid et svar på en høring, om ikke andet så ved en meddelelse om, at kontoret ikke havde nogen bemærkninger.

Adspurgt, om han på anonym basis har kendskab til andre sager, der indeholder en problemstilling, som har lighed med TDC-sagen med ”step up” osv., forklarede vidnet, at det har han. Der blev i forbindelse med L 27 stillet spørgsmål om, hvorvidt man havde andre sager i Told- og Skattestyrelsen og Selskabsrevisionen, der vedrørte ligningslovens § 5 H eller selskabsskattelovens § 31, stk. 6. Styrelsen svarede, at der

var to andre sager. Disse sager angik vidnet bekendt ikke ”step up”. Den ene angik spørgsmålet om fast driftssted, og den anden vedrørte selskabsskattelovens § 31, stk. 1, 6. pkt. Ud over disse to sager i styrelsen og Selskabsrevisionen blev de orienteret om, at der i en kommune var en sag undervejs, som vedrørte noget, som godt kunne være en ”step up”. De kom i denne sag frem til, at ligningslovens § 5 H fandt anvendelse.

Forespurgt af advokat Hanne Rahbæk, om han efter samtalen med Christian Homilius gjorde noget for at orientere andre om samtalen, forklarede vidnet, at han er overbevist om, at han orienterede Ivar Nordland om, at der var nogen, der brugte den fremgangsmåde, de havde beskrevet i L 61.

Adspurgt, om han opfattede det således, at denne sag var opstået på grund af deres opskrift i L 61, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at det efter vidnets forklaring er hans vurdering, at L 61 ville finde anvendelse på TDC-sagen, og foreholdt, at andre har sagt, at den ikke ville finde anvendelse på grund af den manglende succession, og forespurgt, om han har undersøgt dette nærmere, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Foreholdt bilag 38.51 (side 11621-11624), og forespurgt, om notatet er skrevet af ham, forklarede vidnet, at det er noget, Ivar Nordland har skrevet.

Advokat John Petersen fratrådte kl. 14:55.

Mødet hævet kl. 15:50.

Næste møde berammet til torsdag den 21. april 2005 kl. 09:00.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 6. juni 2005.
Marianne Kjølbye

Den 21. april 2005 kl. 09:00 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbbye.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister

Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen ved advokat Martin Simonsen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann.

Som valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen mødte advokat Gunnar Homann.

Som valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding mødte advokat Lida Hulgaard.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Mads Krarup, der er valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Hove, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen mødte advokat Steen Lassen.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær, underdirektør Flemming Paludan og kontorchef Ebbe Willumsen mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær,

var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk ved advokat Casper Andreasen.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel mødte advokat Nicolai Westergaard.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte cand.jur. Niels Josephsen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Forespurgt bekræftede vidnet, at han er ansat hos Ernst & Young.

Vidnet forklarede, at han, der er uddannet cand.jur., har været ansat hos Ernst & Young siden den 1. november 1994.

Adspurgt, om han beskæftiger sig særligt med skatteretlige emner, forklarede vidnet, at han udelukkende beskæftiger sig med dette område. I Ernst & Young's skatteretsafdeling, hvor han er beskæftiget, er der ansat ca. 60 personer med 4-5 forskellige uddannelser.

Forespurgt, om der inden for skatteretten er nogle særlige områder, som han beskæftiger sig med, forklarede vidnet, at han primært beskæftiger sig med selskabsskat og international skat.

Adspurgt, om han har tilknytning til FSR, forklarede vidnet, at han har undervist på kurser i FSR-regi, ligesom han har siddet i et undervisningsudvalg. Han har deltaget i et par møder, men har ikke haft opgaver i tilknytning til lovgivningsarbejde, herunder med udarbejdelse af udkast til høringssvar.

Foreholdt bilag 44.51 (ekstrakten pag. 1-14/side 13453-13466), mail af 13. april 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppe vedhæftet notat af 13. april 2001 om evt. revurdering af principperne for sambeskatning med fokus på genbeskatning af underskud fra udenlandske selskaber, og forespurgt, om han ved, hvad dialoggruppen er, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Foreholdt pag. 3 (side 13455), sidste afsnit, "I sagens natur må konsekvensændringer for den øvrige del af regelsættet overvejes - herunder i særdeleshed spørgsmålet om indgangsværdier og værn mod omgåelse heraf ved "step up" via fusioner, der er skattefri efter udenlandske regler men behandles som "skattepligtige" efter danske regler", og foreholdt, at nogle vidner har forklaret, at den beskrevne problemstilling foranledigede et forslag til ændring af lovgivningen i det senere L 61, med hensyn til, hvilke indgangsværdier der skulle lægges til grund ved indtræden i frivillig sambeskatning, og foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at hans inspiration til at beskri-

ve problemstillingen var en telefonsamtale med vidnet om, at problemstillingen pegede på en omgåelsesmodel, og at Ivar Nordland som begrundelse herfor senere har anført, at det beroede på ”forlydender i rådgiverkredse”, hvilket skal forstås således, at forlydendet kom fra vidnet og ingen andre, og forespurgt, om han har haft en sådan samtale med Ivar Nordland, forklarede vidnet, at det er korrekt, at han har haft en telefonsamtale med Ivar Nordland. Vidnet ringede – som han husker det – til Ivar Nordland, idet han havde et spørgsmål om en generel fortolkning af skattereglerne, som relaterede sig til, om afskrivningslovens § 40, stk. 5, kunne anvendes på oparbejdet goodwill i en situation, hvor man gennemførte en skattefri omstrukturering af et udenlandsk selskab, og senere inddrog selskabet under dansk sambeskatning. Vidnet husker ikke, hvornår denne samtale fandt sted. Han vil ikke afvise, at det kan have været i efteråret 2000 eller for den sags skyld i foråret 2001. Han kan ikke mere præcist angive, hvornår samtalen fandt sted. Det var ham, der ringede til Ivar Nordland. Han husker ikke, om han eventuelt først lagde en besked, hvorefter Ivar Nordland ringede tilbage, men initiativet til samtalen kom fra ham.

Adspurgt, om der også lå en advarsel i hans spørgsmål til Ivar Nordland om, hvorvidt afskrivningslovens 40, stk. 5, kunne finde anvendelse i den nævnte situation, forklarede vidnet, at sådan opfattede han det ikke.

Forespurgt om, hvad han skulle bruge denne oplysning til, forklarede vidnet, at det var en generel problemstilling, han var faldet over. Han underviser og skriver en del, og han interesserer sig særligt for immaterielle aktiver. Det sker ofte, at han konsulterer departementet om lovforklningsspørgsmål. Vidnet havde en gang tidligere set problemstillingen i forbindelse med, at Ernst & Young havde udført en due diligence for en klient, der ønskede at købe en koncern, hvor dette var gennemført. Han vil ikke sige, at det var denne sag, der var baggrund for hans forespørgsel. Ivar Nordland svarede nærmest ikke på spørgsmålet, og vidnet fik ingen fornemmelse af hans mening

om spørgsmålet. Det var en meget kort samtale. Det virkede, som om Ivar Nordland ikke havde tænkt over problemstillingen.

Adspurgt, om han, da han spurgte om afskrivningslovens § 40, stk. 5, stillede et åbent spørgsmål, eller om han lancerede en mening, forklarede vidnet, at han mener, at han stillede spørgsmålet åbent. Det var en kort samtale, og han fik ikke nogen vurdering af problemstillingen eller tilkendegivelser herom fra Ivar Nordland.

Forespurgt, om Ivar Nordland senere vendte tilbage med et mere uddybende svar, forklarede vidnet, at det gjorde Ivar Nordland, som han husker det, ikke.

Adspurgt, om han på noget tidspunkt mente, at han havde fået et svar på spørgsmålet, forklarede vidnet, at der jo efterfølgende kom et lovforslag. Det var ikke direkte knyttet til afskrivningslovens § 40, stk. 5, men til andre regler. Det havde dog konsekvenser for det spørgsmål, han havde stillet.

Foreholdt, at det i bemærkningerne til L 61 er anført, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, kunne finde anvendelse i denne situation, og forespurgt, om han så dette, forklarede vidnet, at han givetvis har set det i forbindelse med, at han læste lovforslaget, men han lagde ikke noget heri.

Vidnet forklarede, at han ringede til Ivar Nordland, fordi Ivar Nordland var Skatteministeriets ekspert på det område, som hans spørgsmål vedrørte. Det var naturligt at ringe til ham. Vidnet vil ikke afvise, at han, hvis Ivar Nordland ikke var til stede, ville have talt med en anden.

Foreholdt, at afskrivningsloven ikke hørte under Ivar Nordlands område, og forespurgt, om han vidste, at den hørte under et andet kontor, forklarede vidnet, at det var

han ikke bekendt med. Hans spørgsmål angik international sambeskatning, og det var derfor, han ringede til Ivar Nordland.

Adspurgt, om han kendte Ivar Nordland i forvejen, forklarede vidnet, at han både før og efter har talt med ham om internationale skattespørgsmål.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om han er bekendt med, om det firma, han er ansat i, er eller har været rådgiver for TDC, forklarede vidnet, at Ernst & Young har rådgivet TDC.

Adspurgt, om det var i en sag, der ligner denne, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Foreholdt, at han nævnte, at han ikke rigtigt fik noget svar under samtalen med Ivar Nordland, og forespurgt, hvad samtalen endte med, forklarede vidnet, at det var en ret kort samtale. Han følte nærmest, at svaret ikke var brugbart, og at der ”ikke var noget at komme efter”. Derfor var det en kort samtale. Han gjorde herefter ikke yderligere.

Foreholdt, at han har forklaret, at han blev opmærksom på problemet i forbindelse med sin undervisning og i forbindelse med en due diligence, hvor hans firma havde repræsenteret et selskab, forklarede vidnet, at det var en udenlandsk koncern, der købte en del af en dansk koncern, der omfattede udenlandske datterselskaber. Vidnet mener, at det var omkring sommeren 1999. Han kan ikke svare på, hvad skattevæsenets reaktion var. Der var ikke, som han husker det, indhentet nogen bindende forhåndsbesked.

Adspurgt, om han havde nogen forestilling om, hvilke beløb denne sag drejede sig om, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Advokat Niels Fisch-Thomsen mødte kl. 09:25.

Som vidne mødte Ole Kjær, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han, der er uddannet cand.polit., blev ansat i Statsskattedirektoratet i 1976. I 1982 blev han ligningschef, i 1990 afdelingschef, i marts 1996 vicedirektør og i 2001 told- og skattedirektør. Han var fungerende told- og skattedirektør fra den 8. marts 2001 og blev udnævnt den 1. juni 2001.

Forespurgt, hvor hans kontor er placeret, forklarede vidnet, at det er placeret i Østbanegade. Det var det ligeledes i perioden fra 2000-2003.

Adspurgt, om han kan beskrive kommandovejen fra kontorchefniveau og opad vedrørende en konkret sag af væsentlig betydning, forklarede vidnet, at kontorchefen af-rapporterer til afdelingschefen/underdirektøren, eventuelt via en retschef, til underdirektøren eller til vidnet.

Forespurgt om de generelle retningslinjer for, hvornår en sag ender hos ham, henholdsvis hos underdirektørerne, forklarede vidnet, at ikke alle ministersager forelægges ham, idet han dog orienteres om alle ministersager. Der er udstukket retningslinjer for, hvorledes det skal fungere, og disse retningslinjer bliver overholdt. De sager, der bliver lagt op til vidnet, er typisk sager, hvor de skal forberede ministeren på, at der kan komme en vis betydende presseomtale. Sager, der vedrører strikt faglige spørgsmål, løses hos retscheferne eller underdirektørerne.

Vidnet forklarede videre, at ikke alle sager af interesse for pressen går via ham, men han bliver altid orienteret om, hvad der går til ministeren. Det er ikke alle sager fra

departementet, der går gennem ham. Der er en meget tæt kontakt mellem departementet og styrelsen gennem arbejdet i lovgrupperne.

Foreholdt bilag A.07.10 (ekstrakten pag. 1-11/side 50070-50080), brev af 13. juni 1996 fra Frantz Howitz til afdelingschefer, regionschefer m.fl., vedhæftet notat af 12. juni 1996 vedrørende ledelsesmæssig opfølgning på vigtige og/eller principielle sager i styrelsen, og forespurgt, om dette er de retningslinjer, han henviste til, bekræftede vidnet dette. Retningslinjerne er stadig gældende. Vidnet har selv været med til at formulere dem. De blev formuleret på baggrund af Spar Nord-sagen. I kølvandet på den sag blev der gennemført en intern undersøgelse, hvorunder det kom frem, at der på kontorniveau havde været praksis for, at pengeinstitutter, som bistod med overtagelse af nødlidende pengeinstitutter, fik fradrag for hensættelser på nødlidende engagementer. I forbindelse med Spar Nord-sagen blev blandt andet den daværende told- og skattedirektør forflyttet. Carsten Koch, der dengang var skatteminister, var særligt foruroliget over to forhold, dels at der var givet fradrag efter en praksis, der ikke var hjemlet ved lov, og dels at det var foregået, uden at ministeren eller direktoratets ledelse havde kendskab hertil. Ligningsrådet var heller ikke involveret i det. Det var derfor vigtigt for Carsten Koch at få lavet nogle retningslinjer, så de kunne få ”ro, renlighed og regelmæssighed” i sagsbehandlingen. Retningslinjerne blev udarbejdet i dette lys. Samtidig fik Ligningsrådet en ny formand, der nu skulle være ekstern, hvor det hidtil havde været told- og skattedirektøren, der var født formand. Denne ændring skyldtes et ønske om at skabe mere åbenhed, idet flere sager af principiel karakter i tiden herefter blev forelagt for Ligningsrådet. Det understregede vigtigheden af, at man holdt sig til loven, når man lagde sager til Ligningsrådet. Lovgrupperne blev dannet ud fra samme filosofi. Det var meget vigtigt, at man i fortolkningsspørgsmål benyttede departementet, ligesom departementet skulle orienteres om sager, der kunne have betydning for indretningen af lovgivningen. Disse retningslinjer er en del af det arbejde, der blev foranlediget af Spar Nord-sagen. De blev udarbejdet af vidnet,

en direktionssekretær og underdirektørerne. Der er to sæt retningslinjer, ét for styrelsen og ét for regionerne. De er stadig gældende og er lagt ud på ToldSkats intranet, hvor alle medarbejdere kan læse dem.

Forespurgt, om man gør noget for at huske medarbejderne på disse retningslinjer, forklarede vidnet, at de er ”på lystavlen” på den måde, at de er tilgængelige i systemet, hvis man vil have at vide, hvad der gælder. De har også været oppe på møder i ledelseskredsen flere gange. Han har selv henvist til dem, når der var sager, som gav anledning hertil.

Adspurgt om, hvorvidt retningslinjerne efter hans opfattelse er kendt i organisationen, forklarede vidnet, at det er de. Vidnet ved selvfølgelig ikke, om alle medarbejdere kender dem, men han er sikker på, at alle på chefniveau, fra kontorchefer og opad, kender dem.

Foreholdt pag. 5 (side 50074), ”**Afgrænsningen af principielle og/eller vigtige sager**”, 3. og 2. sidste afsnit ”– Sager, der vedrører børsnoterede selskabers betaling af skatter og afgifter, og som ikke er af helt uvæsentlig beløbsmæssig betydning” og ”– Sager, der vedrører større omstruktureringer af børsnoterede selskaber”, og pag. 6 (side 50075), 6. afsnit ”– Sager, hvor de involverede parter eller sagsgenstanden bevirker, at det må antages at ville påkalde sig politisk interesse”, 9. afsnit ”– Sager om lovfortolkning, der kan involvere store beløb”, samt 2. sidste afsnit ”Sager, hvor der må forventes et lovgivningsinitiativ, bør altid konsulteres med departementet på et så tidligt tidspunkt som muligt”, og forespurgt, om TDC-sagen falder ind under disse kriterier for, hvad der er en principiel og/eller vigtig sag, svarede vidnet, både ja og nej. Han forklarede, at i de sager, der går til Ligningsrådet, bliver direktionen altid orienteret om sagerne, idet han selv får materialet. Den politiske opmærksomhed bliver videre sikret i ligningsrådssagerne, da rådets medlemmer jo er politisk udpegede.

Hertil kommer, at også departementets tilforordnede deltager. Hvorvidt der er risiko for, at en sag giver presseomtale eller fører til, at der bliver stillet spørgsmål i Folketinget, således at ministeren skal være orienteret, får de en rigtig god fornemmelse af under rådsmøderne. De orienterer enten selv ministeren om sådanne sager, eller også gør departementet. Etableringen af Ligningsrådet er på den anden side udtryk for, at ministeren ikke bør være involveret i behandlingen af konkrete sager. Det vil af den grund være forkert at orientere ministeren unødigt, for det skal ikke virke, som om ministeren blander sig i rådets arbejde. Det er derfor begrænset, hvor mange sager de informerer ministeren om.

Forespurgt om, hvorledes man afgrænser informationen om ligningsrådssager, og om det kræver, at der er en anmodning om bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at det var der jo i TDC-sagen. Det kan også være en sag under ligning i Selskabsrevisionen eller en omstrukturerings sag, der ikke kommer for Ligningsrådet, som han skal informeres om. Omstruktureringskontoret behandler årligt omkring 3000 sager, så det er ikke alle sager, ministeren bliver orienteret om, men kun nogle af dem.

Forespurgt til, hvorledes man efter retningslinjerne skal forholde sig vedrørende en forudgående forespørgsel, inden der er en ligningsrådssag, forklarede vidnet, at det er den skatteansættende myndighed, der i så fald skal melde ind til styrelsen, at den har en principiel og/ eller vigtig sag. Det skal meldes ind til fagkontoret, der vurderer, om der skal gås videre med sagen. Det er også sket i dette tilfælde.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindenchrone Petersen, om omstruktureringskontoret har 3000 verserende sager, forklarede vidnet, at der indgår ca. 3000 sager årligt i omstruktureringskontoret. Det er sager om fusion, spaltning og tilførsel af aktiver. Der er små sager og nogle meget store og arbejdskrævende sager. De har fx haft en medarbejder beskæftiget i 1½ år med en sag i forbindelse med en fusion. Det

er kontorchefen/retschefen, der foretager vurderingen af, om der skal orienteres om en sag.

Adspurgt af advokat Michael Rekling forklarede vidnet, at han også selv foretager en sortering af sagerne. Han modtager mange sager, og det er ikke alt, han lægger op til ministeren.

Forespurgt til den orientering, han modtager om sagerne i Ligningsrådet, forklarede vidnet, at han typisk bliver orienteret om sagerne, når de bliver behandlet på formødet til et ligningsrådsmøde. Han bliver således informeret på samme tid som retscheferne. Retscheferne vil dog ofte være involveret i en sag på et tidligere tidspunkt.

Foreholdt bilag A.15 (ekstrakten pag. 12-18/side 50159-50165), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, og forespurgt, hvorfor han var til stede på mødet som vicedirektør, forklarede vidnet, at han som vicedirektør havde det faglige ansvar for flere områder, herunder Ligningsrådet. Han deltog som direktionens repræsentant. Det var aftalt med Ole Bjørn, da denne tiltrådte som formand. Vidnet deltog som vicedirektør så vidt muligt altid i formøderne og i ligningsrådsmøderne, men efterhånden sjældent i formøderne. Det gjorde den daværende told- og skattedirektør ikke. Vidnet deltager som direktør stadig i formøderne og ligningsrådsmøderne. Vidnet modtager materialet til møderne og får referater fra møderne.

Foreholdt pag. 18 (side 50165), 6.-7. afsnit, ”Amby var uenig i svarene på de to sidste spørgsmål. Men der er måske et hul i loven. Amby ville gerne have en belysning heraf. Sagen blev herefter udsat” og forespurgt, om han kan huske denne problematik omkring et hul i loven, forklarede vidnet, at han husker [...]sagens (sag nr. 1) behandling på ligningsrådsmødet, men ikke specifikt som et hul i loven. Virksomheden ville fortage en investering i [...] gennem et ca. 93 pct. ejet datterselskab, og den

ville gerne have sikkerhed for, at et eventuelt underskud kunne trækkes fra gennem en sambeskatning. Problemet var, at virksomheden ikke kunne opnå sambeskatning med datterselskabet, idet man ikke kunne få de resterende aktier op til 100 pct. i datterselskabet. Flere rådsmedlemmer mente, at det var forkert, at der ikke kunne opnås sambeskatning, idet man i andre tilfælde tillod sambeskatning uden fuldt ejerskab. Virksomhedens forespørgsler gik på, for det første om sambeskatning under de konkrete omstændigheder kunne tillades, uanset at datterselskabet ikke ejedes 100 pct., og dernæst, hvis sambeskatning ikke kunne opnås umiddelbart, om ligningslovens § 5 H ville medføre en begrænsning i fradragsmuligheden, hvis aktiviteten i stedet overdroges til et andet selskab, der efterfølgende indgik i sambeskatning. Ligningsrådet kom frem til, at ligningslovens § 5 H ikke ville være en hindring for fradrag. Han opfattede det ikke som et hul, men at rådet fandt det uhensigtsmæssigt, at virksomheden ikke kunne få sambeskatning i denne situation uden fuldt ejerskab, og at rådet ikke fandt, at § 5 H burde begrænse et fradrag, som man i øvrigt fandt, at virksomheden havde krav på.

Adspurgt, om han husker nogen diskussioner om behovet for justeringer af ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det gør han ikke fra dette tidspunkt.

Foreholdt bilag A.15.01 (ekstrakten pag. 19-26/side 50167-50174), referat af Ligningsrådets møde den 22. juni 1999, specielt pag. 25 (side 50173), 4. sidste afsnit, "Amby fastholder, at han ønsker en belysning af, om der er et hul i loven", og at Christen Amby således fortsat mente, at der skulle arbejdes videre med problemstillingen, forklarede vidnet, at det forekommer, at der er medlemmer af Ligningsrådet, der ud fra en politisk dagsorden har ønske om at få en mere generel belysning af lovgivningens hensigtsmæssighed. Det er imidlertid ikke styrelsens opgave at agere sekretariat for politikerne. Det, de gjorde, var at uddybe svaret i relation til den konkrete

te sag, men de gik ikke ind og foretog en vurdering af hensigtsmæssigheden af en lovgivning.

Foreholdt 3. sidste afsnit, ”Formanden bemærkede, at Told- og Skattestyrelsen har orienteret Departementet om problemet” og forespurgt, hvad det var for en orientering, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen om, hvornår man under behandling af en sag i Ligningsrådet, der har indikationer af ”et hul i loven”, vil anse det for en politisk udmelding, som styrelsen ikke skal gøre noget ved, og hvornår den vil anse det for en ”early warning”, forklarede vidnet, at hvis de bliver klar over, at en sag rummer et problem, som lovgiver skal agere på, vil det blive taget op. Det er departementets tilforordnede opgave. Styrelsens opgave ligger primært i at vurdere, om det har betydning for afgørelsen af den konkrete sag eller for praksis på området. Der var enighed i Ligningsrådet om, hvorledes denne sag skulle afgøres. Bemærkningen gik alene på ønsket om en yderligere belysning. Ethvert medlem af Ligningsrådet kan anmode om at få en sag udsat, men formanden kan beslutte, at det ikke er relevant at udsætte sagen af denne grund. Dette tilfælde ligger på kanten af, hvad det er relevant at udsætte en sag på. Han har ikke nogen erindring om, at Christen Amby skulle have præciseret, hvor han mente, at der var et hul.

Vidnet forklarede videre, at han ikke husker, om de drøftede det på formødet, men det er det mest sandsynlige, og det kan godt være, at Niels Kristensen har nævnt, at de havde taget det op i lovgruppen. Der var et længe næret ønske at få en samlet sambeskatningslov, så det er muligvis det, der henvises til.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at han har forklaret, at det godt kunne være, at Niels Kristensen havde taget det op i lovgruppen, og fore-

holdt, at det i referatet er anført, at Told- og Skattestyrelsen har orienteret departementet om problemet, og forespurgt, om orienteringen til departementet kunne være givet i denne form og i dette forum, forklarede vidnet, at det kunne det godt, for det var netop et af formålene med sådanne møder.

Forespurgt om problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H forklarede vidnet, at han ikke havde ”noget, der tændte i hans hoved”. Der var ham bekendt ikke tale om et hul i ligningslovens § 5 H, men om at bestemmelsen udgjorde en forhindring for, at virksomheden kunne opnå et fradrag, som var en normal konsekvens af sambeskatning, og som den – bortset fra ligningslovens § 5 H – ville have krav på. Når formanden har bemærket det på rådsmødet, er der givet sket en orientering. Vidnet kan dog ikke identificere, hvad det var for et problem, der blev orienteret om. Det var for ham ikke klart, at det var et problem med ligningslovens § 5 H.

Foreholdt dele af bilag 05.07 (ekstrakten pag. 27-29/side 806-808), brev af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H, og forespurgt, om han på dette tidspunkt var bekendt med denne forespørgsel, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Foreholdt, at forespørgslen blev behandlet ad to omgange, hvilket førte frem til, at Told- og Skattestyrelsen i november 2000 anbefalede TDC at søge en bindende forhåndsbesked, og forespurgt, om han blev orienteret om dette forløb, forklarede vidnet, at det blev han ikke.

Forespurgt, om han får kopi af al indgående post, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det var Selskabsrevisionen, der behandlede denne sag. Selskabsrevisionen lig-

ner alle de store selskaber, hvilket giver anledning til mange henvendelser. Han ville drukne, hvis han skulle se alt dette materiale igennem.

Adspurgt, om der i styrelsen og Selskabsrevisionen føres lister over indkomne sager, forklarede han, at det gør der ikke i direktionen. Han er ikke bekendt med, hvorledes det foregår i Selskabsrevisionen. Hvis der føres sådanne lister, ser han dem ikke.

Foreholdt bilag 05.13 (ekstrakten pag. 30/side 825), mail af 16. oktober 2000 fra Solveig Mortensen til Niels Kristensen, Susanne Kjær og Leise Hemmingsen, og forespurgt, hvornår han første gang så de såkaldte 16. oktober-notater, forklarede vidnet, at det gjorde han i november 2003 i Odense.

Foreholdt bilag 05.14 (ekstrakten pag. 31-35/side 826-830), notat af 16. oktober 2000 fra John Nielsen til Selskabsbeskatningsafdelingen, Niels Kristensen og Susanne Kjær vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, og bilag 05.05 (ekstrakten pag. 37-40/side 800-803), notat af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Selskabsbeskatningsafdelingen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, og forespurgt, om han så begge notater i november 2003, forklarede vidnet, at han kun så ét notat. Han tror, at det var det sammenskrevne notat, men han er ikke sikker. Han lagde ikke mærke til, om det indeholdt en beskrivelse af CFC-reglerne, men han noterede sig, at der var en beskrivelse af problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H. Om det var med i det samskrevne notat, husker han ikke. Han genkalder sig dog beskrivelsen af ligningslovens § 5 H-problematikken.

Foreholdt bilag 05.14 (ekstrakten pag. 31-35/side 826-830), specielt pag. 31 (side 826), 6.-7. afsnit, ”Optjent goodwill i Tyskland vil således skattefrit blive konverteret til et afskrivningsberettiget aktiv, der skattemæssigt både kan afskrives i Tyskland og

Danmark. I Talkline GmbH er den optjente goodwill ifølge det oplyste på ca. 10 mia. kr.”, og forespurgt om, hvornår han blev bekendt med, at dette var et problem i sagen, forklarede vidnet, at det blev han opmærksom på i forbindelse med TDC-sagens forlæggelse for Ligningsrådet i 2003. Han blev først opmærksom på, at ToldSkat var bekendt med beløbet på 10 mia. kr., i november 2003.

Foreholdt bilag 05.04 (ekstrakten pag. 36/side 799), mail af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Niels Kristensen og Leise Hemmingsen, 3. afsnit, ”Vi vil meget gerne have jeres stillingtagen til problemstillingerne, idet vi synes, at selskabet – og andre selskaber fremover – får ubegrænset muligheder for at skattemæssige underskudsfradrag ved denne konstruktion (omdannelse i Tyskland til K/S). Vi mener således, at der bør følges op på problemstillingen, således at vi kan få ”lukket hullet” i skattelovgivningen på dette område”, bekræftede han på forespørgsel, at han ikke så denne mail i 2000. Forespurgt, om han på nuværende tidspunkt opfatter dette afsnit som en afrapportering om en vigtig sag, forklarede vidnet, at det var det. Selskabsrevisionen havde gjort det rigtige.

Adspurgt, om Niels Kristensen var den rigtige at afrapportere til, forklarede vidnet, at det var han. Selskabsrevisionen var en selvstændig skatteansættende myndighed, der skulle indrapportere til fagkontoret i Told- og Skattestyrelsen. Selskabsrevisionen ville kun underrette ham direkte, hvis der var tale om en særlig spektakulær sag. Hvis der var tale om juridiske spørgsmål, skulle henvendelsen rettes til fagkontoret.

Foreholdt, at der i henvendelsen vel også lå en anmodning om et fagligt råd, forklarede vidnet, at det gjorde der, og Selskabsrevisionen var her bundet af fagkontorets udmelding, idet Selskabsrevisionen på dette tidspunkt formelt var en del af styrelsen. Selvom Selskabsrevisionen senere blev udskilt som en selvstændig enhed af hensyn til klageadgangen, er kommandovejen stadig den samme.

Adspurgt, om han opfattede det således, at der var to led i notatet, nemlig en anmodning om faglig bistand og en afrapportering, forklarede vidnet, at det gjorde han.

Forespurgt, hvad Selskabsbeskatningskontoret skulle gøre med afrapporteringen, forklarede vidnet, at kontoret skulle undersøge, om der var hold i det synspunkt, som kom til udtryk, og herefter bearbejde det. Det var et typisk eksempel på en sag, som man måtte gå i lovgruppen med og orientere departementet om.

Adspurgt, om Niels Kristensen som kontorchef selv kunne beslutte, at en afrapportering om en sag ikke skulle gå videre, forklarede han, at det kunne Niels Kristensen godt, såfremt han fandt, at sagen ikke var tilstrækkeligt belyst. Niels Kristensen havde en forpligtelse til at sortere sagerne.

Forespurgt, om Selskabsrevisionen kunne forvente en tilbagemelding på afrapporteringsdelen, forklarede vidnet, at det synes han, at den kunne. Det er god skik mellem kolleger, at man får svar på et spørgsmål. Selskabsrevisionen har flere kontorer, der er placeret dels i København og dels i Århus, og afdelingens kontorer i København er netop placeret i Østbanegade, for at man kan have en tæt dialog med kontorerne i styrelsen om de faglige spørgsmål, som der er mange af i Selskabsrevisionen.

Foreholdt bilag 42.05 (ekstrakten pag. 41-45/side 12649-12653), skrivelse af 2. januar 2001 fra Niels Kristensen til Ivar Nordland, vedhæftet notat af 2. januar 2001 vedrørende ligningslovens § 5 H, specielt pag. 41 (side 12649), 2.-3. afsnit, ”Told- og Skattestyrelsen behandler for tiden en anmodning om bindende forhåndsbesked fra [...] om anvendelsen af ligningslovens § 5 H. Styrelsen har i den anledning udarbejdet et notat, som angiver hvorledes styrelsen agter at udarbejde den bindende forhåndsbesked. Forinden sagen forelægges for Ligningsrådet hører styrelsen imidlertid gerne, om Departementet er enig i styrelsens fortolkning af ligningslovens § 5H”, og

pag. 42 (side 12650), hvor der omtales tre sager, som man har haft på området ,”• en bindende forhåndsbesked til [...] den 22. juni 1999”, ”• en udtalelse den 13. november 2000 til Told- og Skattestyrelsens Selskabsrevisionsafdeling i en sag vedrørende Tele Danmark A/S” og ”• anmodning af 27. november 2000 fra [...] om bindende forhåndsbesked”, og forespurgt, hvornår han første gang så dette brev og notatet, forklarede vidnet, at det gjorde han den 3. december 2003.

Forespurgt, om han, da han dengang så det – eller i dag – vurderede, at det var en af-rapportering fra Niels Kristensen om en vigtig og principiel sag, forklarede vidnet, at det var det. Der var udvist ”rettidig omhu”. Notatet indeholder en bearbejdning af den problemstilling, kontoret har fået forelagt, og det er sammenholdt med de sager, som kontoret tidligere har haft og sat ind i en forelæggelse for departementet på en rigtig måde. Han synes, det ser pænt ud, og han har ikke bemærkninger hertil.

Adspurgt, om dette var en relevant opfølgning på Selskabsrevisionens henvendelse og dens ønske om, at man skulle gå videre med sagen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om departementet kunne opfatte det som en rent faglig forespørgsel, hvor man hverken forfulgte egentlige problemer eller beløbsstørrelser, forklarede han, at det er klart, at man i første omgang gerne ville have en dialog med departementet om ligningslovens § 5 H og fortolkningen heraf. En advarsel om en konkret sag var det ikke. Det var mere et spørgsmål om at få en opbakning til fortolkningen af ligningslovens § 5 H til brug for [...] -sagen (sag nr. 2), som for dem var den mest betænkelige i relation til skatteudnyttelse. Der var ikke noget betænkeligt i TDC-sagen. Det var klart [...] -sagen (sag nr. 2), der fik advarsels-lamperne til at lyse. Der står godt nok ikke noget om beløbsstørrelser. Han ved ikke, om det ville have gjort en forskel. Der er i notatet en præcis beskrivelse af problemstillingen og de tre kendte sager.

Foreholdt pag. 43 (side 12651), 3. afsnit, ”... Da kommanditselskaber skattemæssigt er transparente, bliver TFK GmbH skattemæssigt ejer af de overdragne aktiver, herunder oparbejdet goodwill, som ved overdragelsen bliver til en tilkøbt goodwill. Dermed bliver goodwillen også afskrivningsberettiget, hvis TFH bliver inddraget under sambeskatning med Tele Danmark A/S, hvilket netop er planen”, og foreholdt, at Selskabsbeskatningskontoret tilsyneladende var opmærksom på, at Tele Danmark havde en plan om at ændre oparbejdet goodwill til erhvervet goodwill, forklarede vidnet, at det er et godt spørgsmål, om de dengang kunne se en plan om, at TFH skulle indgå i sambeskatning, og at man ville kunne afskrive på goodwill.

Adspurg, om han på dette tidspunkt, ved årsskiftet 2000/2001, vidste, at der var kommet en anmodning om bindende forhåndsbesked fra [...] (sag nr. 2), forklarede vidnet, at det vidste han, som han husker det, ikke.

Foreholdt, at notatet af 2. januar 2001 var begyndelsen på en længere debat mellem Niels Kristensen og Ivar Nordland, og forespurgt, under henvisning til bilag 02.52 (ekstrakten pag. 46-49/side 236-239), notat af 23. januar 2001 fra Ivar Nordland og Majken Wågensø til Niels Kristensen vedrørende ligningslovens § 5 H, om han hørte om denne debat, forklarede vidnet, at det gjorde han først senere i forbindelse med forelæggelsen af [...] -sagen (sag nr. 2) for Ligningsrådet i maj 2001. Det var først på formødet til dette ligningsrådsmøde, at han blev opmærksom på sagen. Han så ikke notatet af 23. januar 2001.

Foreholdt bilag A.14.02 (ekstrakten pag. 50-53/side 50155-50158), dagsorden af 15. marts 2001 til ligningsrådsmøde den 20. marts 2001, specielt pag. 51, sag 8.3.22 [...], 2.-3. afsnit, ”Det indstilles – i overensstemmelse med Departementets fortolkning – at der svares bekræftende på spørgsmålene. Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen er særdeles betænke-

lig ved den af Departementet anlagte fortolkning”, og foreholdt, at uenigheden mellem styrelsen og departementet kan ses af dagsordenen, forklarede vidnet, at det var her, han blev opmærksom på det. Det var således i marts måned 2001. Det var hans opfattelse, at de ikke kunne gå i Ligningsrådet med en delt opfattelse. Han besluttede, vist nok sammen med formanden for Ligningsrådet, Ole Bjørn, at sagen skulle trækkes. Der skete herefter to ting. Det ene var, at Ligningsrådet fik en ny formand, Niels Winther-Sørensen. Sagen blev derfor ikke sat på det næste møde, men på mødet i maj måned, idet Niels Winther-Sørensen først skulle sættes ind i, hvorledes det foregik på møderne. Det andet var, at vidnet havde intense drøftelser med Ivar Nordland og Niels Winther-Sørensen om sagen, der blev Niels Winther-Sørensens ilddåb. De brugte meget tid på at drøfte sagen.

Der var tre synspunkter, som kunne opstilles: 1. Kunne et fast driftssted ligge i samme land som selskabet, 2. Kunne udenlandske sambeskattede datterselskaber anses for omfattet af selskabsskattelovens § 1, og 3. Det tidsmæssige aspekt, det vil sige, at § 5 H ikke finder anvendelse, da selskabet ikke er inddraget under sambeskatning på erhvervelsestidspunktet. Der var på stort set alle 3 punkter uenighed mellem styrelsen og departementet. Vidnet var enig med departementet i de 2 første synspunkter. De udstillede bestemmelsens utilstrækkelighed. Der var ”tre skud i bøssen” som begrundelse for en afgørelse, men de ville nok ikke holde alle tre.

Vedrørende det første synspunkt var vidnet enig med departementet. Han mente, at det var sikkert. Det andet synspunkt, vedrørende selskabsskattelovens § 1, anså han for mere tvivlsomt, men han mente, at det nok ville holde. Det tredje punkt mente han nok også, at han kunne være enig med departementet i. Det var det standpunkt, der var det mest tvivlsomme. Det var anvendt i [...] -sagen (sag nr. 1). Her virkede ligningslovens § 5 H ikke som værnsregel. [...] -sagen (sag nr. 2) ramte lige ned i hjertekulen på ligningslovens § 5 H, og hvis virksomheden fik medhold, ville der være et

hul i loven. Det var sådanne aktiviteter, ligningslovens § 5 H skulle forhindre. Niels Winther-Sørensen var ikke enig i, at det tidsmæssige aspekt var et bæredygtigt synspunkt. Vidnet foreslog, at de skulle forelægge det for rådets medlemmer for at se, om det kunne gå igennem. Det var op til rådsmødet den 22. maj 2002, at de havde disse drøftelser, der forgik pr. telefon og på møder.

Adspurgt, om de gjorde forsøg på at få synspunkterne til at nå hinanden, forklarede vidnet, at de måtte lægge sagen op til Ligningsrådet på denne måde, når der var et fortolkningsmæssigt spørgsmål, der gjorde, at rådet havde et fortolkningsmæssigt råderum.

Foreholdt bilag A.14.01 (ekstrakten pag. 54-62/side 50146-50154), referat af Ligningsrådets møde den 22. maj 2001, specielt pag. 55 (side 50147), sag 5.8.3.2 [...], 3. afsnit, ”Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen har i forreferatet redegjort for en række fortolkningsmæssige problemstillinger i forhold til ordlyden i bestemmelsen”, og foreholdt, at der heri var der åbning over for departementets holdning, bekræftede vidnet dette.

Adspurgt af advokat Jesper Lett, om det var et område, som Niels Winther-Sørensen var inde i, forklarede vidnet, at det var det i høj grad. Han bekræftede, at Niels Winther-Sørensen har skrevet disputats om emnet. De gjorde meget ud af det, ligesom Niels Winther-Sørensen gjorde meget ud af det.

Foreholdt af advokat Michael Reklings pag. 61-62 (side 50153-50154) og forespurgt, hvad der gik galt ved sagens afgørelse, forklarede vidnet, at afgørelsen ikke faldt på det tredje skud, men på det andet. Det faldt ud på denne måde, fordi Christen Amby og Steen Askholt mente, at udenlandske sambeskattede selskaber efter lovens klare ordlyd ikke kunne være omfattet af selskabsskattelovens § 1. Det var Niels Kristen-

sens principale standpunkt. Det var ikke vidnets og Niels Winther-Sørensens opfattelse.

Forespurgt, om sagen, efter at det var gået galt på maj-mødet, gav ham anledning til en afrapportering, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke på det tidspunkt. De blev enige om, at sagen skulle forelægges for rådet igen med en ny indstilling, således at præmisserne blev helt rigtige. Til det næste formøde, hvor sagen skulle drøftes, havde Niels Winther-Sørensen været "nede og bage" den, og han havde fundet ud af, at beslutningen med den begrundelse, som Ligningsrådet havde valgt, ville få vidtrækkende konsekvenser for andre lovbestemmelser. Styrelsen mente ikke, at ligningslovens § 5 H kom ind på grund af det tidsmæssige aspekt. Det, som ligningslovens § 5 H skulle forhindre, var skudt i sæk. Niels Winther-Sørensen var meget optaget af, at muligheden for udnyttelse blev så meget desto større, hvis det skete i udlandet uden beskatning. Niels Kristensen nævnte i denne forbindelse, at der var en sag undervejs med denne problemstilling. Det var første gang, de hørte om TDC, i juni 2002. Departementet havde været med i diskussionen, og man var her klar over, at såfremt Ligningsrådet afgjorde sagen på denne måde, var ligningslovens § 5 H skudt i sæk. Han sikrede sig, at alle var klar over dette. Ved juni-mødet var Steen Askholt og Christen Amby blevet klogere, formentlig fordi Niels Winther-Sørensen havde talt med dem, og selskabet fik medhold på grund af det tidsmæssige aspekt, ligesom i [...]sagen (sag nr. 1).

Foreholdt Hans Kristian Andersens forklaring til kommissionens protokol af 9. december 2004, side 166, 2. afsnit, "Foreholdt at der er flere bemærkninger, der hentyder til en "early warning", forklarede vidnet, at han efter mødet blev trukket til side af Ole Kjær, der gav udtryk for, at styrelsen var blevet bekymret for afgørelsen, idet den åbnede for nogle problemstillinger, der havde betydning for andre sager, som de var i gang med. Ole Kjær nævnte, at en større dansk koncern var i gang med noget, som de

danske sambeskatningsregler ikke kunne holde til” og forespurgt, om han husker en sådan samtale med Hans Kristian Andersen efter maj-mødet, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Hvis det er rigtigt, må oplysningerne fra Niels Kristensen være kommet frem på formødet til maj-mødet.

Foreholdt samme protokol side 166, 2. afsnit, – side 167, 1. afsnit, ”... Der blev ikke nævnt nogen navne på dette tidspunkt, idet de stod i et lokale, hvor der var andre til stede, og de begge har tavshedspligt. Vidnet spurgte Ole Kjær, hvorfor dette ikke var blevet meddelt til relevante personer i departementet, hvortil Ole Kjær svarede, at det var det også, men de havde ikke fået nogen tilbagemelding, og Ole Kjær ville nu være sikker på, at budskabet var gået ind. Der blev ikke sagt noget om, hvem det var, der var blevet orienteret herom, men vidnet formodede, at det var Ivar Nordland. Vidnet blev bedt om at gå tilbage og finde ud af, hvad der skete. Vidnet gik herefter samme dag til kontoret i departementet for at tale med Ivar Nordland. I første omgang var denne ikke til stede, men vidnet traf Jesper Leth Vestergaard og fortalte ham, hvad han havde fået at vide af Ole Kjær om styrelsens bekymring vedrørende § 5 H og om de igangværende sager og problemstillingerne heri. Vidnet talte samme dag også med Ivar Nordland. Vidnet erindrer ikke, hvorvidt det var Jesper Leth Vestergaard eller Ivar Nordland, der fortalte ham, at de godt kendte til dette problem. Vidnet mener, at Jesper Leth Vestergaard og Ivar Nordland fortalte, at de var i gang med eller ville gå i gang med at overveje lovgivningen. Vidnet opfattede det således, at det var en lovgivning, der skulle tage hånd om problemstillingen i de konkrete sager. Ole Kjær sagde, at der kunne blive tale om store beløb, men der blev ikke nævnt noget beløb”, og forespurgt, om han nu husker noget om en samtale med Hans Kristian Andersen, forklarede vidnet, at det gør han stadig ikke. Han er imidlertid helt overbevist om, at departementet var orienteret om sagen. Han havde flere samtaler med Ivar Nordland herom. Vidnet er overbevist om, at departementet var klar over, at hvis der skulle gøres noget, krævede det noget lovgivningsmæssigt.

Forespurgt, om han og Ivar Nordland kendte TDC-sagen på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at han selv først fik viden om materien i TDC-sagen på et senere tidspunkt. Han havde på det tidspunkt kun fået at vide, at der var en sag på vej, og at den indeholdt det element, som Niels Winther-Sørensen havde udtrykt bekymring for, med at der kunne ske skattefri omdannelse i udlandet.

Adspurgt, om disse oplysninger blev givet videre til Ivar Nordland, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at Ivar Nordland fik at vide, at det drejede sig om TDC, men han mener, at Ivar Nordland blev gjort bekendt med denne variant af problemstillingen og konsekvenserne heraf, samt at der var en konkret sag herom undervejs. Så snart afgørelsen blev kendt, kunne alle gøre det samme, så hvis man skulle agere på det, skulle det gå hurtigt.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindenchrone Petersen, om der heri lå, at andre, når Ligningsrådet havde sagt god for det, kunne gøre det samme, forklarede vidnet, at så kunne alle gøre det samme, uden først at søge om en bindende forhåndsbesked. De kunne så blot gennemføre dispositionen og selvangive det.

Adspurgt af advokat Michael Reklings, om der blev nævnt beløb eller en størrelsesorden, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om at have hørt om det. De kendte ikke beløbet i [...] -sagen (sag nr. 2), men der var utvivlsomt tale om store beløb.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindenchrone Petersen om, hvad der bliver anset for store beløb, forklarede vidnet, at han ikke kendte beløbene, der ikke fremgik af sagen, men der var tale om et stort selskab med aktiviteter i udlandet, der gav underskud. Dette var en måde til at få koncernens goodwill bygget op. Han vil tro, at det involverede meget store beløb, formentlig i milliard-klassen. Det handler normalt om

store beløb i de store selskaber. I [...] -sagen (sag nr. 1) drejede det sig om 200 mio. kr.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag A.14 (ekstrakten pag. 63-69/side 50139-50145), referat af Ligningsrådets møde den 19. juni 2001, og foreholdt, at han ikke selv var til stede på mødet, forklarede vidnet, at det var han ikke, men han blev orienteret om, hvad der var foregået på mødet.

Foreholdt pag. 69 (side 50145), og at det fremgår, at rådet kom til samme resultat, men ændrede begrundelsen til det tidsmæssige aspekt, og forespurgt, om de efter afgørelsen gjorde sig overvejelser om, hvad man skulle gøre, når ligningslovens § 5 H var ”skudt i sæk”, forklarede vidnet, at han ikke kender til sådanne overvejelser. Overvejelserne måtte i givet fald gå på, hvad man kunne gøre lovgivningsmæssigt, og man kunne her overveje en generel lov om sambeskatning. Der havde gennem nogen tid været et pres for at få en sambeskatningslov, idet Ligningsrådet var tillagt en kompetence, der var på grænsen af det lovlige. Styrelsen og rådet, herunder formanden, havde efterspurgt en sådan sambeskatningslov. Det var hans opfattelse, at problemet kunne løses med en sambeskatningslov.

Adspurgt om, hvad der så skulle ske, forklarede vidnet, at der ikke var mulighed for at gøre noget akut, idet sagen blev afgjort af rådet midt i Folketingets sommerferie. Han ved ikke, hvad departementet gjorde, og han var ikke involveret i overvejelser om eventuelle lovforslag. For hans vedkommende var sagen om ligningslovens § 5 H slut.

Foreholdt bilag 07.22 (ekstrakten pag. 70-75/side 1080-1085), brev af 5. september 2001 fra TDC til Told- og Skattestyrelsen vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – sambeskatning med Talkline Management und Finance Holding

GmbH, og forespurgt, hvornår han blev bekendt med, at det var indkommet en anmodning fra TDC, forklarede vidnet, at han blev bekendt med det inden den 5. september 2001, idet Henning Dyremose ringede til ham i august eller september 2001 og bad ham fremskynde en anmodning, som TDC ville sende, idet de var i gang med et salg. Han lovede at se på, om det var muligt at fremskynde sagen, og gav herefter besked til fagkontoret, der fremskyndede behandlingen, så man kunne sætte sagen på Ligningsrådets møde i september 2001. Vidnet så først selve anmodningen, da han fik materialet til Ligningsrådets møde. Anmodningen blev ikke overbragt til ham.

Foreholdt bilag 07.32 (ekstrakten pag. 76-78/side 1113-1115), notat af 11. september 2001 fra Lars Nørding og Solveig Mortensen til Susse Meulengracht og Sune Hein Bertelsen vedrørende TDC A/S – anmodning om bindende forhåndsbesked, og bilag 07.39 (ekstrakten pag. 79-80/side 1126-1127), internt notat af 11. september 2001 fra Lars Nørding og Solveig Mortensen til Niels Kristensen, Susse Meulengracht og Sune Hein Bertelsen, og forespurgt, hvornår han så disse to notater, forklarede vidnet, at han ikke har set notaterne tidligere. Han har i hvert fald ingen erindring om det.

Foreholdt, at det første notat blev udarbejdet af Selskabsrevisionen som svar på en høring til brug for behandlingen af TDC's anmodning, og at man også skrev et internt notat, der blev stilet til Niels Kristensen, hvori der blev henvist til debatten på tidligere møder i Ligningsrådet, herunder om et hul i loven, og foreholdt pag. 79, sidste afsnit, "Det er Selskabsrevisionsafdelingens opfattelse, at ligningslovens § 5 H fortolkes for snævert, når der udelukkende fokuseres på erhvervelsestidspunktet", og pag. 80, 3.-5. afsnit, "Ambys forespørgsel om der er et "hul" i loven underbygger vor opfattelse af, at det ikke har været hensigten, at paragraffen skal fortolkes så snævert, som praksis er i øjeblikket. Såfremt nuværende praksis anvendes, bliver selskabet ikke omfattet af ligningslovens § 5 H. Selskabets indgangsværdier værdiansættes i henhold til selskabsskattelovens § 31, og der foretages genbeskatning af underskud i

henhold til ligningslovens § 55 E, såfremt selskabet ophører med at være inddraget i den danske sambeskatning, hvilket næppe vil ske. Selskabsrevisionsafdelingen vil med ovenstående give et billede af, hvilke konsekvenser, der er ved at tolke ligningslovens § 5 H, så snævert, som praksis er i øjeblikket. Det kunne måske, såfremt det er ønsket, give sig udslag i en lovændring på området”, bekræftede vidnet på ny, at han ikke så notaterne dengang.

Adspurgt, om notatet var en ny afrapportering fra Selskabsrevisionen, forklarede vidnet, at han nærmere ser det som udtryk for, at Selskabsrevisionen ikke havde fået en afrapportering af diskussionen om problemstillingen omkring ligningslovens § 5 H i forbindelse med Ligningsrådets behandling af [...] -sagen (sag nr. 2). Der er ikke så meget nyt i disse notater i forhold til 16. oktober-notaterne. Foreholdt, at Selskabsrevisionen godt kendte afgørelsen i [...] -sagen (sag nr. 2), forklarede han, at det ikke var sikkert, at de kendte de diskussioner, der var på møderne, og drøftelserne med formanden. Styrelsen kunne efter dette ikke gå i rådet med en ny fortolkning af ligningslovens § 5 H. Budskabet var, at det eneste håb var en lovændring, og denne problemstilling var parkeret i departementet. Det var hans forventning, at Niels Kristensen havde meldt tilbage til Lars Nørding, at sagen var lukket.

Foreholdt bilag A.13 (ekstrakten pag. 82-93/side 50127-50138), referat af Ligningsrådets møde den 18. september 2001, bekræftede vidnet, at han først så anmodningen i forbindelse med, at han modtog materialet til rådsmødet. Han husker ikke drøftelser om TDC-sagen, hverken på formødet eller på rådsmødet. Det var blot en bekræftelse af [...] -sagen (sag nr. 2). Den var heller ikke så betændt som [...] -sagen (sag nr. 2). Henning Dyremose gjorde meget ud af, at TDC ønskede at sælge Talkline, og at det var et forsøg på at inddække et eventuelt tab i forbindelse med salget. Omstrukturen var alene en følge af en almindelig forretningsmæssig disposition, idet køberen herved kunne undgå at skulle rette henvendelse til alle mobiltelefonkunder i for-

bindelse med overtagelsen. Selve spørgsmålet om tabets størrelse var ikke fremme her, og der blev ikke nævnt noget om afskrivninger, og slet ikke på oparbejdet goodwill. Da der var tale om et salg, kunne der under alle omstændigheder foretages fradrag for tab på oparbejdet goodwill, uanset om ligningslovens § 5 H fandt anvendelse. Det var en forretningsmæssig konstruktion i forbindelse med et salg, og ligningslovens § 5 H ville ikke have forhindret et fradrag i forbindelse med et underskud eller et overskud, som man ville have fået.

Forespurgt, om det var en anden sag end den, han hørte om fra Niels Kristensen i foråret 2002, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvad Niels Kristensens oplysninger om, at der var en sag på vej, gik på, men [...] (sag nr. 1), [...] (sag nr. 2) og TDC handlede alle om ligningslovens § 5 H. I [...] -sagen (sag nr. 2) var det et igangværende underskud, som man ville forsøge at inddrage under sambeskatning. I [...] -sagen (sag nr. 1) og i TDC-sagen var det et muligt kommende underskud. Der lå ikke nogen skattemæssig tænkning i det. Der var ikke noget odiøst i forespørgslen. Det var en forretningsmæssig risikoafvejning.

Forespurgt, om han havde fået at vide, at der var endnu en sag om ligningslovens § 5 H, hvor en skattefri overdragelse i udlandet indgik, på vej, bekræftede vidnet dette. TDC's forespørgsel drejede sig om et underskud i forbindelse med salg. Der var ikke tale om et eksisterende underskud. TDC forespurgte, om ligningslovens § 5 H ville forhindre et eventuelt fradrag i forbindelse med et tab ved et eventuelt salg. Det var ret afgørende, at der var tale om et salg, set i forhold til den senere forespørgsel.

Foreholdt bilag 10.51 (ekstrakten pag. 94-98/side 2307-2311), brev af 28. maj 2002 fra TDC til Ligningsrådet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, og forespurgt, hvornår han første gang hørte om denne anmodning, forklarede vidnet, at den hørte

han først om, da den var på vej til Ligningsrådet i 2003. Det gjorde han på den måde, at Preben Underbjerg Poulsen og Niels Kristensen bad om et møde med ham. TDC-sagen skulle forelægges på et kommende møde i Ligningsrådet, og de ville gerne drøfte strategien for forelæggelsen. Det må så have været i foråret 2003, at han blev orienteret om sagen. Sagen var på det tidspunkt efter aftale med TDC blevet opdelt i to dele, spørgsmålet om, hvilket tidspunkt der skulle danne udgangspunktet for afskrivningsgrundlaget, og selve værdiansættelsen.

Forespurgt om det lange forløb fra sagens indgang i maj 2002 til han blev orienteret herom i foråret 2003, forklarede vidnet, at det i Ligningsrådssager er det normale, at der først sker afrapportering op til Ligningsrådets behandling. Det var et meget langt forløb, også fordi det viste sig, at sagen var politisk betændt. Det var den, fordi TDC's argumentation knyttede an til et lovforslag, der var fremsat af den tidligere regering. Vidnet sikrede sig i maj 2003, at departementet var orienteret om sagen. Han spurgte Niels Kristensen, der bekræftede dette. Vidnet spurgte ham, om departementet var orienteret om problemstillingen, og fik at vide, at departementet havde været med hele vejen.

Foreholdt, at der i det år, der gik, fra TDC's anmodning indgik i maj 2002, til han hørte om sagen i maj 2003, let kunne være opstået noget, som ministeren kunne have haft glæde af at kende til, og forespurgt, om det ikke var uheldigt, at afrapporteringen om en bindende forhåndsbesked først skete i forbindelse med behandlingen i Ligningsrådet, forklarede vidnet, at det naturligvis altid er en vurdering, hvornår der skal ske afrapportering, I dette tilfælde kunne han, i bagklogskabens lys, godt have tænkt sig at kende sagen noget før. Han har dog ikke bebrejdet kontoret noget eller sagt, at de ikke har overholdt reglerne.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om man kunne forestille sig, at en truffen ligningsrådsafgørelse kunne afstedkomme en ændring af lovgivningen, og foreholdt, at man kunne spørge sig selv, om en anmodning om bindende forhåndsbesked kunne medføre en warning på et tidligere tidspunkt, end når sagen kom for Ligningsrådet, og forespurgt, om der findes eksempler på anmodninger, der har givet anledning til en sådan tidligere rapportering, forklarede vidnet, at det har der været. Det har specielt været tilfældet med nogle finansielle transaktioner, hvor det var vigtigt hurtigt at få ændret reglerne. Det har været taget op i koncernledelsen på foranledning af nogle konkrete sager, at man skulle sikre en tidligere indrapportering, hvilket har gjort, at man nu har indført en early warning-liste med vigtige sager. Det er ment som et supplement til de tidligere omtalte retningslinjer.

Adspurgt, om en sag af denne karakter i dag ville kvalificere sig til denne liste, forklarede vidnet, at det ville den fra det tidspunkt, hvor man identificerede et politisk element ved tilknytningen til et tidligere lovforslag. Vidnet er ikke klar over, hvornår man i styrelsen og departementet blev klar over dette aspekt. Det ville være relevant for informationen til ministeren, men ikke i forhold til sagsbehandlingen.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen om, hvornår han blev informeret om, at TDC-sagen ændrede sig fra at være en sag om anvendelse af ligningslovens § 5 H til et kritisk spørgsmål om oparbejdet goodwill, der kunne give afskrivning i Danmark, forklarede vidnet, at den for så vidt ikke ændrede sig. TDC spurgte ganske vist til afskrivningsgrundlaget, men ville også have bekræftet det første svar, idet der stadig var mulighed for et salg. Talkline var stadig til salg på dette tidspunkt. Ved et salg ville spørgsmålet om afskrivning være uden betydning. Det, som TDC skulle beskattes af, var den gevinst eller det tab, der var opstået i perioden fra 2000 til 2003, hvor Talkline havde været inddraget under sambeskatning. Det skattemæssige aspekt ville kun være aktuelt, hvis TDC ville beholde Talkline langt ud i fremtiden.

Forespurgt, om der i en situation, hvor der var sket et salg, og hvor der var høje indgangsværdier, ville kunne foretages fradrag for tab på oparbejdet goodwill, forklarede vidnet, at det ville være det samme, også uden en koncernintern overdragelse. Det kan man dog ikke længere, idet der efterfølgende (L 27) er grebet ind over for dette. Tidligere kunne man ikke afskrive på oparbejdet goodwill, jf. selskabsskattelovens § 31, stk. 6, men ved en avanceopgørelse ville oparbejdet goodwill tælle fuldt med. Man kan alene beskatte goodwill i den periode, hvor selskabet har været under dansk beskatning. Hvis sambeskatningen etableres umiddelbart før et salg, er det begrænset, hvor stort et tab eller overskud der kan fremkomme. TDC-sagen drejede sig for vidnet om, at TDC ville dække sig ind for et eventuelt tab i forbindelse med et salg. Hvis TDC fra begyndelsen havde besluttet at beholde Talkline til evig tid, ville de have lavet en skattefidus ligesom [...] (sag nr. 2), idet den oparbejdede goodwill i denne situation bliver til en erhvervet goodwill, og denne del af goodwillens størrelse fastsættes til handelsværdien på erhvervelses tidspunktet.

Foreholdt af advokat Jesper Lett, at han forklarede, at han spurgte, om departementet var orienteret, og at Niels Kristensen bekræftede, at departementet havde været med længe, forklarede vidnet, at departementet havde været med hele tiden. Han vidste det bare ikke. Der var sket en afrapportering, selv om han ikke vidste det. Systemet er indrettet på, at der skal være en tæt kommunikation mellem departementet og styrelsen, og at det ikke er alt, der skal gå gennem ledelsen. Niels Kristensen bekræftede over for vidnet, at departementet var orienteret, også vedrørende sammenhængen med L 61. Vidnet er ikke bekendt med, hvornår de blev klar over sammenhængen med L 61 og det politiske problem. Han var ikke klar over, at L 61 var blevet fremsat, og at forslaget var trukket tilbage, før det kom op som et politisk problem.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, om hans medarbejdere fortalte ham, at de ikke længere troede så meget på et salg, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke, men han kunne i pressen se, at det ikke længere var så relevant med et salg.

Adspurgt, om han var klar over, at der var en tæt kontakt mellem TDC og hans medarbejdere, forud for at han hørte om det i maj 2003, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om der tilflød ham oplysninger om, hvorvidt der stadig var mulighed for et salg, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke. Det er en mulighed, at TDC har planlagt hele tiden at ville beholde Talkline, og således slet ikke har haft til hensigt at sælge, men det tænkte vidnet ikke på.

Foreholdt, at der efter det oplyste skulle have været et møde i februar 2003 med skatteministeren, og forespurgt om, hvad det var for et møde, forklarede vidnet, at han den 6. februar 2003 sad i møde i Hovedsamarbejdsudvalget, da hans sekretær kom ind og meddelte, at ministeren gerne ville besøge ham i frokosten. I mødet deltog også Per Bach Jørgensen. Peter Loft var ikke med, da han var på vinterferie. Det var et hyggeligt, uformelt møde. Han havde jævnligt været til møder med Svend Erik Hovmand, og de havde en god uformel kontakt. Det var ikke sædvanligt, at Svend Erik Hovmand kom til vidnet. Svend Erik Hovmands ærinde var, at han fra en unavngiven kilde i sit bagland havde hørt, at regeringen kunne være på vej til at forære en dansk virksomhed et stort fradrag. Der var efter vidnets opfattelse to muligheder. Enten at det kunne være et af de lovforslag, der var undervejs, eller, som den anden mulighed, at styrelsen var på vej til at træffe en ulovlig afgørelse, altså en ny Spar Nord-sag. Han spurgte, om det var noget, han skulle sætte en undersøgelse i gang om. Det ville Svend Erik Hovmand ikke have, for han ønskede, at det skulle være hemmeligt. Det skulle også være hemmeligt, at han havde spurgt. Vidnet sagde, at han ville spørge

Preben Underbjerg Poulsen og Palle Graff, idet det ville være mest sandsynligt, at de kendte noget til det. Han spurgte Preben Underbjerg Poulsen og Palle Graff, men det sagde dem ikke umiddelbart noget. De gjorde herefter ikke mere ved sagen. Han hørte på en eller anden måde, at det formentlig var L 61, ministeren havde tænkt på. Han gjorde herefter ikke mere ved det, idet der således ikke var tale om en ulovlig afgørelse i styrelsen. Det var først, da Niels Kristensen og Preben Underbjerg Poulsen i maj måned 2003 kom med TDC-sagen, at han kom på, at det kunne være den sag, som ministeren havde hørt om, idet det drejede sig om store beløb.

Foreholdt, at sagen var sat på dagsordenen til Ligningsrådets møde den 17. juni 2003, men blev trukket fra mødet, og forespurgt, om han var involveret i beslutningen herom, forklarede vidnet, at det var han. Efter mødet med Niels Kristensen i maj 2003, talte vidnet med Ivar Nordland om hans syn på den juridiske fortolkning. Ivar Nordland mente, at den var tvivlsom. Vidnet talte også med Peter Loft om sagen. Han sagde, at de havde behov for at overveje, hvordan de skulle forholde sig til sagen. Vidnet accepterede at udsætte sagen, men ikke længere end til august-mødet. De var enige om, at de ville prøve at køre sagen igennem i Ligningsrådet, men da rådets formand også havde meldt ud, at han ikke støttede indstillingen, vidste de, at det ville blive svært.

Vidnet forklarede videre, at han alligevel støttede op om, at de gik i Ligningsrådet med en indstilling om, at man skulle anvende de tyske regler. Det var normalt udgangspunktet, at man tog det tyske faktum og omsatte det til danske regler. Det rykkede således ved, hvordan man forholdt sig efter danske regler. Ligningsrådet var imidlertid klædt på til at se på det på denne måde, idet man forinden havde haft en anden sag, hvor man benyttede de udenlandske regler. Niels Winther-Sørensen var dog ikke enig med styrelsen heri.

Foreholdt bilag 11.09 (ekstrakten pag. 123-125/side 2452-2454), notat af 11. august 2003 til Peter Loft, specielt pag. 124 (side 2453), 1. afsnit, ”Ole Kjær har bedt os om at orientere dig om en sag om TDC, der behandles på Ligningsrådets møde den 19. august 2003”, og forespurgt om, hvad der var baggrunden for, at han ville have, at Peter Loft skulle orienteres, forklarede vidnet, under henvisning til pag. 125, næstsidste afsnit, at han blev opmærksom på, at hvis rådet lagde den fortolkning, styrelsen ønskede, til grund, ville afgørelsen åbne for et andet hul. Han ville have, at Peter Loft blev orienteret om, at det havde denne dobbeltvirkning.

Adspurgt, om det var for at orientere om TDC-sagen, forklarede vidnet, at det var det ikke, for den kendte Peter Loft i forvejen. De havde drøftet sagen meget indgående. Det var således ikke for at fortælle, at TDC-sagen fandtes, eller at den skulle på ligningsrådsmødet. Det var Peter Loft klar over fra deres drøftelse før sommerferien.

Forespurgt, om det også gælder sagens størrelsesorden, og om beløbet på 6-7 mia. kr. var et tal, som der var en fælles viden om hen over sommeren 2003, forklarede vidnet, at det vil han mene. Peter Loft kendte beløbet, som var kendt af alle, der var involveret i sagen, i sommeren 2003. Alle involverede var også klar over, at selve værdisættelsen var udskilt til senere behandling.

Foreholdt pag. 125 (side 2454), det med håndskrift anførte, ”Vi orienterer dig om Formandens holdning i morgen”, bekræftede vidnet, at det er hans skrift. Det var formandens holdning til den juridiske indstilling, han ville orientere om. Da de konstaterede, at formanden var imod indstillingen, vidste de, at de ikke havde ret store muligheder for at komme igennem med det. Risikoen for, at Ligningsrådet ville træffe en afgørelse til fordel for TDC, var nærliggende. Dette blev Peter Loft også orienteret om.

Foreholdt bilag A.12 (ekstrakten pag. 99-122/side 50101-50124), referat af Ligningsrådets møde den 19. august 2003, specielt pag. 121 (side 50123), 11. afsnit, ”Amby mente heller ikke, at styrelsens synspunkt er holdbart. Advokaten har desværre ret. Men resultatet er urimeligt. Amby henviste i den forbindelse til lovforslag nr. 61, der indeholdt en løsning på problemet. Men regeringen valgte – antagelig på grund af skatkestoppet – at udelade forslaget om ændring af § 31, stk. 6. Herefter kan Ligningsrådet ikke vedtage en lignende fortolkning. Lovforslagets bemærkninger tyder klart på, at styrelsens indstilling ikke er korrekt. Havde styrelsen haft ret, var der jo ikke behov for lovforslaget”, og forespurgt, om han havde taget stilling til, om L 61 indeholdt en løsning på problemet, forklarede vidnet, at det havde han ikke, idet det var hypotetisk. Vidnet kendte ikke til lovforslaget, før det blev bragt frem på mødet. Det ville utvivlsomt ikke have ændret situationen ved et salg. Om L 61 ville have ramt TDC, er endvidere tvivlsomt, idet L 61 kun omhandler en fusion, og det, TDC lavede, var en spaltning i form af en skattefri omdannelse efter tyske regler.

Forespurgt, om der i 2003 stadig blev tænkt på en salgssituation, forklarede vidnet, at det gjorde der næppe. Det var spørgsmålet om afskrivninger, der var problemet. Ved at omdanne Talkline til et kommanditselskab fik TDC omdannet oparbejdet goodwill til erhvervet goodwill. Han tror ikke, at forslaget til selskabsskattelovens § 31, stk. 6, blev lavet af hensyn til TDC-sagen, for så ville det have gået mere målrettet på denne problemstilling.

Foreholdt, at man hen over sommeren 2003, inden Ligningsrådets afgørelse, arbejdede med forskellige løsningsmodeller for, hvorledes man skulle agere på sagen, og forespurgt, om han var involveret i udviklingen af disse modeller, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han blev af Peter Loft orienteret om, hvad departementet påtænkte, men han blev ikke inddraget i overvejelserne.

Foreholdt, at han har forklaret, at han ikke var involveret i L 99, forklarede vidnet, at han hverken var involveret i L 61 eller L 99. Efter regeringsskiftet var der to ting på dagsordenen i koncernledelsen. Det ene var finanslovsforslaget, der medførte voldsomme besparelser og afskedigelser. Det andet var erhvervsevnepakken, som alle skulle bidrage til. Vidnet var dog ikke med til at udforme selve materien i L 99.

Foreholdt bilag 19.01 (ekstrakten pag. 126-138/side 4267-4279), brev af 24. januar 2002 fra Retsafdelingen til departementet om administrative konsekvenser vedrørende lovforslag om lempelse af tabs- og underskudsregler (lov om ændring af ligningsloven, personskatteloven og andre skattelove) vedhæftet en forelæggelse af 24. januar 2002 til vidnet om administrative konsekvenser vedrørende lovforslag om lempelse af tabs- og underskudsregler (lov om ændring af ligningsloven, personskatteloven og andre skattelove), og forespurgt, om han ved, om der blev foretaget en beregning af forskellen på provenutabet i L 61 og L 99, forklarede vidnet, at det var departementet, der foretog provenuberegningerne. Styrelsen fik dem kun til orientering. Styrelsen behandler i disse bilag, som det fremgår af teksten, alene de administrative konsekvenser.

Foreholdt pag. 129 (side 4270), det med håndskrift anførte, ”OK – I kan godt sende en kopi til dep.et. Det er vigtigt at der er gennemsigtighed i de tal vi oversender ” og 1. afsnit, ”Direktionen blev notat af 14. januar 2002 orienteret om lovforslaget”, forklarede vidnet, at det anførte notat af 14. januar 2002 er det notat, der blev forelagt direktionen om de administrative konsekvenser. Vidnet overgav kommissionen en kopi af bilaget og et referatet fra direktionens møde. (Materialet indgår i kommissionens materiale som bilag F.01-F.04.)

Forespurgt, om han dengang var med i overvejelserne om udeladelsen af ændringen i selskabsskattelovens § 31, stk. 6, som var med i L 61, men ikke i L 99, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han kendte ikke til denne udeladelse.

Foreholdt bilag 10.42 (ekstrakten pag. 139-141/side 2271-2273), forelæggelse af 15. november 2003 for departementschefen vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline) og bilag A.19.01 (ekstrakten pag. 179-181/side 50213-50215), vidnets telefon- og mødenoteringer fra den 15. november til den 4. december 2003 om TDC-sagen, og foreholdt, at det er oplyst, at forelæggelsen af 15. november 2003 blev til, fordi Palle Graff den 14. november 2003 fik en anmodning fra Jens Drejer, og forespurgt, om han den 14. november 2003 hørte om denne anmodning, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Adspurgt om, hvad han var involveret i den 15. november 2003, forklarede vidnet, at Peter Loft lørdag den 15. november 2003 om morgenen ringede og sagde, at de på grund af artikler i JyllandsPosten, hvor det fremgik, at Henning Dyremose havde sagt, at TDC hele tiden havde lagt alt frem om afskrivninger i den sag, der havde været i Ligningsrådet, gerne ville vide, hvad skattemyndighederne vidste, idet Peter Loft eller ministeren skulle drøfte sagen med Henning Dyremose. Man ønskede en afklaring af, hvem der vidste hvad hvornår. Da Selskabsrevisionen konstant var i kontakt med TDC, også vedrørende andre sager, sagde Peter Loft, at de måtte bede Selskabsrevisionen om at undersøge, hvornår de vidste noget. Departementet skulle have oplysningerne samme dag, idet de skulle tale med Henning Dyremose enten samme dag eller dagen efter. Han prøvede først at få fat i Palle Graff og Preben Underbjerg Poulsen, men fik i stedet fat i Lars Nørding, der var inde på kontoret, og fik af ham at vide, at han havde fået en besked fra Jens Drejer allerede om fredagen. Lars Nørding sagde, at de var i gang med at se akterne, der fyldte flere reolmeter, igennem. Det overraskede ham, at opgaven allerede var sat i værk, men det var på den anden side

rant, nu opgaven hastede. Lars Nørding havde tilkendegivet, at så vidt han kunne se, var der ikke noget i sagen, der viste, at TDC havde spurgt ind til afskrivninger på oparbejdet goodwill. Da opgaven kun vedrørte faktuelle problemer, sagde vidnet til Lars Nørding, at han kunne melde tilbage direkte til Peter Loft, men med genpart til vidnet, idet vidnet kun ville være et omsvøbsdepartement.

Foreholdt bilag A.19.01 (pag. 179-181/side 50213-50215), specielt pag. 179 (side 50213), 3. afsnit, ”Peter Loft ønskede en redegørelse for Selskabsrevisionens drøftelser med TDC for at klarlægge hvornår vi blev klar over at TDC gik efter at afskrive på oppustet goodwill”, og forespurgt, om det var det, der var spørgsmålet, forklarede vidnet, at det var således, han opfattede det. De skulle af- eller bekræfte det, som Dyremose var citeret for at sige på forsiden af JyllandsPosten.

Foreholdt, at andre har opfattet det således, at det var et spørgsmål om, hvornår man kendte beløbet, og forespurgt, om han er uenig heri, forklarede vidnet, at det kan han ikke sige. Han blev først en uge senere opmærksom på uoverensstemmelsen, da Palle Graff sagde, at Selskabsrevisionen havde misforstået det, idet de forstod det som en forespørgsel om, hvornår de kendte beløbet, og ikke hvornår de kendte problemet. Han mener, at han blev anmodet om oplysning om, hvorvidt man kunne bekræfte oplysningerne fra Dyremose om, at man kendte til oplysningerne om afskrivning på oparbejdet goodwill.

Foreholdt 5. afsnit, ”Jeg aftaler at LN kontakter PL direkte om det nærmere indhold af redegørelsen”, forklarede vidnet, at han mener, at Lars Nørding i løbet af lørdagen havde direkte kontakt med Peter Loft. Da vidnet modtog redegørelsen, havde Lars Nørding aftalt med Peter Loft, hvorledes det skulle sendes. Vidnet talte senere på dagen med Peter Loft for at høre, om de skyldte ham noget. Peter Loft sagde, at det, han havde modtaget, svarede til det, han havde forventet. Lars Nørding gjorde et stort

nummer ud af at fortælle vidnet, at de ikke kunne nå at gå alle bilagene igennem. Vidnet sagde, at de kun kunne gøre det så godt, som de kunne. De kunne ikke nå at se alt igennem på 4 timer.

Adspurgt, om han ved, om telefonsamtalen/mødet med Henning Dyremose fandt sted, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Da vidnet talte med Peter Loft, var denne i tvivl om, hvorvidt det var ham eller ministeren, der skulle tale med Henning Dyremose.

Vidnet så redegørelsen om aftenen den 15. november 2003. Hvis han havde haft kommentarer hertil, kunne han have ringet til Lars Nørthing herom.

Foreholdt, at redegørelsen tilsyneladende blev brugt til besvarelse af spørgsmål fra Folketinget, forklarede vidnet, at han ikke var klar over, at der var stillet spørgsmål til statsministeren. Der blev ikke oplyst noget om, at forelæggelsen skulle bruges til at besvare spørgsmål stillet til statsministeren. Peter Loft nævnte den 21. november, at departementet havde udarbejdet udkast til besvarelse af de spørgsmål, som Skatteudvalget havde stillet. Peter Loft sendte svarudkastene til vidnet for at høre, om der var nogle bemærkninger. Vidnet havde den kommentar, at TDC i maj måned anmodede om bindende forhåndsbesked vedrørende oparbejdet goodwill. Anmodningen vedrørte ikke selve værdiansættelsen, men alene princippet. Vidnet aftalte med Peter Loft, at de kunne skrive et notat herom til mandag morgen. Vidnet fik fat i Kim Lohse, der skrev et tekstbidrag.

Foreholdt, at han kom ind i sagen igen om mandagen den 24. november 2003, forklarede vidnet, at der skete det, at det blev besluttet, at de skulle lave en undersøgelse over sagens forløb. Der blev afholdt et møde herom i departementet. Palle Graff fortalte på mødet, at de var blevet opmærksom på et brev af 9. oktober 2000 fra Price-

waterhouseCoopers, men at det ikke havde nogen betydning for indholdet af redegørelsen. Vidnet sagde til Palle Graff, at de skulle lave en supplerende redegørelse herom. Vidnet henviste i den forbindelse til bilag 13.22 (ekstrakten pag. 142-144/side 3521-3523), forelæggelse af 26. november 2003 for departementschefen vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline). Vidnet modtog et udkast til forelæggelse, som han ville tale med Palle Graff om. Palle Graff viste ham i denne forbindelse notatet af 16. oktober 2000, og han blev herved klar over, at spørgsmålet om oparbejdet goodwill allerede havde været drøftet tilbage i 2000. Det betød, at Henning Dyremose godt kunne have ret i, at skattemyndighederne hele tiden havde kendt til problemstillingen. Vidnet sagde til Palle Graff, at han og Lars Nørding straks måtte tage tilbage til kontoret og rette redegørelsen til, så det klart fremgik, hvornår de havde denne oplysning.

Foreholdt bilag 14.08 (ekstrakten pag. 145-152/side 3564-3571), mail af 26. november 2003 fra Solveig Mortensen til Ole Kjær og Lene Niebe vedhæftet forelæggelse af 26. november 2003 for departementschefen vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), forklarede vidnet, at han ikke så denne mail. Han var på ledelseskonference i Odense, hvorefter han tog hjem. Han har godt nok en hjemmeopkobling, men den virkede ikke. Han så således først mailen dagen efter, den 27. november. Selskabsrevisionen gik her ind i en diskussion om, hvorvidt der var forskel på de to notater. De mente ikke, at der var forskel. Vidnet var ikke enig med dem, og han sagde til dem, at enten ville han gøre en bemærkning på forelæggelsen om, at det ikke var korrekt, eller også måtte de lave det om. De valgte herefter at skrive en ny redegørelse. Vidnet henviste til bilag A.18.04 (ekstrakten pag. 153-154/side 50202-50203), forelæggelse af 27. november 2003 for departementschefen vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline). Denne forelæggelse blev lagt op til departementschefen. Palle Graff sagde til vidnet, at de havde misforstået det oplæg, de havde fået. Det var ærgerligt, men for vidnet at se var det

hændeligt, og de have været under tidspres. Det er vigtigt, at man, når man bliver opmærksom på en sådan problemstilling, straks afrapporterer det.

Foreholdt bilag A.18.04 (ekstrakten pag. 153-154/side 50202-50203), specielt pag. 153 (side 50202), 1. afsnit, "... Forelæggelsen er udarbejdet på baggrund af en henvendelse fra departementet, som ville have oplyst, hvornår Selskabsrevisionen havde tilstrækkelige oplysninger til at vurdere størrelsen af den oparbejdede goodwill", forklarede vidnet, at det var det, der var misforståelsen. Han henviste til pag. 154 (side 50203), håndskriften, "Denne oplysning ville det have været rart hvis den var medtaget i redegørelsen af 15. november. Men som det fremgår af indledningen havde man alene opfattet forespørgslen fra dep.et som angående tidspunktet for hvornår størrelsen af goodwill forelå". Misforståelsen var hændelig, idet oplægget var mundtligt. Hvis besvarelsen skulle have været brugt til at udarbejde svar på en forespørgsel til ministeren, ville man have modtaget det skriftlige oplæg.

Forespurgt, om man også ville have modtaget spørgsmålet skriftligt, forklarede vidnet, at de til brug for udarbejdelsen af bidrag til svar altid får spørgsmålet tilsendt. Her var det imidlertid departementet, der ønskede oplysninger, og de traf derfor ikke alle de forholdsregler, som de plejede.

Foreholdt pag. 154, sidste afsnit, "Selskabsrevisionen havde således i oktober 2000 dannet sig et nogenlunde korrekt billede af de skattemæssige konsekvenser af de senere gennemførte transaktioner" og forespurgt, om han selv har taget stilling til, om dette udsagn var rigtigt, forklarede vidnet, at det anførte var rigtigt, hvis det på forhånd var klart, hvad der var konsekvensen, hvis der ikke skete et salg.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om man tilbage i 2000 var klar over, at der ikke ville blive tale om et salg, forklarede vidnet, at det var man

ikke opmærksom på i 2000, og i så fald havde TDC jo løbet om hjørnet med Told- og Skattestyrelsen. Oplysningerne gik jo netop på, at TDC agtede at sælge Talkline. Han tror ikke på, at TDC har kørt et dobbeltspil.

Forespurgt, om han anonymt har kendskab til andre sager, der har den lighed med hinanden, som [...] (sag nr. 1), [...] (sag nr. 2) og TDC, forklarede vidnet, at han ikke har kendskab til andet end det, han har fået oplyst, herunder fra Karin Kirchhoff. Han forklarede, at den ene af de sager, Karin Kirchhoff har omtalt, nu er afsluttet.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen om, hvornår en sag bliver politisk betændt, og foreholdt, at han forstod vidnets forklaring således, at det vedrørende TDC-sagen var, da han modtog oplysning om afskrivningen på goodwill, forklarede vidnet, at det først var, da det blev sammenkædet med L 61, der ikke var blevet gennemført i sin fulde ordlyd, at sagen blev politisk.

Forespurgt, om Niels Kristensen ikke, når han rapporterede til Ivar Nordland, tillige skulle rapportere opad til vidnet, forklarede vidnet, at Niels Kristensen skulle rapportere opad, når han blev bekendt med, at det var et problem. Det rapporterede han til vidnet om i maj 2003. Vidnet ville ønske, at det var sket på et tidligere tidspunkt, men det er sædvanligt, at det sker sent i de sager, der behandles i Niels Kristensens kontor. Om det i dette tilfælde skulle være sket tidligere, kan diskuteres.

Adspurgt, om vidnets opgaver var afsluttet med rapporteringen til departementet, forklarede vidnet, at det var de, idet der var sket afrapportering til Ivar Nordland, der var en del af koncernledelsen. Der var herefter ikke behov for, at vidnet skulle følge op på, om det skete noget i departementet. Ivar Nordland havde den særlige status, at han var placeret i koncernledelsen, så det var i orden, når sagen var ”parkeret” her.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at Ivar Nordland og Niels Kristensen så forskelligt på problemet, og forespurgt, om han ville have fundet det naturligt, at Niels Kristensen havde henvendt sig til ham i foråret 2001 med oplysning om, at han ikke kunne trænge igennem til Ivar Nordland, forklarede vidnet, at det opfattede han, at Niels Kristensen gjorde, da sagen kom på ligningsrådsmødet. Vidnet fik således mulighed for at trække sagen. Vidnet bliver ikke orienteret om alt, idet han henstiller til medarbejderne, at de prøver at ordne så meget som muligt selv. Niels Kristensen orienterede vidnet rettidigt. Da [...] -sagen (sag nr. 2) blev forelagt på Ligningsrådets møde, var vidnet orienteret om den konflikt, der havde været mellem Niels Kristensen og Ivar Nordland.

Forespurgt af advokat Lida Hulgaard til forskellen i problemstillingen mellem om TDC ville beholde eller sælge Talkline, foreholdt at der skete en opskrivning i begge relationer, og forespurgt om vidnet gjorde den sondring, at hvis det var med henblik på et salg, og under forudsætning af, at de var under dansk sambeskatning, kunne de under alle omstændigheder have anvendt den høje værdi på goodwill, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at TDC, hvis man solgte i 2003, ville have fradraget tabet, forklarede vidnet, at ligningslovens § 5 H kun ville have været aktuel, hvis der var et underskud. Adgangen til fradrag i Danmark ville være uafhængig af, om omdannelsen af Talkline til kommanditselskab var blevet gennemført. Det ville være tidspunktet for, hvornår Talkline var indtrådt i sambeskatning, der var afgørende for værdierne.

Foreholdt bilag 85.01 (side 36444-36511), lovforslag nr. L 61, forslag til lov om ændring af selskabsskatteoven, kildeskatteoven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), specielt side 36444, selskabsskatteovens § 31, stk. 6, ”Stk. 6. Afskrivningsberettigede aktiver anses for erhvervet til den

faktiske anskaffelsessum, og de anses for erhvervet på det faktiske anskaffelsestidspunkt. Såfremt selskabet før sambeskatningen ved indkomstopgørelsen efter udenlandske regler er indtrådt i et indskydende selskabs anskaffelsessum og anskaffelsestidspunkter, indtrædes også i anskaffelsessummerne og anskaffelsestidspunkterne ved den danske indkomstopgørelse. De afskrivningsberettigede aktiver anses for afskrevet maksimalt efter danske regler indtil begyndelsen af det første indkomstår under sambeskatningen. Ved denne beregning anvendes reglerne i det indkomstår, hvor sambeskatningen påbegyndes. Dog skal aktiverne anses for erhvervet til handelsværdien ved begyndelsen af det første indkomstår under sambeskatning, såfremt denne værdi er mindre end værdien beregnet efter 1.-4. pkt. Såfremt selskabet under sambeskatningen ved indkomstopgørelsen efter udenlandske regler indtræder i et indskydende selskabs anskaffelsessum og anskaffelsestidspunkter, indtrædes også i anskaffelsessummerne og anskaffelsestidspunkterne ved den danske indkomstopgørelse, medmindre det indskydende selskab er et sambeskattet selskab”, og forespurgt, om det, hvis L 61 var blevet vedtaget, stadig ville være sådan, at man ved et salg ville have kunne anvende de høje anskaffelsesværdier, bekræftede vidnet dette. Selskabsskattelovens § 31, stk. 5, omhandler de ikke afskrivningsberettigede aktiver, og selskabsskattelovens § 31, stk. 6, omhandler afskrivningsgrundlaget. Indgangsværdien fastlægges på indtrædelsestidspunktet. Selskabsskattelovens § 31, stk. 5, regulerede anskaffelsessummen for goodwill. Det ville L 61 ikke have ændret på.

Foreholdt af advokat Michael Reklings, at mange har givet udtryk for den opfattelse, at den ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, som var indeholdt i L 61, ville have lukket hullet, forklarede vidnet, at det ville det ikke have gjort i en salgssituation. Al goodwill i Talkline var oparbejdet, idet TDC, da de købte Talkline, købte en aktiepost, men intet goodwill.

Foreholdt af advokat Lida Hulgaard, at Niels Kristensen rettede henvendelse til Ivar Nordland med henblik på at hindre et misbrug, og forespurgt, hvad Niels Kristensen i denne henseende kan have tænkt på, forklarede vidnet, at det var problemstillingen med ligningslovens § 5 H. Det, Niels Kristensen mente, var, at ligningslovens § 5 H, hvis den var blevet ændret, ville have hindret såvel fradrag for tab som afskrivning her i landet. Der var nogle kloge mennesker i Selskabsrevisionen, der i 2001 kunne se, at der kunne være et problem i dette.

Foreholdt, at han, da han den 15. november 2003 talte med Lars Nørthing, blev opmærksom på, at de var i gang med noget, og forespurgt, om han var helt klar over problemstillingen, herunder at der var kommet to anmodninger, og om han vidste, at departementet delte den viden, han sad inde med, og at de vel var nogenlunde på niveau, forklarede vidnet, at det var han klar over. Han og Peter Loft havde den samme viden om sagen.

Foreholdt, at han har forklaret, at han sagde til Peter Loft, at Selskabsrevisionen i Århus var i besiddelse af materiale, idet de næsten dagligt var i kontakt med TDC, og at Peter Loft ville have yderligere oplysninger til brug for en samtale med Henning Dyremose, og forespurgt, om han den 15. november gav Lars Nørthing en præcist formuleret opgave, forklarede vidnet, at det gjorde han. Han drøftede forløbet med Lars Nørthing, der ikke selv havde deltaget i hele forløbet, da han først var kommet til afdelingen, efter sagen var startet. Han så sagen på samme måde som vidnet. Vidnet opfattede det således, at såvel Lars Nørthing som Peter Loft havde samme forståelse af opgaven som han selv.

Foreholdt, at det notat af 26. november 2003, som han fik tilbage, men ikke reagerede på, havde en overskrift, der hedder ”værdiansættelse”, forklarede vidnet, at han ikke havde bemærket dette.

Adspurgt, om han mener, at det var en fejl, at Selskabsrevisionen ikke i forelæggelsen af 15. november 2003 havde givet oplysning om brevet af 9. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers, forklarede vidnet, at debatten ikke gik på dette brev, men på notaterne af 16. oktober 2000. De viste, at problemstillingen var kendt i Selskabsrevisionen, der havde bragt det videre til styrelsen. Det forhold, at problemstillingen var kendt af fagkontoret på dette tidspunkt, havde også bragt sagen tættere på ministeren. Selskabsrevisionen havde ikke været opmærksom på oversendelsesskrivelsen til styrelsen, og det var det, der var problemet, frem for spørgsmålet om beløb, men vidnet bebrejdede dem det ikke. Han accepterede Palle Graffs oplysning om, at de havde misforstået opgaven som en forklaring herpå.

Mødet midlertidigt hævet kl. 12:47.

Mødet sat på ny kl. 13:30.

Alle tidligere fremmødte, bortset fra advokat Kurt Siggaard, advokat Lida Hulgaard, advokat Steen Lassen, advokat Christian Bachmann og advokat Niels Fisch-Thomsen, var til stede.

Som vidne mødte Nils Bernstein, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet bekræftede, at han, der er uddannet cand.polit., er departementschef i Statsministeriet. Han blev udnævnt som departementschef i 1984 og kom til Statsministeriet i 1996.

Adspurgt om kommandovejen i forhold til statsministeren bekræftede vidnet, at alt, hvad der går til statsministeren, i princippet går gennem ham. Han ser det ikke nød-

vendigvis først, idet tingene i hans fravær kan lægges samtidigt til ham og statsministeren, og så ser han det efterfølgende.

Foreholdt dele af bilag 95.16 (ekstrakten pag. 1-5/side 40335-40339), notat af 30. juni 1999 til skatteministeren vedrørende Skatteministeriets lovprogram for folketings-samlingen 1999-2000 vedhæftet notat af 24. juni 1999 vedrørende Skatteministeriets lovprogram for folketingsåret 1999-2000 og notat af 30. juni 1999 vedrørende Skatteministeriets lovprogram for folketingsåret 1999-2000, og foreholdt at flere vidner har fortalt, at man længe havde planlagt en revision af reglerne om frivillig sambeskatning, og at man var klar med en sambeskatningslov, og specielt foreholdt pag. 1 (side 40335), 4. sidste afsnit, ”3. Selskabers sambeskatning – En generel lovfæstelse, der udmærket kan vente og i øvrigt indholdsmæssigt godt kan give problemer både på højrefløj og på venstrefløj” og med håndskrift påført, ”ud”, og forespurgt om sit kendskab til, hvornår dette lovforslag blev taget ud af lovprogrammet og hvorfor, forklarede vidnet, at lovprogrammet er den skriftlige del af statsministerens åbningsredegørelse. Der indkaldes forslag fra samtlige ministerier, hvorefter ministerierne efter tur indkaldes til et møde med et departementschefudvalg. Lovprogrammet indeholder som regel et par hundrede lovforslag, og Skatteministeriet er langt den største leverandør til lovprogrammet. På mødet med departementschefudvalget blev Skatteministeriet sendt hjem for at reducere antallet af lovforslag. Han erindrer ikke nogen særlig diskussion om dette forslags indhold, heller ikke med hensyn til, om det skulle udgå. Det er ikke hans håndskrift på bilaget.

Foreholdt 2. afsnit, ”Departementschef Peter Loft var den 24. juni 1999 til et møde i Statsministeriet om næste års lovprogram. Grundlaget for mødet var det tidligere fremsendte lovprogram af 4. maj 1999, som nu var blevet behandlet af fem udvalgte departementschefer (Bernstein, Eldrup, Dithmer, Lunn og Rosted). Efter denne grup-

pes opfattelse var der alt for meget med på vores lovprogram”, bekræftede vidnet, at Skatteministeriet blev sendt hjem for at overveje sit bidrag til lovprogrammet.

Forespurgt, om Skatteministeriet selv bestemte, hvilke forslag der skulle tages ud, bekræftede vidnet, at det var Skatteministeriets beslutning.

Adspurgt om, hvorledes tilbagemeldingen foregik, forklarede vidnet, at den skete skriftligt. Der var en dialog herom mellem medarbejdere i Skatteministeriet og Statsministeriet. Der var ikke flere møder og ikke yderligere drøftelser, heller ikke med hensyn til konsekvenserne af, at man tog forslaget ud.

Foreholdt pag. 3 (side 40337), ”14. Selskabers sambeskatning – generel lovfæstelse”, påført med håndskrift, ”droppes”, og forespurgt, om det stadig var udtryk for Skatteministeriets overvejelser, bekræftede vidnet, at det var det.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det kan tænkes, at dette var en oversigt, som Peter Loft havde med til mødet med departementschefudvalget, forklarede vidnet, at det kender han ikke til. De tilskrevne emner, punkterne 33-38, kunne være forslag til ”pinsepakken”. Påtegningerne er påført af medarbejdere fra Skatteministeriet.

Foreholdt pag. 5 (side 40339) og foreholdt, at det kunne se ud som det reviderede lovprogram efter beskæringerne, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt dele af bilag 26.78 (ekstrakten pag. 6-9/side 7259, 7269-7270 og 7287), lovforslag nr. L 61, forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), specielt ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, og forespurgt, om han

husker at have hørt noget om baggrunden for, at man ville fremsætte L 61, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke i forbindelse med selskabsskattelovens § 31, stk. 6. Han kan dog se, hvorledes Skatteministeriet selv har fremlagt det på ministermøde. Vidnet henviste i denne forbindelse blandt andet til bilag 61.04 (side 25108-25120), referat af ministermøde den 23.oktober 2001, med oversigt over lovforslag m.v. side 6 (side 25113). Der er ikke her anført noget om lukning af huller. Det anføres alene, at der er tale om ”en række mindre tekniske justeringer af reglerne”. Der var slet ikke i skatteministerens præsentation tale om konkrete sager eller om indgreb over for konkrete skatteydere.

Foreholdt, at L 61 bortfaldt som følge af folketingsvalget, og at den nye regering i februar 2002 fremsatte lovforslag L 99, der indeholdt en række af elementerne fra L 61, men ikke ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, og foreholdt dele af bilag 25.04 (ekstrakten pag. 10-14/side 6244-6248), udkast af 11. januar 2002 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning), og forespurgt, om han hørte noget om baggrunden for udeladelsen af forslaget om ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at han slet ikke var involveret i disse overvejelser. Den 27. november 2001 trådte den nye regering sammen, og samme eftermiddag indkaldte Statsministeriet forslag til et nyt lovprogram. Der skulle udarbejdes et nyt lovprogram, der afspejlede regeringens program, med overskrifterne: vækst og velfærd. Der var ingen dialog mellem Statsministeriet og Skatteministeriet om, hvilke lovforslag der skulle medtages, og hvilke der skulle udgå. Når en ny regering træder til, skrottes det gamle lovprogram, og man begynder forfra.

Foreholdt, at nogle vidner har givet udtryk for, at årsagen til, at forslaget om ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke var taget med i L 99, var, at det skulle være i strid med regeringens skattestop, og at det derfor har betydning, hvordan skattestop-

pet blev opfattet umiddelbart efter regeringens tiltræden, samt foreholdt bilag 49.49 (ekstrakten pag. 15-16/side 15134-15135), print af partiet Venstres hjemmeside, artiklen "Skattestoppets ABC" af Anders Fogh Rasmussen, og forespurgt, om denne "Skattestoppets ABC" var inde i embedsværkets bevidsthed som led i forståelsen af skattestoppet, forklarede vidnet, at det var den i høj grad. Det ville nærmest være en forsømmelse ikke at lade den indgå i overvejelserne. Der blev hurtigt sat et arbejde i gang, hvor en lille kreds af embedsmænd fra Finansministeriet, Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet samarbejdede om at lave en vejledning til, hvorledes skattestoppet skulle forstås.

Adspurgt, om artiklen "Skattestoppets ABC" blev sendt ud til ministerierne, forklarede vidnet, at det tror han ikke. Det ville blive opfattet som upassende, hvis det var sendt ud, idet materialet kom fra et politisk parti. Endvidere havde de jo regeringsgrundlaget, hvor det også var omtalt. Det var dog helt naturligt, at medarbejderne brugte artiklen som en kilde til forståelse af skattestoppet. Statsministeren sagde på ministermødet, at skattestoppet skulle tages alvorligt, og at der ikke måtte tages skridt til at bryde det. Skattestoppet var en stor, ny ting for den nye regering. Alle, der arbejdede med lovstoffet, var bekendt med skattestopproblematikken.

Forespurgt til, om der umiddelbart efter valget havde dannet sig en holdning til, om man under et skattestop kunne lukke huller i skattelovgivningen, forklarede vidnet, at det ham bekendt ikke var et tema, som der på det tidspunkt var fokus på.

Adspurgt, om der var nogen, der på det tidspunkt stillede spørgsmål til statsministeren om, hvorledes de skulle forholde sig til lukning af huller, forklarede vidnet, at det var der ham bekendt ikke på det tidspunkt. Hvis det var nødvendigt at ændre en skat, var der mulighed for det, hvis man anvendte provenuet til at sænke andre skatter eller afgifter.

Foreholdt pag. 15 (side 15134), 3. afsnit, ”Et skattestop kan rumme omlægninger. Hvis det af forskellige grunde bliver nødvendigt at forhøje én skat eller afgift, skal merprovenuet ubeskåret anvendes til at sænke en anden skat eller afgift. Skattestoppet forhindrer altså ikke omlægninger af skatter og afgifter, hvis de er strengt nødvendige. ...”, forklarede vidnet, at skattestoppet ikke hindrede lukning af huller. Det anførte var også gengivet i regeringsgrundlaget.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen om, hvad der er forskel på regeringsgrundlagets og Venstres beskrivelse af skattestoppet, forklarede vidnet, at regeringsgrundlaget er en kortere sammenskrivning af den anden tekst.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag 49.96 (ekstrakten pag. 17-22/side 15274-15279), udkast af 25. januar 2002 fra Finansministeriet, Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet til notat vedrørende skattestoppet, bekræftede vidnet, at det var det samarbejde, han omtalte tidligere.

Foreholdt, at udkastet af 25. januar 2002 tidsmæssigt ligger tæt på fremsættelsen af L 99, og foreholdt pag. 21 (side 15278), ”9. Skatteerosion” og 6. afsnit, ”*Skattehuller*: Skattestoppet er ikke en garanti mod, at oplagte huller i skattelovgivningen lukkes. Lukning af oplagte huller vil indbringe staten provenu. Skattestoppet betyder *ikke*, at der skal ske modgående lempelser for de grupper, som lukningen berører”, og forespurgt, om han har nogen viden om, om det var udtryk for, at der var enighed herom, eller om der var et af ministerierne, der var uenig heri, forklarede vidnet, at han kan se, at det også har stået der i de forudgående udkast, så han vil gå ud fra, at de var enige om dette punkt. Han henviste til bilag 64.16 (side 26103-26116), udkast af 21. januar 2002 fra Finansministeriet, Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet til notat vedrørende skattestoppet, og forklarede, at en medarbejder i Statsministeriet foreslog nogle ændringer hertil, som der blev taget højde for i det udkast, der

blev forelagt for Økonomiudvalget. Ændringerne omfattede ikke dette punkt. Finansministeriet og Skatteministeriet havde også nogle ændringsforslag. Det er ikke lykkedes ham at finde ud af, hvorfor dette punkt er gået ud af notatet. Det er hans opfattelse, at det endelige papir ikke forhindrer lukninger af huller, selvom det ikke er anført så specifikt som her.

Foreholdt, at materialet kunne efterlade det indtryk, at der var ”strammere” og ”slappere” blandt de tre ministerier med hensyn til, hvorledes skattestoppet skulle forstås, hvor Skatteministeriet gik ind for en rigid fortolkning, mens Finansministeriet gik ind for en mere udvidet fortolkning, hvorefter der, hvis det var nødvendigt, kunne foretages stramminger, forklarede vidnet, at det også var hans opfattelse, at Skatteministeriet var på den dogmatiske fløj. Heller ikke Skatteministeriet mente dog, at man ikke kunne lukke huller.

Foreholdt, at nogle embedsmænd på det tidspunkt var af den opfattelse, at skattestoppet var til hinder for lukning af et hul, forklarede vidnet, at han ikke har hørt, at det i centraladministrationen skulle være en almindelig opfattelse, at skattestoppet var til hinder for lukning af huller. Han henviste i den forbindelse til bilag 61.11 (side 25199-26205), brev af 29. januar 2002 fra statsministeren til Folketingets formand, vedlagt oversigt over lovgivningen i 2. samling 2001/2002, og bemærkede, at det falder i øjnene, at lovprogrammet var udtryk for en ny holdning fra den nye regering. Det afspejlede en klar prioritering til fordel for erhvervslivet med lempelser for dette, herunder i konkurrenceevnepakken. Det var alt sammen noget, der imødekom erhvervslivets ønsker.

Foreholdt, at man med L 99 og erhvervsevnepakken ville præsentere noget erhvervsvenligt, og forespurgt, om det så også var det samme som, at skattestoppet var erhvervsvenligt, forklarede vidnet, at det var to forskellige ting.

Foreholdt bilag 63.23.01 (ekstrakten pag. 73-77/side 25977-25981), Statsministeriets notat af 9. december 2003 vedrørende skattehuller med bilag, specielt pag. 73 (side 25977), 3. sidste afsnit, ”Definitionen af et skattehul er i høj grad et spørgsmål om politisk ståsted. ...”, 2. sidste afsnit, ”Af den udgave af skattestopsnotatet, som regeringen har offentliggjort, fremgår ikke noget eksplicit om skattestop og hullukning”, og sidste afsnit, ”Det er og har været regeringens politik at lukke skattehuller”, og foreholdt, at der står, at det ”er og har været” regeringens politik at lukke skattehuller, forklarede vidnet, at det altid har været regeringens politik at lukke skattehuller. Det siger sig selv.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at det i så fald kan være vanskeligt at forstå, at punkt 9 ”Skatteerosion” ikke er med i det endelige notat om forståelsen af skattestoppet, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvorfor det gik ud, men han kan gætte på det. En forklaring kan være, at notatet er lidt ”snakkende” på dette punkt, og at afsnittet er gået ud, fordi det ikke havde samme form som de øvrige afsnit. En anden forklaring kan være, at der er indsneget sig en finansministeriel tanke om, at de indtægter, der kom ved at lukke et hul, ikke skulle anvendes til at nedsætte skatter og afgifter. Han er dog overbevist om, at det forhold, at afsnittet gik ud, ikke er udtryk for, at man ikke ville lukke huller.

Foreholdt bilag 62.02 (ekstrakten pag. 23/side 25481), oplæg til Styregruppe/Økonomiudvalg den 20. juni 2003, og foreholdt, at der på dette tidspunkt var kommet en anmodning om bindende forhåndsbesked fra TDC, som var ved at være klar til forelæggelse for Ligningsrådet, og at der er en forventning i Skatteministeriet om, at Ligningsrådet ikke vil følge styrelsens indstilling, og at sagen var sat på dagsordenen til mødet den 17. juni 2003, men blev trukket, og forespurgt, om han hørte om TDC-sagen på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at han sidder med i Økonomi-

udvalget og således har modtaget disse papirer. Han har muligt drøftet det med sine medarbejdere.

Forespurgt forklarede vidnet, at Økonomiudvalget er et regeringsudvalg, hvor finansministeren er formand. Endvidere deltager økonomi- og erhvervsministeren, skatteministeren og de tilsvarende departementschefer samt vidnet. Disse ministerier er også repræsenteret i Styregruppen, der er en gruppe bestående af embedsmænd fra forskellige ministerier. Statsministeriet har også en medarbejder med i denne gruppe.

Adspurgt forklarede vidnet, at bilag 62.02 er et oplæg til et møde i Økonomiudvalget den 23. juni 2003. Det er formentlig forsiden til et større papir.

Adspurgt, om dette var første gang, man i Statsministeriet hørte om TDC-sagen, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt 2. afsnit, ”Det *indstilles* at såfremt Ligningsrådet beslutter at give TDC medhold fremsættes et lovforslag, der lukker hullet (dvs. model 2 i vedlagte baggrundspapir)”, og forespurgt om, hvad der skete på økonomiudvalgmødet, forklarede vidnet, at de drøftede den problemstilling, at der var udsigt til, at skattemyndighederne ville blive underkendt. Der var ikke nogen diskussion om, at hullet skulle lukkes. Det blev drøftet, om man skulle have en samlet sambeskatningslov. De danske sambeskatningsregler lå i den mildere ende af sambeskatningsreglerne på internationalt plan. Hvis man ændrede reglerne, ville Danmark arbejde sig opad mod de andre lande, hvilket ville medføre et større provenu, der ville kunne anvendes til at nedsætte selskabsskatten.

Foreholdt bilag 44.12 (ekstrakten pag. 24-26/side 13288-13290), forelæggelse for skatteministeren af 27. juni 2003 vedrørende overvejelser i forbindelse med TDC-

sagen vedhæftet fortsat notat fra Peter Loft, specielt pag. 24 (side 13288), 1. afsnit, ”På Økonomiudvalgets møde den 23. juni 2003 blev det besluttet, at der skal arbejdes videre med overvejelserne om, hvordan regeringen skal reagere på TDC-sagen”, og forespurgt, hvad det var, der skulle arbejdes videre på, forklarede vidnet, at Skatteministeriet på mødet fremlagde et modelpapir. Skatteministeriet søgte råd om, hvorvidt man skulle arbejde videre med det store forslag. Han forstod, at det var et stort arbejde, hvis man skulle ændre sambeskatningsreglerne. Der var tilslutning til, at Skatteministeriet skulle arbejde videre med det store forslag, som ville muliggøre en nedsættelse af selskabsskatten, idet det politisk var en spændende sag. Det blev ikke drøftet, at der var et hul, som muligt kunne være lukket tidligere. Tidsmæssigt set var sagen interessant, da regeringen på det tidspunkt havde siddet i 1½ år, og regeringens oprindelige oplæg var ved at være udtømt, så man var begyndt at overveje et supplerende regeringsgrundlag. Her ville dette forslag passe godt ind, fordi provenuet som nævnt kunne anvendes til at nedsætte selskabsskatten.

Foreholdt pag. 26 (side 13290), fortsat notat, 1.-4. afsnit, ”Umiddelbart er der altså to muligheder: Den lille model – dvs. det konkrete hul lukkes og intet andet *eller* Den store model – der gribes ind over det danske særkende bestående i international sambeskatning. Den sidste model blev klart foretrukket på Økonomiudvalgets møde. ...” og 9.-10. afsnit, ”Efterfølgende talte jeg med Nils Bernstein, som lovede specifikt at drøfte dette valg mellem en stor og en lille model med statsministeren. Jeg har ikke hørt derfra siden”, og forespurgt, om han talte med statsministeren om disse muligheder, forklarede vidnet, at han forelagde det for statsministeren. Statsministeren gav udtryk for, at han ikke havde indvendinger mod, at Skatteministeriet arbejdede videre med den store model. Vidnet husker ikke, om det var før eller efter sommerferien, at han talte med statsministeren herom.

Foreholdt 2. sidste afsnit, ”Når Ligningsrådets afgørelse falder må vi straks melde ud, at dette vil regeringen ikke acceptere”, og forespurgt, om han også talte med statsministeren om dette, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, for det var ikke en reel overvejelse, at man ikke skulle gøre noget. Vidnet læste det som en betragtning om, at når Ligningsrådets afgørelse blev kendt, var regeringen nødt til at gøre noget.

Foreholdt bilag 62.03 (ekstrakten pag. 27-28/side 25486-25487), intern meddelelse af 12. august 2003 til departementschefen i Statsministeriet vedrørende sambeskatning og Skatteministeriets fortrolige oplæg af 12. august 2003 til Styregruppe/Økonomiudvalg vedrørende overvejelser om selskabsskat og sambeskatning, og forespurgt om det anvendte paradigme, forklarede vidnet, at det var forsiden til, hvad der betegnes som et ”gult” omslag. Når der er sat kryds ud for departementschefen, betyder det, at sagen skal til ham via den interne postgang. Adspurgt, om sagen går direkte til statsministeren, hvis der er sat kryds ud for denne, forklarede vidnet, at sagen så går til ham med forslag om, at den skal videre til statsministeren. Hvis sagen skal videre til statsministeren, markerer han det med en pil og forkortelsen: SM.

Forespurgt om anvendelsen af rubrikken ”Bedes videregivet til statsministeren efter godkendelse” forklarede vidnet, at han ikke ved, hvad den selvstændigt skal anvendes til. Han har ikke deltaget i udarbejdelsen af dette skema.

Foreholdt pag. 28 (side 25487), 3. afsnit, ”... Da tiltaget er rettet mod at lukke et hul (dvs. afskaffe en utilsigtet begunstiging i det nuværende regelsæt) vurderes det ikke at være i konflikt med skattestoppet, men kritik heraf kan dog ikke udelukkes”, og foreholdt, at det anførte er i modstrid med de udtalelser, som andre er kommet med, om, at det ikke blev taget med i L 99, fordi det var i strid med skattestoppet, og forespurgt, om der var indtrådt en ændring i opfattelsen af skattestoppet, forklarede vidnet, at han ikke er bekendt med, at der var kommet nye fortolkninger af skattestoppet.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at koncipisten efter formuleringen tilsyneladende ikke mente, at det lå ”på den flade hånd”, at skattestoppet ikke var til hinder for at man kunne lukke huller, forklarede vidnet, at det muligt er tilfældet. Det er dog snarere udtryk for, at man ville bruge de argumenter, som var til rådighed.

Foreholdt af advokat Gunnar Homann bilag 62.06 (side 25503), Skatteministeriets fortrolige oplæg af 15. august 2003 til Økonomiudvalget om overvejelser om selskabsskat og sambeskatning, forklarede vidnet, at dette var et papir til Økonomiudvalget. Det håndskrevne er påført af departementsråd Christian Kettel Thomsen. Det er rigtigt, at indstillingen til Økonomiudvalget her, få dage senere, er ændret. Vidnet deltog ikke selv i økonomiudvalgs mødet. Resultatet af mødet blev, at man arbejdede videre med modellerne.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag 62.04 (ekstrakten pag. 29-32/side 25493-25496), intern meddelelse af 13. august til statsministeren og departementschefen vedrørende TDC-sagen, sambeskatning og selskabsskat og statsministeriets notat af 13. august 2003 om TDC-sagen, sambeskatning og selskabsskat, forklarede vidnet, at skemaet var afkrydset med, at sagen skulle til statsministeren. Han mener dog ikke, at den blev lagt til statsministeren. Han har antageligt forelagt sagen mundtligt for statsministeren og fået en mundtlig accept på, hvad de kunne gå videre med. Han bekræftede, at ”set NB.” betyder, at han har set notatet. Det er på forsiden noteret, at sagen er gået tilbage til område II.

Foreholdt pag. 30 (side 25494), 5. afsnit, ”Teknikken anvendes givetvis af andre koncerner og vil – hvis der ikke gøres noget – medføre et betydeligt provenutab”, og forespurgt, hvor Statsministeriet havde denne oplysning fra, forklarede vidnet, at det må de have hørt fra Skatteministeriet. Det må være en af sagsbehandlerne, der har

skrevet det. Vidnet var ikke til stede i ministeriet på dette tidspunkt, da han var på rejse på Færøerne.

Foreholdt sidste afsnit, ”Ovennævnte fremgangsmåde blev imødegået i et lovforslag fremsat af den forrige regering, der gik ud på, at de oprindelige anskaffelsessummer skulle anvendes ved sambeskatning. Lovforslaget faldt bort med valget, og blev ikke genfremsat. Oppositionen må derfor forventes at ville bruge sagen politisk”, og forespurgt, hvor denne oplysning kommer fra, forklarede vidnet, at den kommer fra Skatteministeriet. Der var en løbende dialog mellem medarbejdere i Statsministeriet og Skatteministeriet. Endvidere deltog en af hans medarbejdere i styregruppen, hvor sagen havde været på dagsordenen. Det er formentlig i et af disse fora, at oplysningerne er fremkommet.

Foreholdt pag. 31 (side 25495), 7. -8. afsnit, ”Model 2 vil blive indstillet til Ø-udvalgets møde den 18. august, og der forventes tilslutning hertil fra finansministeren, økonomi- og erhvervsministeren, og skatteministeren. I givet fald vil dette være under forudsætning af statsministerens godkendelse, hvilket der er opmærksomhed på. En simpel lukning af det konkrete hul i sambeskatningsreglerne (model 1) vil formelt set ikke stride mod skattestoppet, men kritik heraf kan ikke udelukkes”, bekræftede vidnet, at man forventede, at der kunne komme kritik, formentlig ud fra den betragtning, at der ville komme protester fra dem, der blev ramt af forslaget, som blandt andet ville stikke regeringen i næsen, at det var i strid med skattestoppet.

Foreholdt bilag 62.07 (ekstrakten pag. 33-34/side 25511-25512), intern meddelelse af 19. august 2003 til statsministeren vedrørende sambeskatning og Statsministeriets notat af 19. august 2003 om sambeskatning, bekræftede vidnet, at statsminister Anders Fogh Rasmussen på omslaget har noteret ”set 19/8 03”. Vidnet forklarede, at han

på dette tidspunkt var fraværende, hvorfor sagen blev lagt direkte til statsministeren. Vidnet har på pag. 34 (side 25512) noteret, at han også har set notatet.

Foreholdt pag. 34 (side 25512), 1. afsnit, ”ØU behandlede vedlagte notat om sambeskatning mandag den 18/8 og besluttede i enighed at foreslå at afskaffe den frivillige sambeskatning og foreslå en nedsættelse af selskabsskatten med 2 pct. ... FM nævnte for undertegnede, at han havde afklaret sagen med STM'n”, og foreholdt, at det endte med den lille model, selvom det så langt fremme i forløbet som den 19. august 2003 var den store model, man hældede til, og forespurgt, hvorfor det endte med den lille model, forklarede vidnet, at dette vil Skatteministeriet nok være bedre til at forklare end ham. Der blev helt frem til september 2003 arbejdet på den store model. Han fik forklaret, at det viste sig, at man ikke kunne udarbejde et forslag, der placerede Danmark i midten af det europæiske gennemsnit på stramningssiden. Vi ville med forslaget blive placeret i toppen på stramningssiden. Da Danmark forinden lå under gennemsnittet som et af de flinke lande, vurderede man, at det ville være for meget skattestramning at rykke op over gennemsnittet.

Vidnet forklarede videre, at det var Skatteministeriets sag, og Statsministeriet forsøgte derfor at holde sig ude af det. Statsministeriets interesse lå i det fremtidige, særligt muligheden for en nedsættelse af selskabsskatten.

Forespurgt af advokat Michael Rekling forklarede vidnet, under henvisning til pag. 34 (side 25512), sidste afsnit, ”I ft. det store oplæg foreslås udarbejde en beredskabs tekst med henblik på eventuelt at omtale initiativet heri”, at de her henviste til det supplerende regeringsgrundlag. Statsministeren talte med finansministeren om det. Vidnet var stadig på rejse på Færøerne, men kom tilbage omkring denne dato.

Foreholdt bilag 38.16 (ekstrakten pag. 35-42/side 11355-11362), forelæggelse for skatteministeren af 13. november 2003 vedrørende S spørgsmål til statsministeren vedhæftet spørgsmål S 653 og 654 og udkast til svar samt telefax af 13. november 2003 fra Statsministeriet til Skatteministeriet, og forespurgt, hvornår han blev bekendt med, at der var stillet disse spørgsmål til statsministeren, forklarede vidnet, at det formentlig var den 13. november 2003, hvilket også fremgår af påtegningerne på pag. 39 (side 11359).

Foreholdt pag. 38 (side 11358), ”Hermed fremsendes som aftalt de fire nævnte § 20 spørgsmål med henblik på bidrag til svar på nr. 653, 654 og 656. Frist er mandag den 17. november kl. 12”, og pag. 41 (side 11361), spørgsmål S 655, påført med håndskrift, ”Dette svarer statsministeren selv på”, bekræftede vidnet på forespørgsel, at baggrunden for, at S 655 ikke blev oversendt til Skatteministeriet, var, at statsministeren selv skulle svare på det. Det er en del af det politiske spil, at oppositionen forsøger at blande statsministeren ind i en ”møgsag” på et andet ministerområde. Statsministeriet indhenter i sådanne sager sædvanligvis en udtalelse fra ressortministeriet, inden de svarer Folketinget. Inden de nåede at besvare spørgsmålene, skete der det, at Jens Peter Vernersen også ønskede at komme ind i sagen. Det kunne han opnå ved at stille S-spørgsmål til mundtlig besvarelse. Da det skulle gå hurtigt med den mundtlige besvarelse, koncentrerede vidnet og hans medarbejdere sig i første omgang om denne.

Foreholdt bilag 16.03 (ekstrakten pag. 43-55/side 3891-3903), brev fra Svend Erik Hovmand og Ivar Nordland til Folketingets Skatteudvalg vedhæftet svar på spørgsmål nr. 1-12 af 13. november 2003, specielt pag. 52 (side 3900), og forespurgt, om Statsministeriet hørte om disse spørgsmål fra Folketingets Skatteudvalg, forklarede vidnet, at han ikke mener, at de hørte om disse spørgsmål, der vist nok heller ikke

indgår i Statsministeriets materiale. Han mener ikke, at skatteministeren besvarede spørgsmålene.

Foreholdt pag. 47 (side 3895), ad svar på spørgsmål 2-9, 2. sidste afsnit, ”Først i det tidlige forår 2003 blev jeg opmærksom på forlydender om en konkret sag, og først i forbindelse med at sagen sættes på Ligningsrådets dagsorden for første gang i (juni?) samme år fik jeg en endelig bekræftelse på sagen rette sammenhæng. Jeg tog herefter de første skridt til at forberede lovgivning efter folketingets sommerpause, og da Ligningsrådet som bekendt træf sin endelige afgørelse i august, skred jeg straks til handling”, og foreholdt, at nogen således har tænkt, at skatteministeren kunne have sagt, at han i det tidligere forår 2003 blev opmærksom på en konkret sag, og forespurgt, om den viden på et tidspunkt er kommet fra skatteministeren over i Statsministeriet, forklarede vidnet, at så vidt han ved blev Statsministeriet først bekendt med sagen i juni 2003.

Foreholdt, at skatteministeren i februar 2003 af en unavngiven kilde skulle være orienteret om en sag, og forespurgt, om disse oplysninger nåede frem til Statsministeriet, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

Foreholdt bilag 40.60 (ekstrakten pag. 56-58/side 12149-12151), brev af 14. november 2003 fra Statsministeriet til Skatteministeriet vedrørende fremsendelse af spørgsmål S 703 og S 704 med henblik på udkast til besvarelse, forklarede vidnet, at disse spørgsmål var til mundtlig besvarelse. Foreholdt, at det ifølge fax-teksten er sendt ”14/11 03 FRE 16:02”, forklarede han, at de typisk får S-spørgsmål sent om fredagen, så det er ikke usandsynligt, at det er sendt til Skatteministeriet sent fredag eftermiddag.

Foreholdt 2. afsnit, ”Skatteministeriet anmodes om at udarbejde et svarudkast til statsministerens besvarelse. Udkastet bedes være Statsministeriet i hænde senest mandag den 17. november 2003 ved udgangen af dagen”, forklarede vidnet, at fristen blev sat til mandag, for at de kunne nå at bearbejde svarudkastet, inden spørgsmålene skulle besvares i Folketinget om onsdagen.

Adspurgt, om han var involveret i udarbejdelsen af besvarelsen, bekræftede han dette. Det var en af hans medarbejdere, der udarbejdede svarudkastet til statsministeren. Vidnet læste besvarelsen og kunne godt se, at der kunne være nogle problemer heri. Besvarelsen blev givet til vidnet og statsministeren på samme tid. Vidnet henviste i den forbindelse til bilag 63.05 (side 25829), håndakter til brug for statsministerens mundtlige besvarelse af S 703 og S 704, og forklarede, at det er et blått omslag, der blev lagt rundt om sagen, bilag 63.05.01 (ekstrakten pag. 64-69/side 25830-25835), Statsministeriets interne notat om § 20-spørgsmål om TDC-sagen, som var det notat, der blev skrevet om sagen, og bilag 63.05.02 (side 25836-25846), udkast til statsministerens mundtlige svar på S 703 og S 704, hvilket er det udkast, statsministeren brugte til besvarelsen. Der medfulgte endvidere kopi af presseomtale, idet sagen allerede verserede i pressen, bilag 63.05.03 (side 25847-258550).

Forespurgt om, hvem der udarbejdede det første udkast til statsministerens besvarelse, forklarede vidnet, at den blev udarbejdet af Skatteministeriet, idet han henviste til bilag 63.03 (side 25735-25739), Skatteministeriets udkast til svar på spørgsmål S 703, hvilket var det materiale, de fik fra Skatteministeriet. De saksede det og satte det ind i det endelige udkast.

Foreholdt bilag 10.42 (ekstrakten pag. 59-61/side 2271-2273), Skatteministeriets forelæggelse for departementschefen af 15. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), og foreholdt, at man kunne få det indtryk af

forelæggelsen for departementschef Peter Loft, at nogle af oplysningerne heri har dannet grundlag for statsministerens svar til Folketinget, og forespurgt, om dette bilag har været i Statsministeriet, forklarede vidnet, at det tror han ikke. Det indgår ikke i Statsministeriets bilagsmateriale, og han genkender ikke notatet.

Foreholdt bilag 63.04 (ekstrakten pag. 62-63/side 25740-25741), intern meddelelse af 17. november 2003 til departementschefen i Statsministeriet om sagsgangen vedrørende sambeskatning, specielt pag. 63 (side 25741), 2. afsnit, ”Første gang Statsministeriet hørte om TDC-sagen/sambeskatning var i forbindelse med Ø-udvalgmødet den 23. juni. ...”, bekræftede vidnet, at den 23. juni 2003 var første gang, Statsministeriet hørte om sagen.

Foreholdt bilag 63.05.01 (ekstrakten pag. 64-69/side 25830-25835), specielt pag. 64 (side 25830), ”**Sagens kronologi:**”, 2. sidste afsnit, ”Departementet i Skatteministeriet oplyser, at de på de indre linier på daværende tidspunkt vurderede, at forslaget om lukning af et muligt og ikke nærmere konkretiseret skattehul ville være i strid med skattestoppet. ...”, bekræftede vidnet, at sådan havde han også fået det forelagt. Der var tilsyneladende forskellige opfattelser. Denne opfattelse svarede ikke til ledelsens holdning. Det kom fra medarbejderlaget.

Foreholdt 2. sidste afsnit, ”... I denne periode herskede der endnu usikkerhed mht. rækkevidden af skattestoppet. Skattestoppets ABC fra august 2001 og Finansministeriets papir af 14. april 2002 om fortolkninger af skattestoppet omtaler ikke hullukning”, bekræftede vidnet, at Finansministeriets papir af 14. april 2002 var det endelige papir vedrørende fortolkningen af skattestoppet.

Foreholdt sidste afsnit, ”Efterfølgende er det blevet klarere, at skattestoppet ikke forhindrer hullukning. ...” og forespurgt, om det var udtryk for en ændring i opfattelsen

af skattestoppet, forklarede vidnet, at det for ham ser ud, som om den pågældende sagsbehandler i Statsministeriet har talt med en medarbejder i Skatteministeriet og her i notatet gengiver de oplysninger, han har fået.

Foreholdt 2. sidste afsnit, "... Skatteministeriet oplyser, at de på de indre linier på daværende tidspunkt vurderede, at forslaget om lukning af et muligt og ikke nærmere konkretiseret skattehul ville være i strid med skattestoppet. ...", og forespurgt, hvorledes disse oplysninger er kommet over i Statsministeriet, forklarede vidnet, at det må være sket mundtligt. Det er fuldmægtig Henrik Tomassen, der har skrevet det, så det må være ham, der har modtaget denne oplysning.

Foreholdt pag. 65 (side 25831), 3. sidste afsnit, "4. TDC anmodede i 2001 om en bindende forhåndsbesked, som ikke vedrørte det aktuelle skattehul. Forespørgslen indeholdt ingen oplysninger om, at den foretagne omdannelse havde medført en væsentlig opskrivning af den oparbejdede goodwill, og der var på dette tidspunkt ingen angivelse af beløbsstørrelser i forespørgslen. ...", og foreholdt, at det næsten ordret svarer til teksten i forelæggelsen af 15. november 2003 til Peter Loft, forklarede vidnet, at oplysningerne stammer fra Skatteministeriet, som var Statsministeriets eneste kilde.

Adspurgt, om der kunne have været en kommunikation direkte fra hans medarbejder til en medarbejder i Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at det ville have været helt usædvanligt.

Foreholdt pag. 65 (side 25831), sidste afsnit-pag. 66 (side 25832), 1. afsnit, "Den 28. maj 2002 anmodede TDC om endnu en bindende forhåndsbesked. Det er først ved denne anmodning, at der spørges om, hvorvidt handelsværdien (den oppustede værdi) ved indtrædelse under sambeskatning kan anvendes som indgangsværdi for goodwill.

Det er endvidere første gang, at de konkrete beløb for værdien af goodwill angives”, bekræftede vidnet, at oplysningen må være kommet fra Skatteministeriet.

Foreholdt pag. 67 (side 25833), sidste afsnit, ”*Var StM’n vidende om sagen.* StM’t bliver første gang bekendt med sagen i juni 2003, i forbindelse med ØU-forelæggelse, hvor det besluttes, at hullet skal lukkes på den ene eller den anden måde snarest muligt (dvs. i den nye samling)”, bekræftede vidnet, at det var oplægget af 20. juni 2003 til Styregruppe/Økonomiudvalg, der her henvises til.

Foreholdt pag. 68 (side 25834), 1. afsnit, ”StM’n ses først at blive orienteret om sagen i august, og da ikke med fokus på spørgsmålet om, hvornår problemet burde have været løst, men hvordan det i praksis skulle løses”, og forespurgt, om han er enig i dette udsagn, forklarede vidnet, at de i svaret til Morten Homann (S 653) bevidst valgte at skrive, at ministeren blev bekendt med det i sommeren 2003, idet det eneste skriftlige, der findes herom, er et notat om sagen med statsministerens påtegning af 19. august 2003.

Foreholdt bilag 63.04.01 (ekstrakten pag. 70/side 25742), notat af 19. november 2003 om lovforslag fra Skatteministeriet i folketingsåret 2001-2002, sidste afsnit, ”Der ses ikke i forbindelse med udarbejdelsen af den nye regerings lovprogram at være tilgået Statsministeriet oplysninger eller vurderinger i øvrigt angående de elementer fra L 61 fra 1. samling 2001/2002, der ikke blev medtaget i L 99 fra 2. samling 2001/2002, herunder spørgsmålet om lukning af skattehullet”, og forespurgt, om han er enig i det anførte, forklarede vidnet, at det er han. De kunne godt se, at forslaget ikke var gennemført i samme skikkelse, hvilket gav dem sved på panden og anledning til at overveje, om det var noget, Statsministeriet havde været involveret i. De fik bekræftet, at de ikke havde været involveret i det.

Foreholdt af advokat Gunnar Homann, at papiret er udarbejdet samme dag som debatten i Folketinget, og forespurgt, om det var før eller efter debatten, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han mener ikke, at det indgik i de håndakter, som statsministeren havde med i Folketinget.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag A.18.04 (ekstrakten pag. 71-72/side 50202-50203), Skatteministeriets forelæggelse for departementschefen af 27. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), og forespurgt, om han dengang så denne forelæggelse, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Peter Loft orienterede ham dog på anden vis om sagen. I Statsministeriets dokumentsamling indgår som bilag 63.12 (side 25913-25918), telefax af 26. november 2003 til Skatteministeriets departementschef med notat af 16. oktober 2000 fra ToldSkat Selskabsrevisionen, som vidnet modtog fra Peter Loft den 26. november 2003. Peter Loft fortalte, at der var fremkommet et papir, som var dateret den 16. oktober 2000, og som indeholdt en angivelse af beløbets størrelse. Det viste, at de oplysninger, som statsministeren havde givet i Folketinget, ikke var korrekte. Det notat, han fik oversendt, havde overskriften CFC-beskatning.

Foreholdt pag. 72 (side 50203), sidste afsnit, ”Selskabsrevisionen havde således i oktober 2000 dannet sig et nogenlunde korrekt billede af de skattemæssige konsekvenser af de senere gennemførte transaktioner”, og forespurgt, om han læste dette papir, forklarede vidnet, at Peter Loft ringede til ham og fortalte, at den var gruelig gal, idet de havde konstateret, at de allerede i 2000 kendte til beløbet, hvilket var i modstrid med det, som statsministeren havde sagt i Folketinget. Peter Loft faxede efter aftale de dokumenter til ham, hvoraf dette fremgik.

Forespurgt af advokat Gunnar Homann, hvad Statsministeriet foretog sig efter den 26. november 2003, hvor de modtog dokumenterne, forklarede vidnet, at han indkald-

te Peter Loft og Michael Lunn til et møde, for at de kunne overveje, hvad de kunne gøre. Det var i statsministerens svar til Morten Homann tilkendegivet, at der ville komme en redegørelse, og de drøftede, om det fortsat gav mening at lade Skatteministeriet selv udarbejde denne redegørelse. De mødtes igen den følgende dag, hvor der var enighed om, at en intern redegørelse fra Skatteministeriet ikke var en egnet løsning, da den ikke ville blive anset for troværdig. Herefter kom de med en fælles indstilling til statsministeren om, at han skulle meddele Folketinget, at han havde givet et forkert svar, og at der ville blive nedsat en undersøgelseskommission.

Mødet hævet kl. 15:05.

Næste møde berammet til torsdag den 28. april 2005 kl. 09:30.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Ole Kjær har herudover vedrørende side 912, 2. og sidste afsnit bemærket, at han den 21. april 2005 efter at have afgivet forklaring gik tilbage til kontoret for at verificere dette tal. I 2004 var der 2300 sager i omstrukturingskontoret.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 11. august 2005.
Marianne Kjølbye

Den 28. april 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbbye.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bak Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister

Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Advokat Henning Hansen, der er valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann.

Som valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen mødte advokat Gunnar Homann.

Som valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding mødte advokat Lida Hulgaard.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Mads Krarup, der er valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Hove, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen mødte advokat Steen Lassen ved advokat Thomas Riise.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær, underdirektør Flemming Paludan og kontorchef Ebbe Willumsen mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær,

var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk.

Advokat Kurt Siggaard, der er valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse, var ikke mødt.

Advokat Nicolai Westergaard, der er valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernø, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel, var ikke mødt.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Advokat Oluf Engell mødte sammen med vidnet, Henning Dyremose.

Som vidne mødte administrerende direktør og koncernchef Henning Dyremose, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet bekræftede, at han siden 1. oktober 1998 har været administrerende direktør i TDC. Han kom fra firmaet Dalhoff Larsen og Hornemann A/S, hvor han ligeledes var administrerende direktør.

Adspurgt til håndteringen af skatteretlige forhold i TDC forklarede vidnet, at de varetages af regnskabs- og skatteafdelingen, der hører ind under finansdirektør Hans Munk Nielsen, som har været i TDC siden 1991.

Forespurgt, om Hans Munk Nielsen refererer direkte til ham, bekræftede vidnet dette, og forklarede, at alt således sker under vidnets ansvar.

Adspurgt, om han hyppigt har konsultationer med Hans Munk Nielsen om skatteretlige problemstillinger, forklarede vidnet, at de har en daglig kontakt, men ikke om skatteret, idet Hans Munk Nielsen er langt mere vidende på dette felt end ham. Der er i TDC fastlagt en skattepolitik, der går ud på, at koncernen betaler den skat, den skal efter lovgivningen, hverken mere eller mindre. Der var ikke krav om, at visse sager om skat skal forelægges for ham. Det er TDC's politik, at man ønsker en god kontakt med myndighederne, hvilket også har ført til, at man i hans tid som administrerende direktør har haft 9 sager, hvor der er anmodet om bindende forhåndsbesked. Han har kun hørt om en af disse sager.

Forespurgt, om han, hvis der er optræk til en tvist i forhold til skattemyndighederne, vil blive involveret i dette, forklarede vidnet, at det bliver han i videre omfang efter den 14. november 2003 end før.

Adspurgt om forholdene før denne dato forklarede vidnet, at TDC's skattepolitik gik ud på, at man skulle leve op til skattemyndighedernes krav. Der var således ikke nogen grund for Hans Munk Nielsen til at tale med vidnet herom, men alene med myndighederne.

Forespurgt, om PricewaterhouseCoopers var fast revisor for TDC i denne periode, forklarede vidnet, at firmaet stod for revisionsopgaven og også ydede skattemæssig rådgivning til TDC. TDC benyttede sig dog også af andre revisionsfirmaer.

Vidnet forklarede på forespørgsel, at han ikke har nogen særlig interesse for og ej heller viden om skatteret, som han finder ret kedeligt. Han er mere interesseret i, hvorledes man skaffer og bruger pengene.

Foreholdt bilag 05.07 (ekstrakten pag. 1-10/side 806-815), brev af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H, specielt pag. 1 (side 806), 1. afsnit, ”Tele Danmark A/S overvejer at foretage ændringer i koncernstrukturen i Tyskland, således at teleselskabet Talkline GmbH, som i dag ejes af Talkline Management und Finance Holding GmbH (TFH) omdannes til et tysk kommanditselskab. ...”, og forespurgt, om han på daværende tidspunkt blev gjort bekendt med, at der var indsendt en sådan forespørgsel, forklarede vidnet, at det blev han ikke.

Foreholdt, at det fremgår, at der var planer om at foretage en omstrukturering af et datterselskab i Tyskland, og forespurgt, hvad baggrunden for denne omstrukturering var, forklarede vidnet, at direktionen fik kendskab hertil på et møde den 25. oktober 2000, baseret på en indstilling af 17. oktober 2000, hvoraf det fremgik, at man ville optimere de driftsmæssige og andre, herunder skatteretlige, forhold i Tyskland. Det kunne man gøre ved at foretage en ændring af selskabet i Tyskland pr. 31. december 2000. Ønsket om en skatteoptimering i Tyskland var en følge af, at de tyske regler blev ændret. Der var dog en væsentlig økonomisk risiko forbundet hermed, hvis den skattemæssige gevinst i Tyskland var mindre end den merskat, man kunne risikere i Danmark som følge af en sambeskatning. Det var derfor en forudsætning, at TDC ikke ville blive underkastet tvungen sambeskatning, CFC-beskatning. Direktionen

godkendte indstillingen på betingelse af, at TDC kunne få bekræftet, at der ikke ville indtræde tvungen sambeskatning.

Foreholdt pag. 2 (side 807), 2. afsnit, "... Omdannelsen er begrundet med udgangspunkt i tyske regler, hvor transaktion kan gennemføres, uden at der udløses tysk beskatning i det ophørende selskab Talkline GmbH", og forespurgt, om det ikke var et mål i sig selv, at omdannelsen kunne ske, uden at der skete beskatning i Tyskland, forklarede vidnet, at der var en økonomisk fordel ved den tyske beskatning, hvilket fremgik af den indstilling, han fik den 17. oktober 2000. Der var også en driftsmæssig begrundelse for ændringen. Det tyske selskab havde været underskudsgivende, og de havde lavet en "turn-around", som medførte et stigende overskud i Talkline gennem 2000. Den 8. september 2000 præsenterede de således Talkline-modellen, som de var stolte af, som en model for, hvordan man kunne drive virksomhed. Der var også en skattemæssig begrundelse. TDC anser det for legitimt at optimere skatten inden for de gældende lovgivningsmæssige rammer. Koncernen har en meget høj skatteprocent og søger at optimere skatteforholdene, hvor det er muligt.

Foreholdt pag. 3 (side 808), 3. afsnit, "Ligningslovens § 5 H. Fra og med indkomståret 2001 er det muligt at Tele Danmark A/S kunne tænkes at anmode om sambeskatning med den tyske koncern. I forbindelse med Tele Danmark A/S's eventuelle sambeskatning fra år 2001 med Talkline gruppen er det spørgsmålet, om reglen om underskudsbegrænsning i Ligningslovens § 5 H vil finde anvendelse, således at Tele Danmark A/S ikke kan modregne eventuelle skattemæssige underskud på Talkline gruppen i dansk indkomst", og foreholdt, at man her omtaler et eventuelt skattemæssigt underskud, og forespurgt, om det var med i TDC's overvejelser vedrørende sambeskatning, at der kunne komme et underskud, forklarede vidnet, at dette element ikke var med i indstillingen til direktionen. Talkline var overskudsgivende, og de havde en klar forventning om, at det ville selskabet fortsætte med at være. Spørgsmålet ved-

rørende ligningslovens § 5 H er således alene udtryk for revisionsfirmaets naturlige afdækning af en mulig økonomisk risiko. Det viste sig senere, at spørgsmålet desværre blev relevant, men det var på dette tidspunkt ikke med i direktionens overvejelser.

Forespurgt om muligheden for afskrivning på oparbejdet goodwill i Talkline, og om der var tanker herom, forklarede vidnet, at det var der ikke i TDC på det tidspunkt. Regnskabsafdelingen blev, så vidt man har kunnet efterforske, først i løbet af foråret/sommeren 2001 opmærksom på denne mulighed. Det indgik under ingen omstændigheder som en præmis for den beslutning, der blev truffet i oktober 2000. Da man i december 2000 begyndte at få skuffende resultater i Talkline, og da dette fortsatte i januar og februar 2001, tog man underskuddet i Talkline med ind i regnskaberne. Afskrivning på goodwill kom først med i regnskabet i løbet af 4. kvartal 2001, efter at TDC havde fået den første bindende forhåndsbesked.

Foreholdt bilag A.18.05 (ekstrakten pag. 12/side 50204), brev af 9. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H, og forespurgt, om han i oktober 2000 havde kendskab til, at dette brev var afsendt, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Foreholdt 3. afsnit, ”Ved et salg til tredjemand skønner Tele Danmark A/S, at der vil kunne realiseres en avance på goodwill på ca. EUR 1.300 mio. ...”, og forespurgt, om der på dette tidspunkt var tanker om et salg, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det var relevant, at PricewaterhouseCoopers tog det med her som led i en almindelig risikovurdering. Uanset at Talkline på dette tidspunkt gav overskud, skulle de også vurdere, hvorledes det så ud, hvis der mod forventning kom et underskud. Det er udtryk for en god indsats fra rådgiverens side.

Foreholdt 4 afsnit, ”... Den estimerede handelsværdi af goodwill vil således ikke fremgå af åbningsbalancen”, og forespurgt, om det var udtryk for, at beløbet ikke var indregnet i regnskabet på dette tidspunkt, forklarede han, at det tør han ikke svare på. Goodwill blev først taget med i 2001. Foreholdt oplysningen om goodwill på 1300 mio. EUR forklarede han, at han ikke ved, hvordan dette tal er beregnet, men det er formentlig en ”net present value” baseret på forventede overskud.

Adspurgt, om de i direktionen kendte dette tal på omkring 10 mia. kr., forklarede vidnet, at kurserne i telebranchen på dette tidspunkt var 2½ gange højere end i dag. De var forud herfor 3-4 gange så høje. Direktionen kendte på det tidspunkt ikke til beløbet eller størrelsesordenen, men da han i 2003 hørte om det, undrede beløbsstørrelserne ham ikke, set ud fra kurserne på det tidspunkt. En værdiansættelse på ca. 10 mia. kr. forekom ham helt normal.

Foreholdt bilag 05.06 (ekstrakten pag. 13-14/side 804-805), brev af 14. november 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen til PricewaterhouseCoopers vedrørende Tele Danmark A/S – selskabsskattelovens § 32 og Ligningslovens § 5 H, specielt pag. 13 (side 804), sidste afsnit, ”Tele Danmark A/S’s omdannelse af det tyske datterdatterselskab til kommanditselskab har væsentlige lighedspunkter med den situation, der er afgivet bindende forhåndsbesked om af Ligningsrådet den 22. juni 1999”, og foreholdt, at det, der her henvises til, var en afgørelse i forhold til [...] (sag nr. 1), og forespurgt, om han dengang fik kendskab til dette brev, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han havde ikke hørt om den tidligere afgørelse. De blev anbefalet at søge om en bindende forhåndsbesked, men det gjorde de ikke på det tidspunkt. Direktionen besluttede at foretage en omdannelse af det tyske selskab som følge af Selskabsrevisionsafdelingens tilkendegivelse vedrørende den tvungne sambeskatning. Selve gennemførelsen var ikke en direktionssag.

Foreholdt pag. 14 (side 805), 2.-3. afsnit, ”Praksis på området er derfor ikke omfattende og klar, hvorfor Selskabsrevisionsafdelingen ikke ser sig i stand til at besvare spørgsmålet med fornøden sikkerhed. På baggrund af ovennævnte anbefales, at der indhentes bindende forhåndsbesked. Selskabsrevisionsafdelingen er bekendt med, at Tele Danmark A/S er tidsmæssigt presset vedrørende de forelagte spørgsmål. Dette forhold ændrer ikke Selskabsrevisionsafdelingens anbefaling”, og forespurgt, hvad det var for et tidsmæssigt pres, forklarede vidnet, at han senere har erfaret, at det var, fordi de tyske skatteregler blev ændret pr. 1. januar 2001. Det illustrerer, at muligheden for fradrag ikke var en del af deres beslutningsgrundlag. Det, TDC ønskede at undgå, var en tvungen sambeskatning, der ville medføre beskatning for 2000.

Foreholdt sidste afsnit, ”Selskabsbeskatningsafdelingen har oplyst, at afdelingen gerne aktivt medvirker til, at en eventuel anmodning om bindende forhåndsbesked behandles på Ligningsrådets møde den 12. december d.å. – under forudsætning af, at en anmodning indleveres i indeværende uge”, og forespurgt, hvorfor anmodningen først blev indleveret i september 2001, forklarede vidnet, at den frivillige sambeskatning for 2001 ikke indgik i direktionens beslutning. Det var uinteressant for dem, og derfor benyttede de ikke tilbuddet om en hurtig sagsbehandling.

Forespurgt, om de arbejdede videre med overvejelserne om at anmode om en bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke på daværende tidspunkt. Det var skatteafdelingen, der valgte at disponere på denne måde.

Adspurgt om, hvornår de genoptog overvejelserne om at søge en bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at Talkline i december gav underskud, hvilket fortsatte i januar, februar og marts 2001. Det medførte, at de gjorde sig nogle overvejelser om, hvordan man kunne forbedre økonomien i selskabet, herunder ved et salg, hvilket TDC orienterede om i forbindelse med en fondsbørsmeddelelse i maj 2001. I løbet af

2. kvartal gik de i gang med at undersøge muligheden for et salg, hvilket blev intensiveret i juni måned, hvor der blev nedsat en styregruppe med ham som formand. Der blev udarbejdet en skatteretlig analyse, hvor man fandt frem til, at der var mulighed for fradrag ved sambeskatning. Mens de i 1. kvartal havde indarbejdet underskuddet, opstod der nu den tanke, at der også var mulighed for afskrivning på goodwill. De arbejdede på dette tidspunkt på at få bestyrelsen til at godkende en salgsproces, hvilket skete den 22. august 2001. Det blev herefter presserende at få en godkendelse af, at goodwill i Talkline var afskrivningsberettiget. Det var først på dette tidspunkt, at det blev aktuelt at søge en bindende forhåndsbesked. Det medførte, at de indarbejdede det i regnskabet for 4. kvartal.

Adspurgt, om han forud for den 14. november 2003 har været i kontakt med nogen i skattemyndighederne, forklarede vidnet, at han den 5. eller 6. september 2001 kontaktede Ole Kjær. Han har ikke forud for dette tidspunkt haft kontakt med nogen i skattemyndighederne.

Foreholdt dele af bilag 26.78 (ekstrakten pag. 15-22/side 7259, 7269-7270, 7274, 7281-7282 og 7286-7287), lovforslag nr. L 61, Forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), og forespurgt, om han blev bekendt med, at man havde tanker om at fremsætte dette lovforslag, forud for fremsættelsen i Folketinget, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han blev bekendt med lovforslaget i forbindelse med et direktionmøde den 7. november 2001. Der var til dette møde udarbejdet et notat af 6. november 2001, der omhandlede spørgsmålet om, hvorvidt en eventuel borgerlig regering ville genfremsætte L 61. Dette havde interesse pga. deres planer om et salg af Talkline.

Forespurgt, om L 61, hvis det var blevet vedtaget, ville have vanskeliggjort de ønsker, de havde i TDC, forklarede vidnet, at han ikke foretog nogen vurdering af, hvilke konsekvenser lovforslaget ville have for TDC.

Adspurgt, om han opfattede L 61 som rettet direkte mod TDC, forklarede han, at det gjorde han ikke.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen om, hvorfor lovforslaget blev behandlet på et direktionmøde, forklarede vidnet, at det skyldtes, at det ved et salg ville have betydning, om der kunne afskrives på goodwill. Det var ikke et selvstændigt punkt på dagsordenen, men det blev nævnt i forbindelse med behandlingen, at der lå et lovforslag, der kunne få konsekvenser for et salg af Talkline.

Forespurgt, om der var nogen, der kunne se en sammenhæng, forklarede vidnet, at det har der givet været blandt de dygtige folk i skatteafdelingen. Det var dog ikke en del af deres beslutning.

Foreholdt af advokat Michael Reklings, at lovforslag L 61 senere bortfaldt, og forespurgt, om han eller andre i TDC i perioden fra fremsættelsen af lovforslaget den 24. oktober 2001 til folketingsvalget den 20. november 2001 gjorde noget i forhold til at tale med politikere, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. L 61 indgik ikke særlig meget i deres overvejelser, bortset fra, at de skulle kende konsekvenserne af den lovgivning, der eventuelt måtte komme. Det var, for at de kunne beregne konsekvenserne af den gældende og den kommende lovgivning. Den 22. november 2001 besluttede direktionen at opgive salget af Talkline og i stedet at gennemføre den omstrukturering af selskabet, som var indledt i maj 2001. Frem til den 22. november 2001 var det tanken at videreføre selskabet med henblik på et salg, men herefter blev det et spørgsmål om at videreføre selskabet. De kendte ikke noget til, om regeringen ville

genfremstille L 61. Det var efter den 22. november 2001 også uden betydning, da skattespørgsmålet ikke længere var relevant. I perioden fra juni 2001 frem til den 22. november 2001, hvor de overvejede et salg, var de meget optaget af skattespørgsmålet, men herefter blev det uinteressant. På direktionmødet den 20. november 2001 drøftede de stadig et salg, og overvejelserne vedrørende L 61 og konsekvenserne heraf indgik stadig i deres tanker. Den 22. november 2001 bortfaldt salgstankerne.

Adspurgt forklarede vidnet, at han aldrig har læst L 61, før han modtog ekstrakten i denne sag.

Foreholdt dele af bilag 13.07 (ekstrakten pag. 23-28/side 3238-3243), brev af 5. september 2001 fra TDC til Told- og Skattestyrelsen vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – sambeskatning med Talkline Management und Finance Holding GmbH, og forespurgt til sin samtale med Ole Kjær forklarede vidnet, at i forbindelse med beslutningen om et salg af Talkline blev spørgsmålet om en bindende forhåndsbesked vedrørende udskillelse af mobilaktiviteterne i et særligt selskab aktuelt, idet det var det, køberen ønskede. Det blev meget vigtigt for salgsprocessen, at TDC kunne udskille mobilaktiviteten uden at miste muligheden for afskrivning på goodwill, som de mente, at de havde ret til. Den 4. september 2001 sendte regnskabs- og skattedirektøren ham en besked om, at det var vigtigt, at sagen fik en hurtig behandling hos skattemyndighederne, og at han havde en ide om, at en opringning fra vidnet til Ole Kjær kunne hjælpe til at få sagen hurtigt igennem. Vidnet blev derfor opfordret til at kontakte Ole Kjær i forsøg på at få sagen behandlet på et møde i Ligningsrådet den 18. september 2001. Regnskabs- og skattedirektøren var dog i tvivl om, hvorvidt det blev for presset, og foreslog, at man eventuelt forsøgte at få sagen på mødet den 23. oktober 2001. Direktionen besluttede imidlertid, at man skulle presse på for at få sagen på ligningsrådsmødet den 18. september 2001. Vidnet ringede den 5. eller 6. september 2001 til Ole Kjær, der var velvillig over for at forsøge at få sagen med på

mødet den 18. september 2001, og de aftalte, at Ole Kjær i givet fald skulle tage kontakt direkte til TDC's skattechef. Det viste sig, at det godt kunne lade sig gøre.

Under samtalen forklarede han Ole Kjær, at TDC ønskede bekræftet, at man kunne gennemføre en overdragelse således, at man bevarede muligheden for fradrag for det tab, som man ville konstatere i den forbindelse. Han omtalte endelig for Ole Kjær, hvorfor sagen hastede. Vidnet var på dette tidspunkt ikke særlig bekendt med sagen. Det var en usædvanlig opgave for ham, for han blandede sig normalt ikke i sagsbehandlingen. Han fik derfor udleveret et talepapir, som han lærte udenad, og som han holdt sig til under samtalen med Ole Kjær.

Adspurgt, om han sagde noget om afskrivninger på goodwill, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det var ikke fremme i hans tanker, at afskrivning på goodwill også var et tema, men det ville i øvrigt have været legitimt, hvis det havde været det.

Foreholdt pag. 24 (side 3239), 3. sidste afsnit, "TDC overvejer nu at afhænde sine tyske aktiviteter og forhandler med potentielle købere. ...", og forespurgt, om der sigtes til det eventuelle tab på goodwill og immaterielle rettigheder ved salg, og forespurgt, om de var så langt, at der var en potentiel køber, forklarede vidnet, at der var en potentiel køber på dette tidspunkt.

Forespurgt, om han heller ikke havde nogen mening om svaret på spørgsmålet om fradrag for tab, forklarede vidnet, at han ikke så anmodningen. Det eneste, han fik, var talepapiret til brug for samtalen med Ole Kjær. Han fik heller ikke nogen mundtlig orientering om anmodningen.

Foreholdt pag. 26 (side 3241), 2. afsnit, "Indgangsværdierne må fastsættes efter lovgivningens almindelige regler, herunder selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6 og afskrivningslovens § 40, stk. 5, men forespørgslen vedrører ikke beregningen af disse

indgangsværdier. ...”, og forespurgt, om der på det mere strategiske plan lå nogen overvejelser i ikke at anføre tal i anmodningen, forklarede vidnet, at han ikke så anmodningen på det tidspunkt. Han har efterfølgende forstået, at man for at få et hurtigt svar har valgt ikke at tage tal med i anmodningen. Det var principperne, der var afgørende, og ikke værdierne. Der var på dette tidspunkt ikke nogen diskussion heraf i direktionen.

Foreholdt, at der i det næstsidste afsnit på pag. 26 (side 3241) omtales en anden tidligere afgørelse, og forespurgt, om der var nogen, der fortalte ham om denne, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det er dog helt i overensstemmelse med ansvars- og opgavefordelingen i koncernen.

Foreholdt dele af bilag 25.04 (ekstrakten pag. 41-47/side 6244-6250), udkast af 11. januar 2002 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning), og foreholdt, at den nye regering alene valgte at genfremsætte dele af L 61 i det nye L 99, og at dette er et første udkast til L 99, hvor ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke er med, og forespurgt, om han på et tidspunkt omkring årsskiftet 2001/2002 blev bekendt med udeladelsen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt, at han nævnte, at der i november 2001 var tanker fremme i TDC om, hvorvidt den nye regering ville genfremsætte L 61, og forespurgt, om de tog nogen initiativer i den anledning, forklarede vidnet, at det blev aftalt, at konsekvenserne af gammel og eventuel ny lovgivning skulle belyses, men dette blev afblæst som følge af, at TDC's direktion den 22. november 2001 besluttede ikke at sælge Talkline.

Foreholdt bilag 27.86 (ekstrakten pag. 48-50/side 7760 a-c), fax af 25. januar 2002 fra Ove Lykke Zeimer til Jesper Vestergaard vedrørende dele af CFC-forslaget vil

være et brud på skattestoppet og notat herom, specielt pag. 50 (side 7760 c), 3. afsnit, ”5. Regulering af afskrivninger på grund af skattefrie omstruktureringer i udlandet. Den foreslåede ændring til SEL § 31, stk. 6 om anskaffelsessummen for afskrivningsberettigede aktiver i udenlandske datterselskaber, som er i dansk sambeskatning vil også være et brud på skattestoppet”, og fax-angivelsen, pag. 48 (side 7760 a), ”25/01 ’02 FRED 15:19 ... Henrik Faust Pedersen”, og forespurgt, om TDC havde noget at gøre med, at PricewaterhouseCoopers kritiserede lovforslaget, forklarede vidnet, at han først i november 2003, da han fik en forespørgsel herom fra Jyllands-Posten, fik kendskab til, at PricewaterhouseCoopers havde sendt dette brev. Han bad en medarbejder om at undersøge det, og de kom frem til, at der ikke var nogen i TDC, der var bekendt med henvendelsen. De rettede også henvendelse til PricewaterhouseCoopers og fik her det svar, at PricewaterhouseCoopers var af den overbevisning, at TDC ikke havde noget at gøre med henvendelsen. Han kunne således over for JyllandsPosten afkræfte, at TDC havde haft noget med sagen at gøre. Det ville dog have været legitimt, hvis de havde været med i dette.

Foreholdt bilag 10.51 (ekstrakten pag. 51-55/side 2307-2311), brev af 28. maj 2002 fra TDC til Ligningsrådet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, og foreholdt, at det er blevet forklaret, at TDC allerede kort tid efter afgørelsen den 18. september 2001 var i kontakt med Told- og Skattestyrelsen om næste fase, selve værdiansættelsen, og at man i styrelsen fra december 2001 regnede med, at der meget hurtigt ville komme en anmodning om bindende forhåndsbesked fra TDC, men at anmodningen først kom den 28. maj 2002, og forespurgt, om han kan belyse, hvad tiden gik med, forklarede vidnet, at han ikke havde kendskab til det på daværende tidspunkt, men at han baseret på senere oplysninger kan sandsynliggøre det. Den 22. november 2001 blev det bekræftet, at TDC ikke længere planlagde et salg af Talkline, og fra det tidspunkt havde forespørgslen ikke længere nogen hast. TDC havde hyret Deloitte &

Touche til at lave en værdiansættelse, men arbejdet med denne trak ud. Da man ikke kunne nå at få den med i regnskabsaflæggelsen i 2001, udskød man det til marts måned, hvilket førte til, at man sendte anmodningen den 28. maj 2002.

Forespurgt, om det også skyldtes, at de ville afvente behandlingen af L 99 i Folketinget, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det var ikke noget, som de beskæftigede sig med på direktionniveau. Talkline gik nu igen bedre, og selskabet gav overskud.

Foreholdt pag. 51 (side 2307), 2. afsnit, ”1. Udgjorde afskrivningsgrundlaget efter danske regler for de aktiver, der var knyttet til Talkline GmbH & Co. KG’s aktiviteter den 29./30. december 2000 950,8 mio. euro? (ca. 6,5 mia. kr.), og foreholdt, at temaet nu var afskrivningsgrundlaget og ikke fradrag for tab ved afståelse, og forespurgt, om han var bekendt hermed, forklarede vidnet, at han ikke var bekendt med anmodningen og således heller ikke med, at det vedrørte afskrivning. Det var der imidlertid ikke noget unaturligt ved.

Foreholdt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, at anmodningen er dateret 28. maj 2002 og er registreret modtaget hos Told- og Skattestyrelsen den 22. maj 2002, og forespurgt, om han har nogen anelse om, hvornår anmodningen er sendt fra TDC, forklarede vidnet, at det er han ikke bekendt med.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag A.12 (ekstrakten pag. 58-81/side 50101-50124), referat af Ligningsrådets møde den 19. august 2003, og forespurgt, om han var involveret i sagens behandling frem til den 19. august 2003, herunder i forhold til skattemyndighederne, forklarede vidnet, at han først blev orienteret af Hans Munk Nielsen om afgørelsen umiddelbart efter den 19. august 2003. De var på det tidspunkt i efteråret 2003 igen inde i overvejelser om et salg af Talkline, idet de havde

fået en henvendelse fra en interesseret køber. De aftalte, at Hans Munk Nielsen skulle give et referat af sagen på bestyrelsesmødet den 27. august.

Foreholdt pag. 61 (side 50104), 2.-3. sidste afsnit, ”Siden omdannelsen og siden etableringen af sambeskatningen har kommanditselskabet lidt store driftsmæssige tab, og værdien af kommanditselskabets goodwill er som følge af den generelt negative markedsudvikling faldet. TDC ønsker at sælge Talkline-aktiviteterne, hvis der kan opnås en tilfredsstillende pris. Man regner med, at salgssummen for goodwill ved et eventuelt salg ligger under den værdi, som aktiviteterne goodwill havde ved omdannelsen og etableringen af sambeskatningen”, og foreholdt, at der også er et spor af denne mulighed for et salg af Talkline her i forbindelse med afgørelsen den 19. august 2003, forklarede vidnet, at der også var overvejelser om et salg af Talkline længe før afgørelsen. Da Hans Munk Nielsen fortalte vidnet om afgørelsen, var det afgørende for salgstanterne.

Adspurgt, om der i august 2003 var forhandlinger i gang om et salg af Talkline, forklarede vidnet, at det var der. Det var kommet så langt, at der var overvejelser om salgspriser.

Foreholdt 3. sidste afsnit, ”Siden omdannelsen og siden etableringen af sambeskatning har kommanditselskabet lidt store driftsmæssige tab, og værdien af kommanditselskabets goodwill er som følge af den generelt negative markedsudvikling faldet”, og forespurgt, om dette er korrekt, forklarede vidnet, at der var tale om to forhold. Der havde været underskud i Talkline i december 2000 og 1. kvartal 2001, men herefter havde Talkline givet overskud. Der havde således ikke været store driftsmæssige tab. Men telecom-aktier var i perioden generelt faldet meget på grund af den negative markedsudvikling, og i efteråret 2003 lå værdien på under 1/6 af, hvad den var, da det toppede. Det er således en korrekt beskrivelse med hensyn til dette forhold.

Forespurgt til begivenhedsforløbet i november 2003 og foreholdt, at han har forklaret, at han blev bekendt med noget den 14. november 2003, forklarede vidnet, at han denne dag begyndte at tage aktion på noget, som han blev bekendt med den 13. november 2003. Mens han havde været på rejse i USA, var der startet en omtale af TDC, formentlig pga. en lækage i Ligningsrådet. Han fik en grundig orientering om L 27's konsekvenser for et salg af Talkline, og det blev klart for ham, at L 27 reelt havde tilbagevirkende kraft. Han overtog herefter selv ansvaret for sagsbehandlingen. Han gav den 13. november 2003 et interview til JyllandsPosten, og den 14. november 2003 kontaktede han selv skatteminister Svend Erik Hovmand. Det foregik således, at vidnets sekretær ringede til Svend Erik Hovmand og lagde en besked om, at vidnet gerne ville ringes op. Svend Erik Hovmand ringede omkring kl. 17.00 tilbage. De havde en telefonsamtale, der altså foregik på vidnets initiativ, hvorunder han redegjorde for, at TDC på baggrund af, at de den 19. august 2003 havde fået et klart tilsagn fra Ligningsrådet om, at deres handlinger var lovlige, fandt det utilfredsstillende, at lovforslaget reelt havde tilbagevirkende kraft og ville modvirke deres handlinger. Den fremadrettede virkning ville TDC selvfølgelig tage til efterretning.

Vidnet forklarede videre, at Svend Erik Hovmand under samtalen var meget henholdende. Han henviste til, at det var fredag aften, og at han havde en anden aftale, og sagde, at han ville kontakte vidnet igen søndag. Vidnet talte ikke med andre end Svend Erik Hovmand. Søndag omkring kl. 18.00 ringede Svend Erik Hovmand ham op, og de havde en samtale, hvor de udelukkende talte om den tilbagevirkende kraft. Vidnet øjnede her en lille mulighed for, at ministeren ville overveje et ændringsforslag til ikrafttrædelsesbestemmelsen.

Forespurgt, om de også talte om, hvorvidt skattemyndighederne havde viden om TDC's dispositioner, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke under denne samtale.

Dette tema var først fremme under en samtale den 20. november 2003. Det var foranlediget af nogle udtalelser under forespørgselsdebatten i Folketinget. En af hans medarbejdere havde overværet debatten og sendte ham en mail herom. Det fremgik af mailen, at oppositionen henviste til, at styrelsen, ifølge vidnets oplysninger til Jyllands-Posten den 14. november 2003, længe havde været bekendt med alle relevante oplysninger, herunder de involverede beløb. Da vidnet så det bånd, som var optaget af forhandlingen i Folketinget, blev han meget overrasket over, at statsministeren her gav udtryk for, at skattemyndighederne først blev bekendt med disse oplysninger i forbindelse med TDC's anmodning af 28. maj 2002. Det fik ham til at kontakte Svend Erik Hovmand, der var på rejse i Rusland. De talte sammen kl. 14.45. De drøftede under denne samtale et udkast til ændringsforslag, som TDC havde fået udarbejdet, der fjernede den tilbagevirkende kraft. Han fortalte endvidere Svend Erik Hovmand, at han var overrasket over de oplysninger, som statsministeren havde givet Folketinget, idet han var sikker på, at skattemyndighederne havde haft oplysningerne i sagen tilbage fra 2000. Han er sikker på, at det var under samtalen den 20. november 2003, at han gjorde opmærksom på, at skattemyndighederne kendte oplysningerne allerede i 2000. Under den første samtale drøftede de ikke dette emne, men alene spørgsmålet om den tilbagevirkende kraft. Vidnet kontaktede netop Svend Erik Hovmand, fordi han fra 7 års virke som minister ved, hvad der sker, når en fagminister giver sin statsminister forkerte oplysninger, og disse videregives til Folketinget.

Vidnet forklarede yderligere, at han havde en samtale med Svend Erik Hovmand igen den 2. december 2003. Temaet var igen den reelt tilbagevirkende kraft. Han ville give sin støtte til det ændringsforslag, som Dansk Industri havde sendt frem. De drøftede ikke spørgsmålet om, hvornår skattemyndighederne fik oplysning om sagen, hvilket var uaktuelt, idet statsministeren på det tidspunkt havde besluttet at nedsætte en undersøgelseskommission.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen forklarede vidnet, at han var arbejdsminister fra den 12. marts 1986 til den 31. oktober 1989, og finansminister fra 31. oktober 1989 til den 25. januar 1993. Han repræsenterede det konservative folkeparti.

Foreholdt, at TDC's skattepolitik gik på, at man ikke skulle snyde eller lade sig snyde, og forespurgt, hvor beslutningskompetencen lå i forhold til dette, forklarede vidnet, ved oplæsning af TDC's skattepolitik, at "TDC-koncernen anser skat som en omkostning, der bør minimeres. Denne målsætning opfyldes i overensstemmelse med gældende love og bestemmelser. Skøn kan udøves, hvor love og bestemmelser tillader det. Skøn skal imidlertid anvendes i overensstemmelse med lovens principper og kun såfremt anvendelsen anses for ikke at medføre betydelige risici". Han forklarede videre, at denne politik har ført til, at TDC ni gange har søgt om bindende forhåndsbesked. Kun en af disse ni sager har været behandlet på direktionsplan. Inden han tiltrådte, blev en ansøgning til Ligningsrådet i 1997 godkendt af bestyrelsen. I den periode, hvor han har været administrerende direktør, har skatteforhold ikke været behandlet i bestyrelsen, altså indtil august 2003.

Adspurgt af advokat Michael Rekling, om den nævnte skattepolitik findes i årsberetningen, forklarede vidnet, at det gør den ikke. Det er en del af virksomhedens interne politik.

Advokat Niels Fisch-Thomsen mødte kl. 10:20, advokat Nicolai Westergaard mødte kl. 10:25, og advokat Steen Lassen mødte kl. 11:00.

Som vidne mødte Peter Loft, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet bekræftede, at han umiddelbart efter at være blevet cand.jur. i august 1980 blev ansat i Skatteministeriet, hvor han siden 1. oktober 1993 har været departementschef.

Forespurgt til kommandovejen i Skatteministeriet, om det er således, at kontorchefer kan gå direkte til ham og forelægge sager, eller det skal gå via afdelingschefen, forklarede vidnet, at skriftlige forelæggelser næsten altid går gennem en afdelingschef. Det sker dog, at en sag går direkte til ham. Det kan være, fordi afdelingschefen ikke er til stede, eller fordi vidnet er den, der er mest involveret i sagen. Der er ikke nogen særlig kommandovej for mundtlige forelæggelser. Dette har været gældende praksis også før omstruktureringen. Kommandovejen er mere formel i forhold til Told- og Skattestyrelsen. Her vil mundtlige henvendelser typisk komme fra direktør Ole Kjær eller en af de tre vicedirektører. Han kan ikke huske, at en kontorchef har ringet eller opsøgt ham direkte. Det er også uhyre sjældent, at en skriftlig henvendelse fra styrelsen går direkte til vidnet. Skriftlige henvendelser går via indslusningsfunktionen, hvor René Mikkelsen tager sig af dem. Sagerne vil normalt altid have været over en underdirektør i styrelsen, før de kommer til departementet.

Bilag A.07.10 (side 50070-50080), udateret brev fra Frantz Howitz til afdelingschefer, regionschefer m.v. vedhæftet notat af 12. juni 1996 vedrørende ledelsesmæssig opfølgning på vigtige og/eller principielle sager i styrelsen, og forespurgt, om han er bekendt med disse retningslinjer, forklarede vidnet, at han har set dem før, men han har dem ikke specielt present. Han mener ikke, at der er specifikke regler for, hvornår han skal orienteres om en sag. Forvaltningen bygger på, at alle dele bør have en fornemmelse af, hvornår den øverste ledelse skal orienteres, også i den initiale fase. Et af formålene med at etablere lovgrupper var netop at skabe en bedre kontakt mellem lovdelen og sagsbehandlerdelen. De to dele af organisationen er som siamesiske tvillinger. I den tidlige fase med lovgrupperne opstod det spørgsmål, om det var en til-

strækkelig orientering, når man oplyste om noget i lovgrupperne, og man besluttede, at det ikke var en tilstrækkelig orientering. Lovgrupperne er diskussionsgrupper, hvor man drøfter forholdene uformelt. Grupperne er et supplement til den almindelige sagsgang, men de kan ikke erstatte den. En oplysning, som ministeren skal informeres om, kan således ikke afleveres alene i en lovgruppe. Der skal ske en egentlig rapportering. De uformelle samarbejdsfora kan ikke erstatte den almindelige sagsgang med hensyn til afrapportering.

Foreholdt, at Ole Kjær har forklaret, at han sondrer mellem sager, der ikke skal i Ligningsrådet, og sager der skal i Ligningsrådet, og at der i sidstnævnte sager sker en rapportering opad i systemet i forbindelse med sagens forelæggelse i Ligningsrådet, idet departementet er repræsenteret ved de tilforordnede i rådet, forklarede vidnet, at han godt kan se denne opdeling, som de lægger stor vægt på i styrelsen. Orienteringen om ligningsrådssager er nu blevet strammet op. Ministeren kan ikke, hver gang han får spørgsmål til en ligningsrådssag, svare, at det har han ikke hørt om. Det er derfor fastsat, at der på de ugentlige direktionsmøder skal gives en orientering om de ligningsrådssager, som det kan være interessant for ministeren at kende til. Der foregår ikke nogen juridisk drøftelse af sagerne, som blot nævnes til orientering. Denne nye ordning er indført inden for det sidste halve år. Der har tidligere været prøvet andre modeller for at sikre en tilstrækkelig information.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at Ole Kjær har forklaret, at han opfattede det således, at departementet var orienteret gennem de tilforordnedes tilstedeværelse ved Ligningsrådets møder, og at styrelsen dermed havde opfyldt sin pligt til at informere, forklarede vidnet, at dette i forhold til den konkrete afgørelse var korrekt, men at Ole Kjær derudover også havde en pligt til at gøre ministeren opmærksom på, at ”helvede bryder løs på tirsdag”. Det er ikke hensigtsmæssigt at overlade informationen til de tilforordnede alene, idet en tilforordnet normalt

er en fuldmægtig, og det er begrænset, hvor langt de tilforordnede er inde i de enkelte sager. Han har derfor fået gennemført, at styrelsen på direktionsmøderne skal orientere nærmere om sagernes indhold. Det kan også være, at man skal forholde sig til, om der er uenighed mellem ministeren og de politiske medlemmer af ligningsrådet.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag 71.21 (ekstrakt I pag. 1-14/side 31089-31102), brev af 28. juli 1998 fra John Fuhrmann, Skatteministeriet til samtlige chefer og Jan Steen Jensen vedrørende lovprogrammet for 1998/99 og notat af 19. juni 1998 fra 2. kontor vedrørende skatteministeriets foreløbige lovprogram for 1998/99, og foreholdt, at det er blevet forklaret over for kommissionen, at man i Skatteministeriet arbejdede på et oplæg til en ny sambeskatningslov på baggrund af drøftelser i en sambeskatningsgruppe, samt foreholdt pag. 8 (side 31096), 3. afsnit, ”16. Forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven m.v. (Sambeskatning)”, og forespurgt, om denne sambeskatningslov var med på lovprogrammet allerede i 1998/99, forklarede vidnet, at den er med på denne liste. Lovprogrammet bliver til ud fra en bruttoliste, og her var forslaget med på en sådan liste den 28. juli 1998, men det betyder ikke, at den også var med på den nettoliste, som ministeren fik forelagt.

Forespurgt, om det var en del af formålet med forslaget at få sambeskatningsreglerne samlet i en lov, forklarede vidnet, at det var det bærende element. Området var til dels reguleret af regler, der blev fastsat af Ligningsrådet, og hvor man kunne spørge sig selv, om det var noget, Ligningsrådets skulle bestemme. Det var således nogle mere overordnede juridiske overvejelser, der førte til, at man ønskede at kodificere vilkårene for sambeskatning. Det var ikke tanken at foretage de store materielle ændringer. Det var mere af retssikkerhedsmæssige hensyn, at man ville sammenskrive de forskellige regler om sambeskatning i en samlet lov.

Adspurgt, om det også var for at få lukket et hul i lovgivningen, forklarede vidnet, at det ikke var tilfældet.

Adspurgt om årsagen til, at forslaget om en sambeskatningslov ikke blev fremsat i 1998/99, forklarede vidnet, at de hele tiden, mens projektet kørte, stod over for spørgsmålet om, hvorvidt dette kunne betale sig. Der ville på den ene side være nogen, som ville mene, at det var fint nok at skrive reglerne sammen, men som anså det for utilstrækkeligt. På den anden side ville der være andre, der mente, at de ikke skulle skrive det sammen, men enten afskaffe reglerne eller lade dem være. Altså mente nogen, at det ikke gik vidt nok, mens andre mente, at det gik for vidt. Der var således ingen, der ville takke dem for dette initiativ. Uanset politisk ståsted ville forslaget kunne give anledning til betænkeligheder, og man kunne let komme til at sætte sig mellem to stole. Han vil mene, at det var disse betænkeligheder, der var årsag til, at forslaget blev taget af programmet.

Foreholdt bilag 95.19 (ekstrakt I pag. 35-81/side 40381-40427), notat af 21. juni 1999 fra Louise Hansen til departementschefen vedrørende møde i Statsministeriet den 24. juni 1999 om Skatteministeriets lovprogram for den kommende folketingssamling vedhæftet det ”konsoliderede” lovprogram, specielt pag. 35 (side 40381), 2.-3. afsnit, ”... En gruppe departementschefer bestående af Bernstein, Eldrup, Dithmer, Lunn og Rosted har nu gennemgået alle ministeriers lovprogrammer og har indkaldt udvalgte ministeriers departementschefer til et møde. Du er en af dem. Mødets formål er at få en mere overordnet drøftelse af indeholder, herunder opbygning af lovprogram (er der nogen temaer), omfang (er alle forslagene nødvendige) og styring (er det realistisk at få vedtaget så mange forslag – kan vi nå det.) ...”, og pag. 37 (side 40383), ”Lovforslag, der kan udgå” og ”Lovforslag, som bliver på lovprogrammet”, herunder pag. 38 (side 40384), 4. afsnit, ”13. Sambeskatning (vindesag, ligger klar)”, og forespurgt, om det kan læses sådan, at det var Skatteministeriets opfattelse, at sambeskatningsforslaget skulle med på lovprogrammet, forklarede vidnet, at det må være den indstilling, han havde med til mødet med departementschefgruppen. De, der havde

udarbejdet lovforslaget, syntes jo nok, at det var vigtigere end så meget andet. Han havde ikke drøftet det med ministeren eller med de andre departementschefer, og han følte sig ikke specielt bundet af indstillingen.

Foreholdt pag. 59 (side 40405), ”14. Forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven m.v. (Sambeskatning)(Okt I)” og forespurgt, hvad det i marginen med håndskrift tilførte ”(÷)” henviser til, forklarede vidnet, at det formentlig er noget, som han har markeret under mødet. Der har nok været en vis skepsis med hensyn til forslaget. Det var et tveægget sværd. Hvis han havde presset på for at få forslaget frem, ville de andre departementschefer nok ikke have forhindret det. Han var dog selv mest af den opfattelse, at det nok ikke var så klar en vindingsag, som en medarbejder havde skrevet.

Forespurgt, om det også var et spørgsmål om at ”slanke ” lovkataloget og nedbringe antallet af lovforslag, forklarede vidnet, at det altid er et spørgsmål om, at de skal ”spare”. Skatteministeriet kommer normalt med mellem 1/3 og 1/4 af alle lovforslag.

Adspurgt, om der ikke var spørgsmål om hullukning eller andet, der var presserende i forslaget, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Foreholdt bilag A.15 (ekstrakt I pag. 82-88/side50159-50165), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, specielt pag. 88 (side 50165), 6. afsnit, ”Amby var uenig i svarene på de to sidste spørgsmål. Men der er måske et hul i loven. Amby ville gerne have en belysning heraf. Sagen blev herefter udsat”, og bilag A.15.01 (ekstrakt I pag. 89-96/side 50167-50174), referat af ligningsrådets møde den 22. juni 1999, specielt pag. 95, 3.-4. sidste afsnit, ”Amby fastholdt, at han ønsker en belysning af, om der er et hul i loven. Formanden bemærkede, at Told- og Skattestyrelsen har orienteret Departementet om problemet”, og forespurgt, om han modtog en sådan

orientering, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han hørte heller ikke noget om, at Christen Amby mente, at der var hul i loven.

Foreholdt pag. 95 (side 50173), sidste afsnit, ”... Desuden oplyste formanden, at der til efteråret fremsættes et forslag til en egentlig sambeskatningslov, der skulle tage højde for den nærværende situation”, og foreholdt, at det må være det lovforslag, der tidligere blev omtalt, forklarede vidnet, at det var det. Der var ikke andre forslag herom i 1999.

Foreholdt, at Ligningsrådets formand i referatet citeres for, at lovforslaget ”skulle tage højde for nærværende situation”, og forespurgt, om han kunne se en kobling mellem lovforslaget og betragtningen om et hul i loven, og en orientering af departementet om problemet, forklarede vidnet, at det kunne han ikke. Han har ikke set noget om problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H i det forslag til sambeskatningslov, der blev lavet af den første arbejdsgruppe. Han blev således først opmærksom på ligningslovens § 5 H i forbindelse med TDC-sagen. Bestemmelsen var indtil da forbigået hans opmærksomhed.

Forespurgt, om det også var udtryk for, at han ikke fik nogen orientering om [...]sagen (sag nr. 1) og dens konsekvenser for skattelovgivningen og om, at der måtte gøres noget, forklarede vidnet, at han ikke hørte om [...]sagen (sag nr. 1) eller om ligningslovens § 5 H.

Foreholdt bilag 05.07 (ekstrakt I pag. 97-106/side 806-815), brev af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H, specielt pag. 97 (side 806), 1 afsnit, ”... I forbindelse med omdannelsen til kommanditselskab har Tele Danmark A/S bedt os om at forelægge styrelsen spørgsmål vedrørende reglerne i selskabsskat-

telovens § 32 om tvungen sambeskatning samt ligningslovens § 5 H om underskuds-fremførsel i udlandet.”, og pag. 99 (side 808), 3. afsnit ”Ligningslovens § 5 H” og ”... I forbindelse med Tele Danmark A/S’s eventuelle sambeskatning fra år 2001 med Talkline gruppen er det spørgsmålet, om reglen om underskudsbegrænsning i Ligningslovens § 5 H vil finde anvendelse, således at Tele Danmark A/S ikke kan modregne eventuelle skattemæssige underskud på Talkline gruppen i dansk indkomst”, og forespurgt, om han modtog oplysninger om, at denne forespørgsel var indkommet i efteråret 2000, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt bilag 14.24 (ekstrakt I pag. 107/side 3639), brev af 9. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, 2.-3. afsnit, ”Indledningsvis skal vi gøre opmærksom på, at der ikke er tale om en likvidation eller et salg, men om overgang fra en juridisk form til en anden juridisk form. Ved et salg til tredjemand skønner Tele Danmark A/S, at der vil kunne realiseres en avance på goodwill på ca. EUR 1.300 mio. ...”, og forespurgt, om han havde hørt om dette brev eller oplysningerne heri inden den 24. november 2003, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Foreholdt bilag 05.13 (ekstrakt I pag. 108/side 825), mail af 16. oktober 2000 fra Solveig Mortensen til Niels Kristensen, Susanne Kjær og Leise Hemmingsen, foreholdt bilag 05.14 (ekstrakt I pag. 109-113/side 826-830), notat af 16. oktober 2000 fra John Nielsen til Selskabsbeskatningsafdelingen, Niels Kristensen og Susanne Kjær vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, specielt pag. 109 (side 826), 2. afsnit ”Problemstilling”, 6.-7. afsnit, ”Optjent goodwill i Tyskland vil således skattefrit bliver konverteret til et afskrivningsberettiget aktiv, der skattemæssigt både kan afskrives i Tyskland og Danmark. I Talkline GmbH er den optjente goodwill ifølge det oplyste på ca. 10 mia. kr.”, og 2. sidste afsnit ”CFC-reglerne”, og forespurgt, hvornår han første gang så notatet vedrørende

CFC-reglerne, forklarede vidnet, at han ikke mener at have set det, før han modtog ekstrakten fra kommissionen.

Foreholdt bilag 05.05 (ekstrakt I pag. 115-118/side 800-803), notat af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Selskabsbeskatningsafdelingen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, specielt pag. 115 (side 800), 2. sidste afsnit, ”**Ligningslovens § 5 H**”, og forespurgt, om han har set dette notat tidligere, forklarede vidnet, at han heller ikke mener at have set dette bilag, før han modtog ekstrakten fra kommissionen.

Foreholdt bilag 05.04 (ekstrakt I pag. 114/side 799), mail af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Niels Kristensen og Leise Hemmingsen, 3. afsnit, ”Vi vil meget gerne have jeres stillingtagen til problemstillingerne, idet vi synes, at selskabet – og andre selskaber fremover – får ubegrænset muligheder for at skattemæssige underskudsfradrag ved denne konstruktion (omdannelse i Tyskland til K/S). Vi mener således, at der bør følges op på problemstillingen, således at vi kan få ”lukket hullet” i skattelovgivningen på dette område”, og forespurgt, om han har set denne mail før, forklarede vidnet, at det har han ikke. Han er dog ikke helt sikker på, om den var med i det materiale, som han fik i forbindelse med forelæggelsen af 15. november 2003, hvilket er den eneste mulighed for, at han skulle have set den. Han har inden erindring om at have set den før.

Forespurgt, om han, når han i dag ser mailen, vurderer det som en afrapportering af en vigtig og væsentlig sag opad i systemet, forklarede vidnet, at han ikke kender Annette Liboriussen, men hun har vel gjort, hvad hun kunne. Det er en fornuftig fremgangsmåde, hun har anvendt. Om Niels Kristensen er gået videre med det, ved han ikke.

Foreholdt bilag 02.16 (ekstrakt I pag. 123-128/side 102-107), brev af 27. november 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Ligningsrådet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked, og forespurgt, om han på et tidspunkt i forløbet hørte, at der var kommet en anmodning om bindende forhåndsbesked fra [...] (sag nr. 2), forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Advokat Michael Reklings dokumenterede pag. 126 (side 105), 2. afsnit, ”Vi skal i den forbindelse henvise til den bindende forhåndsbesked vedrørende anvendelsen af ligningslovens § 5 H. Den bindende forhåndsbesked har journalnr. 99/99-4312-00052 og er ikke offentliggjort”, og bemærkede, at dette er den bindende forhåndsbesked i [...] -sagen (sag nr. 1).

Foreholdt bilag 42.05 (ekstrakt I pag. 129-133/side 12649-12653), brev af 2. januar 2001 fra Niels Kristensen til Ivar Nordland og notat af 2. januar 2001 vedrørende ligningslovens § 5 H, og foreholdt, at Niels Kristensen har forklaret, at den bekymring for, om der var et hul i loven, som var nævnt i notaterne af 16. oktober 2000, gav ham anledning til at bringe det videre til departementet, og foreholdt pag. 130 (side 12650), 2.-5. afsnit, ”På området har vi hidtil så vidt ses haft følgende sager: • en bindende forhåndsbesked til [...] (sag nr. 1) den 22. juni 1999”, ”• en udtalelse den 13. november 2000 til Told- og Skattestyrelsens Selskabsrevisionsafdeling i en sag vedrørende Tele Danmark A/S” og ”• anmodning af 27. november 2000 fra [...] (sag nr. 2) om bindende forhåndsbesked”, og pag. 131 (side 12651), 3. afsnit, ”... Da kommanditselskaber skattemæssigt er transparente, bliver TFK GmbH skattemæssigt ejer af de overdragne aktiver, herunder oparbejdet goodwill, som ved overdragelsen bliver til en tilkøbt goodwill. Dermed bliver goodwillen også afskrivningsberettiget, hvis TFH bliver inddraget under sambeskatning med Tele Danmark A/S, hvilket netop er planen”, og forespurgt, om han hørte noget om, at departementet havde modtaget en

afrapportering fra Told- og Skattestyrelsen om disse forhold, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt pag. 129 (side 12649), 1.-2. afsnit, ”Told- og Skattestyrelsen behandler for tiden en anmodning om bindende forhåndsbesked fra [...] (sag nr. 2) om anvendelsen af ligningslovens § 5 H. Styrelsen har i den anledning udarbejdet et notat, som angiver hvorledes styrelsen agter at udarbejde den bindende forhåndsbesked. Forinden sagen forelægges for Ligningsrådet hører styrelsen imidlertid gerne, om Departementet er enig i styrelsens fortolkning af ligningslovens § 5 H”, forklarede vidnet, at han ikke hørte om henvendelsen dengang.

Forespurgt, om han, når han ser det i dag, anser det for en afrapportering om en væsentlig og principiel sag, forklarede vidnet, at det vil han vil mene, at det er. Det er en begrundet anmodning om en lovændring. Forespurgt, om det er en afrapportering, der skulle gå videre til ham eller ministeren, hvis ikke nogen standsede den undervejs, forklarede vidnet, at det var det, hvis departementets analyse af den viste, at der var et problem. Det var dog til syvende og sidst ministeren, der skulle beslutte, om de skulle ændre loven.

Foreholdt, at han ikke modtog nogen oplysning om henvendelsen, og at det må skyldes, at et led under ham stoppede den, bekræftede han dette. Det hænder, at en sag ikke går videre, fordi man i departementet kommer frem til, at der ikke er noget problem. I så fald vil sagen ikke blive lagt op til den øverste ledelse, i hvert fald ikke i den samme tekniske form. Det sker jævnligt, at styrelsen forelægger et fortolknings spørgsmål for departementet, men at man i samarbejde finder ud af, at det alligevel ikke er et problem, og så kommer det ikke videre.

Forespurgt, om henvendelsen, hvis det var noget, som man mente, han eller ministeren skulle høre om, skulle være bearbejdet i departementet, inden den gik videre, forklarede vidnet, at det skulle den, i hvert fald hvis den skulle til ministeren, men nok også hvis den skulle til vidnet. Der manglede i dette tilfælde en indstilling fra den, der lagde sagen op, med forslag til, hvordan man kunne imødegå problemet.

Foreholdt, at henvendelsen er stilet til Ivar Nordland, og forespurgt, om der var noget led i hierarkiet mellem Ivar Nordland og vidnet, forklarede vidnet, at det var der formelt nok, men dette var en type sag, som Ivar Nordland ville gå direkte til ham med, idet der ikke ville være nogen fordele ved at vise det til andre forinden.

Forespurgt, om årsagen hertil kunne være, at der på dette tidspunkt i januar 2001 var en vakance på afdelingschefposten, således at Ivar Nordland fungerede som sin egen chef, forklarede vidnet, at det er muligt. Det ville i givet fald have været afdelingschef Erik Blegvad Andersen, der skulle have set på sagen, og han er primært ”afgiftsmand”, så Ivar Nordland og vidnet ville ikke lægge nogen særlig vægt på, om sagen gik over Blegvad Andersen.

Foreholdt bilag 02.52 (ekstrakt I pag. 134-137/side 236-239), notat af 23. januar 2001 fra Ivar Nordland og Majken Wågensø til Niels Kristensen vedrørende Ligningslovens § 5 H, og forespurgt, om han i foråret 2001 hørte om denne uenighed mellem departementet og styrelsen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det var helt nyt for ham, da han hørte om det i forbindelse med denne sag.

Foreholdt bilag 02.03 (ekstrakt I pag. 153-155/side 75-77), notat af 27. marts 2001 fra Skatteministeriets 10. kontor om ligningslovens § 5 H og spørgsmål rejst i forbindelse med bindende forhåndsbesked, og bilag 02.02 (ekstrakt I pag. 152/side 74), mail af 26. marts 2001 fra Ivar Nordland til Niels Kristensen og Leise Hemmingsen, ”Ved-

lagt notat med mine synspunkter. Hvis I ikke er enige, så lad os holde et møde, hvor vi gennemgår det punkt for punkt”, og pag. 155 (side 77), 2.-3. afsnit, ”Spørgsmål 3. Er det et krav for anvendelsen af Ligningslovens § 5 H, at det erhvervende selskab er inddraget under dansk sambeskatning på erhvervelsestidspunktet?”, og sidste afsnit, ”... I modsat fald tømmes bestemmelsen igen for indhold i og med at det danske moderselskab altid kan stifte et nyt udenlandsk datterselskab, der erhverver den underskudsgivende aktivitet for efterfølgende – når erhvervelsen er gennemført – at blive inddraget under dansk sambeskatning”, og foreholdt, at vi i dag ved, at det var sådan, det faldt ud i Ligningsrådets afgørelse i [...] -sagen (sag nr. 2), og forespurgt, om Ivar Nordland eller dennes medarbejdere i foråret 2001 fortalte ham, at der var risiko for, at ligningslovens § 5 H var tømt for indhold, forklarede vidnet, at det mindes han ikke.

Foreholdt dele af bilag 44.51 (ekstrakt I pag. 164-166/side 13453-13455), mail af 13. april 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppe vedhæftet notat af 13. april om evt. revidering af principperne for sambeskatning med fokus på genbeskatning af underskud fra udenlandske selskaber, og foreholdt, at dialoggruppen på dette tidspunkt var i færd med at drøfte CFC-beskatningen, samt foreholdt pag. 166 (side 13455), sidste afsnit, ”I sagens natur må konsekvensændringer for den øvrige del af regelsættet overvejes – herunder i særdeleshed spørgsmålet om indgangsværdier og værn mod omgåelse heraf ved ”step up” via fusioner, der er skattefrie efter udenlandske regler men behandles som ”skattepligtige” efter danske regler”, og foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at han under en telefonsamtale med Niels Josephsen fra Ernst & Young havde hørt om denne mulighed for omgåelse, hvilket senere blev omtalt som ”forlydender fra rådgiverkredse”, og at det var den direkte årsag til forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, i L 61, og forespurgt, om han blev bekendt med denne sammenkædning mellem telefonsamtalen, muligheden for omgåelse og

forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, i L 61, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Adspurgt, om han hørte noget om, hvorfor man begyndte at interessere sig for denne problemstilling med ”step up” via fusioner, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt dele af bilag 44.53 (ekstrakt I pag. 167-172/side 13483-13488), mail af 28. maj 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppe vedhæftet udkast til selskabsskattelovens §§ 31-31 R, specielt pag. 169 (side 13485), lovforslag til § 31 D, stk. 2, og foreholdt, at udkastet til denne lovbestemmelse var begrundet i oplysningerne fra Niels Josephsen, og forespurgt, om han så dette udkast eller kendte til, hvorfor det blev skrevet ind i forslaget, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, om det er normalt at reagere således på oplysninger, der fremkommer under en telefonsamtale med en rådgiver, og om en sådan samtale i sig selv kan give anledning til en lovændring, forklarede vidnet, at det er svært at sige, hvad der er normalt, for det er ikke noget, der sker så tit. Hvis man får kendskab til, at der er mulighed for omgåelse, og det er noget, der kan komme til pressen, vil man reagere på en henvendelse herom. Men lige præcis vedrørende international sambeskatning, der ikke har det mest klare regelsæt, ville det nok være naturligt først at drøfte det i dialoggruppen. Ivar Nordland kunne godt forelægge problemstillingen for vidnet, men kunne ikke forvente en stillingtagen fra vidnets side. Vidnet vidste, at der var et arbejde i gang i dialoggruppen, men han havde ikke sat sig nærmere ind i dette. Han var sikker på, at det kørte godt med medvirken fra FSR og andre skatteeksperter, der nok skulle holde dem til ilden, og Ivar Nordland til at trække den anden vej. De skulle jo ikke være ”tossegode”. Det er på et så indviklet område, der er svært at forklare om, vigtigt, at der så vidt muligt bliver udarbejdet et færdigt forslag, inden ledelsen

bliver involveret. Det vil også afhænge af personen, hvor meget og hvornår man orienterer ledelsen om en opgave.

Adspurgt, om det er en acceptabel fremgangsmåde at reagere på et rygte under en telefonsamtale, forklarede vidnet, at det vil han mene. Hellere gå med livrem og seler end begå fejl.

Vidnet forklarede, at han med hensyn til diskussionen mellem styrelsen og departementet om problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H ville mene, at den skulle være bragt op for ledelsen, så andre kunne have bidraget til at finde en løsning.

Forespurgt, om det er et krav, at der skal være gået noget galt, før man vil iværksætte en lovændring, forklarede vidnet, at det under den socialdemokratiske regering var parolen, at fandt man uhensigtsmæssigheder, skulle man tage dem med. Han ville både under den tidligere og den daværende skatteminister have sagt ja til at tage det med, selvom han, hvis han blev spurgt, om det var nødvendigt, måtte svare, at det var det formentlig ikke, men det var en gardering mod en omgåelsesmulighed, som man havde hørt om.

Mødet midlertidigt hævet kl. 12:08.

Mødet sat på ny kl. 13:00.

Foreholdt bilag 42.08 (ekstrakt I pag. 207/side 12660), mail af 22. juni 2001 fra Susse Meulengracht til Ivar Nordland, og foreholdt, at [...] -sagen (sag nr. 2) blev behandlet på to møder i Ligningsrådet i maj og juni 2001, og forespurgt, om han hørte noget om, at der var truffet afgørelse i denne sag, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Adspurgt, om nogen af de tilforordnede eller Ivar Nordland orienterede ham om sagen, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

Foreholdt, at de, som beskæftigede sig med sagen, var af den opfattelse, at ligningslovens § 5 H med Ligningsrådets afgørelse var skudt i sæk, og forespurgt, om han hørte om dette og om behovet for et lovgivningsinitiativ, enten fra Ivar Nordland eller fra de tilforordnede, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt bilag 22.10 (ekstrakt I pag. 173/side 5072), notat af 22. juni 2001 fra Jesper Leth Vestergaard, Majken Wågensø og Ivar Nordland til skatteministeren vedrørende udkast til lovforslag om CFC-beskatning og begrænset skattepligt, 1. afsnit ” Vedlagt følger udkast til lovforslag om CFC-beskatning og begrænset skattepligt. ... Det indstilles, at lovforslaget sendes til ekstern høring. Lovforslaget omhandler følgende elementer: • Justeringer af den frivillige sambeskatning, • En objektivisering af CFC-reglerne, ...”, og foreholdt dele af bilag 24.11 (ekstrakt I pag. 174-190/side 5821-5835 og 5842-5843), udkast af 23. juni 2001 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC beskatning og begrænset skattepligt m.v.), specielt vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6, og foreholdt, at udkastet til selskabsskattelovens § 31 D, stk. 2, her er taget ud af det samlede forslag og sat ind i CFC-forslaget, og forespurgt, om der var en akut anledning til, at ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, skulle gennemføres nu, forklarede vidnet, at det mener han ikke, der var.

Forespurgt, om afgørelsen i [...] -sagen (sag nr. 2) heller ikke havde indflydelse herpå, forklarede vidnet, at han jo ikke kendte afgørelsen i den sag. Han har på intet tidspunkt hørt argumenter for, at de skulle begynde at botanisere i sambeskatningsreglerne, og han har ingen viden om, at der skulle være særlige grunde til, at man tog den nævnte bestemmelse ud og satte den ind i denne forbindelse.

Vidnet forklarede videre, at tyngden klart lå i CFC-reglerne. Han vidste, at dialoggruppen havde brugt megen tid på dette. Det, som ministeren gik højest op i, var den del af forslaget, der vedrørte beskatning af pensionister i Sydslesvig. Det var det, de koncentrerede sig om at få klaret. Der havde alle dage været problemer med sambeskatningen, og han betragtede det som en justering i rækken af ændringer. Han har ingen erindring om, at dette element blev drøftet. Det var kun Sydslesvig og CFC-reglerne, der blev drøftet med ministeren. CFC-reglerne var et ønske fra rådgiverkredse. L 61 var ikke noget kontroversielt forslag, der blev brugt megen tid på.

Adspurgt, om der ikke var nogen drøftelse mellem vidnet og daværende skatteminister Frode Sørensen om dette element af den frivillige sambeskatning, forklarede vidnet, at det var der ikke. Frode Sørensen spurgte heller ikke til baggrunden herfor.

Foreholdt dele af bilag 13.07 (ekstrakt I pag. 208-213/side 3238-3243), brev af 5. september 2001 fra TDC til Told- og Skattestyrelsen vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – sambeskatning med Talkline Management und Finance Holding GmbH, og forespurgt, om han på noget tidspunkt blev bekendt med, at der var kommet denne anmodning om bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke før i november 2003.

Foreholdt, at når han ikke hørte om anmodningen før i november 2003, så var status i 2001, at han ikke kendte til nogen TDC-sag, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt pag. 211 (side 3241), det med håndskrift påførte, ”Ved omdannelse i dec. 2000 blev bogført en goodwill på over 10 mia. i det tyske K/S. Tab herpå?”, bekræftede vidnet, at han heller ikke hørte noget om et tab på 10 mia. kr.

Foreholdt bilag 07.32 (ekstrakt I pag. 214-216/side 1113-1115), notat af 11. september 2001 fra Lars Nørding og Solveig Mortensen til Susse Meulengracht og Sune Hein Bertelsen vedrørende TDC A/S – anmodning om bindende forhåndsbesked, og bilag 07.39 (ekstrakt I pag. 217-218/side 1126-1127), internt notat af 11. september 2001 fra Lars Nørding og Solveig Mortensen til Niels Kristensen, Susse Meulengracht og Sune Hein Bertelsen vedrørende Ligningsloven § 5 H, og foreholdt, at der som led i sagsbehandlingen afgik høringssvar i form af to notater, et officielt og et internt, og forespurgt, om han har set det interne notat af 11. september 2001, forklarede vidnet, at det har han ikke set før til mødet i dag.

Foreholdt pag. 217 (side 1126), 4.-7. afsnit, ”Da Ligningsrådet anden gang behandlede [...] (sag nr. 1) på et møde, tilsluttede Ligningsrådet sig Told- og Skattestyrelsens udtalelse til forespørgslen. Amby fastholdt, at han ønskede en belysning af, om der er et ”hul” i loven. Er der foretaget en sådan belysning? Af referatet fra Ligningsrådsmødet fremgår, at Departementet er orienteret. Er der nogen tilbagemelding herfra. Har der været tilsvarende diskussioner vedrørende behandlingen af forespørgslen fra [...] (sag nr. 2)?”, og foreholdt, at Selskabsrevisionen her, et år efter at den i oktober 2000 udtrykte bekymring over problemstillingen, gentog denne bekymring i notatet af 11. september 2001, bekræftede vidnet, at han i september 2001 ikke vidste, hvad svarene var på disse spørgsmål. Han kendte ikke [...] -sagen (sag nr. 2) og var ikke bekendt med, om der havde været tilsvarende diskussioner vedrørende behandlingen af denne sag.

Foreholdt pag. 218 (side 1127), 4. sidste afsnit, ”Selskabsrevisionsafdelingen vil med ovenstående give et billede af, hvilke konsekvenser, der er ved at tolke ligningslovens § 5 H, så snævert, som praksis er i øjeblikket. Det kunne måske, såfremt det er ønsket, give sig udslag i en lovændring på området”, forklarede vidnet, at han ikke hørte om ønsket om en lovændring.

Foreholdt af advokat Michael Rekling, at Selskabsrevisionens medarbejdere har anført, at de så en kobling mellem dette og L 61, som de så som et delvist svar på deres henvendelse vedrørende ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at han ikke havde noget at koble L 61 med, da han ikke kendte til henvendelsen eller problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H.

Advokat Michael Rekling bemærkede, at temaet: oparbejdet goodwill, var nævnt i notatet, og dokumenterede hertil pag. 218 (side 1127), 3. sidste afsnit, ”I den konkrete sag kunne bestemmelserne i virksomhedsomdannelsesloven muligvis anvendes som model til at afskære muligheden for at afskrive på oparbejdet goodwill, der er det beløbsmæssige store aktiv i sagen” og 2. sidste afsnit, ””Erhvervelsen” af oparbejdet goodwill ...”.

Foreholdt bilag A.13 (ekstrakt I pag. 220-231/side 50127-50138), referat af Ligningsrådets møde den 18. september 2001, og forespurgt, om han hørte noget om denne afgørelse vedrørende TDC, fra de tilfornordnede eller andre, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt bilag 22.01 (ekstrakt I pag. 232-234/side 4971-4973), notat af 21. september 2001 til skatteministeren vedrørende forslag til lov om ændring af selskabsskatte-loven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), og foreholdt, at skatteministeren her fik forelagt et udkast til lovforslag, der stadig indeholdt punkt 2 om ”Justering af den frivillige sambeskatning”, og forespurgt, om der på dette tidspunkt var noget nyt om begrundelsen for dette element, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det var den samme viden, som han havde i juni 2001.

Foreholdt pag. 234 (side 4973), og forespurgt, om der er nogen særlig forklaring på, at hans underskrift ikke findes på notatet, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvad der er grunden til det. Han kan muligt have været ude af huset, og der er faste frister for, hvornår et lovforslag skal udsendes i forbindelse med ministermøder.

Forespurgt, om det efter hans opfattelse er således, at der ingen sammenhæng er mellem sag nr. 2 og L 61, forklarede vidnet, at der ikke er nogen sammenhæng.

Advokat Michael Rekling henviste til del af bilag 26.78 (ekstrakt II pag. 235-239/side 7259, 7269-7270, 7274 og 7287), lovforslag nr. L 61, forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.).

Foreholdt bilag 43.68 (ekstrakt II pag. 240-243/side 13201-13204), notat af 15. november 2001 (dateret som udskrevet den 12. december 2003) til skatteministeren vedrørende lovforslag L 61 om CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v. fremsat af Frode Sørensen den 24. oktober 2001, og forespurgt, om han ved, om Svend Erik Hovmand har fået dette notat, efter at han den 27. november 2001 tiltrådte som skatteminister, forklarede vidnet, at han ikke ved, om Svend Erik Hovmand har fået notatet i denne form. Ved ministerskift laver de altid en velkomstpakke til den nye minister, blandt andet med oplysning om aktuelle sager. Som udgangspunkt falder alle lovforslag bort, men man kan godt tage nogle op igen. Det var en omfangsrig pakke til Svend Erik Hovmand. Om det præcist var dette papir, eller noget der mindede om det, der var med i pakken, husker han ikke.

Adspurgt, om han på dette tidlige tidspunkt havde givet nogen instrukser om, hvilke lovforslag der skulle fremsættes efter et regeringsskifte, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Det ville også være vanskeligt, for det er ministerens beslutning. Når der

udskrives valg, arbejder departementet videre, således at det er klar til at informere den nye minister. De bruger tiden på at overveje, hvad der kan være relevante emner til et lovprogram for den nye regering. Han havde således bedt sine medarbejdere om at finde frem, hvad de havde liggende af forslag i skuffen, og hvad de ellers kunne finde frem. Han kom ganske givet ikke med nogen instrukser.

Foreholdt, at der er tvivl om, hvorvidt notatet gik til ministeren, og foreholdt pag. 240 (side 13201), 1. afsnit, ”... Der er ingen dele af forslaget, som har hastende karakter. En eventuel genfremsættelse kan derfor afvente et passende tidspunkt”, og forespurgt, hvorfor det var så vigtigt at få genfremsat dette element fra sambeskatningspakken, når det ikke hastede, forklarede vidnet, at det på intet tidspunkt var en given sag, at det skulle genfremsættes. Det første sambeskatningsforslag var kuldsejlet, og Ivar Nordland og hans medarbejder havde måske også opgivet forslag nr. 2 på dette tidspunkt. Han ved det ikke, så det er rent gætværk fra hans side.

Foreholdt, at det havde hastende karakter, idet man havde [...] (sag nr. 1), [...] (sag nr. 2) og TDC-sagerne, forklarede vidnet, at han ikke var bekendt med disse sager på dette tidspunkt.

Foreholdt 4. afsnit, ”Justeringen af den frivillige sambeskatning skal sikre sambeskatningsinstituttet mod udnyttelse. ...”, og forespurgt, hvilken udnyttelse der var tale om, forklarede vidnet, at det ikke var en udnyttelse som sådan. Det var på den ene side et ordensmæssigt forslag, og dette henviste til, at det var for at undgå usikkerhed om reglerne. Baggrunden for arbejdet var, at erhvervslivet havde sagt, at reglerne var blevet for indviklede, så de ikke kunne bruges, og på den anden side, at der måtte laves nogle lappeløsninger, idet der var uhensigtsmæssigheder. Vidnet forstod det således, at det ikke var nogen hemmelighed, at der var mange problemer med reglerne, og at de skulle gøre det mere sikkert mod udnyttelse.

Foreholdt bilag 42.01 (ekstrakt II pag. 341-351/side 12625-12635), forelæggelse for departementschefen af 11. juni 2003 vedrørende de manglende stramninger af den frivillige sambeskatning, og notat af 15. november 2001 fra 10. kontor vedrørende lovforslag L 61 om CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v., specielt pag. 343 (side 12627), og foreholdt at det ifølge Ivar Nordlands forklaring nok nærmere var dette mere neutrale notat, der gik med til ministeren, og forespurgt, om det var noget i den retning, ministeren fik, forklarede vidnet, at det på pag. 343 anførte er en mere målrettet orientering til ministeren som grundlag for dennes beslutning. Han kan dog ikke sige, hvad det var for et bilag, der gik med til ministeren.

Foreholdt bilag 42.56 (side 12971-12972), notat af 15. november 2001 til vidnet vedrørende lovprogrammet for en kommende regering, specielt side 12972, 2. afsnit, ”2) Lovprogram – fjernet fra lovprogrammet. Der er tale om følgende: Begrænset skattepligt og CFC. Se vedlagte uddybning fra Ivar”, og forespurgt, om det siger ham noget, at lovforslaget skulle være fjernet, før den nye minister tiltrådte, forklarede vidnet, at han vil antage, at dette er en første indledende runde over, hvad der skulle med i et kommende lovprogram. Det er hans erindring, at CFC-reglerne ikke var med i de første udkast, men at de kom med, efter at han havde fået en henvendelse fra Ivar Nordland, og fordi der var efterspørgsel fra dele af erhvervslivet. De koncentrerede sig i starten om det absolut nødvendige og så på, hvad der havde været fremme i aviserne og på Venstres hjemmeside. Der var ham bekendt ikke ytret noget om sambeskatningsreglerne.

Foreholdt, at det således først var tanken, at ingen dele af L 61 skulle genfremsættes, og derefter, at forslaget skulle med, forklarede han, at han mener, at udgangspunktet var, at man ville starte på en frisk, hvis der kom en ny regering, og dette var næppe det første forslag, en ny regering ville fremsætte. Senere kom de frem til, at der var elementer af forslaget, som de kunne tage med.

Foreholdt bilag 35.72 (ekstrakt II pag. 244-249/side 10527-10532), notat af 5. december 2001 fra 14. kontor vedrørende strukturtilpasningsforslag – efterspørgsler og eventuelle betænkeligheder, specielt pag. 244 (side 10527), det med håndskrift påførte, ”Udmærket notat. Kan man evt. supplere med en 4. kolonne, hvor provenuerne angives? Den 6. december 2001”, bekræftede vidnet, at det er hans håndskrift.

Foreholdt pag. 245 (side 10528), 1. kolonne ”Forslag”, 2. kolonne ”Efterspurgt af” og 3. kolonne ”Betænkeligheder ved forslaget”, og pag. 249 (side 10532), 1. kolonne ”Justeringer af den frivillige sambeskatning fsva. indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver” og foreholdt, at det undrer, at det i 3. kolonne, betænkeligheder ved forslaget, ikke er anført, at det ville være en skærpelse og således i strid med regeringens skattestop, og forespurgt, om han har nogen forklaring på dette, forklarede vidnet, at det har han ikke. Han undrer sig over, at der står, at FSR gik ind for forslaget, for han mente, at FSR var imod. Han er ikke sikker på, at det er det samme forslag.

Adspurgt, om det var tanken, at den frivillige sambeskatning skulle med i strukturtilpasningsforslaget, forklarede vidnet, at det står anført her, men han er ikke sikker på, om det er det samme forslag. CFC-reglerne er også kommet med her, og som han erindrer det, kom CFC-reglerne først til senere. Overskriften på forslaget, strukturtilpasning, var noget, han fandt på. Forslaget var en brokkasse af de ønsker, der var indkommet de senere år, og elementerne havde ingen særlig sammenhæng. Det var en tematisering.

Foreholdt dele af bilag 43.72 (ekstrakt II pag. 250-266/side 13213-13228 og 13240), udkast af 5. december 2001 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning m.v.), og foreholdt, at forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, er med i dette udkast, og at noget tyder

på, at det, selv om han er usikker på dette, er dette element, der nævnes i oversigten, bilag 35.72, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt bilag 42.62 (side 12994-12995), håndskrevet notat, bekræftede vidnet, at det er hans håndskrift.

Foreholdt side 12994, 1. afsnit, ”1. Større områder, som en ny regering skal tage stilling til.”, 2. afsnit, ”2. Nødvendige – tekniske – ændringer” og herunder ”Selskabsskatteloven”, og 3. afsnit, ”3. Forslag fra den tidl. regerings lovprogram, som en ny regering bør videreføre”, og foreholdt, at der her ikke står noget om selskabsskatteloven, og forespurgt, om det var besluttet, at forslaget til justering af den frivillige sambeskatning ikke skulle genfremsættes af den nye regering, forklarede vidnet, at ”selskabsskatteloven” næppe henviser til forslaget om justering af den frivillige sambeskatning, men er nogle justeringer som følge af et EU-direktiv. Notatet var en første disposition fra hans side til det lovprogram, som den nye regering skulle fremsætte. Det er hans egen systematik, der er anvendt. Det 4. punkt er en liste over de konkrete ønsker, der blev fremsat af regeringen under valgkampen. Han anså de fem emner under det 3. punkt for at være de forslag, der skulle forelægges for den nye regering. Han ville, således som han har opfattet forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, aldrig have taget det med under det 3. punkt. Han ville heller ikke have taget det med som en teknisk ændring under det 2. punkt.

Adspurgt, om han har nogen erindring om, hvorledes det gik til, at forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, gik ud af lovprogrammet, forklarede vidnet, at selskabsskattelovens § 31, stk. 6, efter hans opfattelse aldrig har været inde i lovprogrammet for den nye regering. Han erindrer ikke at have set dette udkast (1) (bilag 43.72). Hele L 61 var ude af lovprogrammet, men så kom Ivar Nordland og sagde, at

rådgiverne spurgte til CFC-reglerne, og så kom dette ene element af de 8 elementer, der var i L 61, med. CFC-reglerne var således som udgangspunkt heller ikke med.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at han i ugen fra den 5. til den 10. december 2001 havde en samtale med vidnet, hvor han havde spurgt til, hvorledes det forholdt sig med L 61, og vidnet havde sagt ”ny regering – ny politik”, forklarede vidnet, at han ikke husker det præcist, men at han kan huske, at han havde to samtaler med Ivar Nordland. Han sagde herunder til Ivar Nordland, ”Husk vi har et skattestop”, hvilket var ment som en humoristisk bemærkning om, at Ivar Nordland ikke skulle liste noget ind, som vidnet eller ministeren kunne blive hængt op på. Det sagde han, fordi han i forbindelse med fremsættelsen af L 61 havde haft et væld af samtaler med folk, der var imod forslaget.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at han spurgte vidnet, om de kunne få hele L 61 med, hvortil vidnet svarede, at så skulle Ivar Nordland garantere, at der ikke var nogen skærpselser, som kunne komme i strid med skattestoppet, forklarede vidnet, at det indholdsmæssigt svarer til deres samtale, men han udtrykte det ikke så firkantet. Det var hans opfattelse, at skattestoppet skulle overholdes. Der var ikke nogen drøftelse mellem dem om lukning af huller og skattestop. Deres samtale havde slet ikke en detaljeringsgrad, så de talte om, hvorvidt man skulle tage selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ud.

Forespurgt om sin egen opfattelse af, om der under skattestoppet var adgang til at lukke skattehuller, forklarede vidnet, at han ikke mindes, at Skatteministeriet har sagt, at skattehuller ikke måtte lukkes. Spørgsmålet har kun været oppe to gange, henholdsvis da de skrev papiret om skattestoppet, og da de fandt et hul i smøreolieovgivningen. Skattestoppet havde ingen relevans for lukning af skattehuller. Det betød,

at man ikke måtte indføre en ny skat, men man måtte godt retablere den skat, man troede, man havde.

Foreholdt bilag 48.01.12 (ekstrakt II pag. 267-274/side 14966-14973), forelæggelse af 14. december 2001 til skatteministeren og notat af 14. december 2001 vedrørende brief om skattestop og papir om gebyrer til brug i forbindelse med ø-udvalgsmøde, specielt pag. 267 (side 14966), 1.-3. afsnit, ”Der vedlægges brief om skattestoppapiret og gebyrnotatet til brug for møde i ø-udvalget. Finansministeriet er af den opfattelse, at skattestoppet er den vigtigste finanspolitiske beslutning de kommende 4 år. Skatteministeriet er enig heri. Derimod er vi uenige om, hvorvidt skattestoppet bør udvandes”, og forespurgt, hvad uenigheden gik på, forklarede vidnet, at folkene fra Skatteministeriet opfattede sig som skattestoppets sande vogtere. De var nok lidt fundamentalistiske og forholdt sig meget kategorisk til skattestoppet, idet de vidste, at statsministeren tillagde det stor vægt. Finansministeriet havde den holdning, at de hermed havde mistet en af deres vigtigste reguleringsmekanismer. Der var således nogle af embedsmændene, der nok mente, at nogen måtte fortælle statsministeren, at det gik ikke på den måde. Man begyndte at blive meget smart i fortolkningen af skattestoppet. Skatteministeriets folk havde den opfattelse, at skattestoppet vedrørte alle former for skatter mv., som den almindelige borger opfattede som en skat. Der var navnlig uenighed på gebyrområdet. De andre prøvede at neddrog skattestoppet, og Skatteministeriet ville puste det op. Disse uklarheder var baggrunden for, at man ville udarbejde et papir for at få en definition af en fælles opfattelse. Skatteministeriet ville sikre sig, at de ikke kom i klemme på dette område.

Foreholdt pag. 269 (side 14968), 3. sidste afsnit, ”Derfor er der brug for en ”skattestoppets grundlov”, som præcist afgrænser skattestoppet, som statsministeren kan nikke til, og som Skatteministeriet og andre ministerier kan henholde sig strengt til”, og pag. 271 (side 14970), 8. afsnit ”9. Skatteerosion. Egentlige skattehuller. Det *ind-*

stilles, at Model 1 tiltrædes. Der skal ikke ske modgående lempelser ved lukning af oplagte skattehuller. Det skal signaleres klart at skattehuller lukkes”, og foreholdt, at det ser ud til, at der på dette ret tidlige tidspunkt i forløbet var en opfattelse af, at skattehuller kunne lukkes, bekræftede vidnet, at han var enig i dette.

Foreholdt bilag 49.96 (ekstrakt II pag. 293-298/side 15274-15279), udkast af 25. januar 2002 til notat fra Finansministeriet, Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet vedrørende skattestoppet, specielt pag. 297 (side 15278), ”9. skatteerosion” og 6. afsnit ”*Skattehuller*: Skattestoppet er ikke en garanti mod, at oplagte huller i skattelovgivningen lukkes. Lukning af oplagte huller vil indbringe staten provenu. Skattestoppet betyder *ikke*, at der skal ske modgående lempelser for de grupper, som lukningen berører”, og forespurgt, om det var udtryk for, at der nu var enighed herom mellem de tre ministerier, forklarede vidnet, at han ikke mener, at der var nogen drøftelser mellem de tre ministerier om lukning af huller. Han ved ikke, hvorfor dette afsnit senere udgik af notatet. Udkastet til notat blev lagt op i Ø-udvalget, hvor det blev skåret til. Han har ikke fået nogen orientering fra Svend Erik Hovmand om, hvorfor det udgik. Han tror ikke, at der har været nogen uenighed på dette punkt. Det er muligt, at Finansministeriet har skåret det lidt til. Finansministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet var enige.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at en væsentlig årsag til, at forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke var med i L 99, var, at det indeholdt en skærpelse, hvilket var i strid med skattestoppet, forklarede vidnet, at forklaringen hertil var, at de ikke opfattede det som et hul. Hvis de havde vidst, at der var en stor virksomhed, som var i færd med at udnytte reglerne, hvilket vidnet ikke vidste, ville det have været muligt at gennemføre en lovændring for at lukke hullet. De opfattede blot forslaget som en justering i rækken af justeringer af sambeskatningsreglerne.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det havde betydning for beslutningen om, hvorvidt man ville lukke et hul, hvis ingen opfattede det som et hul, forklarede vidnet, at de ikke havde opfattelsen af, at der var et hul. De havde en opfattelse af, at de kunne gøre reglerne bedre. Han opfattede det som en konsekvens af de ikke altid hensigtsmæssige regler. Fokus var et andet. Det var en justering, som kunne være fornuftig og retfærdig, set fra den tidligere regerings vinkel og muligt også fra den nye regerings. Han har aldrig diskuteret dette element i relation til L 61 og skattestoppet. Hvis det havde været bragt op, kunne det godt have ført til, at de havde taget det ud.

Foreholdt af advokat Michael Reklings, at tankegangen bag vidnets udtalelser til Ivar Nordland kunne være den, at skattestoppet var til hinder for at genfremsætte L 61, forklarede vidnet, at han kun sagde til Ivar Nordland ”Husk vi har et skattestop”. Han gik ikke dybere i det end som så.

Foreholdt bilag 86.35 (ekstrakt II pag. 275-292/side 37094-37111), notat af 25. januar 2002 til skatteministeren vedlagt oplæg om lovforslaget om strukturændringer med tilhørende notat, og foreholdt, at der var talt lidt frem og tilbage om baggrunden for, at forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, fra L 61 ikke var med i L 99, og forespurgt, om Svend Erik Hovmand, vidnet bekendt, fik andre oplysninger om L 99, forklarede vidnet, at det er han ret sikker på, at Svend Erik Hovmand ikke fik. Det naturlige ville være, at det, hvis der ikke var noget skriftligt herom, var vidnet, der orienterede Svend Erik Hovmand mundtligt, og han har i hvert fald ikke orienteret ham om dette.

Forespurgt, om han ved, om notatet er gået til ministeren, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om Svend Erik Hovmand ville kvittere herfor ved at sætte sine initialer, hvis han havde set det, forklarede vidnet, at det plejede Svend Erik Hovmand. Da notatet er stilet til styregruppen, gik det ikke nødvendigvis med til ministeren, for han modtog det allerede som medlem af Ø-udvalget.

Foreholdt pag. 283 (side 37102), notat af 28. januar 2002 til skatteministeren, 1. afsnit, ”Med henblik på udsendelse til K-udvalg vedlægges udkast til lovforslag om strukturændringer m.v. (del af Konkurrenceevnepakken). Der vedlægges endvidere resume, fremsættelsestale og en oversigt over ændringerne med kommentarer”, og pag. 284 (side 37103), 1. kolonne punkt e, ”Objektivering af CFC-reglerne ...” og 3. kolonne ”Tidl. fremsat i efteråret 2001 (L 61). De få skærper, der var i forslaget, er fjernet. ...”, og forespurgt, om Svend Erik Hovmand har fået oplysning om, hvilke skærper det var, der var taget ud, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at Svend Erik Hovmand var orienteret om det på dette tidspunkt. Det vedrørte nogle meget tekniske detaljer.

Foreholdt dele af bilag 28.41 (ekstrakt II pag. 304-309/side 7909-7914), notat af 21. februar 2002 til skatteministeren vedrørende strukturforslaget – L 99 – briefing, og notat af 21. februar 2002 fra 14. kontor vedrørende briefing til 1. behandlingen den 26. februar 2002 af L 99 (Strukturændringer m.v. og lempelse af tabs- og underskudsregler), specielt pag. 304 (side 7909), 3. afsnit, ”Der vedlægges briefing til 1. behandlingen på tirsdag den 26. februar af strukturforslaget, L 99. ...”, og 4. afsnit ”... Der er dog enkelte punkter, der kan give anledning til spørgsmål/kritik. Det drejer sig om:..”, samt 7. afsnit ”e) Objektivering af CFC-reglerne”, og forespurgt, hvad det var for en kritik, man forudså vedrørende CFC-reglerne, forklarede vidnet, at der havde været forskellig kritik fra erhvervskredse, ”kundekritik”. De mente at have imødekommet kritikken, men om det var tilstrækkeligt til at hindre kritik i Folketinget, var

de usikre på. Der kunne selvfølgelig også komme kritik af, at de havde fjernet nogle elementer.

Foreholdt pag. 306 (side 7911), 6.-9. afsnit, ”Pkt. e. Objektivisering af CFC-reglerne. ... Forslaget er en genfremsættelse af et forslag (L 61) fra den tidligere regering. Der er dog fortsat en række lempelser i forhold til L 61 for ikke at komme i konflikt med skattestoppet. Det er muligt, at der vil blive stillet spørgsmål i den anledning. Der vedlægges et notat om ændringerne i CFC-reglerne, der bl.a. indeholder oversigter og kommentarer over lempelserne i forhold til L 61 og forslag til ændringer, der ikke er imødekommet”, og foreholdt bilag 27.40 (ekstrakt II pag. 299-303/side 7442-7446), notat af 20. februar 2002 fra 10. kontor vedrørende objektivisering af CFC-reglerne, specielt pag. 301 (side 7444), ”Tabel 2 Lempelser i forhold til L 61 fremsat af Frode Sørensen”, kolonne 1 ”Lempelser i forhold til L 61”, kolonne 2 ”Forventelige bemærkninger hertil” og kolonne 3 ”Kommentarer” og pag. 303 (side 7446), kolonne 1, ”Frivillig sambeskatning: L 61 skærpede enkelte værnsregler vedrørende den frivillige sambeskatning”, kolonne 2 ”Hvorfor er skærpelserne vedrørende den frivillige sambeskatning fjernet?” og kolonne 3 ”Der var ingen direkte sammenhæng mellem ændringerne af den frivillige sambeskatning og objektiveringen af den tvungne sambeskatning (CFC-beskatningen). Ændringer af den frivillige sambeskatning bør indgå i en samlet revurdering af hele regelsættet om frivillig sambeskatning, der i det hele taget trænger til revurdering”, og forespurgt, hvorfor der ikke står, at ændringen var taget ud, fordi den var i strid med skattestoppet, forklarede vidnet, at det ikke skyldtes, at de havde svært ved at skrive, at det var skattestoppet. Årsagen var, som det er anført i teksten, at der ikke var anledning til at tage det med, og det skulle komme med senere. De kunne godt, som et yderligere moment, have sagt, at det stred imod skattestoppet. De mente ikke, at det hørte hjemme i L 99, og de arbejdede videre med en samlet sambeskatningslov.

Forespurgt, om der var planer om en samlet sambeskatningslov, forklarede vidnet, at de ikke havde nogen færdig plan. Der havde været kritik af reglerne, som man mente var for tunge, og det måtte forventes, at denne kritik ville øges under den nye regering. Han havde ikke kendskab til noget lovudkast herom, men han vidste, at der var et arbejde i gang i dialoggruppen.

Adspurgt, om ministeren havde givet grønt lys til, at dette arbejde skulle gå videre, forklarede vidnet, at han ikke mener, at ministeren fik anden orientering herom, end hvad der fremgik af bilaget.

Foreholdt, at det er svært at se, at forslaget skulle kunne ændre karakter fra at være en skærpelse, fordi man lod det indgå i en samlet lov, forklarede vidnet, at det gjorde det heller ikke, hvilket også stemmer med hans forklaring om, at det ikke var på grund af skattestoppet, at forslaget blev taget ud.

Forespurgt, om han var involveret i udarbejdelse af svar på spørgsmål fra Folketinget om L 99, forklarede vidnet, at han ikke var med i udarbejdelsen af svarene, men at han har godkendt dem.

Foreholdt bilag 36.71 (ekstrakt II pag. 310-317/side 10939-10946), brev til Folketingets Skatteudvalg vedhæftet svar på spørgsmål 35-43 vedrørende L 99, specielt pag. 312 (side 10941), 3.-4. sidste afsnit ”Spørgsmål 36: Ministeren bedes fremsende en oversigt over de yderligere forslag til lovændringer, der var indeholdt i lovforslag L 61 (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.) fremsat af den tidligere regering 24. oktober 2001 ledsaget af begrundelse for, at disse dele af lovforslaget ikke er genfremsat, og ledsaget af oplysning om den manglende genfremsættelse skyldes, at regeringen er uenig i de foreslåede bestemmelseres politiske indhold, deres saglige indhold, eller det kun er en konsekvens af Venstres skattestop”, og pag. 313 (side

10942), dele af svaret, 2.-3. afsnit, ”Følgende dele af L 61 er ikke indeholdt i L 99 (i oversigten er ikke medtaget konsekvensændringer): 1. Ændringer i den frivillige sambeskatning vedrørende indtræden i et indskydende selskabs anskaffelsessummer og nedslag for udenlandsk skat (L 61, § 1, nr. 2)”, 3. sidste afsnit ”Lovforslag L 99 er udtryk for den prioritering, som regeringen har måttet foretage på skatteområdet. ...” og 2. sidste afsnit, pag. 314 (side 10943), 1. afsnit, ”At et element fra L 61 ikke indgår i L 99 indebærer ikke i sig selv, at regeringen til enhver tid nødvendigvis vil være modstander af at gennemføre det pågældende forslag. Som før nævnt er affattelsen af L 99 udtryk for den prioritering, som regeringen har foretaget på det tidspunkt, lovforslaget blev affattet, og dette hindrer naturligvis ikke regeringen i at lade de øvrige elementer indgå i sine fremtidige overvejelser. Jeg vil i denne forbindelse gerne nævne reglerne for frivillig sambeskatning, jf. pkt. 1 i oversigten ovenfor. Det er regeringens hensigt foretage en nærmere vurdering af dette regelsæt med henblik på en modernisering af bestemmelserne”, og forespurgt, hvorfor det, hvis det var Ivar Nordlands opfattelse, at det var i strid med skattestoppet, ikke stod i svaret, forklarede vidnet, at han ikke mener, at det var skattestoppet, der var argumentet. De sagde i forbindelse med andre regler, at de var taget ud, fordi det var skærper. Vidnet mente dengang ikke, at det var på grund af skattestoppet, og det mener han stadig ikke.

Forespurgt, om der var en debat mellem ham og Ivar Nordland herom, forklarede vidnet, at det var der ikke. Han har ingen erindring om at have drøftet skattestoppet med Ivar Nordland.

Adspurgt, om besvarelsen blev drøftet mellem ham og Ivar Nordland, forklarede vidnet, at han ikke har drøftet teksten med Ivar Nordland. Han mener at huske, at han har tilføjet de to sidste linjer i svaret, pag. 314 (side 10943), ”Jeg skal for en god ordens skyld bemærke, at skattestoppet ikke er Venstres, men regeringens”, men han mener

ikke, at han har ændret i besvarelsen. Det er ikke hans opfattelse, at han har gennemtruffet, at svaret fik dette indhold.

Foreholdt bilag 10.51 (ekstrakt II pag. 318-322/side 2307-2311), brev af 28. maj 2002 fra TDC til Ligningsrådet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, og forespurgt, om han på et tidspunkt blev bekendt med, at Told- og Skattestyrelsen havde modtaget denne anmodning, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke før i november 2003.

Adspurgt, om han i maj 2002 stadig ikke var klar over, at der var noget, der hed TDC-sagen, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Foreholdt, at skatteministeren efter det oplyste i begyndelsen af 2003 deltog i et møde med blandt andet Ole Kjær, og at mødet kom i stand, fordi ministeren havde hørt fra en kilde i sit bagland, at man holdt hånden over en stor dansk virksomhed, forklarede vidnet, at han var i Italien på dette tidspunkt. Han blev orienteret herom efterfølgende, idet Per Bach Jørgensen, der havde deltaget i mødet, fortalte ham, at der havde været disse forlydender, og at man efter mødet var kommet frem til, at det ikke havde noget på sig. Det var først langt senere, at han blev orienteret om mødet.

Forespurgt, om Per Bach Jørgensen sagde noget om, at det var TDC, det handlede om, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det var tilfældigt, at Per Bach Jørgensen deltog i mødet. Per Bach Jørgensen forelagde efter mødet sagen for Ivar Nordland, og Ivar Nordland skulle vist have sagt, at det måtte være forskellen mellem L 61 og L 99, det drejede sig om, så de havde ikke holdt hånden over nogen. Vidnet husker ikke, om navnet TDC nåede frem til ham. Vidnet har først langt senere, i 2004, talt med ministeren herom.

Adspurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, hvorfor Ivar Nordland straks var klar over, at det måtte være forskellen mellem L 61 og L 99, der var tale om, og hvad der ledte ham på sporet, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men muligvis har ministerens hjemmelsmand nævnt noget om sambeskatning, så Ivar Nordland kunne sige, at det måtte være det, det drejede sig om.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, om han opfattede det således, at det var regeringen, der havde holdt hånden over en stor dansk virksomhed, eller det var skattemyndighederne, forklarede vidnet, at han fik opfattelse af, at det var den siddende regering. Han forstod det således, at ministerens hjemmelsmand skulle have sagt til ministeren, at ”I holder hånden over en stor virksomhed”, og at det ikke kunne være rigtigt.

Adspurgt, om Per Bach Jørgensen var vidnets eneste kilde, forklarede vidnet, at det var han, bortset fra at vidnet langt senere talte med ministeren herom.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det ville være sædvanligt, at ministeren holdt et møde, uden at departementschefen vidste det, forklarede vidnet, at det ville det ikke være. Vidnet ville blive orienteret om det.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag 83.41 (ekstrakt II pag. 323-330/side 36128-36135), forelæggelse for direktionen af 28. marts 2003 vedrørende projekt om grænseoverskridende frivillig sambeskatning, notat af 28. marts 2003 vedrørende projekt om ophør af frivillig sambeskatning og notat af 28. marts 2003 vedrørende økonomiske virkninger af frivillig sambeskatning, og forespurgt, hvad det var for et projekt, og hvad gik det ud på, forklarede vidnet, at han ikke mener, at notaterne blev forelagt for direktionen. De skulle helt grundlæggende vurdere, om det var fornuftigt at have frivillig sambeskatning. Koncipisten, der er makroøkonom, har lavet en nati-

onaløkonomisk vurdering, der underbygger, at det er nogle umulige regler. Vidnet så ikke notatet dengang. Han hørte heller ikke om projektet på det tidspunkt.

Foreholdt bilag 83.15 (ekstrakt II pag. 331-340/side 35942-35951), udateret notat fra international ekspert vedrørende problemer i den nuværende sambeskatning, specielt pag. 331 (side 35942), 2. afsnit ”De problemstillinger, der gennemgås er: ...6. Elementerne fra L 61 om succession i anskaffelsessummer ved fusioner mv. samt creditbestemmelsen”, pag. 337 (side 35948), 2. afsnit, ”6. Elementerne fra L 61 om succession i anskaffelsessummer ved fusioner mv. samt creditbestemmelsen” og pag. 338 (side 35949), 4. afsnit ”Sidstnævnte problemstilling – om opskrivning af afskrivningsgrundlaget i Danmark samtidig med succession efter udenlandske regler – er berørt af en anmodning om bindende forhåndsbesked. Anmodningen er under sagsbehandling i øjeblikket – det vides derfor ikke om ansøgeren (selskab A) får medhold. Sagen kort fortalt er: ...”, og forespurgt, om han vidste, at man på dette tidspunkt stadig så et problem i sambeskatningen, og at det havde en kobling til anmodningen fra TDC om bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at han ikke har set notatet eller hørt om det.

Foreholdt, at notatet er skrevet af international ekspert og indeholder initialerne ”jlv” i dokumentnavnet, og således ser ud til at være forfattet af Ivar Nordlands kontor, muligt af Jesper Leth Vestergaard, og forespurgt, om notatet var gået til vidnet, forklarede han, at det var det ikke.

Advokat Jesper Lett foreholdt vidnet bilag A.15.01 (ekstrakt I pag. 89-96/side 50167-50174), specielt pag. 95 (side 50173), de sidste 4 afsnit, ”Amby fastholdt, at han ønsker en belysning af, om der er et hul i loven. Formanden bemærkede, at Told- og Skattestyrelsen har orienteret Departementet om problemet. Jørgen Hansen fandt det urimeligt, at man afskæres fra sambeskatning, hvis det rent faktisk ikke er muligt at

få fat i de resterende aktier. Formanden bemærkede, at Ligningsrådet – som loven er formuleret – ikke har mulighed for at imødekomme det ansøgte. Desuden oplyste formanden, at der til efteråret fremsættes et forslag til en egentlig sambeskatningslov, der skulle tage højde for nærværende situation”, og dele af bilag D.82.01 (ekstrakt I pag. 15-34/side 51778-51797), specielt pag. 17 (side 51780), og forespurgte vidnet, om det ikke var sådan, at problemet i sagen var, at [...] (sag nr. 1) ikke kunne få sambeskatning, idet de ikke ejede alle aktierne i datterselskabet, og at det, der blev talt om på ligningsrådsmødet, således var et spørgsmål om procentgrænser og ikke ligningslovens § 5 H. Spørgsmålet om procentgrænserne ville blive løst ved det omtalte sambeskatningsforslag, og det var således ikke et spørgsmål om ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at han ikke kender til dette, men at det lyder som en fornuftig forklaring. Problemet med ligningslovens § 5 H er uløseligt.

Adspurgt af advokat Niels Fisch-Thomsen, om han, da L 99 blev fremlagt, efter førstebehandlingen havde drøftelser med ministeren om de udeladte elementer, forklarede vidnet, at han ikke husker dette.

Foreholdt af advokat Lida Hulgaard bilag 07.39 (ekstrakt I pag. 217-218/side 1126-1127), specielt pag. 217 (side 1126), 2.-4. sidste afsnit ”Er der foretaget en sådan belysning? Af referatet fra Ligningsrådsmødet fremgår, at Departementet er orienteret. Er der nogen tilbagemelding herfra? Har der været tilsvarende diskussioner vedrørende behandlingen af forespørgslen fra [...]”, og foreholdt, at Solveig Mortensen ikke fik noget svar på spørgsmålene, og at hun ikke forventede at få det, og forespurgt, om det ikke ville have været rimeligt, at Solveig Mortensen havde fået et svar, og om det ikke havde været hensigtsmæssigt, at nogen havde taget problemstillingen op på dette tidspunkt og sendt den derhen, hvor den skulle, forklarede vidnet, at han mener, at Solveig Mortensen har gjort, hvad hun kunne, men så er det spørgsmålet, hvordan det kom videre, og det beroede på, hvordan Ivar Nordland og Niels Kristen-

sen talte sammen. Hvis Ivar Nordland og Niels Kristensen fandt en løsning omkring ligningslovens § 5 H, var der ingen problemer, men når de ikke kunne finde ud af det, vil han mene, at man på et tidspunkt skulle forholde sig til det og finde ud af, hvad der skulle gøres ved det.

Foreholdt af advokat Poul Heidmann bilag 05.04 (ekstrakt I pag. 114/side 799) og foreholdt, at han har forklaret, at Annette Liboriussen havde gjort, hvad hun kunne, og foreholdt bilag 42.05 (ekstrakt I pag. 129-133/side 12649-12653), hvorom han har forklaret, at det var en videregivelse og en begrundet anmodning om en lovændring, og forespurgt, hvor han så denne anmodning, forklarede vidnet, at han opfattede det, således, at styrelsen fandt, at der var et hul i loven. Man kunne enten sige, at der ikke var et hul, eller også kunne man komme med et forslag til at lukke hullet.

Forespurgt, om der står noget i notatet om et hul, forklarede vidnet, at ordet "hul" ikke står nogen steder, men hvis styrelsen havde ret i sin fortolkning, var der et problem. Notatet påpeger, at der er problemer med at anvende ligningslovens § 5 H efter dens formål. Man kunne enten vælge at afskaffe ligningslovens § 5 H eller lave en anden regel.

Foreholdt bilag 02.52 (ekstrakt I pag. 134-137/side 236-239) og forespurgt, om Ivar Nordlands svar til styrelsen var af en sådan karakter, at der ikke var anledning til at orientere ham herom, forklarede vidnet, at der på det tidspunkt ikke var anledning til at informere ham herom, men som han husker det, kom der senere en ligningsafgørelse, der skød dette svar i sænk. Han mener ikke, at han burde have været orienteret på dette tidspunkt.

Foreholdt bilag 42.62 (side 12994-12995), og at han tidligere forklarede, at han ikke helt kunne tidsfæste, hvornår det kunne tænkes at være skrevet, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at han ikke drøftede lovprogrammet med vidnet før regeringsskiftet, men at han talte med René Mikkelsen, der tilbød at vise ham vidnets liste over kommende lovforslag, og forespurgt, om det kan passe, at vidnet skrev denne liste inden valget, forklarede vidnet, at han ikke kan afvise det. På listen skrev han ”en ny regering” og ikke ”den nye regering”. Det er skrevet ud fra den betragtning, at der kom en ny regering af en anden farve, så det er nok skrevet op til valget.

Forespurgt, om det, når L 61 ikke blev nævnt, var udtryk for, at han ikke mente, at L 61 var en mulighed, der kunne sælges til en ny regering, forklarede vidnet, at han mener, at han skrev notatet ud fra egne tanker en aften, hvor han sad inde i ministeriet, så det er muligt, at han ikke har fået alt med. Det var meningen, at han senere skulle drøfte det med den nye minister. Han opfattede ikke L 61 som et forslag, den nye regering skulle gå videre med.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wentzel om, hvorledes der sker orientering om ligningsrådsafgørelser, om han bliver orienteret om ligningsrådsafgørelser, forklarede vidnet, at de nu har prøvet at sætte det mere i system. Departementet adviseres nu om større og vigtigere sager, og det er ikke nødvendigvis et spørgsmål om beløb. De har en drøftelse heraf inden og i visse tilfælde også efter et ligningsrådsmøde. Der var tidligere ikke nogen systematisk rapportering til ham eller ministeren, og han fik kun kendskab til ligningsrådsafgørelser, hvis de blev omtalt i pressen, eller hvis de indeholdt et politisk element.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, i hvilket regi denne information gives, forklarede vidnet, at han sammen med Ole Kjær og hele direktio-
nen hver tirsdag holder ledelsesmøde, hvor Flemming Paludan og eventuelt Ole Kjær
orienterer. Det var tidligere Flemming Paludan, der orienterede, fordi det var hans
afdeling, der servicerede Ligningsrådet. Fremover vil det nok være Erik Blegvad An-
dersen, der skal tage sig af dette.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel bilag 42.08 (ekstrakt I pag.
207/side 12660) og foreholdt, at han forklarede, at han ikke modtog ligningsrådets
afgørelse i [...] -sagen (sag nr. 2), og forespurgt, i hvilken form orienteringen i givet
fald skulle være givet, forklarede vidnet, at det kunne være enten på melodien, at
Ligningsrådet havde truffet en afgørelse, der ville kunne komme i pressen, eller som
en anden mulighed, at afgørelsen kunne give anledning til lovændringer. Det ville
ikke være relevant blot at sende afgørelsen til ham, fordi det var en stor sag, idet han
så ville modtage mange afgørelser, som han ikke ville vide, hvad han skulle bruge til.

Foreholdt af advokat Poul Heidmann, at han har forklaret, at problemet med lignings-
lovens § 5 H er uløseligt, og forespurgt, om han kan uddybe dette, forklarede vidnet,
at Ivar Nordland givet kan gøre det bedre end ham. Ligningslovens § 5 H regulerer
den situation, hvor man har et dansk moderselskab med et datterselskab et andet sted
i verden, der er en ”dødssejler”, og hvor man vil trække ”dødssejleren” ind under
dansk sambeskatning for at opnå fradrag. Det forhindrer ligningslovens § 5 H, men
det er et spørgsmål om faktorernes orden, for hvis man omstrukturerer datterselskabet
inden sambeskatning, kan man komme uden om det. Det kræver ikke en specielt god
rådgiver for at omgå bestemmelsen.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det, når alle vid-
ste, at ligningslovens § 5 H var umulig, var nødvendigt at orientere vidnet om afgø-

relsen i [...] -sagen (sag nr. 2), idet man jo havde valgt ikke at gøre noget ved det, forklarede vidnet, at det først var med afgørelsen i [...] -sagen (sag nr. 2), at man blev klar over, at faktorernes orden ikke var ligegyldig. Hermed blev det klart, at ligningslovens § 5 H ikke var særlig meget værd. Det blev dog først en almen viden for ham i december 2003, da han til brug for svarene til L 27 satte sig nærmere ind i, hvad ligningslovens § 5 H gik ud på.

Vidnet blev tilsagt at give møde den 23. juni 2005 kl. 11:00.

Mødet hævet kl. 15:10.

Advokat Christian Bachmann fratrådte kl. 14:10.

Næste møde er berammet til torsdag den 12. maj 2005 kl. 09:00.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 11. august 2005.
Marianne Kjølbye

Den 12. maj 2005 kl. 09:00 holdt Skattefradragsagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbbye.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann kl. 09:20.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for forhenværende skatteminister Svend Erik Hovmand mødte

advokat Niels Fisch-Thomsen ved advokat Johan A. Asmussen.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen mødte advokat Bjørn Høberg-Petersen.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Hove, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt mødte advokat Mads Krarup.

Som valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen mødte advokat Steen Lassen ved advokat Thomas Riise.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdirektør Flemming Paludan mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk kl. 09:10.

Advokat Kurt Siggaard, der er valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel mødte advokat Nicolai Westergaard.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Ivar Nordland, der lovligt forberedt og formanet på ny afgav forklaring.

Advokat Michael Rekling bemærkede, at han i afhøringen tidsmæssigt er nået til juni 2003, og at vidnet tidligere har forklaret, at han talte med Preben Underbjerg Poulsen om TDC-sagen, der skulle for i Ligningsrådet, og at vidnet tilkendegav, at han selv ville orientere ministeren om sagen.

Forespurgt, hvad han sagde til Svend Erik Hovmand, forklarede vidnet, at han først skrev et oplæg til strategi for ministerens håndtering af TDC-sagen, hvorefter han henviste til bilag 83.18 (ekstrakten pag. 547/side 35972). Det var først og fremmest et notat til Peter Loft og dernæst til direktionen om, hvorledes man skulle forholde sig til sagen. Ministeren blev først orienteret senere, den 15. juni 2003. Han orienterede også Peter Loft om sagen og om samtalen med Preben Underbjerg Poulsen, og at han forsøgte at få sagen udsat. Notatet blev skrevet med det formål at få direktionen til at tage stilling.

Adspurgt, om Svend Erik Hovmand har set notatet (bilag 83.18), forklarede vidnet, at det tror han ikke. Det var ikke møntet på Svend Erik Hovmand, men på direktionen. Peter Loft har godkendt notatet. Det blev udarbejdet den 11. eller 12. juni 2003. Han mener, at det var den 12. juni.

Foreholdt 2. afsnit, ”Sagen er nu udsat”, og forespurgt, om det kan være beslutningen om at søge sagen udsat, der henvises til, forklarede vidnet, at han fik udkastet til den bindende forhåndsbesked den 9. eller 10. juni 2003. Han havde herefter flere telefonsamtaler med Preben Underbjerg Poulsen, og det var under disse samtaler, at han fik at vide, at de ville udsætte den. Notatet er ikke skrevet senere end den 12. juni 2003.

Foreholdt 1.-3. afsnit, ”Oplæg til strategi for ministerens håndtering af TDC-sagen. Sagen er nu udsat med hiv og sving til den 19/8 2003. Reelt har vi dog kun en uge til at få den handlet af med ministeren pga ministerens ferie. Uagtet at den interne begrundelse for ikke at medtage Socialdemokraternes forslag til lukning af hullet var frygt for en utidig diskussion af skattestoppet, har skatteministeren aldrig givet udtryk for det offentligt. Derimod har han svaret Folketinget ...” og 5.-8. afsnit ”Det vil sige, at Ministeren kan vælge – hvis han vil – at have den holdning, at lukning af et hul ikke er strid med skattestoppet, og at det ikke er regeringens politik, at koncerner skal

have fradrag for udgifter i milliardklassen, som de rent faktisk ikke har haft. En isoleret gentagelse af L 61 forekommer af psykologisk forkert, fordi det var den nuværende opposition, der fremsatte det. Samtidig har huset brug for tid til den økonomiske analyse til brug for en generel vurdering af sambeskatningsinstituttet. En løsning kunne derfor være at omformulere L 61, så det ikke afhang af udenlandske skatteregler for succession, men om der rent faktisk var sket en udenlandsk beskatning. Forslaget kan endvidere udvides til at omfatte alle indgangsværdier for selskaber, ikke blot ved indgang til sambeskatning, men også ved flytning af hjemsted osv. Effekten er stort set den samme, men i stedet for at bruge et rundt rødt plaster på såret anvender vi et firkantet blå plaster. Herefter kan ministeren sige, at det er hans eget forslag som en berettiget reaktion på LR's afgørelse den 19. august. Forslaget fremsættes uden høring straks ved folketingets åbning, men med 1 måneds høringskarakteren efter fremsættelsen. (den manglende høring kan begrundes med fare for hamstring, hvilket er reelt nok). Samtidig kan ministeren give udtryk for, at den bebudede vurdering af den frivillige sambeskatning senest skal være færdig i løbet af efteråret, så regeringen til den tid kan tage stilling (uden at angive nogen retning på konklusionerne af arbejdet). Så vidt jeg kan se vil dette være den mindst smertefulde fremgangsmåde for såvel ministeren som huset, og den vil sikre mod at oppositionen finder sammen om modforholdsregler. Så det er derfor den fremgangsmåde, jeg foreslår. Ministeren skal naturligvis have en bred briefing med alle optioner listet med alle fordele og ulemper, men der må jo gerne kunne angives et forslag til strategi", specielt 3. afsnit" Uagtet at den interne begrundelse for ikke at medtage Socialdemokraternes forslag til lukning af hullet var frygt for en utidig diskussion af skattestoppet, har skatteministeren aldrig givet udtryk for det offentligt. Derimod har han svaret Folketinget", og forespurgt, om der var en sontring mellem den reelle, interne begrundelse og den begrundelse, de havde givet til Folketinget, forklarede vidnet, at det ikke var tilfældet. Det kan ikke tages som udtryk for, at ministeren har været involveret. Han har ikke nogen viden om, hvorvidt Peter Loft har talt med ministeren herom,

og om ministeren har forholdt sig til det. Vidnet sigtede her til Peter Lofts ordre om at tage skærperne ud, og det, der er anført i notatet, var vidnets fortolkning af baggrunden herfor. Det var en bemærkning til embedsværket. Peter Loft vidste, hvad det drejede sig om.

Foreholdt, at han her tog hul på diskussionen om L 61's betydning for TDC-sagen, og forespurgt, hvorfra han fik stikordet til, at det var spørgsmålet, forklarede vidnet, at det fremgik af oplægget til Ligningsrådet, at TDC brugte L 61 mod dem. Det var det, der var anstødsstenen til, at L 61 var i spil, og det, som oppositionen givetvis ville tage frem. Det krævede ikke meget politisk talent at være opposition i denne situation.

Adspurgt, om han fik noget input fra Told- og Skattestyrelsen eller andre dele af departementet om L 61-aspektet på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det var det, der var det "giftige" i sagen kombineret med Preben Underbjerg Poulsens oplysning om, at Ligningsrådets formand var uenig i styrelsens oplæg og mente, at han kunne få rådet overbevist om, at det skulle støtte hans opfattelse.

Foreholdt næstsidste afsnit, "... Effekten er stort set den samme, men i stedet for at bruge et rundt rødt plaster på såret anvender vi et firkantet blå plaster ...", og foreholdt, at der var nogle overvejelser om en omformulering af L 61, forklarede vidnet, at der var to sider af sagen, den politiske og den tekniske. Det var indlysende, at det ville give politiske problemer, hvis regeringen kom med det samme forslag, som den tidligere regering havde fremsat 2 år forinden, fordi man nu havde opdaget, at penge ne fossede ud af statskassen. Der var på dette tidspunkt ikke foretaget nogen dybere analyse, og det var ikke sikkert, at L 61 kunne dække den aktuelle situation. Det var det, TDC påberåbte sig. Skatteministeriet havde på det tidspunkt ikke taget stilling til,

om L 61 ville have hindret TDC i at få det, de ønskede. Det var ikke tiden til at begynde at pære rundt i juraen for at se, om L 61 ville omfatte TDC's sag.

Forespurgt, om han selv var i tvivl om, hvorvidt L 61 ville have hindret TDC i at opnå den ønskede skatteposition, forklarede vidnet, at de begyndte at komme i tvivl om, hvorvidt L 61 ville have forhindret TDC i at opnå det, de ville. Vidnet bekræftede, at det var set ud fra en overordnet politisk vurdering og ikke efter en grundig juridisk gennemgang, at han skrev, at effekten stort set var den samme.

Forespurgt, om det, han giver udtryk for, er, at det var en rent kosmetisk ændring i modsætning til en juridisk, forklarede vidnet, at en omformulering var nødvendig. Det var af politiske årsager nødvendigt, at forslagene ikke fremstod som identiske. Han bekræftede på forespørgsel, at det var et selvstændigt mål at omformulere forslaget. De havde brug for at komme med et indgreb. L 27 fik også et andet indhold end L 61, da de fik arbejdet sig igennem det.

Adspurgt, om han mener, at det endte med, at der var juridiske realitetsændringer fra L 61 til L 27, efterhånden som de arbejdede sig gennem L 27, forklarede vidnet, at forslagene ikke var identiske. L 27 lignede ikke L 61, og der er juridiske realitetsforskelle mellem de to forslag. L 61 byggede på succession efter udenlandske regler, hvorimod L 27 medførte succession efter danske regler ud fra et princip om, at det afgørende var, om der rent faktisk var sket beskatning i udlandet.

Foreholdt bilag 36.43 (ekstrakten pag. 548/side 10817), mail af 14. juni 2003 fra vidnet til vidnet, "TDC-sagen i en nøddeskal", forklarede vidnet, at han arbejdede på notatet hjemme og sendte det pr. mail til sig selv på arbejdspladsen. Det var et forsøg på at koge sagen ned i kort form.

Forespurgt om, hvorfra hans oplysninger til notatet stammede, forklarede vidnet, at de kom fra det udkast til bindende forhåndsbesked, som han havde fået. Det var på ca. 30 sider, og det er dem, han har koft ned. Han havde ikke noget andet materiale. Der var efter instruks fra Peter Loft total radiostilhed i forhold til styrelsen, idet styrelsen ikke måtte vide, at der ville komme et lovindgreb. De ville hindre en læk. Ole Kjær må dog utvivlsomt have vidst det.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om Peter Loft fik notatet i forbindelse med notatet med oplæg til strategi for ministerens håndtering af TDC-sagen, forklarede vidnet, at han ikke husker, om det var i forbindelse hermed, men det var omkring det tidspunkt.

Vidnet bekræftede på forespørgsel fra advokat Michael Reklings, at Peter Loft havde godkendt notatet ”oplæg til strategi for ministerens håndtering af TDC-sagen” (bilag 83.18, ekstrakten pag. 547/side 35972), før vidnet udarbejdede notatet ”TDC-sagen i en nøddeskal” (bilag 36.43, ekstrakten pag. 548/side 10817).

Forespurgt af advokat Michael Reklings, om han havde TDC's anmodning om bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at han alene havde udkastet til den bindende forhåndsbesked. Han mener ikke, at bilagene var med. Det bilag, han var mest interesseret i, var et responsum fra professor Aage Michelsen, som heller ikke var med.

Foreholdt bilag 41.24 (ekstrakten pag. 549-552/side 12474-12477), notat af 15. juni 2003 fra International ekspert om optioner for politisk håndtering af TDC sagen, forklarede vidnet, at det er ham, der har skrevet det. Det gjorde han, efter at det første notat var godkendt. Det var en udvikling af strategien med henblik på forelæggelse for ministeren.

Foreholdt dokumentidentifikationen nederst pag. 549 (side 12474), der viser, at dokumentet ligger i Jesper Leth Vestergaards mappe, forklarede vidnet, at det udelukkende er skrevet af ham selv. Grunden til, at det ligger i Jesper Leth Vestergaards mappe, er muligvis, at denne har åbnet dokumentet.

Foreholdt bilag 44.10 (supplerende ekstrakt pag. 62/side 13283), 1. og 2. afsnit, ”Anledning: Den 19. august 2003 vil Ligningsrådet med stor sandsynlighed træffe en (juridisk korrekt) afgørelse, der blåstempler en transaktion foretaget af TDC, hvorved der – uden afholdelse af tilsvarende udgifter – opnås et fradrag på 7 milliarder kr. Indholdet af transaktionen er beskrevet i vedlagte notits ”TDC-sagen i en nøddeskal”. TSS har – under stor tvivl indstillet afslag, men revurderer sagen til mødet. Formanden for Ligningsrådet og formentlig et flertal vil give TDC medhold” og ”Indstilling: Der vedlægges et notat, der beskriver dine optioner. Du bør allerede nu tage stilling til om der straks ved folketingets åbning skal fremsættes et lovforslag, der lukker hullet”, og foreholdt, at det er underskrevet af ham, og at Peter Loft med håndskrift har noteret ”Jeg foreslår en kort drøftelse herom”, samt foreholdt, at bilag 44.11 (supplerende ekstrakt pag. 63-66/side 13284-13287), notat af 15. juni 2003 fra International ekspert om optioner for politisk håndtering af TDC-sagen var vedlagt som bilag, og forespurgt, om han havde en sådan drøftelse med Peter Loft, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Vidnet mener, at Peter Loft har noteret det med henblik på en drøftelse med ministeren. Vidnet deltog ikke i drøftelsen med ministeren. Han husker, at Peter Loft fortalte, at ministeren havde reageret meget stærkt, og at han ville have det op i Ø-udvalget, idet han ikke ville sidde med den sag alene.

Forespurgt, om han ved, om notatet gik videre til ministeren, forklarede vidnet, at det ved han ikke positivt, men det ville være besynderligt, hvis det ikke var gået videre til ministeren. Vidnet henviste til bilag 44.10 (supplerende ekstrakt pag. 62/side 13283), hvor det med håndskrift er noteret ”Retur fra ministeren”.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen om, hvis håndskrift det er, forklarede vidnet, at det må være Christina Faurbys.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag 41.24 (ekstrakten pag. 549-552/side 12474-12477), specielt pag. 549 (side 12474), 2. afsnit, ”Problem: Ligningsrådets formand har givet udtryk for, at han var uenig i TSS indstilling i en sag om bindende forhåndsbesked til TDC om indgangsværdien for goodwill inddraget under sambe- skatning. Han mener at han kan overbevise Rådet om at give TDC medhold. Departementet er enig med formanden i den juridiske vurdering. Sagen handler om et skat- teteknisk fradrag på 7 milliarder kroner. Der henvises et til notitsen ”TDC sagen i en nøddeskal”. ...”, forklarede vidnet, at det må være det notat, der netop er gennemgå- et, som der henvises til.

Foreholdt 3. afsnit, ”Baggrund. På baggrund af forlydender i rådgiverkredse blev ovennævnte fremgangsmåde imødegået af den forrige regering i lovforslag L 61 i 2001-2002, 1. samling. ...”, og forespurgt, hvad det var for forlydender i rådgiv- verkredse, forklarede vidnet, at det var hans samtale med Niels Josephsen.

Foreholdt formuleringen ”blev imødegået af ... i L 61” og forespurgt, om han mente, at L 61 ville have hindret TDC’s fremgangsmåde, forklarede vidnet, at det ville være en overfortolkning af det skrevne, og at en mere præcis sprogbrug her ville være, at forslaget adresserede en problemstilling, der lignede. De havde ikke analyseret, om L 61 ville have hindret TDC’s fremgangsmåde, men de var begyndt at arbejde på, hvor- ledes de skulle håndtere problemstillingen.

Foreholdt pag. 551 (side 12476), 2. afsnit, ”Det må anses for givet, at oppositionens medlemmer af LR ikke vil sidde stille. På baggrund af at regeringen ikke gen- nemførte den tidligere regerings forslag til lukning af hullet kunne en avisoverskrift

på en artikel baseret på en læk fra Ligningsrådet være: ”TDC opnår gratis milliardfradrag – skatteministeren vender det blinde øje til”.”, og foreholdt, at det anførte vel var udtryk for den samme betragtning, som vidnet tidligere er fremkommet med, om, at det ikke krævede noget stort politisk talent at se, at der ville være politisk interesse om dette, bemærkede vidnet, at det var ”en profeti om Høbergs komme”. Der var ingen tvivl om, at sagen ville blive brugt politisk.

Foreholdt bilag 44.11 (supplerende ekstrakt pag. 63-66/side 13284-13287), specielt pag. 65 (side 13286), håndskrevet påtegning, ”Denne model er ikke uden skattestopproblemer. Vi har tidligere lukket huller trods skattestoppet, men kritik må nødvendigvis imødeses”, bekræftede vidnet, at det er Peter Loft, der har skrevet det. Peter Loft mente, at det skulle med, at et målrettet indgreb ville kunne komme i konflikt med skattestoppet, men at man tidligere havde lukket huller.

Foreholdt bilag 41.24 (ekstrakten pag. 549-552/side 12474-12477), specielt pag. 551 (side 12476), hvor der opstilles 3 optioner for reaktioner på sagen, ”1. Forsvar for de gældende regler. 2. Målrettet lovforslag, der lukker huller. 3. Helhedsløsninger, som indebærer, at huller forsvinder”, og vedrørende option nr. 2, ”Lovforslag her og nu er en mulighed, men rejser spørgsmålet om, hvorfor man ikke fremsatte lovforslaget straks efter regeringens tiltrædelse. Ministeren har dog aldrig sagt, at regeringen var imod den tidligere regerings forslag, men blot tilkendegivet at ville vurdere reglerne med henblik på en modernisering”, og forespurgt, om det var udtryk for den samme tanke, at der måtte forventes kritik ved option nr. 2, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om forskellen mellem option nr. 2 og 3 kunne udtrykkes således, at option nr. 2 lukkede huller, og option nr. 3 medførte, at huller forsvandt, forklarede vidnet, at notatet ikke var udtryk for dybdefilosofi. Det var hele tiden hans opfattelse, at der var et hul.

Vidnet blev anmodet om at angive overskrifterne for de tre optioner, og han forklarede, at han i notatet forsøgte at lægge afstand til optionen om ikke at gøre noget. Det ville være dumt ikke at gøre noget. Der var herefter to måder at adressere problemstillingen på, enten ved et direkte indgreb eller ved en reform af reglerne. Han hældte nok selv mest til det målrettede indgreb, option nr. 2, for det var det mest håndterbare, men han lagde det åbent op i notatet. Han bekræftede, at han tidligere i flere år havde plæderet for en helhedsløsning. Det var imidlertid svært at gennemføre. Der skulle ikke meget til, før det gik galt i forbindelse med den politiske proces, og han vidste, hvor "Sorteper" så ville ende. En helhedsløsning burde ikke laves akut.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om han gjorde sig nogle tanker om, hvilken form en helhedsløsning skulle have, forklarede vidnet, at økonomerne mente, at man helt skulle afskaffe den grænseoverskridende beskatning. De udarbejdede et forslag hertil, men det var ikke så ligetil. Der var andre regler, der ville blive berørt af det. Det var ikke nogen nem sag.

Adspurgt, om en helhedsløsning ikke kunne blive opfattet som et brud på forventningen til/opfattelsen af skattestoppet på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at de store selskaber formentlig ville opfatte det som et brud på skattestoppet. Et sådant indgreb ville med rette kunne kritiseres for at være i strid med skattestoppet, men uanset hvad de gjorde, kunne der komme kritik. Der var ingen perfekte løsninger på det.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag 38.51 (ekstrakten pag. 554-557/side 11621-11624), notat af 18. juni 2003 fra International ekspert om håndtering af TDC sagen, og forespurgt, om det var en videreudvikling af det tidligere notat om håndtering af TDC-sagen, forklarede vidnet, at det var en opdateret udgave af notatet til brug for forelæggelse for Ø-udvalget. Vidnet henviste til bilag 44.31 (supplerende

ekstrakt pag. 67/side 13380) og forklarede, at det er det oplæg, der blev sendt til Ø-udvalget.

Forespurgt, om det var den udgave af notatet, der blev givet til Peter Loft og ministeren, forklarede vidnet, at det var det ikke, idet ministeren fik notatet i udgaven af 15. juni 2003. Notatet af 18. juni 2003 var næste trin, idet ministeren ville have sagen videre til Ø-udvalget.

Foreholdt, at man i notatet af 18. juni 2003 har bygget beskrivelsen af faktum fra notatet om ”TDC-sagen i en nøddeskal” ind i selve notatet, bekræftede vidnet dette. Han forklarede, at der ikke var noget nyt i notatet i øvrigt.

Foreholdt pag. 557 (side 11624), 2. afsnit, ”Lovforslag her og nu er umiddelbart den mest nærliggende mulighed. Regeringen har aldrig sagt, at den var imod den tidligere regerings forslag, men blot tilkendegivet at ville vurdere reglerne med henblik på en modernisering. Der vil utvivlsomt blive rejst kritik af indgrebet som værende i strid med skattestoppet. Regeringen har dog ved tidligere lejligheder lukket huller og argumenteret for, at skattestoppet ikke står i vejen for det. Der bør anvendes en tilsvarende argumentation i denne forbindelse. Et lovforslag behøver ikke at være identisk med den tidligere regerings forslag. ...”, og forespurgt om baggrunden for, at der var kommet noget nyt til om option nr. 2, forklarede vidnet, at det var en udmøntning af Peter Lofts bemærkninger. Det var ikke noget nyt. Indholdet var blot blevet strammet op.

Forespurgt, om han opfattede det anførte som en ændring i holdningen til det at lukke huller, forklarede vidnet, at han ikke havde været opmærksom på, at der i oktober 2002 var fremsat et lovforslag, L 67 om forbedring af vilkårene for medarbejderaktieordninger, hvor det i bilag 2 til lovforslaget siges, at: ”Der er med de nuværende

regler, hvorefter fraflytterbeskatningen ikke tillige omfatter almindelige aktier ejet i mindre end 3 år af mindretalsaktionærer, tale om et oplagt hul i skattelovgivningen. Skattestoppet er ikke til hinder for, at sådanne oplagte huller bliver lukket.” Det var Otto Brøns-Petersen, der i juni 2003, da de diskuterede det, sagde, at de tidligere havde lukket huller, og gav det som eksempel. Det var nyt for vidnet. Han havde aldrig fået noget at vide om regeringens opfattelse af dette. Det havde indtil da været et åbent politisk spørgsmål for ham.

Forespurgt, om regeringen havde argumenteret for, at skattestoppet ikke stod i vejen for lukning af huller, forklarede vidnet, at han ikke har hørt andet om regeringens holdning til skattestoppet og lukning af huller.

Foreholdt, at han har forklaret, at det var bilag 44.31 (supplerende ekstrakt pag. 67/side13380), fortroligt oplæg af 20. juni 2003 til Styregruppe/Økonomiudvalg, der blev sendt til Ø-udvalget, bekræftede vidnet dette. Han mener også, det er gået til styregruppen i en eller anden form. Han vil tro, at det var i den samme form.

Foreholdt, at baggrunden for, at det skulle til Ø-udvalget, var, at Svend Erik Hovmand ikke ville sidde med det alene, og forespurgt, hvad de skulle tage stilling til, henviste vidnet til pag. 67 (side 13380), 2.-3. afsnit, ”Løsning: Det *indstilles* at såfremt Ligningsrådet beslutter at give TDC medhold fremsættes et lovforslag, der lukker hullet (dvs. model 2 i vedlagte baggrundspapir). Det *indstilles* endvidere, at der arbejdes videre med overvejelser om en mere omfattende løsning, der går ud på en provenuneutral omlægning af selskabsskatten ved afskaffelse af adgangen til sambeskatning med udenlandske selskaber og en samtidig nedsættelse af selskabsskattesatsen (dvs. model 3).” Han mener, at indstillingen blev godkendt, og at de skulle arbejde videre. Der var tilslutning til, at der skulle ske noget, måske i form af den store

model og ellers den lille model. Han tror, at det hang sammen med, at der var et stærkt pres fra økonomerne om at få nedsat selskabsskatterne.

Foreholdt bilag 11.40 (ekstrakten pag. 558/side 2605), brev af 26. juni 2003 fra Merete Helle Hansen til vidnet/Jesper Vestergaard vedrørende TDC A/S – bindende forhåndsbesked – afskrivning på goodwill, 2. afsnit, ”Efter aftale med kontorchef Niels Kristensen, selskabsomstruktureringsskontoret, vedlægger jeg hermed til Departementets orientering et nyt udkast til bindende forhåndsbesked. ...”, og forespurgt, hvorfor de skulle have et nyt udkast til bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Der var sket det, at TDC’s advokat havde fundet yderligere skyts, der underbyggede TDC’s opfattelse. I det udkast, som Selskabsomstruktureringsskontoret sendte frem, var TDC’s nye argumenter sat ind, men styrelsens modargumenter var ikke medtaget. Han opfattede det blot som en orientering og ikke andet. TDC’s seneste indlæg viste i øvrigt, at der var nogle huller i fusionsskatteoven, som herefter blev korrigeret i L 27.

Foreholdt bilag 11.09 (ekstrakten pag. 559-561/side 2452-2454), notat af 11. august 2003 fra Told- og Skattestyrelsen til Peter Loft vedrørende TDC-sagen, specielt pag. 561 (side 2454), håndskrift, ”Vi orienterer dig om formandens holdning i morgen”, og forespurgt, om han så denne forelæggelse, forklarede vidnet, at han mener, at han fik en kopi fra Peter Loft. Han deltog ikke i udarbejdelsen. Vidnet bemærkede ad pag. 561 (side 2454), sidste afsnit, at han mener, at det her anførte, ”Departementets tilforordnede, Ivar Nordland har kendskab til sagen og har meddelt, at Departementet ikke har kommentarer til indstillingen”, stammer fra hans første samtale med Preben Underbjerg Poulsen, hvor denne spurgte ham, om departementet ønskede indstillingen ændret, hvortil vidnet havde svaret, at det ønskede de ikke, for de kunne ikke blande sig i Ligningsrådets sag. Preben Underbjerg Poulsen havde dengang bedt vid-

net om at skrive ind i briefinggen til ministeren, at styrelsens indstilling var sket ”under stor tvivl”. Vidnet bemærkede, at dette ikke fremgik af styrelsens egen indstilling.

Foreholdt, at andre vidner, der var involveret i udarbejdelsen af forelæggelsen, har forklaret, at det ikke var ment som en generel orientering til Peter Loft om sagen, idet han kendte til den i forvejen, men at det var for at gøre opmærksom på et andet problem, og foreholdt pag. 561 (side 2454), 3. afsnit, ”... Styrelsens løsning giver imidlertid i højere grad end TDC’s løsning mulighed for, at man altid kan konvertere et ikke realiseret tab på aktier i et datterselskab ejet mere end 3 år til et fradragsberettiget tab på goodwill ved at omdanne datterselskabet til et kommanditselskab”, forklarede vidnet, at han ikke helt forstod dybden i det, som styrelsen anførte. Han opfattede det kun som en almindelig orientering til Peter Loft om sagen.

Adspurgt, om han hørte fra Peter Loft i anledning af notatet, forklarede vidnet, at der ikke var nogen kommunikation mellem ham og Peter Loft om dette notat.

Forespurgt, hvad Ligningsrådets afgørelse af 19. august 2003 vedrørende TDC gav dem anledning til, og om det stadig var model 2, der blev arbejdet mest med, forklarede vidnet, at han mener, at der var et nyt Ø-udvalgsmøde dagen før, den 18. august 2003. Han mener, at Ø-udvalget her traf en principbeslutning om, at hvis TDC fik medhold, ville man tage den store model og ophæve sambeskatningen. Det blev der også udarbejdet et lovforslag til. Beslutningen var ikke endelig, men det var den vej, det bar.

Foreholdt bilag 44.68 (ekstrakten pag. 562-575/side 13541-13554), mail af 20. januar 2003 fra vidnet til John Bygholm, Steen Askholt, Michael Sørensen, Jan Børjesson, Jesper Leth Vestergaard, Majken Wågensø, Christen Amby og Preben Underbjerg Poulsen vedhæftet udkast af 20. januar 2003 til selskabsskattelovens § 31-§ 31 R, og

foreholdt, at det ser ud, som om de på dette tidspunkt, i januar 2003, fortsat arbejdede på en helhedsløsning, bekræftede vidnet, at det gjorde de. Han mener, at arbejdet fortsatte frem til marts 2003.

Adspurgt, om det var aftalt med ledelsen, at der skulle arbejdes videre på en helhedsløsning, forklarede vidnet, at det var et forberedende arbejde i dialoggruppen og ikke andet end det.

Foreholdt pag. 569 (side 13548), 4. afsnit, ”12. Begrænsningerne i sambeskatning med selskaber eller faste driftssteder erhvervet fra koncernforbundne selskaber i LL § 5H og SEL § 3, stk. 1, ophæves. Tilsvarende gælder begrænsningerne når der kan fradrages tab på fordringer, idet der i stedet bør være en begrænsning af tabsfradragsretten på fordringer, når der er overført underskud fra debitorselskabet”, og forespurgt om det var noget nyt fra arbejdet i 2003, forklarede vidnet, at det ikke var nogen ny tanke at ophæve ligningslovens § 5 H. Han så det ikke som andet end en videreudvikling af beslutningen om, at ligningslovens § 5 H skulle ophæves. Det var et gammelt spor fra [...] -sagen (sag nr. 2).

Foreholdt bilag 83.42 (ekstrakten pag. 582-608/side 36136-36162), forelæggelse for departementschefen/direktionen af 17. marts 2003 vedrørende ny lov om sambeskatning? Projektgruppe? med notat af 28. februar 2003 fra 10. kontor vedrørende de danske sambeskatningsreglers forenelighed og EU-retten og udkast af 18. marts 2003 til selskabsskattelovens § 31-§ 31 R, og tillige foreholdt bilag 83.41 (ekstrakten pag. 616-623/side 36128-36135), forelæggelse for direktionen af 28. marts 2003 vedrørende projekt om grænseoverskridende frivillig sambeskatning med notat af 28. marts 2003 vedrørende projekt om ophør af frivillig sambeskatning og notat af 28. marts 2003 vedrørende økonomiske virkninger af frivillig sambeskatning, og forespurgt, hvad det var for et projekt, der her omtales, forklarede vidnet, at dialoggruppens ar-

bejde på dette tidspunkt var færdigt, således forstået, at han ikke mente, at de kunne komme videre. De havde nu behov for en politisk stillingtagen, og de var derfor nødt til at have ledelsen med ind i det. Han erindrer ikke andet om det, end at det første oplæg, bilag 83.42 (ekstrakten pag. 582-608/side 36136-36162), kom retur uden svar, og han skrev herefter sammen med økonomerne bilag 83.41.

Foreholdt pag. 582 (side 36136), sidste afsnit, ”Indstilling: Der etableres en projektgruppe med henblik på kortlægning af de økonomiske konsekvenser af dels de gældende sambeskatningsregler, dels ovennævnte forslag. ...”, og 2. afsnit, ”De gældende regler er endvidere meget komplicerede, ulovfæstede og mangler i vidt omfang fleksibilitet ved koncernomstruktureringer. På denne baggrund har det gamle 10. kt. (Jesper Leth Vestergaard, Majken Waagensø og Ivar Nordland) udarbejdet følgende foreløbige udkast til lovtekst med tilhørende forklarende notat. ...”, og forespurgt, om det blev besluttet at nedsætte en sådan projektgruppe, forklarede vidnet, at han ikke husker, om han fik nogen tilbagemelding herom. De arbejdede dog videre med det, som om det var besluttet.

Adspurgt, om han i forbindelse med overvejelserne om indførelse af projektgruppen, før indstillingen til Ligningsrådet forelå, hørte om TDC-sagen, forklarede vidnet, at han ikke var klar over, hvad der skete i sagen. Han er også i tvivl om, hvilke bilag han fik. Han havde selv ytret ønske om at følge med i sagen, men han husker ikke, hvad de fik af materiale i den anledning. Han erindrer ikke at have modtaget oplysninger fra Merete Helle Hansen. Indstillingen om nedsættelse af en projektgruppe har ikke noget at gøre med en konkret sag.

Forespurgt, om der blev sagt noget om en konkret sag i forbindelse med forelæggelserne, forklarede vidnet, at han ikke har omtalt den konkrete sag. Den var slet ikke fremme i hans bevidsthed.

Forespurgt, om han på anden måde har fortalt Peter Loft om sagen i foråret 2003, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at han har.

Foreholdt bilag 83.15 (ekstrakten pag. 624-633/side 35942-35951), udateret notat fra International ekspert vedrørende problemer i den nuværende sambeskatning, og forespurgt, hvem der har skrevet det, forklarede vidnet, at det er skrevet af Jesper Leth Vestergaard, og vidnet har også set det. Det var til brug for deres videre projektarbejde, idet de skulle have kortlagt problemerne, så de kunne finde ud af, hvorledes det skulle se ud, hvis de skulle lave noget nyt.

Forespurgt om, hvornår notatet er udarbejdet, forklarede vidnet, at han ikke ved det med sikkerhed, men han vil mene, at det var i maj-juni 2003.

Foreholdt pag. 624 (side 35942), 3. afsnit, ”De problemstillinger, der gennemgås er: ... 6. Elementerne fra L 61 om succession i anskaffelsessummer ved fusioner mv. samt creditbestemmelsen”, og forespurgt, om det er ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, der henvises til, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt pag. 630 (side 35948), 2. afsnit, ”6. Elementerne fra L 61 om succession i anskaffelsessummer ved fusioner mv. samt creditbestemmelsen. ... Der er derfor fortsat ikke noget værn mod disse former for udnyttelse af sambeskatningsinstituttet” og pag. 631 (side 35949), 4. afsnit ”Sidstnævnte problemstilling – om opskrivning af afskrivningsgrundlaget i Danmark samtidigt med succession efter udenlandske regler – er berørt af en anmodning om bindende forhåndsbesked. Anmodningen er under sagsbehandling i øjeblikket – det vides derfor ikke om ansøgeren (selskab A) får medhold. Sagen kort fortalt er: ...”, og forespurgt, om det er TDC-sagen, der henvises til, bekræftede vidnet dette.

Adspurgt om, hvor denne viden stammede fra, forklarede vidnet, at han ikke ved præcist hvilke dokumenter, men det må være noget af det materiale, de fik fra Merete Helle Hansen.

Forespurgt, om det er skrevet, før eller efter at han så indstillingen til den bindende forhåndsbesked vedrørende TDC, forklarede vidnet, at det er skrevet før.

Forespurgt, om han så ikke på det tidspunkt havde set det politisk betændte vedrørende L 61, forklarede vidnet, at det havde han ikke, men han havde hele tiden ment, at de skulle have genfremsat L 61, og at det var noget, de skulle have haft håndteret.

Foreholdt, at oplysningerne i den bindende forhåndsbesked senere førte til, at der blev etableret et forhøjet beredskab, men at sagen så ud til at bevæge sig i et mere roligt leje på dette tidspunkt, bekræftede vidnet, at de på dette tidspunkt endnu ikke var alarmerede. TDC brugte senere L 61 mod dem, men det var ikke oppe, da dette notat blev skrevet.

Foreholdt pag. 632 (side 35950), 3. afsnit, ”Med den nuværende udformning af sambeskatningsreglerne får det danske selskab A dermed et ”gratis” fradrag på 4,8 mia. kr., hvis det har ret i sin påstand”, og forespurgt, om han ved, hvor de 4,8 mia. kr. stammer fra, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han mener ikke, at der var nye tal på banen. Forespurgt, om de 4,8 mia. kr. kan være handelsværdien på omdannelsesdagen på 6,5 mia. kr., fratrukket anskaffelsessummen i Tyskland på 1,7 mia. kr., bekræftede han, at det nok skal passe.

Forespurgt om, hvorfor der ikke står noget om afskrivningslovens § 40, stk. 5, som de tidligere havde ment kunne løse problemet, forklarede vidnet, at denne bestemmelse

ikke havde været i fokus, siden de havde arbejdet med L 61. Han havde ikke arbejdet med afskrivningslovens § 40, stk. 5, siden da, så den var ikke inde i hans bevidsthed.

Foreholdt bilag 42.01 (ekstrakten pag. 634-644/side 12625-12635), forelæggelse for departementschefen af 11. juni 2003 vedrørende de manglende stramninger af den frivillige sambeskatning og notat af 15. november 2001 fra 10. kontor vedrørende lovforslag L 61 om CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v., specielt pag. 634 (side 12625), 1. afsnit, ”Anledning: Du har bedt om en orientering om, i hvilket omfang ministeren er blevet orienteret om frivillig sambeskatnings-elementerne i L 61 (fremsat af den tidligere regering) – og i hvilket omfang ministeren har videregivet denne information til Folketinget”, og foreholdt, at forelæggelsen er udarbejdet af Jesper Leth Vestergaard og godkendt af ham, og forespurgt, hvornår Peter Loft så denne forelæggelse, forklarede vidnet, at han mener, at Peter Loft først fik forelæggelsen den 12. juni 2003. Baggrunden for, at de udarbejdede forelæggelsen, var, at vidnet havde talt med Peter Loft i telefonen om sagen, og Peter Loft havde bedt om en orientering.

Adspurgt, om denne forelæggelse var en af årsagerne til, at han tidligere har forklaret, at Peter Loft, da han i august 2003 fik redegørelsen fra styrelsen, allerede havde hørt om TDC, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt pag. 634 (side 12625), 2. afsnit, ”... Der vedlægges en udgave af det notat, som blev lagt op via 2. kontors samlede pakke”, og forespurgt, om det var notatet af 15. november 2001 fra 10. kontor om lovforslag L 61 om CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v. (pag. 636-643/side 12627-12634), bekræftede vidnet, at det var det.

Foreholdt bilag 38.19 (supplerende ekstrakt pag. 8-15/side 11372-11379), notat af 15. november 2001 fra 10. kontor vedrørende lovforslag L 61 om CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v., specielt pag. 8 (side 11372), det med håndskrift påførte, ”Dette notat blev lagt i en samlet pakke til den nye ministers orientering via René Mikkelsens kontor – det var i hvert fald vores formodning”, og foreholdt, at han tidligere har forklaret, at han ikke var sikker på, at det gik til ministeren dengang, bekræftede vidnet det af Jesper Leth Vestergaard anførte. Han mener også at kunne huske, at 15. november notatet ”røg med op” til ministeren sammen med svaret på spørgsmål 36 til L 99. Det var ment som orientering hertil.

Foreholdt bilag 83.14 (ekstrakten pag. 645-648/side 35938-35941), udkast (2) af 25. juni 2003 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteoven (Indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver), herunder blandt andet forslag til ændring af selskabsskatteovens § 31, stk. 6, og foreholdt, at det er den lille model, der her arbejdes med, og forespurgt, om der på dette tidspunkt var truffet beslutning om, at det var den model, de skulle gå videre med, forklarede vidnet, at de også arbejdede med denne model. De arbejdede videre med alle scenarier, idet de, når beslutningen blev truffet, skulle have det klart med det samme. Det udviklede sig i stigende grad hen mod denne model.

Foreholdt dateringen den 25. juni 2003 og forespurgt, om de overvejede, om man kunne nå at gennemføre en lovændring, inden Ligningsrådet traf afgørelse, således at TDC ikke fik medhold, forklarede vidnet, at det ville have medført, at man skulle have indkaldt Folketinget ekstraordinært i sommerferien. Han mener, at Peter Loft luftede muligheden, men det var ikke noget, der blev drøftet. Vidnet blev sat til at skrive et notat om, hvor tidligt og hvor hårdt man kunne ramme TDC. Vidnet var nødt til gå i Justitsministeriet med notatet for at se, hvor langt de kunne presse det. Det blev ikke overvejet at forsøge en ny udsættelse med Ligningsrådets behandling af sagen.

Adspurgt til overvejelserne om indkaldelse af Folketinget i sommerferien forklarede vidnet, at Peter Loft var bange for, at TDC solgte, inden L 27 blev vedtaget, for så havde TDC fået sit fradrag, og man var kommet for sent med alt. Det var det, der var bekymringen.

Foreholdt, at andre vidner har forklaret, at det er en generel opfattelse, at man bør være forsigtig med at gennemføre lovændringer, der griber ind i Ligningsrådets arbejde, således at reglerne var anderledes ved afgørelsen end ved anmodningens indgivelse, og forespurgt, om de også gjorde sig sådanne retssikkerhedsmæssige overvejelser, forklarede vidnet, at det gjorde han sig ikke overvejelser om, men der var lagt op til, at de skulle afvente Ligningsrådets afgørelse og ikke fare ud med bål og brand.

Foreholdt bilag 37.07 (ekstrakten pag. 649-651/side 11131-11133), mail af 26. september 2003 fra Niels Kleis Frederiksen til blandt andet vidnet og Jesper Leth Vestergaard, specielt pag. 649 (side 11131), 4.-8. afsnit, ”Der opridses 4 stk. modeller: (a) Måltrettet indgreb vedr TDC-hullet”, (b) Det danske regelsæt ”harmoniseres” til det typiske i EUlande, henvisning til bilag 2 vedr regler i udlandet.”, (c) Den store model der er beskrevet i bilag nummer 3., (d) Der gøres ikke noget”, og forespurgt, hvorfor Finansministeriet nu var inde i debatten, forklarede vidnet, at det er de altid, når det er en Ø-udvalgssag.

Adspurgt, om Finansministeriet havde præferencer for en af modellerne, forklarede vidnet, at han opfattede dem som rimelig neutrale. Det er vidnets opfattelse, at Svend Erik Hovmand mest havde øjnene på finansminister Thor Pedersen. Erhvervsministeriet ønskede at afskaffe sambeskatningen, men bevare beskatningen af filialer, men det kom de ikke igennem med, for så manglede der et provenu til at nedsætte selskabsskatten. Det endte med et fuldstændigt åbent oplæg, hvor ministrene kunne vælge og vrage. Dette bilag var oplægget til den endelige afgørelse. Vidnet husker det

således, at der var to vigtige problemer, som de skulle have igennem til ministeren. Det var dels det forhold, at selvom de afskaffede sambeskatningen, kunne de risikere at måtte sætte selskabsskatten op igen, som følge af en EU-dom (Marks & Spencer), og dels var det overvejelser i forhold til skattestoppet.

Foreholdt bilag 37.08 (side 11134-11149), notat af 28. september 2003 vedrørende beslutningsgrundlag for Ø-udvalg om sambeskatning med udenlandske selskaber (TDC-sagen), specielt side 11134, 4.-8. afsnit, ”Optioner: 1. Målrettet indgreb, 2. Afskaffelse af grænseoverskridende sambeskatning med bibeholdelse af beskatning af udenlandske filialer, 3. Afskaffelse af grænseoverskridende sambeskatning og parallel afskaffelse af filialbeskatning. Nedsættelse af selskabsbeskatning, 4. Der gøres ingenting”, forklarede vidnet, at det klart ligner noget, der blev lagt op til Ø-udvalget til overvejelse. Det samlede beslutningsgrundlag var på i alt 15-20 sider.

Adspurgt, hvilken model der så blev valgt, forklarede vidnet, at de valgte det målrettede indgreb, der blev til L 27.

Foreholdt side 11139, 1.-2. afsnit, ”Hvad den tidligere og nuværende regering har sagt. På baggrund af forlydender i rådgiverkredse blev ovennævnte fremgangsmåde søgt imødegået af den forrige regering i lovforslag L 61 ...”, og foreholdt, at de her stadig ikke udtrykte tvivl om, hvorvidt L 61 ville have hindret TDC’s fremgangsmåde, forklarede vidnet, at det ikke var nogen præcis beskrivelse. Teksten er kopieret fra et tidligere dokument. Der var ikke tilgået dem nye oplysninger herom.

Foreholdt, at der således ikke tilgik skatteministeren eller Ø-udvalget nogen oplysning om, at der kunne være tvivl om, hvorvidt L 61 kunne have hindret det, TDC ønskede, forklarede vidnet, at han ikke selv mener at have drøftet det med nogen fra det politiske niveau.

Forespurgt, om han over for andre har givet udtryk for usikkerhed om, hvorvidt L 61 havde denne virkning, forklarede vidnet, at der ikke er udarbejdet nogen papirer om, hvorvidt L 61 som sådan ville have hindret TDC's fremgangsmåde. Deres arbejde gik ikke ud på at undersøge dette, men at finde frem til et lovforslag, der med sikkerhed dækkede denne fremgangsmåde.

Foreholdt bilag 08.24 (ekstrakten pag. 652-672/side 1441-1461), udateret brev fra Jesper Vestergaard vedrørende høring over lovforslag L 27 om ændring af selskabskatteloven, fusionsskatteloven og ligningsloven (Indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver samt creditlempelse ved sambeskatning), vedhæftet lovforslag nr. L 27, og forespurgt, om L 27 også blev sendt i høring til Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at Told- og Skattestyrelsen også fik det til høring, men først efterfølgende, det vil sige efter fremsættelsen. Styrelsen havde ikke forhåndskendskab til arbejdet med L 27.

Foreholdt pag. 652 (side 1441), det med håndskrift påførte, ”15/10-03: Talt m. Niels Kristensen. Enige om at høringssvaret udarbejdes af Omstruktureringskontoret/Gitte”, og forespurgt, om der kom nogen bemærkninger fra Told- og Skattestyrelsen til lovforslaget, forklarede vidnet, at han mener, at der kom noget fra Merete Helle Hansen. Der blev ikke anført noget fra styrelsen om, at man hellere skulle have valgt den brede model.

Foreholdt bilag 38.08 (ekstrakten pag. 673-675/side 11322-11324), udateret notat om skattehullet kort fortalt, og foreholdt, at dette bilag er fundet i en sagsmappe vedrørende L 27, samt foreholdt bilag 38.13 (supplerende ekstrakt pag. 75-77/side 11343-11345), udateret notat om skattehullet kort fortalt, med rettelser/bemærkninger, forklarede vidnet, at notatet er udarbejdet den 17. november 2003 i forbindelse med besvarelse af folketingspørgsmålene S 703 og S 704. Vidnet holdt fri fredag den 14.

november 2003, hvor han var i Island. Han kom tilbage på kontoret den 17. november 2003, omkring kl. 13. Han var blevet ringet op, mens han var i Island, fordi der var kommet nogle yderligere spørgsmål om TDC-sagen, så han vidste, at det kørte på de høje nagler. Da han kom tilbage, fortalte Jesper Leth Vestergaard ham, at Statsministeriet inden dagens udgang skulle have svar på fire spørgsmål, to skriftlige og to mundtlige. Peter Loft havde selv udarbejdet udkast til svarene på spørgsmålene, mens Jesper Leth Vestergaard, på baggrund af Peter Lofts anvisninger, skulle udarbejde et baggrundsnotat. Vidnet så dette notat senere mandag eftermiddag. Efter at han havde talt med Jesper Leth Vestergaard, gik han forbi Peter Lofts kontor for at spørge, hvad han kunne gøre. Peter Loft var i gang med en meget lang telefonsamtale, og vidnet fik ikke spurgt, hvad han skulle lave. I forbindelse med telefonsamtalen hørte han flere gange Peter Loft sige ”Men det var jo på grund af skattestoppet”. Vidnet spurgte Peter Lofts sekretær, hvem Peter Loft talte med, og fik at vide, at det var departementschef Nils Bernstein. Efter samtalen kom Peter Loft over på gangen, hvor Jesper Leth Vestergaard, Jens Drejer og vidnet stod og diskuterede sagen. Peter Loft siger her: ”Vi gjorde det jo på grund af skattestoppet, det var jo derfor jeg beordrede alle skærper ud af L 61”.

Vidnet henviste i denne forbindelse til bilag 38.12 (supplerende ekstrakt pag. 74/side 11342), Peter Lofts håndskrevne notat og forklarede, at Peter Loft under punkt 3, baggrundsnotater har listet op, hvilke punkter der skulle med i besvarelsen. Som vidnet husker det, havde Jesper Leth Vestergaard fortalt, at han var blevet kaldt ned til Peter Loft, hvor de havde gennemgået, hvad der skulle med i svarene. Bilag 38.13 (supplerende ekstrakt pag. 75-77/side 11343-11345) var det første udkast til notatet, og rettelserne er skrevet af Jens Drejer. Det er hans håndskrift på bilaget. Næste udgave af notatet var bilag 38.11 (supplerende ekstrakt pag. 78-80/side 11339-11341), som er blevet rettet til af Peter Loft.

Vidnet dokumenterede fra pag. 78 (side 11339), 2.-3. sidste afsnit med rettelser, ”Departementet i Skatteministeriet vurderede på daværende tidspunkt, at forslaget om lukning af et muligt og ikke nærmere konstateret skattehul ville være i strid med skattestoppet. I denne periode herskede der endnu usikkerhed mht. rækkevidden af skattestoppet. Det er således først senere, at det blev fastslået, at lukning af huller i skatte-lovgivningen ikke er i strid med skattestoppet. Skatteministeren havde fortsat ingen konkret viden om, i hvilket omfang hullet blev udnyttet.” Vidnet forklarede, at han ikke har set disse udkast og rettelser før nu.

Vidnet forklarede videre, at det endte ud i bilag 38.08 (ekstrakten pag. 673-675/side 11322-11324), der var det endelige notat, som skulle bringes videre. Statsministeriet skulle have alle papirer over inden dagens udgang, og da Jesper Leth Vestergaard skulle gå tidligt, overtog vidnet opgaven med at bringe materialet over til Statsministeriet. Han udarbejdede således den ”gule”. Han fik en enkelt rettelse med i det endelige notat til Statsministeriet. Vidnet dokumenterede pag. 674 (side 11323), 2. afsnit, ”Ved tiltrædelsen blev skatteministeren præsenteret for de lovforslag, som bortfaldt ved valgets udskrivelse, men der skete ikke i forbindelse hermed nogen nærmere præsentation af denne del af forslaget, ligesom hverken det mulige tal eller den omtalte formodede konflikt med skattestoppet blev omtalt for ministeren”, og forklarede, at det var, fordi han huskede, at ministeren havde fået en briefing om, hvad L 61 indeholdt, hvorom han henviste til bilag 42.01 (ekstrakten pag. 634-644/side 12625-12635). Vidnet fik dette ændret efter at have talt med Peter Loft om det. Vidnet henviste til bilag 41.42 (supplerende ekstrakt pag. 81-91/side 12604-12614), forelæggelse for skatteministeren af 17. november 2003 vedrørende TDC sagen, dokumenter til møde med statsministeren vedhæftet spørgsmål S 703 med svar, spørgsmål S 704 med svar, spørgsmål S 653 med svar og spørgsmål S 654 med svar samt notat om skattehullet kort fortalt, hvor han specielt henviste til pag. 90 (side 12613), 2. afsnit, ”Skatteministeren blev – udover en generel præsentation af de lovforslag, som bort-

faldt ved valgets udskrivelse – ikke som det anføres i begrundelsen på spørgsmålet var blevet ”advaret” af sine embedsmænd om et hul.” Han forklarede, at han fik dette tekststykke fra svaret til spørgsmål S 703. Det var denne ændrede udgave af notatet, der sammen med den gule (bilag 41.42 (supplerende ekstrakt pag. 81-91/side 12604-12614) blev sendt til statsministeren.

Adspurgt, om ændringen blev godkendt af Peter Loft, bekræftede vidnet, at det gjorde den. Vidnet kunne ikke uden Peter Lofts godkendelse ændre i noget, som Peter Loft selv havde skrevet. Peter Loft skrev også under på den gule til ministeren. Materialet blev herefter faxet til Svend Erik Hovmand, der ikke var i huset den dag. De måtte sende det over til Statsministeriet, der rykkede for svar, inden det var godkendt af ministeren. Svend Erik Hovmand ringede direkte til vidnet lige inden fyraften og ville have fjernet afsnittet om den generelle orientering, idet Svend Erik Hovmand ikke mente, at han var blevet informeret om det. De måtte således have fat i Statsministeriet og meddele, at de måtte ændre i teksten.

Vidnet henviste til i bilag 40.58 (supplerende ekstrakt pag. 92-96/side 12140-12144), forelæggelse for Skatteministeren af 17. november 2003 vedrørende TDC sagen, Dokumenter til møde med statsministeren, vedhæftet notat om skattehullet kort fortalt, og forklarede, at det endte med, at der kom til at stå som anført på pag. 94 (side 12142), 2. afsnit, ”Skatteministeren blev ikke ”advaret” af sine embedsmænd om et hul”. Vidnet mente, at Svend Erik Hovmand havde fået denne orientering, men det viste sig ikke at være rigtigt. Vidnet talte med Christian Kettel Thomsen fra Statsministeriet. Vidnet fortalte Christian Kettel Thomsen, at skatteministeren ville have fjernet afsnittet om den generelle orientering. Vidnet gjorde endvidere opmærksom på, at der ikke var overensstemmelse med udkast til svaret på spørgsmål S 703, hvor den samme oplysning fandtes, og det blev så også rettet til. Vidnet henviste til bilag 40.56 (supplerende ekstrakt pag. 97-101/side 12133-12137), udkast af 17. november

2003 til svar på spørgsmål S 703 og S 704, og bilag 40.57 (supplerende ekstrakt pag. 102-103/side 12138-12139), udkast af 17. november 2003 til svar på spørgsmål S 653 og S 654.

Foreholdt bilag 40.58 (supplerende ekstrakt pag. 92-96/side 12140-12144), specielt pag. 93 (side 12141), håndskrift "Ej sendt til Statsministeren", forklarede vidnet, at det har han skrevet på. Notatet blev ikke sendt, idet de ændrede det efter aftale med Statsministeriet, som havde det tidligere udkast, der blev rettet til. Det blev derfor ikke sendt igen.

Forespurgt om, hvad der ud over notatet til Peter Loft om TDC-sagen lå til grund for notatets udarbejdelse, og hvorfra deres viden omkring L 61 og TDC kom, forklarede vidnet, at de på dette tidspunkt i november 2003 "væltede sig" i oplysninger. Alt var på bordet på dette tidspunkt.

Forespurgt, om de modtog nye oplysninger fra Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at Told- og Skattestyrelsen ikke var involveret i udarbejdelsen af notatet.

Forespurgt, om der ikke forelå et nyt notat fra Told- og Skattestyrelsen til brug for udarbejdelse af notatet, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke. De fik til brug for besvarelse af S 703 og S 704 en kopi af Lars Nørdings forelæggelse af 15. november 2003. Peter Loft gav ham forelæggelsen fra Told- og Skattestyrelsen med Peter Lofts håndskrevne bemærkninger på et eller andet tidspunkt den 17. november 2003. Det dokument, han fik tilsendt, var bilag 41.43 (side 12615-12618), fax af 15. november 2003 fra Lars Nørding til Peter Loft vedhæftet forelæggelse af 15. november 2003 for departementschefen vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline). Forelæggelsen blev ikke anvendt til brug for udarbejdelse af baggrundsnotatet.

Foreholdt bilag 38.08 (ekstrakten pag. 673-675/side 11322-11324), specielt pag. 673 (side 11322), 8. afsnit, ”Den tidligere skatteminister Frode Sørensen fremsatte den 24. oktober 2001 et lovforslag (L 61) som bl.a. indeholdte et forslag, som havde til formål at lukke ovennævnte skattehul. Formålet med L 61 var således det samme som formålet med L 27, ...”, og forespurgt, om de gjorde sig nye overvejelser om formålet med L 61 og L 27, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Grundlaget var stadig de kunstige opskrivninger, men noget helt andet var teknikken til, hvordan de skulle adressere det.

Foreholdt 9. afsnit, ”Lovforslaget (L 61) blev fremsat, fordi embedsværket i Skatteministeriet havde hørt rygter om, at denne mulighed eksisterede og muligvis blev anvendt. ...”, og forespurgt, om det stadig var de samme rygter fra Niels Josephsen, der henvises til, bekræftede vidnet, at det var det. Det kunne ikke være andet.

Foreholdt pag. 674 (side 11323), 2. sidste afsnit, ”Koncernen anmodede i 2001 om en bindende forhåndsbesked vedrørende det samme datterselskab. Forhåndsbeskeden vedrørte ikke det aktuelle skattehul, men om der vil være fradrag for tab på aktiver, herunder goodwill, hvis selskabet solgte aktiverne. Forespørgslen indeholdte ingen oplysninger om, at den foretagne omdannelse havde medført en væsentlig opskrivning af den oparbejdede goodwill og der var på dette tidspunkt ingen angivelse af beløbsstørrelser i forespørgslen”, specielt den sidste sætning, og forespurgt, hvor de vidste det fra, forklarede vidnet, at han fik det præsenteret således. Vidnet bemærkede hertil, at ”det ligner jo meget Lars Nørdings forelæggelse”. Han gætter således på, at det er Lars Nørding, der er kilden til oplysningerne.

Foreholdt pag. 675 (side 11324), 1. afsnit, ”Den 28. maj 2002 anmodede det pågældende selskab om bindende forhåndsbesked. Det er først ved denne anmodning, at der spørges om, hvorvidt handelsværdien (den oppustede værdi) ved indtrædelse un-

der sambeskatning kan anvendes som indgangsværdi for goodwill. Det er endvidere første gang, at de konkrete beløb for værdien af goodwill angives”, og forespurgt, om han ved, hvorfra denne oplysning kommer, forklarede vidnet, at hans gæt vil være det samme, at den kommer fra Lars Nørding.

Foreholdt bilag 38.17 (ekstrakten pag. 676-679/side 11363-11366), forelæggelse for skatteministeren af 14. november 2003 vedrørende udtalelse fra Henning Dyremose i Jyllandsposten, forklarede vidnet, at forelæggelsen blev udarbejdet, mens han var bortrejst, og han var således ikke involveret heri.

Adspurgt, om han hørte noget om Henning Dyremoses udtalelser til pressen, og at Henning Dyremose havde et andet syn på sagen, forklarede vidnet, at han mener, at han fik en kopi af forelæggelsen fra Jesper Leth Vestergaard, da han kom hjem. Forelæggelsen var blevet standset og var ikke gået videre.

Forespurgt, om han hørte noget om, hvad notatet om ”Skattehullet kort fortalt” og Lars Nørdings redegørelse til Peter Loft skulle bruges til i forhold til Henning Dyremose, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt, at der muligt skulle være et møde mellem Henning Dyremose og enten Peter Loft eller ministeren, forklarede vidnet, at det har han ikke hørt noget om.

Adspurgt, om han knyttede notatet om ”Skattehullet kort fortalt” til svaret til statsministeren, bekræftede vidnet, at det gjorde han. Det var et baggrundsnotat hertil.

Foreholdt bilag 10.42 (ekstrakten pag. 680-682/side 2271-2273), forelæggelse for departementschefen af 15. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i

TDC koncernen (Talkline), bekræftede vidnet, at han først så forelæggelsen, da han fik en kopi heraf den 17. november 2003.

Forespurgt, om han fik noget at vide om, hvorfor Lars Nørding havde skrevet det, eller hvem der havde bedt om det, forklarede vidnet, at han ikke hørte andet end, at det var rekvireret af Peter Loft.

Adspurgt, om han hørte noget om, hvad Peter Loft havde sagt til Lars Nørding om, hvad han skulle bruge det til, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han gik ud fra, at det var til brug for besvarelsen af spørgsmål S 703 og S 704. Vidnet tænkte ikke særligt over det.

Foreholdt pag. 680 (side 2271), 4. afsnit, "... Forespørgslen indeholdt ingen oplysninger om, at omdannelsen ville medføre en væsentlig opskrivning af den oparbejdede goodwill, som kunne afskrives i den danske sambeskatningsindkomst" og 2. sidste afsnit "... Der var ingen angivelse af beløbsstørrelser i forespørgslen", og forespurgt, om han så nogen sammenhæng mellem notatet om "skattehullet kort fortalt" og dette, forklarede vidnet, at han ikke så nogen sammenhæng dengang. Han læste baggrundsnotatet igennem igen, da han fik forelæggelsen, og fandt det dækkende.

Adspurgt, om det var svaret på spørgsmål S 703 og S 704 fra MF Jens Verner, som vidnet var involveret i, bekræftede han, at det var det.

Forespurgt til spørgsmålene fra MF Morten Homann (S 653 og S 654) forklarede vidnet, at han mener, at han skrev et udkast til svar. Svarene var korte og ret intetsigende.

Adspurgt, om han heller ikke hørte om en telefonsamtale mellem enten Peter Loft eller ministeren og Henning Dyremose, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, om han var involveret i noget omkring denne sag i perioden fra den 17. november til den 26. november 2003, forklarede vidnet, at der den 18. november 2003 var et møde i Statsministeriet, hvor Peter Loft og vidnet samt Christian Kettel Thomsen og Henrik Thomasen fra Statsministeriet deltog. Det var udkastene til svar, der blev drøftet. Det var kun Peter Loft og Christian Kettel Thomsen, der talte, mens vidnet og Henrik Thomasen tav. De var enige om, at statsministeren skulle udtale, at skattestoppet aldrig havde været til hindring for lukning af huller. Resultatet af mødet blev bilag 63.05.02 (supplerende ekstrakt pag. 104-114/side 25836-25846), Statsministeriets notater til brug for statsministerens besvarelse af spørgsmål S 703 og S 704. De fik dem sendt pr. mail med forespørgsel om, hvorvidt de havde kommentarer hertil, hvilket de ikke havde. De håndskrevne påtegninger mener han, for så vidt angår navnene ”Stavad” og ”Vernersen”, må være statsministerens. Påtegningerne pag. 107 (side 25839) ”præget af skattestoppet” og pag. 109 (side 25841) ”Denne vurdering var ikke upåvirket af regeringens skattestop” er givetvis skrevet af Nils Bernstein, muligt som følge af samtalen med Peter Loft.

Vidnet henviste til bilag 63.05.01 (supplerende ekstrakt pag. 115-120/side 25830-25835), notat af 18. november 2003 fra Statsministeriet vedrørende § 20-spørgsmål om TDC-sagen, specielt pag. 118 (side 25833), 4. sidste afsnit, ”*Var SkM'n advaret.* Det synes at ligge klart, at SkM'n ikke har været ”advaret” i meget konkrete termer, men det kan ikke udelukkes, at han har været orienteret i lidt bredere termer. Derfor anbefales, at StM'n alene henholder sig til, hvad fremgår af SkM't svar”, og forklarede, at han her kan se spor af sin samtale med Christian Kettel Thomsen.

Vidnet forklarede videre, at de om aftenen den 18. november 2003 var hos ministeren for at tale om udkastene til svar på spørgsmål 1-12 til L 27. Ministeren havde fået nogle udkast til svar, som han ikke var tilfreds med. Han mente ikke, at han var blevet orienteret om sagen som anført. Til stede var Annemette Møllin Ottosen, Jens Drejer og vidnet. Vidnet var dagen forinden blevet orienteret om det møde, ministeren havde haft med Ole Kjær den 7. februar 2003, og han sagde til ministeren, at han vidste, at der havde været et sådant møde, hvilket ministeren erkendte. Ministeren ville herefter selv skrive et tekstbidrag til besvarelsen.

Vidnet henviste til bilag 40.08 (supplerende ekstrakt pag. 121/side 11917), notat om "Hvornår blev jeg første gang ...", og forklarede, at dette var ministerens supplement, der blev sat ind i udkast til svaret, bilag 16.03 (supplerende ekstrakt pag. 122-134/side 3891-3903), udateret brev fra Svend Erik Hovmand og Ivar Nordland til Folketingets Skatteudvalg vedhæftet svar på spørgsmål 1-12 af 13. november 2003, vedhæftet mail af 24. november 2003 fra Gitte Tarum Wrobel til Merete Helle Hansen, Lisbeth Rasmussen, Preben Underbjerg Poulsen og Niels Kristensen med kopi til Kim Lohse, og notat af 21. november 2003 fra Told- og Skattestyrelsen vedrørende forslag til tilføjelse ved besvarelse af spørgsmål 1, og brev af 13. november 2003 fra Folketingets Skatteudvalg vedrørende spørgsmål 1-12 til L 27, specielt pag. 126 (side 3895), 2. sidste afsnit, "Først i det tidlige forår 2003 blev jeg opmærksom på forlydender om en konkret sag, og først i forbindelse med at sagen sættes på Ligningsrådets dagsorden for første gang i (juni?) samme år fik jeg en endelig bekræftelse på sagen rette sammenhæng. Jeg tog herefter de første skridt til at forberede lovgivning efter folketingets sommerpause, og da Ligningsrådet som bekendt træf sin endelige afgørelse i august, skred jeg straks til handling.". Ministeren konciperede selv det anførte, som de satte ind. Han mener, at Peter Loft sendte det pr. mail til Ole Kjær, og de fik det tilbage fra styrelsen med et forslag til rettelse. Vidnet henviste til pag. 130 (side 3899). Svaret til Skatteudvalget gik dog aldrig af sted, for i mellemtiden blev

det besluttet at nedsætte en undersøgelseskommission, og så var det ikke tid for at udtale sig om, hvad de vidste.

Adspurgt, om han i perioden frem til den 26. november 2003 var involveret i andet i sagen, forklarede vidnet, at der var en ny runde med Statsministeriet om nogle nye spørgsmål, men han husker ikke noget specielt.

Forespurgt til mødet den 26. november 2003 på Peter Lofts kontor, hvad der skete og hvorfor det blev indkaldt, forklarede vidnet, at han blev bedt om at komme ned på Peter Lofts kontor. Per Bach Jørgensen var også til stede. Peter Loft og Per Bach Jørgensen sad med en fax fra Palle Graff med et notat af 16. oktober 2000, hvor der var redegjort for det hele, problemstillingen og beløbet, på forsiden. De spurgte, om han kendte dette notat, hvilket han ikke gjorde.

Adspurgt, om han blev præsenteret for andre oplysninger, forklarede vidnet, at det kun gik på dette notat. Det var ikke noget langt møde.

Foreholdt bilag A.18.04 (ekstrakten pag. 691-692/side 50202-50203), forelæggelse for departementschefen af 27. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), og forespurgt, om han så denne supplerende redegørelse, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke dengang.

Forespurgt, om han hørte noget om anledningen til, at den supplerende forelæggelse blev udarbejdet, og at man havde fundet nogle yderligere oplysninger, som burde have været med i den første forelæggelse, forklarede vidnet, at det hørte han ikke noget om, ud over at han af Ole Kjærs dagbogsnotater kan se, at der var et møde i departementet den 24. november 2003, hvor han var til stede og udtalte sig. Han husker ikke, hvorfor han skulle med til mødet, men han fik inden mødet stukket et papir

i hånden, som var et brev fra PricewaterhouseCoopers af 9. oktober 2000. Det var noget med, om det havde nogen betydning for redegørelsen. Han mener, at det må være et svar, som PricewaterhouseCoopers har afgivet i forbindelse med en forespørgsel om CFC-beskatning, idet aktivsammensætningen har betydning herfor. Der var en oplysning om avancen ved et salg til tredjemand. Han fandt det imidlertid ikke interessant, hvad de kunne sælge til, men hvad afskrivningsgrundlaget var.

Foreholdt, at han har forklaret, at han den 26. november 2003 blev spurgt, om han havde set notatet af 16. oktober 2000, hvilket han svarede nej til, og forespurgt, om han i øvrigt blev inddraget i undersøgelser af, hvornår disse oplysninger var fremme, og om der i dagene efter den 26. november var nogen, der spurgte ham, hvornår han vidste noget, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i de tunge overvejelser om, hvorvidt der skulle nedsættes en undersøgelseskommission eller andet. Han havde på dette tidspunkt helt glemt sin korrespondance med Niels Kristensen. Den fandt han først frem den 10. december 2003 i forbindelse med besvarelse af et spørgsmål til L 27. Han kom i tanke om, at de tidligere havde skrevet noget om ligningslovens § 5 H, hvilket han satte Jesper Leth Vestergaard til at søge efter. Da denne fandt det, kunne vidnet se, at det vedrørte TDC, hvorefter han afleverede materialet til Hans Refslund.

Foreholdt af advokat Poul Heidmann, vedrørende Niels Kristensens notat af 2. januar 2001, at Ole Kjær har forklaret, at det var en videregivelse af en advarsel om ligningslovens § 5 H, og at Peter Loft har forklaret, at notatet var en begrundet anmodning om en lovændring, forklarede vidnet, at der ikke står noget om et hul i dette notat. Han var ikke i tvivl om, at det var et spørgsmål om fortolkning af ligningslovens § 5 H. TDC blev nævnt i forbindelse hermed, men der var ingen beløbsangivelser eller spørgsmål i den anledning, og det var ikke klart for ham, hvad formålet var med at viderebringe disse oplysninger. Han henviste til afskrivningslovens § 40, stk. 5, og angav, at der efter hans opfattelse således ikke var noget problem, og han fik aldrig

nogen reaktion herpå fra styrelsen. Der blev ikke anført noget om TDC i de senere notater, og heller ikke noget om selskabsskattelovens § 31, stk. 6.

Foreholdt, at Peter Loft har antydnet, at han godt kunne have tænkt sig en orientering om debatten mellem vidnet og Niels Kristensen, og forespurgt, hvorfor han ikke orienterede herom, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, fordi han ikke mente, at det ville have ændret noget. Der var som anført ikke tilkendegivet noget fra styrelsens side vedrørende afskrivningslovens § 40, stk. 5. Hvis de havde strammet ligningslovens § 5 H op, ville de have ramt de udenlandske koncerner med EU-retlige problemer til følge, og hvis de havde sagt, at man nu skulle behandle alle lige dårligt, ville man overskride den administrative smertegrænse, sådan forstået, at man ville få et administrativt kaos. Han mener, at Peter Loft var enig med ham i, at det ikke var muligt at finde noget svar herpå. Dette spørgsmål var også oppe i forbindelse med L 27, hvor Peter Loft var enig heri.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at Peter Lofts forklaring ikke gik på, at han ville orienteres, fordi han var interesseret i blive involveret i fortolkningen af ligningslovens § 5 H, men fordi han mente, at når styrelsen og departementet var uenige om et spørgsmål af politisk interesse, skulle man forsøge at komme frem til en afgørelse, og de pågældende personer måtte gå til deres overordnede for at få hjælp hertil, forklarede vidnet, at det var det fortolkningsmæssige, der var problemet. Hvis han var gået til Peter Loft med det, tror han, at Peter Loft ville have spurgt, hvorfor han kom med det, for det var ren fortolkning.

Forespurgt af advokat Poul Heidmann, om man ikke, hvis man havde den opfattelse, at skattestoppet helt fra start ikke var til hinder for at lukke huller, skulle have givet ministeren en orientering om L 61, forklarede vidnet, at en sådan opfattelse af skattestoppet på ingen måde var kommunikeret ud i huset. Formålet med L 61 var et gene-

relt ønske om at hindre potentiel udnyttelse af skattereglerne. Det fremgik af bemærkningerne, og der var redegjort herfor i notaterne fra 15. november 2001 i forbindelse med regeringsskiftet. Der var bare ikke nogen konkrete sager herom. Hverken Peter Loft eller ministeren havde ytret noget ønske om genfremsættelse af L 61. Først ved vidnets spørgsmål til Peter Loft i december 2001 fik de at vide, at L 61 kunne genfremsættes, men på den udtrykkelige betingelse, at der ikke var nogen skærpselser.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel bilag 41.24 (ekstrakten pag. 549-552/side 12474-12477), specielt pag. 551 (side 12476), hvor det anføres, at man kan inddele reaktionsmønsteret i 3 kategorier, og at han hertil har forklaret, at det var dumt ikke at gøre noget, og forespurgt, om man havde forsøgt at gøre noget med L 61, forklarede vidnet, at man med L 61 ville undgå fradrag ved opskrivninger. Andet og mere lå der ikke i det.

Adspurgt, om han i bagklogskabens lys ville have ændret på L 61 af hensyn til muligheden for at lukke hullet, forklarede vidnet, at det ville han. L 27 var mere dækkende og tog bedre hånd om problemstillingen end L 61.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det kunne beskrives således, at ”lappen” i L 61 var foranlediget af samtalen med Niels Josephsen og havde til formål at demontere det problem, som han fremstillede, men at der senere var kommet andre tilfælde til, som man havde taget højde for i L 27, forklarede vidnet, at han var enig i denne beskrivelse. Set-up’et og beskrivelsen var ikke ens i de to forslag. Det var et forsøg på at forholde sig til de problemer, man så på det givne tidspunkt.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen om det praktiske arbejdsklima i relation til skattestoppet og hvorledes det skulle fortolkes og forespurgt, om det ikke var uhensigtsmæssigt at arbejde med et så løst grundlag, forklarede vidnet, at han arbejder i et system, hvor ministeren bestemmer, hvorledes man skal forholde sig. Det var noget nyt, de skulle forholde sig til.

Forespurgt, om han overvejede at spørge opad i systemet om forståelsen af skattestoppet, forklarede vidnet, at han opfattede skattestoppet som et politisk slagord, og folk var meget forsigtige med, hvad de kunne komme af sted med at foreslå.

Foreholdt af advokat Jesper Lett bilag 36.43 (ekstrakten pag. 548/side 10817), ”TDC-sagen i en nøddeskal”, specielt beskrivelsen af, hvorledes TDC omgår reglerne, og forespurgt, hvorfor afskrivningslovens § 40, stk. 5, er gledet helt ud, når det i begyndelsen blev anført, at bestemmelsen ville have løst det hele, forklarede vidnet, at det, han fokuserede på, var styrelsens indstilling, og der var afskrivningslovens § 40, stk. 5, ikke nævnt. Den var derfor ikke i hans bevidsthed, da han skrev notatet.

Foreholdt, at det heller ikke nævnes senere, og foreholdt, at det kunne have reddet ministerens liv, hvis han havde sagt, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, ville have klarret det, så der ikke var noget problem, forklarede vidnet, at han ikke tænkte over det.

Foreholdt, at han har forklaret, at han, da han fik forreferatet til Ligningsrådets møde, ikke modtog bilagene hertil, og forespurgt, om han rekvirerede disse bilag, herunder professor Aage Michaelsens responsum, forklarede vidnet, at han rekvirerede bilagene, herunder dette responsum. Foreholdt, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, er nævnt i dette responsum, forklarede vidnet, at det er korrekt, men det anføres tillige, at bestemmelsen ikke har betydning.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, hvornår vidnet rekvirerede bilagene, forklarede vidnet, at det gjorde han et par dage efter, at han havde modtaget materialet.

Foreholdt af advokat Jesper Lett bilag 11.09 (ekstrakten pag. 559-561/side 2452-2454), specielt pag. 561 (side 2454), sidste afsnit, ”Departementets tilforordnede, Ivar Nordland, har kendskab til sagen og har meddelt, at Departementet ikke har kommentarer til indstillingen”, og foreholdt, at det vel var rigtigt nok, at han ikke havde kommentarer til indstillingen, forklarede vidnet, at det var rigtigt nok, men det var ikke udtryk for, at han var enig i indstillingen.

Foreholdt at han i [...] -sagen (sag nr. 2) lagde sig vældigt i selen med hensyn til indstillingen i sagen, forklarede vidnet, at der her var den forskel, at styrelsen spurgte, og det gjorde den ikke i TDC-sagen. Han gjorde derfor ikke noget ved det, da styrelsen kom med sit oplæg. Han mente ikke, at det nyttede noget, at han blandede sig i indstillingen. Foreholdt, at han bad om at få sagen udsat, forklarede vidnet, at det alene var for, at de kunne finde ud af, hvorledes de skulle håndtere det politisk. Han blandede sig ikke i styrelsens indstilling. Forespurgt om sin mening om sagen forklarede han, at ud fra det, der var til debat, skulle TDC have medhold. Det var ud fra en juridisk vurdering.

Foreholdt, at han på Preben Underbjerg Poulsens forespørgsel om, hvorvidt han ville have indstillingen ændret, svarede, at det ville han ikke, forklarede vidnet, at det skyldtes, at det ville have været værre for ministeren.

Forespurgt af advokat Poul Heidmann om sin opfattelse af udsagnet om, at det kunne have reddet ministerens liv, hvis man havde nævnt afskrivningslovens § 40, stk. 5, forklarede vidnet, at TDC’s advokat i nogle af sagsakterne har redegjort for, at af-

skrivningslovens § 40, stk. 5, er uden virkning, og at vidnet anser det for tvivlsomt, om de kunne have fået medhold i afskrivningslovens § 40, stk. 5. Hvis man ser på ordlyden af afskrivningslovens § 40, stk. 5, er den fuldstændig uforståelig. Hvis man ikke kunne få medhold heri, er der vel ikke sket nogen skade ved ikke at tage den frem.

Mødet hævet kl. 11:45.

Næste mødet berammet til torsdag den 2. juni 2005 kl. 09:30.

Vidnet har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 11. august 2005.
Marianne Kjølbye

Den 2. juni 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbbye.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph, kontorchef Flemming Petersen, udviklingsdirektør Jesper Skovhus Poulsen og skatteøkonomisk direktør Otto Brøns-Petersen, var ikke mødt.

Advokat Christian Bachmann, der er valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen, var ikke mødt.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard.

Som valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen mødte advokat Gunnar Homann.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen mødte advokat Bjørn Høberg-Petersen.

Advokat Mads Krarup, der er valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Hove, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen mødte advokat Steen Lassen.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdirektør Flemming Paludan, mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen.

Advokat Hanne Rahbæk, der er valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Advokat Nicolai Westergaard, der er valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernø, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel, var ikke mødt.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Frode Sørensen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han blev medlem af Folketinget den 11. marts 1998, hvilket han stadig er. Han er sparekasseuddannet, men blev senere bankansat. Fra 1983 til 1992 var han formand for de sparekasseansatte. Han var skatteminister fra den 21. december 2000 til den 27. november 2001.

Adspurgt, om han, før han blev skatteminister, havde beskæftiget sig med skatteretlige emner, forklarede vidnet, at han fra engang i 1999, indtil han blev skatteminister, var stedfortræder for et medlem af Folketingets Skatteudvalg. Han deltog som stedfortræder i Skatteudvalgets arbejde på samme måde, som hvis han havde været medlem af udvalget, idet han dog ikke skrev under på udvalgets arbejde. Han var navnlig involveret i den del, der vedrørte den finansielle sektor.

Foreholdt bilag A.08.01 (ekstrakten pag. 1-2/side 50082-50083), oversigt over ansatte i Skatteministeriets Departement i perioden 15. august 2001-16. marts 2003, og forespurgt, om han havde samarbejdet med Peter Loft, bekræftede vidnet dette.

Adspurgt, om der var andre, han kunne fremhæve, som han havde samarbejdet med, forklarede vidnet, at hans nærmeste medarbejder, ud over Peter Loft, var ministersekretær Lene Skov Henningsen. Han kender også Hanne Weirup Sørensen, men ikke de to næste ministersekretærer i oversigten. Han kendte også alle de andre medarbejdere i oversigten. Hvis han havde spørgsmål til noget, som han fik forelagt, bad han Lene Skov Henningsen om at få en medarbejder, typisk vedkommende kontorchef, til at komme og redegøre for sagen. De medarbejdere, han oftest så, var Flemming Petersen fra 7. kontor, Otto Brøns-Petersen fra 9. kontor og kontorchefen i 14. kontor. Kontorcheferne tog ofte de medarbejdere med, som havde arbejdet på opgaven.

Forespurgt, om han også jævnligt traf Ivar Nordland, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt dele af bilag D.82.01 (ekstrakten pag. 3-22/side 51778-51797), notat af 14. juni 1999 fra Ann Hatting til medlemmerne af Sambeskatningsgruppen vedlagt udkast af 11. juni 1999 til forslag til Lov om sambeskatning af selskaber mv. (sambeskatningsloven) samt forslag til Lov om ændring af forskellige skattelove (Konsekvensændringer som følge af sambeskatningsloven), og forespurgt, om han i sin tid

som minister havde kendskab til, at man gennem nogen tid havde haft planer om en samlet helhedsløsning vedrørende sambeskatning, forklarede vidnet, at han så dette papir første gang, da han modtog ekstrakten til afhøringen i dag, men han vidste, at der var noget i gang på sambeskatningsområdet.

Adspurgt, om han vidste, hvad lovudkastet gik ud på, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han vidste heller ikke, hvorfor der ikke blev fremsat lovforslag herom.

Foreholdt bilag A.15 (ekstrakten pag. 23-30/side 50159-50166), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, og forespurgt, om han på det tidspunkt hørte om problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Der blev i hans ministertid holdt møde hver måned med ledelsen for Told- og Skattestyrelsen, men problemstillingen blev ikke nævnt på nogen af disse møder.

Foreholdt pag. 29 (side 50165), 6. afsnit, "... Men der er måske et hul i loven. Amby ville gerne have en belysning heraf", og foreholdt bilag A.15.01 (ekstrakten pag. 31-38/side 50167-50174), referat af Ligningsrådets møde den 22. juni 1999, specielt pag. 37 (side 50173), 4. sidste afsnit, "Amby fastholdt, at han ønsker en belysning af, om der er et hul i loven", og forespurgt, om han hørte noget om, at der var nogen, der hævdede, at der var hul i loven, forklarede vidnet, at der på intet tidspunkt var nogen, der over for ham tilkendegav, at der var et hul i loven. Han har ikke i sin tid som skatteminister set referater fra Ligningsrådets møder.

Foreholdt bilag 05.07 (ekstrakten pag. 39-48/side 806-815), brev af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H, specielt pag. 39 (side 806), 1. afsnit, "... I forbindelse med omdannelsen til kommanditselskab har Tele Danmark A/S bedt os om at forelægge styrelsen spørgsmål vedrørende reglerne i selskabsskat-

telovens § 32 om tvungen sambeskatning samt ligningslovens § 5 H om underskuds-fremførsel i udlandet”, og forespurgt, om han var bekendt med, at der var kommet en sådan forespørgsel, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han er aldrig blevet præsenteret for den, og den er aldrig blevet omtalt for ham.

Foreholdt bilag 05.04 (ekstrakten pag. 56/side 799), mail af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Niels Kristensen og Leise Hemmingsen, 3. afsnit, ”Vi vil meget gerne have jeres stillingtagen til problemstillingerne, idet vi synes, at selskabet – og andre selskaber fremover – får ubegrænset muligheder for at skattemæssige underskudsfradrag ved denne konstruktion (omdannelse i Tyskland til K/S). Vi mener således, at der bør følges op på problemstillingen, således at vi kan få ”lukket hullet” i skattelovgivningen på dette område”, og foreholdt bilag 05.05 (ekstrakten pag. 57-60/side 800-803), notat af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Selskabsbeskatningsafdelingen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, specielt pag. 57 (side 800), 2. afsnit ”Problemstilling” og 6.-7. afsnit, ”Optjent goodwill i Tyskland vil således skattefrit blive konverteret til et afskrivningsberettiget aktiv, der skattemæssigt både kan afskrives i Tyskland og Danmark. I Talkline GmbH er den optjente goodwill ifølge det oplyste på ca. 10 mia. kr.”, og forespurgt, om han på noget tidspunkt, herunder også efter at han tiltrådte som skatteminister, hørte om denne bekymring for, at der var et hul i lovgivningen, der burde lukkes, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han blev slet ikke præsenteret for denne problemstilling. Foreholdt, at notatet blev udarbejdet kort før hans tiltrædelse som skatteminister, gentog vidnet, at han ikke hørte noget om dette. Det var så stort et tal, at han ville kunne huske det, hvis han havde hørt om det.

Foreholdt bilag 02.16 (ekstrakten pag. 65-70/side 102-107), brev af 27. november 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Ligningsrådet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked, specielt pag. 65 (side 102), 2. afsnit, ”1. Vil ligningslovens §

5 H finde anvendelse på skattemæssige underskud hidrørende fra aktiviteten i et nystiftet [udenlandsk] selskab ..., der har overtaget aktiviteten fra det koncernforbundne selskab ..., uanset om det nystiftede [udenlandske] selskab indgår i sambeskatning med [...] eller ej på overdragelsestidspunktet?”, og foreholdt, at det på mange måder er en problemstilling, der ligner [...] -sagen (sag nr. 1), og forespurgt, om han efter sin tiltrædelse hørte noget om denne sag, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt bilag 42.05 (ekstrakten pag. 71-75/side 12649-12653), brev af 2. januar 2001 fra Selskabsbeskatningsafdelingen, Niels Kristensen, til Skatteministeriet, Departementet, att: Ivar Nordland, vedrørende Ligningslovens § 5 H, vedhæftet notat af 2. januar 2001 vedrørende ligningslovens § 5 H, særligt pag. 71 (side 12649), 2. afsnit, ”... Forinden sagen forelægges for Ligningsrådet hører styrelsen imidlertid gerne, om Departementet er enig i styrelsens fortolkning af ligningslovens § 5 H”, og foreholdt, at Niels Kristensen herom har forklaret, at det var den rapportering, han havde modtaget ved mailen af 16. oktober 2000, og anmodningen i sag nr. 2, der førte til, at han sendte dette brev til Ivar Nordland, samt foreholdt, at Niels Kristensen i det medsendte notat af 2. januar 2001 (ekstrakten pag. 72-75/side 12650-12653) redegjorde for, at der nu var 3 sager, nemlig [...] (sag nr. 1), forespørgslen fra TDC og anmodningen fra [...] (sag nr. 2), og forespurgt, om han på dette tidspunkt hørte noget om denne problemstilling, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han var på dette tidspunkt netop tiltrådt som skatteminister. Han har hverken set eller hørt om denne brevveksling mellem Niels Kristensen og Ivar Nordland.

Foreholdt, at dette var starten på en intensiv debat mellem Niels Kristensen og Ivar Nordland, og foreholdt bilag A.14.02 (ekstrakten pag. 80-83/side 50155-50158), dagsorden til ligningsrådsmøde den 20. marts 2001, hvoraf det fremgår, at [...] -sagen (sag nr. 2) var sat på dagsordenen til mødet den 20. marts 2001, men blev trukket fra dagsordenen, specielt pag. 81 (side 50156), sag 8.3.22 [...], 3. afsnit, ”Styrelsen er

særdeles betænkelig ved den af Departementet anlagte fortolkning”, og foreholdt, at flere har forklaret, at dette var en stærk og usædvanlig sprogbrug, og forespurgt, om han blev orienteret om, at der var denne uenighed, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Adspurgt, om han normalt ville blive inddraget, hvis der var optræk til uenighed mellem departementet og styrelsen, og om han tidligere er blevet inddraget i sådanne skærmydsler mellem styrelsen og departementet, forklarede vidnet, at der naturligvis på de månedlige møder med styrelsen var drøftelser om forhold, som der var divergerende opfattelser af i styrelsen og departementet. Han har dog ikke hørt om dette problem. Han erindrer ikke, at der blev drøftet konkrete sager på disse møder.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det uden for den organiserede møderække skete, at nogen gjorde ham opmærksom på, at der var et problem af samme type som uenigheden mellem Ivar Nordland og Niels Kristensen, forklarede vidnet, at det ikke er sket. De havde ikke sager med et så konkret indhold oppe på de månedlige møder. Vidnet erindrer ikke drøftelser om uenighed om lovgivningen.

Adspurgt, om de på de månedlige møder fortrinsvis drøftede spørgsmål med relation til strategi, struktur og ledelse frem for enkeltsager, forklarede vidnet, at de på møderne ikke diskuterede enkeltsager, men struktur- og ledelsesmæssige forhold.

Forespurgt af advokat Michael Reklings, om det er forekommet, at man på disse møder har drøftet, om der var hul i lovgivningen, eventuelt med udgangspunkt i en konkret sag, hvor der var uenighed mellem styrelsen og departementet, forklarede vidnet, at han ikke husker, at sådanne spørgsmål har været drøftet. De talte på møderne dog

også om lovgivningen, idet de hen over foråret 2001 begyndte at se på den lovgivning, der skulle med i statsministerens åbningstale.

Adspurgt af advokat Bjørn Høberg-Petersen, om drøftelsen af lovgivningen skete på de månedlige møder med styrelsen, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke. Drøftelserne vedrørende lovgivningen foregik i departementet på møder mellem vidnet, Peter Loft og andre relevante medarbejdere, herunder Ivar Nordland.

Foreholdt af advokat Michael Reklings, at [...] -sagen (sag nr. 2) blev behandlet i Ligningsrådet senere på foråret, og at Ligningsrådet her kom frem til en afgørelse, der af nogle vidner er beskrevet således, at ligningslovens § 5 H herved blev skudt helt i sæk, og at bestemmelsen ikke længere virkede, og forespurgt, om han fik nogen orientering herom, forklarede vidnet, at han aldrig har hørt om, at Ligningsrådet var kommet til en afgørelse, der havde skudt ligningslovens § 5 H i sæk.

Foreholdt dele af bilag 44.51 (ekstrakten pag. 84-86/side 13453-13455), mail af 13. april 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppe vedhæftet notat af 13. april om evt. revurdering af principperne for sambeskatning med fokus på genbeskatning af underskud fra udenlandske selskaber, og forespurgt, om han kendte til denne dialoggruppe, forklarede vidnet, at det gjorde han. Han mener, det var en gruppe, som Ivar Nordland støttede sig til, men som ikke fremgik af organisationsoversigten. Han har ikke selv været i kontakt med medlemmer af denne gruppe, og han har selv kun haft kontakt til Ivar Nordland.

Foreholdt notat af 13. april 2001 om evt. revurdering af principperne for sambeskatning med fokus på genbeskatning af underskud fra udenlandske selskaber (pag. 85-86/side 13454-13455), specielt pag. 86 (side 13455), sidste afsnit, "I sagens natur må konsekvensændringer for den øvrige del af regelsættet overvejes – herunder i særde-

leshed spørgsmålet om indgangsværdier og værn mod omgåelse heraf ved ”step up” via fusioner, der er skattefri efter udenlandske regler men behandles som ”skattepligtige” efter danske regler”, og foreholdt, at Ivar Nordland herom har forklaret, at han skrev som anført, fordi han havde haft en telefonsamtale med Niels Josephsen, der havde fortalt ham om denne omgåelse ved ”step up” ved fusion, og forespurgt, om disse rygter blev bragt videre til ham, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Han hørte første gang om ”step up”, da han fik materialet til afhøringen i dag. Han hørte heller ikke noget om omgåelse af sambeskatningsreglerne i øvrigt.

Advokat Michael Rekling dokumenterede dele af bilag 44.53 (ekstrakten pag. 87-92/side 13483-13488), mail af 28. maj 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppe, vedhæftet udkast til selskabsskattelovens §§ 31-31 R, specielt pag. 89 (side 13485), udkast til selskabsskattelovens § 31 D, stk. 2, og foreholdt vidnet, at Ivar Nordland herom har forklaret, at han og hans medarbejdere har skrevet udkastet til denne bestemmelse på baggrund af rygterne fra Niels Josephsen, og at udkastet senere blev til forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, hvilket kan ses af bilag 24.11 (ekstrakten pag. 94-109/side 5821-5835 og side 5843), udkast af 23. juni 2001 til forslag til Lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC beskatning og begrænset skattepligt m.v.), specielt pag. 94 (side 5821), 4. afsnit vedrørende § 31, stk. 6. Vidnet bekræftede, at dette udkast af 23. juni 2001, som forklaret af Ivar Nordland, senere blev til L 61, som han fremsatte i Folketinget den 24. oktober 2001.

Foreholdt bilag 22.10 (ekstrakten pag. 93/side 5072), notat af 22. juni 2001 fra Jesper Lett Vestergaard, Majken Wågensø og Ivar Nordland til skatteministeren vedrørende udkast til lovforslag om CFC-beskatning og begrænset skattepligt, særligt 3., 4. og 9. afsnit, ”Lovforslaget omhandler følgende elementer: – En objektivisering af CFC-reglerne, – Justeringer i den frivillige sambeskatning vedrørende succession og ned-

slag for udenlandsk skat, ... – En nedsættelse af beskatningen af pensionister, som er hjemmehørende i Tyskland og som modtager pension i forbindelse med tidligere ansættelse ved det danske mindretals institutioner i Sydslesvig”, bekræftede vidnet, at påtegningen nederst på siden ”25/06/01 FS” er påført af ham.

Forespurgt, om han fik nogen forklaring til punktet ”Justeringer i den frivillige sambeskatning vedrørende succession og nedslag for udenlandsk skat”, herunder til hvorfor man foreslog justeringer heraf, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Vidnet forklarede, at bilaget er en ”gul” forside, som Ivar Nordland havde lagt til Peter Loft, der havde påtegnet den og lagt den til vidnet. Han har set forslaget den 25. juni 2001. Han har ikke skrevet noget på siden, hvilket er udtryk for, at han ikke har haft behov for at indkalde nogen til drøftelse. Han var enig i, at forslaget blev sendt i ekstern høring. Han faldt ikke over, at der lå noget specielt i lovforslaget. Han opfattede indholdet som udtryk for den almindelige og sædvanlige regelpleje. Når han kan huske forslaget, er det udelukkende på grund af det næstsidste punkt om beskatning af pensionister, som er hjemmehørende i Tyskland og modtager pension i forbindelse med tidligere ansættelse ved det danske mindretals institutioner i Sydslesvig. Det var en opfølgning på et møde, som han havde haft med skolelærere syd for grænsen, vist nok en gang i maj måned 2001. Han mente ikke, at der var problemer med de øvrige punkter i lovforslaget. Der manglede nogle provenubemærkninger, men det var ikke til hinder for, at forslaget blev sendt i ekstern høring, hvilket skulle igangsættes, idet lovforslaget skulle med i lovkataloget, der skulle være færdigt i løbet af september måned 2001.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han kun fik denne skriftlige forelæggelse og ikke nogen yderligere mundtlig information, bekræftede vidnet dette. Han har heller ikke haft mundtlige drøftelser med nogen om forslaget. Den ”gule” er helt blank, hvilket betyder, at den er sendt videre fra hans side, uden at

det skulle drøftes yderligere. Han har således hverken drøftet den med Peter Loft eller Ivar Nordland, før den blev sendt.

Foreholdt af advokat Michael Reklings, at der i bemærkningerne til lovudkastet er spor tilbage til rygterne fra rådgiverkredse, og forespurgt, om han fik noget at vide om disse rygter om omgåelse, forklarede vidnet, at han ikke fik andet at vide end det, der står i den ”gule”. Det var for ham ikke noget kontroversielt forslag. Det var en slags ”bunkebryllup” af forslag.

Foreholdt, at nogen så lovforslaget som et svar på problemerne med ligningslovens § 5 H, og forespurgt, om der var nogen, der nævnte denne kobling mellem problemerne med ligningslovens § 5 H og lovforslaget for ham, forklarede vidnet, at det var der ikke nogen, der orienterede ham om. Det var slet ikke fremme.

Foreholdt bilag 24.11 (ekstrakten pag. 94-109/side 5821-5835 og side 5843), specielt pag. 108 (side 5835), 1. afsnit (del af bemærkningerne til justeringer i den frivillige sambeskatning), ”... Herved opnås en ”gratis” forøgelse af afskrivningsgrundlaget, idet det afgivende selskab netop ikke beskattes ved fusionen”, og forespurgt, om han hørte noget om en gratis forøgelse af afskrivningsgrundlaget, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. En sådan oplysning ville normalt give anledning til en provenuberegning, og der var ikke foretaget en sådan beregning. Det gav ham derfor ikke anledning til at spørge ind til det.

Foreholdt dele af bilag 13.07 (ekstrakten pag. 126-131/side 3238-3243), brev af 5. september 2001 fra TDC A/S til Told- og Skattestyrelsen vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – sambeskatning med Talkline Management und Finance Holding GmbH, og forespurgt, om han fik kendskab til, at denne sag var under behandling, forklarede vidnet, at det fik han ikke.

Foreholdt bilag 07.39 (ekstrakten pag. 135-136/side 1126-1127), internt notat af 11. september 2001 fra Lars Nørding og Solveig Mortensen til Selskabsbeskatningsafdelingen, Niels Kristensen, Susse Meulengracht og Sune Hein Bertelsen, vedrørende ligningslovens § 5 H, specielt pag. 135 (side 1126), 2.-4. sidste afsnit, ”Er der foretaget en sådan belysning?”, ”Af referatet fra Ligningsrådsmødet fremgår, at Departementet er orienteret. Er der nogen tilbagemelding herfra?” og ”Har der været tilsvarende diskussioner vedrørende behandlingen af forespørgslen fra [...]?”, og pag. 136 (side 1127), 5. afsnit, ”Selskabsrevisionsafdelingen vil med ovenstående give et billede af, hvilke konsekvenser, der er ved at tolke ligningslovens § 5 H, så snævert, som praksis er i øjeblikket. Det kunne måske, såfremt det er ønsket, give sig udslag i en lovændring på området”, og foreholdt, at det ser ud, som om Selskabsrevisionsafdelingen her fornyer sin bekymring, og forespurgt, om denne fornyede bekymring nåede frem til ham, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke. Lovforslaget var på dette tidspunkt ude i høring, og han hørte ikke noget. Han har ikke haft kendskab til den oprindelige bekymring eller Christen Ambys bemærkninger. Han har således på intet tidspunkt haft kendskab til bekymringer i forbindelse med behandlingen af L 61.

Foreholdt bilag 22.01 (ekstrakten pag. 150-152/side 4971-4973), notat af 21. september 2001 til skatteministeren vedrørende forslag til lov om ændring af selskabsskatte-loven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), bekræftede vidnet, at han har set og påtegnet notatet.

Foreholdt pag. 150 (side 4971), 3. afsnit, ”2. *Justering af den frivillige sambeskatning*: Det foreslås, at den frivillige sambeskatning justeres. Der sker justeringer i reglerne om creditlempelse for udenlandske skatter. Herudover foreslås en ændring af reglerne om indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver, således at der kan ske succession efter danske regler, hvis der sker succession efter udenlandske”, og forespurgt, om der var noget nyt til ham fra embedsmændene om begrundelsen for at

fremstille forslaget, forklarede vidnet, at forslaget var en konsekvens af det, der var sendt i høring. Det skulle med på et kommende ministermøde. Der var for ham ikke noget nyt i det anførte. Punkt 1 og 2 var, som de er formuleret her, helt uproblematisk for ham. Han så notatet den 26. september 2001 og bad ministersekretariatet om at sende det ud til nogle af ordførerne for de politiske partier.

Forespurgt, om han hørte noget om rygter fra rådgivningskredse på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt af advokat Bjørn Høberg-Petersen pag. 152 (side 4973), 2. afsnit, ”*Økonomiske konsekvenser for stat, amter og kommuner: Lovforslaget skønnes at medføre et samlet provenutab på 1 mill. kr. for 2002. ...*” og forespurgt, om det var noget, han hæftede sig ved, forklarede vidnet, at et provenutab på 1 mio. kr. ikke var noget, han hæftede sig ved.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag 61.04 (ekstrakten pag. 155-167/side 25108-25120), referat af 26. oktober 2001 af ministermøde i regeringen Nyrup Rasmussen i Statsministeriet tirsdag den 23. oktober 2001, specielt pag. 160 (side 25113), 3.-5. afsnit, ”Skatteministeren fik tilslutning til at fremsætte”, ”Forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.). Der er tale om en række mindre tekniske justeringer af reglerne. Forslaget indebærer bl.a. en nedsættelse af beskatningen af pensionister, som er hjemmehørende i Tyskland, og som modtager pension i forbindelse med tidligere ansættelse ved det danske mindretals institutioner i Tyskland”, og forespurgt, om det var det ene punkt, som man fandt anledning til at skrive noget om i referatet fra ministermødet, og som havde hans interesse, forklarede vidnet, at dette punkt havde hans særlige interesse, og han var personligt tilfreds med, at dette problem nu var løst. Han kom derfor med en personlig kommentar hertil. Det

blev sædvanligvis ikke nævnt, hvis der alene var tale om tekniske justeringer af lovgivningen.

Adspurgt, om der var debat på ministermødet af forslaget til ændring af den frivillige sambeskatning og begrundelsen herfor, forklarede vidnet, at det var der ikke. Der var, som han husker det, ikke spørgsmål til de andre dele af lovforslaget. Det ville i så fald have stået i referatet.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen fratrådte kl. 10:25.

Advokat Niels Fisch-Thomsen mødte kl. 10:25.

Som vidne mødte Svend Erik Hovmand, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han blev medlem af Folketinget i januar 1975, hvilket han stadig er.

Adspurgt om sin tidligere erhvervsmæssige beskæftigelse forklarede vidnet, at han dels har en håndværksmæssig uddannelse og dels en journalistuddannelse.

Han bekræftede, at han var skatteminister fra den 27. november 2001 til den 2. august 2004.

Adspurgt, om han, før han blev skatteminister, var involveret i skatteretlige emner, forklarede vidnet, at det var han ikke bortset fra, at han var medlem af Ligningsrådet i 2-3 år forud for, at han blev skatteminister. Han har ikke beskæftiget sig med skatteret i forbindelse med sit folketingsarbejde.

Foreholdt bilag A.08.01 (ekstrakten pag. 1-2/side 50082-50083), notat af 4. maj 2004 vedrørende navne på ansatte i Skatteministeriets Departement i perioden 15. august 2001-16. marts 2003, bekræftede vidnet, at han havde et tæt samarbejde med Peter Loft og ministersekretærerne. Forespurgt, om der var andre, han kunne fremhæve, som han jævnligt var i kontakt med, forklarede vidnet, at han havde et godt samarbejde med Per Bach Jørgensen, som var næstkommanderende i departementet.

Forespurgt til, hvem han samarbejdede med i Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at det var direktør Ole Kjær, som her var den nærmeste.

Adspurgt, om han kendte Ivar Nordland fra 10. kontor, forklarede vidnet, at han også har mødt ham. Når sagerne skulle forelægges for ham, var det normalt kontorchefen i det relevante kontor, der mødte op.

Forespurgt, om Peter Loft, når han skulle forelægge en sag fra et bestemt kontor, havde kontorchefen fra dette kontor med, bekræftede vidnet dette.

Adspurgt, om det også kunne ske, at en menig medarbejder var med til at forelægge en sag, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt pag. 2 (side 50083), 2. sidste afsnit, ”10. Kontor, Skattepligt”, navnene: ”Erik Jørgensen, Sven Ulstrup, Jesper Leth Vestergaard og Maiken Wågensø”, og forespurgt, om han husker nogle af disse medarbejdere, forklarede vidnet, at det var medarbejdere, der hver især havde deres sagsområde, og de var med til møder, når det var en sag på deres område, der blev behandlet.

Foreholdt bilag A.15 (ekstrakten pag. 5-12/side 50159-50166), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, specielt pag. 11 (side 50165), 6.-7. afsnit, ”Amby var

uenig i svarene på de to sidste spørgsmål. Men der er måske et hul i loven. Amby ville gerne have en belysning heraf. Sagen blev herefter udsat”, og forespurgt, om han på noget tidspunkt, dels tilbage i 1999, og dels efter at han blev minister, hørte om, at der var bekymringer med hensyn til ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring herom.

Forespurgt, om han hørte om [...] -sagen (sag nr. 1), herunder om at der i denne sag var konstateret problemer, som kunne have betydning for problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen erindring om at have hørt om.

Foreholdt bilag 05.07 (ekstrakten pag. 21-30/side 806-815), brev af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H, specielt pag. 21 (side 806), 1. afsnit, ”... I forbindelse med omdannelsen til kommanditselskab har Tele Danmark A/S bedt os om at forelægge styrelsen spørgsmål vedrørende reglerne i selskabsskatte-lovens § 32 om tvungen sambeskatning samt ligningslovens § 5 H om underskuds-fremførsel i udlandet”, og foreholdt, at man i sagsbehandlingen læner sig op ad afgørelsen i [...] -sagen (sag nr. 1), og forespurgt, om han efter sin tiltræden som minister hørte om, at der havde været en henvendelse fra TDC vedrørende disse spørgsmål, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen erindring om.

Foreholdt bilag 05.04 (ekstrakten pag. 38/side 799), mail af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Niels Kristensen og Leise Hemmingsen, 3. afsnit, ”Vi vil meget gerne have jeres stillingtagen til problemstillingerne, idet vi synes, at selskabet – og andre selskaber fremover – får ubegrænset muligheder for at skattemæssige underskudsfradrag ved denne konstruktion (omdannelse i Tyskland til K/S). Vi mener således, at der bør følges op på problemstillingen, således at vi kan få ”lukket hullet” i

skattelovgivningen på dette område”, og bilag 05.05 (ekstrakten pag. 39-42/side 800-803), notat af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Selskabsbeskatningsafdelingen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, specielt pag. 39 (side 800), 2. afsnit ”Problemstilling” og 6.-7. afsnit, ”Optjent goodwill i Tyskland vil således skattefrit blive konverteret til et afskrivningsberettiget aktiv, der skattemæssigt både kan afskrives i Tyskland og Danmark. I Talkline GmbH er den optjente goodwill ifølge det oplyste på ca. 10 mia. kr.”, og foreholdt, at det er denne problemstilling, der giver Selskabsrevisionsafdelingen anledning til at give udtryk for bekymring for, at der er et hul i loven, og at det bør lukkes, og forespurgt, om han hørte noget herom, forklarede vidnet, at det mener han ikke. Det er en brevveksling mellem to afdelinger, som han ikke blev informeret om.

Forespurgt, om der var nogen, der, efter at han var tiltrådt som minister, fortalte ham, at problemstillingen vedrørte et fradrag til en værdi af ca. 10 mia. kr., forklarede vidnet, at det har han ikke nogen erindring om. Han ville i så fald have reageret på denne information.

Foreholdt bilag 42.05 (ekstrakten pag. 45-49/side 12649-12653), brev af 2. januar 2001 fra Selskabsbeskatningsafdelingen, Niels Kristensen, til Skatteministeriet, Departementet, Ivar Nordland, vedrørende ligningslovens § 5 H vedhæftet notat af 2. januar 2001 vedrørende ligningslovens § 5 H, specielt pag. 46 (side 12650), hvorefter problemstillingen nu omfatter 3 sager, nemlig [...] (sag nr. 1), en forespørgsel fra TDC og anmodningen fra [...] (sag nr. 2), og foreholdt, at Niels Kristensen har fortalt, at oversendelsen til departementet var hans reaktion på henvendelsen fra Selskabsrevisionsafdelingen, hvor der var udtrykt bekymring for, at der var et hul, der skulle lukkes, hvilket han ville delagtiggøre departementet i, og forespurgt, om han, efter at han var blevet minister, hørte om denne henvendelse, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke på det tidspunkt.

Adspurgt om de tre sager forklarede vidnet, at han ikke blev orienteret om hverken [...] -sagen (sag nr. 1), TDC's forespørgsel eller [...] -sagen (sag nr. 2). Han var ikke med til det møde i Ligningsrådet, hvor [...] -sagen (sag nr. 1) blev afgjort. Han var heller ikke med til det møde, hvor [...] -sagen (sag nr. 2) blev behandlet.

Foreholdt bilag A.14.02 (ekstrakten pag. 50-53/side 50155-50158), dagsorden til ligningsrådsmøde den 20. marts 2001, og foreholdt, at [...] -sagen (sag nr. 2) var på dagsordenen til dette møde, men blev trukket fra mødet, specielt pag. 51 (side 50155), sag 8.3.22 [...], 3. afsnit, "Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen er særdeles betænkelig ved den af Departementet anlagte fortolkning", og foreholdt, at det anførte var udtryk for, at der efter afrapportering i januar 2001 var opstået uenighed mellem departementet og styrelsen om fortolkningen af ligningslovens § 5 H, og at den anvendte formulering efter det oplyste var en usædvanligt stærk sprogbrug, og forespurgt, om han, da han tiltrådte som minister, fik nogen orientering om denne betydende uenighed, der havde været mellem styrelsen og departementet om fortolkningen af ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Foreholdt bilag A.14 (ekstrakten pag. 54-60/side 50139-50145), referat af Ligningsrådets møde den 19. juni 2001, og foreholdt, at andre vidner har forklaret, at Ligningsrådets afgørelse i sag nr. 2 skød ligningslovens § 5 H helt i sæk, så den herefter var uden virkning, og forespurgt, om der var nogen, der, efter at han tiltrådte som minister, fortalte ham om denne afgørelse, og at der var behov for at gøre noget ved bestemmelsen, forklarede vidnet, at det var der ikke. Han har ikke nogen erindring om, at nogen skulle have sagt, at der skulle gøres noget ved ligningslovens § 5 H, fordi der var kommet en afgørelse, som helt havde ødelagt bestemmelsen.

Foreholdt dele af bilag 44.51 (ekstrakten pag. 61-63/side 13453-13455), mail af 13. april 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppen vedhæftet notat af 13. april 2001 om evt. revurdering af principperne for sambeskatning med fokus på genbeskatning af underskud fra udenlandske selskaber, specielt pag. 62 (side 13454), 1. afsnit ”Notat om evt. revurdering af principperne for sambeskatning med fokus på genbeskatning af underskud fra udenlandske selskaber”, og pag. 63 (side 13455), sidste afsnit, ”I sagens natur må konsekvensændringer for den øvrige del af regelsættet overvejes – herunder i særdeleshed spørgsmålet om indgangsværdier og værn mod omgåelse heraf ved ”step up” via fusioner, der er skattefri efter udenlandske regler men behandles som ”skattepligtige” efter danske regler”, og foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at han skrev sådan, fordi der fra revisorside var forlydender om, at nogen ville forsøge at omgå reglerne, og forespurgt, om han hørte om disse rygter om omgåelse, forklarede vidnet, at han ikke hørte noget om rygter om omgåelse af reglerne.

Foreholdt bilag 24.11 (ekstrakten pag. 77-93/side 5821-5835 og side 5842-5843), udkast af 23. juni 2001 til forslag til Lov om ændring af selskabsskatteoven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC beskatning og begrænset skattepligt m.v.), der er et udkast til det senere L 61, som blev fremsat af Frode Sørensen, specielt pag. 77 (side 5821), 3. afsnit, ”2. § 31, stk. 6, ...”, og foreholdt, at L 61 bortfaldt som følge af folketingsvalget, og forespurgt, om han, i forbindelse med at han tiltrådte som skatteminister eller i tiden herefter, fik nogen orientering om, hvad der var baggrunden for ønsket om ændringen af § 31, stk. 6, i L 61, forklarede vidnet, at han ikke var med i udarbejdelsen af L 61 og således ikke kender baggrunden herfor.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, blev udarbejdet på baggrund af rygterne om omgåelse, og forespurgt, om han blev gjort bekendt med dette, da han tiltrådte som minister, forklarede

vidnet, at han ved sin tiltrædelse ikke blev informeret om, at der var et problem. Han fik tværtimod at vide, at der ikke var noget hastende.

Foreholdt bilag 43.68 (ekstrakten pag. 126-129/side 13201-13204), notat af 12. december 2003 til skatteministeren vedrørende lovforslag L 61 om CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v. fremsat af Frode Sørensen den 24. oktober 2001, og foreholdt, at datoen efter oplysningerne i sagen rettelig er 15. november 2001, altså inden ministerskiftet, og at der – også efter afgivne forklaringer – er tvivl om, hvorvidt han har modtaget dette papir, og forespurgt, om han selv kan huske, om han har modtaget dette papir, forklarede vidnet, at det har han ikke modtaget. Han har heller ikke modtaget bilag 38.19 (ekstrakten pag. 130-137/side 11372-11379), notat af 15. november 2001 fra 10. kontor vedrørende lovforslag L 61 om CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v. Han erindrer i hvert fald ikke at have fået nogen af dem.

Foreholdt pag. 126 (side 13201), 1. afsnit, ”... Der er ingen dele af forslaget, som har hastende karakter. En eventuel genfremsættelse kan derfor afvente et passende tidspunkt”, og foreholdt, at det svarer til hans forklaring om, at han fik at vide, at det ikke havde hastende karakter, forklarede vidnet, at det fik han at vide på et senere tidspunkt.

Adspurgt, om han husker, om han i forbindelse med sin tiltrædelse fik at vide, at der ikke var noget i L 61, der havde hastende karakter, forklarede vidnet, at han ved sin tiltræden modtog et velkomsthæfte, hvori alle de problemstillinger, der havde hastende karakter, var samlet. Det var noget, man skulle læse igennem, helst allerede den første dag. Der stod intet om TDC i dette papir.

Foreholdt pag. 126 (side 13201), 4. afsnit, ”Justeringen af den frivillige sambeskatning skal sikre sambeskatningsinstituttet mod udnyttelse. ...”, og forespurgt, om det

siger ham noget om, hvad det kunne være for en udnyttelse, og om der var konkrete eksempler på, at en sådan udnyttelse havde fundet sted, forklarede vidnet, at det var der ikke nogen, der orienterede ham om.

Foreholdt bilag 38.19 (ekstrakten pag. 130-137/side 11372-11379) bekræftede vidnet, at han ikke mener at have fået dette notat. Han har i hvert fald ikke nogen erindring om at have læst det.

Foreholdt pag. 132 (side 11374), 5. afsnit ”Justeringer i den frivillige sambeskatning” og pag. 133 (side 11375), 4. afsnit, sidste sætning, ”Herved opnås en ”gratis” forøgelse af afskrivningsgrundlaget, idet det indskydende selskab netop ikke beskattes ved fusionen”, og forespurgt, om han hørte, at der var konkrete eksempler på, at nogen fik en gratis forøgelse af afskrivningsgrundlaget, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt bilag 35.72 (ekstrakten pag. 142-147/side 10527-10532), notat af 5. december 2001 vedrørende strukturtilpasningsforslag – efterspørgsler og eventuelle betænkeligheder, og forespurgt, om han erindrer at have modtaget dette, forklarede vidnet, at han ikke erindrer at have set det. Han kan se, at departementschefen har noteret, at han gerne vil have notatet lavet om og udvidet med en 4. kolonne, hvilket kunne tyde på, at vidnet ikke havde fået det endnu.

Foreholdt pag. 142 (side 10527), ”Strukturtilpasningsforslaget er et samleforslag indeholdende en række ændringer, som udspringer af efterspørgslen fra forskellige steder ”i byen”. I nedenstående skema er anført, hvem der har efterspurgt de enkelte forslag, og hvilke betænkeligheder der kan være i relation til regeringens skattestop”, pag. 143 (side 10528), 1. kolonne ”Forslag”, 2. kolonne ”Efterspurgt af” og 3. kolonne ”Betænkeligheder ved forslaget”, og pag. 147 (side 10532), sidste afsnit, 1. kolonne

ne ”Justeringer af den frivillige sambeskatning fsva. indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver”, og foreholdt, at der ikke står noget i 3. kolonne (betæneligheder ved forslaget) om, at justeringer af den frivillige sambeskatning kunne være i strid med regeringens skattestop, og forespurgt, om han var med i sådanne overvejelser, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om han var med i drøftelser om, hvorvidt dette element fra L 61 kunne tages med, eller det ville stride mod regeringens skattestop, forklarede vidnet, at det var han overhovedet ikke med i. Han havde heller ikke drøftelser med Peter Loft herom.

Foreholdt bilag 48.01.12 (ekstrakten pag. 148-155/side 14966-14973), brev af 14. december 2001 til skatteministeren vedlagt notat af 14. december 2001 fra 9. kontor vedrørende brief om skattestop og papir om gebyrer til brug i forbindelse med ø-udvalgsmøde, specielt pag. 148 (side 14966), 2.-3. afsnit, ”Finansministeriet er af den opfattelse, at skattestoppet er den vigtigste finanspolitiske beslutning de kommende 4 år. Skatteministeriet er enig heri. Derimod er vi uenige om, hvorvidt skattestoppet bør udvandes”, og forespurgt, om han i forbindelse med sin tiltrædelse gav nogen instruktioner til embedsværket om forståelsen af skattestoppet, forklarede vidnet, at han som minister lagde vægt på regeringens politik, herunder skattestoppet. En egentlig diskussion herom havde de først i dette papir, der var et papir til Ø-udvalget. Det var ca. 3 uger efter hans tiltræden.

Adspurgt, om han på mere overordnet måde indskærpede, at skattestoppet var meget vigtigt, forklarede vidnet, at det meget vel kan være, at han i forbindelse med sin tiltrædelsestale har sagt, at han lagde vægt på skattestoppet. Det har i hvert fald sandsynligheden for sig.

Forespurgt, om han på anden måde har indskærpet, at skattestoppet skulle overholdes, forklarede vidnet, at han ved en senere lejlighed i forbindelse med et cirkulære, hvor man ikke havde været opmærksom på skattestoppet, bad om fremtidigt at blive orienteret, hvis der var problemer med skattestoppet.

Foreholdt pag. 150 (side 14968), med overskriften ”Brief om skattestop og papir om gebyrer til brug i forbindelse med ø-udvalgsmøde” bekræftede vidnet, at det var til brug for et møde i regeringens økonomiudvalg.

Foreholdt pag. 152 (side 14970), 8.-10. afsnit, ”9. Skatteerosion”, ”*Egentlige Skattehuller*: ... Det skal signaleres klart at skattehuller lukkes”, og forespurgt, om han på dette tidlige tidspunkt havde beskæftiget sig med, om skattestoppet var til hinder for lukning af huller, forklarede vidnet, at det var til behandling på Ø-udvalgsmødet, men der var, som han husker det, ikke nogen konkrete sager herom på det tidspunkt. Det var ikke til drøftelse i øvrigt.

Adspurgt, om det var noget, han kommunikerede nedad i systemet, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at han gjorde. Departementschefen og fagchefen havde været med til at udarbejde papiret, så det mente han gav sig selv.

Forespurgt, om det var et krav, at der var konstateret en udnyttelse af et hul, for at det kunne lukkes, forklarede vidnet, at hvis der var et hul, skulle det lukkes, uanset om det blev udnyttet eller ikke.

Forespurgt, om det altid har været opfattelsen, forklarede vidnet, at han i hvert fald aldrig har været i tvivl om det.

Foreholdt dele af bilag 25.04 (ekstrakten pag. 156/side 6244), udkast af 11. januar 2002 til forslag til Lov om ændring af selskabsskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning), og foreholdt, at forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, her er udgået, og at det ser ud til, at der den 11. januar 2002 var truffet afgørelse om, at det ikke skulle genfremsættes, og forespurgt, om han er bekendt med årsagen hertil, forklarede vidnet, at det ikke var sådan, at han tog udgangspunkt i sin forgængers lovforslag. Han fik forelagt nogle forslag, hvor der var taget dele af hans forgængers forslag med. Han koncentrerede sig om det, han fik forelagt, og ikke om det, han ikke fik forelagt.

Adspurgt om, hvorvidt overvejelserne i departementet om, hvorvidt forslaget til selskabsskattelovens § 31, stk. 6, skulle genfremsættes, afspejlede sig i noget, der blev forelagt for ham, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Han fik senere et papir, hvoraf det fremgik, at det var noget, der kunne vente.

Foreholdt bilag 86.35 (ekstrakten pag. 157-174/side 37094-37111), notat af 25. januar 2002 til skatteministeren vedhæftet flere notater, herunder notat af 28. januar 2002 til skatteministeren vedrørende udkast til lovforslag om strukturændringer m.v. (ekstrakten pag. 165-167/side 37102-37104), specielt pag. 166 (side 37103), "Oversigt over forslag indeholdt i lovforslaget om strukturændringer", 7. afsnit, 1. kolonne (forslag) "e. Objektivisering af CFC-reglerne ..." og 3. kolonne (kommentarer) "Tidl. fremsat i efteråret 2001 (L 61) De få skærper, der var i forslaget, er fjernet. ...", og forespurgt, om han fik at vide, hvad det var for skærper, der var fjernet, forklarede vidnet, at han senere spurgte om det, men han er ikke sikker på, at han fik det at vide på dette tidspunkt. Han spurgte om det, da han senere fik et spørgsmål fra et folketingsudvalg herom.

Foreholdt bilag 49.96 (ekstrakten pag. 175-180/side 15274-15279), udkast af 25. januar 2002 til notat om skattestoppet fra Finansministeriet, Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet, specielt pag. 179 (side 15278), 3. afsnit, overskriften, ”9. skatteerosion”, 4. afsnit ”Der kan skelnes mellem to typer af skatteerosion. Den første type er egentlige huller i skattelovgivningen, der f.eks. opdages ved at staten taber sager ved domstolene”, og 6. afsnit ”*Skattehuller*: Skattestoppet er ikke en garanti mod, at oplagte huller i skattelovgivningen lukkes. Lukning af oplagte huller vil indbringe staten provenu. Skattestoppet betyder *ikke*, at der skal ske modgående lempelser for de grupper, som lukning berører”, bekræftede vidnet, at det også var hans opfattelse, at skattehuller skulle lukkes. Han bekræftede endvidere, at det var hans opfattelse, at skattehuller skulle lukkes uanset skattestoppet.

Forespurgt, om han erindrer nogen kommunikation fra ham nedad i embedsværket i januar 2002 om, hvorledes skattestoppet skulle forstås, forklarede vidnet, at han aldrig har lagt skjul på, at hvis der var et klart misbrug eller uhensigtsmæssigheder i forhold til skattelovgivningen, skulle der tages hånd om det.

Foreholdt, at den endelige version af dette notat blev vedtaget på et møde i regeringens koordinationsudvalg den 13. marts 2002, og at punkt 9 om skatteerosion er udgået i den endelige version, og forespurgt, om han ved, hvorfor det udgik, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han husker det i hvert fald ikke.

Foreholdt bilag 61.14 (ekstrakten pag. 181-190/side 25440-25449), referat af 8. februar 2002 af regeringen Anders Fogh Rasmussens ministermøde nr. 9 i Statsministeriet tirsdag den 5. februar 2002, specielt pag. 184 (side 25443), 3.-4. sidste afsnit, ”Skatteministeren fik tilslutning til at fremsætte Forslag til lov om ændring af afskrivningsloven, aktieavancebeskatningsloven, ligningsloven, personskatteloven, selskabsskatteloven, virksomhedsskatteloven og andre skattelove (Strukturtilpasninger

m.v. og lempelser af tabs- og underskudsregler”), og forespurgt, om der på dette ministermøde var nogen drøftelse af forskellene mellem dette lovforslag og L 61, forklarede vidnet, at det mener han ikke, der var. Han har ikke nogen erindring herom.

Foreholdt dele af bilag 28.41 (ekstrakten pag. 191-196/side 7909-7914), notat til skatteministeren af 21. februar 2002 vedrørende strukturforslaget – L 99 – briefing, specielt pag. 191 (side 7909), 1. og 2. afsnit, ”Der vedlægges briefing til 1. behandlingen på tirsdag den 26. februar ... Forslaget består af en række delforslag, der overvejende er blevet positivt modtaget i medierne og i de tilbagemeldinger, som vi hidtil har modtaget. Der er dog enkelte punkter, der kan give anledning til spørgsmål/kritik. Det drejer sig om: ... e) Objektivisering af CFC-reglerne” og sidste afsnit ”Der vedlægges endvidere.....– Notat om objektiveringen af CFC-reglerne”, og pag. 193 (side 7911), 6. afsnit ”Pkt. e. Objektivisering af CFC-reglerne” og 8. afsnit ”Forslaget er en gennemførelse af et forslag (L 61) fra den tidligere regering. Der er dog foretaget en række lempelser i forhold til L 61 for ikke at komme i konflikt med skattestoppet. Det er muligt, at der vil blive stillet spørgsmål i den anledning”, og foreholdt, at der her fra embedsmændenes side gøres overvejelser om forskellene til L 61, og forespurgt, om han blev inddraget nærmere i, hvad der lå i, at lempelserne var taget ud for ikke at komme i konflikt med skattestoppet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det var embedsmændenes formulering. Han hørte ikke noget om et skattehul.

Foreholdt bilag 27.40 (ekstrakten pag. 197-201/side 7442-7446), notat af 20. februar 2002 fra 10. kontor vedrørende objektivisering af CFC-reglerne, specielt pag. 198 (side 7443), 4. afsnit, ”Nedenfor stående tabeller indeholder dels de bemærkninger fra høringen, som ikke er blevet imødekommet og dels lempelser, der er sket i forhold til L 61. Tabel 1 Bemærkninger fra høringen”, og tabellen, 1. kolonne ”Bemærkninger fra høringen, som ikke blev imødekommet” og 2. kolonne ”Skatteministeriets kommentarer”, pag. 199 (side 7444), ”Tabel 2 Lempelser i forhold til L 61 fremsat af Frode

Sørensen”, 1. kolonne ”Lempelser i forhold til L 61”, 2. kolonne ”Forventelige bemærkninger hertil” og 3. kolonne ”Kommentarer”, og pag. 201 (side 7446), kolonne 1, ”Frivillig sambeskatning: L 61 skærpede enkelte værneregler vedrørende den frivillige sambeskatning”, kolonne 2, ”Hvorfor er skærperne vedrørende den frivillige sambeskatning fjernet?” og kolonne 3, ”Der var ingen direkte sammenhæng mellem ændringerne af den frivillige sambeskatning og objektiveringen af den tvungne sambeskatning (CFC-beskatningen). Ændringer af den frivillige sambeskatning bør indgå i en samlet revurdering af hele regelsættet om frivillig sambeskatning, der i det hele taget trænger til revurdering”, og forespurgt, om han er enig i, at det var det svar, han måtte give, hvis der blev stillet et sådant spørgsmål fra Folketinget, bekræftede vidnet, at det var han enig i. Det fremgik heraf, at der ikke var noget, der hastede, og at det kunne indgå i et samlet forslag. Han var også enig i, at det skulle indgå i en samlet sambeskatningslov. Han fik at vide, at det var et vanskeligt område, som var administrativt kompliceret. Han er altid gået ind for forenkling af lovgivningen, og han fik at vide, at dette var et oplagt område.

Forespurgt, om skattestoppet også var en anden begrundelse for, at det var taget ud, forklarede vidnet, han ikke har fået forelagt noget om, at der skulle være problemer med et skattehul.

Adspurgt, om det kunne tænkes, at forslaget var i strid med skattestoppet, i og med at det var en skærpelse af en værnregel, forklarede vidnet, at det af ekstraktens pag. 200 (side 7445) fremgår, at en sådan ændring er ønsket af FSR, men at det skulle overvejes nærmere, og at det af pag. 201 (side 7446) fremgår, at det skulle tages med i en samlet sambeskatningslov. Han fik at vide, at der ikke var ”ugler i mosen”. Skattestoppet var, ham bekendt, ikke begrundelsen for, at forslaget ikke var taget med.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om der efter hans forståelse af skattestoppet kunne gennemføres regelændringer, der indeholdt skærper, hvis der var tale om administrative lettelser, forklarede vidnet, at hvis man gennemførte ændringer, der indebar nye skatter og afgifter for erhvervslivet, måtte man have skattestoppapiret frem. At der her var tale om et skattehul, fik han ikke noget at vide om.

Adspurgt, om forslaget var taget ud, fordi der var elementer af skærper i det, forklarede vidnet, at det først og fremmest var, fordi det var noget, man skulle se nærmere på. Det skulle indgå i en samlet sambeskatningslov, og derfor hastede det ikke.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han talte med sine embedsmænd om begrundelserne, eller om det alene blev forelagt skriftligt for ham, forklarede vidnet, at der ikke var nogen fast procedure herfor. I nogle tilfælde blev det forelagt skriftligt, og i andre tilfælde kaldte han en medarbejder op, som blev bedt om at redegøre mundtligt herfor. Han husker ikke, hvordan det foregik i dette tilfælde.

Foreholdt bilag 36.71 (ekstrakten pag. 217-224/side 10939-10946), brev fra vidnet og Ivar Nordland til Folketingets Skatteudvalg vedhæftet svar på spørgsmål nr. 35-42 vedrørende L 99, specielt pag. 219 (side 10941), 2. sidste afsnit, ”Spørgsmål 36: Ministeren bedes fremsende en oversigt over de yderligere forslag til lovændringer, der var indeholdt i lovforslag L 61 (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.) fremsat af den tidligere regering 24. oktober 2001 ledsaget af begrundelse for, at disse dele af lovforslaget ikke er genfremsat, og ledsaget af oplysning om den manglende genfremsættelse skyldes, at regeringen er uenig i de foreslåede bestemmelseres politiske indhold, deres saglige indhold, eller det kun er en konsekvens af Venstres skattestop”, og svaret hertil, pag. 220 (side 10942), 2.-3. afsnit ”Følgende dele af L 61 er ikke indeholdt i L 99 (i oversigten er ikke medtaget konsekvensændringer): 1. Æn-

dringer i den frivillige sambeskatning vedrørende indtræden i et indskydende selskabs anskaffelsessummer og nedslag for udenlandsk skat (L 61, § 1, nr. 2) ...”, og pag. 220 (side 10942), 3. sidste afsnit pag. 221 (side 10943), 1. afsnit, ”Lovforslag L 99 er udtryk for den prioritering, som regeringen har måttet foretage på skatteområdet. Regeringen er naturligvis rede til at diskutere ethvert forslag, der måtte fremkomme, men jeg må samtidig tilkendegive, at diskussionen om L 99 efter min opfattelse bør holdes inden for det område, der søges reguleret med dette lovforslag. At element fra L 61 ikke indgår i L 99 indebærer ikke i sig selv, at regeringen til enhver tid nødvendigvis vil være modstander af at gennemføre det pågældende forslag. Som før nævnt er affattelsen af L 99 udtryk for den prioritering, som regeringen har foretaget på det tidspunkt, lovforslaget blev affattet, og dette hindrer naturligvis ikke regeringen i at lade de øvrige elementer indgå i sine fremtidige overvejelser. Jeg vil i denne forbindelse gerne nævne reglerne for frivillig sambeskatning, jf. pkt. 1 i oversigten ovenfor. Det er regeringens hensigt at foretage en nærmere vurdering af dette regelsæt med henblik på en modernisering af bestemmelserne”, og foreholdt, at der ikke står noget om, at udeladelsen ikke havde noget at gøre med regeringens skattestop, bekræftede vidnet dette. Han forklarede, at han, da spørgsmålet blev stillet, havde særlig fokus på dette. Han talte med embedsmændene og fik at vide, at det var noget, man kunne se på senere. Der var ikke noget hastende, og det kunne vente, til der forelå et samlet forslag på området.

Forespurgt, om det var udtryk for, at han ikke var afvisende over for justeringer af den frivillige sambeskatning, forklarede vidnet, at det var han ikke, men det skulle først ske på et senere tidspunkt.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen om, hvilken embedsmand han fik denne information fra, forklarede vidnet, at det var fra Peter Loft og andre.

Foreholdt af kommissionsmedlem Lars Lindencrone Petersen, at det må forstås således, at han i hvert fald talte med Peter Loft herom, og at han ikke vil afvise, at han også talte med andre end Peter Loft, forklarede vidnet, at der meget vel kan have været andre til stede ved den lejlighed.

Vidnet forklarede videre, at han husker dette spørgsmål, for det var noget, der optog ham meget, om det hastede. Han fik at vide, at det ikke hastede. Det, der var vigtigt for ham, var, at man kunne gennemføre en forenkling, og at det ikke hastede.

Adspurgt af advokat Michael Reklings, om de overvejede, om det var i strid med skattestoppet, men bevidst valgte ikke at skrive om det, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det, der var hans overvejelse, var spørgsmålet om, hvorvidt det hastede.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det ville have været utænkeligt at skrive, at det ville være i strid med skattestoppet, forklarede vidnet, at det ikke var en del af diskussionen. Det, han beskæftigede sig med, var alene, om det skulle indgå i en samlet lov.

Adspurgt af advokat Niels Fisch-Thomsen, om det stadig var et åbentstående spørgsmål, om det var i strid med skattestoppet, og at det var noget, som skulle undersøges i forbindelse med det videre forløb, og som man senere kunne tage stilling til, bekræftede vidnet, at det var noget, som man ville kunne undersøge senere.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det politisk ville være en acceptabel forklaring, at en bestemmelse ikke var medtaget, fordi den var i strid med skattestoppet, forklarede vidnet, at man under et skattestop godt kunne foretage en justering af reglerne, hvis det gav et provenu, der kunne anvendes til at lempe andre steder.

Foreholdt af advokat Michael Rekling, at en anden vinkel på sagen vel var, at man ikke ville have skærper, og at L 99 skulle være en erhvervsvenlig pakke, der ikke skulle indeholde noget, som var negativt for erhvervslivet, og at der derfor ikke skulle være nogen skærper, forklarede vidnet, at skærper er skærper, og skattestoppet var til for at hindre skærper. Skattestoppet skulle medvirke til at få gang i erhvervslivet igen, herunder ved hjælp af konkurrenceevnepakken.

Mødet midlertidigt hævet kl. 11:48.

Advokat Kurt Siggaard fratrædt kl. 11:48.

Mødet sat på ny kl. 12:45.

Foreholdt bilag 10.51 (ekstrakten pag. 231-235/side 2307-2311), brev af 28. maj 2002 fra TDC til Ligningsrådet og forespurgt, om han blev gjort bekendt med, at der var kommet en sådan anmodning, forklarede vidnet, at det blev han først bekendt med et år senere, det vil sige i foråret 2003.

Foreholdt, at kommissionen har fået oplyst, at han i februar 2003 deltog i et møde med blandt andet Ole Kjær, at mødet kom i stand på hans foranledning, og at anledningen hertil var, at han havde hørt, at nogen holdt hånden over en virksomhed, og forespurgt, om han erindrer et sådant møde, forklarede vidnet, at det er korrekt, at der var et sådant møde. Han hørte et forlydende i Folketinget om, at en stor dansk virksomhed var ved at udnytte et skattehul i udlandet. Det var han noget påvirket af, og da han hørte, at der var tale om et betydeligt beløb, sagde han til sig selv, at det ville han have undersøgt hurtigst muligt. For ikke at skabe for megen panik i huset valgte han at ringe til de medarbejdere, han formodede havde kendskab til sagen. Han ringede først til Per Bach Jørgensen og derefter til Ole Kjær. Han sagde til Ole Kjær, at

han gerne ville besøge ham med det samme, idet han havde en sag, som han ville drøfte med ham. I mødet deltog foruden vidnet Ole Kjær, Per Bach Jørgensen og Ole Kjærs næstkommanderende. På mødet fortalte vidnet, at han havde hørt, at der var en stor dansk virksomhed, der i udlandet var i gang med at udnytte et skattehul, og at det vedrørte flere milliarder. De kiggede alle måbende og uforstående på ham, og han sagde, at de måtte undersøge sagen og vende tilbage i løbet af et par dage. Et par dage efter kom de tilbage og sagde, at de ikke kunne finde noget. Han kiggede igen på sin lille lap og så, at der stod ”L 61”, hvorfor han spurgte, om det kunne have noget med det at gøre. Det sagde dem imidlertid ikke noget. Det var således først senere på foråret 2003, at han fik kendskab til sagen.

Adspurgt, om han fik en tilbagemelding fra dem, han havde bedt om at se på sagen, og hvad den gik ud på, forklarede vidnet, at de meldte tilbage, at de ikke kunne finde ud af noget, heller ikke vedrørende L 61.

Foreholdt sin forklaring om, at det var et forlydende, han havde hørt i Folketinget, og forespurgt, om han havde hørt det fra af et medlem af Folketinget, forklarede vidnet, at det var fra en politisk kollega i Folketinget.

Forespurgt, om han foretog sig yderligere i den anledning, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, for ”sporet endte der”. De kunne ikke finde ud af noget.

Foreholdt bilag 84.01 (ekstrakten pag. 236-238/side 36163-36165), mail af 18. februar 2003 fra Poul Christensen til Ivar Nordland og Jesper Leth Vestergaard vedlagt notat vedrørende TDC Switzerland, og foreholdt, at Ivar Nordland, Jesper Leth Vestergaard og Poul Christensen har forklaret, at dette papir havde noget at gøre med vidnets forespørgsel vedrørende en dansk virksomhed, og forespurgt, om han så dette

papir, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om. Der var ingen af de tre nævnte personer, der deltog i mødet i februar 2003.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen om, hvem Ole Kjær næstkommanderende var, forklarede vidnet, at han ikke i dag kan huske navnet på den pågældende.

Foreholdt af advokat Michael Rekling, at Poul Christensen, Ivar Nordland og Jesper Leth Vestergaard i givet fald måtte være sat i gang af en af deltagerne fra mødet i februar 2003, og forespurgt, om han fik en tilbagemelding om, at det måske kunne have noget med TDC Switzerland at gøre, forklarede vidnet, at det erindrings han ikke.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han gik tilbage til sin politiske kollega og spurgte, hvad det drejede sig om, forklarede vidnet først, at det gjorde han. Efter nærmere overvejelser kunne vidnet nu ikke erindre, hvorvidt han gik tilbage til kollegaen.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om han gav Ole Kjær og Per Bach Jørgensen direktiver om, hvorledes de skulle undersøge det, og hvor meget de måtte sige herom, forklarede vidnet, at sagens karakter gjorde, at det skulle foregå med en vis diskretion. De skulle selvfølgelig gå til de betroede medarbejdere, der kunne have kendskab til en sådan sag. Han gav ikke nogle direktiver herom, men bad blot om at få det undersøgt hurtigt.

Foreholdt bilag 83.41 (ekstrakten pag. 239-246/side 36128-36135), forelæggelse for direktionen af 28. marts 2003 vedrørende projekt om grænseoverskridende frivillig sambeskatning, vedlagt notat af 28. marts 2003 om projekt om ophør af frivillig sambeskatning og notat af 28. marts 2003 om økonomiske virkninger af frivillig sambe-

skatning, og forespurgt, om han hørte noget om, at der var et projekt i gang om grænseoverskridende frivillig sambeskatning, forklarede vidnet, at det lå i kortene, at de skulle arbejde videre med en sambeskatningslov. Dette bilag var, tillige med bilag 83.15 (ekstrakten pag. 247-256/side 35942-35951), udateret notat fra international ekspert vedrørende problemer i den nuværende sambeskatning, arbejdspapirer til dette sambeskatningsprojekt.

Forespurgt, om han blev spurgt om, hvorvidt de kunne gå i gang med dette arbejde, forklarede vidnet, at beslutningen herom lå hos departementschefen. Han var indforstået med, at det var et projekt, der skulle arbejdes med. Bilaget var en beskrivelse af projektet til brug for direktionen, og det var ikke noget, som han koncentrerede sig om.

Forespurgt, om bilag 83.15 (ekstrakten pag. 247-256/side 35942-35951) nåede frem til ham, forklarede vidnet, at det gjorde det, ham bekendt, ikke. Det var et arbejds-papir.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at han mener, at bilag 83.15 kan være lavet i maj 2003, og specielt foreholdt pag. 253 (side 35948), 2. afsnit, ”6. Elementerne fra L 61 om succession i anskaffelsessummer ved fusioner m.v. samt creditbestemmelsen” og 3. afsnit ”... De foreslåede ændringer, som havde karakter af værneregler mod udnyttelse af sambeskatningsinstituttet, nåede ikke at blive første behandlet i Folketinget inden folketingsvalg blev udskrevet. Der er derfor fortsat ikke noget værn mod disse former for udnyttelse af sambeskatningsinstituttet”, og forespurgt, om han var bekendt med, at der udestod et problem med et manglende værn mod udnyttelse af sambeskatningsinstituttet, forklarede vidnet, at man ikke gjorde ham bekendt med, at der var et problem. Han fik ikke at vide, at der var et skattehul, eller at det var af

hastende karakter. Det eneste, der skete i den periode, var, at han selv spurgte om et forlydende fra en kollega. Han fik ikke noget fra huset.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om hans hjemmelsmand nævnte noget om, hvor han havde dette forlydende fra, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt bilag 42.01 (ekstrakten pag. 257-267/side 12625-12635), forelæggelse for departementschefen af 11. juni 2003 vedrørende de manglende stramminger af den frivillige sambeskatning, og notat af 15. november 2001 vedrørende lovforslag L 61 om CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v., specielt pag. 257 (side 12625), 1. afsnit, "... Du har bedt om en orientering om, i hvilket omfang ministeren er blevet orienteret om frivillig sambeskatnings-elementerne i L 61 (fremsat af den tidligere regering) – og i hvilket omfang ministeren har videregivet denne information til Folketinget", og foreholdt, at der er grund til at tro, at denne orientering til Peter Loft hænger sammen med, at det blev åbenlyst for departementet, at der var en risiko for, at Ligningsrådet vil give TDC medhold, og at der var et problem i denne forbindelse, og forespurgt om, hvornår han blev inddraget i disse overvejelser, forklarede vidnet, at han ikke mener, at han blev orienteret på dette tidspunkt. Han hørte først om det først på sommeren.

Foreholdt bilag A.12.01 (ekstrakten pag. 268-269/side 50125-50126), dagsorden til ligningsrådsmøde den 17. juni 2003, og foreholdt, at sagen blev trukket fra mødet den 17. juni 2003 og udsat til den 19. august 2003, og forespurgt, om han var involveret i beslutningen om at trække sagen fra mødet, forklarede vidnet, at det var han på den måde, at han på det tidspunkt kendte sagen. Der var forskellige opfattelser af, hvad sagen ville ende med. Man kunne sige, at hvis der ikke blev nogen sag, var der ikke

grund til at blive bekymret, men han var så bekymret for sagen, at han sagde, at det skulle undersøges hurtigst muligt, og at sagen skulle i Økonomiudvalget.

Forespurgt om, hvornår og hvordan han første gang blev orienteret om sagen, forklarede vidnet, at det husker han ikke nærmere. Det må have været departementschefen, der orienterede ham herom. Det skete i begyndelsen af juni 2003.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han jævnligt deltog i gennemgang af dagsordenen til Ligningsrådets møder, forklarede vidnet, at det gjorde han aldrig. Dette var helt ekstraordinært. Han så aldrig Ligningsrådets dagsorden, men da der opstod en sag af denne kaliber, besluttede embedsmændene, at han skulle orienteres.

Foreholdt af advokat Michael Reklings at han har forklaret, at det var Peter Loft, der orienterede ham om sagen, og forespurgt, om Ivar Nordland også var inde i billedet i denne forbindelse, forklarede vidnet, at det var Ivar Nordland formentlig.

Vidnet henviste til bilag 42.01 (ekstrakten pag. 257-267/side 12625-12635), specielt pag. 258 (side 12626), sidste afsnit, ”Der ses ikke at have været anden korrespondance til (eller fra) ministeren vedrørende den omtalte manglende ændring af reglerne om frivillig sambeskatning”, og forklarede, at dette var den redegørelse, han tidligere henviste til i forbindelse med spørgsmålet om, hvilket materiale han havde modtaget.

Foreholdt af advokat Michael Reklings pag. 257 (side 12625), 2. afsnit, ”Ministeren blev ved tiltrædelsen orienteret generelt om de lovforslag, som bortfaldt som følge af Folketingsvalget. Der vedlægges en udgave af det notat, som blev lagt op via 2. kontors samlede pakke”, og forespurgt, om der stadig er usikkerhed om, hvilket materiale

han modtog sammen med velkomstpakken, forklarede vidnet, at han alene modtog velkomstpakken til skatteministeren. Han erindrer ikke at have set det anførte notat.

Foreholdt bilag 83.18 (ekstrakten pag. 270/side 35972), notat vedrørende oplæg til strategi for ministerens håndtering af TDC-sagen, og forespurgt, om han tidligere har set dette papir, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at han har set det tidligere. Han siger sådan, idet der i teksten står noget om et rødt og blått plaster, og det erindrer han ikke tidligere at have set. En sådan malende beskrivelse ville han nok kunne huske. Han tvivler derfor på, at han har set papiret.

Foreholdt 2. afsnit, ”Uagtet at den interne begrundelse for ikke at medtage Socialdemokraternes forslag til lukning af hullet var frygt for en utidig diskussion af skattestoppet, har skatteministeren aldrig givet udtryk for det offentligt. ...”, og foreholdt, at det kunne se ud, som om der var en anden, intern begrundelse for ikke at medtage sambeskatningsforslaget i L 99, og forespurgt, om han er enig heri, forklarede vidnet, at det er han ikke enig i. Han fik det råd, at sambeskatningen godt kunne vente, hvilket var det, han forholdt sig til. Han har aldrig fået at vide, at der var et skattehul.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at det, der står, er, at den reelle begrundelse var, at det var skattestoppet, men at det har man bare ikke sagt til nogen, forklarede vidnet, at det har man heller ikke sagt til ham.

Foreholdt af advokat Michael Reklings pag. 270 (side 35972) 5.-6. afsnit, ”En isoleret gentagelse af L 61 forekommer af psykologisk forkert, fordi det var den nuværende opposition, der fremsatte det. Samtidig har huset brug for tid til den økonomiske analyse til brug for en generel vurdering af sambeskatningsinstituttet. En løsning kunne derfor være at omformulere L 61, så det ikke afhang af udenlandske skatteregler for succession, men om der rent faktisk var sket en udenlandsk beskatning. ... Effekten

er stort set den samme, men i stedet for at bruge et rundt rødt plaster på såret anvender vi et firkantet blå plaster. Herefter kan ministeren sige, at det er hans eget forslag som en berettiget reaktion på LR's afgørelse den 19. august. ...", og foreholdt, at det kan læses på den måde, at forskellen mellem L 61 og det, der blev til L 27, var af rent kosmetisk art, og at der ikke var nogen reel forskel på de to forslag, og forespurgt, om han også så det på denne måde, forklarede vidnet, at han ikke har været inde i disse overvejelser af, om det var kosmetisk. Det afgørende var for ham, at hullet skulle lukkes. Han har alene været med i overvejelserne om, hvad man skulle gøre for at lukke hullet. De havde overvejelser i Økonomiudvalget om, hvorledes de skulle gøre, men han har ikke været inde i spørgsmålet om valg af form og farve på plastret.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han, da han som skatteminister gik i Folketinget med L 27, interesserede sig for, om de med dette forslag fik fat i noget andet og mere end med det forslag, som Frode Sørensen havde fremsat, forklarede vidnet, at han ikke vil afvise, at de har haft en ordveksling herom, men det, der var afgørende for ham, var, at hullet blev lukket.

Foreholdt bilag 41.24 (ekstrakten pag. 271-274/side 12474-12477), notat af 15. juni 2003 om optioner for politisk håndtering af TDC sagen, og bilag 41.22 (ekstrakten pag. 275/side 12417), forelæggelse for skatteministeren af 16. juni 2003 vedrørende Ligningsrådets afgørelse om gratis milliardfradrag for TDC, 2. afsnit, "Indstilling: Der vedlægges et notat, der beskriver dine optioner. Du bør allerede nu tage stilling til om der straks ved folketingets åbning skal fremsættes et lovforslag, der lukker hullet", og forespurgt, om han kan genkende disse notater, forklarede vidnet, at han kan genkende de overvejelser, der gøres i notaterne.

Foreholdt pag. 271 (side 12474), 2. afsnit, "Baggrund. På baggrund af forlydender i rådgiverkredse blev ovennævnte fremgangsmåde imødegået af den forrige regering i

lovforslag L 61 i 2001-2002, 1. samling. ...”, og forespurgt, hvornår han første gang hørte, at begrundelsen for forslaget var forlydender i rådgiverkredse, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Adspurgt, om han kan huske at have hørt om det, forklarede vidnet, at det kan han ikke.

Forespurgt, om han spurgte til, hvad det var for forlydender, forklarede vidnet, at det kan han have gjort, men han tvivler på, at han gjorde det.

Adspurgt, om han var inde i overvejelser om, hvorvidt L 61 ville have hindret TDC's fremgangsmåde, forklarede vidnet, at det var han, som han husker det, ikke.

Foreholdt, at nogen er af den opfattelse, at L 61 ville have hindret det, mens andre ikke mener, at det er tilfældet, og forespurgt, om han var involveret i denne debat, forklarede vidnet, at han efterfølgende har haft lejlighed til at se den debat, der har været. I juni 2003 var han alene optaget af at få hullet lukket. Det var det, der var hans dagsorden, og han interesserede sig ikke for, om andre forslag ville have lukket hullet.

Foreholdt pag. 273 (side 12476), 3. afsnit, ”Optioner. Umiddelbart kan reaktionsmøn-
stret indeles i tre kategorier: 1. Forsvar for de gældende regler. 2. Målrettet lovforslag, der lukker hullet. og 3. Helhedsløsninger, som indebærer, at hullet forsvinder” og forespurgt, hvilken af disse tre modeller han havde præference for, forklarede vidnet, at han nok mest var af den indstilling, at man skulle se, om man kunne sænke selskabsskatten. Det holdt til hen i august måned, hvor de skiftede retning. Den danske lovgivning lå på dette område i den ene grøft, og hvis man lavede ændringen, ville man komme over i den anden grøft, og Danmark ville få en af de skrappeste lovgiv-

ninger. Det endte med, at man valgte at gå midt på vejen. Han var fra starten mest for en helhedsløsning. Optionen om ikke at gøre noget var, som han husker det, uden for hans optik.

Foreholdt bilag 38.51 (ekstrakten pag. 276-279/side 11621-11624), notat af 18. juni 2003 fra International ekspert om håndtering af TDC sagen, og forespurgt, om han husker at have set dette notat, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at han har set det i denne udgave.

Foreholdt pag. 279 (side 11624), 2. afsnit, ”2. Lovforslag her og nu er umiddelbart den mest nærliggende mulighed. Regeringen har aldrig sagt, at den var imod den tidligere regerings forslag, men blot tilkendegivet at ville vurdere reglerne med henblik på en modernisering. Der vil utvivlsomt blive rejst kritik af indgrebet som værende i strid med skattestoppet. Regeringen har dog ved tidligere lejligheder lukket huller og argumenteret for, at skattestoppet ikke står i vejen for det. Der bør anvendes en tilsvarende argumentation i denne forbindelse. Et lovforslag behøver ikke at være identisk med den tidligere regerings forslag. ...”, og forespurgt, om han var enig i dette, forklarede vidnet, at det lød meget tilforladeligt.

Adspurgt, om han også forventede en sådan kritik af skattestoppet, forklarede vidnet, at det ikke helt kunne udelukkes, at der, berettiget eller uberettiget, ville blive rejst kritik.

Foreholdt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, at han tidligere har givet udtryk for, at der ikke var så meget tvivl, når man snakkede lukning af huller, og forespurgt om, hvad det så var for kritik, han forventede, forklarede vidnet, at der altid kan rejses kritik i den politiske verden. Det behøver ikke at være et spørgsmål om saglighed.

Foreholdt af advokat Michael Rekling, ”Et lovforslag behøver ikke være identisk med den tidligere regerings forslag”, og forespurgt, om han delte den opfattelse, at det gjaldt om at arbejde sig væk fra den tidligere regerings forslag, forklarede vidnet, at det for ham var et spørgsmål om at få lukket hullet.

Foreholdt bilag 37.08 (ekstrakten pag. 333-348/side 11134-11149), notat af 28. september 2003 vedrørende beslutningsgrundlaget for Ø-udvalg om sambeskatning med udenlandske selskaber (TDC-sagen), specielt pag. 333 (side 11134), 3.-7. afsnit, ”Optioner: 1. Målrettet indgreb. 2. Afskaffelse af grænseoverskridende sambeskatning med bibeholdelse af beskatning af udenlandske filialer. 3. Afskaffelse af grænseoverskridende sambeskatning og parallel afskaffelse af filialbeskatning. Nedsættelse af selskabsbeskatning. og 4. Der gøres ingen ting”, og forespurgt om, hvilken af disse optioner Økonomiudvalget valgte, forklarede vidnet, at de endte med L 27, altså det målrettede indgreb.

Forespurgt, hvad der var baggrunden for dette valg, forklarede vidnet, at det var en overvejelse af, hvorledes Danmark skulle placere sig på dette område internationalt. Skulle man have en meget restriktiv lovgivning, eller skulle man ligge ”midt på vejen”, hvor de så valgte det sidste.

Adspurgt, om man ville komme i konflikt med EU-retten, hvis man valgte den løsning, hvor man ville få en enestående skrap lovgivning i Europa, forklarede vidnet, at EU havde en politik og nogle ønsker til området, men der var ikke nogen frygt for overtrædelse af EU-regler. Der var ikke nogen konflikt i den retning.

Forespurgt, om han fredag den 14. november 2003 havde en telefonsamtale med Henning Dyremose, forklarede vidnet, at det havde han, men han er dog lidt i tvivl om datoen.

Forespurgt om, hvad samtalen gik ud på, forklarede vidnet, at han på det tidspunkt var i Moskva. Han blev her ringet op af sin sekretær, der orienterede ham om, at der havde stået noget i de danske aviser dagen før, og at han skulle ringe til Henning Dyremose. Han ringede tilbage til Henning Dyremose, der sagde, at de havde læst referatet i aviserne, og at det var faldet dem for brystet, idet de helt tilbage fra 2000 havde holdt ToldSkat orienteret. Denne oplysning rystede ham, og han ringede straks til Peter Loft og fortalte ham, at Henning Dyremose påstod, at styrelsen på et tidligt tidspunkt havde haft kendskab til sagen. Han bad Peter Loft om at undersøge dette.

Foreholdt, at Henning Dyremose har forklaret, at han under samtalen med vidnet gav udtryk for, at TDC var utilfreds med den tilbagevirkende kraft i L 27, forklarede vidnet, at han så er usikker på datoen. Han mener, at den samtale, han netop refererede til, fandt sted i november måned 2003.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han kan huske, hvor mange gange han talte i telefon med Henning Dyremose i denne periode, forklarede vidnet, at han kan huske, at han blev foreholdt en kritik af den tilbagevirkende kraft.

Foreholdt, at der dels var et tema vedrørende kritik af den tilbagevirkende kraft, og dels et tema vedrørende spørgsmålet om, hvornår der var sket orientering af ToldSkat, og forespurgt, om der var en eller flere samtaler, forklarede vidnet, at det var to samtaler.

Foreholdt, at Henning Dyremose har forklaret, at der var tre samtaler, og at de om fredagen den 14. november og igen søndag den 16. november 2003 talte om den tilbagevirkende kraft, forklarede vidnet, at det godt kan være, at han har haft samtaler

med Henning Dyremose om den tilbagevirkende kraft såvel den 14. som den 16. november 2003.

Foreholdt bilag 10.42 (ekstrakten pag. 349-351/side 2271-2273), forelæggelse for departementschefen af 15. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), og forespurgt, om han ved noget om, hvordan dette arbejde blev bestilt fra departementets side, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han var på det tidspunkt i Moskva, og han havde således ikke detaljeret føling med sagen.

Adspurgt, om han vidste, hvad forlæggelsen skulle bruges til, forklarede vidnet, at det vidste han ikke.

Forespurgt, om det kunne være et udslag af, at han havde sagt til Peter Loft, at det skulle undersøges, forklarede vidnet, at det godt kunne være tilfældet.

På forespørgsel fra kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bekræftede vidnet, at han ikke ved, om det præcis forholder sig sådan.

Vidnet forklarede videre, at der var to sæt samtaler. Det ene vedrørte spørgsmålet om den tilbagevirkende kraft, og det andet spørgsmålet om, hvornår styrelsen vidste hvad. Den sidste samtale husker han tydeligt. Han var på det tidspunkt i Moskva. Han kan ikke huske datoerne for disse samtaler, eller hvilken af samtalerne der kom først.

Forespurgt, om han kan huske, om Henning Dyremose henviste til statsministerens tale i Folketinget, da de drøftede spørgsmålet om, hvornår skattemyndighederne vidste hvad, forklarede vidnet, at han ikke husker, om Henning Dyremose henviste til statsministeren eller til aviserne, da han ringede til ham i Moskva. Da Dyremose rin-

gede, havde vidnet fået den opfattelse, at skattemyndighederne mente, at de ikke vidste noget.

Foreholdt, at Henning Dyremose har forklaret, at det var, da han hørte statsministeren tale i Folketinget, at han blev klar over, at der måtte være givet urigtige oplysninger, hvorefter han skyndte sig at kontakte vidnet, forklarede vidnet, at det umiddelbart forekommer ham, at spørgsmålet om tilbagevirkende kraft nok blev drøftet under den første samtale, og spørgsmålet om, hvornår styrelsen vidste hvad, blev drøftet under den anden samtale.

Adspurgt om, hvorvidt samtalen om, hvornår skattemyndighederne vidste hvad, foregik, mens han var i Rusland, bekræftede vidnet dette.

Vidnet lovede snarest at sende kommissionen skriftlig oplysning om, i hvilken periode han var i Rusland.

Foreholdt, at Henning Dyremose har forklaret, at samtalen med vidnet i Rusland fandt sted den 20. november 2003, bemærkede vidnet: "Nå, siger *han* også det".

Foreholdt pag. 349 (side 2271) og foreholdt, at han tidligere forklarede, at han ikke havde noget at gøre med iværksættelsen af forelæggelsen for departementschefen af 15. november 2003, og forespurgt, om han har set den, forklarede vidnet, at det har han givet gjort, da han kom hjem fra Rusland.

Adspurgt, om han ved, om denne redegørelse skulle bruges til at svare på de spørgsmål, der var stillet fra Folketinget, forklarede vidnet, at det går han ud fra.

Foreholdt, at der også var stillet spørgsmål fra Skatteudvalget vedrørende L 27, og forespurgt, om han ved, om redegørelsen også blev brugt til besvarelse af spørgsmålene fra Skatteudvalget, forklarede vidnet, at det vil han tro. Det har sin sandsynlighed.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om svaret er udtryk for, at det ikke var noget, han drøftede med Peter Loft, forklarede vidnet, at han så svarene, inden de blev sendt til Skatteudvalget.

Forespurgt, om han og Peter Loft havde en drøftelse af substansen i svarene, forklarede vidnet, at de alle sammen havde fokus på sagen. Alle detaljer blev undersøgt grundigt. Mens han var i Moskva, var han og Peter Loft i kontakt med hinanden pr. telefon, og straks han kom hjem, gennemgik de det materiale, der forelå.

Adspurgt om, hvad det var for et materiale, om det var spørgsmålene, svarene eller baggrundsmaterialet, forklarede vidnet, at det først og fremmest var svarene, men embedsmændene gennemgik også baggrundsmaterialet.

Foreholdt af advokat Michael Reklings, at Henning Dyremose ifølge vidnets forklaring havde sagt, at ToldSkat havde kendt til problemstillingen helt tilbage i 2000, og forespurgt, om han under samtalen havde noget svar på det, forklarede vidnet, at han var forundret over, at systemet skulle have kendt til sagen i så lang tid. Han havde ikke noget materiale ved hånden, så han kunne ikke give et svar straks. Han ringede derfor straks hjem for at få det undersøgt.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om han forbandt denne oplysning med den samtale, han havde haft med en kollega i Folketinget, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt bilag 38.08 (ekstrakten pag. 352-354/side 11322-11324), notat vedrørende skattehullet kort fortalt, og forespurgt, om han har set dette notat, forklarede vidnet, at han har set et notat med denne overskrift.

Adspurgt, om han hørte noget om baggrunden for, at det blev skrevet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt pag. 352 (side 11322), næstsidste afsnit, ”Departementet i Skatteministeriet vurderede på daværende tidspunkt, at forslaget om lukning af et muligt og ikke nærmere konkretiseret skattehul ville være i strid med skattestoppet. I denne periode herskede der endnu usikkerhed mht. rækkevidden af skattestoppet. Det er således først senere, at det blev fastslået, at lukning af huller i skattelovgivningen ikke er i strid med skattestoppet”, og foreholdt, at hans forklaring tyder på, at han er uenig i det anførte, forklarede vidnet, at han hele tiden har haft den opfattelse, at hvis der var et hul, skulle det lukkes. Han blev ikke orienteret om, at der var et hul. Der var en drøftelse af andre elementer i skattestoppet, men ikke dette. Det har aldrig været i strid med skattestoppet at lukke skattehuller.

Foreholdt pag. 353 (side 11323), 2. afsnit, ”Ved tiltrædelsen blev skatteministeren præsenteret for de lovforslag, som bortfaldt ved valgets udskrivelse, men der skete ikke i forbindelse hermed nogen nærmere præsentation af denne del af forslaget, ligesom hverken det mulige tal eller den omtalte formodede konflikt med skattestoppet blev omtalt for ministeren”, og foreholdt, at der på dette sted i teksten sker en ændring i de forskellige udgaver af notatet, og forespurgt, om han, dengang og i dag, kan tiltræde det anførte, forklarede vidnet, at han ikke fik nogen præsentation af lovforslaget, og han blev ikke orienteret om tal eller konflikter. Han er således enig i det anførte.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag 41.42 (ekstrakten pag. 355-365/side 12604-12614), forelæggelse for skatteministeren af 17. november 2003 vedrørende TDC sagen Dokumenter til møde med statsministeren vedlagt spørgsmål S 703, S 704, S 653 og S654 og svar herpå, samt notat vedrørende skattehullet kort fortalt, og bilag 40.58 (ekstrakten pag. 366-370/side 12140-12144), forelæggelse for skatteministeren af 17. november 2003 vedrørende TDC sagen Dokumenter til møde med statsministeren, påført Peter Lofts påtegning og underskrift, vedlagt notat vedrørende skattehullet kort fortalt.

Foreholdt pag. 355 (side 12604), ”Til brug for din kommende samtale med statsministeren vedlægges udkast til statsministerens mundtlige besvarelse af spm. S 703 og S 704, samt udkast til statsministerens skriftlige besvarelse af spm. 653-654. Endvidere vedlægges kort baggrundsnotat”, og forespurgt, hvorfor der skulle være en samtale med statsministeren, og om det var sædvanligt, at han holdt møder med statsministeren, når der skulle besvares spørgsmål til Folketinget, forklarede vidnet, at statsministeren var kaldt i Folketinget for at besvare nogle spørgsmål. Med den fokus, der var på sagen på det tidspunkt, var det naturligt, at de udarbejdede materiale til brug for en samtale med statsministeren. Det var noget ekstraordinært, at der skulle være en samtale med statsministeren. Formålet med mødet var at sætte statsministeren i stand til at svare på spørgsmålene og give ham en orientering om sagen.

Adspurgt, om han fik anden form for information, herunder supplerende mundtlige oplysninger eller synspunkter fra medarbejdere i Skatteministeriet, inden samtalen med statsministeren, forklarede vidnet, at det har han givet fået. På det tidspunkt trak han på alle de informationer, han kunne få. Han kan dog ikke huske noget specielt herom.

Foreholdt pag. 356 (side 12605), udkast til svar på spørgsmål S 703, sidste afsnit, "... Jeg kan endvidere oplyse, at skatteministeren – udover en generel præsentation af de lovforslag, som bortfaldt ved valgets udskrivelse – ikke som det anføres i begrundelsen på spørgsmålet var blevet "advaret" af sine embedsmænd om et hul. ...", og forespurgt, om han var enig i dette, forklarede vidnet, at det var han fuldstændig enig i.

Foreholdt pag. 363-365 (side 12612-12614), notat om "Skattehullet kort fortalt", specielt pag. 364 (side 12613), 2. afsnit, "Skatteministeren blev – udover en generel præsentation af de lovforslag, som bortfaldt ved valgets udskrivelse – ikke som det anføres i begrundelsen på spørgsmålet var blevet "advaret" af sine embedsmænd om et hul", og forespurgt, om han er enig i denne formulering, forklarede vidnet, at det var han, bortset fra at det var dårligt dansk.

Foreholdt ændringen af teksten fra pag. 353 (bilag 38.08, side 11323) til pag. 364 (bilag 41.42, side 12613), og forespurgt, om det var ham, der havde foranlediget denne ændring, forklarede vidnet, at det tvivler han på. Det, der for ham var vigtigt at få frem, var, at han ikke blev orienteret om noget hul. Det kunne selvfølgelig skrives på mange måder.

Advokat Michael Reklings henviste til bilag 40.58 (ekstrakten pag. 366-370/side 12140-12144), specielt pag. 367 (side 12141), det med håndskrift påførte, "Ej sendt til statsministeriet. IVN", og foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at han dikterede ændringen på pag. 368 (side 12142), 2. afsnit, "Skatteministeren blev ikke "advaret" af sine embedsmænd om et hul", til Statsministeriet, idet det skulle gå stærkt.

Foreholdt, at Ivar Nordland, således som udspørgeren husker det, har forklaret, at det var vidnet, der havde foranlediget denne ændring i teksten, forklarede vidnet, at meget af kommunikationen foregik via telefon fra Moskva. Det var vigtigt for ham at få

klart frem, at han ikke blev orienteret om et hul. Han bekræftede, at han er enig i det, der er anført pag. 368 (side 12142).

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om han havde en rolle i forbindelse med den endelige formulering af teksten, forklarede vidnet, at han ikke vil "lægge hovedet på blokken" på, hvilken formulering der var hans, og hvilken der var embedsmændenes. Det afgørende var, at meningen var den samme.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen om, hvad der var det særlige ved, at han var involveret i besvarelsen, forklarede vidnet, at han skrev under på alle svarene. Det gjorde han, efter at svarene var skrevet på en måde, som han kunne tiltræde. Embedsmændene skrev også under.

Foreholdt bilag A.18.04 (ekstrakten pag. 371-372/side 50202-50203), forelæggelse for departementschefen af 27. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), og forespurgt, om han var bekendt med, at der var bestilt en sådan supplerende redegørelse til departementschefen, forklarede vidnet, at det var han ikke bekendt med. Han har sikkert set forelæggelsen.

Foreholdt, at han har forklaret, at der skulle være en ekstraordinær samtale med statsministeren, før denne skulle i Folketinget, og forespurgt, om denne samtale også fandt sted, forklarede vidnet, at de i hvert fald har talt sammen på telefon, men han er usikker på, om de mødtes fysisk. Så vidt han kan se, havde han ikke et fysisk møde med statsministeren. Han har under en eller anden form givet oplysningerne videre til statsministeren eller dennes departementschef. Han har løbende talt med Peter Loft og givet ham sine dessiner og bedt om, at de blev bragt videre til statsministeren.

Adspurgt, om han under denne kommunikation med statsministeren eller dennes departementschef har orienteret dem om, hvornår Skatteministeriet kendte til problemstillingen, forklarede vidnet, at han i hvert fald ikke holdt sig tilbage med denne information, efter at han havde talt med Henning Dyremose. Han fandt det stærkt forunderligt, hvis de havde vidst det, og det skulle derfor undersøges. Resultatet af disse undersøgelser blev også kommunikeret til statsministeren.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen om, hvornår departementet kendte resultatet af denne undersøgelse, der bekræftede, at man havde kendt oplysningerne tilbage i 2000, forklarede vidnet, at han umiddelbart efter samtalen med Henning Dyremose ringede til Peter Loft og sagde, at det måtte undersøges. Hvornår resultatet forelå, erindrer han ikke. Det førte til, at de fandt ud af, at de var galt på den, og det meddelte de umiddelbart herefter. Han kan ikke sige helt nøjagtig, hvornår det var.

Foreholdt af advokat Michael Rekling, at den bekræftelse, de fik, var i form af bilag A.18.04 (ekstrakten pag. 371-372/side 50202-50203), forelæggelse for departementschefen af 27. november 2003, og forespurgt, om han har set denne forelæggelse, forklarede vidnet, at han alene ved, at departementschefen sagde, at der var kommet en telefax, der bekræftede, at det forholdt sig sådan.

Foreholdt pag. 372 (side 50203), sidste afsnit, ”Selskabsrevisionen havde således i oktober 2000 dannet sig et nogenlunde korrekt billede af de skattemæssige konsekvenser af de senere gennemførte transaktioner”, bekræftede vidnet, at han, som han tidligere har forklaret, fandt det stærkt foruroligende. Han ved ikke præcist, hvornår han hørte om dette resultat af undersøgelsen, men det var umiddelbart efter, at han ringede hjem fra Rusland for at sætte undersøgelsen i gang.

Foreholdt bilag 16.03 (ekstrakten pag. 384-396/side 3891-3903), brev fra vidnet og Ivar Nordland til Folketingets Skatteudvalg vedlagt svar på spørgsmål 1-12 af 13. november 2003 vedrørende L 27, og foreholdt, at disse svar efter de foreliggende oplysninger aldrig blev afgivet, specielt pag. 388 (side 3895), næstsidste afsnit–pag. 389 (side 3896), 1. afsnit, ”Først i det tidlige forår 2003 blev jeg opmærksom på forlydender om en konkret sag, og først i forbindelse med at sagen sættes på Ligningsrådets dagsorden for første gang i (juni?) samme år fik jeg en endelig bekræftelse på sagen rette sammenhæng. Jeg tog herefter de første skridt til at forberede lovgivning efter folketingets sommerpause, og da Ligningsrådet som bekendt træf sin endelige afgørelse i august, skred jeg straks til handling. Man kunne – i hvert fald i teorien – overveje, om en lovgivning kunne have været gennemført før folketingets sommerpause, men den ville i givet fald også skulle have haft ikrafttrædelse pr. 1. januar, hvorfor resultatet ville have været det samme”, og forespurgt, om han har skrevet denne tekst, forklarede vidnet, at det har han stort set. Den svarer til den tekst, der er gengivet i bilag 40.08 (ekstrakten pag. 397/side 11917). Adspurgt, om han er enig i indholdet i dag, forklarede vidnet, at det er han.

Foreholdt af advokat Niels Fisch-Thomsen, at han har forklaret, at han har haft samtaler med Henning Dyremose af to omgange, hvor den ene alene vedrørte den tilbagevirkende kraft og fandt sted en fredag og blev fuldt op om søndagen, og at det ikke var under disse samtaler, at de drøftede, hvad statsministeren havde sagt i Folketinget, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at der senere var en samtale om, hvornår myndighederne vidste hvad, bekræftede vidnet ligeledes dette. Forespurgt om rækkefølgen forklarede vidnet, at han mener, at en af samtalerne var den 19. eller 20. november 2003. Han vil se efter dette i sin kalender. Der var således to samtaler før statsministerens tale i Folketinget den 19. november 2003, og en samtale efter denne tale. En af disse samtaler har fundet sted, mens han var i Rusland.

Forespurgt af advokat Jesper Lett om mødet med Ole Kjær i februar 2003 og foreholdt, at han har forklaret, at hans hjemmelsmand havde sagt, at det var noget med L 61, og forespurgt, om han gik tilbage til sine medarbejdere i ministeriet og spurgte, hvad problemet var med L 61, forklarede vidnet, at han senere spurgte embedsmændene, om det kunne have noget med L 61 at gøre. Der skete ikke mere, for svaret var igen negativt.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han gik tilbage til sin hjemmelsmand og sagde, at det med L 61 ikke havde noget på sig, forklarede vidnet, at han ikke husker, om han talte med den pågældende igen. Han har dog nok sagt til ham, at de ikke havde fundet noget.

Forespurgt, om han spurgte embedsmændene om, hvad det var med L 61, og hvad forslaget gik ud på, forklarede vidnet, at han bad sine topembedsmænd, told- og skattedirrektøren og hans næstkommanderende, om at undersøge sagen. Han gik ud fra, at de undersøgte det grundigt i alle detaljer.

Foreholdt af advokat Jesper Lett, at det var et spørgsmål om lovgivning, der lå i departementet, forklarede vidnet, at han også havde næstkommanderende i departementet med til mødet.

Foreholdt, at han var medlem af Ligningsrådet, da såvel [...] -sagen (sag nr. 1) som [...] -sagen (sag nr. 2) og TDC's anmodning om bindende forhåndsbesked blev behandlet i Ligningsrådet, og at han som medlem af rådet modtog referater af disse møder, og forespurgt, om han ikke drøftede sin viden omkring Christen Ambys betænkeligheder med sine embedsmænd, da han tiltrådte som skatteminister, forklarede vidnet, at han ikke var til stede på noget af de møder, hvor disse tre sager blev behandlet i Ligningsrådet, hvilket også fremgår af referaterne. At Christen Amby havde betæn-

keligheder, var ikke en sjældenhed, og selvfølgelig hæftede man sig ved det, men Christen Amby havde tit særstandpunkter, så det var der ikke noget underligt i.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det betyder, at han har læst disse referater fra Ligningsrådets møder, forklarede vidnet, at han ikke tror, at han har læst det referat, hvoraf fremgår, at Christen Amby mente, at der var et hul i loven.

Forespurgt af advokat Jesper Lett bekræftede han, at han fik alle referaterne tilsendt. Forespurgt, om han husker, om han har læst dem eller ikke læst dem, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om at have læst dem.

Mødet hævet kl. 14:30.

Næste møde berammet til torsdag den 23. juni 2005 kl. 09:30.

*

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Svend Erik Hovmands bisidder har ved brev af 8. juni 2005 oplyst, at:

”Navnet på den person, der udover direktør i Told og Skat Ole Kjær og Per Bach Jørgensen deltog i møde som på initiativ af Svend Erik Hovmand blev holdt hos Told og Skat, er vicedirektør Preben Kristiansen.”, og

”Tidspunktet for den telefonsamtale som Svend Erik Hovmand har ført med adm. direktør i TDC Henning Dyremose i november måned 2003, hvor Svend Erik Hovmand talte i telefon fra Rusland, har efter Svend Erik Hovmands undersøgelser ligget mellem torsdag den 20. november 2003 kl. ca. 15 og fredag den 21. november 2003 kl. ca. 12.”

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 9. september 2005.
Marianne Kjølbye

Den 23. juni 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragsagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbye.

Som udspørger fungerede advokat Michael Reklings.

Som assistent for udspørger advokat Michael Reklings mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph, kontorchef Flemming Petersen, udviklingsdirektør Jesper Skovhus Poulsen og skatteøkonomisk direktør Otto Brøns-Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for forhenværende skatteminister Svend Erik Hovmand mødte advokat Niels Fisch-Thomsen.

Advokat Henning Hansen, der er valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann.

Som valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen mødte advokat Gunnar Homann.

Som valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding mødte advokat Lida Hulgaard.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Hove, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt mødte advokat Mads Krarup.

Som valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen mødte advokat Steen Lassen.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær, underdirektør Flemming Paludan og kontorchef Ebbe Willumsen mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard, fuldmægtig Majken Wågensø og fuldmægtig Christian Homilius mødte advokat Hanne Rahbæk.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Advokat Nicolai Westergaard, der er valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen, fuldmægtig Gitte Wrobel, kontorchef Annette Olesen og kontorchef Jørgen Egelund, var ikke mødt.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Anders Fogh Rasmussen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han blev medlem af Folketinget den 1. juni 1978.

Adspurgt om, hvad han erhvervsmæssigt beskæftigede sig med, før han blev medlem af Folketinget, forklarede vidnet, at han er uddannet cand.oecon. og arbejdede som økonomisk konsulent i Håndværksrådet.

Forespurgt, om han har haft andre ministerposter, før han blev statsminister, forklarede vidnet, at han fra den 10. september 1987 til november 1992 var skatteminister, og fra 1990 til 1992 var han desuden økonomiminister.

Adspurgt om han, forinden han blev statsminister, i øvrigt har beskæftiget sig med skattemæssige forhold, forklarede vidnet, at han har været medlem af Folketingets Skatteudvalg, ligesom han i en kort periode var medlem af Landsskatteretten. Det var, inden han blev skatteminister, det vil sige før 1987.

Foreholdt dele af bilag 26.78 (ekstrakten pag. 1-5/side 7259, side 7269-7270, side 7274 og side 7287), print af lovforslag nr. L 61, forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), og forespurgt, om han i oktober 2001 hørte om baggrunden for, at man fremsatte lovforslaget, særligt forslaget om ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det var ikke et forslag, som han var opmærksom på.

Foreholdt, at det i bemærkningerne er anført, at forslaget havde til hensigt at forhindre et utilsigtet provenutab, forklarede vidnet, at det var han ikke bekendt med på det tidspunkt.

Foreholdt bilag 61.05 (ekstrakten pag. 6-8/side 25121-25123), intern meddelelse i Statsministeriet af 27. november 2001 vedhæftet brev af 27. november 2001 fra departementschef Nils Bernstein med indkaldelse af bidrag til den nye regerings lov-

program, og foreholdt, at der for Folketinget blandt andet blev fremsat forslag til en konkurrenceevnepakke, og forespurgt, om der fra hans side blev givet nogen retningslinjer til skatteminister Svend Erik Hovmand om, hvad denne pakke skulle indeholde, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke. Det fremgik af regeringsgrundlaget, at man ville komme med forslag til forbedring af erhvervslivets konkurrenceevne, men han har ikke herudover givet nogen retningslinjer.

Adspurgt, om han gav instrukser om, at konkurrenceevnepakken ikke måtte indeholde skærper, forklarede vidnet, at det lå i luften, at der ikke skulle være skærper, og at erhvervslivet skulle opfatte pakken som noget positivt. Han har ikke talt med Svend Erik Hovmand herom.

Foreholdt bilag 27.87 (ekstrakten pag. 9-27/side 7760 d-v), udkast af 21. januar 2002 til forslag til lov om ændring af afskrivningsloven, aktieavancebeskatningsloven, ligningsloven, virksomhedsskatteoven og andre skattelove (Strukturtilpasninger m.v. og lempelse af tabs- og underskudsregler), og foreholdt, at dette udkast senere blev til L 99, og at forslaget til ændring af selskabsskatteovens § 31, stk. 6, ikke er med, og forespurgt, om han hørte om baggrunden for, at skatteministeren ikke fremsatte dette element fra det tidligere lovforslag, L 61, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det var der dog ikke noget usædvanligt i, idet han som statsminister ikke bliver involveret i enkeltheder i lovforslag fra fagministerierne.

Foreholdt bilag 86.35 (ekstrakten pag. 28-45/side 37094-37111), notat af 25. januar 2002 til skatteministeren vedrørende fremsendelse af oplæg om lovforslag om strukturændringer til styregruppen, vedhæftet diverse notater, specielt pag. 29 (side 37095) oplæg af 25. januar 2002 til Styregruppe/Økonomiudvalg vedrørende Konkurrenceevnepakken – lovforslag om strukturændringer mv., og forespurgt, om han normalt så sådanne oplæg til Styregruppe/Økonomiudvalg, forklarede vidnet, at det gjorde han

ikke. Han var ikke medlem af hverken Styregruppen eller Økonomiudvalget. Han er formand for regeringens Koordinationsudvalg. Styregruppen er en embedsmandsgruppe.

Foreholdt pag. 36 (side 37102), notat af 28. januar 2002 til skatteministeren vedrørende fremsendelse af udkast til lovforslag om strukturændringer m.v. (del af Konkurrenceevnepakken) til K-udvalg, og forespurgt, om der i Koordinationsudvalget var en drøftelse af forskelle mellem L 61 og L 99, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Forespurgt, om Svend Erik Hovmand nævnte noget om, at der var nogle udeladelser, som kunne være problematiske i forhold til konkrete sager, forklarede vidnet, at det gjorde Svend Erik Hovmand ikke. Koordinationsudvalget behandler ikke konkrete lovforslag. Det ser mere overordnet på lovgivningen og drøfter de større lovpakker. Det ville være usædvanligt, hvis Koordinationsudvalget drøftede et enkelt lovforslag.

Forespurgt, om dette også var tilfældet, hvis det var et lovforslag med store økonomiske konsekvenser, forklarede vidnet, at et sådant lovforslag i givet fald ville blive drøftet i Koordinationsudvalget på baggrund af et oplæg fra Finansministeriet.

Adspurgt, om han har hørt TDC's navn i forbindelse med lovgivningsprocessen, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Foreholdt pag. 37-38 (side 37103-37104), notat af 28. januar 2002 med oversigt over forslag indeholdt i lovforslaget om strukturændringer, specielt pag. 37 (side 37103), 1. kolonne, "e. Objektivisering af CFC-reglerne" og 3. kolonne, "... De få skærper, der var i forslaget, er fjernet. ...", og forespurgt, om det anførte blev drøftet med ham, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Han har ikke på noget tidspunkt set dette notat.

Foreholdt pag. 45 (side 37111), notat af 22. januar 2002 vedrørende provenuoversigt for lovprogram 2001-2002, 2. samling, specielt punkt 7g, og forespurgt, om han blev inddraget i drøftelser om provenuvirkningen af dette forslag, forklarede vidnet, at det blev han ikke. Han har aldrig set dette notat. Som statsminister får han som udgangspunkt aldrig underliggende bilag fra de enkelte fagministerier. Han fik heller ikke nogen mundtlig orientering herom.

Foreholdt bilag 49.49 (ekstrakten pag. 53-54/side 15134-15135), artikel fra august 2001 af vidnet vedrørende Skattestoppets ABC, og forespurgt, om han på dette tidspunkt havde overvejet, hvorledes skattestoppet skulle forholde sig til lukning af skattehuller, forklarede vidnet, at ”selvfølgelig lukker man huller. Det er så selvklart, at det behøver man ikke skrive noget om.”

Foreholdt bilag 48.01.01 (ekstrakten pag. 55-63/side 14807-14815), mail af 22. november 2001 vedrørende rundsending af Skatteministeriets notat af 22. november 2001 vedrørende skattestoppet, særligt pag. 56 (side 14808)-pag. 57 (side 14809), øverst, ”... I notatet skitseres skattestoppet, som det har været meldt ud af Venstre før og under valgkampen, og der lægges op til en række fortolkningsmuligheder, som der skal vælges imellem med henblik på at få fastlagt rammerne for skattepolitikken, når skattestoppet skal overholdes”, pag. 57 (side 14809), 2. afsnit ”Skattestoppets fem punkter” og 5. afsnit ”Ud over de fem punkter har Venstres formand Anders Fogh Rasmussen bl.a. i artiklen ”Skattestoppets ABC” og i nyhedsbrevet ”Venstre står fast på skattestoppet” præciseret, hvad skattestoppet indebærer. Der er dog en række områder, hvor det er nødvendigt at få konkretiseret de rammer skattestoppet sætter for den fremtidige skattepolitik. I notatet skitseres derfor Venstres udmeldinger på forskellige områder, og departementet opstiller mulige fortolkninger af udmeldingerne”, samt pag. 63 (side 14815), de tre sidste afsnit ”Lukning af skattehuller, *Fortolkning I: Større huller i skattelovgivningen eller helt utilsigtede virkninger af skattelovgiv-*

ningen indebærer et provenutab, som skattestoppet ikke forhindrer lukket, selv om det vil forøge skatteprovenuet. Der vil derfor heller ikke skulle findes skatter, der skal nedsættes som kompensation herfor. En forøget indsats mod f.eks. transfer pricing kan dermed øge statens indtægter. *Fortolkning 2*: Lukning af huller i skattelovgivningen skal modsvares af lettelser af andre skatter, så det samlede skatteprovenu er uændret”, og foreholdt bilag 42.45 (ekstrakten pag. 64-75/side 12869-12880), notat af 10. december 2001 vedrørende skattestop, specielt pag. 69 (side 12874), 7.-11. afsnit, ”11 skatteerosion”, ”Der kan skelnes mellem to typer af skatteerosion. Den første type er oplagte huller i skattelovgivningen, der f.eks. opdages ved at staten taber sager ved domstolene. ...”, ”*Egentlige skattehuller: Model 1*: Skattestoppet er ikke en garanti mod lukning af oplagte huller i skattelovgivningen eller fjernelse af utilsigtede virkninger af skattelovgivningen. Lukning af oplagte huller vil indbringe staten provenu. Skattestoppet betyder *ikke*, at der skal ske modgående lempelser for de grupper, som lukningen berører. *Model 2*: Oplagte skattehuller vil blive lukket. Den samlede beskatning bliver herved øget. Provenugevinsten skal derfor modsvares af tilsvarende lempelser på andre områder, med mindre der er tale om nyligt opståede huller som endnu ikke har haft væsentlig provenueffekt”, og forespurgt, om han er enig i, at huller skulle lukkes uanset skattestoppet, forklarede vidnet, at det er han enig i. Han har ikke tidligere set disse bilag og har ikke været involveret i overvejelserne, men det svarer til, hvad embedsmænd forventes at gøre sig af overvejelser. Han støtter den fortolkning, der går ud på, at skattehuller skal lukkes, og at lukning ikke medfører, at der skal ske modsvarende lempelser af skat andre steder. Et skattehul er jo udtryk for, at der er et utilsigtet provenutab.

Adspurgt, om han også var af denne opfattelse i december 2001, forklarede vidnet, at det altid har været hans holdning.

Foreholdt, at nogle embedsmænd har givet udtryk for, at der i begyndelsen var usikkerhed om forståelsen af skattestoppet på dette punkt, og at den opfattelse vedrørende lukning af skattehuller, som han har givet udtryk for, først blev fastlagt på et senere tidspunkt, forklarede vidnet, at han aldrig har fået en forespørgsel om, hvorvidt det var i strid med skattestoppet at lukke et skattehul. Han har heller ikke været med i drøftelser herom.

Adspurgt, om han har noget kendskab til, om denne opfattelse er kommunikeret nedad i embedsmandssystemet, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han kan dog ikke se, ”hvem der ved sine politiske fulde fem ville argumentere for, at et skattehul skal stå åbent”. Det har altid været hans opfattelse, at huller skulle lukkes, uanset skattestoppet. Han var ikke involveret i sådanne overvejelser.

Foreholdt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, at det vel også afhænger af definitionen på et hul, forklarede vidnet, at hvis der var tale om en utilsigtet anvendelse af reglerne, som medførte et provenutab, måtte man gribe ind.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag 48.01.12 (ekstrakten pag. 76-83/side 14966-14973), notat af 14. december 2001 til skatteministeren vedrørende brief om skattestoppapiret og gebyrnotatet til brug for møde i ø-udvalget og notat af 14. december 2001 vedrørende brief om skattestop og papir om gebyr til brug i forbindelse med ø-udvalgsmøde, specielt pag. 76 (side 14966), ”Der vedlægges brief om skattestoppapiret og gebyrnotater til brug for møde i ø-udvalget. Finansministeriet er af den opfattelse, at skattestoppet er den vigtigste finanspolitiske beslutning de kommende 4 år. Skatteministeriet er enig heri. Derimod er vi uenige om, hvorvidt skattestoppet bør udvandes”, og forespurgt, om han var bekendt med, at der var en uenighed mellem Skatteministeriet og Finansministeriet på dette punkt, forklarede vidnet, at det var han

ikke bekendt med. Han har ikke fået det forelagt, heller ikke til afgørelse af uenigheden.

Foreholdt pag. 80 (side 14970), 8.-10. afsnit, ”9. Skatteerosion”, ”*Egentlige skattehuller*: Det *indstilles*, at Model 1 tiltrædes. Der skal ikke ske modgående lempelser ved lukning af oplagte skattehuller. Det skal signaleres klart at skattehuller lukkes”, og forespurgt, om han var enig i, at det skulle signaleres klart, at skattehuller skulle lukkes, forklarede vidnet, at han først ser dette bilag nu i forbindelse med denne sag. Han mener, at det er selvklart, at man skal lukke huller. Han ville ikke have haft indvendinger mod at kommunikere synspunktet ud, men det er ikke noget, man behøver at skrive.

Foreholdt bilag 49.96 (ekstrakten pag. 84-89/side 15274-15279), udkast til notat af 25. januar 2002 fra Finansministeriet, Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet vedrørende Skattestoppet, særligt pag. 88 (side 15278), 4. afsnit ”9. Skatteerosion” og 8.-9. afsnit ”*Skattehuller*: Skattestoppet er ikke en garanti mod, at oplagte huller i skattelovgivningen lukkes. Lukning af oplagte huller vil indbringe staten provenu. Skattestoppet betyder *ikke*, at der skal ske modgående lempelser for de grupper, som lukningen berører”, og foreholdt, at punkt 9 om skatteerosion er udgået i den endelige version af notatet, og at det muligt var Koordinationsudvalget, der besluttede at lade punktet udgå, og forespurgt, om han er bekendt med, hvorfor dette punkt er udgået, forklarede vidnet, at det i hvert fald ikke er Koordinationsudvalget, der har besluttet at tage punktet ud. Han har ikke set dette notat før, og han har ikke været med i overvejelser om at fjerne det nævnte punkt 9. Han har heller ikke været med i overvejelser om, hvad man skulle melde ud herom. Han ville ikke have haft noget imod, at det stod der. Det var dog også i orden at tage det ud, for det var selvfølgelig, at man skulle lukke skattehuller.

Foreholdt bilag 61.14 (ekstrakten pag. 90-99/side 25440-25449), referat af regeringen Anders Fogh Rasmussens ministermøde nr. 9 tirsdag den 5. februar 2002, specielt pag. 93 (side 25443), 2.-4. sidste afsnit, ”Skatteministeren fik tilslutning til at fremsætte Forslag til lov om ændring af afskrivningsloven, aktieavancebeskatningsloven, ligningsloven, personskatteloven, selskabsskatteloven, virksomhedsskatteloven og andre skattelove (Strukturtilpasninger m.v. og lempelse af tabs- og underskudsregler). Skatteministeren redegjorde for forslaget, der fjerner en række barrierer for nødvendige strukturtilpasninger i erhvervslivet samt foretager en række nødvendige tekniske ændringer af erhvervslivets skatteregler. ...”, og forespurgt, om skatteministeren på ministermødet redegjorde for forskellene mellem dette forslag (L 99) og lovforslag L 61, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om, at skatteministeren gjorde. Det ville også have været usædvanligt.

Forespurgt, om skatteministeren på ministermødet således ikke nævnte noget om, hvorfor elementet med forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, lukningen af et hul, ikke var med i L 99, forklarede vidnet, at det gjorde skatteministeren ikke. Det ville have været meget opsigtsvækkende, hvis skatteministeren havde meddelt, at han undlod at lukke et hul.

Foreholdt bilag 36.71 (ekstrakten pag. 114-121/side 10939-10946), brev fra Svend Erik Hovmand til Folketingets Skatteudvalg med svar på spørgsmål 35-43 af 22. april 2002, særligt pag. 116 (side 10941), spørgsmål 36 og svaret hertil, og forespurgt, om han var involveret i Svend Erik Hovmands eller Skatteministeriets overvejelser om, hvorledes dette spørgsmål skulle besvares, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det ville være meget usædvanligt, hvis han som statsminister var indblandet i den besvarelse, som en fagminister skulle afgive.

Foreholdt bilag A.12.01 (ekstrakten pag. 122-123/side 50125-50126), dagsorden til ligningsrådsmøde den 17. juni 2003, og foreholdt, at sagen vedrørende TDC blev trukket fra mødet den 17. juni 2003 på baggrund af, at man ønskede tid til politiske overvejelser, og at Svend Erik Hovmand ville drøfte sagen i Økonomiudvalget, og forespurgt, hvornår han første gang hørte om TDC-sagen, forklarede vidnet, at han først hørte om sagen i august 2003. Han bekræftede, at han således ikke var involveret i spørgsmålet om, at man ville skaffe sig betænkningstid hen over sommeren. Han fik først sagen forelagt i august måned 2003.

Foreholdt, at Svend Erik Hovmand har forklaret, at han i februar 2003 hørte et forlydende fra en folketingskollega om, at nogen holdt hånden over en stor dansk virksomhed, som var i gang med at udnytte et hul, og forespurgt, om han i februar 2003 hørte om sådanne rygter, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han hørte heller ikke om, at der i Told- og Skattestyrelsen var foretaget en undersøgelse af, om der var hold i rygten, og at undersøgelsen var endt resultatløst.

Foreholdt bilag 83.18 (ekstrakten pag. 124/side 35972), notat vedrørende oplæg til strategi for ministerens håndtering af TDC-sagen, bekræftede vidnet, at han ikke tidligere har set dette papir.

Foreholdt 2. afsnit, ”Uagtet at den interne begrundelse for ikke at medtage Socialdemokraternes forslag til lukning af hullet var frygt for en utidig diskussion af skattestoppet, har skatteministeren aldrig givet udtryk for det offentligt”, og foreholdt, at nogle embedsmænd har givet udtryk for, at den interne begrundelse for ikke at medtage forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, var frygten for en utidig diskussion af skattestoppet, og forespurgt, om han hørte om denne begrundelse, da han i august 2003 fik sagen forelagt, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han

har ikke haft kendskab til, om der var en sådan frygt i embedsmandskredse. Det er i givet fald ”ikke en frygt, der er baseret på politiske signaler”.

Foreholdt 5.-6. afsnit, ”En isoleret gentagelse af L 61 forekommer af psykologisk forkert, fordi det var den nuværende opposition, der fremsatte det. Samtidig har huset brug for tid til den økonomiske analyse til brug for en generel vurdering af sambeskatningsinstituttet. En løsning kunne derfor være at omformulere L 61, så det ikke afhang af udenlandske skatteregler for succession, men om der rent faktisk var sket en udenlandsk beskatning. Forslaget kan endvidere udvides til at omfatte alle indgangsværdier for selskaber, ikke blot ved indgang til sambeskatning, men også ved flytning af hjemsted osv. Effekten er stort set den samme, men i stedet for at bruge et rundt rødt plaster på såret anvender vi et firkantet blå plaster. Herefter kan ministeren sige, at det er hans eget forslag som en berettiget reaktion på LR’s afgørelse den 19. august”, og foreholdt, at det anførte nærmest er udtryk for, at forskellen mellem L 61 og L 27 var rent kosmetisk, og at man lige så godt kunne have genfremsat det gamle forslag fra L 61, og forespurgt, om det var en tankegang, han blev gjort bekendt med, forklarede vidnet, at det hørte han slet ikke om.

Foreholdt bilag 41.22 (ekstrakten pag. 129/side 12417), forelæggelse for skatteministeren af 16. juni 2003 vedrørende Ligningsrådets afgørelse om gratis milliardfradrag for TDC, forklarede vidnet, at han ikke har set dette papir før.

Foreholdt bilag 38.51 (ekstrakten pag. 130-133/side 11621-11624), notat af 18. juni 2003 om håndtering af TDC sagen, og forespurgt, om han erindrer at have set dette bilag tidligere, forklarede vidnet, at han ikke har set bilaget før.

Foreholdt pag. 131 (side 11622), 5. afsnit ”Baggrund. På baggrund af forlydender i rådgiverkredse blev ovennævnte fremgangsmåde imødegået af den forrige regering i

lovforslag L 61 i 2001-2002, 1. samling. ...”, og forespurgt, om han hørte om denne baggrund for L 61, forklarede vidnet, at han som tidligere nævnt først fik sagen forelagt i august 2003. Han vidste ikke andet om sagen end det, han på det tidspunkt fik oplyst.

Adspurgt, om der var nogen, der over for ham nævnte spørgsmålet om, hvorvidt TDC's planer ville være imødegået af L 61, forklarede vidnet, at han ikke havde noget kendskab til L 61.

Foreholdt bilag 62.02 (ekstrakten pag. 134/side 25481), Oplæg af 20. juni 2003 fra Finansministeriet og Skatteministeriet til Styregruppe/Økonomiudvalg, specielt 2. afsnit, ”Løsning: Det *indstilles* at såfremt Ligningsrådet beslutter at give TDC medhold fremsættes et lovforslag, der lukker hullet ...”, og bilag 38.51 (ekstrakten pag. 130-133/side 11621-11624), specielt pag. 132 (side 11623), 4. sidste afsnit ”Optioner.”, ”2. Måltrettet lovforslag, der lukker hullet”, og forespurgt, hvilken af de 2 løsninger han havde præference for, da han hørte om sagen, en helhedsløsning eller en mere målrettet løsning, forklarede vidnet, at han ikke har set disse papirer tidligere. Han ved, at det på et tidspunkt har været drøftet i Økonomiudvalget, om man skulle vælge den store eller den lille løsning. Den store løsning ville indebære, at man afskaffede sambeskatning, hvilket ville indbringe et stort provenu. Finansministeren forelagde denne mulighed for ham, og han sagde god for, at man kunne gå videre med den store løsning. Af grunde, som han ikke kender, valgte man alligevel at gå målrettet mod at lukke hullet. Han havde således givet tilladelse til, at man kunne gå efter den store løsning, hvis man ville.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, hvor og hvornår samtalen med finansministeren fandt sted, forklarede vidnet, at han mener, at det var en telefonisk henvendelse. Han kan ikke tidsfæste det mere præcist.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag 62.04 (ekstrakten pag. 146-149/side 25493-25496), intern meddelelse af 13. august 2003 til vidnet og departementschefen i statsministeriet vedrørende TDC-sagen, sambeskatning og selskabsskat og notat af 13. august 2003 om TDC-sagen, sambeskatning og selskabsskat, og forespurgt, om han har set dette bilag, selv om hans påtegning mangler, forklarede vidnet, at i så fald har han ikke set det, idet han altid påtegner de bilag, han har set.

Vidnet forklarede, under henvisning til bilag 62.07 (ekstrakten pag. 150-151/side 25511-25512), intern meddelelse af 19. august 2003 til statsministeren vedrørende sambeskatning og notat af 19. august 2003 vedrørende sambeskatning, specielt pag. 151 (side 25512), at det var med dette bilag, sagen blev forelagt for ham. Det fremgår heraf, at "FM nævnte for undertegnede, at han havde afklaret sagen med STM'n", hvilket refererer til den samtale, han havde haft med finansministeren.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag 62.07 (ekstrakten pag. 150-151/side 25511-25512), specielt pag. 151 (side 25512), 1. afsnit, "ØU behandlede vedlagte notat ...", og bemærkede, at det anførte notat ikke var vedlagt bilaget, da kommissionen modtog sagsmaterialet, men at det muligt kunne være bilag 62.04 (ekstrakten pag. 146-149/side 25493-25496), det interne notat fra Statsministeriet af 13. august 2003.

Foreholdt bilag 37.08 (ekstrakten pag. 172-187/side 11134-11149), notat af 28. september 2003 vedrørende beslutningsgrundlag for Ø-udvalg om sambeskatning med udenlandske selskaber (TDC-sagen), hvor der omtales fire mulige modeller for reaktioner på sagen, og foreholdt, at det formentlig var på det tidspunkt, Økonomiudvalget besluttede sig for at vælge det målrettede indgreb, samt foreholdt, at han har forklaret, at han ikke kendte begrundelsen for, at man besluttede sig for det målrettede indgreb, bekræftede vidnet, at han ikke var involveret i overvejelserne vedrørende

valget mellem modellerne fra 1-4. Det var en drøftelse, der fandt sted i Økonomiudvalget.

Foreholdt bilag 62.18 (ekstrakten pag. 188-197/side 25720-25729), referat af 9. oktober 2003 af regeringen Anders Fogh Rasmussens ministermøde nr. 59 tirsdag den 7. oktober 2003, specielt pag. 192 (side 25724), sidste afsnit-pag. 193 (side 25725), 1, afsnit, ”Skatteministeren fik tilslutning til at fremsætte”, ”Lov om ændring af selskabsskatteloven, fusionsskatteloven og ligningsloven (Indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver samt creditlempelse ved sambeskatning). Forslaget skal – bl.a. på baggrund af en konkret sag – lukke to huller i selskabsbeskatningen”, og forespurgt, om der på ministermødet var drøftelser af forskellen på L 61 og L 99, altså om den problematik, at man med L 61 lukkede hullet, men ikke gjorde det med L 99, forklarede vidnet, at det mener han bestemt ikke, at man drøftede.

Foreholdt, at MF Morten Homann den 12. november 2003 stillede fire spørgsmål, S 653-656, til ham til skriftlig besvarelse (bilag 63.08 (ekstrakten pag. 274-286/side 25864-25876)), og at Jens Peter Verner den 14. november 2003 stillede to spørgsmål, S 703 og S 704, til ham til mundtlig besvarelse (bilag 40.60 (ekstrakten pag. 211-213/side 12149-12151)), og forespurgt, hvornår han fik kendskab til disse spørgsmål, og hvad den generelle procedure er for besvarelse af spørgsmål til ham, forklarede vidnet, at spørgsmål til mundtlig besvarelse skal indleveres senest fredag kl. 12 til besvarelse den følgende onsdag. Spørgsmålene behandles i første omgang på embedsmandsplan, hvor man påbegynder udarbejdelse af et udkast til svar, enten i Statsministeriet eller i det pågældende fagministerium, allerede fredag eftermiddag. Det er typisk sådan, at han først får et udkast til mundtlig besvarelse forelagt tirsdag eftermiddag, ofte meget sent, med henblik på, at han kan besvare spørgsmålet om onsdagen. For så vidt angår spørgsmål til skriftlig besvarelse vil det typisk være såle-

des, at han ikke ser dem, før besvarelsen er klar til underskrift. Han er normalt ikke involveret i besvarelse af spørgsmål før til allersidst.

Foreholdt, at han således formodentlig ikke fik kendskab til spørgsmålene fra Jens Peter Vernersen den 14. november 2003, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han fik formentlig først kendskab til dem tirsdag den 18. november 2003.

Foreholdt bilag 10.42 (ekstrakten pag. 198-200/side 2271-2273), forelæggelse af 15. november 2003 for departementschefen i Skatteministeriet vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), og forespurgt, om han i forbindelse med besvarelsen af spørgsmålene fra Jens Peter Vernersen har set denne redegørelse fra embedsmænd i Skatteministeriet, forklarede vidnet, at han ikke har set forelæggelsen. Han har heller ikke kendskab til, hvordan opgaven blev stillet til embedsmændene.

Foreholdt bilag 41.42 (ekstrakten pag. 214-224/side 12604-12614), forelæggelse af 17. november 2003 for skatteministeren vedrørende TDC sagen Dokumenter til møde med vidnet, vedlagt udkast til vidnets mundtlige besvarelse af S 703 og S 704, og udkast til vidnets skriftlige besvarelse af spørgsmål S 653-654, specielt pag. 214 (side 12604), ”Til brug for din kommende samtale med statsministeren vedlægges udkast til statsministerens mundtlige besvarelse af spm. S 703 og S 704, samt udkast til statsministerens skriftlige besvarelse af spm. 653-654. Endvidere vedlægges kort baggrundsnotat”, og forespurgt, om han har haft en samtale med Svend Erik Hovmand om besvarelsen af disse spørgsmål, forklarede vidnet, at han ikke har haft nogen samtale med Svend Erik Hovmand herom. Det ville heller ikke have været sædvanligt. Han kan helt klart sige, at han ikke har haft en sådan samtale, idet det ville være usædvanligt og derfor noget, han ville huske. Han ville i givet fald også have involveret embedsmændene heri. Vidnet bekræftede, at han således ikke havde nogen

kontakt med Svend Erik Hovmand – mundtlig eller skriftlig – forud for sin besvarelse af de stillede spørgsmål.

Forespurgt, om nogen har fortalt ham, at Svend Erik Hovmand havde samtaler med Henning Dyremose, forklarede vidnet, at det havde han ikke kendskab til.

Foreholdt pag. 216 (side 12606), ”Det er overfor mig blevet oplyst af Skatteministeriet, at man ikke – da den tidligere regering den 24. oktober 2001 fremsatte L 61 – havde kendskab til konkrete overvejelser om via koncerninterne overdragelser at forhøje indgangsværdien for et datterselskab under sambeskatning – og dermed i ganske væsentlig udstrækning forøge de skattemæssige afskrivninger m.v. – udover hvad den faktiske anskaffelsessum kunne berettigge til. Heller ikke den nuværende regering havde kendskab til sådanne konkrete overvejelser, da regeringen den 7. februar 2002 fremsatte L 99”, og foreholdt, at dette var den tekst, som Skatteministeriet foreslog ham at anvende i Folketinget, og forespurgt, om han modtog nogen uddybninger til teksten fra Skatteministeriet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han får ikke papirer direkte fra fagministerierne, men henholder sig til det materiale, han modtager fra Statsministeriets embedsmænd. Han fik ikke anden uddybning, end hvad man kan læse sig til i papirerne.

Foreholdt pag. 214 (side 12604), ”... Endvidere vedlægges kort baggrundsnotat” og pag. 222 (side 12612), notat vedrørende ”Skattehullet kort fortalt”, og forespurgt, om han erindrer at have set dette notat, forklarede vidnet, at han ikke erindrer at have set notatet før.

Foreholdt pag. 222 (side 12612), 8. afsnit, ”Den tidligere skatteminister Frode Sørensen fremsatte den 24. oktober 2001 et lovforslag (L 61) som bl.a. indeholdt et forslag, som havde til formål at lukke ovennævnte skattehul. Formålet med L 61 var således

det samme som formålet med L 27, som skatteministeren har fremsat i denne samling, selvom der ikke er identitet mellem de to forslag”, og forespurgt, om nogen over for ham betvivlede, at L 61 ville have lukket hullet, forklarede vidnet, at det var der ikke nogen, der gjorde. Statsministeriets embedsmænd har ikke kapacitet til at gå dybt ned i de egentlige faglige vurderinger, der kommer fra de forskellige fagministerier. De er nødt til at stole på de oplysninger, de modtager. Han har ved sin besvarelse af spørgsmålene til Folketinget henholdt sig til det oplæg, han modtog fra Skatteministeriet.

Foreholdt næstsidste afsnit, ”Departementet i Skatteministeriet vurderede på daværende tidspunkt, at forslaget om lukning af et muligt og ikke nærmere konkretiseret skattehul ville være i strid med skattestoppet. I denne periode herskede der endnu usikkerhed mht. rækkevidden af skattestoppet. Det er således først senere, at det blev fastslået, at lukning af huller i skattelovgivningen ikke er i strid med skattestoppet”, og foreholdt, at han tidligere har forklaret, at det var hans opfattelse, at det ikke var i strid med skattestoppet at lukke huller, forklarede vidnet, at det hele tiden har været hans holdning, at huller skulle lukkes. Det var først i forbindelse med forberedelsen af besvarelsen til Folketinget den 19. november 2003, at han blev opmærksom på, at der var nogen, der havde den opfattelse, at det ville være i strid med skattestoppet at lukke huller. Han var ikke enig heri.

Adspurgt, om han spurgte, hvor denne opfattelse kom fra, forklarede vidnet, at han ikke spurgte nærmere herom. Tirsdag den 18. november 2003 gennemgik han sagen med sin departementschef, hvilket var foranlediget af, at sagen var ”køgt op” i medierne, og departementschefen nævnte, at der kunne blive stillet spørgsmål om forholdet til skattestoppet, og at der var folk i Skatteministeriets departement, der havde den opfattelse, at skattestoppet var til hinder for, at man kunne lukke skattehuller. De havde lavet et beredskabspapir hertil, således at han – loyalt over for Skatteministeri-

ets folk – kunne besvare spørgsmål herom, hvis sådanne måtte blive stillet. Det ændrede dog ikke ved, at han var uenig i denne opfattelse,

Foreholdt bilag 63.05.01 (ekstrakten pag. 245-250/side 25830-25835), notat af 18. november 2003 vedrørende § 20-spørgsmål om TDC-sagen, specielt pag. 245 (side 25830), næstsidste afsnit, ”Departementet i Skatteministeriet oplyser, at de på de indre linier på daværende tidspunkt vurderede, at forslaget om lukning af et muligt og ikke nærmere konkretiseret skattehul ville være i strid med skattestoppet. I denne periode herskede der endnu usikkerhed mht. rækkevidden af skattestoppet. Skattestoppets ABC fra august 2001 og Finansministeriets papir af 14. april 2002 om fortolkninger af skattestoppet omtaler ikke hullukning”, og forespurgt, om han har nogen mening om, hvorfor den opfattelse af skattestoppet, som han selv var så sikker på, ikke var nået hele vejen ned gennem Skatteministeriet, forklarede vidnet, at det har han ikke. Han har ikke været involveret i sådanne overvejelser. Da han fik det forelagt, var han overrasket over, at der i ministeriet var nogle, der var af denne opfattelse.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om opfattelsen af behovet for lukning af et hul kunne have en sammenhæng med, om hullet blot fremtrådte som en abstrakt mulighed for en utilsigtet udnyttelse, eller der rent faktisk var nogen, der var i færd med at benytte sig heraf, forklarede vidnet, at det er hans opfattelse, at man, selvom det kun er et abstrakt problem, skal se på det, da der ”med hensyn til skattetænkning ikke er langt fra det abstrakte til det konkrete”.

Foreholdt af advokat Michael Reklings pag. 246 (side 25831), 2.-3. sidste afsnit, ”TDC anmodede i 2001 om en bindende forhåndsbesked, som ikke vedrørte det aktuelle skattehul. Forespørgslen indeholdt ingen oplysninger om, at den foretagne omdannelse havde medført en væsentlig opskrivning af den oparbejdede goodwill, og

der var på dette tidspunkt ingen angivelse af beløbsstørrelser i forespørgslen. Ligningsrådet afgav forhåndsbeskeden den 18. september 2001. På daværende tidspunkt havde Skatteministeriet ikke konkret viden om, i hvilket omfang hullet blev udnyttet, og man vurderede, at hul-lukningen bedst kunne indgå i en samlet modernisering af den frivillige sambeskatning”, og forespurgt, om han ved noget om, hvordan disse oplysninger var nået frem til Statsministeriet, idet det må være noget, man har fra Skatteministeriet, forklarede vidnet, at han ikke har kendskab til, hvorledes disse oplysninger er kommet frem til Statsministeriet. Han kender ikke de konkrete kommunikationslinjer. Statsministeriet er nødt til at stole på de oplysninger, de får fra fagministerierne.

Adspurgt, om han efter kommissionens nedsættelse har interesseret sig for, hvorledes disse oplysninger kom til Statsministeriet, forklarede vidnet, at det har han ikke efterspurgt, idet det må være kommissionens opgave at finde ud af dette.

Foreholdt bilag 63.05.02 (ekstrakten pag. 251-261/side 25836-25846), Statsministeriets udkast til statsministerens besvarelse af spørgsmål S 703 og S 704 stillet af Jens Peter Vernersen, bekræftede vidnet, at det var det manuskript, han brugte ved besvarelsen i Folketinget. Han forholdt sig ordret til det i teksten anførte. Papiret indeholdt dog også beredskabspunkter, som ikke blev brugt.

Foreholdt pag. 252 (side 25837), med håndskrift påtegnet ”Stavad”, bekræftede vidnet, at det er hans håndskrift. Han noterede her, hvilken spørger han skulle bruge besvarelsen over for.

Foreholdt pag. 253 (side 25838), bekræftede vidnet ligeledes, at det er hans håndskrift.

Foreholdt pag. 254 (side 25839), med håndskrift påtegnet ”præget af skattestoppet”, forklarede vidnet, at det må være departementschefens håndskrift. Påtegningen ”Vernersen” på samme side er vidnets håndskrift.

Foreholdt pag. 256 (side 25841), med håndskrift påført ”Denne vurdering var ikke upåvirket af regeringens skattestop”, forklarede vidnet, at det er departementschefens håndskrift. Det var den formulering, de blev enige om under deres drøftelse om tirsdagen den 18. november 2003.

Foreholdt pag. 258 (side 25843), det med håndskrift påførte ”Hvornår konstateres et hul?” og ”Ole Stavad”, bekræftede vidnet, at det er hans håndskrift.

Forespurgt om, hvordan han blev bekendt med, at han muligt havde givet forkerte oplysninger til Folketinget under sin besvarelse den 19. november 2003, forklarede vidnet, at han ugen efter, det vil sige den 26. november 2003, umiddelbart efter Folketingets spørgetid blev opsøgt af sin departementschef, der fortalte ham, at der var dukket et papir op i Skatteministeriet, som betød, at han muligt havde afgivet et forkert svar til Folketinget. Skatteministeriet ville undersøge sagen nærmere og vende tilbage herom.

Adspurgt, om han talte med Svend Erik Hovmand herom, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt bilag A.18.04 (ekstrakten pag. 201-202/side 50202-50203), forelæggelse af 27. november 2003 for departementschefen i Skatteministeriet vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), og forespurgt, om han så denne supplerende redegørelse, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han kendte heller ikke til baggrunden for, at den blev udarbejdet.

Advokat Steen Lassen fratrådte kl. 10:50.

Som vidne mødte Peter Loft, der lovligt forberedt og formanet på ny afgav forklaring.

Foreholdt bilag 42.01 (ekstrakten pag. 341-351/side 12625-12635), forelæggelse af 11. juni 2003 for departementschefen vedrørende de manglende stramminger af den frivillige sambeskatning og notat af 15. november 2001 vedrørende lovforslag L 61 om CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v., og forespurgt, hvornår han blev bekendt med, at Ligningsrådet ville træffe afgørelse i TDC-sagen, forklarede vidnet, at hele departementet var samlet til team-building dag den 10. juni 2003. Det var i denne forbindelse, at han første gang hørte om sagen. Ivar Nordland fortalte ham, at sagen i Ligningsrådet formentlig ville få et udfald, som var juridisk korrekt, men som ville få store økonomiske konsekvenser.

Foreholdt pag. 341 (side 12625), 1. afsnit ”Du har bedt om en orientering om, i hvilket omfang ministeren er blevet orienteret om frivillig sambeskatnings-elementerne i L 61 (fremsat af den tidligere regering) – og i hvilket omfang ministeren har videregivet denne information til Folketinget”, og forespurgt, hvornår de opdagede, at sagen også havde politiske konsekvenser, forklarede vidnet, at han mener, at han og Ivar Nordland den 10. juni 2003 talte om, at det i forreferatet til sagen var nævnt, at der var et problem i forhold til L 61. Det var således let for de medlemmer af Ligningsrådet, der ikke nødvendigvis ville det samme som regeringen, at bringe sagen op politisk. Han bad om at få et notat, for at han kunne få et overblik over, hvad de vidste, og hvad de tidligere havde sagt. L 61 og L 99 sagde ham ikke umiddelbart noget på det tidspunkt.

Forespurgt, om notatet alene var til hans orientering, forklarede vidnet, at han stillede et spørgsmål, og dette var svaret.

Adspurgt, om Svend Erik Hovmand så dette papir, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke på det tidspunkt. Det var først senere, at Svend Erik Hovmand så papiret.

Forespurgt om, hvorledes Ivar Nordland var blevet bekendt med sagen, forklarede vidnet, at han fik det indtryk, at Ivar Nordland havde talt med Ligningsrådets formand. Ivar Nordland fik vel som tilforordnet også forreferaterne til Ligningsrådets møder. Han borede ikke nærmere i, hvor Ivar Nordland vidste det fra. Ivar Nordland var ikke i tvivl om, hvad der var i vente.

Foreholdt bilag A.12.01 (ekstrakten pag. 352-353/side 50125-50126), dagsorden til ligningsrådsmøde den 17. juni 2003, specielt pag. 352 (side 5012), det med håndskrift påførte, ”sat på dagsordenen til mødet d. 17. juni 2003, men blev senere trukket, jf. referat af mødet 19. august 2003”, og forespurgt, om han var involveret i, at sagen blev trukket fra mødet, forklarede vidnet, at han ikke direkte var involveret i, at sagen blev udsat, idet det i sidste ende var Ligningsrådets formands afgørelse. Han bad Ivar Nordland om at undersøge, om de kunne få sagen udsat, da der kun var kort tid til at undersøge sagen. Han kunne også se, at det var en sag, som pressen ville være meget interesseret i, så han ville ikke have den ud i sommerferieperioden, hvor journalisterne af mangel på nyheder griber alt. Han foranledigede således, at Ivar Nordland fik sagen udsat.

Foreholdt bilag 41.24 (ekstrakten pag. 354-357/side 12474-12477), notat af 15. juni 2003 om optioner for politisk håndtering af TDC sagen, og bilag 41.22 (ekstrakten pag. 358/side 12417), forelæggelse for skatteministeren af 16. juni 2003 vedrørende Ligningsrådets afgørelse om gratis milliardfradrag for TDC, og forespurgt, om notatet er anvendt til forelæggelse for skatteministeren, forklarede vidnet, at det formentlig er blevet forelagt for ministeren, for det passer meget godt med indholdet af notatet.

Foreholdt bilag 41.24 (ekstrakten pag. 354-357/side 12474-12477), og forespurgt, om han var involveret i udarbejdelsen af papiret, og om han gav direktiver om, hvad der skulle stå i notatet, forklarede vidnet, at notatet også findes som bilag 38.51 (ekstrakten pag. 359-362/side 11621-11624) i en udgave, der er mere indførende for nye læsere, så det kan godt passe, at de ændringer, der er foretaget, er påvirket af ham, idet han ønskede yderligere oplysninger.

Foreholdt pag. 354 (side 12474), 2. afsnit, ”På baggrund af forlydender i rådgiverkredse ...”, og forespurgt, hvornår han blev bekendt med, at det var forlydender i rådgiverkredse, der var anledning til forslaget i L 61, forklarede vidnet, at da de i oktober 2001 udarbejdede L 61, var der særligt fokus på 2-3 af de andre elementer i forslaget. Han mener ikke, at de drøftede dette element. Det er således mest sandsynligt, at det først var i juni 2003, at han blev bekendt med, at det var disse rygter, der var anledning til forslaget, og at der ikke var nogen konkrete sager herom.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at han først i november 2003 fortalte vidnet, hvad det var for rygter, og hvem de kom fra, forklarede vidnet, at det passer meget godt. Han gik ikke Ivar Nordland på klingen. Det var hans indtryk, at Ivar Nordland ville beskytte den rådgiver, der havde vovet sig ud i dette. Det viste sig at være en rådgiver, som vidnet ikke kendte.

Foreholdt 2. afsnit, ”... blev ovennævnte fremgangsmåde imødegået af den forrige regering i lovforslag L 61 ...”, og forespurgt, om der var en debat mellem ham og Ivar Nordland om, hvorvidt det var en rigtig forudsætning, at L 61 ville have imødegået denne fremgangsmåde, forklarede vidnet, at det var der ikke. De burde ved nærmere eftertanke nok have skrevet ”forsøgt at imødegå”. Det var ikke noget, de drøftede, om nogen benyttede denne fremgangsmåde eller ville forsøge herpå. Det er

først i forbindelse med denne sag, at det er bragt frem, at L 61 eventuelt ikke ville have imødegået denne fremgangsmåde.

Foreholdt pag. 355 (side 12475), sidste afsnit, ”Den af TDC beskrevne teknik anvendes formentlig også i deres Schweiziske telefonselskab og af andre koncerner. ...”, og forespurgt, om det var noget, han havde en viden om, forklarede vidnet, at det var det ikke. Han ved ikke, hvor oplysningen om, at det også skulle være anvendt i TDC’s schweiziske telefonselskab, stammer fra.

Foreholdt bilag 41.22 (ekstrakten pag. 358/side 12417), forelæggelse for skatteministeren af 16. juni 2003 vedrørende Ligningsrådets afgørelse om gratis milliardfradrag for TDC, og bilag 38.51 (side 359-362/side 11621-11624), notat af 18. juni 2003 om håndtering af TDC sagen, og forespurgt, om notatet er gået videre til Svend Erik Hovmand, forklarede vidnet, at han fra samtaler med Svend Erik Hovmand ved, at Svend Erik Hovmand havde kendskab til sagen, så han må bestemt gå ud fra, at Svend Erik Hovmand har fået notatet og kender indholdet.

Forespurgt, om Svend Erik Hovmand spurgte til baggrunden for L 61, forklarede vidnet, at det gjorde Svend Erik Hovmand ikke. Debatten gik mere ud på, hvad de kunne gøre i den givne situation. De var klar over, at der ville komme en politisk debat om sagen. De brugte ikke tid på at diskutere, hvad baggrunden for L 61 var.

På forespørgsel fra kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forklarede vidnet, at Ivar Nordland formentlig har bibragt ham den opfattelse, at L 61 ville have imødegået TDC’s fremgangsmåde.

Foreholdt bilag 83.18 (ekstrakten pag. 363/side 35972), notat vedrørende oplæg til strategi for ministerens håndtering af TDC-sagen, og forespurgt, om han dengang så papiret, forklarede vidnet, at han er overbevist om, at han ikke har set dette papir.

Foreholdt 1. afsnit, ”Sagen er nu udsat med hiv og sving til den 19/8 2003. ...”, og forespurgt om, hvornår notatet tidsmæssigt kan være skrevet, forklarede vidnet, med henvisning til teksten ”har vi dog kun en uge til at få den handlet af med ministeren pga. ministerens ferie”, og idet han mener, at ministeren indledte sin ferie omkring den 1. juli, at det må være skrevet sidst i juni 2003.

Foreholdt 2. afsnit, ”Uagtet at den interne begrundelse for ikke at medtage Socialdemokraternes forslag til lukning af hullet var frygt for en utidig diskussion af skattestoppet, har skatteministeren aldrig givet udtryk for det offentligt. ...”, og forespurgt, om han var enig i det anførte, forklarede vidnet, at han ikke mener, at dette udsagn var korrekt. Det er derfor, han ikke mener, at han har set dette papir, for han ville i så fald klart være gået imod dette udsagn.

Foreholdt 4.-6. afsnit, ”Det vil sige, at Ministeren kan vælge – hvis han vil – at have den holdning, at lukning af et hul ikke er strid med skattestoppet, og at det ikke er regeringens politik, at koncerner skal have fradrag for udgifter i milliardklassen, som de rent faktisk ikke har haft. En isoleret gentagelse af L 61 forekommer af psykologisk forkert, fordi det var den nuværende opposition, der fremsatte det. Samtidig har huset brug for tid til den økonomiske analyse til brug for en generel vurdering af sambeskatningsinstituttet. En løsning kunne derfor være at omformulere L 61, så det ikke afhang af udenlandske skatteregler for succession, men om der rent faktisk var sket en udenlandsk beskatning. ... Effekten er stort set den samme, men i stedet for at bruge et rundt rødt plaster på såret anvender vi et firkantet blå plaster. Herefter kan ministeren sige, at det er hans eget forslag som en berettiget reaktion på LR’s afgørel-

se den 19. august. ...” og sidste afsnit ”Så vidt jeg kan se vil dette være den mindst smertefulde fremgangsmåde for såvel ministeren som huset, og den vil sikre mod at oppositionen finder sammen om modforholdsregler. ...”, og foreholdt, at det anførte nærmest er udtryk for, at man – hvis der bortses fra sagens politiske problemer – kunne have genfremsat forslaget fra L 61, og at det juridisk set var godt nok til at lukke hullet, og at det, hvis man ville lave det om, kun var af kosmetiske grunde, og forespurgt, om det også var hans opfattelse, at forslaget fra L 61 juridisk set var godt nok, forklarede vidnet, at det ikke var noget, han forholdt sig til. De lagde til grund, ud fra betragtningen om den værst tænkelige situation, at L 61 ville have lukket hullet. Han mener ikke at have set dette papir, der i sin formulering forekommer politisk naivt.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at 4. afsnit, ”... Ministeren kan vælge – hvis han vil – at have ...”, fremstår som skrevet af en person, der ikke skal vejlede ministeren, men overlader ham et valg, forklarede vidnet, at det for ham virker som lidt frihåndstegning, hvor man ikke går i dybden med problemet. Enten var lukningen af et hul i strid med skattestoppet, eller også var det ikke. Det måtte man forholde sig klart til.

Foreholdt bilag 55.50 (ekstrakten pag. 364-369/side 17598-17603), oplæg til Styregruppe/Økonomiudvalg af 12. august 2003 vedrørende overvejelser om selskabsskat og sambeskatning, bekræftede vidnet, at han på det tidspunkt var fast medlem af Styregruppen.

Foreholdt pag. 364 (side 17598), 2. sidste afsnit, ”Det indstilles, at følgende muligheder overvejes: 1) Der fremsættes lovforslag om ophævelse af den frivillige sambeskatning og nedsættelse af selskabsskatten. 2) Der fremsættes alene lovforslag som lukker hullet i sambeskatningsbeskatningsreglerne samt retter op på den indenlandske sambeskatning”, og foreholdt, at valget således stod mellem en stor og en lille model,

og at finansministeren havde spurgt statsminister Anders Fogh Rasmussen, om denne kunne gå ind for den store model, og havde sagt god for denne, men at det endte med den lille model i L 27, og forespurgt, hvad der var baggrunden for, at Økonomiudvalget valgte den lille model, forklarede vidnet, at stemningen skiftede hen over sommeren. Da de gik på sommerferie, var det deres forventning, at man ville vælge den store model, og departementschef Nils Bernstein nævnte, at statsministeren ville gå ind for den store model. Efter sommerferien var især økonomi- og erhvervsministeren og finansministeren blevet mere tilbageholdende. Han ved ikke hvorfor. De var klar over, at Danmark fra at være et af de mere lempelige lande ville komme til at ligge i midten. Det gik nu også op for dem, at det også var nødvendigt at tage filialbeskatningen med, for at man kunne fastholde det samme provenu, hvilket ville betyde, at Danmark ville gå fra at være et af de mere liberale lande til at ligge i den skrappe ende. Da det blev klart, kølnedes interessen for den store model. Der var efter sommerferien således stort set enighed om at vælge den målrettede løsning.

Foreholdt bilag 11.09 (ekstrakten pag. 370-372/side 2452-2454), notat af 11. august 2003 til vidnet vedrørende TDC-sagen, specielt pag. 371 (side 2453), 1. afsnit, ”Ole Kjær har bedt os om at orientere dig om en sag om TDC, der behandles på Ligningsrådets møde den 19. august 2003”, og forespurgt, hvad der var formålet med denne redegørelse, forklarede vidnet, at det har han også spurgt sig selv om. Det er muligvis en opfølgning på sagen, idet han var noget involveret i sagen op til det første ligningsrådsmøde i juni 2003. En anden mulighed var, at det indeholdt enkelte nye oplysninger i sagen. Han kender ikke årsagen, og han har også selv undret sig over forelæggelsen.

Forespurgt, om forelæggelsen er gået videre til ministeren, forklarede vidnet, at det er den givetvis ikke.

Foreholdt bilag 38.08 (ekstrakten pag. 397-399/side 11322-11324), notat vedrørende ”Skattehullet kort fortalt”, specielt pag. 398, og foreholdt, at notatet ikke er dateret, men at det efter omtalen af L 27, må være lavet efter den 9. oktober 2003, og forespurgt, om han kan bidrage med oplysninger om, hvornår det er skrevet, forklarede vidnet, at han mener, at notatet indeholder en oplysning, der kommer fra forelæggelsen for departementschefen af 15. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), bilag 10.42 (ekstrakten pag. 400-402/side 2271-2273), og at notatet således må være skrevet efter den 15. november 2003.

Foreholdt pag. 398 (side 11323), 2. sidste afsnit, ”... Forespørgslen indeholdte ingen oplysninger om, at den foretagne omdannelse havde medført en væsentlig opskrivning af den oparbejdede goodwill og der var på dette tidspunkt ingen angivelse af beløbsstørrelser i forespørgslen”, bekræftede vidnet, at det er denne oplysning, der ser ud til at komme fra forelæggelsen af 15. november 2003.

Foreholdt 2. afsnit, ”Ved tiltrædelsen blev skatteministeren præsenteret for de lovforslag, som bortfaldt ved valgets udskrivelse, men der skete ikke i forbindelse hermed nogen nærmere præsentation af denne del af forslaget, ligesom hverken det mulige tal eller den omtalte formodede konflikt med skattestoppet blev omtalt for ministeren”, og forespurgt, om han i dag er enig i indholdet af udsagnet, forklarede vidnet, at han er enig i det med, at ministeren sporadisk hørte om forslaget. Grundlæggende er han enig i det, der står, men de skulle måske have været mere skarpe i formuleringen vedrørende skattestoppet. Han har ikke nogen erindring om, at det var skattestoppet eller overvejelser om skattestoppet, der var baggrunden for, at forslaget røg ud af L 99. Skattestoppet var slet ikke inde i overvejelserne omkring genfremsættelsen af L 61. Overvejelserne gik alene på, at L 61 ikke var denne regerings forslag, og at denne del ikke passede ikke ind det nye forslag, hvorfor man valgte ikke at gen-

fremsatte dette element. Det var slet ikke med i hans overvejelser på dette tidspunkt, at der kunne være en konflikt med skattestoppet.

Foreholdt bilag 10.42 (ekstrakten pag. 400-402/side 2271-2273), og foreholdt, at det under forklaringerne for kommissionen er kommet frem, at notatet er initieret af en henvendelse fra Jens Drejer til Palle Graff, og foreholdt, at Jens Drejer har forklaret, at han forud for kontakten til Palle Graff havde en samtale med vidnet herom, og forespurgt, om han kan bekræfte dette, forklarede vidnet, at han godt kan huske, at han bad Jens Drejer om at sætte Palle Graff i gang med opgaven, da det givetvis var noget, der skulle laves over weekenden.

Adspurgt, hvad der var baggrunden for, at der skulle udarbejdes et sådant notat, forklarede vidnet, at han omkring dette tidspunkt skulle have været med ministeren i Rusland, men at han valgte at blive hjemme på grund af den tumult, der var om sagen. På et tidspunkt under denne rejse var ministeren i kontakt med Henning Dyremose, der havde givet udtryk for, at det ikke passede, at ToldSkat ikke kendte til sagen. Han sagde, at det måtte de undersøge, og han bad Jens Drejer om at finde ud af det. Han har i denne forbindelse nok bedt Jens Drejer om at kontakte Palle Graff. Han befandt sig i en trælasthandel i Lyngby, da han om lørdagen blev ringet op af Lars Nørding, der redegjorde for indholdet af notatet. Det passede med hans formodning om, at det havde man ikke vidst noget om i ToldSkat og dermed i hele organisationen. Han meddelte herefter Svend Erik Hovmand, da denne kom tilbage fra Rusland, at de ikke havde kendt noget til sagen før i 2002.

Foreholdt, at Henning Dyremose har forklaret, at han onsdag den 19. november 2003 havde hørt statsministerens besvarelse til Folketinget og herved var blevet bekendt med, at styrelsen havde en anden opfattelse af, hvornår man kendte til sagen, end TDC havde, og at dette efter den 19. november 2003 foranledigede en henvendelse

herom til Svend Erik Hovmand, forklarede vidnet, at han i så fald husker forkert med hensyn til datoerne og forløbet. Han kan i så fald ikke huske, hvad der var anledningen til, at Selskabsrevisionen skulle lave et notat. Det har så nok været til brug for besvarelsen af de spørgsmål, der var stillet til statsministeren, idet et af dem må have gået på, hvornår statsministeren eller skatteministeren havde kendskab til sagen.

Foreholdt, at Henning Dyremose har forklaret, at han fredag den 14. november 2003 havde en telefonsamtale med Svend Erik Hovmand, hvor han rejste spørgsmålet om tilbagevirkende kraft, hvortil Svend Erik Hovmand svarede, at det kunne han ikke umiddelbart tage stilling til, og at de efterfølgende havde en yderligere samtale om søndagen, bekræftede vidnet, at der var en sådan telefonsamtale den 14. november 2003. Han fik samtalen refereret af Svend Erik Hovmand, idet vidnet enten var til stede i lokalet under samtalen eller kom til stede umiddelbart efter.

Forespurgt, om det spørgsmål, de skulle have belyst, var, hvornår man vidste hvad, forklarede vidnet, at han ønskede at få at vide, hvad de vidste om sagen, og om de havde haft en sådan viden om sagen, at det, da man fremsatte L 99, skulle have været med i forslaget.

Foreholdt, at Solveig Mortensen og Lars Nørding har forklaret, at de opfattede opgaven således, at det var et spørgsmål om, hvornår de kendte beløbet, og at det er et noget snævrere oplæg end det, vidnet her giver udtryk for, forklarede vidnet, at det for ham klart var et spørgsmål om, hvornår de havde kendskab til sagen, altså fik færtten af denne konstruktion. Det var det, han fokuserede på. Beløbet var også af en vis interesse, men det kunne man jo geare, som man ville, hvis blot maskinen fungerede.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen om proceduren ved besvarelser til statsministeren, og om spørgsmålene af Statsministeriet sendes til fag-

ministeriet i skriftlig form eller forelægges mundtligt, forklarede vidnet, at de normalt får spørgsmålene skriftligt. Forespurgt, om et sådant spørgsmål også bliver sendt til Told- og Skattestyrelsen i skriftlig form, hvis styrelsen skal lave et bidrag hertil, forklarede vidnet, at det vil være naturligt at sende det til styrelsen på skrift, men ikke nødvendigvis til Selskabsrevisionen, som er en mere yderlig del af organisationen. Med den uenighed, der har vist sig at være omkring denne opgave, er der noget, der tyder på, at Selskabsrevisionen ikke har fået opgaven i skriftlig form.

Foreholdt bilag 40.60 (ekstrakten pag. 429-431/side 12149-12151), brev af 14. november 2003 fra ministersekretæren i Statsministeriet til Skatteministeriet, vedlagt spørgsmål nr. S 703 og S 704, stillet af Jens Peter Vernersen, og foreholdt, at noget tyder på, at spørgsmålene er sendt til Skatteministeriet med fax fredag eftermiddag kl. 16.02, forklarede vidnet, at han ikke kan sige, om Jens Drejers samtale med Palle Graff har været før eller efter dette tidspunkt.

Adspurgt, om han havde en samtale med Ole Kjær om lørdagen, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske, men han kan af Ole Kjærs personlige notater se, at der var en sådan samtale, og det passer meget godt med Ole Kjærs bemærkning om de skrigende unger, for han var på det tidspunkt på vej til en trælasthandel med børnene, og ”de skriger altid”. Forespurgt, om telefonsamtalen drejede sig om den samme opgave, forklarede vidnet, at det må den jo have gjort.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen om, hvorfor denne sag om besvarelse af spørgsmål til statsministeren, som der vel ikke kadencemæssigt var noget usædvanligt ved, bortset fra, at sagen var ”oppe at køre” i pressen, ikke blev ekspederet, som man sædvanligvis ville ekspedere en sådan sag, forklarede vidnet, at det hele nok var lidt usædvanligt. Skatteministeriet udarbejder normalt kun bidrag til skriftlige besvarelser af spørgsmål fra Folketinget, og det er sjældent, at de

bidrager til en mundtlig besvarelse af et spørgsmål til statsministeren. Spørgsmålet gik på, hvad departementet havde gjort, men de skulle for at kunne svare på dette have nogle oplysninger fra Selskabsrevisionen. Det ville nok have været naturligt at sende Selskabsrevisionen spørgsmålene i skriftlig form, hvis de havde fået dem. Da det ikke var så tit, at de skrev bidrag til en mundtlig besvarelse fra statsministeren til Folketinget, var der ikke nogen fast kutyme herfor.

Foreholdt, at der efter det oplyste var to telefonsamtaler mellem Svend Erik Hovmand og Henning Dyremose i løbet af denne weekend, forklarede vidnet, at som han husker det, var der kun en samtale, hvor Henning Dyremose ringede til Svend Erik Hovmand og sagde, at TDC i og for sig ikke havde bemærkninger til selve forslaget, men at de var utilfredse med ikrafttrædelsesdatoen, idet de mente, at forslaget kun skulle have virkning for fremtiden. Dette synspunkt gjorde de sig lidt lystige over internt i departementet, idet de anså det for et politisk naivt synspunkt. Det var det samme som at bede om en lex TDC, der ikke omfattede TDC. Lovforslaget havde ikke tilbagevirkende kraft, men det ville beskære de fordele, som TDC ville have haft i de følgende år.

Foreholdt bilag 10.42 (ekstrakten pag. 400-402/side 2271-2273), forelæggelse af 15. november 2003 for departementschefen vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), bekræftede vidnet, at han fik notatet den 15. november 2003. Han erindrer særligt den mundtlige orientering, han fik af Lars Nørding på telefonen. Han mener, at han læste bilaget, da han kom hjem, men det bekræftede blot det, han vidste i forvejen.

Foreholdt pag. 401 (side 2272) og forespurgt, om det under telefonsamtalen også blev nævnt, at man i september 2001 var opmærksom på, at det var et spørgsmål om afskrivning på goodwill, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at han fik at vide.

Hvis det er blevet sagt, har han ikke forstået det på den måde. Han fik det indtryk, at det først i maj 2002 begyndte at gå op for dem, hvad det var for en pengemaskine. Han forstod det således, at Selskabsrevisionen i 2001 ikke på nogen måde skulle kunne have gennemskuet, at det vedrørte afskrivninger på goodwill.

Adspurgt, om notatet af 15. november 2003 imødekom det, han havde bedt om, forklarede vidnet, at det gjorde det.

Forespurgt, om forelæggelsen af 15. november 2003 blev brugt til besvarelsen af spørgsmålene til statsministeren, forklarede vidnet, at de informationer, som han her fik, blev brugt i forbindelse med besvarelsen.

Forespurgt, om forelæggelsen af 15. november 2003 blev sendt med over til Statsministeriet sammen med besvarelsen, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Foreholdt bilag A.18.04 (ekstrakten pag. 403-404/side 50202-50203), forelæggelse af 27. november 2003 for departementschefen vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), og forespurgt, hvad der var baggrunden for udarbejdelsen af denne supplerende redegørelse, forklarede vidnet, at den kender han kun til fra Ole Kjærs personlige notater. Der havde åbenbart været en diskussion i Told- og Skattestyrelsen om, hvorvidt Ole Kjær havde fået de rigtige oplysninger i den redegørelse, han havde fået den 15. november 2003. Han kendte ikke til denne diskussion, men den 26. november 2003 ringede Ole Kjær til ham og fortalte ham, at der var denne diskrepans. Han fik notatet dagen efter.

Forespurgt, om der ikke var et møde den 24. november 2003 med deltagelse af blandt andet ham, Ivar Nordland, Jens Drejer, Preben Underbjerg Poulsen og Ole Kjær, forklarede vidnet, at der var et møde, men det var om et andet emne. Den 24. november

2003 var det stadig deres opfattelse, at de kunne forklare det hele, hvis bare de ophidsede pressefolk og politikere ville falde lidt til ro. De var så småt gået i gang med at overveje, hvordan de kunne udarbejde en sådan redegørelse. De kunne godt se, at sagen havde haft et uheldigt forløb, men de mente ikke, at der var nogen alvorlige problemer. Det blev nævnt, at man havde fundet et brev af 9. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers, men Ivar Nordland sagde, at det ikke havde nogen betydning. Vidnet var selv knapt klar over, hvad det skulle have af betydning. Han havde indtil den 26. november 2003 ikke nogen fornemmelse af, at der var ”ugler i mosen”. Der var heller ikke nogen, der på mødet den 24. november 2003 sagde, at statsministeren havde givet urigtige oplysninger.

Adspurgt, om han den 26. november 2003 blev klar over, at der var afgivet forkerte oplysninger, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt bilag 14.24 (ekstrakten pag. 107/side 3639), brev af 9. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H, bilag 05.14 (ekstrakten pag. 109-113/side 826-830), notat af 16. oktober 2000 fra John Nielsen til Selskabsbeskatningsafdelingen, Niels Kristensen og Susanne Kjær vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2 (CFC-reglerne), og bilag 05.05 (ekstrakten pag. 115-118/side 800-803), notat af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Selskabsbeskatningskontoret vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2 (Ligningslovens § 5 H), og forespurgt, om han har modtaget et notat af 16. oktober 2000, forklarede vidnet, at han ikke erindrer at have set et sådant notat. Han har i så fald nok hurtigt givet det videre til Ivar Nordland, idet han selv koncentrerede sig om at få kontakt til departementschef Nils Bernstein i Statsministeriet. Vidnet og Ole Kjær var enige om, at der

måtte laves en ekstern undersøgelse, idet ingen ville fæste lid til en intern undersøgelse, når de havde lavet denne fejl.

Forespurgt, om han husker at have set de nævnte notater, forklarede vidnet, at han ikke husker at have set nogen af disse bilag.

Foreholdt bilag 16.03 (ekstrakten pag. 416-428/side 3891-3903), brev fra Svend Erik Hovmand til Folketingets Skatteudvalg vedrørende fremsendelse af svar på spørgsmål 1-12 af 13. november 2003, og foreholdt, at disse svar ikke blev sendt til Folketinget, og forespurgt, om han dengang så udkastet til svar, forklarede vidnet, at han i hvert fald drøftede med Ivar Nordland, hvad de kunne svare. Han husker ikke, om han har set svarudkastet. Normalt var sådanne svarudkast gjort færdige, inden han så dem, men han vil ikke bestride, at han var involveret i denne sag på et tidligere tidspunkt.

Foreholdt pag. 420 (side 3895), næstsidsste afsnit, ”Først i det tidlige forår 2003 blev jeg opmærksom på forlydender om en konkret sag, og først i forbindelse med at sagen sættes på Ligningsrådets dagsorden for første gang i (juni?) samme år fik jeg en endelig bekræftelse på sagen rette sammenhæng. Jeg tog herefter de første skridt til at forberede lovgivning efter folketingets sommerpause, og da Ligningsrådet som bekendt træf sin endelige afgørelse i august, skred jeg straks til handling”, og foreholdt, at Svend Erik Hovmand har forklaret, at dette svar er konciperet af ham selv, og forespurgt, om udsagnet, vidnet bekendt, er korrekt, bemærkede vidnet, at teksten ”først i det tidlige forår” formentlig henviser til et møde på Ole Kjærs kontor i februar måned 2003. Herudover passer det meget godt med vidnets oplevelse af forløbet.

Adspurgt, om han – på anonym basis – har kendskab til andre sager på Skatteministeriets område, der har lighed med TDC-sagen, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Foreholdt af advokat Poul Heidmann, bilag 83.18 (ekstrakten pag. 363/side 35972), og foreholdt, at han har forklaret, at han aldrig har set dette papir, forklarede vidnet, at han er uenig i, at der var en anden intern begrundelse for ikke at medtage forslaget fra L 61. Der var kun én begrundelse. Den væsentligste årsag til, at han ikke mener at have set notatet, er det anførte om blå og røde plastre. Det ville han kunne huske, hvis han havde set det.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at han skrev notatet som en orientering til vidnet og direktionen, forklarede vidnet, at han fastholder sin forklaring herom. Han mener aldrig at have set dette papir.

Foreholdt bilag 38.08 (ekstrakten pag. 397-399/side 11322-11324), specielt pag. 397 (side 11322), næstsidste afsnit, ”Departementet i Skatteministeriet vurderede på daværende tidspunkt, at forslaget om lukning af et muligt og ikke nærmere konkretiseret skattehul ville være i strid med skattestoppet. I denne periode herskede der endnu usikkerhed mht. rækkevidden af skattestoppet. Det er således først senere, at det blev fastslået, at lukning af huller i skattelovgivningen ikke er i strid med skattestoppet”, og forespurgt, om han har set dette notat, forklarede vidnet, at han nok mener at have set det.

Forespurgt til formuleringerne forklarede vidnet, at han i dag nok ville sige, at de skulle have brugt en lidt ”skarpere pen”. Han mener ikke, at skattestoppet var begrundelsen herfor. Det er vel ikke direkte forkert, når der tales om et ikke nærmere konkretiseret skattehul. De drøftede alene spørgsmålet om genfremstilling af L 61 og ikke skattestoppet.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det kunne have betydning, at det ikke var et konkret hul, men et abstrakt hul, forklarede vidnet, at det

i princippet var det samme. Reglerne var på dette område noget ”miskmask”, og de var givet ikke helt tætte. Ivar Nordland kendte rygterne i rådgiverkredsene, men der var ikke nogen konkrete sager. Der var ikke noget akut behov, og det kunne godt vente. Det var alene den slags diskussioner, de havde. Det er korrekt, at han i forbindelse med inddragelse af elementer fra L 61 i L 99 sagde til Ivar Nordland, ”Husk nu skattestoppet”, men det var kun en venligt ment henstilling. Et indgreb over for en uhenigtsmæssighed i lovgivningen ville nok være i strid med skattestoppet, men lukning af et hul ville, selvom hullet var af abstrakt karakter, ikke være i strid med skattestoppet.

Foreholdt af advokat Poul Heidmann, at han, på baggrund af vidneforklaringer, har en fornemmelse af, at vidnet må have været involveret i tilvejebringelsen af dette notat (bilag 38.08), forklarede vidnet, at han mener at have set det tidligere. Hvis han har bidraget med noget, må det være i 2. afsnit på pag. 298 (side 11323) ”Ved tiltrædelse blev skatteministeren præsenteret for de lovforslag, som bortfaldt ved valgets udskrivelse, men der skete ikke i forbindelse hermed nogen nærmere præsentation af denne del af forslaget, ligesom hverken det mulige tal eller den omtalte formodede konflikt med skattestoppet blev omtalt for ministeren”. Det havde de en drøftelse om, idet han ikke mente, at det var rimeligt at betegne den velkomstpakke til ministeren, der blandt andet indeholder praktiske oplysninger om telefonnumre mv., som en præsentation af den tidligere regerings lovforslag. Han mente ikke, at det kunne anses for en egentlig orientering herom.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at han kom tilbage fra Island mandag den 17. november 2003 kl. 13, og at vidnet da selv havde udarbejdet et forslag til besvarelse, og at Ivar Nordland først så disse svar mandag eftermiddag, bekræftede vidnet, at han sad og skrev på forskellige svar til statsministeren, men han er ikke klar over,

om de blev færdige, og i hvilken form de gik af sted. Ivar Nordlands forklaring herom forekommer meget sandsynlig.

Foreholdt bilag 38.12 (side 11342), håndskrevne notater, bekræftede vidnet, at det er hans håndskrift.

Foreholdt 1.-3. afsnit, ”1. De 2 skriftlige svar, 2. De 2 mundtlige svar, 3. Baggrundsnotat(er). Aktindsigt ??? • Frodes forslag – p. baggrund af rygter. SEH’s forslag: Faktuelt: ikke forelagt ministeren, ingen konkret risiko, skattestop, Reg.skifte: tavlen vaskes ren. Udgangspkt: ÷ genbrug. • Hændelsesforløbet i relation til TDC”, og forespurgt, om det ikke kunne være en slags disposition/tankegang til, hvad der skulle indgå i svarene og baggrundsnotatet (bilag 38.08), forklarede vidnet, at det er sandsynligt.

Foreholdt bilag 38.11 (side 11339-11341), notat vedrørende ”Skattehullet kort fortalt”, specielt side 11339, de med håndskrift påførte ændringer, bekræftede vidnet, at det er hans håndskrift. Foreholdt, at det ser ud til, at han her var med på vinklen med skattestoppet som begrundelse, forklarede vidnet, at han er enig i, at han har skrevet det anførte til, og at skattestoppet dermed rumlede i motivkredsen, men spørgsmålet er, om det er rigtigt. De havde ikke nogen drøftelse af skattestoppet. Han vil i dag mene, at de skulle have været mere præcise i deres beskrivelse.

Foreholdt vidnets forklaring af 28. april 2005, ”Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at han spurgte vidnet, om de kunne få hele L 61 med, hvortil vidnet svarede, at så skulle Ivar Nordland garantere, at der ikke var nogen skærpelser, som kunne komme i strid med skattestoppet, forklarede vidnet, at det indholdsmæssigt svarer til deres samtale, men han udtrykte det ikke så firkantet”, og foreholdt, at Ivar Nordland herom har forklaret, at vidnet over for ham tilkendegav, at der ikke måtte komme

tvivl om skattestoppet, forklarede vidnet, at han ikke kan komme deres ordveksling nærmere. Der var behov for en dispensationsadgang for forsikringselskaberne. Det var primært et spørgsmål om objektivisering af CFC-reglerne. Det passer nok meget godt, at han har sagt som anført af Ivar Nordland. De havde ingen diskussion om skattestoppet, og der var flere elementer, der blev taget ud, fordi det var skærper.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret (protokollen for den 17. marts 2005, side 783,1. afsnit), at han ”spurgte, om de ikke kunne tage hele forslaget med, hvortil Peter Loft svarede, ”at så må du garantere, at der ikke bliver nogen skærper, der må ikke bringes tvivl om skattestoppet”. Vidnet sagde, at han ville garantere dette, og så ”tog han rosinerne ud af pølsen”, dvs. at han gennemgik L 61 med henblik på at tage skærperne ud. Han opfattede det som en ordre fra Peter Loft”, og foreholdt sin egen forklaring af 28. april 2005, ”Han sagde herunder til Ivar Nordland, ”Husk vi har et skattestop”, hvilket var ment som en humoristisk bemærkning om, at Ivar Nordland ikke skulle liste noget ind, som vidnet eller ministeren kunne blive hængt op på. Det sagde han, fordi han i forbindelse med fremsættelsen af L 61 havde haft et væld af samtaler med folk, der var imod forslaget”, og forespurgt, om han kan forstå, at Ivar Nordland under de givne omstændigheder opfattede det som en ordre om, at han skulle tage skærperne ud af L 61, og foreholdt bilag 25.51 (side 6662), mail af 5. september 2001 fra Peter Loft til Jesper Leth Vestergaard, 1. afsnit, ”CFC-forslaget er lanceret som en forenkling, ikke en skærpe. Jeg er ikke orienteret om de efterhånden talrige problemer, forslaget tilsyneladende afstedkommer. Ambys indstilling er ikke mig kendt, og umiddelbart har jeg også svært ved at se, at den er særlig relevant”, og foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at han forespurgt vidnet, om de ikke kunne genfremsætte hele L 61 forslaget, hvortil vidnet skulle have sagt, at Ivar Nordland i så fald skulle garantere ham, at skærperne blev taget ud, forklarede vidnet, at der var gået 3-4 måneder mellem mailen og samtalen mellem ham og Ivar Nordland. Spørgsmålet om genfremsættelse af hele L 61 har ikke været forelagt for

vidnet. Ivar Nordland kom til ham og sagde, at CFC-beskatningen blev efterspurgt af branchen/rådgiverne, og forespurgte, om de ikke kunne tage denne del med. De havde ikke nogen diskussion om, hvorvidt huller kunne lukkes, eller om der var et hul. Han vil dog på denne baggrund ikke udelukke, at Ivar Nordland kan have opfattet hans bemærkning mere kategorisk, end han selv havde ment den.

Foreholdt sin forklaring af 28. april 2005, ”Forespurgt om sin egen opfattelse af, om der under skattestoppet var adgang til at lukke skattehuller, forklarede vidnet, at han ikke mindes, at Skatteministeriet har sagt, at skattehuller ikke måtte lukkes. Spørgsmålet har kun været oppe to gange, henholdsvis da de skrev papiret om skattestoppet, og da de fandt et hul i smøreolie Lovgivningen. Skattestoppet havde ingen relevans for lukning af skattehuller. Det betød, at man ikke måtte indføre en ny skat, men man måtte godt retablere den skat, man troede, man havde”, og forespurgt om, hvor stærk en opfattelse af denne regeldannelse han havde på det tidspunkt, hvor han havde samtalerne med Ivar Nordland, hvilket ifølge Ivar Nordlands forklaring var i perioden mellem den 5. og den 10. december 2001, forklarede vidnet, at han ikke specifikt havde tænkt over det med lukning af huller på det tidspunkt. Da han og Ivar Nordland havde denne diskussion i december 2001, havde de ham bekendt aldrig været inde på, hvad skattestoppet betød i forhold til lukning af skattehuller. Det kom først op senere. Han var, da problemet senere kom op, ikke i tvivl om, hvorledes det skulle forstås, men da han og Ivar Nordland havde denne drøftelse, var der ingen af dem, der havde nogen mening herom.

Adspurgt, om der har været givet instrukser eller på anden måde er meldt noget ud om lukning af skattehuller, forklarede vidnet, at de var med til at skrive ”biblen” om skattestoppet. Det var her anført, at skattestoppet ikke var til hinder for, at man kunne lukke skattehuller. Dette afsnit, der ikke kom med i den endelige udgave, gav ikke anledning til diskussion. I den senere udgave var denne tekst udgået. Det undrede

ham, men efter at have overvejet det kom han frem til, at det var så selvfølgelig, at det ikke behøvede at stå der.

Foreholdt bilag 44.11 (side 13284-13287), notat af 15. juni 2003 om optioner for politisk håndtering af TDC sagen, specielt side 13286, det med håndskrift påførte, bekræftede vidnet, at det er hans håndskrift.

Foreholdt 2. sidste afsnit ”2. Lovforslag her og nu er en mulighed, men rejser spørgsmålet om, hvorfor man ikke fremsatte lovforslag straks efter regeringens tiltrædelse. Ministeren har dog aldrig sagt, at regeringen var imod den tidligere regerings forslag, men blot tilkendegivet at ville vurdere reglerne med henblik på en modernisering. Et lovforslag behøver ikke at være identisk med den tidligere regerings forslag, der henviste til udenlandske regler om succession. Da fortolkningen af udenlandske skatteregler altid vil give anledning til tvivl ville det være bedre med en bestemmelse, der er uafhængig af en sådan fortolkning. ...” og påført i marginen med håndskrift ”Denne model er ikke uden skattestopproblemer. Vi har tidligere lukket huller trods skattestoppet, men kritik må nødvendigvis imødeses”, og forespurgt, hvad der lå i det sidst anførte, der er påført af ham, forklarede han, at det må referere til den lille model. De opfattede den store model som et politisk statement mere end en juridisk model, og de spurgte Økonomiudvalget, om den store model ville være i strid med skattestoppet, hvilket man ikke mente, at den var. Med den lille model ville de ”sejle op” mod dem, der mente, at de blot kunne have genfremsat L 61, og mod dem, der hellere så, at de helt undlod at lave ændringer. Juridisk kunne de sagtens klare den, men der ville komme kritik. Bemærkningerne var ment som et politisk statement om, at ”det skal vi nok få vrøvl med”.

Advokat Poul Heidmann henviste til en mail af 12. juni 2001 fra Ivar Nordland til Peter Loft vedhæftet notat om ”Oplæg til strategi for ministerens håndtering af TDC-

sagen.” og mail af 12. juni 2003 fra Peter Loft til Ivar Nordland. (herefter bilag A.52).

Kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bemærkede, at dette bilag ikke forefindes blandt det materiale, som kommissionen til dato har modtaget i kopi fra Skatteministeriet, og som er indlagt på den dvd med sagsmateriale, der er udsendt til bisidderne, og at kommissionen ikke har modtaget nogen oplysning om, at advokaten ville fremlægge nyt materiale i sagen, hvortil advokat Poul Heidmann bemærkede, at de to mails efter det for ham oplyste indgår på en back up af Skatteministeriets edb-system, som Undersøgelseskommissionen har fået adgang til.

Kommissionsformanden redegjorde for undersøgelseskommissionens foranstaltninger med hensyn til de back up bånd, som Skatteministeriet har stillet til rådighed for Undersøgelseskommissionen. Der er tale om en meget omfattende mængde data, som er under undersøgelse.

Kommissionens formand oplæste herefter de to mails.

Foreholdt, at det af mail af 12. juni 2003 fra Ivar Nordland til vidnet fremgår, at han har fået notatet om ”Oplæg til strategi for ministerens håndtering af TDC-sagen” (bilag 83.18) tilsendt, og at han ved mail af samme dato til Ivar Nordland har bekræftet af have læst notatet og erklæret sig enig heri, forklarede vidnet, at han ikke erindrer at have læst notatet. Hans bemærkning om, at det kan ”tages op på direktionsmødet”, må forstås således, at ”vi kan tale om det i morgen”.

Foreholdt af advokat Lida Hulgaard, bilag 40.60 (ekstrakten pag. 429-431/side 12149-12151), specielt pag. 429 (side 12149), 1.-2. afsnit, ”Statsministeren har modtaget vedlagte spørgsmål nr. S 703 og S 704 stillet af Jens Peter Vernersen (S)” og

”Skatteministeren anmodes om at udarbejde et svarudkast til statsministerens besvarelse. Udkastet bedes være Statsministeriet i hænde senest mandag den 17. november 2003 ved udgangen af dagen”, og forespurgt, hvornår han blev bekendt med dette brev, forklarede vidnet, at han formentlig fik det i hånden, kort efter at det var modtaget. Han læste spørgsmålene igennem, men hæftede sig ikke specielt ved, hvornår Statsministeriet ville have svar.

Adspurgt, om det var dette brev, der fik ham til at aflyse turen til Rusland med ministeren, forklarede vidnet, at det ikke var dette brev, men travlheden omkring sagen generelt, der fik ham til at aflyse rejsen. Det var kort tid inden afrejsen, at han besluttede at blive hjemme. Det, der for ham var det interessante, var spørgsmålene. Han ville normalt have talt med Ivar Nordland om besvarelsen, men Ivar Nordland var vist i Island på det tidspunkt, så han udarbejdede selv en disposition hertil, formentlig allerede om fredagen.

Forespurgt, om han sendte spørgsmålene til styrelsen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, idet det, således som spørgsmålene var stillet, var departementet, der skulle besvare dem.

Foreholdt bilag 38.16 (side 408-415/side 11355-11362), forelæggelse af 13. november 2003 for skatteministeren vedrørende S spørgsmål til statsministeren vedhæftet spørgsmål og svar på S 653-654 og spørgsmål på S 655-656, og forespurgt om det var på dette grundlag, at han bad Jens Drejer om at rette henvendelse til Palle Graff, forklarede vidnet, under henvisning til spørgsmål S 653, at de, som spørgsmålet var formuleret, havde brug for at vide, hvornår man kendte til sagen, og hvad der således var gået forud for Ligningsrådets møde.

Adspurgt, om han mere præcist kan huske, hvornår han bad Jens Drejer om at ringe til Palle Graff, forklarede vidnet, at det kan han ikke.

Foreholdt pag. 409 (side 11356), 1. afsnit, "... stoppe det kendte skattehul ...", og forespurgt, hvad han tænkte, da han så dette spørgsmål om et skattehul, forklarede vidnet, at spørgeren med vilje stillede spørgsmålet politisk. Man konstaterede i spørgsmålet, at der var et skattehul, og at det var kendt. Det gjaldt derfor om i forbindelse med besvarelsen at få tilbagevist alle de påstande, der var i spørgsmålet. Vidnet læste spørgsmålet således, at det gik på det tidsmæssige og videnskabelige frem for det juridiske. Han vidste godt, at det drejede sig om TDC-sagen. Han opfattede det som et rent politisk spørgsmål.

Foreholdt pag. 414 (side 11361), spørgsmål S 655, 1. afsnit, "Hvilke konsekvenser vil statsministeren drage over for skatteministeren som følge af dennes passivitet i sagen om hullet i skattelovgivningen med hensyn til fradrag for opsparet goodwill, der har kostet skatteyderne et beløb i milliardklassen?", og forespurgt, hvilket beløb han mente, at det drejede sig om, forklarede vidnet, at aviserne på dette tidspunkt skrev, at det drejede sig om et beløb på 6,5 mia. kr., der kunne afskrives med 30 pct. over 7 år. Det gav et beløb i milliardklassen. Forespurgt, om han kendte dette beløb fra pressen, bekræftede vidnet, at han kendte det fra aviserne og fra andre steder. MF Morten Homann, der stillede spørgsmålet, havde det formentlig fra pressen.

Adspurgt om, hvad det nærmere var, han bad Jens Drejer om, forklarede vidnet, at han bad Jens Drejer om at få en oversigt over, hvornår Selskabsrevisionen så konturerne af/fik fært af denne problemstilling. Forespurgt om, hvor specifik han var med hensyn til denne opgave, forklarede vidnet, at han var temmelig specifik. Sagen var jo kendt af alle, så alle vidste, hvad det drejede sig om, og hvilke oplysninger de havde brug for for at kunne forholde sig til det, der var fremme i pressen.

Forespurgt, om han gav Jens Drejer dette spørgsmål, forklarede vidnet, at han ikke husker præcist, hvad han sagde til Drejer. Det må man spørge Drejer om. Han vil dog ikke udelukke, at de, der sad i den anden ende, kan have haft en anden opfattelse af, hvilke oplysninger der skulle bruges. Ole Kjær var godt klar over, hvad det drejede sig om, for han så straks, at der var en diskrepans mellem det, de var blevet spurgt om, og det, som de havde svaret på. Vidnet mener således ikke, at der på noget tidspunkt har hersket tvivl om, hvad de spurgte om.

Foreholdt, at Ole Kjær har forklaret, at han ikke var bekendt med, at der var stillet spørgsmål til statsministeren, forklarede vidnet, at Ole Kjær vidste, hvad de skulle bruge af oplysninger.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at forelæggelsen af 15. november 2003, bilag 10.42 (ekstrakten pag. 400-401/side 2271-2272), angiver at omhandle en værdiansættelse af goodwill, hvilket er noget andet end det, han havde bedt om, forklarede vidnet, at han ikke selv var i tvivl, idet han læste det sådan, at det helt klart først var i maj 2002, at de så lyset og begyndte at få fært af, hvad der foregik.

Foreholdt af advokat Lida Hulgaard, at han lørdag den 15. november 2003 ringede til Ole Kjær, forklarede vidnet, at han godt husker, at de talte sammen, men at han ikke husker, hvem af dem der ringede op. Den telefonsamtale, han førte fra trælasthandlen, var en samtale med Lars Nørting. Den varede ca. 10-15 minutter.

Foreholdt, at Lars Nørting har forklaret, at han ringede til vidnet, fordi Ole Kjær havde bedt ham om det, og at han fik et faxnummer, som han kunne sende redegørelsen til, og at det i øvrigt var en ret kort samtale, forklarede vidnet, at han ikke husker, præcis hvor lang tid samtalen varede. Han havde efter samtalen en klar fornemmelse

af, at Lars Nørding havde bekræftet, at de ikke kendte til hullet, da man lavede L 99. Lars Nørding redegjorde også for forløbet og for, at værdiansættelsen ikke var færdiggjort. Det, som det handlede om, var spørgsmålet om, hvornår man kendte den juridiske konstruktion, og den viden fik de først i maj 2002.

Foreholdt af advokat Kurt Siggaard, at statsministeren har forklaret, at en orientering til Folketinget var en så vigtig ting, at det ikke kan foregå på mundtligt grundlag, og forespurgt om, hvorfor han bad Jens Drejer om at ringe til Palle Graff i stedet for at sende opgaven skriftligt til Palle Graff, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at han bad Jens Drejer ringe til Palle Graff. Han mener, at han bad Jens Drejer om at kontakte Palle Graff. Han ved ikke, hvordan opdraget til Palle Graff blev formuleret, men han ved, at Ole Kjær, straks da han så svaret, kunne se, at der var en diskrepans i forhold til det, der blev spurgt om.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at det jo også kan være, fordi Ole Kjær havde den samme politiske indfaldsvinkel til sagen som vidnet, og at andre ikke nødvendigvis har haft den samme vinkel på sagen, og forespurgt, om han har drøftet det med Ole Kjær, forklarede vidnet, at han ikke har drøftet sagen med Ole Kjær.

Adspurgt af advokat Kurt Siggaard, om han overhørte telefonsamtalen mellem Jens Drejer og Palle Graff, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han sikrede sig ikke, at Palle Graff havde forstået opdraget rigtigt.

Forespurgt, om han også bad om, at der blev rettet henvendelse til andre, fx Ivar Nordland eller andre tilfornordnede til Ligningsrådet eller til Told- og Skattestyrelsen for at få lignende oplysninger herfra, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at han gjorde. De rettede ham bekendt kun henvendelse til Selskabsrevisionen.

Adspurgt, om det ikke faldt ham ind, at han kunne rette det samme spørgsmål til sine egne folk i departementet, forklarede vidnet, at det, som han havde brug for, var en tidslinje over, hvornår man vidste hvad, for at få afdækket, om man havde kendskab til den konkrete sag ved fremsættelsen af L 99. Han gik derfor derhen, hvor han gik ud fra, at han var tættest på kilden, for at få oplysningerne. Han blev først senere bekendt med, at der havde været en kontakt mellem styrelsen og departementet om sagen. Det var på den måde en slags tretrinsraket.

Foreholdt, at der i spørgsmålene også blev talt om milliardbeløb, og forespurgt, om det ikke kunne være for at afdække denne påstand, at Jens Drejer gav Palle Graff opdraget, forklarede vidnet, at han ikke mener, at det var det opdrag, som han gav Drejer, men han ved ikke, hvorledes de har forstået opdraget.

Foreholdt af advokat Lida Hulgaard, bilag 38.12 (side 11342), midt, ”• Hændelsesforløbet i relation til TDC. 1. 1. forhåndsbesked – tid og om hvad. 18/9-01 ~ høring om Frodes forslag”, og foreholdt, at den 18. september 2001 var datoen for Ligningsrådets afgørelse af TDC's første anmodning om bindende forhåndsbesked, og forespurgt, om han så ikke også kendte denne afgørelse fra Ligningsrådet, forklarede vidnet, at han havde oplysningerne fra det modtagne materiale.

Foreholdt af advokat Gunnar Homann, bilag 63.12 (side 25913-25918), telefax af 26. november 2003 fra Palle Graff til Peter Loft, vedlagt notat af 16. oktober 2000 fra Lars Nørding og Solveig Mortensen til Selskabsbeskatningskontoret, Niels Kristensen og Susanne Kjær vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2 (CFC-reglerne), og forespurgt, om han kan huske, på hvilken måde han orienterede Nils Bernstein om sagen den 26. november 2003, forklarede vidnet, at han, lige så snart han kom tilbage fra det møde, han havde været til, ringede til Nils Bernstein og meddelte, at de havde fået nogle oplysninger, der tydede

på, at de oplysninger, som statsministeren havde givet til Folketinget, ikke var rigtige, idet man i styrelsen havde nogle oplysninger, der viste, at de havde kendskab til sagen på et tidligere tidspunkt. De aftalte et møde samme aften hos Nils Bernstein. Han mener, at de holdt to møder om sagen. Forespurgt, om han overgav faxen til Nils Bernstein, forklarede vidnet, at han formentlig havde faxen med til mødet hos Nils Bernstein, men han erindrer ikke, om han havde andet materiale med.

Foreholdt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, at han under afhøringen den 28. april 2005 forklarede, at han forventede at få et problem præsenteret sammen med en løsning, og forespurgt, hvad man så skulle gøre, hvis man nede i systemet sad med et problem, som ministeren skulle have orientering om, men som man ikke kunne finde en løsning på, forklarede vidnet, at der i nogle situationer ikke er nogen løsning. Det kan imidlertid ikke begrunde, at man lader være med at underrette om sagen. Man kan i så fald enten foreslå en drøftelse af sagen eller man kan lade sagen "ende blindt". Der er ikke i alle tilfælde behov for, at man tager aktion på noget, og i så fald kan det lægges som ren underretningssag.

Mødet hævet kl. 13:40.

Advokat Christian Bachmann og advokat Mads Krarup fratrådte kl. 12:50.

Næste møde berammet til tirsdag den 13. september 2005 kl. 09:30.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 9. september 2005.
Marianne Kjølbye

Den 13. september 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbjerg.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph, kontorchef Flemming Petersen, udviklingsdirektør Jesper Skovhus Poulsen og skatteøkonomisk direktør Otto Brøns-Petersen, var ikke mødt.

Advokat Christian Bachmann, der er valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen, var ikke mødt.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Mads Krarup, der er valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Hove, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt, var ikke mødt.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær, underdirektør Flemming Paludan og kontorchef Ebbe Willumsen mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær,

var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen ved advokatfuldmægtig Gitte Holm Pedersen.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard, fuldmægtig Majken Wågensø og fuldmægtig Christian Homilius mødte advokat Hanne Rahbæk.

Advokat Kurt Siggaard, der er valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse, var ikke mødt.

Advokat Nicolai Westergaard, der er valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernø, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen, fuldmægtig Gitte Wrobel, kontorchef Annette Olesen og kontorchef Jørgen Egelund, var ikke mødt.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Kommissionens formand, Lars Lindencrone Petersen, redegjorde for, at forhenværende skatteminister Svend Erik Hovmand som bekendt afgav forklaring for undersøgelseskommissionen den 2. juni 2005. Svend Erik Hovmand oplyste herunder, at han i februar 2003 havde fået oplysning om, at ”ToldSkat holdt hånden over en stor dansk virksomhed”. På forespørgsel oplyste han, at den person, som havde givet ham disse

oplysninger, var ”en folketingskollega”. Meddelerens identitet blev ikke søgt oplyst under afhøringen.

Formanden kunne hertil oplyse, at kommissionen inden Svend Erik Hovmands afgivelse af forklaring nøje havde overvejet, hvorledes man skulle forholde sig med hensyn til at få oplyst identiteten på den, der havde viderebragt de nævnte oplysninger. Det lå ret klart, at spørgsmålet ikke kunne forfølges under en offentlig afhøring, idet kommissionen – afhængig af vedkommendes identitet – kunne risikere at bringe den pågældende i en overordentlig ubehagelig situation. Kommissionen så det ikke som sin opgave at bringe vedkommende i ansættelsesretlige eller andre vanskeligheder. Det blev derfor på forhånd besluttet, at kommissionen under det offentlige møde i første omgang alene ville have oplyst, hvilken persongruppe vedkommende tilhørte. Denne holdning og baggrunden herfor blev meddelt Svend Erik Hovmand gennem hans bisidder forud for afhøringen.

Dagen efter Svend Erik Hovmands forklaring drøftede kommissionen, hvorledes man kunne nærme sig kildens identitet, uden at de nævnte ubehagelige situationer kunne indtræde. Enden herpå blev, at kommissionen samme dag skriftligt stillede følgende spørgsmål til Svend Erik Hovmand gennem hans bisidder:

”Under sin forklaring for kommissionen den 2. juni 2005 oplyste fhv. skatteminister Svend Erik Hovmand blandt andet, at han i februar 2003 blev informeret om, at skattemyndighederne holdt hånden over en stor dansk virksomhed. Han oplyste videre, at informanten var en folketingskollega.

I medfør af undersøgelseskommissionslovens § 9, stk. 2, anmoder kommissionen om oplysning om navnet på den nævnte folketingskollega.”

Den 8. juni 2005 oplyste advokat Niels Fisch-Thomsen herefter følgende:

”...

1. Navnet på den kollega i Folketinget, som ifølge Svend Erik Hovmands forklaring på et tidspunkt i februar måned 2003 nævnte for Svend Erik Hovmand, at han havde hørt et forlydende om, at en større dansk virksomhed muligvis var i færd med at udnytte et stort skattefradrag, som virksomheden ikke burde have, er Helge Sander.

...”

Den 9. juni 2005 stillede kommissionen herefter følgende skriftlige spørgsmål til videnskabsminister Helge Sander:

”...

1. Kan du bekræfte, at du på et tidspunkt, formentlig omkring februar 2003, nævnte for Svend Erik Hovmand, at en større dansk virksomhed var i færd med at udnytte et stort skattefradrag, som virksomheden ikke burde have?
2. Hvis spørgsmål 1 besvares bekræftende: Hvad sagde du til Svend Erik Hovmand? Nævnte du navnet på virksomheden? Var det i givet fald TDC?
3. Hvis spørgsmål 1 besvares bekræftende: Hvorfra havde du de oplysninger, som du videregav til Svend Erik Hovmand? Den pågældendes navn og adresse bedes oplyst.

...”

Den 13. juni 2005 svarede Helge Sander:

”...

Vedrørende spørgsmål 1:

Jeg kan bekræfte, at jeg over for Svend Erik Hovmand har givet de nævnte oplysninger – formentlig i februar 2003.

Vedrørende spørgsmål 2:

Jeg nævnte ikke over for Svend Erik Hovmand navnet på virksomheden.

Vedrørende spørgsmål 3:

Den pågældende oplysning havde jeg under et privat arrangement fået af Christian Homilius, ..., der arbejder hos Told & Skat.”

Dette er baggrunden for, at kommissionen har indkaldt Christian Homilius til at afgive forklaring i dag.

Som vidne mødte Christian Homilius, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han er uddannet jurist. Han blev ansat i Told- og Skattestyrelsen i 1987.

Forespurgt til ansættelsesforholdet i perioden 1999-2003 forklarede vidnet, at han var ansat i lovafdelingen ved ToldSkat i Århus. Hans stilling var fuldmægtig, hvilket han stadig er. Han er deltidsansat ved ToldSkat og underviser deltids på Handelshøjskolen i Århus i skatteret. I forbindelse med denne undervisning skriver han også en del artikler, der offentliggøres på Internettet. Jens Mahbæk Jensen og retschef Hans Jørgen Mortensen er hans nærmeste overordnede. Hans ansvarsområde er selskabs- og aktionærbeskatning. Han yder vejledning og rådgivning internt i systemet og besvarer spørgsmål fra revisorer og advokater, ligesom han fører sager for Landsskatteretten.

Adspurgt om lovafdelingens opgaver forklarede vidnet, at det er en selvstændig afdeling, der har rådgivende funktioner. Han har ikke noget at gøre med revision af selvangivelser mv.

Foreholdt bilag C.102 (ekstrakten pag. 1-13/side 51071-51083), mail af 12. februar 2003 med bilag fra Lars Nørding til Niels Kristensen, Merete Helle Hansen, Kim Lohse, Preben Underbjerg Poulsen, Lisbeth Rasmussen og Gitte Wrobel, specielt pag. 1 (side 51071), 3. afsnit, ”Som led i forberedelsen til mødet har vi i SREV i Århus drøftet sagen med Christian Homilius, der sidder i LOV på regionen. Christian har uopfordret udarbejdet et notat i sagen. Notatet er i tråd med retsafdelingens udkast til svar, men indeholder derudover nye indgangsvinkler til sagen. Jeg vil derfor foreslå, at vi kan lade notatet indgå i vores drøftelser på mandag”, og pag. 2 (side 51072), Notat af 23. januar 2003 vedrørende TDC A/S’ afskrivning på goodwill stor 6,5 milliarder kr., udarbejdet af vidnet, og forespurgt, hvordan han kom ind i sagen, forklarede vidnet, at i og med at han underviser, har han en indsigt i denne problemstilling. Da han også skriver om det på nettet, er der også mange revisorer og advokater, der retter henvendelse til ham, uanset om han i det daglige har noget med dem at gøre. Det var også det, Selskabsrevisionsafdelingen gjorde. Det var Lars Nørding, der rettede henvendelse til vidnet, og bad ham om at se på denne problemstilling, som Selskabsrevisionen havde i en konkret sag. Lars Nørding havde det notat, som Told- og Skattestyrelsen havde udarbejdet herom, med, og bad vidnet om at sparre på det. Han fandt sagen interessant – skattehuller interesserer ham meget, da han synes, at skattesystemet skal være retfærdigt – hvorfor han gerne uopfordret ville lave et notat herom.

Foreholdt pag. 2 (side 51072) og forespurgt, hvorfra han havde fået detaljerne i beskrivelsen, forklarede vidnet, at dem havde han fra det notat, som han havde fået af Lars Nørding. Han var ikke nede i det revisionsmæssige i sagen, men lagde oplysningerne fra notatet til grund. Hvis han ikke havde vidst så meget om sagen, havde han ikke kunnet udtale sig om den.

Foreholdt pag. 3 (side 51073), 2. afsnit, ”TDC’ advokat bygger bl.a. sin opfattelse på det pr. 24.10.2001 fremsatte og efterfølgende bortfaldne lovforslag L 61, der bl.a. havde forslag til ændring af SEL § 31, stk. 6”, og forespurgt, hvorfra han kendte dette argument, forklarede vidnet, at han også havde advokat Søren Lehmann Nielsens indlæg.

Foreholdt 5.-6. afsnit, ”Bemærkninger til foranstående: I relation til nærværende sag kan det ikke tiltrædes, at ovenstående opfattelse i bemærkningerne til lovforslaget skal tillægges vægt. Der er alene tale om et bortfaldet lovforslag, og det i bemærkningerne anførte er derfor reelt kun udtryk for koncipistens egen og ukommenterede opfattelse. Undertegnede har da også været i telefonisk kontakt med koncipisten i Skatteministeriet, - Jesper Leth Vestergård. Sidstnævnte udtrykte under samtalen, at han var enig i, at den nuværende SEL. § 31, stk. 6 ikke med sikkerhed kunne fortolkes således, at det var handelsværdien på fusionstidspunktet der skulle anvendes”, bekræftede vidnet, at han havde en telefonsamtale med Jesper Leth Vestergaard. Han husker ikke præcist, hvornår samtalen fandt sted. Han havde ikke indtryk af, at Jesper Leth Vestergaard kendte sagen i forvejen. Vidnet drøftede ikke selve sagen med Jesper Leth Vestergaard. Han var mest interesseret i at få at vide, hvorfor lovforslaget lå ubrugt hen. Vidnet var af den opfattelse, at hvis ministeren havde fået at vide, at der var et problem og konsekvenserne heraf, ville han have genfremsat lovforslaget. Vidnet var således forarget over, at lovforslaget ikke var blevet genfremsat. Vidnet fortalte Jesper Leth Vestergaard, at han ringede ham op, fordi de havde en konkret sag, hvor en virksomhed udnyttede et hul. Det, han ville høre, var, hvorfor der ikke var sket noget. Problemet var, at man havde fremsat et lovforslag, men ikke genfremsat det. Det var et problem, også selv om lovforslaget muligvis ikke helt dækkede denne sag. Han mener ikke, at han sagde, at sagen angik TDC, for det var uinteressant i denne sammenhæng. Det var imidlertid en helt intern samtale, så han kan ikke garantere for, at han ikke har sagt det.

Adspurgt, om de talte om, hvad der var baggrunden for, at man fremsatte L 61, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han tror ikke, at de var inde på det.

Forespurgt, om de talte om, hvorfor lovforslaget ikke var blevet genfremsat, forklarede vidnet, at det husker han helt klart, at de talte om. Jesper Leth Vestergaard sagde, at det lå i luften i ministeriet, at man ikke ville genfremsætte et sådant forslag, idet det var omfattet af skattestoppet. Vidnet husker ikke præcist, hvordan han reagerede på dette, men han slog sig næppe til tåls med denne oplysning. Han har sandsynligvis hidset sig op over, at forslaget ikke blev genfremsat. L 61 behandlede denne problemstilling, selv om det ikke passede helt på denne sag, og man havde med bemærkningerne til forslaget lavet et hul med hul i bunden.

Adspurgt, om de talte noget om, at denne problemstilling kunne have betydning for andre sager, forklarede vidnet, at det talte de ikke om, men det var logisk, at det havde betydning. Hvis der var én virksomhed, der kunne udnytte det, var der også flere, der kunne.

Forespurgt, om de talte om, at der kunne være andre sager herom, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Han kender heller ikke til andre sager herom.

Foreholdt, at han havde givet udtryk for, at L 61 ikke passede helt til den konkrete sag, og forespurgt, om de talte om, hvad der skulle til, for at L 61 kunne have forhindret denne sag, forklarede vidnet, at det talte de ikke om. Lovforslaget var ikke blevet genfremsat, så det ville være hypotetisk. Det var hans opfattelse, at L 61 kunne være fortolket udvidende, så det havde omfattet denne sag. Man kunne, inden L 61 blev fremsat, stille sig det spørgsmål, om man havde et hul, men med bemærkningerne til lovforslaget havde man fået frem, at der helt sikkert var et hul.

Foreholdt bilag E.04 (ekstrakten pag. 14-16/side 52018-52020), referat af udtalelse fra vidnet vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, specielt pag. 14 (side 52018), 6.-8. afsnit, ”Spørgsmål fra TDC i relation til SEL. § 31, stk. 5: Lars Nørding oplyste d. 25.3.03 undertegne om nedenstående: ”TDC har spurgt, hvorvidt den Talkline tilhørende goodwill kan værdiansættes til handelsværdien ved begyndelsen af det første indkomstår under sambeskatningen, nærmere SEL. § 31, stk. 5, hhv. hvorvidt denne værdi kan danne grundlag for tabsfradrag ved et evt. senere salg?”, og forespurgt, om han herved blev involveret i sagen på ny, eller det var et resultat af den samme samtale med Lars Nørding, forklarede vidnet, at det var noget, han skrev senere. Han skrev i første omgang et notat om sagen, og så kom der nogle bemærkninger fra TDC’s advokat om, hvorvidt selskabsskattelovens § 31, stk. 5, fandt anvendelse, hvilket gav ham anledning til disse yderligere bemærkninger.

Vidnet bekræftede på forespørgsel, at han således havde talt med Lars Nørding og Jesper Leth Vestergaard om sagen. Han talte nok også med Solveig Mortensen, der var sagsbehandler på sagen, og som kom til hans kontor sammen med Lars Nørding. Vidnet har alene været involveret i sagen ved, at Lars Nørding opsøgte ham på hans kontor, hvorefter han udarbejdede nogle notater. Han har ikke talt med andre i sin egen kommandovej om sagen.

Forespurgt, om han har talt med Helge Sander om, at der var nogen, der holdt hånden over nogen, forklarede vidnet, at ”holdt hånden over” ikke er et udtryk, han har anvendt. Der skete det, at mens han sad med notatet, ringede Helge Sander til ham i anden anledning. Det var i begyndelsen af februar 2003. Vidnet var godt hidsig, og han konfronterede Helge Sander med, om det var regeringens politik, at en stor dansk virksomhed kunne få et stort fradrag ud af intet, mens ToldSkats medarbejdere skulle bruge deres tid på at kontrollere befodringsfradrag. Helge Sander reagerede kraftigt

på dette, hvilket også var vidnets hensigt. Vidnet ønskede, at Helge Sander skulle være forbindelsesled til skatteministeren og give ham et praj, så der kunne ske noget. Vidnet forklarede, at skattemedarbejdere ikke kan forstå, at det tager så lang tid at få lukket et hul, men grunden til, at hullerne ikke bliver lukket, er ofte, at politikerne ikke ved, at hullerne eksisterer. Dette var vidnets chance for at få ”prikket ministeren på skulderen” ved at få Helge Sander til at orientere skatteministeren om hullet. Helge Sander havde intet med sagen at gøre, men skulle blot bringe budskabet videre. Han påpegede over for Helge Sander, at problemet var den manglende genfremsættelse af L 61. De drøftede slet ikke den konkrete sag. Helge Sander havde vidnet bekendt ikke indsigt i de skatteretlige problemstillinger. Det drejede sig for vidnet bare om at få sat fokus på situationen lovgivningsmæssigt set.

Forespurgt, om han nævnte TDC’s navn over for Helge Sander, forklarede vidnet, at han ikke kan forestille sig, at han har sagt, at det drejede sig om TDC. Helge Sander lyttede til, hvad vidnet sagde, og lovede at bringe det videre. Vidnet gik i sin naivitet ud fra, at hvis politikere blot fik forklaret på et almindeligt dansk, at der var et hul, så ville det også blive lukket. Han håbede på, at det ville ske her. Hans samtale med Helge Sander fandt sted, efter at han havde talt med Jesper Leth Vestergaard.

Vidnet bekræftede på forespørgsel, at han sagde til Helge Sander, at det var skattestoppet, der var begrundelsen for, at L 61 ikke var genfremsat. Han sagde også, at det ikke kunne være rigtigt. Helge Sander havde ikke nogen bemærkninger hertil. Han lyttede bare. Vidnet sagde også til Helge Sander, at det drejede sig om milliarder, hvilket Helge Sander var chokeret over. Vidnet nævnte beløbsstørrelsen for at få Helge Sander til at gå videre med det til skatteminister Svend Erik Hovmand. Han angav ikke noget eksakt milliardbeløb. Han kendte ikke andre beløb end det, som er anført i notatet, på 6,5 mia. kr.

Adspurgt, om han fik nogen tilbagemelding på henvendelsen til Helge Sander, forklarede vidnet, at han aldrig fik noget svar.

Forespurgt, om han fra anden side, herunder gennem sit eget system, hørte, hvad der var sket i anledning af hans henvendelse til Helge Sander, forklarede vidnet, at han, da der kom gang i sagen, fandt ud af, at den havde sat gang i noget alligevel.

Adspurgt, om det var kommissionens nedsættelse, der var anledning hertil, forklarede vidnet, at det var det ikke. Der skete forinden en masse ting, hvor TDC-sagen begyndte at rulle internt. Vidnet var ikke involveret i dette. Han tror, at det var i forsommeren 2003, der kom gang i sagen, men han husker det ikke præcist. Da TDC-sagen begyndte at rulle, var der ingen i ToldSkat, der ikke vidste, at man havde en sådan sag. Vidnet fik da en klar fornemmelse af, at henvendelsen havde haft en effekt. Han var ikke siden hen involveret i sagen, hverken sagsbehandlingsmæssigt eller på anden måde.

Forespurgt, om han i 2003 hørte om, at man interesserede sig for TDC's datterselskab i Schweiz, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han har ikke hørt noget om selskabet i Schweiz.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel forklarede vidnet, at han ikke havde haft noget at gøre med lovforslag L 61.

Foreholdt, at det er blevet oplyst, at forslaget til selskabsskatteovens § 31, stk. 6, kom med på grund af ”rygter i rådgiverkredse”, forklarede vidnet, at det har han ikke hørt om. Han kendte ikke noget til L 61, før TDC's advokat brugte det argument, at lovforslaget ikke var blevet genfremsat efter folketingsvalget. De forsøgte på forskel-

lige måder at stoppe TDC, men de kunne ikke komme uden om, at der var et hul, som TDC udnyttede.

Foreholdt, at han har forklaret, at der med lovforslag L 61 blev et større hul, forklarede vidnet, at man, inden L 61 blev fremsat, kunne diskutere, hvordan selskabsskatte-lovens § 31, stk. 5 og 6, skulle fortolkes og bruges, herunder om der altid skulle være ”step up”, ved at aktiver kunne opskrives til handelsværdien ved indtræden i samskatning, når § 31, stk. 6, talte om ”anskaffelsessummen”. Det var således vidnets opfattelse, at der ikke nødvendigvis var et hul, men med L 61 blev det fastslået, at der var et hul.

Forespurgt, om han har skrevet noget om dette problem i artikler, som er blevet offentliggjort på Internettet, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om der er nogen formaliserede instrukser for, hvorledes han som fuldmægtig i lovafdelingen kan komme i kontakt med departementet for at gøre opmærksom på et hul, forklarede vidnet, at det generelt er et problem i offentlige organisationer. Da han blev ansat, troede han i sin naivitet, at der, hvis man fandt et hul, var en direkte linje til ministeren, så man kunne gøre opmærksom på det, men i realiteten er det meget svært, når man opdager et hul, at få det gennem hele systemet. Det skal igennem alle lag, hvor alle skal tænke sig om, og så går der lang tid. Derfor er det meget svært at få stoppet huller. Den rigtige vej for vidnet at gå med oplysningen om et hul er gennem hans organisationschef.

Forespurgt, om han overvejede at ringe til Ivar Nordland, forklarede vidnet, at det overvejede han ikke, for han kendte ikke Ivar Nordland. Da han ringede til departementet, bad han bare om at få lov til at tale med den person, der havde udarbejdet

lovforslaget. Han kunne lige så godt have talt med Ivar Nordland som med Jesper Leth Vestergaard herom.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om han, da han talte med Solveig Mortensen, spurgte, om hun eller andre havde givet en early warning opad i systemet, forklarede vidnet, at det spurgte han ikke om. Han vidste, at sagen var på vej op gennem systemet i forbindelse med en bindende forhåndsbesked. Selv om man vidste, at sagen var på rette vej, kunne man kun håbe på, at der kom et lovindgreb, men det var langt fra sikkert. Det var et rent tilfælde, at han talte med Helge Sander på det tidspunkt. Solveig Mortensen kunne have rettet henvendelse til departementet, men de vidste godt, at der var et problem, for de havde selv udarbejdet lovforslaget. Der var ikke så meget mere, Solveig Mortensen kunne gøre end at arbejde på den bindende forhåndsbesked og håbe på, at den ville sætte lys på sagen.

Forespurgt af advokat Hanne Rahbæk om, hvornår han første gang hørte om TDC-sagen og de konkrete problemer, forklarede vidnet, at det gjorde han i november/december 2002.

Foreholdt bilag E.06 (ekstrakten pag. 17/side 52023), Christians lynbemærkninger til TDC sagen, forklarede vidnet, at dette var det første papir, han skrev i sagen. Det er ikke dateret, så han erindrer ikke præcist, hvornår det blev lavet. Han vil tro, det var omkring november/december 2002. Nogen skulle formentlig til et møde, og de skulle bruge nogle oplysninger, hvorfor han udarbejdede dette notat.

Forespurgt, hvornår samtalen med Jesper Leth Vestergaard fandt sted, forklarede vidnet, at han havde to dage til at lave notatet, så samtalen fandt sted omkring den 23. januar 2003.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bilag E.06 (ekstrakten pag. 17/side 52023), specielt håndskrift "Niels Kr 2077", forklarede vidnet, at han vil gå ud fra, at det var et direkte telefonnummer til Niels Kristensen. Det er ikke skrevet af vidnet. Han har aldrig talt med Niels Kristensen om sagen.

Mødet hævet kl. 10:15.

Næste møde berammet til torsdag den 15. september 2005 kl. 09:30.

Vidnet har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat.

Advokat Hanne Rahbæk har oplyst, at Christian Homilius ikke har nogen bemærkninger til referatet, men at han ønsker at understrege, at hans forklaring er afgivet ud fra det, som han i dag husker om forløbet for godt 2 ½ år siden. Hans hukommelse baserer sig blandt andet på de avisartikler m.v., som han har læst om TDC-sagen. Han kan ikke fuldstændig udelukke, at han har udtalt sig mere detaljeret om sagen i forbindelse med sine drøftelser med Jesper Leth Vestergaard eller Helge Sander. Han husker dog ikke i dag, at han skulle have givet sådanne detaljer, og disse detaljer havde ikke nogen væsentlig betydning for hans formål med de angivne telefonsamtaler.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 14. oktober 2005.
Marianne Kjølbye

Den 15. september 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbbye.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph, kontorchef Flemming Petersen, udviklingsdirektør Jesper Skovhus Poulsen og skatteøkonomisk direktør Otto Brøns-Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen ved advokatfuldmægtig Marie Louise Jørgensen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Hove, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt mødte advokat Mads Krarup.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær, underdirektør Flemming Paludan og kontorchef Ebbe Willumsen mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen ved advokatfuldmægtig Gitte Pedersen.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard, fuldmægtig Majken Wågensø og fuldmægtig Christian Homilius mødte advokat Hanne Rahbæk.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Advokat Nicolai Westergaard, der er valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen, fuldmægtig Gitte Wrobel, kontorchef Annette Olesen og kontorchef Jørgen Egelund, var ikke mødt.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Advokat Henrik Groos mødte sammen med vidnet Henrik Faust Pedersen.

Som vidne mødte Henrik Faust Pedersen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han, der er uddannet jurist, siden 1991 har været ansat hos PricewaterhouseCoopers, hvor han i dag er skattepartner. Han har ikke uddannelse som revisor, men arbejder som skatterådgiver.

Adspurgt, om han beskæftiger sig med særlige emner inden for skatteretten, forklarede vidnet, at han særligt tager sig af den selskabsretlige del og de lidt større virksomheder.

Forespurgt, om han også beskæftiger sig med international beskatning, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt bilag 05.07 (ekstrakten pag. 1-10/side 806-815), brev af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, bekræftede vidnet, at han har underskrevet brevet. Han har også konciperet det.

Adspurgt, hvad der var anledning til denne anmodning, forklarede vidnet, at den havde baggrund i de tyske skatteregler. TDC købte Talkline GmbH i 1997. I 2000 blev PricewaterhouseCoopers af deres tyske kolleger gjort opmærksom på nogle tyske skatteregler, hvorefter det var muligt at foretage en ”step up”, således at man i forbindelse med omdannelse af et selskab til kommanditselskab kunne opnå et forhøjet afskrivningsgrundlag. Der var en ændring af reglerne på vej, så muligheden skulle udnyttes inden udgangen af 2000. TDC overvejede muligheden med udgangspunkt i de tyske skatteregler. De overvejede herunder også, om det ville give problemer i forhold til de danske skatteregler. Talkline Finance Holding GmbH havde på dette tidspunkt ikke ejet alle aktier i Talkline GmbH i 3 år, hvilket kunne være problematisk, idet det kunne udløse CFC-beskatning. Det primære for TDC var at få afklaret, om modellen ville medføre tvungen sambeskatning med de tyske selskaber. Hvis om-

struktureringen i Tyskland udløste skat i Danmark, ville det måske ikke have interesse for TDC at foretage denne omstrukturering.

Spørgsmålet om, hvorvidt ligningslovens § 5 H, hvis man besluttede sig for at anmode om tilladelse til en frivillig sambeskatning, ville begrænse muligheden for at fradrage et underskud i Tyskland i den danske indkomst, var et bispørgsmål. Det var på dette tidspunkt ikke relevant for TDC, idet de tyske aktiviteter gav overskud. Det var risikoen for tvungen sambeskatning, der var problematisk.

Foreholdt pag. 1 (side 806), ”... I forbindelse med omdannelsen til kommanditselskab har Tele Danmark A/S bedt os om at forelægge styrelsen spørgsmål vedrørende reglerne i selskabsskattelovens § 32 om tvungen sambeskatning samt ligningslovens § 5 H om underskudsfræførsel i udlandet”, bekræftede vidnet, at PricewaterhouseCoopers så forespørgslen vedrørende selskabsskattelovens § 32 som det primære spørgsmål og forespørgslen vedrørende ligningslovens § 5 H som et bispørgsmål.

Adspørgt, hvorfor henvendelsen til Told- og Skattestyrelsen havde form af en forelæggelse af et spørgsmål og ikke en anmodning om bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at man også kunne have valgt at indgive en anmodning om bindende forhåndsbesked. TDC er imidlertid en stor virksomhed, som har en løbende dialog med Told- og Skattestyrelsen om forskellige skattemæssige spørgsmål, og man fandt det derfor naturligt indledningsvis at rette henvendelse i form af en forespørgsel.

Foreholdt pag. 2 (side 807), 2. afsnit, ”... Omdannelsen er begrundet med udgangspunkt i tyske regler, hvor transaktion kan gennemføres, uden at der udløses tysk beskatning i det ophørende selskab Talkline GmbH”, og forespørgt, om det også lidt lå i motivationen, at TDC overvejede at sælge Talkline, forklarede vidnet, at han ikke var bekendt med, at TDC skulle have salgsplaner på dette tidspunkt.

Forespurgt, om der også var tanker om muligheden for at afskrive på goodwill, forklarede vidnet, at det var de tyske regler om muligheden for "step up" i forbindelse med en omstrukturering, der var udgangspunktet. Hvis man senere ønskede at etablere en frivillig sambeskatning, var det problemet med ligningslovens § 5 H. Afskrivning på goodwill var ikke den primære årsag. Han var ikke inde i sådanne overvejelser. Det gik på dette tidspunkt godt for Talkline, men ingen kunne vide, hvad der kunne ske.

Foreholdt bilag 13.06.1 (ekstrakten pag. 11/side 3201), brev af 31. august 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen til PricewaterhouseCoopers, og foreholdt, at det fremgår af sagen, at Selskabsrevisionsafdelingen genoptog sagsbehandlingen, og forespurgt, om han kender årsagen hertil, forklarede vidnet, at han ikke selv havde noget med dette at gøre, idet han var på ferie i denne periode. Hans kollega, Susanne Nørgaard, deltog i mødet, der blev holdt i hans ferie, og han er bekendt med, at der forud for mødet havde været en dialog mellem Susanne Nørgaard og styrelsen om spørgsmålet om genoptagelse.

Foreholdt bilag 13.06.4 (ekstrakten pag. 12-19/side 3207-3214), notat af 20. september 2000 fra Annette Liboriussen og Solveig Mortensen til John Nielsen, forklarede vidnet, at han ikke tidligere har set dette bilag.

Foreholdt pag. 19 (side 3214), 2. afsnit, "Vi har mundtligt fået oplyst, at der ved omdannelsen vil blive konstateret en goodwill i størrelsesordenen 15-20 mia. kr.", og forespurgt om det var et tal, han kendte, forklarede vidnet, at det var nyt for ham. Han havde på daværende tidspunkt ikke noget kendskab til Talklines markedsværdi i tilfælde af et salg. Han ved ikke, hvor Selskabsrevisionsafdelingen har fået denne oplysning fra.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen forklarede vidnet, at han ikke kan sige, hvad der skulle være baggrund for tallet, heller ikke hvorvidt det var overvejelser om afskrivninger på goodwill.

Foreholdt af advokat Michael Rekling pag. 19 (side 3214), 4. afsnit, ”Ved efterfølgende anmodning om sambeskatning af det tyske holdingselskab, hvor K/S’et indgår, vil der være et skattemæssigt afskrivningsgrundlag på erhvervet goodwill på 15-20 mia. kr., der kan afskrives over 7 år. Denne afskrivning vil formodentlig medføre et betydeligt underskud, der modregnes i den danske indkomst”, og foreholdt, at Told-Skat her er inde på tanker om afskrivning på goodwill, forklarede vidnet, at der ikke var noget konkretiseret herom, andet end at de vidste, at hvis Talkline skulle inddrages under frivillig sambeskatning, skulle man se på værdierne. Selv et stort afskrivningsgrundlag var ikke ensbetydende med, at der var et skattemæssigt underskud, der kunne anvendes i dansk sambeskatning. Det ville afhænge af forventningerne til resultatet af Talklines aktiviteter i øvrigt. Det skulle der foretages beregninger af, og sådanne har vidnet i hvert fald ikke foretaget.

Foreholdt bilag 13.06.7 (ekstrakten pag. 22-24/side 3218-3220), brev af 3. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, specielt pag. 23 (side 3219), 3. sidste afsnit, ”Det blev aftalt på mødet den 13. september 2000, at spørgsmålet om ligningslovens § 5H ikke ville blive behandlet samtidig med spørgsmålet om CFC reglerne”, forklarede vidnet, at det, som han – efter at have talt med Susanne Nørgaard – forstod, var, at mødet den 13. september 2000 hovedsageligt havde koncentreret sig om CFC-reglerne og ikke ligningslovens § 5 H. Svaret fra Told- og Skattestyrelsen afspejler også, at man koncentrerede sig om CFC-reglerne og ikke om ligningslovens § 5 H. TDC’s primære spørgsmål var også, hvorledes man skulle forholde sig i forhold til CFC-reglerne, mens ligningslovens § 5 H var sekundært. På

daværende tidspunkt var der ingen, der havde sagt, at man ønskede en frivillig sam-
beskatning.

Foreholdt 2. sidste afsnit, ”Vi er imidlertid blevet opmærksomme på, at Ligningsrådet i en ikke offentliggjort bindende forhåndsbesked har taget stilling til rækkevidden af ligningslovens § 5H i en situation, som svarer til situationen for Tele Danmark koncernen i Tyskland”, forklarede vidnet, at denne bindende forhåndsbesked (sag nr. 1) kom til PricewaterhouseCoopers på fax fra TDC, som havde modtaget den fra Ernst & Young, som var den anden revisor på sagen. Han havde ikke tidligere været klar over denne afgørelses eksistens.

Foreholdt bilag 14.24 (ekstrakten pag. 25/side 3639), brev af 9. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, 4. afsnit, ”Ved et salg til tredje-
mand skønner Tele Danmark A/S, at der vil kunne realiseres en avance på goodwill på ca. EUR 1.300 mio. For alle andre aktiver skønner Tele Danmark A/S, at de værdier, der er anført i de balancer, der er fremsendt den 3. oktober 2000, svarer til handelsværdien”, og forespurgt, hvordan beløbet på 1,3 mia. euro var opgjort, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Selskabsrevisionsafdelingen havde ønsket en oplysning om størrelsen af de involverede beløb, og PricewaterhouseCoopers havde videregivet dette ønske til TDC, som herefter havde foretaget en vurdering. Vidnet er ikke bekendt med grundlaget for denne vurdering.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindenchrone Petersen forklarede vidnet, at formuleringen af brevet afspejlede det forhold, at PricewaterhouseCoopers ikke havde deltaget i beregning af goodwillbeløbet. Det var et tal, der kom fra TDC.

Forespurgt af advokat Michael Reklings, om de gjorde sig nogle nærmere overvejelser over, hvorfor Selskabsrevisionsafdelingen spurgte om et goodwillbeløb, forklarede

vidnet, at der var stillet et alternativt spørgsmål om ligningslovens § 5 H. Hvis man kunne afskrive på goodwill, var det underskudsproblematikken, man kom ind i. Told- og Skattestyrelsen ønskede at få en indikation af de beløb, som det drejede sig om, hvis det blev aktuelt. Han er ikke bekendt med, hvem i Selskabsrevisionsafdelingen der bad om denne oplysning.

Foreholdt del af bilag 05.05 (ekstrakten pag. 26/side 800), notat af 16. oktober 2000 fra ToldSkat til Selskabsbeskatningsafdelingen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, forklarede vidnet, at han ikke tidligere har set dette bilag. Han er dog stødt på det, da nærværende sag begyndte.

Foreholdt 4. sidste afsnit, ”Optjent goodwill i Tyskland vil således skattefrit blive konverteret til et afskrivningsberettiget aktiv, der skattemæssigt både kan afskrives i Tyskland og Danmark”, og forespurgt, om det var en beskrivelse af en problemstilling, der var identisk med den problemstilling, som han så, forklarede vidnet, at det var det i princippet. Imidlertid var reglerne for opgørelse af afskrivningsgrundlaget ikke identiske i Tyskland og Danmark, så det ville ikke være det samme beløb, man kunne afskrive på i Tyskland og Danmark.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om det ikke var sådan, at man i Tyskland opskrev til handelsværdien på købstidspunktet, bekræftede vidnet dette. Man kunne i Tyskland kun afskrive på kostprisen.

Foreholdt af advokat Michael Reklings 3. sidste afsnit, ”I Talkline GmbH er den optjente goodwill ifølge det oplyste på ca. 10 mia. kr.”, og forespurgt, om det var tallet fra brevet af 9. oktober 2000, forklarede vidnet, at det måtte det vel være. Han kendte ikke til andre oplysninger herom.

Adspurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om det på dette tidspunkt var vidnet eller Susanne Nørgaard, der behandlede sagen, forklarede vidnet, at det var ham. Susanne Nørgaard var alene ”stand in” i vidnets ferie.

Foreholdt bilag 05.06 (ekstrakten pag. 27-28/side 804-805), brev af 14. november 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen til PriceWaterhouseCoopers vedrørende Tele Danmark A/S – selskabsskattelovens § 32 og Ligningslovens § 5 H, specielt pag. 28 (side 805), 3.-4. afsnit, ”På baggrund af ovennævnte anbefales, at der indhentes bindende forhåndsbesked. Selskabsrevisionsafdelingen er bekendt med, at Tele Danmark A/S er tidsmæssigt presset vedrørende de forelagte spørgsmål. Dette forhold ændrer ikke Selskabsrevisionsafdelingens anbefaling. Selskabsbeskatningsafdelingen har oplyst, at afdelingen gerne aktivt medvirker til, at en eventuel anmodning om bindende forhåndsbesked behandles på Ligningsrådets møde den 12. december d.å. – under forudsætning af, at en anmodning indleveres i indeværende uge”, og foreholdt, at dette tyder på, at det hastede med at få gennemført en anmodning om bindende forhåndsbesked, og forespurgt hvorfor det hastede, forklarede vidnet, at som han husker det, var det, der hastede, spørgsmålet om CFC-beskatningen. Det andet var man naturligvis også interesseret i at få afklaret, men det hastede ikke. TDC tog heller ikke den konsekvens, at man anmodede om bindende forhåndsbesked om ligningslovens § 5 H inden for den korte frist. Generelt var det for TDC vigtigt at få afklaret CFC-spørgsmålet inden udgangen af 2000, af hensyn til ændringen af de tyske skatteregler.

Adspurgt, hvorfor der ikke blev indsendt en anmodning om tilladelse til at inddrage Talkline under frivillig sambeskatning, forklarede vidnet, at, som han husker det, havde TDC ikke truffet endelig afgørelse om, hvorvidt man ønskede frivillig sambeskatning. Man havde frem til indleveringen af 2001-selvangivelsen, dvs. til medio

2002, til at tage stilling til, hvorvidt man ønskede frivillig sambeskatning, så detastede ikke.

Forespurgt til spørgsmålet om tvungen sambeskatning forklarede vidnet, at dette spørgsmål var afgørende for transaktionen i Tyskland. Man anså svaret fra Selskabsrevisionsafdelingen som tilstrækkeligt i relation til den tvungne sambeskatning og følte ikke behov for at få det bekræftet ved en bindende forhåndsbesked. Tallene gav tydeligt det svar, at der ikke var en risiko for CFC-beskatning.

Foreholdt bilag 05.08 (ekstrakten pag. 29/side 816), mail af 14. november 2000 fra Solveig Mortensen til Susanne Kjær, 3.-4. afsnit, ”Jeg har talt med Erik Jensen fra PWC (inden han har set den skriftlige besvarelse), der oplyste, at de umiddelbart var tilfredse med besvarelsen, når vi ikke ville CFC-beskatte. LL § 5 H haster ikke ifølge Erik Jensen. Det lød ikke som om, at han forventer, at den skal køres som en hastesag”, forklarede vidnet, at han ikke skal kunne sige, hvorfor mailen er formuleret på den måde.

Foreholdt bilag 06.09 (ekstrakten pag. 30-41/side 859-870), bindende forhåndsbesked af 18. september 2001 vedrørende TDC A/S, og forespurgt, om han var involveret i anmodningen herom, forklarede vidnet, at han havde lejlighed til at læse anmodningen igennem, men det var TDC, der selv udarbejdede den.

Foreholdt pag. 33 (side 862), 3. sidste afsnit, ”TDC overvejer at afhænde sine tyske aktiviteter og forhandler med potentielle købere. ...”, og adspurgt, om han på dette tidspunkt vidste, om TDC overvejede et salg, forklarede vidnet, at hele telemarkedet i foråret 2001 fik en nedtur. Den ramte også Talkline, hvilket var en af grundene til, at man begyndte at overveje, hvorledes man skulle forholde sig med selskabet. Det var først på dette tidspunkt, man begyndte at overveje et salg.

Foreholdt dele af bilag 25.04 (ekstrakten pag. 42-50/side 6244-6248, 6251-6252 og 6255-6256), udkast af 11. januar 2002 til forslag til lov om ændring af selskabsskatte-loven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning)(L 99), og dele af bilag 26.78 (ekstrakten pag. 51-56/side 7259, 7269-7270, 7274, 7281 og 7287), lovforslag nr. L 61 til forslag til lov om ændring af selskabsskatte-loven, kildeskatte-loven, lig-ningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), og foreholdt, at L 61 indeholdt et forslag til ændring i selskabsskatte-lovens § 31, stk. 6, som ikke var med i L 99, og forespurgt, om han blev opmærksom på L 61, da det det blev fremsat, forklarede vidnet, at han var opmærksom på dette lovforslag.

Forespurgt forklarede vidnet, at L 61 ville have haft betydning for TDC's planer.

Adspurgt, om han var involveret i udarbejdelsen af høringssvar el.lign. vedrørende L 61, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om han kender til baggrunden for forslaget til ændring af selskabsskatte-lovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at han kunne udlede af beskrivelsen i lovforsla-gets bemærkninger, at det relaterede sig til TDC.

Adspurgt, om han havde hørt om andre sager, hvor virksomheder anvendte denne mulighed for "step up", forklarede vidnet, at han ikke havde hørt om andre. Han hørte som tidligere forklaret fra sine kolleger i Tyskland, at der var mulighed for "step up" efter de tyske regler, men han har ikke hørt om, at det blev brugt af andre danske virksomheder.

Forespurgt, om han var involveret i tiltag over for myndigheder eller andre for at for-hindre, at forslaget til ændring af selskabsskatte-lovens § 31, stk. 6, kom med i L 99,

forklarede vidnet, at det var han ikke, ud over et input til Ove Lykke Hindhede (tidligere Zeimer). Han deltog ikke med høringsvar eller lignende.

Foreholdt bilag 27.86 (ekstrakten pag. 57-59/side 7760 a-c) telefax af 25. januar 2002 fra Ove Lykke Zeimer, PricewaterhouseCoopers til Jesper Vestergaard, Skatteministeriet vedrørende ”Dele af CFC-forslaget vil være et brud på skattestoppet”, og forespurgt, om han ved, hvorfor faxen blev sendt til Skatteministeriet, forklarede vidnet, at det, han hørte fra Ove Lykke Hindhede, var, at denne havde talt med Skatteministeriet, som ønskede et input om, hvorvidt der i L 61 var elementer, der kunne komme i strid med skattestoppet. Vidnet kom med sit indlæg, men derudover har han ikke været i dialog med Ove Lykke Hindhede om disse forhold.

Adspurgt, om det var hans indtryk, at det var initieret af et ønske fra Skatteministeriet, forklarede vidnet, at det var det. PricewaterhouseCoopers ville ikke blande sig uopfordret.

Forespurgt, hvorledes hans navn er kommet med som afsender på faxen, forklarede vidnet, at det er noget teknik. Vidnets sekretær flyttede kontor, men hans faxmaskine blev stående på det gamle kontor, der blev overtaget af Ove Lykke Hindhedes sekretær. Vidnets navn fremgik af faxmaskinens standardoplysninger.

Foreholdt pag. 59 (side 7760 c), 3. afsnit, ”5. *Regulering af afskrivninger på grund af skattefrie omstruktureringer i udlandet*”, bekræftede vidnet, at det var ham, der kom med input til dette afsnit. Det havde udgangspunkt i TDC-sagen. Det var for at henvise til en sag, som han mente, at myndighederne kendte til. Det var med vilje, at ”Tyskland” blev nævnt. Det var for ikke at skjule noget.

Foreholdt 7. afsnit, ”Blot denne del vil medføre en betydelig øget beskatning”, og forespurgt, om det oprindeligt var angivet som 10 mia. kr., forklarede vidnet, at han ikke kendte beløbet på 10 mia. kr. i denne sammenhæng. Det må være misforstået af Ove Lykke Hindhede.

Foreholdt Ove Lykke Hindhedes forklaring til protokol af 10. februar 2005, protokollen pag. 555, 3. afsnit, ”Vidnet forklarede, at Henrik Faust Pedersen også kom med bemærkninger til notatet, for så vidt angår punkt 5. Det var Henrik Faust Pedersen, der konciperede teksten til dette punkt med undtagelse af det sidste punktum, der er rettet til af John Bygholm. Der stod først noget om et beløb på 10 mia. kr., hvilket vidnet havde skrevet på basis af, hvad han havde fået oplyst af Henrik Faust Pedersen, om at det var en skærpelse på 10 mia. kr. Denne linje blev senere ændret af John Bygholm, der forfattede det sidste punktum som anført i teksten. Vidnet stolede på, hvad Henrik Faust Pedersen sagde om denne problemstilling.”, forklarede vidnet, at han havde skrevet ”et større beløb”. Der stod ikke nogen beløbsstørrelse. Vidnet kender ikke beløbet 10 mia. kr. i relation til dette, og han har heller ikke skrevet det.

Adspurgt, om han forfattede denne tekst ud fra en opfattelse af, at forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ville være i strid med skattestoppet, forklarede vidnet, at det var det, idet alle nye beskatningsmuligheder, herunder ved en begrænsning af afskrivningsgrundlaget, ville indebære et brud på skattestoppet.

Forespurgt, om det også ville være i strid med skattestoppet, hvis man definerede forslaget som lukning af et hul, forklarede vidnet, at det afhang af, hvorledes man definerede skattestoppet. Der har hen over en periode været en vis udvikling i forståelsen heraf.

Adspurgt, om han fik svar tilbage om, hvad ministeriet havde sagt, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Ove Lykke Hindhede fortalte senere, at forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, var blevet fjernet. Vidnet har ikke selv haft kontakt med Skatteministeriet.

Forespurgt, hvorledes hans input kom i stand, forklarede vidnet, at Ove Lykke Hindhede sendte en mail rundt til medarbejderne i skatteafdelingen, om de havde noget fra det daværende L 61, der kunne være i strid med den nye regerings skattestop.

Adspurgt, om han havde nogen kontakter til TDC i anledning af udformningen af punkt 5, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, at han har forklaret, at han ved sin læsning af L 61 gik ud fra, at skattemyndighederne kendte TDC-sagen, og at det var denne sag, der havde inspireret dem, og forespurgt, hvad han byggede det på, forklarede vidnet, at det var naturligt, når myndighederne kendte til sagen og beløbsstørrelsen. Hvis myndighederne følte, at der var et problem, ville de agere herpå. Vidnet var ikke positivt bekendt med, hvorvidt Skatteministeriet havde kendskab til sagen.

Foreholdt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, at han har forklaret, at han havde fornemmelsen af, at begrebet ”skattestop” udviklede sig hen over tiden, og forespurgt, om han har haft kommunikation med medarbejdere i ministeriet om denne opfattelse, forklarede vidnet, at det har han ikke. Det er hans egen opfattelse.

Som vidne mødte Ebbe Willumsen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet bekræftede, at han er ansat i Told- og Skattestyrelsen som kontorchef i personbeskatningskontoret. Kontoret blev dannet i 2001 ved en fusion af to kontorer, det gamle personbeskatningskontor og skattepligts- og dobbeltbeskatningskontoret, hvor han var kontorchef.

Adspurgt, hvad der i 1999-2001 var hans ansvarsområde, forklarede vidnet, at det var dobbeltbeskatning og skattepligtsspørgsmål.

Forespurgt, hvem der i samme periode var hans afdelingschef, forklarede vidnet, at det i begyndelsen var Preben Underbjerg Poulsen, derefter var han selv konstitueret i en kort periode, og herefter var det Lisbeth Rasmussen.

Adspurgt, om han modtog referater fra Ligningsrådets møder, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt bilag A.22.01 (ekstrakten pag. 1/side 50235), notat af 27. september 2004 over modtagere af referater fra Ligningsrådsmøderne, bekræftede vidnet, at han også dengang, i perioden 1999-2001, modtog referater.

Foreholdt bilag A.15.01 (ekstrakten pag. 2-9/side 50167-50174), referat af Ligningsrådets møde den 22. juni 1999, og forespurgt, om han kan huske, hvad der var grunden til, at han deltog i mødet, forklarede vidnet, at han givet har haft en sag på mødet inden for sit område. Det var ikke [...] -sagen (sag nr. 1).

Foreholdt pag. 8 (side 50173), 4. sidste afsnit, "Amby fastholdt, at han ønsker en be-lysning af, om der er et hul i loven", og forespurgt, om han husker noget om det, forklarede vidnet, at han husker, at Amby har sagt det i flere relationer, men han husker det ikke i relation til enkelte sager eller specifikt i relation til [...] -sagen (sag nr. 1).

Adspurgt, om han husker noget om, hvad [...] -sagen (sag nr. 1) efterfølgende gav anledning til, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, hvilke lovgrupper han deltog i i perioden 1999-2001, forklarede vidnet, at han deltog i lovgruppen om international beskatning og i lovgruppen om pensions- og PAL-beskatning. Vedrørende international beskatning repræsenterede vidnet navnlig personbeskatningen.

Foreholdt bilag 58.10 (ekstrakten pag. 10/side 18556), mail af 30. august 2000 fra Erik Jørgensen til Susanne Reinholdt Andersen, Jørgen Egelund, Ivar Nordland, Karin Kirchhoff, Niels Kristensen, Lisbeth Rasmussen og vidnet, 6. afsnit, ”Tele Danmark. NK: Kontorindstilling i LSR går os imod. TSS vil slås for sagen”, og forespurgt, om han husker, hvad der blev sagt om Tele Danmark på dette møde, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Foreholdt, at det fremgår af sagen, at der på dette tidspunkt behandles en anmodning fra TDC, og forespurgt, om han husker, om Talkline blev nævnt, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han husker, at ligningslovens § 5 H blev nævnt på lovgruppemøder, men han erindrer ikke specifikt på hvilke møder. Han kan heller ikke sige, om det var i slutningen af 2000.

Foreholdt bilag 58.13 (ekstrakten pag. 11/side 18563), mail af 7. november 2000 fra Ivar Nordland, 4. sidste afsnit, ”... Da udlandsområdet er sensitivt, kan indbringelse af kendelser nok nemmere komme på tale end i almindelige sager”, og forespurgt, hvad der lå i, at ”udlandsområdet er sensitivt”, forklarede vidnet, at han opfattede det således, at det var politisk følsomt. Han hæftede sig ikke direkte ved ordet ”sensitivt”.

Adspurgt, hvorfor det var politisk følsomt, forklarede vidnet, at han opfattede udlandsområdet som interessant og som noget, politikerne interesserede sig for.

Foreholdt bilag 58.15 (ekstrakten pag. 13-14/side 18565-18566), mail af 20. februar 2001 fra Ivar Nordland til Susanne Reinholdt Andersen, Jørgen Egelund, Jesper Skovhus Poulsen, Karin Kirchhoff, Niels Kristensen, Otto Brøns-Petersen og vidnet, vedrørende referat af lovgruppemøde, specielt pag. 14 (side 18566), 2. sidste afsnit, ”Med hensyn til sagerne i Ligningsrådet var der en diskussion af, hvorledes Departementet bedre kunne opsnappe udviklingen i Ligningsrådet på samme tid som det også blev overvejet, at departementet ikke skulle have nogen observatør i LR. Der var ingen afklaring – måske burde spørgsmålet drøftes mellem ledelsen i DEP med ledelsen i TSS”, og forespurgt, hvad problemet var, siden man tog en diskussion om, hvorledes man bedre kunne opsnappe udviklingen, forklarede vidnet, at han opfattede det, som om tilbagemeldingen fra repræsentanten ikke var tæt nok.

Adspurgt af advokat Jesper Lett, om han husker diskussionen fra mødet, forklarede vidnet, at han ved, at det blev drøftet på flere møder.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, hvad vidnet mente med, at tilbagemeldingen ikke var tæt nok, og forespurgt, om det var baseret på enkelt-sager, forklarede vidnet, at han opfattede det mere generelt, at tilbagemeldingen ikke havde været god nok.

Foreholdt bilag 58.19 (ekstrakten pag. 15-16/side 18573-18574), mail af 11. april 2001 fra Ivar Nordland til lovgruppe, vedrørende referat af møde den 4. april 2001, specielt pag. 16 (side 18574), 2. sidste afsnit, ”I Dialloggruppen den 2/4 ville et udkast til nye CFC-regler bliver drøftet. Det blev aftalt, at udkastet også bliver drøftet i lovgruppen på et møde den 23/4 kl 10 hos KK. Her vil man også forsøge at opnå en fælles holdning til spørgsmålet om fortolkningen af LL § 5H”, og forespurgt, om han

husker noget om en debat i begyndelsen af april 2001 om, at man ville forsøge at opnå en fælles holdning, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han kan således ikke give nogen forklaring på, hvilken fælles holdning der er tale om.

Forespurgt, om han deltog i lovgruppemødet den 23. april 2001 hos Karin Kirchhoff, forklarede vidnet, at det gjorde han. Han husker ikke specifikt, hvad der skete, ud over at der var en diskussion mellem Niels Kristensen og Ivar Nordland. De var uenige om fortolkningen af en bestemmelse. Han husker ikke hvilken.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om han husker de konkrete synspunkter hos Niels Kristensen og Ivar Nordland, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, i hvilken anledning der var uenighed, forklarede vidnet, at han ved gennemgang af materialet er kommet i tanker om, at uenigheden angik ligningslovens § 5 H, og om den kunne bringes i anvendelse ved udenlandske selskaber, der ikke var sambeskattet med danske selskaber. Han husker ikke, om uenigheden vedrørte en konkret sag.

Adspurgt af advokat Jesper Lett, om han husker, om det var ligningslovens § 5 H, de behandlede dengang, eller om det er noget, han efterrationaliserer, forklarede vidnet, at det er noget, han efterrationaliserer. Han husker det ikke.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, om han husker, at TDC's navn er blevet nævnt i lovgruppen, forklarede vidnet, at han husker, at det på et tidspunkt blev nævnt, men han husker ikke hvornår.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om han husker, i hvilken sammenhæng, det blev nævnt, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag 58.23 (ekstrakten pag. 19-24/side 18589-18594), mail af 20. april 2001 fra Dennis Dalsgaard Bernhardt til Ivar Nordland, Jesper Skovhus Poulsen, vidnet og Karin Kirchhoff vedhæftet notat af 20. april 2001 vedrørende Ligningslovens § 5 H, specielt pag. 20-24 (side 18590-18594), og forespurgt, om han har modtaget notatet, forklarede vidnet, at det har han, idet han modtog alt materialet. Han husker dog ikke, at han har haft notatet i hænderne.

Foreholdt bilag 58.25 (ekstrakten pag. 25/side 18596), mail af 29. juni 2001 fra Ivar Nordland til lovgruppe, 2. sidste afsnit, ”Det ny lovforslag om CFC + begrænset skattepligt ligger nu på debs hjemmeside”, og forespurgt, om han erindrer nogen kommentarer om det nye lovforslag, forklarede vidnet, at det gør han ikke, heller ikke at det var løsningen på diskussionen mellem Niels Kristensen og Ivar Nordland. Det var ikke hans ansvarsområde.

Foreholdt bilag A.21.01 (ekstrakten pag. 26/side 50233), mail af 2. december 2003 fra Karin Kirchhoff til Niels Kristensen og Palle Graff, vedrørende lovgruppemøder og forespurgt, om han deltog i et møde den 12. september 2001, forklarede vidnet, at det gjorde han. Han deltog i samtlige lovgruppemøder. Han mener ikke, at han meldte forfald en eneste gang. Han erindrer dog ikke mødet.

Foreholdt 2. afsnit, ”I mit notat står: ”Beredskabspapir Finansministeriet næste uge – Tele Danmark – 5H – salg af tysk selskab – K/S””, og forespurgt, om han erindrer, hvad det henviser til, forklarede vidnet, at det husker han ikke specifikt. Han erindrer ordet ”beredskabspapir”, men han erindrer ikke, om det specifikt blev nævnt på dette møde. Beredskabspapir var et papir til varsling af Finansministeriet om, at der kunne opstå provenutab ved misbrug af skatteregler. Han erindrer ikke hvilke regler. Han kan ikke tidsfæste, på hvilket lovgruppemøde det blev nævnt.

Adspurgt, om han erindrer ”beredskabspapir” nævnt i relation til en konkret sag, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han erindrer kun ordet ”beredskabspapir”, men kan ikke relatere det til en bestemt sag eller et bestemt misbrug. Det var Ivar Nordland, der sagde, at der skulle laves et ”beredskabspapir”. Det er det eneste, vidnet husker. Han husker ikke, om det relaterede sig til TDC eller andre.

Forespurgt, om han, eventuelt ved at relatere bemærkningen til andet, kan tidsfæste, hvornår det blev sagt, forklarede vidnet, at det kan han ikke. Han husker dog, at det blev nævnt. Han husker ikke, at TDC-sagen er blevet nævnt i relation til ”beredskabspapir”.

Adspurgt, om han kan huske andre situationer, hvor man har anvendt et ”beredskabspapir” til Finansministeriet i anledning af tab i forbindelse med skattelovgivningen, forklarede vidnet, at det kan han ikke. Han ved dog, at der i forbindelse med en højesteretsdom i 1980’erne, som gav anledning til en meget betydelig tilbagebetaling af skattebeløb, blev taget kontakt til Finansministeriet.

Forespurgt, hvad han forstår ved ”beredskabspapir”, og hvorledes det adskiller sig fra en orientering, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på.

Adspurgt, om den erindring han har om situationen, er, at Ivar Nordland sagde, at ”nu må de have et beredskabspapir” eller ”de skal ikke have et beredskabspapir”, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Foreholdt, at der tilsyneladende blev holdt et lovgruppemøde den 24. februar 2003, og forespurgt, om han har deltaget i dette møde, forklarede vidnet, at det har han.

Adspurgt, om det på mødet kan være sket, at Niels Kristensen til alle på mødet, herunder Ivar Nordland, har givet en orientering om, at der var kommet en anmodning om bindende forhåndsbesked fra TDC, og forespurgt, om han erindrer dette, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Foreholdt, at der på samme tidspunkt skulle versere rygter om, at der var nogen, der holdt hånden over en virksomhed, muligt TDC, og forespurgt, om han har hørt et sådant rygte, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Forespurgt af advokatfuldmægtig Søren Toftgaard, om han er sikker på, at han har hørt ordet ”beredskabspapir” fra Ivar Nordland, forklarede vidnet, at det er han så sikker på, som han kan være.

Adspurgt, om han er sikker på, at det var i lovgruppe-regi, at han hørte ordet ”beredskabspapir”, forklarede vidnet, at han næsten kun kan tro, at det kan have været i lovgruppe-sammenhæng, men han vil ikke udelukke, at det kan have været i anden sammenhæng.

Advokat Nicolai Westergaard mødte kl. 10:40.

Som vidne mødte Jørgen Egelund, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet bekræftede, at han er ansat i Told- og Skattestyrelsen. Han var kontorchef i Retsafdelingen fra dennes etablering i 1998 og indtil april 2004, hvor han kom til Selskabsrevisionsafdelingen.

Retsafdelingen havde først og fremmest en rådgivende funktion, og vidnet var ikke beskæftiget med konkrete ligningssager.

Foreholdt bilag A.22.01 (ekstrakten pag. 1/side 50235), notat af 27. september 2004 over modtagere af referater fra Ligningsrådsmøderne, og forespurgt, om han også i perioden 1999-2003 fik referater af Ligningsrådets møder, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt bilag A.15 (ekstrakten pag. 2-9/side 50159-50166), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, og forespurgt, hvorfor han var til stede på mødet, forklarede vidnet, at han selv havde sager til behandling. Det var enten vedrørende kursgevinst eller aktiebeskatning. [...]sagen (sag nr. 1) var ikke vidnets sag.

Foreholdt bilag A.15.01 (ekstrakten pag. 10-17/side 50167-50174), referat af Ligningsrådets møde den 22. juni 1999, specielt pag. 16 (side 50173), 4. sidste afsnit, "Amby fastholdt, at han ønsker en belysning af, om der er et hul i loven", og forespurgt, om han husker noget fra den debat, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han kan huske, at denne sag (sag nr. 1) har været debatteret, men det er også alt. Han koncentrerede sig om sine egne sager.

Adspurgt, om han ved noget om, om der efterfølgende, som følge af [...]sagen (sag nr. 1) blev taget initiativer i form af cirkulære eller lovgivning, forklarede vidnet, at det mindes han ikke.

Forespurgt, hvilke lovgrupper han deltog i i årene 2000-2001, forklarede vidnet, at han deltog i lovgruppen vedrørende international beskatning og lovgruppen vedrørende kapitalgevinstbeskatning.

Adspurgt, hvilken interesse han repræsenterede i lovgruppen vedrørende international beskatning forklarede vidnet, at hans andel i lovgruppen var perifer, da det sjældent var emner inden for hans områder, der var oppe at vende. Sager vedrørende Lignings-

lovens § 16 B kunne berøre vidnets sagsområde, men ellers var der ikke noget af betydning for vidnets sager. Han følte sig mest som observatør.

Foreholdt bilag 58.10 (ekstrakten pag. 18/side 18556), mail af 30. august 2000 fra Erik Jørgensen til Susanne Reinholdt Andersen, vidnet, Ivar Nordland, Karin Kirchhoff, Niels Kristensen, Lisbeth Rasmussen og Ebbe Willumsen, vedrørende lovgruppemøde den 30. august 2000, 6. afsnit, ”Tele Danmark. NK: Kontorindstilling i LSR går os imod. ...”, og forespurgt, om han husker en drøftelse om TDC på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at når han ser referatet igen, kan han huske, at det blev drøftet, men han kan ikke præcist huske, hvad der blev sagt.

Forespurgt, om han kan huske, at TDC i august 2000 blev nævnt i relation til Talkline i Tyskland, forklarede vidnet, at det kan han ikke.

Adspurgt, om problemstillingen med ligningslovens § 5 H blev nævnt i efteråret 2000, forklarede vidnet, at han kan huske, at der var en debat om den bestemmelse, men det lå uden for hans fagområde, så det gik han ikke så meget ind i.

Forespurgt, om det siger ham noget, at nogen skulle have sagt, at det drejede sig om afskrivninger på 10 mia. kr., forklarede vidnet, at det gør det ikke.

Foreholdt bilag 58.15 (ekstrakten pag. 19-20/side 18565-18566), mail af 20. februar 2001 fra Ivar Nordland til Susanne Reinholdt Andersen, vidnet, Jesper Skovhus Poulsen, Karin Kirchhoff, Niels Kristensen, Otto Brøns-Petersen og Ebbe Willumsen, specielt pag. 20 (side 18566), 2. sidste afsnit, ”Med hensyn til sagerne i Ligningsrådet var der en diskussion af, hvorledes Departementet bedre kunne opsnappe udviklingen i Ligningsrådet på samme tid som det også blev overvejet, at departementet ikke skulle have nogen observatør i LR. Der var ingen afklaring – måske burde spørgsmå-

let drøftes mellem ledelsen i DEP med ledelsen i TSS”, og forespurgt, om han kan huske noget om, hvad der var problemet, hvad der var galt, og hvorfor det skulle forbedres, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Dette afsnit siger ham ikke noget.

Foreholdt bilag 58.19 (ekstrakten pag. 21-22/side 18573-18574), mail af 11. april 2001 fra Ivar Nordland til lovgruppe, vedrørende referat af møde den 4. april 2001, specielt pag. 22 (side 18574), 2. sidste afsnit, ”I Dialloggruppen den 2/4 ville et udkast til nye CFC-regler blive drøftet. Det blev aftalt, at udkastet også bliver drøftet i lovgruppen på et møde den 23/4 kl 10 hos KK. Her vil man også forsøge at opnå en fælles holdning til spørgsmålet om fortolkningen af LL § 5H”, og forespurgt, om han kan huske, hvad dette nærmere gik ud på, forklarede vidnet, at han kun kan huske, at man var uenig om fortolkningen af ligningslovens § 5 H. Det var Ivar Nordland og Niels Kristensen, der var uenige. Han husker ikke, hvad uenigheden gik på.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om uenigheden udsprang af en bestemt sag, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Forespurgt af advokat Michael Reklings, om han deltog i et møde den 23. april 2001 hos Karin Kirchhoff, hvor der skulle have været en diskussion mellem Niels Kristensen og Ivar Nordland, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Han tror det ikke. Han husker ikke et møde, hvor der skulle have været en intens diskussion mellem Niels Kristensen og Ivar Nordland.

Adspurgt, om han husker, at det skulle være nævnt, at der var en sag vedrørende TDC, forklarede vidnet, at han husker, at der blev nævnt en sag, men han husker ikke præcist, hvornår den blev nævnt, og således heller ikke hvilket år, det var.

Foreholdt bilag 58.23 (ekstrakten pag. 25-30/side 18589-18594), mail af 20. april 2001 fra Dennis Dalsgaard Bernhardt til Ivar Nordland, Jesper Skovhus Poulsen, Ebbe Willumsen og Karin Kirchhoff, vedhæftet notat af 20. april 2001 vedrørende Ligningslovens § 5 H, og forespurgt, om han har modtaget dette notat, forklarede vidnet, at han ikke kan huske det, men han vil ikke afvise det. Han kan ikke efter gennemlæsning af notatet erindre at have set det før.

Foreholdt at [...] -sagen (sag nr. 2) nævnes, og forespurgt, om han har hørt noget om den, forklarede vidnet, at han har hørt navnet, men han kan ikke erindre mere end det, heller ikke hvad sagen drejede sig om.

Foreholdt bilag A.21.01 (ekstrakten pag. 31/side 50233), mail af 2. december 2003 fra Karin Kirchhoff til Niels Kristensen og Palle Graff, 2. afsnit, ”I mit notat står: ”Beredskabspapir Finansministeriet næste uge – Tele Danmark – 5H – salg af tysk selskab – K/S””, og forespurgt, om han kan huske noget om et sådant møde, og om han deltog i mødet, forklarede vidnet, at det ikke siger ham noget, hverken datoen for mødet eller teksten. Han husker heller ikke, at ordet ”beredskabspapir” skulle have været nævnt.

Foreholdt bilag A.14 (ekstrakten pag. 32-38/side 50139-50145), referat af Ligningsrådets møde den 19. juni 2001, bekræftede vidnet, at han havde hørt om [...] -sagen (sag nr. 2).

Adspurgt, om han husker, at [...] -sagen (sag nr. 1) skulle have ført til lovændringer, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt af advokat Nicolai Westergaard forklarede vidnet, at det kontor, han var kontorchef for i Retsafdelingen, behandlede sager vedrørende aktionær- og udbyttebeskatning. Niels Kristensen havde et andet sagsområde.

Mødet hævet kl. 11:20.

Næste møde berammet til torsdag den 22. september 2005 kl. 09:30.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Ebbe Willumsen har herudover bemærket, at han ved mere end én lejlighed forklarede, at de sager, undersøgelsen vedrører, og det lovområde, undersøgelsen vedrører, ikke var hans ansvarsområde.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 14. oktober 2005.
Marianne Kjølbye

Den 22. september 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbbye.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph, kontorchef Flemming Petersen, udviklingsdirektør Jesper Skovhus Poulsen og skatteøkonomisk direktør Otto Brøns-Petersen, var ikke mødt.

Advokat Christian Bachmann, der er valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen, var ikke mødt.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen ved advokatfuldmægtig Marie Louise Jørgensen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Hove, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt mødte advokat Mads Krarup.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær, underdirektør Flemming Paludan og kontorchef Ebbe Willumsen mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen ved advokatfuldmægtig Gitte Holm Pedersen.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard, fuldmægtig Majken Wågensø og fuldmægtig Christian Homilius mødte advokat Hanne Rahbæk.

Advokat Kurt Siggaard, der er valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen, fuldmægtig Gitte Wrobel, kontorchef Annette Olesen og kontorchef Jørgen Egelund mødte advokat Nicolai Westergaard.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Annette Olesen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet bekræftede, at hun er ansat i Told- og Skattestyrelsen som kontorchef i personale- og udviklingsafdelingen. I perioden 1999-2003 var hun ansat i Selskabsrevisi-

onsafdelingen, hvor hun var kontorchef i Finansrevisionskontoret, der som ansvarsområder havde realrenteafgifter og pensionsafkastsbeskatning.

Vidnet bekræftede, at hun i en periode i 2001 vikarierede for afdelingschef Palle Graff. Det var fra slutningen af maj til slutningen af oktober 2001.

Foreholdt at Palle Graff har forklaret, at det var i perioden fra den 12. maj til den 15. oktober 2001, forklarede vidnet, at det sagtens kan passe. Hun varetog Palle Graffs opgaver, dog først og fremmest kontakten til direktionen i forbindelse med den omstrukturering, som de på det tidspunkt var i gang med.

Foreholdt bilag A.14.01 (ekstrakten pag. 1-9/side 50146-50154), referat af Ligningsrådets møde den 22. maj 2001, og forespurgt, hvad der var årsagen til, at hun deltog i mødet, forklarede vidnet, at hun ikke husker det konkret, men hun vil mene, at hun deltog, fordi hun havde en sag på. Hun deltog ikke i mødet som fungerede afdelingschef.

Foreholdt pag. 2 (side 50147), Sag 5.8.3.2, [...], 3. afsnit, ”Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen har i forreferatet redegjort for en række fortolkningsmæssige problemstillinger i forhold til ordlyden i bestemmelsen”, og foreholdt, at det anførte viser, at der var uenighed mellem departementet og styrelsen, og forespurgt, om hun hørte noget om denne uenighed, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer at have hørt herom. Der kan have været noget snak om det, men det var ikke hendes område, så hun hæftede sig ikke ved det. Der var ikke nogen, der forelagde hende problemet, eller i hendes egenskab af fungerede afdelingschef spurgte hende, hvorledes man skulle forholde sig til uenigheden. Hun har hørt om uenigheden om ligningslovens § 5 H, men hun erindrer ikke, om det var på det tidspunkt eller senere.

Foreholdt, at nogle hævdede, at denne uenighed havde konsekvenser for andre sager end denne ligningsråds sag, og forespurgt, om det siger hende noget, forklarede vidnet, at det siger hende endnu mindre.

Foreholdt bilag A.14 (ekstrakten pag. 10-16/side 50139-50145), referat af Ligningsrådets møde den 19. juni 2001, og forespurgt, om hun husker noget om [...]sagens (sag nr. 2) behandling på mødet, herunder om der var uenighed om, hvorledes sagen skulle afgøres, forklarede vidnet, at det ikke siger hende noget. Der var ofte meningsudvekslinger på Ligningsrådets møder, men hun husker det ikke specielt i denne forbindelse.

Foreholdt, at nogle har hævdet, at ligningslovens § 5 H med afgørelsen i [...] (sag nr. 2) var sat ud af drift, og forespurgt, om hun har hørt noget om en sådan diskussion, muligt fra Ole Kjær, forklarede vidnet, at det har hun ikke hørt noget om.

Adspurgt, om hun har hørt om, hvorvidt disse overvejelser gav anledning til afrapportering opad i systemet, forklarede vidnet, at det hørte hun ikke noget om på det tidspunkt.

Foreholdt bilag 07.22 (ekstrakten pag. 17-22/side 1080-1085), brev af 5. september 2001 fra TDC A/S til Told- og Skattestyrelsen vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – sambeskatning med Talkline Management und Finance Holding GmbH, forklarede vidnet, at hun ikke var involveret i behandlingen af denne anmodning.

Foreholdt, at Selskabsrevisionen i forbindelse med behandlingen af anmodningen gentog nogle bekymringer over retstilstanden og foreslog en lovændring, og fore-

spurgt, om hun hørte noget om denne bekymring vedrørende ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at hun ikke husker noget herom. Hun var ikke involveret i sagsbehandlingen, men hun vil ikke udelukke, at hun har fået en generel orientering. Da det lå uden for hendes område, hæftede hun sig ikke ved det. Hun ved ikke, hvad bekymringen hos Lars Nørding og Solveig Mortensen gik på.

Foreholdt bilag A.13 (ekstrakten pag. 23-34/side 50127-50138), referat af Ligningsrådets møde den 18. september 2001, forklarede vidnet, at hun vist nok havde en sag på ved dette møde. Hun mødte ofte op til Ligningsrådets møder. Hun deltog ikke i mødet som stedfortræder for Palle Graff.

Foreholdt pag. 23 (side 50127) og forespurgt, hvad henvisningen ”særlige bemærkninger til dette referat” samt et sidetal ud for hendes navn henviser til, forklarede vidnet, at det henviser til, at den sag, hun deltog med, var refereret på side 1584.

Adspurgt, om hun husker afgørelsen i TDC-sagen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Forespurgt, om der var nogen, der omkring dette tidspunkt kom til hende med sagen, forklarede vidnet, at det var der ikke. Hun har ikke hørt om, at Finansministeriet muligt skulle orienteres i forbindelse med et muligt provenutab.

Forespurgt, om hun var med i det videre forløb omkring spørgsmålet om værdiansættelsen i relation til TDC's fradrag, forklarede vidnet, at hun blev kontaktet af Lars Nørding, der var blevet kontaktet af TDC, som havde forespurgt, om ToldSkat kunne stille en medarbejder til rådighed til at sidde ude hos TDC og foretage nogle beregninger. Hun sagde, at det ikke var nogen god ide, og hun tilbød Lars Nørding, at hun kunne meddele TDC dette, eller at han selv kunne gøre det. Lars Nørding ville så selv

meddele TDC dette. Hun opfattede det således, at TDC ønskede, at den pågældende medarbejder skulle udføre en regneopgave. Det var ikke med henblik på fortolkning af lovgivningen. Hun mener, at dette fandt sted umiddelbart efter Ligningsrådets afgørelse i TDC-sagen, altså formentlig i september 2001.

Foreholdt bilag 09.17 (ekstrakten pag. 35/side 1853), to telefonbeskeder til Kim Lohse fra/vedrørende TDC og Henning Lauritsen, og forespurgt, om hun ved, hvad det er for nogle beskeder, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun har først set dem i forbindelse med modtagelse af ekstrakten til mødet i dag.

Foreholdt telefonbesked nr. 2 (uden angivelse af dato og klokkeslæt) og forespurgt, om hun ved, hvorfor Henning Lauritsen fra TDC ville tale med hende, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvorfor TDC på dette tidspunkt, hvis det ligger omkring den 27. november 2001, ville tale med hende. Hun førte ikke nogen samtaler med TDC på det tidspunkt.

Vidnet forklarede nu, efter gennemgang af sit materiale, at hun på mødet i Ligningsrådet den 18. september 2001, deltog med sag nr. 10.1. Det i referatet af mødet (bilag A.13, side 50127) ud for vidnets navn anførte sidetal, 1584, har ikke noget med denne sag at gøre. Hun kan derfor ikke forklare, hvad bemærkningen henviser til.

Advokat Henrik Steen Andersen mødte kl. 10:12.

Som vidne mødte Jesper Skovhus Poulsen, der lovligt forberedt og formanet på ny afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han i perioden 1. januar 2001 til 1. april 2003 var ansat i Told- og Skattestyrelsen som kontorchef i kontoret for International Selskabsbeskatning,

det såkaldte transfer pricing kontor. Kontoret var organisatorisk placeret i Retsafdelingen i samme søjle som Niels Kristensens kontor, Selskabsbeskatningskontoret.

Foreholdt bilag 58.15 (ekstrakten pag. 1-2/side 18565-18566), mail af 20. februar 2001 fra Ivar Nordland til Susanne Reinholdt Andersen, Jørgen Egelund, vidnet, Karin Kirchhoff, Niels Kristensen, Otto Brøns-Petersen og Ebbe Willumsen vedrørende referat af møde i int. lovgruppe, og forespurgt, hvilke lovgrupper han i 2001 deltog i, forklarede vidnet, at han alene deltog i denne ene lovgruppe om international beskatning i sin egenskab af kontorchef for transfer pricing kontoret.

Foreholdt pag. 2 (side 18566), næstsidste afsnit, ”Med hensyn til sagerne i Ligningsrådet var der en diskussion af, hvorledes Departementet bedre kunne opsnappe udviklingen i Ligningsrådet på samme tid som det også blev overvejet, at departementet ikke skulle have nogen observatør i LR. Der var ingen afklaring – måske burde spørgsmålet drøftes mellem ledelsen i DEP med ledelsen i TSS”, og forespurgt, hvad problemet var, siden man tog dette tema op, og om der havde der været sager, der efter departementets opfattelse ikke gik, som de skulle, forklarede vidnet, at man havde diskuteret departementets deltagelse i Ligningsrådet et utal af gange. Han husker ikke, hvorfor det konkret blev diskuteret på dette tidspunkt.

Foreholdt bilag 58.19 (ekstrakten pag. 3-4/side 18573-18574), mail af 11. april 2001 fra Ivar Nordland til lovgruppe vedrørende referat af møde i lovgruppen den 4. april 2001, specielt pag. 4 (side 18574), næstsidste afsnit, ”I Dialloggruppen den 2/4 ville et udkast til nye CFC-regler blive drøftet. Det blev aftalt, at udkastet også bliver drøftet i lovgruppen på et møde den 23/4 kl 10 hos KK. Her vil man også forsøge at opnå en fælles holdning til spørgsmålet om fortolkningen af LL § 5H”, og forespurgt, hvad dette med, at der skulle søges en fælles holdning til ligningslovens § 5 H, dækkede over, forklarede vidnet, at han ikke husker konkrete drøftelser fra dette møde, men

som det her står skrevet, må der have været en uenighed herom. Han husker ikke specielt mødet den 4. april, men han husker mødet den 23. april 2001.

Foreholdt bilag 58.23 (ekstrakten pag. 5-10/side 18589-18594), mail af 20. april 2001 fra Dennis Dalsgaard Bernhardt til Ivar Nordland, vidnet, Ebbe Willumsen og Karin Kirchhoff, vedhæftet notat af 20. april 2001 vedrørende Ligningslovens § 5 H, og forespurgt, om han modtog dette materiale, forklarede vidnet, at det gjorde han. Grunden til, at han kan huske selve mødet og sagen, er, at han særlig interesserede sig for præmisserne vedrørende spørgsmålet om ”skattepligtige omfattet af selskabsskattelovens § 1 eller fondsbeskatningslovens § 1”. De havde på transfer pricing området anlagt en anden fortolkning, der svarede til den, som departementet anlagde. Han var således enig med departementet i fortolkningen af dette punkt. Det var anledningen til, at han gik ind i debatten om dette emne. Det var en teknisk juridisk diskussion, men der blev diskuteret mere heftigt end normalt. Det var især Ivar Nordland og Niels Kristensen, der debatterede sagen, idet de var uenige om det juridiske. Vidnet gik ind i diskussionen vedrørende punkt 1. Han støttede Ivar Nordlands opfattelse på dette punkt.

Foreholdt, at han af andre vidner er refereret for under mødet at have sagt, at hvis Niels Kristensen fastholdt sit synspunkt, kunne der henlægges mange sager i vidnets kontor, forklarede vidnet, at hvis det forholdt sig, som Niels Kristensen mente, havde transfer pricing kontoret ikke hjemmel til at indhente oplysninger i udlandet, og de ville i så fald ikke kunne behandle et stort antal af sagerne. Han kan derfor godt have udtalt sig på denne måde.

Foreholdt pag. 6 (side 18590), og at notatet tager sit udgangspunkt i 2 sager, en bindende forhåndsbesked til [...] (sag nr. 1) og en anmodning om bindende forhåndsbesked fra [...] (sag nr. 2), og forespurgt, om der på mødet blev talt om, at de to afgørel-

ser kunne have konsekvenser for andre sager, forklarede vidnet, at det hørte han ikke noget om. Det var en strikt debat af de juridiske fortolkninger.

Adspurgt, om der var andre, der ligesom ham sagde, at det ville få betydning for andre sager, forklarede vidnet, at det mindes han ikke. De har nok talt om, som en konklusion, at det ville lukke luften ud af ligningslovens § 5 H. Han mener ikke, at der var andre, der var inde på de samme anbringender som ham. De talte slet ikke om sager.

Forespurgt, om der var nogen, der fremførte som et argument, at hvis en given holdning stod ved magt, ville det medføre et stort provenutab for statskassen, forklarede vidnet, at det talte de ikke om. TDC's navn blev, som han husker det, ikke nævnt. Det var en meget konkret, teknisk diskussion om papiret.

Adspurgt, hvad resultatet af mødet blev, og hvad der videre skulle ske, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvad der konkret blev aftalt. Han mener, at man skulle kigge mere på de tre punkter. De må have arbejdet videre med det. Som han husker det, kom det punkt, som han interesserede sig for, ikke med i indstillingen til Ligningsrådet, og så havde problemstillingen ikke længere interesse for ham. Han hørte senere, at Ligningsrådet havde afgjort sagen i tråd med [...] -sagen (sag nr. 1), altså på det tidsmæssige aspekt. Han havde ikke selv mere med problemstillingen at gøre.

Foreholdt bilag 58.25 (ekstrakten pag. 11/side 18596), mail af 29. juni 2001 fra Ivar Nordland til lovgruppe, vedrørende møde i lovgruppen den 20. juni 2001, næstsidste afsnit, "Det ny lovforslag om CFC + begrænset skattepligt ligger nu på depts hjemmeside", og forespurgt, om der på mødet blev sagt noget om, at man havde fundet en lovgivningsmæssig løsning på problemerne fra foråret, forklarede vidnet, at han ikke husker noget herom.

Adspurgt, om han i perioden fra foråret 2001 til efteråret 2001 på anden måde hørte om, at man have fundet en løsning på problemet i form af et lovforslag, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om han læste lovforslaget på departementets hjemmeside, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han har læst mange lovforslag. Han kan tidsmæssigt udlede, at det er L 61, det drejer sig om. Han vil tro, at han har fået lovforslaget i et trykt eksemplar.

Foreholdt bilag A.21.01 (ekstrakten pag. 12/side 50233), mail af 2. december 2003 fra Karin Kirchhoff til Niels Kristensen og Palle Graff, vedrørende lovgruppemøder, 2. afsnit, ”I mit notat står: ”Beredskabspapir Finansministeriet næste uge – Tele Danmark – 5H – salg af tysk selskab – K/S”, og forespurgt, om han husker at have deltaget i et møde den 12. september 2001, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han har kigget i de papirer, som han i dag har adgang til, og kan ikke heraf se, at han skulle have deltaget. Der er ikke noget af det anførte, der siger ham noget. Han er i dag ansat i departementet og har ikke adgang til sin kalender fra tiden i Told- og Skattestyrelsen, så han har ikke haft mulighed for at se, hvad han foretog sig den pågældende dag.

Foreholdt bilag 08.69 (ekstrakten pag. 13/side 1798), mail af 26. februar 2003 fra Merete Helle Hansen til Gitte Tarum Wrobel vedrørende TDC, med kopi til Kim Lohse og Lisbeth Rasmussen, 2. afsnit, ”møde i lovgruppen om internationale skatteforhold i mandags, ...” og forespurgt, om han husker at have deltaget i et møde den 24. februar 2003, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han var på ferie i ugen forinden, så det må i givet fald være hans første dag efter ferie.

Foreholdt 2. afsnit, ”Niels Kristensen var til møde i lovgruppen om internationale skatteforhold i mandags, hvor han drøftede sagen med Ivar Nordland – så vidt jeg forstod på sidstnævntes initiativ. Da departementet indledningsvis mener det samme som os og Revisionen, er der ingen grund til alarm på nuværende tidspunkt. De læser bare med”, forklarede vidnet, at han ikke har set Søren Lehmanns notat, og han ved således ikke, hvilken sag det drejer sig om. Han kender heller ikke til forløbet fra anden side eller til, at departementet skulle have været involveret i sagen.

Foreholdt, at det handlede om TDC, og forespurgt, om han erindrer, at TDC på et tidspunkt blev nævnt på et lovgruppemøde, forklarede vidnet, at han ikke erindrer TDCs navn nævnt på et lovgruppemøde.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om grunden til, at han under drøftelserne i lovgruppen den 23. april 2001 kastede sine lodder i vægtskålen til fordel for Ivar Nordlands synspunkt, var en rent juridisk vurdering, eller om det skyldtes, at de i modsat fald måtte henlægge en række sager i transfer pricing kontoret, forklarede vidnet, at hans standpunkt var begrundet i de tekniske, juridiske elementer i sagen.

Som vidne mødte Per Bach Jørgensen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet bekræftede, at han, der er uddannet cand.polit., er ansat i Skatteministeriets departement. Han blev i 1982 ansat i departementet i økonomisk/statistisk afdeling. I december 1993 kom han, efter at han i en periode havde været tilknyttet Økonomiministeriet, tilbage til departementet som afdelingschef for skattepolitisk afdeling. Han er i dag fagchef. Som afdelingschef for skattepolitisk afdeling refererede han i perioden fra december 1993 til marts 2003 direkte til departementschefen.

Foreholdt bilag 48.01.2 (ekstrakten pag. 1-6/side 14816-14821), mail af 3. december 2001 fra Martin Mørch Jensen til Otto Brøns-Petersen og vidnet vedrørende notater om skattestop, specielt pag. 2 (side 14817), 2. sidste afsnit, ”Derfor er der inden valget og i regeringsgrundlaget fastlagt klare principper for skattestoppet. Dette notat sammenfatter og uddyber principperne. Det er vigtigt, at skattestoppet efterleves til punkt og prikke i alle dele af administrationen”, og forespurgt, hvordan de på dette tidlige tidspunkt, kun 6 dage efter den nye regerings tiltræden, fik information om, hvorledes regeringen definerede skattestoppet, forklarede vidnet, at dette bilag ikke var det første papir. Embedsværket var allerede inden valget gået i gang med at overveje situationen. Skattestoppet havde været fremme under valgkampen, og det ville være et centralt emne for en eventuel ny regering. Det var derfor vigtigt at finde ud af, hvad det ville betyde i det daglige arbejde. Han aftalte med Otto Brøns-Petersen, at Martin Mørch Jensen til brug for disse overvejelser skulle gå i gang med at indsamle alle de oplysninger, de kunne få om skattestoppet. Der var mange små tekstbidder herom, men de var alle på det lidt overordnede plan, så det var nødvendigt at komme lidt længere ned i det og få afklaret, hvad man skulle tænke og tro om skattestoppet, og at få det nedfældet, så man kunne spørge en kommende minister om, hvorledes det skulle forstås. De anså det for vigtigt, at skattestoppet blev overholdt fra første færd. Det var derfor vigtigt, at der ikke var usikkerhed om forståelsen af skattestoppet. Han tillagde det også betydning, at eventuelle tilsidesættelser af skattestoppet ville blive bebrejdet Skatteministeriet og skatteministeren.

Foreholdt 2. sidste afsnit, ”... i regeringsgrundlaget fastlagt klare principper ...”, og forespurgt, om de havde andre kilder til forståelsen af skattestoppet end regeringsgrundlaget, forklarede vidnet, at de også havde Anders Fogh Rasmussens artikel om skattestoppets ABC og den almindelige presseomtale, der havde været af skattestoppet.

Adspurgt, om de herudover havde andre kilder, forklarede vidnet, at han ikke mener, at der var andet. De fik ikke nogen mundtlige direktiver fra skatteministeren. De havde lavet nogle tidligere notater om skattestoppet i slutningen af november 2001, hvor de havde anvendt de samme kilder, og det var dette arbejde, der blev ført videre i notatet af 3. december 2001. Beskrivelsen i Skattestoppets ABC var ikke helt identisk med omtalen i regeringsgrundlaget, så der kunne fortolkes på det.

Foreholdt pag. 6 (side 14821), ”Princip 8 (Skattehuller): Skattestoppet er ikke en garanti mod lukning af huller i skattelovgivningen eller fjernelse af utilsigtede virkninger af skattelovgivningen. Der vil derfor heller ikke skulle findes skatter, der skal nedsættes som kompensation herfor”, og forespurgt om kilden hertil, forklarede vidnet, at det var nogle betragtninger, som de selv gjorde sig. De mente, at det var et vigtigt budskab at få frem.

Foreholdt, at princippet indeholder to led, og forespurgt, om det første led, at skattestoppet ikke er nogen garanti mod lukning af huller, var et kontroversielt udsagn i embedsmandskredse, forklarede vidnet, at det ikke blev diskuteret.

Adspurgt, om han havde en fornemmelse af, at der var en tilsvarende opfattelse i Told- og Skattestyrelsen, svarede vidnet, at det havde han ikke nogen mening om.

Forespurgt, om det var en holdning, der blev kommunikeret ud i organisationen, at man godt måtte lukke huller, forklarede vidnet, at det ikke var nogen hemmelighed. Han holdt på et fredagsmorgenmøde i begyndelsen af februar 2002 et foredrag på ca. 45 minutter om skattestoppet, hvor han gennemgik de enkelte punkter, og hvor han lagde vægt på at sige, at der ikke skulle fortolkes på det juridiske, men at de skulle tænke på, hvorledes det blev forstået. Hvis man var i tvivl, kunne man rette henvend-

delse til 9. kontor, hvor Otto Brøns-Petersen tog sig af alle spørgsmål om skattestoppet.

Adspurgt, hvornår det blev meddelt ud, at man, hvis man var i tvivl om, hvorvidt noget var i strid med skattestoppet, skulle gå til 9. kontor, forklarede vidnet, at det formentlig blev sagt væsentligt tidligere end på mødet i februar 2002. Man kunne henvende sig i 9. kontor om alt vedrørende skattestoppet, hvis man var i tvivl.

Forespurgt, om det, man fik fra 9. kontor, var et godt råd eller en autoritativ afgørelse, der skulle følges, forklarede vidnet, at det nok var noget midt imellem. Det var 9. kontor, der arbejdede mest med skattestoppet og havde størst viden herom. Hvis nogen mente, at de var klogere end dem, kunne de selv lægge sagen op i systemet.

Adspurgt, om der før februar 2002 var kommunikeret noget ud om, at skattestoppet ikke var en garanti mod lukning af huller, forklarede vidnet, at han ikke ved, om det som sådan var blevet formidlet ud, men skattestoppet var et vigtigt tema, som alle var opmærksomme på. Skattestoppet og dets rækkevidde var noget, der blev drøftet. Han har ikke en positiv viden om, at der er sendt noget rundt, men papirerne er nok alligevel på den ene eller anden måde sivet ud til medarbejderne.

Foreholdt, at andre har forklaret, at de ikke vidste noget om dette, forklarede vidnet, at han ikke har tjekket, om der er sendt papirer rundt om emnet, men det ville undre ham, hvis ikke papirerne flød over det hele, og alle i virkeligheden havde nøje kendskab til indholdet. Mange ville også have hørt om arbejdet med tilblivelse af papirerne.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen bekræftede vidnet, at han her kun talte om medarbejderne i departementet.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, om Svend Erik Hovmand havde udstukket nogle retningslinjer vedrørende punkt 8 om skattehuller, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Foreholdt af advokat Henrik Steen Andersen, at han kan forstå, at medarbejderne i Skatteministeriet sidder i et stort kontorlandskab, og forespurgt, hvor mange mennesker der sidder i samme lokale, forklarede vidnet, at de sidder 40-50 personer sammen i et lokale. Han bekræftede, at dette også er en årsag til, at han mener, at oplysningerne er sivet ud. Emnets karakter gjorde også, at han vil mene, at der blandt kollegerne var et godt kendskab hertil. Skattestoppet var helt afvigende i forhold til tidligere praksis. De mente derfor, at det var nødvendigt med en meget strikt fortolkning af skattestoppet, idet det ellers ikke ville kunne holde.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om de selv oplevede deres arbejde med skattestoppapirerne som hemmeligt, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Det var noget, de talte om. I det område, hvor vidnet sad, snakkede de om det dagligt, og luftede deres sorger og sejre med skattestoppet.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, om Ivar Nordland sad i det samme storrum som vidnet, forklarede vidnet, at Ivar Nordland sad i et andet lokale på etagen over dem, på 3. sal.

Foreholdt bilag 48.01.3 (ekstrakten pag. 7-13/side 14822-14828), mail af 7. december 2001 fra Martin Mørch Jensen til Otto Brøns-Petersen, vidnet og Peter Loft vedrørende papir om skattestop, specielt pag. 13 (side 14828), 6.-7. afsnit, ”12 Skattehuller. Skattestopper er ikke en garanti mod lukning af oplagte huller i skattelovgivningen ...”, og forespurgt, hvilke overvejelser der lå bag, at der nu stod ”oplagte” huller, for-

klarede vidnet, at det vist nok var deres egen opfindelse. Hvad som helst kunne jo kaldes for et skattehul. Det var også lidt ud fra en betragtning om, at socialdemokratiske skatteministre tidligere havde været skældt ud for at gå i for små sko, når de ville lukke alle huller. De skrev ”oplagte” for at vise, at det var noget, som menigmand også kunne se var et hul, for så var det ikke var et brud på skattestoppet at lukke det. Hvis ”hr. menigmand” var enig i, at der var et hul, kunne det lukkes.

Adspurgt, om tilføjelsen havde noget at gøre med, om det var et teknisk hul, eller det var et hul, der rent faktisk blev udnyttet, forklarede vidnet, at det ikke havde noget med det at gøre. Det var et spørgsmål om, at man ville af med ”fnulleret”.

Forespurgt, om det også var sådan, at et skattehul kunne lukkes i det tilfælde, hvor en medarbejder i Skatteministeriet indså, at der var et hul, og alle var enige i, at det var et hul, uanset om dette hul endnu ikke blev udnyttet, forklarede vidnet, at et sådant hul også kunne lukkes.

Foreholdt andet led i punkt 12 om, hvad der skulle ske med det provenu, der indkom som følge af lukning af hullet, og forespurgt, hvorledes overvejelserne herom havde udviklet sig, forklarede vidnet, at der allerede i december 2001 var blevet dannet en fælles arbejdsgruppe med Finansministeriet. Man ville i Skatteministeriet have foretrukket at lave et eget papir, som skatteministeren herefter kunne have taget stilling til, men der kom i stedet en fælles arbejdsgruppe. Dette punkt var et af dem, der blev drøftet under forhandlingerne i arbejdsgruppen. Model 2 blev medtaget for også at dække denne mulighed af. Der var ikke nogen, der troede på denne model.

Foreholdt 8.-9. afsnit, ”*Model 1*: Lukning af oplagte huller i skattelovgivningen vil indbringe staten provenu. Skattestoppet betyder ikke, at der skal ske modgående lem-pelser for de berørte grupper. *Model 2*: Oplagte skattehuller vil blive lukket. Prove-

nugevinsten herved skal modsvares af tilsvarende lempelser”, forklarede vidnet, at der ikke var nogen ændringer i, at oplagte huller kunne lukkes.

Foreholdt bilag 48.01.6.1 (ekstrakten pag. 14-28/side 14850-14864), mail af 12. december 2001 fra Martin Mørch Jensen til Otto Brøns-Petersen og vidnet samt til flere medarbejdere i Finansministeriet, specielt pag. 21 (side 14857), 4. sidste afsnit ”9. Skatteerosion”, og 2. sidste afsnit, ”Der kan skelnes mellem to typer af skatteerosion. Den første type er oplagte huller i skattelovgivningen, der f.eks. opdages ved at staten taber sager ved domstolene”, og pag. 22 (side 14858), 2.-3. afsnit, ”*Egentlige skattehuller: Model 1*: Skattestoppet er ikke en garanti mod lukning af oplagte huller i skattelovgivningen. Lukning af oplagte huller vil indbringe staten provenu. Skattestoppet betyder *ikke*, at der skal ske modgående lempelser for de grupper, som lukningen berører”, og foreholdt, at der her er sket en udvikling i andet led, hvorimod første led om, at oplagte huller kan lukkes, ikke ændres, forklarede vidnet, at materialet blev sendt til Finansministeriet og til et enkelt medlem fra Erhvervs- og Økonomiministeriet. Punkterne blev drøftet på de fælles møder, hvor der var forskellige holdninger til, hvad man ønskede.

Forespurgt, om der i de to andre ministerier var nogen, der var uenig i, at huller kunne lukkes, forklarede vidnet, at ingen var uenig i, at huller kunne lukkes. Det var ikke et kontroversielt spørgsmål.

Foreholdt bilag 49.96 (ekstrakten pag. 29-34/side 15274-15279), udkast af 25. januar 2002 til notat vedrørende Skattestoppet fra Finansministeriet, Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet, og foreholdt, at mange af tankerne fra de tidligere notater fra Skatteministeriet også findes i dette notat, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt pag. 33 (side 15278), 4. afsnit, ”9. Skatteerosion”, og 8.-9. afsnit, ”*Skattehuller*: Skattestoppet er ikke en garanti mod, at oplagte huller i skattelovgivningen lukkes. Lukning af oplagte huller vil indbringe staten provenu. Skattestoppet betyder *ikke*, at der skal ske modgående lempelser for de grupper, som lukningen berører”, og foreholdt, at valgmuligheden med hensyn til model 2 ikke længere er med, forklarede vidnet, at valgmulighederne på andre punkter også blev taget væk. De var nu længere fremme i processen. Papiret havde været forelagt for Styregruppen og var på vej til regeringens Økonomiudvalg, der havde møde den 28. januar 2002.

Adspurgt, om han ved, hvad der skete på mødet i Økonomiudvalget den 28. januar 2002, forklarede vidnet, at han ikke fik noget referat fra Økonomiudvalgets møde, men nogle dage senere, i februar måned, fik han en mail fra Thomas Dalsgaard i Finansministeriet vedhæftet den endelige version af notatet, efter behandlingen i Økonomiudvalget. I den endelige version var punkt 9 ikke med.

Forespurgt, om de fik noget at vide om, hvorfor punkt 9 var gået ud, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

Foreholdt bilag 49.16 (ekstrakten pag. 35-40/side 15024-15029), notat af 15. marts 2002 vedrørende Skattestoppet, foreholdt, at det stadig ligner ministeriernes fællespapir, muligt den endelige udgave, og specielt foreholdt pag. 39 (side 15028), hvor man kan se, at punktet om huller er gået ud, forklarede vidnet, at punktet var gået ud i et tidligere papir, dateret 29. januar 2002. De fik også at vide, at man havde besluttet, at skattestoppapiret ikke måtte offentliggøres. Det var de lidt kede af, idet de havde forestillet sig, at det skulle offentliggøres, således at alle vidste, hvad det gik ud på. De samlede derfor citater sammen og udarbejdede en ”ammunitionsliste” med henblik på at kunne argumentere for, at notatet skulle offentliggøres.

Foreholdt, at Jesper Leth Vestergaard har forklaret, at han mener, at sagen blev behandlet på et møde i regeringens Koordinationsudvalg den 13. marts 2002, forklarede vidnet, at det vil han tro er rigtigt. Det må være på dette møde, at beslutningen om at offentliggøre notatet blevet truffet. Der er kun minimale ændringer heri i forhold til notatet fra den 29. februar 2002.

Forespurgt, om han ved, om det var en regeringsbeslutning, at notatet nu skulle offentliggøres, og at det ikke var noget, embedsmændene gjorde på egen hånd, forklarede vidnet, at det utvivlsomt var en regeringsbeslutning. Det ville ikke være klogt for en embedsmand at træffe en sådan beslutning.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om han ved noget om, hvilke betragtninger der lå til grund for ikke at offentliggøre notatet, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om beslutningen om ikke at offentliggøre notatet var permanent, eller om den alene var udtryk for, at man ikke var færdige med overvejelserne, forklarede vidnet, at det ved han ikke. De aftalte, at de ville kæmpe videre for at få det offentliggjort.

Adspurgt af advokat Michael Reklings, om han i dag er bekendt med årsagen til, at punktet om skatteerosion udgik i den offentliggjorte udgave af notatet om skattestoppet, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Foreholdt bilag 84.01 (ekstrakten pag. 41-43/side 36163-36165), mail af 18. februar 2003 fra Poul Christensen til Ivar Nordland og Jesper Leth Vestergaard vedrørende TDC CH, og foreholdt, at det af de forklaringer, der er afgivet for kommissionen, er fremgået, at Svend Erik Hovmand i februar 2003 havde en bekymring over, at nogen

mente, at man holdt hånden over en stor dansk virksomhed, og forespurgt, om han har hørt noget om en sådan bekymring hos Svend Erik Hovmand, forklarede vidnet, at Svend Erik Hovmand i vinterferien 2003 ringede til vidnet og sagde, at vidnet skulle med ud og spise frokost hos Ole Kjær, og at vidnet skulle hente ham i Folketinget. Svend Erik Hovmand sagde ikke noget om anledningen til dette besøg hos Ole Kjær. Da de kom ud i styrelsen, var der dækket op til frokost, og Ole Kjær og Preben Kristiansen var til stede.

Forespurgt, om det kan passe, at det var den 7. februar 2003, forklarede vidnet, at det var i den uge. Han husker af private årsager, at det hverken var onsdag eller lørdag, så det må have været enten torsdag eller fredag.

Han forklarede, at de spiste frokost sammen, og efter lidt smalltalk fortalte Svend Erik Hovmand, at han ”på vandrørene” havde hørt, at han skulle have undladt at fremsætte et lovforslag om sambeskatning for at holde hånden over TDC og for at hjælpe Dyremose, og at TDC nu var i gang med at få et stort fradrag i milliardstørrelsen, muligt 6 milliarder.

Forespurgt forklarede vidnet, at han er sikker på, at TDC og Dyremose blev nævnt.

Vidnet forklarede videre, at Svend Erik Hovmand sagde, at det kendte han ikke noget til, og han spurgte dem, om de vidste, hvad det handlede om. Vidnet sagde, at det ikke sagde ham noget. Han vidste ikke, hvad det var for et lovforslag, men tilkendegav, at det måtte de se på. Vidnet kunne godt se, at en sådan kammerateri-sag ikke ville være god. Ole Kjær sagde også, at det ikke sagde ham noget. Han nævnte, at TDC vistnok havde nogle bindende forhåndsbeskeder på vej, men at de vist ikke handlede om dette. De blev enige om, at de hver især måtte finde ud af, hvad det var for noget. Svend Erik Hovmand ønskede, at det hele skulle holdes hemmeligt. Vidnet kørte her-

efter Svend Erik Hovmand tilbage til Folketinget og tog selv tilbage til departementet og gik op til 10. kontor, hvor han mødte Ivar Nordland, der var på vej ud ad døren. Han greb fat i Ivar Nordland og sagde, at de måtte tale sammen. Hvad han præcist sagde til Ivar Nordland, er han ikke sikker på, men han fik i hvert fald spurgt, om Ivar Nordland kendte noget til, hvad det var for et forslag om sambeskatning, som Svend Erik Hovmand havde undladt at fremsætte. Ivar Nordland sagde, at det kun kunne være L 61, men at han ikke kunne forstå, at man sagde, at Svend Erik Hovmand havde undladt at fremsætte det, idet det var ham (Ivar Nordland), der havde taget det ud, før L 99 blev fremsat. Ivar Nordland gav vidnet et eksemplar af L 61, hvor han stregede den relevante bestemmelse ind. De blev enige om, at Ivar Nordland skulle briefe ministeren om dette. Vidnet gik tilbage og læste L 61, men det var ikke så let at overskue, hvad det gik ud på.

Forespurgt, om han over for Ivar Nordland også nævnte noget om TDC, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at han sagde, at det var TDC. Han var påpasselig med, hvad han sagde, på grund af hemmelighedskræmmeriet. Man kan dog ikke tale særlig længe med Ivar Nordland, uden at han udfritter en, så vidnet mener nok, at han nævnte TDC og forhåndsbeskederne. Vidnet mener derimod ikke, at han har nævnt selve kammeraterivinklen på sagen.

Forespurgt, om Ivar Nordland havde nogen reaktion på, at TDC blev nævnt, forklarede vidnet, at det havde Ivar Nordland ikke.

Vidnet forklarede videre, at han mente, at de herved havde fået styr på kammerateridelen, idet ministeren ikke havde set bestemmelsen, inden den blev taget ud. Han overvejede herpå, om beløbet på 6 mia. kr. kunne være rigtigt.

Vidnet forklarede, at han gik til Poul Christensen, der var god til at finde ud af sådanne ting, og spurgte ham, hvad det kunne være, TDC havde købt eller foretaget sig, der kunne betinge, at de kunne skaffe sig et stort fradrag. Poul Christensen kiggede på de offentligt tilgængelige oplysninger på TDC's hjemmeside for at se, om der var nogle udenlandske virksomheder, som TDC ejede 100 pct. Han undersøgte noget med et selskab i Schweiz, men TDC ejede ikke det hele og kunne derfor ikke få fradrag, så de kunne ikke se, at der skulle være noget med dette selskab. Vidnet var herefter mest af den opfattelse, at det nok ikke havde noget på sig.

Foreholdt, at det vel også var aftalt med ministeren, at man skulle undersøge de bindende forhåndsbeskeder, som var på vej, og at de muligt kunne bringe noget frem, bekræftede vidnet, at det også var en mulighed. Han opfattede det således, at såvel han som Ole Kjær skulle foretage undersøgelser i deres respektive afdelinger.

Adspurgt af advokat Michael Reklings, om vidnet fik et svar fra Poul Christensen, forklarede vidnet, at han fik svaret inden for et par timer efter, at han havde talt med Poul Christensen.

Foreholdt pag. 42 (side 36164) og forespurgt, om han modtog dette notat om TDC Switzerland, forklarede vidnet, han ikke har set notatet, før han fik det fra undersøgelseskommissionen. Han er bekendt med dele af det, idet han har talt med Poul Christensen herom. Andre dele, herunder det forhold, at TDC havde købt hele det schweiziske selskab, er han først blevet bekendt med nu. Han har muligvis givet Poul Christensen L 61-forslaget og sagt, at han skulle tale med Ivar Nordland og Jesper Leth Vestergaard herom.

Foreholdt pag. 43 (side 36165) og forespurgt, om Poul Christensen kunne have oplysningen om forskellen mellem L 61 og L 99 fra ham, forklarede vidnet, at han går ud fra, at Poul Christensen havde denne oplysning fra ham.

Foreholdt, at han har forklaret, at han fik et mundtligt svar fra Poul Christensen, og forespurgt, om han gik videre med det til nogen, forklarede vidnet, at han i ugen efter, hvor Peter Loft var tilbage fra ferie, formentlig allerede mandag morgen stod hos Peter Loft "som et plantet spyd" og fortalte ham om mødet hos Ole Kjær og om alt, hvad der var foregået. Han fortalte også Peter Loft om samtalen med Ivar Nordland, og at han havde bedt Poul Christensen om at se på det, og at beløbet på 6 mia. kr., som de umiddelbart kunne se det, nok var ret vanvittigt.

Forespurgt, om denne samtale var hans afrapportering til ministeren, der skete via departementschefen, forklarede vidnet, at hans afrapportering var såvel til Peter Loft som til ministeren. Han mødte også selv ministeren, formentlig samme mandag, og ministeren spurgte da, om de havde fundet ud af noget. Vidnet sagde, at de mente, at de havde fundet ud af, hvad det var for et lovforslag, det drejede sig om. Ministeren gav derpå vidnet en gul lap, hvorpå der stod "L 61", og spurgte, om det var det lovforslag. Vidnet sagde, at det mente han, men han var ikke sikker, idet han ikke kunne huske nummeret. Ministeren havde åbenbart været tilbage ved sin kilde og spurgt yderligere. Vidnet mener, at han herefter anbragte den gule seddel på Ivar Nordlands skrivebord.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om ministeren gik rundt med den gule lap, forklarede vidnet, at den vist nok sad på nogle papirer, som ministeren havde med sig.

Foreholdt af advokat Michael Rekling, at det senere er kommet frem, at det ikke handlede om TDC Switzerland, men om Talkline GmbH, og forespurgt, om han på dette tidspunkt hørte noget herom, forklarede vidnet, at han omkring den 24.-25. februar 2003 modtog en mail, hvoraf fremgik, at det vedrørte Talkline GmbH. Vidnet mener, at han modtog denne mail, fordi der havde været et møde, hvor der blev spurgt til det. Det var en mail, der var sendt fra Merete Helle Hansen til Ivar Nordland om fortolkningen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, som blev videresendt til ham. Han gik ikke nærmere ind i dette. Det var noget højere jura. Han kunne dog heraf se, at de var i gang med at kigge på sagerne.

Adspurgt, om han i foråret 2003 hørte mere til, hvad mødet hos Ole Kjær havde foranlediget, forklarede vidnet, at han i foråret 2003 ikke hørte andet end, at der var disse anmodninger om bindende forhåndsbesked, og at man ikke vidste, hvorledes de ville falde ud.

Foreholdt bilag 08.35 (ekstrakten pag. 44/side 1547), mail af 24. november 2003 fra Susanne Lawaetz til Merete Helle Hansen, Niels Kristensen, Kim Lohse og Gitte Wrobel med kopi til Flemming Paludan, Lisbeth Rasmussen og Preben Underbjerg Poulsen, og forespurgt, om han erindrer at have deltaget i mødet den 26. november 2003, forklarede vidnet, at han ikke har set det pågældende bilag, før han modtog ekstrakten. Det har, som han har kunnet finde ud af, sammenhæng med, at statsministeren som svar på et onsdagsspørgsmål lovede, at der ville blive lavet en undersøgelse. Peter Loft spurgte vidnet, om han ville stå for departementets del af undersøgelsen, og om mandagen, den 24. november 2003, blev der holdt et møde med deltagelse af en stor personkreds, herunder Peter Loft, Ivar Nordland, Jesper Leth Vestergaard og vidnet fra departementet, og Ole Kjær, Lisbeth Rasmussen, Palle Graff og Flemming Paludan fra styrelsen. De talte her om, hvorledes undersøgelsen skulle gennemføres, og hvorledes de kunne øge troværdigheden, herunder ved at anvende den inter-

ne revision. Resultatet blev, at Flemming Paludan og han skulle stå for denne undersøgelse. Om onsdagen kom Flemming Paludan sammen med Susanne Lawaetz og sagde, at cheferne i Told- og Skattestyrelsen havde meddelt, at de ikke ville medvirke til en undersøgelse. De pakkede herefter stille og roligt sammen og gik hver til sit. Vidnet sagde, at han ville tale med Peter Loft herom, hvilket han gjorde om eftermiddagen samme dag.

Adspurgt, om Ivar Nordland var med til mødet onsdag den 26. november 2003, forklarede vidnet, at Ivar Nordland ikke var med til mødet med Flemming Paludan, men derimod til mødet hos Peter Loft om eftermiddagen.

Forespurgt, om han på et af de to nævnte møder har hørt Ivar Nordland udtale sig om, hvorfor han lavede forslaget til ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, i L 61, forklarede vidnet, at der, da han ville tale med Peter Loft om, at cheferne i Told- og Skattestyrelsen ikke ville være med i undersøgelsen, skete der det, at Peter Loft sagde, at det var meget godt, men om ikke de kunne tale om noget andet først. Peter Loft runddelte herefter et notat af 16. oktober 2000, som han havde modtaget. De kiggede på papiret, og Ivar Nordland, der var blevet tilkaldt, kom med et udbrud ”Jamen, der står det jo”. Ivar Nordland lød meget overrasket, så vidnet mener ikke, at Ivar Nordland havde set papiret før. Peter Loft sagde herpå til Ivar Nordland, at han måtte ”høste op med”, hvad der var baggrunden for, at bestemmelsen kom med i L 61. Ivar Nordland sagde, at det var rygter i rådgiverkredse om en potentiel udnyttelsesmulighed, der var årsagen til, at han korrigerede bestemmelsen i selskabsskattelovens § 31, stk. 6, i L 61. Peter Loft spurgte også, hvem Ivar Nordland havde det fra, og Ivar Nordland sagde, at det var Niels Josephsen, som han havde talt med.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, under henvisning til samtalen med Ivar Nordland efter mødet med ministeren hos Ole Kjær, hvem det var, der

sagde, at han havde pillet bestemmelsen ud inden L 99, forklarede vidnet, at det var Ivar Nordland, der sagde, at det ikke var noget, Svend Erik Hovmand havde pillet ud, for det kunne han ikke, idet det var pillet ud, inden Svend Erik Hovmand fik forslaget.

Adspurgt, om Ivar Nordland gav nogen begrundelse herfor, herunder om det var noget, han selv eller andre havde foreslået, forklarede vidnet, at han ikke mener, at Ivar Nordland sagde noget herom. Det var for vidnet primært et spørgsmål om at få aflivet det med kammerateriet. Han hæftede sig ikke ved, hvem der havde bestemt, at det ikke skulle genfremsættes.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om der var noget påfaldende i, at et lovforslag ikke blev genfremsat efter et folketingsvalg, forklarede vidnet, at der ikke var noget påfaldende i dette. L 99 var et andet forslag med forskelligt ”skrab sammen”.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, at han har nævnt, at han tror, at han nævnte TDC over for Ivar Nordland, og forespurgt, hvorledes Ivar Nordland reagerede herpå, forklarede vidnet, at som han husker det, var der ikke nogen reaktion fra Ivar Nordland på dette.

Foreholdt, at han har forklaret, at det var hans opfattelse, at det var Ole Kjær og Ivar Nordland, der skulle melde tilbage til ministeren, forklarede vidnet, at han mener, at resultatet af mødet med ministeren blev, at Ole Kjær og han hver især skulle undersøge det. Vidnet talte med herefter Ivar Nordland og Peter Loft herom. Han ved ikke, om Ole Kjær har meldt tilbage. Han fik dog en mail fra Ivar Nordland om de bindende forhåndsbeskeder.

Forespurgt, om han fulgte op på, om der var sket en sådan rapportering til ministeren, forklarede vidnet, at han ikke husker, om han fulgte op på, om der var briefet om L 61. Han har nok spurgt til det. Han har utvivlsomt sagt, at når de lagde noget op, ville han gerne have en kopi. Han har ikke modtaget nogen kopi af en afrapportering. Det skyldes muligvis, at de samtidig var i gang med en omstrukturering af departementet.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, under henvisning til hans samtale med Ivar Nordland, hvor vidnet fik en kopi af L 61 med indstregning af den relevante bestemmelse, om han stadig er i besiddelse af dette papir, forklarede vidnet, at det er han ikke sikker på. Det var et almindeligt særtryk med en streg i siden.

Foreholdt, at han omkring den 24.-25. februar 2003 fra Ivar Nordland skulle have modtaget en videresendt mail fra Merete Helle Hansen til Ivar Nordland, og forespurgt, om han stadig er i besiddelse af denne mail, forklarede vidnet, at han mener, at han kan finde den frem.

Foreholdt af advokat Henrik Steen Andersen, under henvisning til mødet i begyndelsen af februar 2003, hvor vidnet og ministeren var hos Ole Kjær, at både ministeren og Ole Kjær herom for kommissionen har forklaret, at der kun blev talt om en stor dansk koncern, og at man ikke nævnte hverken TDC eller Dyremose, hvorimod vidnet i dag har forklaret, at det både blev nævnt, at det var TDC, det drejede sig om, og at det var for at "please" Dyremose, og forespurgt, om vidnet er sikker på, at Svend Erik Hovmand udtalte sig herom, som vidnet i dag har forklaret det, forklarede vidnet, at det er han sikker på. Han er sikker på dette, fordi sagen ellers ikke ville have haft den vinkel med kammerateriet, som han har forklaret om. Han anså det selv for utænkeligt, at noget sådant skulle kunne ske, uden at det var rygtedes i systemet. Det er derfor, han husker det. Hvorfor skulle der være et sådant hemmelighedskræmmeri

om sagen, hvis det bare havde været en sag om en ukendt virksomhed. Han er således sikker på, at det er foregået, som han har forklaret.

Adspurgt af advokatfuldmægtig Søren Toftgaard, om han havde en drøftelse med Peter Loft om, hvad der skulle med i L 99, inden forslaget blev fremsat, forklarede vidnet, at de drøftede, hvad de skulle tage med, og hvad de kunne få med af gamle forslag fra "skufferne", herunder gerne noget, der passede med regeringens politik om forenkling og erhvervsvenlighed. Han husker ikke andet, end at de havde en sådan snak. Vidnet beskæftigede sig ikke meget med L 99. De talte på et tidspunkt om sam-beskatningsforslaget, og vidnet tilkendegav, at det kunne der nok ikke være tale om, idet det vel var stramninger. Peter Loft sagde, at Ivar Nordland havde sagt, at det ikke var stramninger, men forenklinger, og at Ivar Nordland havde lovet, at der ikke ville være stramninger i det. Det lå klart i luften, at der ikke måtte være stramninger.

Forespurgt, om der i 2002 forelå noget skriftligt fra ledelsen i Skatteministeriet, herunder fra Peter Loft eller ministeren, om rækkevidden af skattestopet, herunder om skattehuller, forklarede vidnet, at der ikke er udsendt nogen instrukser herom, ud over hvad der kan have cirkuleret i forskellige udgaver af de papirer, de lavede om skattestopet.

Adspurgt, hvem der gav besked om, at skattestoppapiret ikke måtte offentliggøres, forklarede vidnet, at det var Thomas Dalsgaard fra Finansministeriet, der sendte meddelelsen herom. De fik seks dage efter mødet i regeringens Økonomiudvalg en endelig udgave af notatet med en meddelelse om, at det ikke måtte offentliggøres. Vidnet mener ikke, at det betød, at notatet var hemmeligt internt i departementet, blot at det ikke måtte komme ud af huset.

Forespurgt, hvorfor det var vidnet, der af ministeren blev bedt om at tage med til mødet hos Ole Kjær, forklarede vidnet, at det formentlig var, fordi han var den eneste chef, der var til stede i departementet på det tidspunkt. Peter Loft var på ferie, og Jens Drejer var ude af huset. Hvis Peter Loft havde været der, ville det have været naturligt, at det var ham, der deltog.

Foreholdt Ivar Nordlands forklaring til protokollen af 17. marts 2003, pag. 803, sidste afsnit/pag. 820, sidste afsnit, "... han fra den 7. februar 2003 til den 23. februar 2003 var på ferie i Thailand. Et par dage før, muligt dagen før han gik på ferie, henvendte Per Bach Jørgensen sig til ham, idet denne havde fået en forespørgsel fra ministeren om udestående huller i lovgivningen. Vidnet svarede, at han ikke kendte andre end de to ting fra L 61. Per Bach Jørgensen ville ikke sige noget om, hvad det drejede sig om. Da vidnet mødte på arbejde den 24., fik han fra Per Bach Jørgensen en gul post-it, hvorpå der blot stod "L 61". Det var en seddel, som ministeren havde skrevet. Vidnet forstod ikke noget heraf, idet det var det samme, som vidnet selv havde oplyst", og foreholdt, at han i dag har fortalt, at han ikke er sikker på, at han nævnte TDC over for Ivar Nordland, forklarede vidnet, at det er korrekt, at han ikke er sikker på, at han har sagt noget om TDC til Ivar Nordland. Hvis Ivar Nordland har fundet en gul post-it, er det vidnet, der har sat den der. Vidnet modtog den gule post-it fra ministeren om mandagen, hvor Ivar Nordland var på ferie.

Foreholdt Preben Underbjerg Poulsens forklaring til protokollen af 31. marts 2005, pag. 850-851/pag. 867-868, "... han blev ringet op af Ole Kjær i starten af 2003, muligt i februar, hvor Ole Kjær fortalte, at ministeren havde bedt om et møde, hvor blandt andre ministeren og Per Bach Jørgensen deltog. Ministeren havde fået at vide, at der blev "holdt hånden" over en stor virksomhed. Vidnet og Palle Graff blev hver for sig bedt om at finde ud af, hvilket selskab det drejede sig om. Ole Kjær ringede imidlertid et par dage senere og meddelte, at problemet var løst, og at det var L 61,

der var problemet, og at det var TDC, der fik fordelene. Forespurgt til oplysningen om, at TDC fik fordelene, bekræftede vidnet, at det var en oplysning, han fik under den anden samtale med Ole Kjær”, og forespurgt, om han har nogen ide om, hvordan Ole Kjær kom til den konklusion om, at problemet var løst et par dage efter mødet, og om der var nogen kontakt mellem departementet og styrelsen i dagene efter mødet, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han mener ikke, at han selv har talt med Ole Kjær i dagene efter mødet.

Foreholdt Ole Kjærs forklaring til protokollen af 21. april 2005, pag. 1002-1003/pag. 1019-1020, ”... Svend Erik Hovmands ærinde var, at han fra en unavngiven kilde i sit bagland havde hørt, at regeringen kunne være på vej til at forære en dansk virksomhed et stort fradrag. Der var efter vidnets opfattelse to muligheder. Enten at det kunne være et af de lovforslag, der var undervejs, eller, som den anden mulighed, at styrelsen var på vej til at træffe en ulovlig afgørelse, altså en ny Spar Nord-sag. Han spurgte, om det var noget, han skulle sætte en undersøgelse i gang om. Det ville Svend Erik Hovmand ikke have, for han ønskede, at det skulle være hemmeligt. Det skulle også være hemmeligt, at han havde spurgt. Vidnet sagde, at han ville spørge Preben Underbjerg Poulsen og Palle Graff, idet det ville være mest sandsynligt, at de kendte noget til det. Han spurgte Preben Underbjerg Poulsen og Palle Graff, men det sagde dem ikke umiddelbart noget. De gjorde herefter ikke mere ved sagen. Han hørte på en eller anden måde, at det formentlig var L 61, ministeren havde tænkt på. Han gjorde herefter ikke mere ved det, idet der således ikke var tale om en ulovlig afgørelse i styrelsen. Det var først, da Niels Kristensen og Preben Underbjerg Poulsen i maj 2003 måned kom med TDC-sagen, at han kom på, at det kunne være den sag, som ministeren havde hørt om, idet det drejede sig om store beløb” og forespurgt, om det var i overensstemmelse med det, der efter hans opfattelse var opgavefordelingen fra mødet, at Ole Kjær, da han blev bekendt med, at det drejede sig om L 61, ikke gjorde mere ved det, forklarede vidnet, at det på mødet var aftalt, at de begge måtte

finde ud af, hvad der var problemet. Det kunne være, at der gik et rygte om kammerateri, den manglende genfremsættelse af L 61, eller at man var ved at få et stort fradrag. Vidnet ved ikke, hvad Ole Kjær opfattede som problemet, når han siger, at han anså det for løst.

Foreholdt Peter Lofts forklaring til protokollen af 28. april 2005, pag. 1089, 4.-5. afsnit/pag. 1106, 4.-5. afsnit, "... Per Bach Jørgensen, der havde deltaget i mødet, fortalte ham, at der havde været disse forlydender, og at man efter mødet var kommet frem til, at det ikke havde noget på sig. Det var først langt senere, at han blev orienteret om mødet. Forespurgt, om Per Bach Jørgensen sagde noget om, at det var TDC, det handlede om, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det var tilfældigt, at Per Bach Jørgensen deltog i mødet. ...", og forespurgt, om det er korrekt, at det først var langt senere, at han orienterede Peter Loft om mødet hos Ole Kjær og dette mødes indhold, forklarede vidnet, at han er sikker på, at han gjorde det umiddelbart efter mødet, så snart Peter Loft var tilbage fra ferie. Sagen var af en sådan karakter, at han givet ville underrette Peter Loft ved den først givne lejlighed.

Foreholdt Svend Erik Hovmands forklaring til protokollen af 2. juni 2005, pag. 1169, sidste afsnit/pag. 1186, sidste afsnit, "... en stor dansk virksomhed var ved at udnytte et skattehul i udlandet. ...", og forespurgt, om der i ugerne efter mødet var nogen debat som opfølgning på vinklen med, at der var et skattehul, og om han deltog i en sådan diskussion, forklarede vidnet, at der, som han husker det, ikke var nogen diskussion om et skattehul.

Foreholdt, at han kun har forklaret om vinklen med kammerateriet, men at det vel også var et problem, at TDC var ved at få et fradrag på 6 milliarder, forklarede vidnet, at det problem blev behandlet i de bindende forhåndsbeskeder. Som han forstod det, var det noget, der blev drøftet fra midten af februar 2003.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han mente, at spørgsmålet om, hvorvidt der var et hul eller ikke, måtte afklares med Ligningsrådets bindende forhåndsbeskeder til TDC, forklarede vidnet, at han havde fået opfattelsen af, at der var en diskussion om, hvorvidt der var et hul. Han mener, at der gik meget lang tid, før det blev afklaret, om TDC ville få medhold eller ikke.

Forespurgt af advokat Jesper Lett om, hvad ministeren og han talte om i bilen på turen fra Christiansborg til Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at han af ministeren alene fik at vide, at de skulle spise frokost. Han opfattede sig vel lidt som ministerens frokostgæst. På vejen talte de kun om deres syge, gamle mødre, og ikke om andet. De talte ikke om, hvad de skulle i Told- og Skattestyrelsen.

Forespurgt, hvad der var Svend Erik Hovmands problem, og hvorfor de skulle holde møde, forklarede vidnet, at ministeren havde hørt et rygte, som klart kunne udvikle sig til en forfærdelig avishistorie, hvis det havde noget på sig. Det, Svend Erik Hovmand havde hørt, sagde ham ikke noget. Svend Erik Hovmand sagde, at han havde hørt på ”vandrørene”, at han til fordel for TDC skulle have undladt at fremsætte et lovforslag.

Foreholdt, at kilden til denne oplysning, Helge Sander, har oplyst, at han ikke over for Svend Erik Hovmand har nævnt, at det var TDC, og forespurgt, om han er sikker på, at Svend Erik Hovmand sagde, at det var TDC, forklarede vidnet, at det er han sikker på. Han gik ud fra, at Svend Erik Hovmand havde oplysningen fra sin kilde. Foreholdt, at den samme kilde siger, at der ikke blev nævnt beløb, forklarede vidnet, at han er sikker på, at det blev nævnt, at der var tale om et milliardbeløb. Han mener også, at det var 6 mia. kr.

Forespurgt af advokat Hanne Rahbæk, om det kan have været en 2-trinsraket, så man i første omgang fokuserede på, at det var en større dansk virksomhed, og at virksomhedens navn først kom frem i dagene efter, forklarede vidnet, at han er sikker på, at navnet TDC og kammerateriet blev nævnt på mødet.

Mødet midlertidigt hævet kl. 12:35.

Mødet sat på ny kl. 13:00.

Alle tidligere fremmødte, bortset fra Hanne Rahbæk og Nicolai Westergaard, var til stede.

Som vidne mødte Otto Brøns-Petersen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet bekræftede, at han, der er uddannet cand.polit., er ansat i departementet. Han har siden marts 2003 været skatteøkonomisk direktør. I perioden 1999-2003 var han kontorchef i 9. kontor, hvis ansvarsområde var generel skattepolitik og økonomisk politik. 9. kontor hørte under Skattepolitisk afdeling, som Per Bach Jørgensen var afdelingschef for.

Foreholdt bilag 58.15 (ekstrakten pag. 1-2/side 18565-18566), mail af 20. februar 2001 fra Ivar Nordland til Susanne Reinholdt Andersen, Jørgen Egelund, Jesper Skovhus Poulsen, Karin Kirchhoff, Niels Kristensen, vidnet og Ebbe Willumsen, og forespurgt, hvordan han blev adressat på denne mail, forklarede vidnet, at han var medlem af samtlige lovgrupper på det skatteretlige område. Det var han af den grund, at hans forgænger, Preben Underbjerg Poulsen, der som tilforordnet for Ligningsrådet var meget tæt knyttet til det, som lovgrupperne beskæftigede sig med, havde været

medlem af samtlige lovgrupper. Da vidnet overtog stillingen, besluttede han sig for at fortsætte som medlem af alle lovgrupperne, dels fordi det var et godt sted at lære kollegerne i styrelsen at kende, og dels for at få det praktiske arbejde med sagerne lidt mere ind under huden i forhold til den mere skattepolitiske indgangsvinkel, som han havde. Han var dog ikke nogen flittig mødedeltager og trak sig efterhånden stille og roligt tilbage fra lovgrupperne. Han modtog imidlertid samtlige referater fra lovgrupperne.

Foreholdt af advokat Michael Reklings, at denne ikke har kunnet finde referater, hvoraf det fremgår, at han deltog i møder i lovgruppen om international beskatning, forklarede vidnet, at det ikke er rigtigt. Han deltog i et møde i denne lovgruppe i 2000.

Foreholdt pag. 2 (side 18566), næstsidste afsnit, ”Med hensyn til sagerne i Ligningsrådet var der en diskussion af, hvorledes Departementet bedre kunne opsnappe udviklingen i Ligningsrådet på samme tid som det også blev overvejet, at departementet ikke skulle have nogen observatør i LR. Der var ingen afklaring – måske burde spørgsmålet drøftes mellem ledelsen i DEP med ledelsen i TSS”, og forespurgt, om han husker, at denne problemstilling var oppe i første halvdel af 2001, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Problemstillingen var oppe flere gange, men han husker det ikke præcist på dette tidspunkt. Han har nok mest været involveret i den slags diskussioner, efter at han er blevet direktør, og efter at denne sag startede. Han kan ikke huske, at der på dette tidspunkt var konkrete sager, hvor departementet var utilfreds med informationsgraden.

Adspurgt, om han på noget tidspunkt i denne periode hørte, at man nævnte TDC i lovgrupperne, forklarede vidnet, at det har han ikke hørt om. Han har heller ikke hørt om, at man drøftede en sådan konkret sag.

Foreholdt bilag 48.01.2 (ekstrakten pag. 3-8/side 14816-14821), mail af 3. december 2001 fra Martin Mørch Jensen til vidnet og Per Bach Jørgensen vedrørende notater om skattestoppet, og forespurgt, hvordan han blev involveret i arbejdet med spørgsmålet om skattestoppet, forklarede vidnet, at det var et kerneområde for 9. kontor, der beskæftigede sig med generel skattepolitik. De var involveret i dette emne allerede inden valget som rådgivere for den tidligere regering. Det var et vigtigt tema. Den nye regering havde meldt klart ud om skattestoppet, og den var blevet valgt på spørgsmålet om troværdighed. De var derfor klar over, at de ville komme i søgelyset, og at de efter valget ville blive spurgt af resten af Slotsholmen om forståelsen af skattestoppet. Det ville være skatteministerens primære rolle at sørge for, at skattestoppet blev overholdt. I første omgang bad vidnet Martin Mørch Jensen, der var ansat i 9. kontor, om at finde alt det frem, der var sagt og skrevet om skattestoppet.

Foreholdt pag. 4 (side 14817), 2 sidste afsnit, ”Derfor er der inden valget og i regeringsudvalget fastlagt klare principper for skattestoppet. Dette notat sammenfatter og uddyber principperne. Det er vigtigt, at skattestoppet efterleves til punkt og prikke i alle dele af administrationen”, og forespurgt, hvilke kilder de havde til dette, forklarede vidnet, at den primære kilde var en artikel om ”Skattestoppets ABC”, der var skrevet af Anders Fogh Rasmussen. De første 5 punkter i notatet er således taget fra denne artikel. Der havde endvidere været nogle debatter i Folketinget og så Regeringsgrundlaget, som de brugte som kilder.

Adspurgt, om der var andet skriftligt materiale, forklarede vidnet, at deres kilder primært var de tidligere forhandlinger i Folketinget. Det var blandt andet nogle citater fra den senere finansminister, som de baserede det på.

Forespurgt, om de fik noget skriftligt fra Svend Erik Hovmand om, hvorledes skattestoppet skulle fortolkes, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Det blev forholdsvis

hurtigt klart, at der var mange spørgsmål, man kunne diskutere, og som kunne være uklare. Notatet blev primært lavet for at opnå en afklaring af disse spørgsmål for ministeren. Det var dog også klart, at med den bevågenhed, som dette emne havde, var det i sidste ende statsministeren, der skulle godkende notatet.

Foreholdt pag. 8 (side 14821), ”Princip 8 (Skattehuller): Skattestoppet er ikke en garanti mod lukning af huller i skattelovgivningen eller fjernelse af utilsigtede virkninger af skattelovgivningen. Der vil derfor heller ikke skulle findes skatter, der skal nedsættes som kompensation herfor”, og forespurgt, om der var nogen kilder til dette synspunkt, forklarede vidnet, at det er der ikke. Det var deres bud på et princip. De forsøgte at lave et principielt papir, som man kunne bruge som en slags lov. Det var deres forsøg på at lægge op til regeringen, hvad den kunne mene uden at få problemer. Vidnet mener ikke, at dette punkt kan føres tilbage til nogen af kilderne. Der var en diskussion af det, blandt andet i ”Skattestoppets ABC”, hvor der blev lukket op for, at man godt kunne lave skatteomlægninger. Det var vigtigt at få det afklaret, og deres bud var, at egentlige skattehuller faldt ind under dette punkt.

Forespurgt, om der var nogen i Skatteministeriet, der mente noget andet, nemlig at skattestoppet var en garanti mod lukning af skattehuller, forklarede vidnet, at det var der ikke. Han har ikke nogen erindring om, at nogen i departementet anfægtede deres opfattelse. Told- og Skattestyrelsen var ikke inde i arbejdet i denne fase og medvirkede ikke til udarbejdelsen af dette notat. Vidnet tror ikke, at det var noget, de havde en mening om.

Forespurgt, om eksistensen af dette papir var kommunikeret ud i departementet, forklarede vidnet, at det, når der kommer en ny regering, der har nogle bestemte holdninger, er en embedsmands vigtigste opgave at finde ud af, hvorledes man bedst kan medvirke til at opfylde disse holdninger. Papiret var på det tidspunkt på vej op i rege-

ringen, og før der var taget politisk stilling til indholdet, kunne de ikke melde noget ud om, hvilke principper der gjaldt. Peter Loft besluttede meget tidligt efter valget, for at der ikke skulle være tvivl om, hvorledes man skulle fortolke skattestoppet, at 9. kontor skulle have den opgave at koordinere alle spørgsmål om skattestoppet. Alle spørgsmål, der vedrørte skattestoppet, skulle således forelægges 9. kontor. Hele øvelsen med papiret gik ud på at afklare flest mulige spørgsmål.

Adspurgt, om denne forholdsordre om, at alle spørgsmål om fortolkninger af skattestoppet skulle forelægges for 9. kontor, var blevet kommunikeret ud til alle i departementet, forklarede vidnet, at det var det. Ideen var, at de herved kunne bygge en praksis op.

Forespurgt til hyppigheden af sådanne forelæggelser forklarede vidnet, at der næsten dagligt kom henvendelser om tolkning af skattestoppet. De fik også henvendelser vedrørende lovforslag.

Adspurgt, om de modtog nogen information om Svend Erik Hovmands holdning til disse spørgsmål, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Han mener, at de orienterede Svend Erik Hovmand om, at der ville komme et sådant papir. Svend Erik Hovmand var formentlig også i sin gode ret til at forvente et papir fra dem. Svend Erik Hovmand havde ikke tidligere beskæftiget sig med skattelovgivning og havde formentlig ikke forventet at skulle være skatteminister. Det var således også for at hjælpe Svend Erik Hovmand, at de lavede notatet.

Foreholdt bilag 48.01.3 (ekstrakten pag. 9-15/side 14822-14828), mail af 7. december 2001 fra Martin Mørch Jensen til vidnet, Per Bach Jørgensen og Peter Loft vedrørende papir om skattestoppet, specielt pag. 15 (side 14828), 6.-7. afsnit, ”12 Skattehuller. Skattestoppet er ikke en garanti mod lukning af oplagte huller ...”, og forespurgt,

hvad der var baggrunden for, at der her tales om ”oplagte huller”, forklarede vidnet, at der var opstået en diskussion om, hvad der var et skattehul. Det var fra deres side et forsøg på at afgrænse begrebet. Det skulle afskære, at alle kunne komme og sige, at noget var et hul. Det var derfor nødvendigt at sige, at det var oplagte huller, altså noget, som man i almindelighed var enige om var et hul.

Adspurgt, om det var en betingelse for, at noget kunne anses for et oplagt hul, at hullet konkret blev udnyttet af nogen, forklarede vidnet, at det ikke var et krav. Det gjaldt også i forhold til et teoretisk hul, som man kun havde set i Skatteministeriet.

Forespurgt, hvad der var baggrunden for, at der var to modeller vedrørende det skatteprovenu, der ville blive indvundet ved at lukke et oplagt hul, forklarede vidnet, at der på mange punkter i notatet var mulighed for at vælge mellem flere forskellige principper. De medtog i denne fase de forskellige fortolkninger for at give et overblik over valgmulighederne. Der var med hensyn til det indvundne skatteprovenu to forskellige muligheder. De tog dem begge med for at få fastlagt, hvilket princip man skulle følge.

Adspurgt, om det var et kontroversielt emne, og om der var diskussioner om, hvilken model man skulle anvende, forklarede vidnet, at han ikke mener, at der var særlig mange diskussioner herom. De fleste deltagere var mest interesseret i, at der blev truffet en afgørelse.

Foreholdt bilag 48.01.6.1 (ekstrakten pag. 16-30/side 14850-14864), mail af 12. december 2001 fra Martin Mørch Jensen til vidnet, Per Bach Jørgensen og forskellige personer i Finansministeriet vedrørende papir om skattestoppet, og forespurgt, hvordan Finansministeriet var kommet med i arbejdet, forklarede vidnet, at efter at de internt i Skatteministeriet havde fundet ud af, at det var nødvendigt at få lavet et papir

om skattestoppet, der var almindeligt kendt, besluttede Skatteministeriet – og dernæst Skatteministeriet og Finansministeriet – at forelægge et papir om skattestoppet for regeringens Økonomiudvalg. De havde herefter et møde med Finansministeriet den 6. december 2001, idet de nu skulle lave et fælles oplæg.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om dette skyldtes, at Finansministeriet fungerede som sekretariat for Økonomiudvalget, forklarede vidnet, at det er Styregruppen, der fungerer som sekretariat for Økonomiudvalget. De siger, der skal forelægges for Styregruppen, går via Finansministeriet. Hvis Finansministeriet vurderer, at en sag er interessant, vil de gerne være med til at lave forarbejdet til Styregruppen og Økonomiudvalget.

Adspurgt af advokat Michael Rekling, om Finansministeriet havde en anden holdning til lukning af skattehuller, forklarede vidnet, at Finansministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet nok mest var interesseret i at prøve regeringen af for at se, om man kunne få en lidt blødere formulering af skattestoppet, som kunne give plads til lidt mere tolkning. Vidnet og Per Bach Jørgensen, der begge tidligere havde arbejdet for statsministeren, da han var skatteminister, var af den opfattelse, at Anders Fogh Rasmussen mente, at skattestoppet skulle opfattes meget konkret, og de mente derfor ikke, at en sådan løsning var gangbar. Der var et ønske om at få afprøvet afgrænsningerne, og det var der en diskussion om.

Forespurgt, om denne diskussion også havde betydning for punktet om skattehuller, forklarede vidnet, at der blev tilføjet et nyt element, skatteerosion. Skatteerosion er et udtryk for skattekilder, der ”tørre ud”, fx miljøafgifter, der laves med henblik på at få folk til at ændre adfærd, og som, når denne adfærdsændring indtræder, mister betydning. Diskussionen gik på, om man kunne erstatte de skatter, der var ”tørret ud”, med andre skatter.

Foreholdt pag. 23 (side 14857), 4. sidste afsnit, ”9. Skatteerosion” og 2. sidste afsnit, ”Der kan skelnes mellem to typer af skatteerosion. Den første type er oplagte huller i skattelovgivningen, der f.eks. opdages ved at staten taber sager ved domstolene.”, og pag. 24 (side 14858), 2.-3. afsnit ”*Egentlige skattehuller: Model 1*: Skattestoppet er ikke en garanti mod lukning af oplagte huller i skattelovgivningen. Lukning af oplagte huller vil indbringe staten provenu. ...”, og foreholdt, at ud fra den betragtning kunne de andre ministerier vel kun være interesseret i, at skattehuller skulle lukkes, bekræftede vidnet dette. Der var ikke nogen, der ønskede at skærpe det og begrænse adgangen til at lukke huller. Det var mere et spørgsmål om, at man ville forsøge at bløde det lidt op. Det var det, der skulle prøves af i forhold til regeringen.

Foreholdt bilag 48.01 (ekstrakten pag. 31-38/side 14799-14806), Forelæggelse for vidnet af 19. december 2003 om skattestop og skattehuller, specielt pag. 31 (side 14799), 1. afsnit, ”I det første udkast til regeringsnotatet ”*Fortolkning og implementering af skattestoppet*”, Finansministeriet, d. 14. april 2002, blev sammenhængen mellem skattehuller og skattestoppet eksplicit beskrevet. Den endelige udgave indeholdt imidlertid ikke en sådan beskrivelse. Det skyldes, at Ø-udvalget d. 28. januar besluttede at fjerne denne beskrivelse”, og foreholdt, at notatet nu var blevet til et papir, som Finansministeriet var medforfatter på, bekræftede vidnet, at Finansministeriet i april 2002 var medforfatter på notatet.

Forespurgt, hvorfor regeringens Økonomiudvalg besluttede at fjerne punktet om lukning af huller i det endelige notat, forklarede vidnet, at notatet blev offentliggjort i april 2002 i en endelig udgave, efter at dette var besluttet i Koordinationsudvalget. Der var møde i Koordinationsudvalget den 13. marts 2002. Der var herefter nogle udestående spørgsmål, der skulle afklares. Notatet blev offentliggjort efter et stærkt ønske særligt fra Skatteministeriet. Den situation, de fra starten frygtede, begyndte at

blive aktuel, idet forskellige regeringskilder udlagde skattestoppet på forskellig måde. Papiret blev lagt op til regeringens Økonomiudvalg ad to omgange, første gang den 17. december 2001, hvor de bad om at få en melding om, hvilke principper der skulle anvendes, og hvilke modeller man ønskede. Det blev forelagt anden gang på et møde den 28. januar 2002, og her røg punktet om skattehuller ud. De prøvede at få afklaret, hvad det skyldtes. Han har ikke fået nogen præcis forklaring herpå, andet end at Økonomiudvalget mente, at papiret skulle være mere offensivt. Der var hele tiden diskussion om, hvorvidt regeringen overholdt skattestoppet. En mere præcis forklaring på, hvorfor man valgte ikke at have dette punkt med, har han ikke fået.

Forespurgt bekræftede vidnet, at princippet om lukning af huller ikke er blevet offentliggjort.

Adspurgt, om dette princip er blevet kommunikeret ud til medarbejderne i Skatteministeriet, forklarede vidnet, at han havde en drøftelse med Per Bach Jørgensen herom, og de var enige om, at de skulle fortolke på den måde, at man kunne lukke skattehuller. Det blev også prøvet af i praksis. Man havde i forbindelse med en lovændring fejlagtigt fået fjernet en hjemmel og dermed skabt et hul i lovgivningen. De blev enige om, at det ikke kunne være rigtigt, at de ikke måtte rette en fejl. De skrev i kommentaren til det lovforslag, der genindsatte den manglende hjemmel (lovforslag L 67/2002), at man gerne måtte lukke skattehuller, hvilket gik igennem uden problemer. Dette princip blev således tiltrådt af såvel statsministeren som de øvrige ministre.

Forespurgt, om medarbejderne i Skatteministeriet blev informeret herom, forklarede vidnet, at det blev drøftet på de ugentlige chefmøder, som blev kommunikeret til medarbejderne. Det var endvidere således, at hvis man henvendte sig til 9. kontor med et spørgsmål om forståelsen af skattestoppet, fik man at vide, at princippet om

lukning af skattehuller stadig blev fastholdt, selv om det ikke stod i det officielle papir.

Foreholdt, at Per Bach Jørgensen har forklaret, at der var et større møde i begyndelsen af februar 2002, hvor Per Bach Jørgensen redegjorde for synspunkterne vedrørende skattestoppet, bekræftede vidnet dette. Det var et møde, hvor alle medarbejderne deltog. Der holdes som regel et fælles møde i Skatteministeriet den første fredag i hver måned, hvor medarbejderne får en information om forskellige emner.

Adspurgt, om spørgsmålet om lukning af huller blev behandlet på mødet i februar 2002, forklarede vidnet, at han ikke konkret kan huske, at det blev drøftet, men han vil næsten anse det for givet.

Foreholdt Ivar Nordlands forklaring til protokollen, pag. 1109, hvorefter Ivar Nordland skulle have forklaret, at han havde en diskussion med vidnet i juni 2003 om, hvorvidt man kunne lukke huller, hvorunder vidnet skulle have forklaret, at huller tidligere var blevet lukket, hvilket var nyt for Ivar Nordland, og forespurgt, om han husker, at han havde haft en sådan diskussion med Ivar Nordland, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han kan heller ikke erindre, at Ivar Nordland skulle have givet udtryk for, at han var overrasket over, at man kunne lukke huller. Vidnet opfattede det således, at det var alment kendt, at huller kunne lukkes, og at de fortolkede på den måde. Det er imidlertid ikke definatorisk klart, hvad der var et skattehul. Det var jo ikke givet, at regeringen ville vælge at sige, at det var et hul, man ville lukke. At man havde muligheden for det, var jo ikke ensbetydende med, at man ville gøre det. Vidnet kan ikke erindre en sådan samtale med Ivar Nordland, eller at Ivar Nordland skulle have været overrasket over fortolkningen. Han vil dog ikke bestride, at de kan have haft en sådan samtale.

Foreholdt, at andre har forklaret, at der successivt har været en udvikling i princippet om lukning af huller, og forespurgt, om det er noget, han kan genkende, forklarede vidnet, at det er det ikke. De første huller, der blev lukket, var nogle små huller. Der var ingen særlig diskussion herom. Spørgsmålet var, hvad der ville ske, hvis det var et stort hul. Der var dog ikke nogen diskussion om, hvorvidt TDC-hullet skulle lukkes eller ikke. Det vil dog ikke altid være sådan, at man mener, at det er et hul, der skal lukkes med det samme.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det kunne have betydning, om det var et potentielt hul, men ikke et faretruende hul, bekræftede vidnet dette. Det er tit sådan, at et lovforslag har karakter af at være en reparation af lovgivningen. Der er ofte tale om et meget komplekst sæt af regler, specielt når man taler om udenlandsk sambeskatning, idet det danske skattesystem på dette område skal tilpasses alle andre landes skattesystemer.

Foreholdt af advokatfuldmægtig Søren Toftgaard, at vidnet har beskrevet et tilfælde, hvor man ved en fejl havde ophævet de forkerte paragraffer, og forespurgt, om det drejede sig om et forslag om smøreolieafgifter, bekræftede vidnet dette. Forespurgt om det var hans opfattelse, at bilag 2, som indeholder kommentarer til høringssvar til lovforslag L 67 om forbedring af vilkårene for medarbejderaktier, er noget, folk læser for at finde noget om skattestoppet, forklarede vidnet, at han ikke ville mene, at det er alle, der læser det. De mente, at det var godt at have dette princip stående et eller andet sted. Der var ikke nogen, der anfægtede det.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, at han forklarede, at det blev meldt ud i Skatteministeriet, at alle spørgsmål om forståelsen af skattestoppet skulle forbi 9. kontor, og forespurgt, hvornår denne meddelelse blev sendt ud, forklarede vidnet, at det var en af de første dage efter regeringsskiftet.

Adspurgt, om de fik nogen henvendelser om forståelsen af skattestoppet i forbindelse med lovforslag L 99, forklarede vidnet, at det fik de ikke.

Kommissionens formand meddelte, at de ordinære afhøringer hermed er tilendebragt. Der vil, når undersøgelseskommissionen har haft lejlighed til på ny at gennemgå forklaringerne, muligvis blive foretaget enkelte genafhøringer. Genafhøringerne forventes foretaget den 15. november og eventuelt den 15. december 2005. De datoer, der er reserveret til afhøringer forud for den 15. november 2005, skal således ikke anvendes.

Mødet hævet kl. 14:00.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Annette Olesen har ønsket tilføjet, at hun efter afhøringen hos Told- og Skattestyrelsens personalekontor har fået efterprøvet oplysningerne om den periode, hun vikarierede for afdelingschef Palle Graff. Personalekontoret har i den forbindelse oplyst, at perioden løb fra 21. maj 2001 til slutningen af oktober måned s.å., således som Annette Olesen indledningsvis forklarede.

Advokat Henrik Steen Andersen har som bisidder for Per Bach Jørgensen endvidere anmodet om følgende ændring:

vedrørende protokollen side 1305, 3. afsnit, efter "... hjælpe Dyremose, og at TDC nu ..." bedes indføjet "via en bindende forhåndsbesked".

Kommissionen må på baggrund af de notater, der blev gjort af kommissionen under afhøringen, fastholde, at vidnet har forklaret som anført i protokollen. Det anførte forslag til ændring har således ikke ført til, at protokollen er ændret på dette punkt.

Kommissionen har endvidere modtaget bemærkninger vedrørende korrektion af protokollen fra advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard, der vedrørende protokollen side 1346 og 1347 har anført:

”I mine notater fra mødet har jeg anført, at Per Bach Jørgensen forklarede, at Svend Erik Hovmand på mødet havde sagt, at ”TDC i gang m. at få b.f.”. Ifølge mine notater har Per Bach Jørgensen således forklaret, at Svend Erik Hovmand nævnte, at TDC var i gang med at få en bindende forhåndsbesked.”

Advokatfuldmægtig Søren Toftgaard har tillige anmodet om korrektion af protokollen side 1345, 3. afsnit, ”Foreholdt af advokatfuldmægtig Søren Toftgaard ...”. Kommissionen har på baggrund af det fremkomne ændret protokollen på dette punkt. Der henvises herom til teksten på side 1345.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 24. november 2005.
Marianne Kjølbye

Den 15. november 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbje.

Som udspørger fungerede advokat Michael Reklings.

Som assistent for udspørger advokat Michael Reklings mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph, kontorchef Flemming Petersen, udviklingsdirektør Jesper Skovhus Poulsen, skatteøkonomisk direktør Otto Brøns-Petersen og kommitteret René Mikkelsen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Preben Kristiansen, kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke

mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Mads Krarup, der er valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Hove, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt, var ikke mødt.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz

Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær, underdirektør Flemming Paludan og kontorchef Ebbe Willumsen mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen ved advokatfuldmægtig Gitte Holm Pedersen.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard, fuldmægtig Majken Wågensø og fuldmægtig Christian Homilius mødte advokat Hanne Rahbæk.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Advokat Nicolai Westergaard, der er valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernø, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen, fuldmægtig Gitte Wrobel, kontorchef Annette Olesen og kontorchef Jørgen Egelund, var ikke mødt.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Preben Kristiansen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han, der er tolduddannet, blev ansat i Told- og Skattestyrelsen i forbindelse med fusionen i 1990. I perioden fra 1990 til 1993 var han chef for budgetkontoret, og fra 1993 til 1996 afdelingschef for edb-afdelingen. I 1996 blev vidnet vicedirektør med ansvar for drift, økonomi og edb. Han har ikke nogen arbejdsopgaver i forbindelse med det faglige indhold af lovforslag på Skatteministeriets område, men udarbejder bemærkninger til de administrative konsekvenser af påtænkte og fremsatte lovforslag. Vidnet er ikke involveret i konkrete sager vedrørende skatteydere og har således heller ikke beskæftiget sig med sager vedrørende TDC.

Foreholdt bilag F.06.03, F.10, F.11, F.12, F.06.01, F.06.02, F.13, F.14 og F.15 (ekstrakten pag. 1-16/side 52219, side 52227-52228, side 52229-52230, side 52231-52233, side 52217, side 52218, side 52234, side 52235-52236 og side 52237-52239), diverse avisartikler fra Ritzau af 24. januar 2003 og fra Børsen af 3., 4. og 5. februar 2003, forklarede vidnet, at disse avisartikler ikke gav anledning til drøftelser i styrelsen, som han var involveret i.

Vidnet bekræftede, at han den 7. februar 2003 deltog i et frokostmøde på Ole Kjærs kontor, hvor også Svend Erik Hovmand og Per Bach Jørgensen var til stede. Om formiddagen den 7. februar 2003 deltog vidnet sammen med Ole Kjær i et møde i Hovedsamarbejdsudvalget, og kort før frokost kom Ole Kjærs sekretær ind og rakte Ole Kjær en lap papir, hvorpå der stod, at Svend Erik Hovmand ville komme til frokost. Ole Kjær afsluttede herefter hovedsamarbejdsudvalgsmødet og sagde til vidnet, at han ikke havde nogen ide om, hvad der var formålet med Svend Erik Hovmands besøg, og at vidnet derfor måtte gå med til mødet. De havde i den forløbne tid haft en del drøftelser om forskellige økonomiske spørgsmål, som faldt inden for vidnets ansvarsområde, og han fandt det derfor naturligt at deltage i mødet. Under mødet spurgte Svend Erik Hovmand indledningsvis til en række forskellige forhold vedrørende den generelle drift af styrelsen, og der gik en del tid med at snakke om disse ting. På

et tidspunkt blev Svend Erik Hovmand mere alvorlig og fokuseret og sagde, at der skulle være den yderste fortrolighed, såvel om, at der havde været holdt et møde, som om dettes indhold, og fortalte, at han havde hørt et rygte eller en historie ude i byen, og det drejede sig om en stor virksomhed, som ifølge Svend Erik Hovmands kilde udnyttede skattesystemet i milliardklassen. Svend Erik Hovmand spurgte Ole Kjær, om de kendte noget til, at der skulle versere sådanne sager. Ole Kjær var meget usikker på, hvad det kunne dreje sig om, og de næste 15-20 minutter formede sig nærmest som ”20 spørgsmål til professoren”, hvor Ole Kjær stillede en lang række spørgsmål til Svend Erik Hovmand om, hvad dette rygte nærmere kunne gå ud på. Ole Kjær spurgte herunder blandt andet om, hvorvidt det drejede sig om udnyttelse af skatte-lovgivningen eller om regulær skatteunddragelse, og om det havde sammenhæng med verserende sager i Ligningsrådet. Svend Erik Hovmands svar var temmelig svævende, men vidnet har ikke grundlag for at tro, at Svend Erik Hovmand vidste mere, end det fremgik af de svar, han gav. Samtalen mellem Svend Erik Hovmand og Ole Kjær vedrørte spørgsmål, som lå uden for vidnets område, og der er derfor detaljer, som vidnet ikke er sikker på. Han vil ikke udelukke, at konkrete navne på virksomheder har været nævnt. Ole Kjær var inde på konkrete sager, som han kendte fra sit arbejde med Ligningsrådet, men vidnet husker ikke nærmere herom.

Vidnet foreholdtes den forklaring, som Per Bach Jørgensen har afgivet, protokollen pag. 1305, 2. nye afsnit, og forklarede til dette, at han ikke husker, at Svend Erik Hovmand skulle have sagt, at rygtet gik på, at Svend Erik Hovmand skulle have undladt at fremsætte et lovforslag om sambeskatning. Vidnet har ikke oplevet det således, at Svend Erik Hovmand skulle have sagt, at han ifølge rygtet skulle holde hånden over TDC, og en sådan bemærkning ville ikke hænge sammen med den måde, deres møde sluttede på. Svend Erik Hovmand sagde ikke på mødet, at han ifølge rygtet var i færd med at hjælpe Dyremose. Vidnet vil ikke udelukke, at der blev talt om, at det drejede sig om et ”fradrag”, men præcise tal blev ikke nævnt på mødet ud over,

at Svend Erik Hovmand, således som vidnet allerede har forklaret, nævnte, at det drejede sig om en sag i milliardklassen.

Ole Kjær spurgte herefter Per Bach Jørgensen, om denne havde nogen ide om, hvad det drejede sig om, hvortil Per Bach Jørgensen sagde, at det havde han ikke. Der var derefter noget hyggesnak, og herefter nærmede mødet sig sin afslutning. Svend Erik Hovmand pointerede endnu engang, at der skulle iagttages diskretion om mødet og dets indhold, og Ole Kjær lovede at forhøre sig i Told- og Skattestyrelsen, om han kunne finde ud af noget. Det er muligt, at Ole Kjær nævnte, at han ville spørge Palle Graff og Preben Underbjerg Poulsen. Per Bach Jørgensen ville foretage en tilsvarende undersøgelse i departementet.

Efter at Svend Erik Hovmand og Per Bach Jørgensen havde forladt styrelsen, talte Ole Kjær og vidnet om, at det havde været et ejendommeligt møde. Ole Kjær lovede at stå for opfølgningen af sagen i Told- og Skattestyrelsen. Vidnet hørte ikke senere noget om, hvad der måtte være kommet ud af denne opfølgning. I betragtning af den opgavefordeling, der hersker mellem Ole Kjær og ham, fandt vidnet det helt naturligt, at Ole Kjær ikke rapporterede til ham.

Foreholdt bilag 84.01 (ekstrakten pag. 17-19/side 36163-36165), mail af 18. februar 2003 fra Poul Christensen til Ivar Nordland og Jesper Leth Vestergaard vedhæftet notat vedrørende TDC Switzerland, forklarede vidnet, at han ikke har set dette notat, før han modtog det med ekstrakten, og at han ikke har været klar over, at det blev udarbejdet.

På forespørgsel fra kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel om, hvorvidt L 61 blev nævnt under mødet den 7. februar 2003, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at det blev, men han kan ikke udelukke, at det er sket.

På forespørgsel fra kommissionsmedlem Sten Lauritzen om, hvorvidt TDC's navn blev nævnt under mødet, forklarede vidnet, at hvis det var tilfældet, var det i hvert fald ikke noget, Svend Erik Hovmand responderede på.

Forespurgt af advokatfuldmægtig Søren Toftgaard, om der på mødet blev nævnt noget nærmere om, hvilke bindende forhåndsbeskeder der skulle være på vej op gennem systemet, forklarede vidnet, at han er usikker på, hvilken type sager eller hvilke specifikke virksomheder der blev talt om.

Foreholdt, at Svend Erik Hovmand ifølge sin egen forklaring skulle have sagt, at rygтет gik ud på, at en virksomhed var i færd med at "udnytte" skattelovgivning, mens rygтет efter Ole Kjærs forklaring skulle gå ud på, "at regeringen var i færd med at forære et fradrag" til en virksomhed, forklarede vidnet, at han ikke husker, at det skulle have været nævnt på mødet den 7. februar 2003, at rygтет skulle gå ud på, at der skulle være noget at bebrejde regeringen.

Forespurgt om, hvorfor Svend Erik Hovmand krævede fortrolighed omkring mødet, forklarede vidnet, at dette dels skyldtes, at Svend Erik Hovmand ønskede at beskytte sin kilde, hvis identitet han ikke ville oplyse over for mødedeltagerne, og dels, at der jo kun var tale om et rygte.

Foreholdt Ole Kjærs forklaring til protokollen pag. 1002-1003, forklarede vidnet, at denne gengivelse er i fuld overensstemmelse med den opgavefordeling, som Ole Kjær og vidnet aftalte efter mødet.

Vidnet forklarede yderligere, at Ole Kjærs spørgsmål til Svend Erik Hovmand havde til formål at tilvejebringe et grundlag for en yderligere undersøgelse i Told- og Skat-testyrelsen, men det lå i situationen, at Svend Erik Hovmand ikke ønskede at give

yderligere oplysninger, og vidnet tilføjede, at Ole Kjærs spørgsmål var udtryk for det hårdeste, man kunne gå til en minister.

Foreholdt af advokatfuldmægtig Søren Toftgaard, Preben Underbjerg Poulsens forklaring, protokollen pag. 850, forklarer vidnet, at han ikke er bekendt med, at der skulle have været ført en samtale nr. 2 mellem Ole Kjær og Preben Underbjerg Poulsen, og at han ikke i forbindelse med mødet har hørt L 61 nævnt.

Vidnet tilføjede, at det problem, som blev behandlet på mødet, jo ikke lå inden for hans fagområde.

På spørgsmål fra kommissionsmedlem Sten Lauritzen forklarer vidnet, at stemningen ved afslutningen af mødet den 7. februar 2003 ikke var præget af panik. Svend Erik Hovmand følte et problem med det rygte, som han var blevet præsenteret for, men var tilfreds med Ole Kjærs oplysning om, at han ville foretage en undersøgelse i huset.

Afslutningsvis forklarede vidnet, på spørgsmål fra advokatfuldmægtig Søren Toftgaard, at han ikke husker, at det på mødet skulle være omtalt, at rygtet gik på, at der skulle være noget at bebrejde regeringen eller skatteministeren.

Dikteret, vedstået.

Mødet hævet kl. 10:30.

Næste møde berammet til 30. november 2005 kl. 10:30.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 24. november 2005.
Marianne Kjølbye

Den 30. november 2005 kl. 10:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbbye.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Som valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph, kontorchef Flemming Petersen, udviklingsdirektør Jesper Skovhus Poulsen, skatteøkonomisk direktør Otto Brøns-Petersen og kommitteret René Mikkelsen mødte advokat Henrik Steen Andersen.

Som valgt bisidder for vicedirektør Preben Kristiansen, kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Mads Krarup, der er valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Hove, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt, var ikke mødt.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær, underdirektør Flemming Paludan og kontorchef Ebbe Willumsen mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen.

Advokat Hanne Rahbæk, der er valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard, fuldmægtig Majken Wågensø og fuldmægtig Christian Homilius, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen, fuldmægtig Gitte Wrobel, kontorchef Annette Olesen og kontorchef Jørgen Egelund mødte advokat Nicolai Westergaard.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte René Mikkelsen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede supplerende om sin placering i Skatteministeriet, at han virker som chef for Skatteministeriets ledelsessekretariat, og at han i den forbindelse udgør den såkaldte indslusningsfunktion. Indslusningsfunktionen består i, at vidnet skimmer de

sager, som fra Told- og Skattestyrelsen eller Skatteministeriets Departement er på vej op gennem systemet til forelæggelse for departementschefen eller ministeren.

Vidnet udfører herudover en lovteknisk virksomhed. Denne funktion blev etableret i midten af 1990'erne, efter at der havde været en indgående debat om Folketingets arbejdsvilkår, hvilket var mundet ud i, at der blev udarbejdet nogle anbefalinger om forbedringer af lov kvaliteten. Som følge af disse anbefalinger blev der i alle ministerier oprettet en lovteknisk enhed, som skulle være fritstående i forhold til de medarbejdere, som havde medvirket ved udarbejdelse af de enkelte udkast til lovforslag. I forbindelse med sin lovtekniske virksomhed skal vidnet ifølge ministeriets lovinstruks gennemse ethvert lovforslag inklusive bemærkninger. Under denne gennemgang koncentrerer han sig mest om lovforslagets almindelige bemærkninger, herunder det politiske indhold. Han kontrollerer, at de formelle krav til opstilling af lovforslaget er overholdt og påser ligeledes de sproglige krav overholdelse og tager stilling til, om teksten udtrykker den politiske holdning hos den til enhver tid siddende skatteminister. Efter at vidnet har gennemgået forslaget, bliver det forinden fremsættelse for Folketinget sendt til en yderligere gennemgang i Justitsministeriets lovafdeling, og vidnets arbejde har således også karakter af en aflastning af Justitsministeriets lovafdeling.

Foreholdt bilag 94.40 (ekstrakten pag. 1-21/side 40210-40230), brev af 17. september 1997 fra Skatteministeriets departement til Told- og Skattestyrelsen vedhæftet notat om skitse til lovgivning om sambeskatning (bruttoliste), forklarede vidnet, at sambeskatningsgruppen skulle se på, hvorledes reglerne om sambeskatning kunne lovfæstes. Det var en gruppe, som Ivar Nordland på en eller anden måde stod for, og dens opgave var først og fremmest at søge i lovtekstform at konsolidere reglerne om frivillig sambeskatning, som dengang bestod i en enkelt bestemmelse i selskabsskatteloven og et årligt cirkulære om sambeskatning. Der var vidnet bekendt ikke tale om, at

gruppen skulle foreslå egentlige materielle ændringer i reglerne om sambeskatning. Vidnet er bekendt med, at der på et tidspunkt blev udarbejdet udkast til lovforslag. Det var på Skatteministeriets ønskeseddel til regeringens lovprogram, men blev taget ud under processen frem mod det endelige lovprogram. Det skyldtes ressourcemæssige forhold, herunder at der som anført ikke var tale om materielle ændringer, men alene en kodificering af den gældende retstilstand.

Foreholdt bilag 53.04 (ekstrakten pag. 22-27/side 16508-16510 og side 16524-16526), brev af 10. maj 2001 fra Skatteministeriet til Statsministeriet vedhæftet Skatteministeriets bidrag til lovprogrammet for folketingsåret 2001/2002, specielt pag. 23 (side 16509), forklarede vidnet, at punkt nr. 13 var det lovforslag, som sidenhen blev til L 61. Bilaget er udtryk for en ren registrering af de ønsker, som er blevet indkaldt fra de enkelte kontorer i Skatteministeriet, og vidnet havde på det tidspunkt, hvor bilaget blev udarbejdet, ikke noget nærmere kendskab til indholdet af de enkelte forslag, men samtlige forslag havde, forinden de blev medtaget i bilaget, været nævnt enten for ministeriets ledelse eller for ministeren selv. Vidnet havde på dette tidspunkt ikke noget kendskab til, at der skulle være tanker om justering af reglerne om frivillig sambeskatning. Da han senere gennemgik et udkast til det, der blev til L 61, så han nok, at dette indeholdt en regel om frivillig sambeskatning, men der var ikke i teksten noget tegn på, at den foreslåede ændring skulle være af nævneværdig betydning.

Foreholdt bilag 26.78 (ekstrakten pag. 30-34/side 7259, side 7269-7270, side 7274 og 7287), forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), specielt pag. 30 (side 7259), forklarede vidnet, at han har underkastet dette lovforslag en lovteknisk gennemgang. Han hørte ikke noget nærmere om baggrunden for forslaget til den ændrede affattelse af selskabsskattelovens § 31, stk. 6. Forslaget kom til ham

med et brev fra Jesper Leth Vestergaard, og vidnet har med denne drøftet spørgsmålet om begrænset skattepligt, men ikke reglerne om frivillig sambeskatning. Vidnets gennemgang koncentrerede sig om lovforslagets almindelige bemærkninger, og han er ikke sikker på, om han har læst fortolkningsbidragene til de enkelte bestemmelser, som er anført under lovforslagets specielle bemærkninger. Vedrørende begrænset skattepligt var der nogle systematiske forhold, der skulle rettes op på.

Foreholdt pag. 32 (side 7270), 4. afsnit, ”Ved påbegyndelse af sambeskatning mellem et dansk selskab og dets udenlandske datterselskab, anses afskrivningsberettigede aktiver – ved den danske indkomstopgørelse – for nedskrevet som om aktivet hele tiden havde været afskrevet efter danske afskrivningsregler siden anskaffelsen af aktivet. Denne regel skal forhindre, at der afskrives på samme aktivs værdi først i udlandet og derefter i Danmark – eller sagt med andre ord, at der gives fradrag to gange for den samme investering.”, og 5. afsnit, ”... Herved opnås en »gratis« forøgelse af afskrivningsgrundlaget, idet det indskydende selskab netop ikke beskattes ved fusionen”, forklarede vidnet, at han ikke havde hørt noget om, at den foreslåede ændring skulle have sin rod i, at der i praksis havde været konstateret problemer med den gældende affattelse af bestemmelsen.

Foreholdt pag. 34 (side 7287), 2. afsnit, ”... For så vidt angår goodwill, kan det nævnes, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, som medfører, at der ikke er afskrivningsret på koncernintern erhvervelse af oparbejdet goodwill, fortsat finder anvendelse – herunder på goodwill erhvervet af udenlandske sambeskattede selskaber”, forklarede vidnet, foreholdt at det er oplyst for kommissionen, at det kontor, hvorunder afskrivningslovens regler hører, ikke havde været involveret i tilblivelsen af lovforslaget, at han ikke var bekendt hermed, og at han i øvrigt ikke som led i sin lovtekniske gennemgang påser, hvilke andre kontorer der måtte have ydet bidrag til udkastet.

Foreholdt bilag 42.45 (ekstrakten pag. 35-46/side 12869-12880), notat af 10. december 2001 fra Skatteministeriets 9. kontor vedrørende skattestop, forklarede vidnet, at han ikke i dag husker, om han i december 2001 så dette papir. Han har formentlig set det, men ikke som noget han skulle yde bidrag til. Vidnet var ikke involveret i overvejelser i Skatteministeriet om fortolkningen af den nyligt tiltrådte regerings skattestop. Vidnet mener, men er ikke sikker på, at initiativet til et papir om fortolkningen af skattestoppet kom fra Finansministeriet.

Foreholdt pag. 40 (side 12874), punkt 11, Skatteerosion, forklarede vidnet, at det jo er almindelig sund fornuft, at skattestoppet ikke er en garanti mod lukning af oplagte huller. Han ved ikke, om han har hørt synspunktet udtrykt udtrykkeligt dengang, men udtaler spontant ”selvfølgelig skal man lukke huller, hvis man opdager dem” og ”ingen politiker kan leve med, at man har åbenlyse huller i lovgivningen”. Hvis nogen havde spurgt vidnet dengang, ville han have svaret, at oplagte huller skulle lukkes.

Vidnet ved ikke, om Svend Erik Hovmand i ministeriet har udtalt sig om lukning af huller, men han er klar over, at ministeren under et møde med departementets kontorchefer udtalte, at regeringen lagde betydelig vægt på skattestoppet, og at spørgsmål om fortolkningen af skattestoppet skulle forelægges for ét bestemt kontor i departementet. Det blev Otto Brøns-Petersens kontor. Denne beslutning var efter vidnets opfattelse ikke udtryk for, at der i Skatteministeriet var forskellige fløje eller holdninger til skattestoppet, men havde en mere teknisk baggrund, som eksempelvis spørgsmålet om, hvorvidt forhøjelse af en morarentesats eller et gebyr ville være i konflikt med skattestoppet.

Foreholdt bilag 48.01.12 (ekstrakten pag. 47-54/side 14966-14973), notat af 14. december 2001 til skatteministeren vedrørende brief om skattestoppapiret og gebyrnotatet, specielt pag. 48 (side 14967), forklarede vidnet, at han formentlig ikke har set

dette papir. Det er hans normale procedure at påtegne et dokument, når han har set det, og dette dokument bærer ikke hans signatur. Den uenighed med Finansministeriet, som der gives udtryk for i dokumentet, gik ikke på spørgsmålet om lukning af huller, men på, om det var tilladeligt at foretage omlægninger af skatter, således at man forhøjede én skat og nedsatte en anden, uden at det samlede skattetryk herved steg. I den diskussion talte Finansministeriet for en større frihed, mens Skatteministeriet i denne sammenhæng ”var de mest katolske”.

Foreholdt pag. 51 (side 14970), ”9 Skatteerosion” og ”Det *indstilles*, at Model 1 tiltrædes. Der skal ikke ske modgående lempelser ved lukning af oplagte skattehuller. Det skal signaleres klart at skattehuller lukkes”, erklærede vidnet sig enig i det anførte om, at der ikke skal ske modgående lempelser ved lukning af skattehuller, og forklarede uddybende, at man jo reelt ikke har lukket noget hul, hvis man yder dem, der rammes ved lukningen, compensation herfor. Vidnet erindrer heller ikke fra dette tidspunkt nogen usikkerhed i Skatteministeriet vedrørende spørgsmålet om lukning af skattehuller.

Foreholdt bilag 49.96 (ekstrakten pag. 55-60/side 15274-15279), udkast af 25. januar 2002 til notat om skattestoppet fra Finansministeriet, Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet, forklarede vidnet, at de 3 ministeriers rolle som interessenter i notatet var, at skattestoppet vedrørte Skatteministeriets område og for Finansministeriet, at der var tale om et vigtigt led i regeringens økonomiske politik, mens Økonomi- og Erhvervsministeriets medvirken skyldes det forhold, at dette ministerium havde en konservativ minister. Ministrene for de 3 ministerier udgør i øvrigt tilsammen regeringens Økonomiudvalg.

Vidnet husker heller ikke fra denne periode nogen diskussion eller fløjdannelse vedrørende spørgsmålet om lukning af skattehuller. Vidnet er ikke klar over, hvorfor

punkt 9 om skatteerosion udgik i det endelige notat, men det må formentlig være sket som følge af en beslutning truffet i styregruppen eller i selve økonomiudvalget.

Foreholdt bilag 26.78 (ekstrakten pag. 30-34/side 7259, side 7269-7270, side 7274 og 7287), specielt pag. 32 (side 7270), forklarede vidnet, at han, da han læste disse bemærkninger, ikke så det på den måde, at der her var spørgsmål om lukning af et hul, men at han opfattede det som endnu et led i den kontinuerlige proces frem mod et stadig mere fintmasket system inden for den frivillige sambeskatning.

Foreholdt bilag 43.68 (ekstrakten pag. 61-64/side 13201-13204), notat af 12. december 2003 (rettelig 15. november 2001) til skatteministeren vedrørende lovforslag L 61 om CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v., specielt pag. 61 (side 13201), 5. afsnit, ”Justeringen af den frivillige sambeskatning skal sikre sambeskatningsinstituttet mod udnyttelse. Der arbejdes i ovennævnte arbejdsgruppe med en samlet justering af sambeskatningsinstituttet”, forklarede vidnet, at han ikke ved, om Svend Erik Hovmand har modtaget dokumentet, og at han ikke er klar over, om Svend Erik Hovmand er blevet orienteret på nogen måde om, at justeringen af den frivillige sambeskatning, som var indeholdt i L 61, efter det, der er anført i notatet, skulle sikre sambeskatningsinstituttet mod udnyttelse.

Foreholdt bilag 38.19 (ekstrakten pag. 65-72/side 11372-11379), notat af 15. november 2001 fra 10. kontor vedrørende lovforslag L 61 om CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v., forklarede vidnet, at dette dokument ikke er et, som han har forelagt for ministeren, men at han har lagt det til Peter Loft som et bilag til den forelæggelsesskrivelse, som er gengivet som bilag 42.56 i ekstraktens pag. 73-74 (side 12971-12972), forelæggelse af 15. november 2001 til Peter Loft vedrørende lovprogrammet for en kommende regering.

Om baggrunden for dette notat forklarede vidnet, at det er skrevet i perioden mellem udskrivelsen af folketingsvalget og dettes afholdelse. Det er et led i den almindelige rutine i forbindelse med et folketingsvalg at overveje, hvorledes lovprogrammet for den kommende folketingssamling skal se ud. Der er altid behov for at overveje ændringer i lovprogrammet allerede af den årsag, at den folketingssamling, der følger efter et folketingsvalg, er kortere end et fuldt folketingsår. Vidnet havde forud for udarbejdelsen af notatet indkaldt bidrag fra de enkelte kontorer og havde i sit notat lagt de vurderinger og tilkendegivelser, som kontorerne var fremkommet med, til grund for notatet. Grundlaget for vurderingen var, at nødvendig lovgivning selvfølgelig måtte sættes på det nye lovprogram, mens upolitiske og tekniske forslag af de anførte tidsmæssige årsager kunne overvejes udskudt til en senere folketingssamling.

Foreholdt bilag 42.62 (side 12994-12995), håndskrevet notat vedrørende "større områder, som en ny regering skal tage stilling til", "nødvendige – tekniske – ændringer", "Forslag fra den tidligere regerings lovprogram, som en ny regering bør videreføre" og "Regeringens tidligere fremsatte konkrete ønsker" og foreholdt Peter Lofts forklaring, protokollen pag. 1111, forklarede vidnet, at han givetvis har set Peter Lofts håndskrevne notat på et tidspunkt, men han er ikke klar over, om det var før eller efter valget, eller før eller efter at han udarbejdede forelæggelsen, bilag 42.56 (ekstrakten pag. 73-74/side 12971-12972).

Foreholdt bilagene 42.58 (side 12977-12982), notat af 15. november 2001 fra 2. kontor vedrørende "Lovprogram – Nødvendig lovgivning", specielt filnavnet: "L:\2KT\RM\TEKST\Velkomst\Lovprogram.doc", og 42.57 (side 12973-12976), notat af 15. november 2001 fra 2. kontor vedrørende "Lovprogram – Nye initiativer" og notat af 15. november 2001 fra 2. kontor vedrørende "Lovprogrammet – Fjernet fra oktoberudgaven", specielt filnavnene: "L:\2KT\RM\TEKST\Velkomst\Nye.doc" og "L:\2KT\RM\TEKST\Velkomst\Fjernet.doc", forklarede vidnet, at begge bilag er

skrevet af ham, og at de fulgte med forelæggelsen, bilag 42.56 (ekstrakten pag. 73-74/side 12971-12972). Det er således vidnet, der i disse bilag har lagt op til, at L 61 kunne udgå af lovprogrammet for den kommende samling, men ”beslutninger om lovprogrammet træffes af Peter Loft”.

Vedrørende bilag 42.56 (ekstrakten pag. 73-74/side 12971-12972), specielt pag. 74 (side 12972), ”2) Lovprogram – fjernet fra lovprogrammet. Der er tale om følgende: Begrænset skattepligt og CFC. Se vedlagte uddybning fra Ivar”, forklarede vidnet, at der ikke nødvendigvis var tale om en uddybning fra Ivar Nordland personligt, men muligvis blot noget der hidrørte fra Ivar Nordlands kontor. Vidnet mente, at det anførte var en henvisning til det notat, som findes som bilag 38.19 (ekstrakten pag. 65-72/side 11372-11379). Vidnet forklarede, at den håndskrevne påtegning pag. 74 (side 12972) er hans. Han bekræftede, at notatet intet indeholder om betydningen af det skattestop, som Anders Fogh Rasmussen havde proklameret under folketingsvalgkampen – ”Vi vidste jo ikke, hvilken regering vi fik”. Notatet er udtryk for en rent teknokratisk prioritering af tidligere fremsatte lovforslag.

Vidnet foreholdtes Ivar Nordlands forklaring, hvorefter vidnet skulle have givet specifikke instrukser til Ivar Nordland om form og indhold for det notat, som vidnet ønskede at inkludere i velkomstpakken til den nye minister, og foreholdtes, at notatet, bilag 38.19 (ekstrakten pag. 65-72/side 11372-11379) er opbygget således, at det gengiver lovforslagsbemærkningerne fra L 61 med indklippede kommentarer om afgivne høringssvar, og forklarede hertil, at han utvivlsomt har bedt Ivar Nordland om bidrag til velkomstpakken, men at han ikke husker at have drøftet form eller indhold for et sådant notat med Ivar Nordland, og selve opbygningen af notatet, bilag 38.19 (ekstrakten pag. 65-72/side 11372-11379), siger ikke vidnet noget nærmere.

Vidnet forklarede, at han ikke har været involveret i beslutninger om, hvilke elementer fra L 61 der skulle medtages i L 99.

Vidnet må gå ud fra, at bilag 42.56 (ekstrakten pag. 73-74/side 12971-12972) med de tilhørende bilag faktisk blev lagt til Peter Loft, og undrer sig over, at der ikke i materialet findes et eksemplar, der bærer Peter Lofts signatur som tegn på, at denne har modtaget materialet.

Foreholdt bilag 35.72 (ekstrakten pag. 75-80/side 10527-10532), notat af 5. december 2001 fra 14. kontor vedrørende strukturtilpasningsforslag – efterspørgsler og eventuelle betænkeligheder, specielt pag. 75 (side 10527), ”Strukturtilpasningsforslaget er et samleforslag indeholdende en række ændringer, som udspringer af efterspørgsler fra forskellige steder ”i byen”. I nedenstående skema er anført, hvem der har efterspurgt de enkelte forslag, og hvilke betænkeligheder der kan være i relation til regeringens skattestop” og med håndskrift påført ”Udmærket notat. Kan man evt. supplere med en 4 kolonne, hvor provenuerne angives? Den 6. december 2001”, forklarede vidnet, at han ikke er klar over, om han har set dette. Han husker ikke skemaet.

Foreholdt pag. 80 (side 10532), nederste rubrik, 1. kolonne ”Justeringer af den frivillige sambeskatning fsva. indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver” og 2. kolonne ”Forslaget svarer til en ændring i CFC-beskatningen. Udenlandske selskaber skal anvende de udenlandske skattemæssige værdier. Foreningen af Statsautoriserede Revisorer har i høringssvaret til L 61 foreslået en lignende forenkling af reglerne.”, og foreholdt, at der ikke er anført noget i rubrikken ”Betænkeligheder ved forslaget”, forklarede vidnet, at han ikke har været involveret i overvejelser om, hvorvidt skattestopet skulle give problemer i relation til forslaget.

Foreholdt bilag 43.07 (ekstrakten pag. 81-82/side 13016-13017), brev af 3. december 2001 fra Dansk Industri til Skatteminister Svend Erik Hovmand, specielt pag. 81 (side 13016), ”Kære Svend Erik” og 4. afsnit, ”Du bør også være opmærksom på en række af den tidligere regerings forslag. Det gælder bl.a. L61 om CFC beskatning mv. Hér vil DI kraftigt anbefale, at forslaget ikke genfremsættes i uændret form. Du bør særligt være opmærksom på stramninger i bl.a. afskrivningsmulighederne under den frivillige sambeskatning, som reelt har tilbagevirkende kraft”, forklarede vidnet, at han har behandlet denne henvendelse og flere tilsvarende henvendelser, som erhvervs- og interesseorganisationer sendte til den nye skatteminister. Vidnet behandlede disse henvendelser således, at han udformede en forelæggelse for skatteministeren og et udkast til dennes svar. Det var henvendelser, som vidnet ønskede at behandle hurtigt, og besvarelsene var derfor nærmest udformet som en kvittering for modtagelsen, således at besvarelsen ikke nævnte noget om de konkrete emner, som var taget op i den enkelte henvendelse. Disse emner måtte behandles i de respektive fagkontorer.

Foreholdt bilag 43.06 (ekstrakten pag. 83-84/side 13014-13015), notat af 17. december 2001 fra 2. kontor vedrørende henvendelse fra Dansk Industri, specielt pag. 83 (side 13014), sidste afsnit – pag. 84 (side 13015), øverst, ”I det nye lovprogram er der medtaget et ændret forslag om CFC beskatning. Her er alle stramninger udeladt og det, der er tilbage, er en forenkling uden økonomiske konsekvenser for virksomhederne. De forhold, der bekymrede Dansk Industri, er således ikke længere til stede”, forklarede vidnet, at der er tale om den forelæggelse, som han udarbejdede vedrørende bilag 43.07 (ekstrakten pag. 81-82/side 13016-13017). Bemærkningen nederst pag. 83 (side 13014) – øverst pag. 84 (side 13015), må vidnet have hørt hos nogen, eventuelt Ivar Nordland. Vidnet forklarede, at beslutningen om at pille stramningerne ud ikke var foranlediget af Dansk Industris henvendelse til den nye minister, og vidnet er

ikke klar over, om beslutningen faktisk var truffet, før Dansk Industris henvendelse kom til Skatteministeriet.

De håndskrevne tilføjelser på pag. 84 (side 13015), "Forslaget om at genfremsætte de ikke skærpende dele stammer fra rådgiverkredsene" hidrører fra Peter Loft.

Foreholdt bilag 27.40 (ekstrakten pag. 93-97/side 7442-7446), notat af 20. februar 2002 fra 10. kontor vedrørende objektivering af CFC-reglerne, specielt pag. 94 (side 7443), 4. afsnit, "Nedenfor stående tabeller indeholder dels de bemærkninger fra høringen, som ikke er blevet imødekommet og dels lempelser, der er sket i forhold til L 61", pag. 95 (side 7444), "Tabel 2 Lempelser i forhold til L 61 fremsat af Frode Sørensen", kolonne 1 "Lempelser i forhold til L 61", kolonne 2 "Forventelige bemærkninger hertil" og kolonne 3 "Kommentarer", og pag. 97 (side 7446), kolonne 1 "**Frivillig sambeskatning**: L 61 skærpede enkelte værneregler vedrørende den frivillige sambeskatning", kolonne 2 "Hvorfor er skærperne vedrørende den frivillige sambeskatning fjernet?" og kolonne 3 "Der var ingen direkte sammenhæng mellem ændringerne af den frivillige sambeskatning og objektiveringen af den tvungne sambeskatning (CFC-beskatningen). Ændringer af den frivillige sambeskatning bør indgå i en samlet revurdering af hele regelsættet om frivillig sambeskatning, der i det hele taget trænger til revurdering", forklarede vidnet, at han ikke har deltaget i beslutningen om, at udelade skærperne vedrørende den frivillige sambeskatning fra L 99, og at han ikke kender grundlaget for beslutningen. Den på pag. 97 (side 7446) anførte forklaring svarer meget godt til det, der var vidnets opfattelse.

Foreholdt, at andre har forklaret, at udeladelsen havde sammenhæng med regeringens skattestop, forklarede vidnet, at det i hvert fald ikke var en begrundelse, han ville have benyttet, og at det senere forløb jo også viser, at skattestoppet ikke var til hinder for lukning af huller.

Vidnet forklarede yderligere, at han formentlig med Ivar Nordland har drøftet spørgsmålet om, hvorvidt hele L 61 skulle genfremsættes, men vidnet husker ikke, at de specielt har drøftet spørgsmålet om selskabsskattelovens § 31, stk. 6.

Nærmere udspurgt om forholdet mellem lukning af egentlige huller i skattesystemet og en formindskning af maskestørrelsen i netværket af sambeskatningsregler forklarede vidnet, at hvis man ved en formindskelse af maskestørrelsen i netværket strammer regler, som ikke har været anvendt til åbenlyse udnyttelser, vil det vel være i strid med skattestoppet.

Dikteret, vedstået.

Advokat Christian Bachmann fratrådte kl. 12:00, advokat Kurt Siggaard og advokat John Petersen fratrådte kl. 12:30.

Kommissionens formand oplyste, at der ikke vil blive foretaget afhøringer den 15. december 2005. Kommissionen har påbegyndt skrivning af beretningen og vil indtil videre ikke foretage yderligere afhøringer. Kommissionen har vedblivende ikke taget stilling til, om der skal foretages yderligere afhøringer, idet det ikke kan udelukkes, at der i forbindelse med skrivearbejdet kan vise sig nødvendighed for yderligere afhøringer. Der vil senere tilgå bisidderne yderligere oplysninger om det forventelige tidsmæssige forløb.

Mødet hævet kl. 12:52.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 5. december 2005.
Marianne Kjølbye

Den 17. marts 2006 kl. 09:00 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbbye.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph, kontorchef Flemming Petersen, udviklingsdirektør Jesper Skovhus Poulsen, skatteøkonomisk direktør Otto Brøns-Petersen og kommitteret René Mikkelsen, var ikke mødt.

Advokat Christian Bachmann, der er valgt bisidder for vicedirektør Preben Kristiansen, kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen, var ikke mødt.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann tillige med advokatfuldmægtig Søren Toftgaard.

Som valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein, departementschef Christian Kettel Thomsen og specialkonsulent Henrik Thomasen mødte advokat Gunnar Hermann.

Som valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding mødte advokat Lida Hulgaard.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Mads Krarup, der er valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Høve, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt, var ikke mødt.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær, underdirektør Flemming Paludan og kontorchef Ebbe Willumsen mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard, fuldmægtig Majken Wågensø og fuldmægtig Christian Homilius mødte advokat Hanne Rahbæk.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Advokat Nicolai Westergaard, der er valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen, fuldmægtig Gitte Wrobel, kontorchef Annette Olesen og kontorchef Jørgen Egelund, var ikke mødt.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Kommissionens formand bemærkede om årsagen til, at det har været nødvendigt at indkalde specialkonsulent Henrik Thomasen og departementschef Christian Kettel Thomsen til at afgive forklaring og kontorchef Ivar Nordland og departementschef Peter Loft til på ny at afgive forklaring, at kommissionen i forbindelse med udarbejdelsen af udkast til beretning er blevet opmærksom på, at det foreliggende skriftlige materiale ikke afgiver tilstrækkelig dokumentation for et

forløb i perioden 17. til 19. november 2003. I sin besvarelse den 19. november 2003 af spørgsmål S 703 i Folketinget udtalte statsministeren blandt andet:

”Jeg har modtaget følgende oplysninger fra Skatteministeriet:

”L 99 er fremsat den 7. februar 2002 og vedtaget den 17. maj 2002. TDC anmodede først den 28. maj 2002 Ligningsrådet om bindende forhåndsbesked om, hvorvidt handelsværdien ved indtrædelse under sambeskatning kan anvendes som indgangsværdi. Dette spørgsmål havde ikke tidligere været forelagt skattemyndighederne.

Det er først på dette tidspunkt, at skattemyndighederne bliver opmærksomme på, at handelsværdien ved indtrædelse under sambeskatning bliver anvendt som indgangsværdi for goodwill.

Skatteministeriet kan dermed afvise, at man på tidspunktet for fremsættelsen af L 99 havde kendskab til koncernens fremgangsmåde.”

Jeg kan henholde mig til ovennævnte.

...”

Et dokument med et sådant indhold foreligger imidlertid hverken som afsendt fra Skatteministeriet til Statsministeriet eller som modtaget i Statsministeriet fra Skatteministeriet. Kommissionen rettede derfor henvendelse til Statsministeriet, som efter gennemgang af backup-bånd fra efteråret 2003 har fremsendt yderligere dokumenter til kommissionen vedrørende statsministerens besvarelse af det nævnte spørgsmål.

Kommissionen har fundet, at dokumenterne ikke i sig selv giver tilstrækkelig oplysning om forløbet, og har tillige fundet, at forløbet ikke ville kunne belyses tilstrækkeligt gennem skriftlige spørgsmål. Kommissionen har derfor fundet det nødvendigt at indkalde til fornyede afhøringer, der blandt andet vil vedrøre et møde i Statsministeriet den 18. november 2003, hvori de fire personer, der er indkaldt til at afgive forklaring, deltog.

Som vidne mødte Henrik Thomasen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han i perioden fra november 1999 til december 2003 arbejdede som specialkonsulent i Statsministeriets indenrigsafdeling. Hans område var navnlig Færøerne og Grønland samt erhvervs- og boligpolitik. Han havde primært sager fra Økonomi- og Erhvervsministeriet og beskæftigede sig ikke i almindelighed med skattesager. Han havde dog hen over sommeren 2003 deltaget i nogle drøftelser om TDC-sagen med henblik på, hvordan man kunne løse den fremadrettet, men han havde ikke kendskab til sagens detaljer.

Vidnets nærmeste overordnede i Statsministeriet var Christian Kettel Thomsen.

Foreholdt bilag 40.60 (ekstrakten pag. 1/side 12149), brev af 14. november 2003 fra Jesper Ferslov Andersen, Statsministeriet til Skatteministeriet vedhæftet spørgsmål S 703 og S 704, og angivelse i telefaxtransmissionslinjen, hvoraf fremgår, at brevet er sendt fredag den 14. november 2003 kl. 16.02, og at svarfristen er angivet til førstkommande mandag ved udgangen af dagen, forklarede vidnet, at det var helt normalt, at der kun var en enkelt arbejdsdag til rådighed til afgivelse af udkast til besvarelse af § 20-spørgsmål. Statsministeriet sender spørgsmålene videre, lige så snart man har fået dem. Vidnet havde ikke noget med sagen at gøre på dette tidspunkt, men i løbet af mandag den 17. november 2003 blev besvarelsen af spørgsmålene hans sag.

Foreholdt bilag 63.04 (ekstraktens pag. 41-42/side 25740-25741), intern meddelelse af 17. november 2003 fra vidnet til departementschefen vedhæftet notat af 18. november 2003 om sagsgangen vedrørende sambeskatning, forklarede vidnet, at der er ham, der har skrevet notatet side 42 (side 25741), og at han har lagt det til Christian

Kettel Thomsen. At notatet er dateret senere end den interne meddelelse, hvoraf fremgår, at notatet var vedlagt, kan skyldes, at side 42 er en senere udgave af et tidligere notat, revideret på grundlag af bemærkninger fra Christian Kettel Thomsen. Da vidnet skrev notatet, havde han Statsministeriets egne sagsakter, men mener ikke, at der var indkommet bidrag til notatet fra Skatteministeriet.

Foreholdt bilag 63.05.01, notat af 18. november 2003 vedrørende § 20-spørgsmål om TDC-sagen, ekstrakten pag. 43, de to sidste afsnit, - pag. 44, 1. afsnit (side 25830-25831), "Departementet i Skatteministeriet oplyser, at de på de indre linier på daværende tidspunkt vurderede, at forslaget om lukning af et muligt og ikke nærmere konkretiseret skattehul ville være i strid med skattestoppet. I denne periode herskede der endnu usikkerhed mht. rækkevidden af skattestoppet. Skattestoppets ABC fra august 2001 og Finansministeriets papir af 14. april 2002 om fortolkninger af skattestoppet omtaler ikke hullukning. Efterfølgende er det blevet klarere, at skattestoppet ikke forhindrer hullukning. Fx har regeringen med L 67 lukket et hul i aktieavancebeskatningsloven vedrørende fraflytterbeskatning. Det fremgår utvetydigt af kommentaren til Advokatrådets høringssvar – optrykt i L 67 – at man anser de tidligere regler for et oplagt hul og at skattestoppet ikke er til hinder for at sådanne oplagte huller bliver lukket", forklarede vidnet, at det er ham, der har skrevet dette dokument. Der var en del formuleringer, der var identiske med formuleringerne i Skatteministeriets notat "Skattehullet kort fortalt", så vidnet har formentlig haft dette notat ved udarbejdelsen.

Foreholdt, at "Skattehullet kort fortalt" ikke befinder sig i det materiale, som Statsministeriet har fremsendt til undersøgelseskommissionen, forklarede vidnet, at han muligt har læst notatet, eventuelt i forbindelse med mødet den 18. november 2003, ellers har han ikke nogen forklaring herpå.

Foreholdt "Departementet i Skatteministeriet oplyser, at de på de indre linier på daværende tidspunkt vurderede, at forslaget om lukning af et muligt og ikke nærmere

konkretiseret skattehul ville være i strid med skattestoppet”, forklarede vidnet, at denne formulering er blevet til på grundlag af mundtlige oplysninger fra Skatteministeriet.

Foreholdt ”I denne periode herskede der endnu usikkerhed mht. rækkevidden af skattestoppet. Skattestoppets ABC fra august 2001 og Finansministeriets papir af 14. april 2002 om fortolkninger af skattestoppet omtaler ikke hullukning” forklarede vidnet, at Statsministeriet var med til at definere skattestoppet, og at der løbende havde været kontakt med Skatteministeriet om konkrete sager.

Oplysningen om, at der med L 67 var blevet lukket et hul i aktieavancebeskatningsloven, må vidnet have fået fra Skatteministeriet. Vidnet bemærker i den forbindelse, at han den 17./18. november 2003 talte flere gange med Ivar Nordland og vist nok også med Per Bach Jørgensen.

Foreholdt pag. 46 (side 25833): ”TDC opfattede således Ligningsrådets forhåndsbesked fra den 18. september 2001 som en accept af modellen. Skatteministeriet mener, at det først med TDC’s anmodning om en forhåndsbesked den 28. maj 2002, at man bliver klar over, at hullet udnyttes og dets størrelse” over for formuleringen i ”Skattehullet kort fortalt” (ekstrakten pag. 35/side 12614): ”Det er først ved denne anmodning at der spørges om ...”, forklarede vidnet, at ændringen muligt kom som følge af drøftelser på mødet den 18. november 2003.

Foreholdt bilag F.34.04 (ekstrakten pag. 52/side 52409), mail af 18. november 2003 kl. 15.43 fra vidnet til Dorthe Vandal Pedersen vedhæftet udkast til svar på spørgsmål S 703 og S 704 samt notat af 18. november 2003 vedrørende § 20-spørgsmål om TDC-sagen, forklarede vidnet, at Dorthe Vandal Pedersen var Christian Kettel Thomsens sekretær. Vidnet og Christian Kettel Thomsen havde kontor på forskellige eta-

ger, så det var helt normalt, at de udvekslede materiale pr. mail via Dorthe Vandal Pedersen.

Foreholdt udkast til statsministerens besvarelse af spørgsmål S 703 (ekstrakten pag. 53 ff/side 52410-52416), forklarede vidnet, at det er ham, der har skrevet dette udkast. Det er skrevet efter mødet den 18. november 2003, der fandt sted omkring kl. 14. Det er helt normalt, at sagsbehandleren i Statsministeriet ved udarbejdelse af sådanne udkast ”pudser” på de formuleringer, som er benyttet i de udkast, som modtages fra vedkommende fagministerium.

Mødet den 18. november 2003 fandt sted på Statsministeriets initiativ. Der var tre årsager til, at Statsministeriet ønskede, at der skulle afholdes et møde, hvilket ellers ikke var en del af rutinen i forbindelse med udarbejdelse af besvarelse af § 20-spørgsmål. De tre forhold var selve teknikken i TDC-sagen, at skattestoppet var lidt i spil i sagen, og at der var spørgsmål om ”hvem vidste hvad hvornår”.

Vidnet forklarer, at det er helt sædvanligt, at statsministerens endelige svar afviger fra det udkast, der er modtaget fra fagministeriet, men det foregår da på den måde, at det ændrede udkast sendes til godkendelse i fagministeriet, inden statsministeren afgiver besvarelsen i Folketinget.

Om selve mødet, der fandt sted på Christian Kettel Thomsens kontor, forklarer vidnet, at han ikke har nogen meget klar erindring om dets indhold. Det vil være sædvanligt, at man spørger ind til eventuelle uklarheder og drøfter, om statsministerens svar kan gøres klarere eller måske mindre teknisk, end det fremgår af det modtagne udkast. De kan meget vel have talt om forslag til ændrede formuleringer på mødet. Mødet varede formentlig en times tid.

Foreholdt ekstrakten pag. 56-57 (side 52413-52414) forklarede vidnet, at han ikke husker, om 2. og 3. afsnit på pag. 57 (side 52414), ”Det er først på dette tidspunkt, at skattemyndighederne bliver opmærksomme på, at handelsværdien ved indtrædelse under sambeskatning bliver anvendt som indgangsværdi for goodwill. Skatteministeriet kan dermed afvise, at man på tidspunktet for fremsættelsen af L 99 havde kendskab til koncernens fremgangsmåde.”, var nogen, man drøftede på mødet, eller om han selv efter mødet har formuleret dette udkast. Det er muligt, at vidnet ønskede, at der skulle konkluderes lidt hårdere, end Skatteministeriets udkast lagde op til.

Vidnet husker ikke, om Skatteministeriet i forbindelse med, at Statsministeriet forelagde det ændrede udkast til besvarelse, gjorde specielt opmærksom på bestemte formuleringændringer i forhold til Skatteministeriets udkast.

Foreholdt pag. 57 (side 52414), de nederste 3 afsnit, ”TDC anmodede i 2001 om en bindende forhåndsbesked, som ikke vedrørte det aktuelle skattehul. Forespørgslen indeholdte ingen oplysninger om, at den foretagne omdannelse havde medført en væsentlig opskrivning af den oparbejdede goodwill, og der var på dette tidspunkt ingen angivelse af beløbsstørrelser i forespørgslen. Ligningsrådet afgav forhåndsbeskeden den 18. september 2001. På daværende tidspunkt havde Skatteministeriet ikke konkret viden om, i hvilket omfang hullet blev udnyttet, og man vurderede, at hullet bedst kunne indgå i en samlet modernisering af den frivillige sambeskatning. Den 28. maj 2002 anmodede TDC om endnu en bindende forhåndsbesked. Det er først ved denne anmodning, at der spørges om, hvorvidt handelsværdien (den opustede værdi) ved indtrædelse under sambeskatning kan anvendes som indgangsværdi for goodwill. Det er endvidere første gang, at de konkrete beløb for værdien af goodwill angives”, forklarede vidnet, at første og tredje afsnit stammer fra ”Skattehullet kort fortalt”. Han er ikke klar over, hvorfra det midterste afsnit stammer. Der kan muligt være tale om en inspiration fra ekstrakten pag. 33 (side 12612), de to ne-

derste afsnit, ”Departementet i Skatteministeriet vurderede på daværende tidspunkt, at forslaget om lukning af et muligt og ikke nærmere konkretiseret skattehul ville være i strid med skattestoppet. I denne periode herskede der endnu usikkerhed mht. rækkevidden af skattestoppet. Det er således først senere, at det blev fastslået, at lukning af huller i skattelovgivningen ikke er i strid med skattestoppet. Skatteministeriet havde fortsat ingen konkret viden om, i hvilket omfang hullet blev udnyttet.” Det vil være helt sædvanligt, hvis han selv har foretaget formuleringerne efter læsning af det materiale, der var modtaget fra fagministeriet, således at man ikke vil kunne finde selve formuleringerne i materialet.

Det samlede udkast blev, som det er sædvanligt, sendt til godkendelse i fagministeriet.

Foreholdt bilag F.25.02 (ekstraktens pag. 67/side 52290), mail af 18. november 2003 kl. 17.24 fra vidnet til Ivar Nordland vedhæftet Statsministeriets udkast til besvarelse af spørgsmål S 703 og S 704, bekræfter vidnet, at notatet om besvarelse af § 20-spørgsmål i TDC-sagen ikke er blevet sendt til Skatteministeriet på noget tidspunkt.

Vidnet husker ikke præcist, hvilken reaktion der kom på denne mail, men det er utvivlsomt, at enten Ivar Nordland eller Peter Loft må have meddelt enten Christian Kettel Thomsen eller vidnet, at Skatteministeriet ikke har haft bemærkninger til det fremsendte udkast. Man ville ikke lade statsministeren afgive besvarelsen, uden at der forelå en aktiv reaktion fra fagministeriet.

Foreholdt bilag F.34.06 (ekstrakten pag. 92/side 52434), mail af 18. november 2003 kl. 18.17 fra vidnet til Dorthe Vandal Pedersen vedhæftet udkast til svar på spørgsmål S 703 og S 704 samt notat af 18. november 2003 vedrørende § 20-spørgsmål om TDC-sagen, forklarede vidnet, at de fremsendte dokumenter skulle indgå i den pakke,

som statsministeren skulle have til besvarelsen. Det er ikke sikkert, at reaktionen fra Skatteministeriet har foreligget på dette tidspunkt.

Foreholdt bilag F.34.07 (ekstrakten pag. 108/side 52450), mail af 18. november 2003 kl. 18.33 fra vidnet til Ivar Nordland vedhæftet udkast til besvarelse på spørgsmål S 703 og S 704, forklarede vidnet, at mailen skulle opfattes som en rykker.

Foreholdt bilag F.34.08 (ekstrakten pag. 119/side 52461), mail af 18. november 2003 kl. 18.37, hvormed vidnet sendte en ny udgave af notatet af § 20-spørgsmål til Dorthe Vandal Pedersen, forklarede vidnet, at årsagen til, at han udarbejdede en ny udgave af notatet, navnlig var, at Christian Kettel Thomsen havde ønsket et vurderende afsnit indsat i notatet. Dette afsnit findes i notatets side 4-5 (ekstrakten pag. 122-123/side 52464-52465).

Foreholdt bilag F.34.10 (ekstrakten pag. 126/side 52475), mail af 18. november 2003 kl. 20.31 fra vidnet til Nils Bernstein, forklarede vidnet, at han fortsat ikke kan huske, om det var ham selv eller Christian Kettel Thomsen, der modtog Skatteministeriets reaktion.

Foreholdt af advokat Gunnar Homann bilag F.34.09 (side 52468), mail af 18. november 2003 kl. 18.42 fra vidnet til Nils Bernstein, ”Nedenstående er sat ind nederst side 3 i statsministerens version af notatet (efter citatet med Ivar Nordland): ”Skatteministeriets departementschef har tilkendegivet overfor områdechefen, at citatet i avisartiklen ikke kan tages som udtryk for, at sagen har været forelagt for skatteministeren.” Den nye version af notatet er vedhæftet.”, forklarede vidnet, at mailen må tages som udtryk for, at Peter Loft og Christian Kettel Thomsen har haft en samtale på et eller andet tidspunkt ikke alt for langt forud for kl. 18.42. Vidnet mener, at de samta-

ler, som har fundet sted i forbindelse med henholdsvis bilag F.34.09 og bilag F.34.10, må være to forskellige samtaler.

Om mødet den 18. november 2003 forklarede vidnet, at han ikke mindes, at Peter Loft og Ivar Nordland skulle have givet udtryk for at være uenige om noget vedrørende sagen.

Forespurgt af advokat Poul Heidmann forklarer vidnet, at han ikke husker, om han i forbindelse med udarbejdelse af sit notat om § 20-spørgsmål har siddet med ”Skattehullet kort fortalt” eller om han ikke har. Han husker ikke indholdet af konkrete samtaler med Ivar Nordland i disse dage, men husker, at han førte flere samtaler med Ivar Nordland.

Om mødet den 18. november 2003 forklarede vidnet, at han ikke husker, om han selv sagde noget, men da hans chef også deltog i mødet, ville det være en naturlig arbejdsdeling, at det først og fremmest var denne, der førte ordet. Det samme gør sig gældende for deltagerne fra Skatteministeriet.

Dikteret, vedstået.

Advokat Hanne Rahbæk fratrådte kl. 10:30.

Som vidne mødte Ivar Nordland, der lovligt forberedt og formanet på ny afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han havde fri den 14. november 2003 og var bortrejst i weekenden den 15.-16. november 2003. Efter at han var kommet ind i ministeriet mandag den 17. november 2003 kl. 13, talte han med Jesper Leth Vestergaard, som var i besiddelse af udkast til svar til spørgsmål S 703 og S 704

Foreholdt bilag F.23.01 (ekstrakten pag. 4/side 52274), mail af 17. november 2003 kl. 10.37 fra Helle Bergenfelt til Ivar Nordland, Jens Drejer og Jesper Leth Vestergaard, forklarede vidnet, at Helle Bergenfelt er Peter Lofts sekretær. Peter Loft skriver sine ting i hånden, og Helle Bergenfelt skriver alt hans materiale rent. Bilag F.23.02 (ekstrakten pag. 5-11/side 52275-52281) er således renskrift af materiale konciperet af Peter Loft. Vidnet husker ikke, om han dengang så ekstrakten pag. 10-11 (side 52280-52281), men opfatter det som Peter Lofts egen skitse til, hvordan han dengang så på sagen.

Foreholdt pag. 10 (side 52280), ”Altså: 28. maj 2002 er første gang vi hører om, at værdien – fiktivt – er blevet betydeligt forøget. Hele krumtappen i TDC’s manøvre (at øge værdien af selskabet dagen før sambeskatning) har altså ikke tidligere været omtalt”, forklarede vidnet, at han opfattede dette således, at myndighederne først den 28. maj 2002 fik kendskab til fremgangsmåden. Vidnet har ikke deltaget i nogen drøftelse af, at der skulle anlægges en strategi, hvorefter man skulle holde sig til, at manøvren først blev ”omtalt” den 28. maj 2002, for derved ikke at udtale sig om, hvornår myndighederne faktisk var blevet opmærksomme på fremgangsmåden. Der er således ikke tale om ”finesseri” i forbindelse med konciperingen.

Det samme gælder ekstrakten pag. 11 (side 52281), ”Men det er forkert: L 99 er fremsat i begyndelsen af 2002 og vi får kendskab – dvs. hører 1. gang – om tricket den 28. maj 2002”.

Foreholdt bilag F.22.01 (ekstrakten pag. 12/side 52265) og og bilag F.22.02 (ekstrakten pag. 13-19/side 52266-52272), specielt pag. 16 (side 52269), forklarede vidnet, at han reagerede på formuleringerne, ekstrakten pag. 16, fordi der var omtalt beløbsstørrelser. Ministeren kunne jo på grund af sin tavshedspligt ikke videregive sådanne be-

løb, og vidnet ændrede derfor udformningen af besvarelsen, så den fik det indhold, som fremgår af ekstrakten pag. 29 (bilag 41.42 side 12608).

Vidnet tilføjer, at han ikke har noget kendskab til, hvorfor det afsnit, der er anført ekstrakten pag. 8, sidste afsnit, ikke findes i den senere version gengivet pag. 16.

Foreholdt bilag F.24.01 (ekstrakten pag. 20/side 52283), mail af 17. november 2003 kl. 15.30 fra Jesper Leth Vestergaard til vidnet, forklarede vidnet, at Jesper Leth Vestergaard på dette tidspunkt var godt i gang med at skrive ”Skattehullet kort fortalt”. Jesper Leth Vestergaard skulle forlade Skatteministeriet tidligt den dag, og vidnet mener, at han havde rykket for at få notatet.

Foreholdt bilag 41.42 (ekstrakten pag. 25-35/side 12604-12614), forelæggelse af 17. november 2003 for skatteministeren vedrørende TDC sagen Dokumenter til møde med statsministeren, specielt ekstrakten pag. 35 (side 12614), 1. afsnit, ”Den 28. maj 2002 anmodede det pågældende selskab om bindende forhåndsbesked. Det er først ved denne anmodning, at der spørges om, hvorvidt handelsværdien (den oppustede værdi) ved indtrædelse under sambeskatning kan anvendes som indgangsværdi for goodwill. Det er endvidere første gang, at de konkrete beløb for værdien af goodwill angives”, forklarede vidnet, som ovenfor, at han ikke har nogen bemærkninger til formuleringen ”spørges om”.

Foreholdt bilag 63.05.01 (ekstrakten pag. 43-48/side 25830-25835), notat af 18. november 2003 vedrørende § 20-spørgsmål om TDC-sagen, forklarede vidnet, at han ikke så dette dokument tilbage i november 2003, men han mener, at det må være skrevet i Statsministeriet som en opfølgning på det møde, som de holdt netop den 18. november 2003. Dette støtter vidnet på formuleringerne side 43 (side 25830), næstsidste af-

snit, og på, at notatet omtaler spørgsmålet om hullukning i lovforslag L 67. Dette sidste emne var netop en del af det, som de talte om på det pågældende møde.

Om dette møde og optakten til det forklarede vidnet, at Christian Kettel Thomsen den 18. november 2003 om formiddagen havde kontaktet vidnet, fordi han ville have nogle tal, som kunne belyse provenutabet som følge af TDC's manøvre. Vidnet fik derfor udarbejdet den notits, som er gengivet i bilag F.26.02.02 (ekstrakten pag. 50-51/side 52308-52309), og sendte den til Christian Kettel Thomsen med en mail kl. 11.26 (bilag F.26.02.01, ekstrakten pag. 49/side 52307).

Over frokost sagde Peter Loft til vidnet, at han skulle til møde i Statsministeriet, og at vidnet skulle med. På Peter Lofts formulering formodede vidnet, at det var Statsministeriet, der havde taget initiativ til mødet. Mødet fandt sted på Christian Kettel Thomsens kontor, og deltagerne var ud over Christian Kettel Thomsen Henrik Thomasen fra Statsministeriet samt Peter Loft og vidnet. Emnet for mødet var besvarelsen af spørgsmål S 703 og S 704. Christian Kettel Thomsen spurgte til, hvorfor lovforslag L 61 ikke var blevet genfremsat efter regeringens tiltræden, og Peter Loft svarede hertil, at Skatteministeriet dengang vurderede, at det ville være i strid med skattestoppet at lukke huller. Det var først senere – i forbindelse med L 67 om fraflytterbeskatning – at det blev afklaret, at skattestoppet ikke var til hinder for at lukke skattehuller.

Peter Loft nævnte også, at man i øvrigt gerne ville have en generel modernisering af regler om frivillig sambeskatning. Der udspandt sig herefter en del diskussion om forholdet mellem skattestoppet og lukning af skattehuller, også i lyset af indholdet af det svar, som Svend Erik Hovmand havde givet på spørgsmål 36 til lovforslag L 99. Diskussionen – der udspandt sig mellem Peter Loft og Christian Kettel Thomsen – handlede om, hvorledes man skulle håndtere den oplysning, at Skatteministeriet indledningsvis havde haft den opfattelse, at skattestoppet var til hinder for lukning af

huller. På et tidspunkt gik debatten i stå, og efter nogen tid sagde Peter Loft, at de ”måtte tage skeen i den anden hånd” og anføre, at skattestoppet aldrig havde været til hinder for lukning af skattehuller. Henrik Thomasen havde ikke nærmere kendskab til de lovforslag, man havde talt om, og vidnet ringede derfor til Margrete Kiil i Skatteministeriet og bad hende om at maile materialet vedrørende L 67 til Henrik Thomasen.

Der var på mødet ikke nogen synderlig diskussion af, hvem der vidste hvad hvornår i relation til TDC-sagen. Vidnet vil ikke udelukke, at han har haft Skatteministeriets eget udkast til besvarelse af S 703 og S 704 med til mødet, men mener ikke, at der ved mødet forelå noget udkast fra Statsministeriet.

Kl. 15.30 skulle vidnet til møde sammen med Svend Erik Hovmand og Peter Loft om lovforslag L 119, og mødet i Statsministeriet må derfor være sluttet før dette tidspunkt.

Foreholdt bilag F.25.02, mail af 18. november 2003 kl. 17.24 fra Henrik Thomasen til vidnet vedhæftet bilag F.25.03, udkast til svar på spørgsmål S 703 og bilag F.25.04, udkast til svar på spørgsmål S 704 (ekstrakten pag. 67-77/side 52290-52300), forklarede vidnet, at det var hans opfattelse, at det udkast til besvarelse af spørgsmålene, som Statsministeriet hermed fremsendte, var OK i forhold til det materiale, som Skatteministeriet havde fremsendt – udkastene til besvarelse og ”Skattehullet kort fortalt” – og forløbet af mødet.

Vidnet havde ikke talt med Henrik Thomasen før mødet og husker ikke, at han skulle have gjort det efter mødet.

Vidnet har ikke talt med Christian Kettel Thomsen efter mødet.

Vidnet tilføjer, at han som nævnt fandt, at udkastet var OK, og hvis han virkelig havde ringet tilbage til Statsministeriet, ville han have givet udtryk herfor.

Foreholdt ekstrakten pag. 71, 3. sidste afsnit – pag. 72, 1. afsnit (side 52294-52295), ”Jeg har modtaget følgende oplysninger fra Skatteministeriet: ”L 99 er fremsat den 7. februar 2002 og vedtaget den 17. maj 2002. TDC anmodede først den 28. maj 2002 Ligningsrådet om bindende forhåndsbesked om, hvorvidt handelsværdien ved indtrædelse under sambeskatning kan anvendes som indgangsværdi. Dette spørgsmål havde ikke tidligere været forelagt skattemyndighederne. Det er først på dette tidspunkt, at skattemyndighederne bliver opmærksomme på, at handelsværdien ved indtrædelse under sambeskatning bliver anvendt som indgangsværdi for goodwill. Skatteministeriet kan dermed afvise, at man på tidspunktet for fremsættelsen af L 99 havde kendskab til koncernens femgangsmåde”.”, og bilag 41.42 (ekstrakten pag. 29/side 12608), sidste afsnit, ”L 99 er fremsat den 7. februar 2002 og vedtaget den 17. maj 2002. TDC anmoder først den 28. maj 2002 Ligningsrådet om bindende forhåndsbesked om hvorvidt handelsværdien ved indtrædelse under sambeskatning kan anvendes som indgangsværdi. Dette spørgsmål havde ikke tidligere været forelagt skattemyndighederne”, forklarede vidnet som ovenfor, at han mener, at der i det foreliggende materiale er dækning for den udlægning, der findes i Statsministeriets udkast til besvarelse.

Vidnet tilføjer, at han, da han læste Statsministeriets udkast til besvarelse, ikke var opmærksom på ændringen af formuleringen. Han mener som sagt ikke, at den ændrede formulering indeholder nogen realitetsændring, og anså i øvrigt udkastet som korrekt.

Vidnet tilføjer, at formuleringen ”bliver opmærksomme på” ikke var ”i fokus”.

Det materiale, vidnet havde, var notatet ”Skattehullet kort fortalt”, svarudkastene og Lars Nørdings notat af 15. november 2003.

Vidnet videresendte det materiale, han havde modtaget fra Statsministeriet, til Peter Loft med en mail kl. 18.15 (bilag F.25.01, ekstrakten pag. 66/side 52289). Vidnet mener ikke, at denne mail inviterede til nogen reaktion, og han fik da heller ikke nogen. Peter Loft var ikke i ministeriet den aften. Vidnet har ikke talt med ham i telefonen.

Foreholdt bilag F.34.07 (ekstrakten pag. 108/side 52450), mail af 18. november 2003 kl. 18.33 fra Henrik Thomasen til vidnet vedhæftet udkast til svar på spørgsmål S 703 og S 704, forklarede vidnet, at han ikke opfattede denne mail fra Henrik Thomasen som en rykker.

Foreholdt bilag F.34.08 (ekstrakten pag. 119/side 52461), mail af 18. november 2003 kl. 18.37 fra Henrik Thomasen til Dorthe Vandal Pedersen vedhæftet ny udgave af notat af 18. november 2003 vedrørende § 20-spørgsmål om TDC, forklarede vidnet, at han ikke dengang så den nye udgave af notatet.

Foreholdt bilag F.34.10 (ekstrakten pag. 126/side 52475), mail af 18. november 2003 kl. 20.31 fra Henrik Thomasen til Nils Bernstein, forklarede vidnet endnu engang, at han ikke har talt med Christian Kettel Thomsen efter mødet den 18. november 2003 først på eftermiddagen, og at han ikke kan huske, om han har talt med Henrik Thomasen.

Vidnet har ikke talt med nogen i Told- og Skattestyrelsen om sagen.

Forespurgt af advokat Poul Heidmann forklarede vidnet, at det var ham, der samlede det materiale, som den 17. november 2003 om eftermiddagen blev bragt til Statsministeriet med bud. Det drejede sig om Skatteministeriets udkast til besvarelse og ”Skattehullet kort fortalt”. Statsministeriet fik ikke yderligere skriftligt materiale.

Foreholdt af advokat Gunnar Homann bilag 40.58 (ekstrakten pag. 36-40/side 12140-12144), forelæggelse af 17. november 2003 for skatteministeren vedrørende TDC sagen Dokumenter til møde med statsministeren, specielt ekstrakten pag. 37 (side 12141), vidnets håndskrevne påtegning ”Ej sendt til Statsministeriet”, forklarede vidnet, at det er rigtigt, at denne udgave af notatet ikke er sendt til Statsministeriet. Den udgave, der er sendt til Statsministeriet, er bilag 41.42.

Vidnet forklarede, at han ikke husker, om Statsministeriets embedsmænd havde papirer med til mødet den 18. november, men han husker, at der på mødet ikke var tale om, at man ”diskuterede med fingrene nede i papirerne”.

Vidnet forklarede supplerende, at han, efter at bilag 41.42 var sendt til Statsministeriet, ringede til Christian Kettel Thomsen og fortalte, at Svend Erik Hovmand havde ønsket nogle enkelte passager taget ud af notatet, og at de blev enige om, at de tilsvarende passager skulle udgå af udkastene til besvarelse af spørgsmålene. Fremsendelsen af notatet til Statsministeriet var ment som en baggrundsorientering.

Foreholdt Hans Kristian Andersens forklaring for kommissionen den 9. december 2004 (ekstrakten pag. 161-162/protokollen side 166-167/189-190), ”Foreholdt, at der er flere bemærkninger, der hentyder til en ”early warning”, forklarede vidnet, at han efter mødet blev trukket til side af Ole Kjær, der gav udtryk for, at styrelsen var meget bekymret for afgørelsen, idet den åbnede for nogle problemstillinger, der havde betydning for andre sager, som de var i gang med. Ole Kjær nævnte, at en større

dansk koncern var i gang med noget, som de danske sambeskatningsregler ikke kunne holde til. Der blev ikke nævnt nogen navne på dette tidspunkt, idet de stod i et lokale, hvor der var andre til stede, og de begge har tavshedspligt. Vidnet spurgte Ole Kjær, hvorfor dette ikke var blevet meddelt til relevante personer i departementet, hvortil Ole Kjær svarede, at det var det også, men de havde ikke fået nogen tilbagemelding, og Ole Kjær ville nu være sikker på, at budskabet var gået ind. Der blev ikke sagt noget om, hvem det var, der var blevet orienteret herom, men vidnet formodede, at det var Ivar Nordland. Vidnet blev bedt om at gå tilbage og finde ud af, hvad der skete. Vidnet gik herefter samme dag til kontoret i departementet for at tale med Ivar Nordland. I første omgang var denne ikke til stede, men vidnet traf Jesper Leth Vestergaard og fortalte ham, hvad han havde fået at vide af Ole Kjær om styrelsens bekymring vedrørende § 5 H og om de igangværende sager og problemstillingerne heri. Vidnet talte samme dag også med Ivar Nordland. Vidnet erindrer ikke, hvorvidt det var Jesper Leth Vestergaard eller Ivar Nordland, der fortalte ham, at de godt kendte til dette problem. Vidnet mener, at Jesper Leth Vestergaard og Ivar Nordland fortalte, at de var i gang med eller ville gå i gang med at overveje lovgivningen. Vidnet opfattede det således, at det var en lovgivning, der skulle tage hånd om problemstillingen i de konkrete sager. Ole Kjær sagde, at der kunne blive tale om store beløb, men der blev ikke nævnt noget beløb. Forespurgt om, hvad samtalerne mellem ham, Jesper Leth Vestergaard og Ivar Nordland førte til, forklarede vidnet, at han var usikker på, hvad svaret var. De talte også om, hvorvidt der skulle ske rapportering opad i systemet. Han mener, at det blev sagt, at der på rette tid skulle ske rapportering opad i systemet. Med rette tid mentes, når der forelå et lovudkast. Det ville Ivar Nordland tage sig af. Med opad i systemet mentes til departementschefen og videre til ministeren. Det var helt klart, at ministeren skulle orienteres, hvis det drejede sig om et lovforslag. De talte også om, at de to sager skulle rapporteres opad. Dette skulle Ivar Nordland ligeledes tage sig af. Vidnet har ikke selv skrevet nogen indberetning herom. Den eneste rapportering, som han har foretaget, var til Ivar Nordland. Vidnet

mener, at han samme dag som Ligningsrådsmødet fandt sted, det vil sige den 22. maj 2001, ringede til styrelsen, hvor han talte med enten Niels Kristensen eller Preben Underbjerg Poulsen. Han fortalte om samtalerne med Jesper Leth Vestergaard og Ivar Nordland, og at sagen således var forankret, og at der var noget i gang. Vidnet havde fået det indtryk, at Jesper Leth Vestergaard og Ivar Nordland havde handlet på baggrund af de henvendelser, de havde fået fra styrelsen. Vidnet foretog sig ikke mere i den anledning. De nævnte samtaler og tilbagemeldingen til styrelsen fandt sted samme dag, den 22. maj 2001. Vidnet hørte ikke videre til denne ligningsråds sag eller den anden unavngivne sag før det næste ligningsrådsmøde.”, forklarede vidnet, at han ikke husker, at H.K. Andersen skulle have talt om andre sager end ligningsråds sag nr. 2, som netop var behandlet på mødet.

Vidnet henviser til belysning af den generelle stemning vedrørende sambeskatningsreglerne i denne periode, herunder til bilag G.216 (side 53018), mail fra vidnet til Steen Askholt den 4. april 2001, ”Vi sender snart det reviderede lovforslag ud. Jeg har grønt lys for at kunne sætte den i høring, såfremt det ikke giver politiske problemer. Jeg har behov for at drøfte lidt strategi mht til en vis form for opbakning (eller fravær af angreb) ved en evt. fremsættelse, idet alt er ved at sande til her inde. Der er en generel modvilje mod at gøre noget som helst, der kunne medføre uro, hvad der set i lyset af det kommende valg er ganske forståeligt. Jeg ved ikke om en måde kunne være en uformel høring alene af de organisationer, der er repræsenteret i Dialoggruppen med henblik på at vurdere situationen. Huset forsøger i vidt omfang at undgå enhver form for konfrontation. Når vi skal til at diskutere frivillig sambeskatning er der mange vinkler, man kan starte på. Pt diskuterer jeg med styrelsen indholdet af LL § 5 H, som du sikkert ved fra dit arbejde i Ligningsrådet. Vedlagt følger mine holdning til sagen, og jeg er meget åben over for argumenter, der kan vise at jeg har taget fejl. I givet fald er der nok noget her, der skal medtages i en evt. lovgivning. (kritiske) bemærkninger er meget velkomne.”

Vidnet husker intet om, at han skulle have talt med Jesper Leth Vestergaard om, at H.K. Andersen havde talt med denne, og vidnet mener derfor, at H.K. Andersens af-rapportering fra mødet kun kan være gået til vidnet. H.K. Andersen var ikke ret kon-kret i det, han sagde til vidnet, og vidnet syntes, det var noget underligt tågesnak. Vidnet gjorde ikke noget for at opklare sagen. Han opfattede det, H.K. Andersen sag-de, som en forlængelse af den diskussion, han havde haft med styrelsen hen over for-året om ligningslovens § 5 H, som kulminerede med mødet den 23. april 2001.

Vidnet mener ikke, at H.K. Andersen talte om andre sager end ligningsrådssag nr. 2.

Foreholdt Ole Kjærs forklaring for kommissionen den 21. april 2005 (ekstrakten pag. 163-164/protokollen side 1009-1010), ”Foreholdt Hans Kristian Andersens forklaring til kommissionens protokol af 9. december 2004, side 166, 2. afsnit, ”Foreholdt at der er flere bemærkninger, der hentyder til en ”early warning”, forklarede vidnet, at han efter mødet blev trukket til side af Ole Kjær, der gav udtryk for, at styrelsen var ble-vet bekymret for afgørelsen, idet den åbnede for nogle problemstillinger, der havde betydning for andre sager, som de var i gang med. Ole Kjær nævnte, at en større dansk koncern var i gang med noget, som de danske sambeskatningsregler ikke kun-ne holde til” og forespurgt, om han husker en sådan samtale med Hans Kristian An-dersen efter maj-mødet, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Hvis det er rigtigt, må oplysningerne fra Niels Kristensen være kommet frem på formødet til maj-mødet. Foreholdt samme protokol side 166, 2. afsnit, – side 167, 1. afsnit, ”... Der blev ikke nævnt nogen navne på dette tidspunkt, idet de stod i et lokale, hvor der var andre til stede, og de begge har tavshedspligt. Vidnet spurgte Ole Kjær, hvorfor dette ikke var blevet meddelt til relevante personer i departementet, hvortil Ole Kjær svarede, at det var det også, men de havde ikke fået nogen tilbagemelding, og Ole Kjær ville nu væ-re sikker på, at budskabet var gået ind. Der blev ikke sagt noget om, hvem det var,

der var blevet orienteret herom, men vidnet formodede, at det var Ivar Nordland. Vidnet blev bedt om at gå tilbage og finde ud af, hvad der skete. Vidnet gik herefter samme dag til kontoret i departementet for at tale med Ivar Nordland. I første omgang var denne ikke til stede, men vidnet traf Jesper Leth Vestergaard og fortalte ham, hvad han havde fået at vide af Ole Kjær om styrelsens bekymring vedrørende § 5 H og om de igangværende sager og problemstillingerne heri. Vidnet talte samme dag også med Ivar Nordland. Vidnet erindrer ikke, hvorvidt det var Jesper Leth Vestergaard eller Ivar Nordland, der fortalte ham, at de godt kendte til dette problem. Vidnet mener, at Jesper Leth Vestergaard og Ivar Nordland fortalte, at de var i gang med eller ville gå i gang med at overveje lovgivningen. Vidnet opfattede det således, at det var en lovgivning, der skulle tage hånd om problemstillingen i de konkrete sager. Ole Kjær sagde, at der kunne blive tale om store beløb, men der blev ikke nævnt noget beløb”, og forespurgt, om han nu husker noget om en samtale med Hans Kristian Andersen, forklarede vidnet, at det gør han stadig ikke. Han er imidlertid helt overbevist om, at departementet var orienteret om sagen. Han havde flere samtaler med Ivar Nordland herom. Vidnet er overbevist om, at departementet var klar over, at hvis der skulle gøres noget, krævede det noget lovgivningsmæssigt”, specielt det sidst anførte, forklarer vidnet, at Ole Kjærs naturlige samtalepart i departementet er Peter Loft. Det hænder, at vidnet og Ole Kjær taler i telefon, men det er ikke tit. Vidnet husker ikke, at han skulle have haft nogen juridisk diskussionsklub med Ole Kjær og husker intet om telefonsamtaler med denne på dette tidspunkt.

Foreholdt ekstrakten pag. 165 (protokollen pag. 1011) 2. afsnit, ” Forespurgt, om han og Ivar Nordland kendte TDC-sagen på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at han selv først fik viden om materien i TDC-sagen på et senere tidspunkt. Han havde på det tidspunkt kun fået at vide, at der var en sag på vej, og at den indeholdt det element, som Niels Winther-Sørensen havde udtrykt bekymring for, med at der kunne ske skattefri omdannelse i udlandet. Adspurgt, om disse oplysninger blev givet videre til

Ivar Nordland, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at Ivar Nordland fik at vide, at det drejede sig om TDC, men han mener, at Ivar Nordland blev gjort bekendt med denne variant af problemstillingen og konsekvenserne heraf, samt at der var en konkret sag herom undervejs. Så snart afgørelsen blev kendt, kunne alle gøre det samme, så hvis man skulle agere på det, skulle det gå hurtigt”, forklarede vidnet, at det, Ole Kjær har forklaret, ikke er rigtigt. Vidnet har intet hørt om dette, hverken fra Ole Kjær eller andre, og der er ingen, der i denne periode har omtalt TDC-sager for ham eller sager involverende store beløb, hvor det kunne medføre ulykker, hvis der ikke blev grebet ind ad lovgivningsvejen.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at Christian Homilius har forklaret (protokollen s. 1267), at han i forbindelse med sin udarbejdelse af notatet af 23. januar 2003, bilag 09.67 (side 2066-2073)/bilag C 102 (side 51071-51083), ringede til Jesper Leth Vestergaard og fortalte, at han havde en konkret sag, hvor en virksomhed udnyttede et hul, og at de drøftede, hvorfor lovforslag L 61 ikke var blevet genfremsat, og at Jesper Leth Vestergaard har forklaret (protokollen s. 985), at han er overbevist om, at han orienterede vidnet om, at der var nogen, der brugte den fremgangsmåde, som de havde beskrevet i L 61, forklarede vidnet, at han ikke husker en sådan samtale med Jesper Leth Vestergaard, men han vil ikke udelukke, at den har fundet sted.

Foreholdt, at vidnet på lovgruppemødet den 24. februar 2003 bad om at få tilsendt dokumenter vedrørende TDC's sag, som kom op på mødet, og at Merete Helle Hansen herefter pr. mail, bilag F.05.01(side 52195-52213), sendte Erhvervsbeskatningskontorets notat af 7. november 2002 og Selskabsrevisionens brev af 19. februar 2003 til ham tillige med en bemærkning om, at der var yderligere materiale i sagen, blandt andet et brev af 7. januar 2003 fra Hjejle, Gersted & Mogensen, og at han samme dag videresendte mailen med vedhæftede filer til Per Bach Jørgensen og Poul Christensen

med bemærkningen ”har ikke selv haft tid til at studere”, og forespurgt, hvad der nærmere lå i denne bemærkning, forklarede vidnet, at der i bemærkningen lå, at han videresendte mailen uden at have åbnet de vedhæftede filer.

Forespurgt, hvornår han da læste det tilsendte materiale, forklarede vidnet, at han ikke læste filerne på noget senere tidspunkt, før han fik Told- og Skattestyrelsens indstilling til brug for Ligningsrådets møde den 17. juni 2003 – han havde simpelthen glemt det.

Foreholdt, at han den 17. marts 2003 afgav en indstilling om nedsættelse af en projektgruppe til at se på problemerne vedrørende frivillig sambeskatning, bilag 81.10 (side 35081), og at Jesper Leth Vestergaard har forklaret (protokollen s. 971), at de nu var blevet bekendt med TDC-sagen og fra styrelsen havde modtaget oplysninger om, hvad sagen indeholdt, og foreholdt, at han selv (protokollen s. 1131) har forklaret, at han ikke erindrer at have modtaget oplysninger fra Merete Helle Hansen, og at indstillingen ikke havde noget at gøre med en konkret sag, og forespurgt, om han på trods af Jesper Leth Vestergaards ovenfor gengivne forklaring om, at han er overbevist om, at han orienterede vidnet i januar, det forhold, at han selv havde rekvireret materiale vedrørende TDC's ansøgning fra styrelsen, og at det materiale, som han derefter modtog, indeholdt en fuldstændig beskrivelse af TDC-sagen, herunder oplysning om de involverede værdier, vil fastholde, at indstillingen ikke havde noget at gøre med en konkret sag, fastholder vidnet, at denne indstilling intet havde med TDC-sagen eller nogen anden konkret sag at gøre. Vidnet havde selvfølgelig kendskab til, at TDC havde en verserende sag vedrørende bindende forhåndsbesked, for det havde Niels Kristensen jo fortalt på lovgruppemødet den 24. februar 2003, men Niels Kristensen havde ikke fortalt noget om, hvad sagen drejede sig om, og havde i øvrigt givet udtryk for, at TDC ikke ville få medhold. Vidnet var på dette tidspunkt

ikke involveret i nogen form for sagsbehandling vedrørende TDC's bindende forhåndsbesked.

Dikteret, vedstået.

Advokat Henning Hansen fratrådte kl. 13:00.

Mødet midlertidigt hævet kl. 13:00.

Mødet sat på ny kl. 13:30.

Som vidne mødte Christian Kettel Thomsen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han i november 2003 var chef for Statsministeriets område 2, som beskæftiger sig med indenrigspolitik og økonomi. Hans nærmeste chef var departementschef Nils Bernstein.

Foreholdt, at en række formuleringer i Statsministeriets notat, § 20-spørgsmål om TDC-sagen (bilag 63.05.01, ekstrakten pag. 43-48/side 25830-25835), er identiske eller næsten identiske med tilsvarende formuleringer i Skatteministeriets notat "Skattehullet kort fortalt", forklarede vidnet, at han ikke husker at have set "Skattehullet kort fortalt", men han kan ikke udelukke, at det faktisk har befundet sig i Statsministeriet. Omtalen i notatet vedrørende § 20-spørgsmål om TDC-sagen af den hullukning, der fandt sted med L 67, må være kommet fra Skatteministeriet. På det møde, som de holdt den 18. november 2003 om eftermiddagen, har de givetvis drøftet, om TDC-sagen havde en relation til skattestoppet.

Foreholdt, at formuleringen pag. 44 (side 25831), ”at der spørges om”, på side 46 (side 25833) er blevet ”bliver klar over”, forklarede vidnet, at det afgørende ikke så meget var, hvad der faktisk stod i svaret, som at vedkommende fagministerium – her Skatteministeriet – stod inde for indholdet.

Vidnet forklarede supplerende, at det udkast til besvarelse, som Skatteministeriet sendte til Statsministeriet, formentlig er noget af det, som er blevet mindst bearbejdet fra Statsministeriets side, inden svaret fik sin endelige form. Det er meget almindeligt, at Statsministeriet selv foretager kraftige redigeringer af det modtagne, men TDC-sagen var meget teknisk, og Statsministeriet havde ikke selv noget førstehåndsindtryk af det faktiske forløb, sagen havde haft.

Foreholdt bilag F.26.02.01 og F.26.02.02 (ekstrakten pag. 49/side 52307 og pag. 50-51/side 52308-52309), mail af 18. november 2003 kl. 11.26 fra Ivar Nordland til vidnet vedhæftet notits af 18. november 2003 om TDC’s skattebetaling, forklarede vidnet, at oplysningerne om mulige provenutab jo var relevante for sagens politiske dimension, og at han derfor formentlig har bedt Skatteministeriet om nogle oplysninger om den mulige provenuvirkning.

Om det møde, der blev holdt på vidnets kontor den 18. november 2003 over middag med deltagelse af foruden vidnet selv, Henrik Thomasen samt Peter Loft og Ivar Nordland fra Skatteministeriet, forklarede vidnet, at han formoder, at mødet kom i stand på hans eget initiativ. Det kunne være svært at gennemskue sagens substans, og Statsministeriet havde som tidligere forklaret ikke nogen viden om det faktiske sagsforløb. Vidnet har ikke nogen klar erindring om, hvad de drøftede på mødet, men det er muligt, at de har talt om, i hvilket omfang skattestoppet var til hinder for at lukke skattehuller. Det er også klart, at det kan have været et emne, hvornår skattemyndighederne fik kendskab til sagens substans. Denne diskussion har formentlig været ført

med udgangspunkt i datoen for TDC's indgivelse af anmodning om bindende forhåndsbesked den 28. maj 2002.

Spørgsmålet om L 61 kan også have været et tema på mødet. Der var jo mange elementer fra L 61, som ikke kom med i den nye regerings lovforslag L 99, og det kunne jo have taget sig anderledes ud, hvis ”proppen” var det eneste element, som var blevet taget ud af L 61.

Foreholdt bilag F.34.04 (ekstrakten pag. 52-65/side 52409-52422), mail af 18. november 2003 kl. 15.43 fra Henrik Thomasen til Dorthe Vandal Pedersen vedhæftet udkast til svar på spørgsmål S 703 og S 704, samt notat af 18. november 2003 vedrørende § 20-spørgsmål om TDC-sagen, specielt pag. 57 (side 52414), de tre første afsnit, ”L 99 er fremsat den 7. februar 2002 og vedtaget den 17. maj 2002. TDC anmodede først den 28. maj 2002 Ligningsrådet om bindende forhåndsbesked om, hvorvidt handelsværdien ved indtrædelse under sambeskatning kan anvendes som indgangsværdi. Dette spørgsmål havde ikke tidligere været forelagt skattemyndighederne. Det er først på dette tidspunkt, at skattemyndighederne bliver opmærksomme på, at handelsværdien ved indtrædelse under sambeskatning bliver anvendt som indgangsværdi for goodwill. Skatteministeriet kan dermed afvise, at man på tidspunktet for fremsættelsen af L 99 havde kendskab til koncernens fremgangsmåde”, sammenholdt med bilag 41.42 (ekstrakten pag. 25-35/side 12604-12614), forelæggelse af 17. november 2003 for skatteministeren vedrørende TDC sagen Dokumenter til møde med statsministeren, specielt pag. 29 (side 12608), sidste afsnit, ”L 99 er fremsat den 7. februar 2002 og vedtaget den 17. maj 2002. TDC anmoder først den 28. maj 2002 Ligningsrådet om bindende forhåndsbesked om hvorvidt handelsværdien ved indtrædelse under sambeskatning kan anvendes som indgangsværdi. Dette spørgsmål havde ikke tidligere været forelagt skattemyndighederne”, forklarede vidnet, at de to sidste afsnit på pag. 57 meget vel kunne være oplyst på mødet den 18. november 2003. Det første

afsnit på pag. 57 siger jo dybest set ikke noget om, hvornår skattemyndighederne selv vidste noget om sagens sammenhæng. Vidnet tror ikke, at statsministeren ville gå i Folketinget med en besvarelse, som alene drejede sig om, hvornår myndighederne var blevet spurgt om noget.

Foreholdt ekstrakten pag. 57 (side 52414) overfor pag. 44 (bilag 63.05.01, side 25831), ”spørges om” contra ” bliver opmærksomme på”, forklarede vidnet, at han ikke husker noget konkret vedrørende denne formulering.

Foreholdt bilag F.25.02 (ekstrakten pag. 67/side 52290), mail af 18. november 2003 kl. 17.24 fra Henrik Thomasen til Ivar Nordland, vedhæftet udkast til svar på S 703 og S 704, bekræftede vidnet, at Statsministeriets notat om § 20-spørgsmål formentlig ikke har været sendt med til Skatteministeriet. Det ville overraske ham, hvis det havde været tilfældet. Formålet med at sende udkast til besvarelse af de to spørgsmål frem var, at Statsministeriet ville sikre sig, at Skatteministeriet stod inde for indholdet af besvarelsene. Vidnet har ingen erindring om selv at have modtaget nogen tilbagemelding, men er sikker på, at han ikke ville have ladet statsministeren gå i Folketinget med besvarelsene, uden at Skatteministeriet havde givet grønt lys. Han kan ikke udelukke, at udkastet kunne være lagt til statsministeren af ekspeditions-mæssige eller andre årsager, inden der var givet grønt lys, men statsministerens ville som anført ikke være blevet sendt i Folketinget uden at det var tilfældet.

Foreholdt bilag F.34.06 (ekstrakten pag. 92/side 52434), mail af 18. november 2003 kl. 18.17 fra Henrik Thomasen til Dorthe Vandal Pedersen vedhæftet udkast til svar på spørgsmål S 703 og S 704, samt notat af 18. november 2003 vedrørende § 20-spørgsmål om TDC-sagen, forklarede vidnet, at Dorthe Vandal Pedersen blandt andet havde den funktion at samle det materiale, som statsministeren skulle have til brug

for besvarelser i Folketinget. Det er ikke sikkert, at vidnet har set denne mail, men vidnet fik et sæt, svarende til det materiale, som blev lagt op i huset.

Foreholdt bilag F.34.07 (ekstrakten pag. 108/side 52450), mail af 18. november 2003 kl. 18.33 fra Henrik Thomasen til Ivar Nordland vedhæftet udkast til svar på spørgsmål S 703 og S 704, forklarede vidnet, at der på dette tidspunkt godt kan have udestået en endelig clearing med Skatteministeriet.

Foreholdt bilag F.34.08 (ekstrakten pag. 119/side 52461), mail af 18. november 2003 kl. 18.37 fra Henrik Thomasen til Dorthe Vandal Pedersen vedhæftet ny udgave af notat af 18. november 2003 vedrørende § 20-spørgsmål om TDC-sagen, forklarede vidnet, at det er rigtigt, at han ønskede nogle tilføjelser til notatet om § 20-spørgsmål. Vidnet mener, at han selv har skrevet det afsnit om vurdering, som findes i notatet side 4-5 (ekstrakten pag. 123-124/side 52465-52466).

Foreholdt pag. 122 (side 52464), sidste afsnit, ”Skatteministeriets departementschef har tilkendegivet overfor områdechefen, at citatet i avisartiklen ikke kan tages som udtryk for, at sagen har været forelagt skatteministeren”, forklarede vidnet, at han, uden at have konkret erindring om det, er sikker på, at han har talt med Peter Loft, inden han skrev dette.

Foreholdt bilag F.34.10 (ekstrakten pag. 126/side 52475), mail af 18. november 2003 kl. 20.31 fra Henrik Thomasen til Nils Bernstein, forklarede vidnet, at hans første reaktion, da han så denne mail, var, at han jo så måtte have talt med Peter Loft, uden at han havde nogen konkret erindring herom. Han er efterfølgende blevet opmærksom på, at mailen også kan læses således, at Henrik Thomasen har informeret ham om, at han havde talt med Ivar Nordland, og at vidnet derefter har bedt Henrik Thomasen om at meddele Nils Bernstein dette. Vidnet udtaler som sin generelle opfattelse, at

han ville have lagt vægt på selv at have talt med Peter Loft for at sikre sig grønt lys for besvarelsens indhold. Det skyldes navnlig, at svaret er meget citatspækket.

Kommissionsformanden foreholdt vidnet den forklaring, som Ivar Nordland har afgivet om drøftelserne på mødet den 18. november 2003 mellem Peter Loft og vidnet, hvorefter Peter Loft skulle have forklaret, at årsagen til, at man ikke genfremsatte L 61, var, at det på det tidspunkt var Peter Lofts opfattelse, at skattestoppet var til hinder for lukning af skattehuller, og at man efter nogen diskussion heraf skulle have besluttet sig for at tilkendegive den holdning, at skattestoppet aldrig havde været til hinder for lukning af huller, hvortil vidnet forklarede, at sådan kan det ikke være foregået.

Generelt forklarede vidnet, at det er rigtigt, at Statsministeriet i perioden efter regeringsskiftet var involveret i drøftelser med øvrige ministerier om rækkevidden af skattestoppet. Vidnet deltog ikke i disse drøftelser og arbejdede i øvrigt dengang i Finansministeriet.

Vidnet forklarede, at der tilbage i november 2003 ikke fandtes skriftlige instrukser i Statsministeriet vedrørende ekspeditionen af besvarelser af § 20 spørgsmål – men det kom der efter det her.

Dikteret, vedstået.

Advokat Poul Heidmann fratrådte kl. 14:45.

Som vidne mødte Peter Loft, der lovligt forberedt og formanet på ny afgav forklaring.

Foreholdt bilag 40.60 (ekstrakten pag. 1-3/side 12149-12151), brev af 14. november 2003 fra Jesper Fersløv Andersen, Statsministeriet til Skatteministeriet vedlagt

spørgsmål nr. S 703 og S 704, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvornår han så spørgsmålene. Han mener, at det var Jesper Leth Vestergaard, der udarbejdede de første udkast til besvarelse, men han har ikke nogen erindring om den nærmere tidsfølge.

Foreholdt bilag F.23.02 (ekstrakten pag. 5-9/side 52275-52279), svar på spørgsmål S 703 og S 704, som er skrevet af hans sekretær Helle Bergenfelt, forklarede vidnet, at udkastet ikke ligner hans egen stil. Han tror fortsat, at det er Jesper Leth Vestergaard, der har konciperet det.

Foreholdt pag. 10 (side 52280) forklarede vidnet, at det mere ligner hans stil. Det er langt fra usandsynligt, at det er ham, der har konciperet det, og det kan være forklaringen på, at dette dokument og de udarbejdede svarudkast er sendt samlet af Helle Bergenfelt.

Foreholdt pag. 10, afsnit B, ”Den 28. maj 2002 spørges LR om: Hvilket grundlag skal vi (TDC) bruge f.eks. ved beregning af afskrivninger eller ved opgørelse af tab/gevinst ved et evt. salg? Er det den pris vi gav – 1,7 mia. – eller er det handelsværdien på det tidspunkt, hvor vi skød datterselskabet ind under sambeskatningen (de 6,5 mia. kr.). Som bekendt svarede LR 19. august i år: Det store beløb. Altså: 28. maj 2002 er første gang vi hører om, at værdien – fiktivt – er blevet betydeligt forøget. Hele krumtappen i TDC’s manøvre (at øge værdien af selskabet dagen før sambeskatning) har altså ikke tidligere været omtalt.”, specielt ordene ”hører om” og ”omtalt”, forklarede vidnet, at det er helt tilfældigt, at disse ord er blevet valgt. Der ligger ikke nogen nærmere overvejelser bag, og han tænkte ikke over, om der skulle være en forskel mellem ”spurgte til” og ”hørte om”.

Foreholdt pag. 11 (side 52281), 1. afsnit, ”Men det er forkert: L 99 er fremsat i begyndelsen af 2002 og vi får kendskab – dvs. hører 1. gang – om tricket den 28. maj 2002”, forklarede vidnet som umiddelbart ovenfor.

Foreholdt bilag F.22.02 (ekstrakten pag. 13-19/side 52266-52272), udkast til svar på spørgsmål S 703 og S 704, specielt pag. 16 (side 52269), og bilag F.23.02 (ekstrakten pag. 5-11/side 52275-52281), specielt pag. 8 (side 52278), forklarede vidnet, at han ikke husker, om det er ham, der har bedt om, at pag. 8, sidste afsnit, ”Den 28. maj 2002 er første gang, der siges, at man ønsker at afskrive på grundlag af en anskaffelsessum, der er ca. 4 gange højere end den faktiske anskaffelsessum”, skulle udgå af besvarelsen. Han husker intet om, at han, således som det fremgår af pag. 12, skulle have ringet til Helle Bergenfelt. Han var på det pågældende tidspunkt med ministeren på virksomhedsbesøg i Nordsjælland.

Foreholdt bilag 41.42 (ekstrakten pag. 25-35/side 12604-12614), forelæggelse af 17. november 2003 for skatteministeren vedrørende TDC sagen Dokumenter til møde med statsministeren, specielt pag. 29 (side 12608), sammenholdt med pag. 16 (bilag F.22.02, side 52269), forklarer vidnet, at han ikke har kendskab til, hvorfor overskriften er blevet ændret, men han kan forestille sig, at Skatteministeriet ikke mente, at statsministeren skulle sige noget om ”fidusen” i Folketinget. Vidnet mener, at ekstrakten pag. 29 (side 12608) trods formuleringsændringerne har det samme reelle indhold som de tidligere udkast.

Foreholdt bilag 63.05.01 (ekstrakten 43-48/side 25830-25835), notat af 18. november 2003 vedrørende § 20-spørgsmål om TDC-sagen, forklarede vidnet, at han ikke husker, om han har set dette notat.

Vidnet forklarede, at Christian Kettel Thomsen og han i løbet af formiddagen den 18. november 2003 talte flere gange i telefon sammen. De var enige om, at det kunne være en god ide, at de mødtes. Vidnet mener, at det var Christian Kettel Thomsens initiativ.

Vidnet og Ivar Nordland gik til møde med Christian Kettel Thomsen og Henrik Thomasen. På mødet, der fandt sted på Christian Kettel Thomsens kontor, fik de, som vidnet husker det, indledningsvis forelagt et af Statsministeriets udarbejdede udkast til besvarelse, som de så igennem og erklærede sig enige i indholdet af. Det meste af mødet, der varede vel 30-45 minutter, gik med at drøfte selve sagen. De var noget pikeret over de beskyldninger, der lå i de stillede spørgsmål, og det var i øvrigt en besværlig sag.

Foreholdt bilag F.34.04 (ekstrakten pag. 52-65/side 52409-52422), mail af 18. november 2003 kl. 15.43 fra Henrik Thomasen til Dorte Vandal Pedersen vedhæftet udkast til svar på spørgsmål S 703 og S 704, samt notat af 18. november 2003 vedrørende § 20-spørgsmål om TDC-sagen, specielt pag. 62-63 (side 52419-52420), ”Departementet i Skatteministeriet oplyser, at de på de indre linier på daværende tidspunkt vurderede, at forslaget om lukning af et muligt og ikke nærmere konkretiseret skattehul ville være i strid med skattestoppet. I denne periode herskede der endnu usikkerhed mht. rækkevidden af skattestoppet. Skattestoppets ABC fra august 2001 og Finansministeriets papir af 14. april 2002 om fortolkninger af skattestoppet omtaler ikke hullukning. Efterfølgende er det blevet klarere, at skattestoppet ikke forhindrer hullukning. Fx har regeringen med L 67 lukket et hul i aktieavancebeskatningsloven vedrørende fraflytterbeskatning. Det fremgår utvetydigt af kommentaren til Advokatrådets høringssvar – optrykt i L 67 – at man anser de tidligere regler for et oplagt hul og at skattestoppet ikke er til hinder for at sådanne oplagte huller bliver lukket”, forklarede vidnet, at han ikke mener, at de på mødet havde nogen nærmere

drøftelse af skattestoppets betydning for TDC-sagen. Det er rigtigt, at vidnet på et tidligere tidspunkt, under en telefonsamtale med Nils Bernstein, havde givet udtryk for, at der nok var nogle i Skatteministeriets departement, som ville mene, at årsagen til, at L 61 ikke var blevet genfremsat, var skattestoppet. Det er da også rigtigt, at de umiddelbart efter regeringsskiftet var i tvivl om skattestoppets præcise rækkevidde, men denne tvivl har ikke haft nogen betydning for TDC-sagens forløb. Der var jo netop ikke nogen i Skatteministeriets departement, som havde konkret kendskab til TDC's forespørgsel, og der var ikke nogen, der havde noget kendskab til et konkret hul i lovgivningen vedrørende sambeskatning.

Vidnet vil ikke udelukke, at de har drøftet L 61, men det har ikke været som led i en egentlig diskussion om skattestoppets rækkevidde og betydning. Drøftelserne gik mere på formen i svaret end på substansen. Det handlede om at sætte tingene på plads på den rigtige måde. Det var i høj grad en stilistisk øvelse. Det kan godt passe, at de på mødet har omtalt L 67 som led i en argumentation gående på, at man jo også tidligere havde lukket huller, men heri ligger ikke, at de drøftede, hvordan Skatteministeriets departement omkring årsskiftet 2001/02 opfattede skattestoppet.

Vidnet foreholdtes den forklaring, som Ivar Nordland tidligere i dag har afgivet om skattestopsdrøftelserne på mødet den 18. november 2003, men fastholdt sin ovenfor angivne forklaring.

Foreholdt bilag F.25.03 (ekstrakten pag. 68-74/side 52291-52297), udkast til svar på spørgsmål S 703, specielt pag. 71-72 (side 52294-52295), sammenholdt med pag. 29 (bilag 41.42, side 12608), forklarede vidnet, at det er rigtigt, at det sidste afsnit på side 71 og det første afsnit på side 72 ikke genfindes ordret i dokumenter fra Skatteministeriet, men vidnet mener klart, at det er acceptabelt at sige, at ordene er hentet

hos Skatteministeriet. Vidnet var på det tidspunkt enig i, at indholdet af de to afsnit var korrekt.

Foreholdt pag. 71 (side 52294), sidste afsnit, ”Det er først på dette tidspunkt, at skattemyndighederne bliver opmærksomme på, at handelsværdien ved indtrædelse under sambeskatning bliver anvendt som indgangsværdi for goodwill”, sammenholdt med bilag 41.42 (ekstrakten pag. 25-35/side 12604-12614), specielt pag. 35 (side 12614), 1. afsnit, ”Den 28. maj 2002 anmodede det pågældende selskab om bindende forhåndsbesked. Det er først ved denne anmodning, at der spørges om, hvorvidt handelsværdien (den oppustede værdi) ved indtrædelse under sambeskatning kan anvendes som indgangsværdi for goodwill. Det er endvidere første gang, at de konkrete beløb for værdien af goodwill angives”, forklarede vidnet, at han ikke på nogen måde husker nogen diskussion om en eventuel forskel mellem formuleringerne ”bliver opmærksomme på” og ”spørges om”.

Foreholdt bilag F.25.01 (ekstrakten pag. 66/side 52289), mail af 18. november 2003 kl. 18.15 fra Ivar Nordland til vidnet, forklarer vidnet, at han ikke så Ivar Nordlands mail umiddelbart efter, at den blev sendt. Vidnet bemærker, at han hverken var i ministeriet eller hjemme på det pågældende tidspunkt.

Foreholdt, at det af bilag F.32.03 (ekstraktens pag. 80/side 52377), udskrift af elementegenskaber vedrørende mail af 18. november 2003 kl. 18.15 fra Ivar Nordland til vidnet, fremgår, at vidnet åbnede denne mail den 19. november 2003 kl. 08.10, forklarede vidnet, at det nok skal passe. Han husker ikke, hvad han foretog sig på det præcise tidspunkt.

Vidnet er ikke klar over, om Henrik Thomasen fik nogen reaktion på sine mails, men der var ikke noget i Statsministeriets udkast, som skulle gøre, at Ivar Nordland ikke

selv kunne ringe til Henrik Thomasen og give grønt lys for svaret, der som anført stemte fuldt ud med vidnets daværende opfattelse.

Foreholdt bilag F.34.08 (ekstrakten pag. 119-125/side 52461-52467), mail af 18. november 2003 kl. 18.37 fra Henrik Thomasen til Dorthe Vandal Pedersen vedhæftet notat af 18. november 2003 vedrørende § 20-spørgsmål om TDC-sagen, specielt pag. 122 (side 52464), sidste afsnit, ”Skatteministeriets departementschef har tilkendegivet overfor områdechefen, at citatet i avisartiklen ikke kan tages som udtryk for, at sagen har været forelagt skatteministeren”, forklarede vidnet, at han ikke husker det præcise tidspunkt for samtalen, men han husker, at han har talt med Christian Kettel Thomsen, idet han ønskede at præcisere, at det forhold, at der lægges en velkomstpakke på flere hundrede sider til en ny minister, ikke med rimelighed kan tages til indtægt for, at ministeren er blevet orienteret.

Foreholdt bilag F.34.10 (ekstrakten pag. 126/side 52475), mail af 18. november 2003 kl. 20.31 fra Henrik Thomasen til Nils Bernstein, forklarede vidnet, at han bestemt antager, at den person fra Skatteministeriet, som har meddelt Statsministeriet, at Skatteministeriet ikke havde bemærkninger til Statsministeriets udkast, må være Ivar Nordland. Hvis vidnet selv havde været til stede i ministeriet, ville han selv have meddelt, at Skatteministeriet ikke havde nogen bemærkninger.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen forklarer vidnet, at grundlaget for hans opfattelse af, at det var korrekt at oplyse over for Statsministeriet, at myndighederne først den 28. maj 2002 blev opmærksomme på, at det var handelsværdien af goodwill, der blev anvendt ved indtræden i sambeskatning, er den redegørelse af 15. november 2003, som vidnet havde rekvireret via Ole Kjær. Vidnet mener ikke, at hverken Selskabsrevisionen eller Ole Kjær har modtaget kopi af spørgsmål S 703 og S 704.

Dikteret, vedstået.

Advokat Lida Hulgaard og advokat Kurt Siggaard fratrådte kl. 15:50.

Mødet hævet kl. 16:25.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 24. marts 2006.
Marianne Kjølbye

